

H R A N A evangeljskih nauk,

bogoljubnim dušham dana

na vse

nedélje ino sapovédane prásnike
v' léti.

Spisali

dušhni pastirji na spodnim Shtajarskim;

na svetlo dal

ANTON SLOMSHEK,

nekdajni Kaplan per Novizérkvi.

PERVI DÉL.

Saloshil Franz Ferstl v' Gradzi.

Janes Lavre Greiner. A 2987:

1835.

T. Zupan.

222131

H R A N A

evangelijkih nauk,

222131

dogodilnin

na vsi

nedeljo ino zapovedane prisanike
v leti

Perprávljajte si ne le hrano, ki mine, ampak hrano
ali jéd, katera ostane v' vezhno shivljenje, ki vam jo bo
Sin zhlovékovi (Jesuf Kristuf) dal. Jan. 6, 27.

dušni pàstir na pòdajim, Shitajikim,

na svetlo dal

ANTON, GOSPODIN, KNEZ

na vsi letni letnin per Novinam

PERNT DEL.

IN = 030003449

Salomon Franz Fritsch v. G.

James Lawrence Greiner

1838

10272

Approbation.

Gegen die Drucklegung dieser von einigen Seelsorgern in windischer Sprache verfassten, und vom Herausgeber P. Anton Slomfhek, Spiritual im Priesterseminar zu Klagenfurt, zum Drucke bestimmten Predigten wird in geistlicher Beziehung kein Anstand befunden.

Von dem fürstbischöflichen Seckauer Ordinariate
zu Gratz, am 14. May 1834.

ROMAN, mp.

Joseph Prasch, mp.
Cons. Secretär.

Imprimatur.

Vom k. k. Central-Bücherrevisionsamte in Wien.

Am 28. Juny 1834.

Mayrhofer, mp.
Bücherrevisor.

Apposition

Gegen die Dialektik, dass diese von keiner Seele
ausgehen in irgendwelcher Sprache verstanden, und von
Herrn Johann F. Anton Stöckel, Pfarrer in
Pöchlarn, zu Regensburg, zum Druck be-
stimmten Predigten, wie in geistlicher Beziehung
kein Zustand vorhanden.

Von dem theologischen Doctor, Ordinarat
an der Universität zu Regensburg, am 14. May 1822

ROMAN, 1822

Joseph Stöckel, 1822
Gedruckt bei

Verlag

Von J. A. Stöckel, Buchhändler in Wien

An 22. May 1822

München, 1822
Buchhändler

Ueber die
Bearbeitung und den Zweck
vorliegender homiletischer Predigten,
unter dem Titel:
Hrana evangeljskih nauk.

Nicht umsonst nannte man die alten Lehrer der christlichen Kirche vorzugsweise: heilige Väter; denn, daß sie dem christlichen Volke wahre Väter waren, beweisen ihre greistreichen Lehrvorträge, voll apostolischen Glaubens, christlicher Hoffnung, evangelischer Liebe, voll himmlischer Salbung, wie das heilige Evangelium, aus dem, und nach dem sie ihre Lehren dem Volke ertheilten. Ihre Vorträge liefern Muster der geistlichen Beredsamkeit, denen nachzukommen sich jeder christliche Lehrer nie genug bestreben kann.

Unter allen Formen christlicher Lehrvorträge ist die homiletische die älteste, von den heiligen Vätern fast ausschließlich gebraucht, und eben dadurch uns geheiligt. Sie empfiehlt sich eben so auch heut zu Tage für Kirchenvorträge, indem sie sowohl Kenntniß der heiligen Schrift überhaupt, und besonders der für Sonn- und Feiertage vorgeschriebenen evangelischen Abschnitte befördert; dabey aber auch die Kraft des göttlichen Wortes durch die

darüber gemachte Anwendung, und Ermunterung zur Befolgung der vorgetragenen Lehren belebt. — Dieß sey genug zur Rechtfertigung der homiletischen Form obgedachter Kanzelvorträge.

Damit in dem ganzen Vortrage die nothwendige Einheit herrsche, und dem Gedächtnisse des Predigers sowohl als der Zuhörer geholfen werde, sind die homiletischen Predigten nach folgendem Plane bearbeitet:

Obenan ist, nach Angabe des betreffenden Sonn- und Feyertages die Hauptlehre (das Thema) der nachstehenden homiletischen Predigt angegeben, welche zu begründen der ganze Vortrag abzielet. Darauf wird der Inhalt des vorkommenden Evangeliums angezeigt.

Nach einer kurzen Einleitung, welche besonders die Aufmerksamkeit der Zuhörer zu fesseln, und die abzuhandelnde Wahrheit bekannt zu machen, zum Zwecke hat, theilt sich der ganze Vortrag in drey Theile, welche zur leichtern Uebersicht mit römischen Zahlen: I., II., III. bezeichnet sind.

Im I. Theile wird das vorkommende Sonn- oder Feyertags = Evangelium homiletisch auseinander gesetzt. Die nach ihrem Zusammenhange abgetheilten, und zusammengekommenen Verse sind am Rande angezeigt. Nach jeder Erklärung folgt eine anpassende Belehrung oder Ermunterung, um die Aufmerksamkeit der Zuhörer zu beleben.

Im II. Theile wird die, aus dem vorgelegten Evangelium erhobene Hauptlehre, welche schon im

Eingänge angedeutet worden, für die Zuhörer besonders in Anwendung gebracht. Die Wahl der Materien ist dem Bedürfnisse der Zeit gemäß besonders für das Landvolk gemacht worden, so, daß durch den Lauf des Kirchenjahres die vorzüglichsten Pflichten der verschiedenen Stände abgehandelt werden. Die Unterabtheilungen sind mit arabischen Ziffern, und die Hauptideen mit durchschossenen Buchstaben bezeichnet. Die Lehren sind mit Stellen aus der heiligen Schrift, aus den heiligen Vätern, durch Erfahrungssätze und verständliche Vernunftausprüche u. d. g. begründet, so wie durch Bilder und Gleichnisse möglichst angenehm dargestellt.

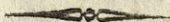
Im III. Theile folgt eine herzliche Ermunterung zur Befolgung der vorgetragenen Lehre in abwechselnder Form eines Gebethes, einer darauf passenden kurzen Geschichte, oder in Form eines heiligen Ergusses religiöser Gefühle und Wünsche, um die dargelegte Lehre mit Salbung zu begrüßen und zur heiligen Frucht zu bringen.

In dieser Form können die gedachten homiletischen Predigten nicht nur als Frühlehren gebraucht, sondern auch als Spätpredigten verwendet werden. Nach Umständen kann ganz füglich der I. oder II. Theil ausgelassen, und die zwei übrigen zum Vortrage mit einander verbunden werden.

Die Schreibart sucht den goldenen Mittelweg zu behaupten, um möglichst verständlich, aber auch des Gegenstandes würdig zu seyn. Die Sprache ist besonders für die Slowenen Untersteiermarks berechnet, aber auch für Kärnten und Krain ganz gut verständlich.

Die Absicht des Herausgebers ist nicht so sehr, den angehenden christlichen Volkslehrern einen kleinen Behelf zu reichen, ihre Sprach- und Redner-talente zu vervollkommen, als vielmehr dem guten, lehrbegierigen Volke ein lehrreiches Buch in die Hand zu geben, womit es sich an Sonn- und Feyertagen religiös und heilsam beschäftigen kann, woran bey dem erfreulichen Ausblühen der slowenischen Sonntagschulen immer ein größeres Bedürfniß seyn wird.

Möge darum dieses Buch besonders bey der hochwürdigen Geistlichkeit, bey den eigentlichen geistlichen Vätern ihrer Gemeinden, eine liebevolle Aufnahme finden, und recht viele Früchte der Tugend und Gottseligkeit hervorbringen!

N a g ó v o r.

Kakor potreben je sa telo vsakdenji kruh, ravno tako potrebna je sa dušho boshja beseda: „Perpravljajte si ne le hrano ali jéd, opominja Jesuf, katera mine, ampak shivesh, ki ostane v' vezhno shivljenje.“ (Jan. 6, 27.) „Dušhni shivesh je sveti Jesufov nauk, sakaj on ima besede vezhniga shivljenja.“ (Jan. 6, 69.)

„Shešt dni sploh sa hrano ali shivesh svojiga trupla skerbímo, in zelo malo nam je dušha na skerbi; sedmi den pak mormo posebno svoji dušhi sa isvelizhansko hrano skerbéti, svešto moliti ino boshje nauke pridno poslušhati; to se pravi, nedélje ino sapovédane prásnike ali svetke posvezhovati, kakor nam jih sam Bog posvezhovati sapové, rekózh: „Spomni se, de bosh den Sabote (to je Gospodov pozhitni den) posvezhoval. „Shešt dni delaj, ino vse svoje

dela opravi; alj sedmi den je „Sabota (to je per kristjanih nedélja) Gospoda tvojiga Boga. — Sakaj v' shestih dnéh je Gospod nebó ino semljo ino morje stvaril, ino vse, kar je v' njih, ino sedmi den je pozhival. Sa to je Gospod den „Sabote (per naš nedéljo) poshegnal ino ga je posvetil.“ (II. Mos. bukve 20, 8 — 11.) Nedélje ino sapovédane prásnike posvezhovati, naš sveta mati katoljška zérkva v' drugi zerkvéni sapovedi uzhí, ter pravi: „Bodi ob nedéljah ino sapovédanih prásnikih spodobno per sveti meshi.“

Dolshnóft je satorej vsakiga kristjana, naj bo star ali mlad, gospód ali hlapez, bogat ali vboshen, uzhen ali neveden, flushbo boshjo obiskati, ne le samo svete meshe, ampak tudi, zhe je le mogozhe, saj enkrat vsako nedéljo in sapovédan prásnik boshjo besedo poslušhati; zhe ne pridige pred poldné, pa po poldné svet keršhanski nauk. To je tolika dolshnóft, de vsi tajisti, ki so le pri kaki sveti meshi, pridigo pa ponidoma opuštijo, le pol zerkvéne sapovedi dopólnijo; sakaj v' starih zhasih je sveta mesha vselej s' pridigó sdrushena bila, ino to sveta mati katoljšhka zérkva tudi sdaj od vsakiga kristjana ob nedéljah ino

sapovédanih prásnikih hozhe. Kdor bres pravizhniga vsroka ali urshoha pridigo ali keršhanski nauk opuští, možno greshí. — Tak sanikarn kristjan posabi Boga ino isvelizhanja svoje dufhe; njegovo serze všimu dobrimu odmerje, ino posvezhujozha gnada boshja ga sapuští. Od takih Bog po pre-roku Isaiu govori: „S' ufhéfami so teshko flífhali, ino svoje ozhi saperli, de ki s' ozhmi ne vídijo, ino s' ufhéfami ne flífhijo, ino s' serzam ne saštopijo, ino se ne pre-obernejo, ino jih ne osdravim.“ (Djanj. Ap. 28, 27.)

Pogosto se pa na kmetih sgodí, de ni v' zérkvo boshje besede poslušhat iti mogozhe. Hud in dalen pot, flabo vreme, sosebno po simi; starost ali kaka bolésna brani nektérim, flushbo boshjo obískati. Kdor tedaj v' zérkvo ne more, ali je per-filen domá sa varha oštati, naj vseme obzhasi svetiga farniga opravila sv. roshen-kranz, ali kake mešhne bukvize, v' roke, se proti svoji farni zérkvi oberne, naj poklekne, zhe more, ino moli. Per poglavitnih délih sv. mešhe, katere zérkev s' svonam osnani, naj svoje misli s' mislami mešhnika sklene, svoje molitve s' prošnjami sv. keršhanske zérkve, s' svojimi lju-

bimi brati ino sestrami sdrushi, tako bo serze kristjana Bogu posvezhen altár, in vsaka hiša tempel boshji; tako se flushba boshja tudi domá sa potrebo opravi.

Kedar domazhi is zérkve pridejo, jih sa nauke poprashaj, ki so jih v' pridigi ali kerstanskim nauki flishali. Ako pa tebi prav ino dovolj povédati ne vedó, vsemi te bukve: „*Hrana evangelijskih naukov*,“ v' roke, beri sam, ali daj drugim brati, kar je v' ravno to nedéljo ali sapovédan prásnik sapísano. — Pa tudi druge dni, posebno ob svetih vezherih, naj se berejo v' isvelizhanski dushen vshitek; sakaj, kakor telo bres shívesha, tudi dusha oflabí, ako pogosto boshjiga nauka ne flishi. K' tému pridu so te bukve dushni pastirji na spodnim Shtajarskim po domazhe spisali, ino jih ljubim ovzhizam podajo, de bi jim nauki she vezh lét v' dushen shivesh ostali, kattere so jim per flushbi boshji osnаноvali.

Vfaki bo v' njih potrebnih naukov najdel, bodi hlapez ali gospodár, mlad ali star, ki ga bojo sadeli, ino mu s' gnado boshjo v' serze segli. Berite jih satorej radi, pa tudi nauke v' svojim serzi ohranite, ino shivite po njih, sakaj: „Vfaki,

velí Jěsuf, kateri flífhí moje besede ino jih dopolnuje, bo enak modrimu moshu, kateri je sidal svojo hišo na skalo. Ino ploha je padla, ino so perburile derézhe vode, ino vetrovi so pihali, ino so se v' tajisto hišo vperli, ino se ni poderla; sakaj ona je bila na terdo skalo postavlena.“ (Mat. 7, 24—25.)

Veselo je flífhati ino víditi, kako se mladi Slovenzi ino Slovenke, sosebno po nedeljskih sholah, brati uzhijo; shé vsaka hiša bo koga imela, ki brati sna. Sa to je pa tudi uzhenikov dolshnóšt, jim korístne bukve v' roke dajati, dobre bukve, katere kakor svešt prijatel zhloveka hudiga varjejo, ino vse dobro uzhijo.

Šésimo si v' roke, ljube dúšhe! ino eden drugimu pomagajmo po nevarni poti v' frezhno vezhnošt. Škerbno píshimo ino pridno berimo bukve svete, sdrave vére, ki imajo korístne nauke sa zhasno, ino isvelizhanske sa vezhno shivljenje. Neframnih, shkodljivih ino gerdih bukev bolj kakor kuge varimo se; sakaj sapelive bukve so dúshni šrup, ki posvezhujozho gnado boshjo v' zhloveshkim serzi moríjo. — Molimo pa tudi védno eden sa drugiga, ino prošimo,

naj vsmilen Bog naše déla poshegna, saka-
kaj: „Ne tajisti, ki sadi, ne kdor poliva,
je kaj, temuzh le Bog, ki rasti daja.“ (I.
Kor. 3, 7.)

Vse naj pa bo k' vezhi boshji zhasfi,
ino našim dušham v' isvelizhanje, kakor
tudi te bukve evangeljskih naukov, katere
is ljubésni podajo bogoljubnim dušham

dušhni pastirji.

Sapopadek perviga déla.

	Stran
I. Perva advéntna nedélja.	
Od poslédne sodbe	3
II. Druga advéntna nedélja.	
Od posebnih lastností pravizhniga	9
III. Tretja advéntna nedélja.	
Od samosvoje sposnave	14
IV. Shterta advéntna nedélja.	
Od pokore	19
V. Svet boshizhni prasník.	
Od Jesufoviga rojstva	24
VI. Prasník svétiga Shtéfana.	
Od ljubesni sovráshnikov	31
VII. Nedélja pred novim létam.	
Nauk dobre tovarshije	37
VIII. Noviga léta den.	
Od zhafa ino njegove vrednosti	42
IX. Nedélja pred sv. trémi kralji.	
Od boshje voditve	47
X. Prasník sv. tréh kraljov.	
Od svete isvelizhanke vére	52
XI. Perva nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od dolshnosti starishov ino otrók	59
XII. Druga nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od sv. sakona	64
XIII. Tretja nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od dolshnost gospodarjov	71
XIV. Shterta nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od premage hudiga poshelénja	77
XV. Peta nedélja po sv. tréh kraljih.	
Dolshnosti drushine	82
XVI. Shésta nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od rasti hudiga ino dobriga	88
XVII. Perva predpepelnizhna nedélja.	
Od délavnosti	94

	Stran
XVIII. Druga predpepelnična nedelja.	
Od poslušanja boshje besede	99
XIX. Tretja predpepelnična nedelja.	
Od dušne slepote	105
XX. Perva postna nedelja.	
Od posta	109
XXI. Druga postna nedelja.	
Od duhovskega šivljenja	116
XXII. Tretja postna nedelja.	
Od svete vojske	121
XXIII. Štarta postna nedelja.	
Od modre gospodarnosti	128
XXIV. Peta postna nedelja.	
Od poshtenja	134
XXV. Zvétna nedelja.	
Od svétiga obhajila	139
XXVI. Velikonozhna nedelja.	
Od vstajenja	146
XXVII. Velikonozhen pondélek.	
Od dobrih ino slabih pogovorov	152
XXVIII. Perva nedelja po veliki nozhi.	
Od mirne ino dobre vesti	159
XXIX. Druga nedelja po veliki nozhi.	
Od dušnih pastirjov ino ovzhiz	164
XXX. Tretja nedelja po veliki nozhi.	
Od frezhniga popotvanja is zhašnosti v' vezhnost	171
XXXI. Štarta nedelja po veliki nozhi.	
Od isrozhjenja v' sv. voljo boshjo	175
XXXII. Peta nedelja po veliki nozhi.	
Od potrebne molitve	184
XXXIII. Veliko krishovo.	
Od nebéhskiga veselja	193
XXXIV. Šesta nedelja po veliki nozhi.	
Od svelizhánskiga terplenja	200

Hrana evangeljskih nauk.

P E R V I D É L.

Od perve advéntne nedélje
d o
sadne nedélje po veliki nozhi.

Prava evangelijstva namkov.

P R V I D E L

Od prve adventne nedelje

nasadne nedelje po veliki noči

I. Perva advéntna nedéľja.

Od posľédne sodbe.

*Jesuf napoveduje snamenja sodniga dné. Luk.
21, 25 — 33.*

Svet advéntni zhaľ se je pribliľhal, nastopili so dnévi brumniga premisľhovanja. Sveta mati katolíľhka zerkev obhaja dvojni spomin dvojniga prihoda Jesufa, isvelizharja nashiga. S' enim perľtam nam kashe nasaj v' pervi prihod Jesuľoviga roľstva; s' drugim nam kashe naprej v' sadni prihod sodniga dné. Vesel je bil pervi prihod Jesufa — vľmiléniga odreshénika; grosoviten bo drugi prihod — oľľtriga sodnika, kakor nam ga popisuje deneshen ľv. evangeliľ.

I.

Obľľjen je bil zhlovesľhki rod od boshje pravize savolj ľtorjene pregréhe biti na vezhno pogublén, kér je ľskal svojo boshjo podobu; alj vľmilil se je neskonzhni miloľti boshji. Sklenila je neisrezhena ľubésn Ozheta nebeshkiga, sgublénost zhlovesľhtvo ľpet isvelizhati, svojiga ľastniga Sina na semľjo posľati, de bi ľjudi is smote na pravu pot proti nebesam obernil; — dala je edinorojeniga Sina v' terplenje ino ľmert, de bi zhlovesľhtvo od pogublénja odreshil, njemu vezhno shivlenje saľľushil ino nebeshke vrata odperl. — Po tľm ľvojim isvelizharji, ki ga je Bog pervim ľtarisľham shľ obľľubil, so sdihovali vľi brumni ozhaki zeliľ 4000 ľet; tega so napovedvali ľľ preroki, njega so bile vľe bogoljubne ľuľhe vesele, ino so ga perľerzhno sheliele.

Ino glejte! ravno v' tēm sv. adventnim zhasu, ki ga obhajamo sdaj, so se svete nebēsa odperle, so njega, milosti pōlniga, na semljo rošile. On je Adamovim otrokam strašno obsodbo prevsēl, ino nje s' vsmilenjam boshjim obiskal.

Teshko je njemu hodilo rasgnati mrazhne oblake toliko posvetni smotnjāv, bridko je njemu bilo spazhen zhloveshki rod spametvāti, vse njegove pregrehe na svoje rame sadēti, sa tajiste terpēti ino vmrēti; alj is ljubēsni do svojiga Ozheta, is vsmilenjā do sapeljaniga zhloveka, vse svešto dopolni, dokler isrezhe tamkaj na krishi: „Dopolnjeno je.“ — Ravno sa to pa je tudi fklenjeno, zhlovēku na semlji vsmilenje dati, ako hozhe po Jesufovih naukih svešto shivēti; pa tudi fklenjeno, s' nespokorjenim grēshnikam v' ojštro sodbo iti, ako sapravi svoje isvelizhanske dni, ki so mu v' tēm shivlenji odkasani, se pripravljati na tajisti strašhen sodni den, kedar se bode Jesuf spet ozhitno v' svojim velizhastvi perkasal; ne vezh ponishen hlapez, ifkat, kar je sgubleniga, ampak pravizhen sodnik pogubit, kar je nespokorjeniga.

Bog nozhe grēshnika vēzhne smerti, ampak on vsmilen Ozhe sheli, de bi se spreobernal ino vezhno shivel. To nam prerok Ezechiel (33, 11.) prizha, to nam pravi Jesuf, naš isvelizhar, ki snamenja sodniga dnē sato napoveduje, de bi zhloveka v' dobro nagnil. — Prēden je Jesuf sazhēl sa odreshenje svetā terpeti, she prerokuje pervizh Jerusalema, ino drugizh grēshniga svetā shaloften konez.

V. 25. Lepo sveti zhlovēku svetlo sonze boshje dobrote po dnēvi, prijasno njemu miglajo mesenz in svesde milosti boshje po nozhi, kashejo njemu frezhen pot po suhi semlji ino po mokrim morji; alj všiga tega bo o sodnim dnevi strašhen konez, sakaj „snamenja se bodo godile, pravi Jesuf, na nebi, na sonzi, mesenzu ino svesdah.“ One, ki kashejo sdaj boshjo milost, bodo kasale tistokrat ojštro pravizhnost. Semlja ino morje, ki dajeta sdaj zhlovēku boshje dobrote, bota dajala groso ino strah. Kipēli bodo na morji valovi, medlēli bodo po semlji rodovi. Kakor so ljudjē v' dobrotah semlje ino neba shiveli, tak bodo od straha pod nebam na semlji konez jemali, sakaj „nebeshke mozhi — boshje všigamogozh-

nosti ino pravize — se bodo gibale, grešnikom strah ino groso dajale.“

V. 27. Dokler zhlovek v' posvetnih dobrotah shivl, sa Boga zelo malo ali nizh ne mara, ino njega ne vidi. Ravno tak niso marali nevéni Judje sa Jesufa; škos gréh oflépleni, ga niso hotli viditi sa boshjiga Sina, le sa goliga zhloveka so njega imeli. „Tistokrat pak, pravi Jesuf, kedar bodo ljudém vse posvetne dobrote na nebi ino na semlji, tudi ljubo sonze odvseto, bodo vidili priti boshjiga Sina, ki so ga le sa golo zhlovekoviga imeli, na nebeskih oblakih s' velikó oblastjó angelzov, s' velikó zhaštjó isvoljenih; tistokrat bodo sposnali mene sa Boga ino svojiga sodnika.“ — Kaj pa pomaga sposnati svojo pogublenje in strah, ako je pobóljshanje she preposno! Ino taka se rada všim navadnim grešnikom godí: godila se je, kakor Jesuf govori, o zhasu Noeta — de so jedli in pili, bres nehanja grešili, dokler jih ni sploh potóp salil; taka je bila o zhasu Lota v' Sodomi ino Gomori, de je grešno ludstvo prešhéstvalo, dokler se ni gorézh shvepel spod neba zhres nje rasil; taka bo tudi o konzu svetá, o prihodn sodniga dné.“

V. 28. „Povs dignite tistokrat, tak Jesuf vse svoje lepó opominja, kedar bote vse to zhuli, svoje glave, vi kateri ste svojimu isvelizharju svesto ino pravizhno slushili; sakaj vašhiga terplenja konez se perblishuje, de bote réšeni is med hudobij.“ — Kakor sa hudó simó nahaja ljubesniva spomlad ali vigred, tak tudi pravizhne sa terplenjam veselje dojde. Ljudje gledajo po selénji drevja mladimu létu naproti; in kedar sazhne figovo, kakor vsako drugo drevó, she berst poganjati, si léto bliso obétamo. Tak morjo gledati vsi slushabniki boshji, kedar bode svét svoje suamnja sodniga dné poganjal, ino se tudi nadjavati ali troštati, de je she bliso boshje kraljéstvo vezhne pravize ino resnize. S' tém se morjo pravi kristjani v' pravi véri ino v' shivim saupanji poterditi, ker bodo tak nevarni tišti dnevi, de bi tudi pravizhni odpadli, ako bi bilo mogozhe.

V. 32. Posvetneshi tega verjéti nozhejo, sakaj v' zhasni svét so prevezh saljubljeni, ino toshi se jim tajistiga sapustiti; pa Jesuf nam ojštro poterdi resnizo sodniga dné ino konzhanja téga svetá, rekózh:

„Resnizhno ino gotovo vam povém: Zhloveshki rod ne bo prěshel, dokler se bode vse to dopolnilo. Nebó nad vami, ino semlja pod vami bota prěshla, moje besede pa bodo na vezhno resnizhne ostale.“

II.

Nebo ino semlja bota prěshla, bratje ino sestre moje! kaj bo ostalo pa nam? Nizh drugiga, kakor Jesufove besede: De pride ura, ino bodo flishali vsi, ki po grobih spijo, vfigamogozhen glaf boshjiga Sina: „Vstánite mertvi ino stopite k' sodbi.“

Strašna je bila sodba, katera je terdovratno Jerusalemsko mesto ino zelo Judovsko kraljěstvo saděla; tudi pravizhni so morli s' krivizhnimi veliko terpeti, famo de se je pravizhnim terplenje v' isvelizhanje, krivizhnim pa v' pogublenje spreobernilo. Alj to Jerusalemsko rasdjanje je bila le podoba she strašnéjiga sodniga dně, kateriga Bog s' zelim svetam imel bo. Shě pravizhni bodo pred prihodam trepetali, kaj she le bo sa krivizhne! „Tistokrat se bodo gresniku ozhi odperle, pravi sv. Avgustin, de bo sagledal, kaj je sgubil skos svoje pregrehe.“ Kristjani! odprimo raji shě sdaj svoje ozhi, ino poglejmo strah sodniga dně, de se nam ga enkrat bati potreba ne bó.

1. Kako mogozhen je moral biti stvarnika glaf, de je na eno besedo „Bodi luzh!“ she tudi luzh bila ino vse, kar je na svetu. Strašen je moral biti glaf po trobentah Israelskiga ludstva, na katerih gromězh shum so se sidovi Jerihunskiga mesta rasfuli. Ravno té vfigamogozhen glaf bode enkrat tudi k' sodnimu dnevu všim mertvim v' pokopalishah sabuzhal ino zhloveshki prah k' sodbi budil. On bo prederl zherno semljo, ino bode vsdignil mertvih telefa; on bo odperl vrata peklenške, ino bode pervlékel dushe vših pogublenih nasaj; on bo odperl duri nebeshke, ino bo perpeljal shtevilo vših isvoljenih duh. Té bo tajisti grosoviten glaf, od kateriga sv. Hironim govori: „Naj shě jém ali pijem, ali kaj drugiga pozhenjam, smiraj se mi sdí, flishati strašen glaf: Vstajajte mertvi ino stopite k' sodbi.“

2. Is semlje trupla, dushe is nebes ino pekla so bodo sklenile. Strah bo delala truplu in dushi vsaka

pregreha, ki sta jo v' svojim shivljenji storila — na sebi ozhitno jo bota tamkaj nosila. Svétile se bodo trupla pravizhnih, kakor svetle svesde na nebi; trupla krivizhnih bodo temnejši od zhernih saj. Hvalila se bo brumnih dušna ino truplo; kléla dušna grešnikov ino ozhitala sebi vse storjene pregréhe.

3. Ne bode she perviga strahú konez, shé bo jim sagermélo, se trepetáje obrnit v' dolino Josafat, v' dolino ozhitne sodbe boshje. (Joel. 3, 2 — 12.) She ne bojo sodniga dola nastopili, shé nove grose jih bodo opadale, sakaj strashen krish, ki nam je snamenje vsmilenja sdaj, se bode tamkaj perkasal kakor snamenje ojstre boshje pravize. Na njemu bodo vse martre sapisane, ki jih je Kristuf sa naf prestál, na njemu bomo vse milosti brali, ki smo jih od njega prijeli, na vse naf bo opominil.

4. Zhudno ino bridko bo tudi pravizhnim med trumami savershenih k' sodbi boshji stopiti; alj ravno to bo njih sadno hudo tovarshstvo. Angelzi bodo prifšli; bodo is vsih narodov ino krajov brumne is med hudobnih odbirali, s' velikim glasam, rekózh: „Na desno prapizhni, zhisti, poterpeshlivi i. t. d. Na levo krivizhni, poshreshniki, preshétniki, jesavzi i. t. d.“ Tak bodo sdrusheni isvoljeni, kakor dobre ovzhize; hudobni pa, kakor kosli, odversheni. Srezhali se bodo bogabojezhi, eden drugiga se veselili; frezhali grešni sapelivzi, ino eden drugiga preklinjali. Strashen krizh bodo gnali hudobni, ino klizali: „Gore! safujte naf!“ profili hribe: „Pokrijte naf!“ Alj gore bodo tistokrat gluhe, hribi nevsmileni, ino vsi narodi omelknili, kedar bo ojster sodnik govoriti sazhél.

5. Rada se na tém svetu kriviza sakriva, tamkaj bo pred zelim svetam odkrita. Svédil bo vsaki pregréhe svojiga shivljenja, slifhal vse milosti ino boshje dobrote, ki jih je skos grešno shivljenje sapravil. Rasodete bodo vse she tak skrivne hudobije, kakor na svetlim sonzi. Zel svet bo svedil pregréhe vsakiga, vsaki bo slifhal pregréhezeliga svetá. „Takrat, veli sv. Krisostom, ne bo mogozhe se braniti, ne beshati, ne se spokoriti.“ Vse posvetne rezhi bodo toshile grešnika, ki je strast delal is njih; toshili kristjane nevérniki, de so tak lepo priloshnost imeli, pa dobriga tudi v' pravi véri niso storili; toshili vsi

krivizhno stiskani svoje stiskovavze, vſi v' greh sa-
peljani svoje sapelivze; toshil bo tudi ſam ſatan
peklenſki te ſvoje; ino na vſo to toshbo iſgovora
nikakiga ne bo. — Greſhnik ſe bo ſzer iſgovarjal,
de je bil ſlab ino k' hudimu nagnjen; alj Jeſuf mu
bo vſe gnade naſhtél, ki jih je od njega prijel.
Angelj varh bode njemu nevboglivoſt ozhital, Marija
ino ſvetniki mu bodo prizhali, kako ſo oni ſhiveli,
kako ſo ſa njega profil. Kolkor vezh tukaj zhlovek
ima, ino k' iſvelizhanju ſvojimu ne oberne, v' toliko
vezhi pogublenje bode obſojen. — Oj gorje bo tiſto-
krat ſhé „od vſake prasne beſede odgovor dajati“,
ki ſe po krivim govori, koliko gorjé ſhe le od toliko
ogovarjanja, od toliko neſramniga klaſanja, s' kate-
rim ſe bliſhnimu poſhtenje krade, ino nedolſhnoſt
duſhe mori; kaki bode odgovor od toliko krivizhni-
ga djanja, bres ſhtečila velikiga, kakor liſtja in
trave! — Od vſiga téga jeſik oſtermi, v' ſtrahu ſe
vſtavi pamet zhloveſhka, ſerze trepezhe le miſliti
na tiſti ſtraſhen zhaſ. „Hudobni ne bodo drugiga
vidili, kakor na deſnim kraji pregréhe, na levim
ſkuſhnjavo, od ſgorej oſtriga ſodnika, od ſpodej
groſoviten bréſdn, od ſnotrej ſhgezho véſt, od ſvu-
nej gorezhi ſvet.“ (S. Anſelm.)

6. Joka ino ſhkripanja s' ſobmi ne bode konez,
pa ſhe le nar hujiga ſazhéték, kedar ſodnika nar
ſtraſhnejſhi ino ſadni glaſ ſagromi: „Poberite ſe
prozh vi prekleti v' vezhen ogenj, ki je perpravljen
hudizhu in vſim njegovim ſluſhabnikom.“ Tukaj bo
ſdaj lozhitev, nar groſovitnejſha lozhitev na vezhno.
„Dva ſta bila na enim polji, pravi Jeſuf, eden bo
iſvelizhan, drugi pogublen; dve ſta na enih ſhermah
mléli, ena bo vſeta, druga ſavershena; dva ſta v'
eni poſteli leſhala, eden bo iſvoljen, drugi pogublen.“
Otrozi ſe bodo lozhili ſvojih ſtarifhov, moſh ſvoje
ſhene, brat ſvoje ſeſtre, prijatel ſvojiga ſnanza.
Dobri pojdejo v' veſelje ſvetiga raja, hudobni v' po-
gublenje peklenſkiga bréſdna. Terplenje pravizhnih
ſe bo na vſeſej konzhalo; ſhaloſt ino terplenje kri-
vizhnih ſazhelo in nikdar nehalo.

III.

Kriſtjani! mi ſtojimo ſdaj tukaj pred boſhjim
oblizhjam, ino ſtraſhen ſoden den pred nami ſtoji.

Ure in dné ne vémo, tudi nebesški angelzi ne; samo to vémo, de se nam perblishuje, ino de njemu vjiti ne moremo. Pred nami stoji leva in desna stran isvelizhanja ino pogublenja; pot na obedvojno rôko se nam odpira. — Po kateri se bomo podali, na kateri strani bomo stali? Oj ljube dushe! ako vas nizeh pred hudim ne obvarje, naj vas plashi saj grosoviten sodni den; ako vas k' pobólshanju nobena rezh ne oberne, naj trobentín glas posledne sodbe vashe grešne kosti spreleti.

Dosehmal ste vezhidel eden drugiga hujshali, sa naprej le eden drugiga bôljshajte ino na desno stran pomagajte si. Sdaj so isvoljeni dnevi, sdaj so dnevi isvelizhanja. Sdaj poslušajte mili glas Jesusa, svojiga isvelizharja, de njega tudi enkrat veselo saslíshali bote: „Pridite vi isvoljeni mojiga Ozbeta! poséдите kraljéstvo vam pripravleno od sazhetka sveta.“ Amen.

II. Druga advéntna nedélja.

Od posébnih lastností pravizhniga.

Janes poshle dva svojih uzhenzov Jesusa vprašat. Mat. 11, 2—10.

Dvojna je vezhnost, frezhna ino nefrezhna, ki se nam sa smertjó odpira; dvojna je pot, zhednosti ino pregrehe, ki nas v' nesnano deshelo peljá; dvojni so tudi ljudje, pravizhni ino krivizhni, ki grejo v' tajišto. Ali le samo pravizhni hodijo po pravi poti, kakor je hodil sv. Janes, od kateriga deneshen sv. evangelj perpoveduje?

I.

Sveti Janes, boshji mosh, isvelizharjov napovedvavz, gréshnike k' pobólshanju vabi ino jim pra-

vo pokoro osnanuje. Bres vřiga raslozhka vřakimu refnizo pové: „Delaj pokoro, sekira je shé safajena v' tvojo gresfno drevó“; pa tudi pregresfhnimu kralju Herodeshu ne samolzhi: „Ne smésh imeti shene svojiga brata.“ Ino ravno sa to mora on v' jezho sapert v' shelesji biti.

V. 2. Pravizhen ni sapufhen, tudi v' shelésje sako-ván, sakaj Bog je per njemu; pa tudi njegovi prijatli, zhe so pravi, mu she sveřti ofstanejo, kakor so Janesa njegovi uzhenzi tudi v' jezhi she obiskovali. Perpovedujejo mu, kaj zhudov Jesus dela, kako lepo on ludřtvo uzhi, kateriga se je toliko popréd okoli njega snulo. — S. Janes, on dober ozhe svojih uzhenzov, kér vidi, de shé njegov zhař dohaja, she sa svoje jogre řkerbí, in bi jih rad Jesusu srozhil. „Potreba je, tak jim on rezhe, de jes neham, on pa sazhenja. Pojdita, tak vřkashe dvéma svojih jogrov, ino poprařhajta Jesufa v' mojim imeni, ali je on tajřřti isvoljen, ki so ga preroki obétali, vři brumni kralji sheléli, ki fim ga napovedal tudi jes, ali she naj drugiga zhakamo?“

Dobro je posnal Janes Jesufa, on řam je she njega popréd vřimu ludřtvu sa odrefshenika oklizal; pa kar on řam řposná, tudi svojim řposnati sheli, ino kér Jesufa v' prizho ljudř sa Mefija osnanovati ne more vezh, hozhe s' ravno tém prařhanjam svoje sveřte uzhenze s' Jesufam řosnaniti.

V. 4. Janesova uzhenza k' Jesufu prideta ino ravno boshje dēla njega opravlřati najdeta, kakor so od njega preroki napovedali. „Ali ři ti tajřřti, kateriga sa odrefshenika zhakamo, řta dřala, ali she naj drugiga dalej zhakamo? tak, de tebe poprařhava, naju pořhle Janes is jezhe.“ Jesus jima s' řesedo odgovoriti nozhe, ampak neprenehama tam řlepza, tukaj krulovza osdravi; od dalezh goboviga le s' famoj řesédoj ozhiřti, ino med vřim tém delam vboshzhekam, katerih se vse okoli njega tēre, osnanuje veseli glaf řv. evangeljřkiga nauka. Ino sdaj she le pořřam Janesovim odgovori, ino na vse řřorjeno v' prizho vřih s' perřřam pokashe, rekozh: Po-vejte Janesu, de kar so od Mefija preroki napoved-
vali, vse to řta mene delati řřishala ino vidila, ino to prizha, de pravi oblřublen Mefija fim jes. — Naj jih ravno veliko mene sa odrefshenika ne řposna,

ino si le visokopolvetniga odrefhenika obéta, je frezhen vender sleherni, ki se nad mojô bornostjo ne spotika, ino mene sa svojiga odrefhenika sposná.“ To sta sasilfhala, ino se k' Janesu povernila dobra uzhenza, njemu povedat' vse, kar sta svédila.

V. 7. Lepo je Janes svoje uzhenze s' tem vprashanjam v' veri poterdil, de je Jesus odrefhenik sveta: she lepši je pohvalil Janesa Jesus, rekozh: „Kaj ste hodili tak pogostim gledat semkaj Jordaneve strani, dokler je ravno té Janes na vel glas odrefhenikov prihod osnаноval? Mislite, de je on nestanoviten kakor slab teršt sa potokam, kateriga veter na vse kraje maja, ino de sdaj on vezh ne prizhuje, kakor popréd, de sim jes pravi Mesija? — Ali ste vidili morebiti, de je bil on kak polvetn meh-kushnik, kateri le po shlahnim oblazhili séga, ino sdaj na kraljevim dvoru mene savoljo moje niskote posnati vezh nozhe? Ako bi bila s' Janesam taka, de bi le iskal dopasti polvetnim ljudém, bi on v' kraljevih hishah prebival. On pa je le v' puhavi re-fnizo osnаноval, ino savoljo pravize sdaj v' jezhi terpi. — Sa preroka ste njega imeli, dokler ste ga posluhali. Kakor on mene sa Mesija prizhuje, ravno tak prizham od njega tudi jes, de je on tajisti, od kateriga je vezhni Bog po preroku Malahiju she sdavno govoril, rekozh: „Glej, jes bom poslal svojiga napovedvavza kakor angela pred odrefhenikam, de bo on njemu pripravljaj pot med ljudi, ino prizhal, de je Mesija med njimi. Ni ga mati rodila visokejshiga od Janesa kerstnika; to vam jes povém, ino to prizha njegovo shivljenje.“ — Kako svet ino pravizhen je moral biti mosh, kateriga sam isvelizhar toliko povsdigne!

II.

Kakor nam svetle svesde temno ponozhno nebó rasvetlijo, ravno tako kashejo svéte zhednosti pravizhniga zhloveka. Shtiri posebno lepe zhednosti, kakor shtiri svetle svesde pravizhnosti, so obdajale sv. Janesa; oj de bi obdajale tudi nas!

Perva svesda pravizhniga je sdershanje ali perterganje nevarniga posemeljskiga veselja ino posvetnih dobrót, de se zhasnih

rezhi le toliko poslushimo, kolikor nam pomagajo, se s' Bogam bolj in bolj skleniti. — V' vojski sta ti kraljéstvo boshjo ino kraljéstvo téga svetá; mi smo njih bojovavzi. Ako goljufni svet zhloveka drugazhi sapeljati ne more, mu svoje dobrete ponudi. Kdor se tajistim podá, se ravno po tém njemu v' lushnost predá, sakaj: „Kjer njegovo blagó, je tudi njegovo tierzé.“ (Mat. 6, 21.) Posvetnimu blagu ino Bogu pa flushit' mogozhe ni.

Sa to je sapustil Janes ozhetov dom, se odpovedal vřim posvetnim dobrotam, nosil shimařto oblazhilo, s' jerménam opasan; ni pil vina posvetne mozhí, ne medize semeljske hladnosti; ořtro v' samotni pushavi je shivel, de bi toliko svestej flushil Bogú, koliko bolj se je odpovedal goljufnimu svetú. Ravno ta njegova sdershnost je bila perva svesda njegove svetosti, sa katere voljo je Kristuf njega nad vse sinove povsdignil, katere je kdaj na semlji mati rodila.

Teshko sfer posvetneshu hodi, to sapustiti, kar ljubi; lahko pa je bogoljubni duřhi se tvegati vřiga, ako se spomni Jesufove oblube, ki pravi: „Vřaki, kateri bo sapustil savoljo mene posvetniga kaj, bo štokrat toliko priřel, ino vezhno shivljenje posédil.“ (Mat. 19, 29.)

Druga svesda pravizhniga je svestoba v' svojim řtanu, je svesto řpolnenje svojih dolshnosti; le ona daja zhloveku pravo vrednost. — Zelo vřtvarjenje je uri podobno, katero je moder mojřter naredil. De pa ura dodro tezhe, se mora svesto obrazhati vřako kolo.

Tudi Bog je ravno tak vřakimu zhloveku svoje opravilo odkasal, ino zhe bi vřaki svoje svesto dopolnil, kako dobro na řveti bi bilo. Alj sdaj eden řvoji dolshnosti odstopi is sanikarnosti, drugi sa posveten dobizhek, tretji se boji hudobnih samere, ino dokler en sam řpodleti, veliko drugih nefrezhnih nareja.

Bati se je potreba Bogá, ne pregréřhniga řvetá, in svest, kakor řv. Janes, řvojimu řtanu řřtati. On se ni bal, imenitnim řariséjam se sameriti, ozhitno je njih hudobijo řvaril; ni se bal nesřamnimu kralju řreshestvanja ozhitati. Rařshi on ořrani v' jezhi řvestobo řvojiga řtanú, kakor bi vřhival per kraljevi

misi svoje nesvestobe plazhilo. Le ljudje od posvetniga veselvanja še slepi ne spolnujejo svojih dolžnosti, sa zhašne dobrote vezhne predajo; pravizhen pak vse, she tako teshavno, svesto dopolni, kar je boshja volja; raji en zhašek, kakor sv. Janes terpi, ino se prihodne pravize veselí, kedar mu Gospod nebeš ino semlje porezhe: „Dobro tebi, priden ino svest hlapez! zhres malo si bil svest, zhres veliko te bom postavil; pojdi v' veselje svojiga Gospoda.“ (Mat. 25, 21.)

Tretja svetla svesda pravizhniga je poterpeshlivost v' shaloſti ino v' terplenji. Ojster je vezhi del tukaj na semlji pravizhniga pot; pogosto s' ternjam krivize naſtlan, s' solсами fromaſtva polit; pa ravno ta pot v' pravizhnost pelja, ino kjé je najti pravizhen, kateriga ni terpenje dobriga ſtorilo? Bog nam poſhilja nadloge, de bi naſ s' njimi temu ſvetu odtergal ino s' sebo ſklenil. „Sa to Bog posemeljske ſladkoſti s' tolikimi grenkoſtami naméſha, de bi se mi na take dobrote ogledovali, katerih ſladnoſt naſ ne ogoljfa!“ (Sv. Avg.) Boljše je, s' nedolſhnim Janesam v' shelesji ſlonéti, kakor s' krivizhnim Herodeſham sa miſo ſedéti, ſakaj mi bomo sa to od Gospoda tepeni, de bi ne bli s' greſhnim ſvetam pogubljeni. (I. Kor. 11, 32.) „Terpenje ino krish ſo kluzhi v' nebeſhko kraljeſtvo.“ (Sv. Kriſoſtom.)

Shterta svesda pravizhniga je poſebna ſkerb sa prihodno vezhnoſt v' ſedajni zhaſnoſti. — Svét ſvoje le po poſvetnim premoſhenji ſhtima; alj vse to ſamo na ſebi pred Bogam nima nikáke veljave, ſakaj Bog ſvoje le po véri ino po dobrih délah poſná. „Kaj pomaga zhloveku, naj ſi zel ſvet perdobí, ako na ſvoji duſhi ſhkodo terpi.“ (Mat. 16, 26.) Kar tukaj ſéjemo, bomo tamkaj ſhéli. Zhlovek, ki prevezh sa malovredno ſkerbí, ravno s' tém ſvoje vezhno plazhilo ſapravi, ino nebeſhko bogaſtvo sa posemeljsko blato ino prah ſaménja. — Ravno sa to je ſv. Janes priproſto oblazhilo noſil, je vſhival ſla-be jedí, de bi ne ſamudil sa vezhnoſt she vezh pripraviti. Vboshno je ſhivel tukaj na semlji, pa je obilno dobriga vſjal; bogat je ſhel is téga ſveta, ſakaj njegove dela ſo ſhle sa njim. Ino ni ga, pravi Jeſuf, mati rodila, de bi bil vekſhi, kakor ſv. Janes kerſnik.

III.

Kako lépo se nam svetijo zhednostfi sv. Janesa keršnika, njega, ki je bil juterna sarja noviga keršništva. O! de bi jih tudi mi posnemali, ino hotli pravizhno po njih shivéti! Alj nashe shivljenje je temnimu nebu podobno, kateriga mrazhni oblaki pregréhe sakrivajo, ino le maloktera svesdiza lepe zhednostfi, zelo nobena se vezhkrat ne perkashe.

Isjafnimo, bratje ino sestre moje! nashiga shivljenja mrazhno nebó, sposnajmo enkrat sami sebe prav ino resnizhno, koliko veljamo, sdaj, dokler she je nashiga isvelizhanja isvoljeni zhasf. Naj se svetijo nashe dobre dela ino svéte zhednostfi pred ljudmi, de jih bodo vidili, ino hvalili Ozheta, ki je v' nebesah (Mat. 5, 16.); mi pa se enkrat svetili s' sv. Janesam, kakor svetle svesde na nébi vékomaj. Amen.

III. Tretja adventna nedelja.

Od samosvoje sposnave.

*Janes prizha sam od sebe, kdo je. Jan. 1;
19 — 28.*

Stara nozh je she minila, juterna sarja se milo rasliva, in osnanuje svetlo sonze béliha dné saspanimu svétu. Stari zhasf Judovske ino ajdovske vére beshijo, Janes se v' pufshavi na potoku Jordanu glasi, v' smote ino hudobije sakopane grešhnike isspanja budí, vstajati ino pripravljati se na novo jutro sv. keršhanske vére, ktero bo Jesus beshji Sin mrazhnimu svetu pernefil. Rasdenil bo teme zhloveshke pameti s' svojimi nauki, rasdjál bo sanke ali saderge pregreshniga serza s' zhudnimi délani in svetimi zhednostfami, odreshil v' sushnost Satana

vklenjene boshje otroke, jim pokasal pravo pot k' svojimu Ozhetu, ino bo dolgo saperte sv. nebela sopet odperl. Kdor pa hozhe v' boshje kraljestvo priti, mora sam sebe sposnati in se ponishati, kakor vidimo in slishimo sv. Janesa v' deneshnim sv. evangelji.

Sv. Janes kerstnik se ljudem v' pufhavi glasi, kakor svetla sarja njim sveti s' svojim brumnim shivlenjam, jih k' pokori klizhe in greslni stan jih sposnati uzhi.

V. 19. Shtimani Judje nozhejo sami sebe, ne svoje hudobije, de bi bili pokore potrebni, sposnati; she le svoje duhovne ino duhovske flushabnike njega vprashat poshlejo. „Kdo si ti, de naf k' poboljšhanju opominjash? — Si ti morebit Kristuf, nash odrešhenik?“ — Lehko bi si bil Janes Mesijovo zhaft ofvojil; alj on na ravnost pové, de ni. Vprashajo ga she dalej, ali je Elija, uni velik prerok ino imeniten mosh, od kteriga so mislili, de ga je Bog shiviga is semlje vsél, ino de bo pred Mesijam spet prishel? Tudi na to Janes odgovori, de Elija ni. She sadnizh se njega primejo, ali je kak drug prerok od Boga poslán? Pa tudi sa preroka se on nozhe vdati savolj svoje posebne ponishnosti.

V. 22. Dokler Janesa poslani Judje ne puštijo, ampak le sa svojo gosposko svéditi shelijo, kdo de je, se pravizhen Janes svoji gosposki povédati ne vštavi, ino jim na ravnost odgovori: „Jes sim tajisti glas tukaj v' pufhavi, od kateriga je prerok Isaia she sdavnej napovedoval, de bo klizal, preden pride Mesija, rekozh: Gospodu poravnajte pot, ino na njegov prihod pripravljajte se.“

V. 24. Pravizhni ljudje bi bili njega nadlegvat nehali, rajshi njegove nauke poslušali, ino kedar so svedili, kdo je Janes, bi bili tudi sami sebe sposnali, de so greslniki. Terdovratneshi pa she le hujshi v' njega tishijo, ino she svediti hozhejo, sakaj se podstopi kershovati ino ljudi spreobrazhati, ako ni Mesija, ne Elija, in tudi ne prerok? Janes jim na vse to ozhitno pové: „Moj kerst je le priprava prihodniga kersta; jes le v' vodi kershujem, de bi ljudi

perpravil na tistiga, kteriga vi zhakate odrefhenika, ki bode s' ognjam milosti hoshje ino s' gnado sv. Duha kerstil.“ — Dalej jim rezhe: „Prisbel bo sa menó, zhe je ravno she dolgo pred menó od veko-maj bil, on nar vekshi, katerimu nar slabshi hlapez jermenja na zhrevljah cdvesovati jes vreden nitim, ino glejte! on odrefhenik je shé v' fredi vas, samo de ga vi, od hudobije oflepleni, ne posnate, tudi niste vredni sposnati ga, dokler sami svoje pregrëshnosti ne pregledate ino se ne pobóljshate.“

Oj de jo lépo ponishnost Janesa ino pa zhisto odkritoserzhnost! — vender smotenih Jerusalemszov se nizh ne prime; sposnali so Janesa, sami sebe pa ne. Truma ponishnih ljudi v' Betanijo per Jordanu k' Janesu hitijo, svoje pregrehe sposnajo, obetajo pobóljshanje ino se dajo kerstiti, le prevsetni himavzi se obernejo v' svoje pregrëshno shivljenje nasaj. — Kaj de bi tudi med kristjani veliko takih ne bilo! —

II.

Dva temna oblaka sta, ki v' sim ljudém na semlji pamet sakrivata, de se zhlovek sam prav ne sposna, pa tudi drugih sposnati ne more. Pervi je prevelika samolvoja ljubén, de se zhlovek prerad nedólshniga déla, ino zhres druge povikshuje. Drugi je hudobna navada svetá, le druge toshiti in ponishovati, na samiga sebe pa posabiti. Té dvojni oblák se po nasli glavi vertí, nam nashe shivljenje kalí, de v' svoji pregrëshni smoti shivimo in sa pobóljshanje ne skerbimo.

Kdo je kriv, de se toliko nedólshnih tak lahko dá sapeljati, de svojo zhednost ino veselje predájo? Njih smota, ker sami sebe prav ne sposnajo, ino se preflabi v' skushnjavo podajo, katere premagati ne samorejo. — Kdo je kriv, de greshnikov toliko bres vse pokore shiví, se sa pobóljshanje she ne smeni? Smota njih pameti, de se sa golo pravizhne imajo in ne sposnajo hudobe svojiga serzá. — Kdo je kriv, de greshniki tolikokrat pobóljshanje obétajo, pa she se le bolj v' svoje stare pregrehe sapletajo? Njih smota; ona jih mami, de ne posnajo svojiga hudiga nagnjenja, de bi se njemu bolj svesto vstavljali. — Kdo je kriv tudi nam, bratje ino sestre moje! de mi

boshje nauke tak mlazhno obiskujemo, tak malo sa boshjo besedo porajtamo, tak merslo svojimu Jesufu flushimo, ino nevredno sv. sakramente prijemamo? Vfiga téga je kriva smota nashe pameti, de sebe she sa dovolj poduzhene kristjane imamo, sami sebe le sa pravizhne shtimamo, vse opominovanje le na druge isvrazhamo, ino verh vsih pridig ino kerhsanjskih naukov, verh vsih spoved ino sv. obhajil, le smiram stari greslniki ostanemo. — Oj dushe kerhsanske! fkerbimo, de sami sebe sposnali bomo, kaki smo, ino koliko veljamo, de svelizhanja svojiga ne sapravimo. Le to gerdo zhloveshko smoto pregnati ino sebe vredno sposnati, vam shtiri svetle nauke denes podám.

1. Hozhefh zhlovek sam sebe potrebno sposnati, delaj pogošto razhun s' svojo vestjó; to tebi tvoje sposnave perva perpomoga naj bo. — Kar nad sam seboj dobriga najdesfh, le perpisfi Bogu, ino se pred njim hvaleshno ponishaj, sakaj: „Kaj imasfh, de bi ne bil prijél?“ (I. Kor. 4, 7.) Kar pak hudiga v' svojim ferzi sagledasfh, ne isgovarjaj sam sebe, tudi na druge ne isvrazhuj; sakaj le v' tvojih persfah bije skrito tvoje ferze, noben drugi do njega ne more, ako ga njemu sam ne bosfh odperl. Naj fi je ravno tvoj sapelivz tebi hudo safjál, korenina je vender le na tvojim ferzi israsla.

2. Druga perpomoga samosvojiga sposnanja, o zhlovek! tebi naj bo: Glej, de se polvetnim jesikam olegáti ne dasfh. Kolikor te bodo tvoji sovrashniki prehudo sodili, de bi ti k' dobrimu ferze ne vmerlo, toliko te bodo tvoji prilisvavni prijatli prevezh povsdigovali, de bi se tvoje ferze prevselo. Raji poslusfhaj svojiga ozhitniga sovrashnika, ki tebe graja, kakor prijatla sladkiga, ki tebe nesmérno hvali. Kakor nam krivez ali vogerfhek sbrishe nashe ozhi, jug nas pa mlazhne stori, ravno tak nas ozhitni sovrashniki k' pravimu sposnanju pripravijo, dokler nas lashnivi prijatli v' nashe slabosti sasiblejo. „Boljsfi je ozhitno svarjenje, kakor skrita ljubésn. Boljsfi so rane od téga, ki ljubi, kakor sapeljivo kushvanje téga, kateri sovrashi.“ (Prip. 27, 5 — 6.)

3. Tretja perpomoga, s' katero morefh sam sebe sposnati, naj tebi bo: Ne gledaj na hudobne,

ampak le po pravizhnih se ogleduj. Ne tolashi se s' pregrého hudobnih, rekózh: Saj nisim sam krivizhen, tudi té in uni je tak, saj nisim prvi, in sadni ne bom; sakaj nizh lepiga ni, ako je zhlovek med porednimi nar boljshi. Ne povsdiguj se nad druge, de bi bil boljshi od njih, le ponishnih misl do sebe bodi, kakor bi med vsimi nar huji gresnik bil; sakaj, zhe ravno she nifi slab, saj lahko she nar slabshi bosh. „Kdor meni, de stoji, naj gleda, de ne pade.“ (I. Kor. 10, 12.)

4. Ako je tebi v' resnizi leshézh na tém, de sam sebe sposnash, shterta, sadna ino nar imenitnej perpomozh k' temu tebi naj bo: Boshje nauke pridno poslushati. Jesuf je vsm kristijanam svoj nauk sa zhisto ino svetlo ogledalo podál, naj de bi se vsaki v' njemu gledal, ino sodil po tajistim svoje shivlenje. Le po boshjim nauki sami sebe ino svojiga blishniga nar bolj sposnavamo, le s' njim vse zhlovefshke smote preshenemo; sakaj on nam je svetla luzh, ki je prishel na té svét, de nobeden, ki v' njega vérje, ne bode hodil po temah, temuzh prishel v' svetlobo vezhniga shivlenja. (Jan. 3.)

Tukaj nate te shtiri svete nauke, kakor shtiri shive ifkre, s' kterimi si bote svetlo luzh prave samofvoje sposnave vshgali. Ta luzh vam bode pokasala nar shlahnej jagodo vsih uzhenóft, s' kateró zhlovek sposná, koliko veljá. Bres tiste so vse vednosti le prasn posveten dim, bres nje je zhlovek samofvoja smotnjava.

III.

Oglédajmo se, kerstjani moji! posebno v' sedajnim sv. zhasu, popraashajmo sami sebe, kakor so prashali Judje Janesa, kdo ino kakovi smo? Sposnajmo svojo malovrednost na tém, kar je nashiga; svojo potrebnost po tém, kar je boshjiga. Ponishajmo se, de pojdemo skos voske vrata v' Jesufovo kraljestvo. Pripravljajmo lepo steso svojimu Gospodu s' pravo pokoro, s' vrednim poboishnanjam svojiga shivlenja. Nash isvelizhar bo prishel, bo v' nashim serzi prebival, ino mi bomo njegovo velizhastvo gledali; veselilo se bode nashe serze boshjiga kraljestva na semlji, ino ravno po tém poti bomo dofhli v' vezhno

prebivališke kraljestva nebeškihiga, po Jesusu Kristusu, gospodu ino isvelizharju našim. Amen.

IV. Šterta adventna nedelja.

Od pokore.

V' petnajstim léti Tiberja Janes pokoro osnanuje. Luk. 3, 1—6.

Sedajno shivljenje je veliki povodnji podobno, v' kateri plavamo is zhasnosti v' vezhnosti. — En sam zholnizh je, zholnizh sv. kerstanske vére, ki naš peljá fkos serdite valove pregresnih skušnjáv, kateri naš hozhjo sakriti. — Koljkokrat mi v' greh pademo, toljkokrat zholnizh isvelizhanja svojiga sdrobimo, ino v' dno pogubljenja vtaplemo se. — Le ena deska isvelizhanja nam she ostane, tajiste se mormo svesto dershati, ako hozhemo odteti svojo dusho vezhnimu pogubljenju. Le ta deska je prava refnizhna pokora, katero nam sv. Janes kerstnik v' pushavi kashe, ino po denesnim sv. evangelji osnanuje.

I.

V. 1. Prishel je dolgo zhakan zhas, kateriga so preroki napovedvali, stari ozhaki se ga veselili, de se bo obljubljen isvelizhar temu svetu perkasal. She niso bili Judje vezh sami svoji, kakor jim je bil Jakob njih veliki prededez napovedal: Rimskimu zesarju v' oblasti so bili, ino ravno je bilo petnajsto leto, kar je Tiber zhres nje zesaril. On je imel na Judovskim naméstniga oblastnika Ponzja Pilatusha; na Galilejskim Herodesha, ki je bil sin uniga stariga grosovitnesha, kateri je sa Jesusa voljo pustil nedolshne otroke pomoriti; Filipa, ki je bil stariga Herodesha sin ino mladiga brat, katerimu je ravno

tê brat sheno odpeljal, na Iturejskim ino Trahoni-tarskim; Lisanija pa v' Abileni, kateri so zhe-tert ze le deshêle oblastvali. Judovske vére viksha farja sta tistokrat bila eden sa drugim Anas ino pa Kajfesh. — Pod tém oblastnikom, kedar je bila vsa polvetna zhaft Judovskiga kraljestva onemogla, se je temu svetu boshje kraljestvo odperlo.

V. 2. Janes, Zaharijov ino Elisabetin sin, kate-riga je Bog sa Mesijoviga napovedvavza isvoljil, se je skos svoje ojštro shivljenje od mladosti sa osnan-vavza pokore perpravljaj. Ravno v' tém isvoljenim zhasi od Boga poklizan sazhne grêšhnimu svetu po-kore pridgovati, ino od greha slepo ludstvo na po-boljšhanje opominjati.

V. 3—6. Janes ni shel v' velike mésta, kjér sa pokoro ne marajo, le v' tihi pushavi okolj tekozhiga Jordana se raslega njegov mili glas, kakor je she dolgo popréd prerok Jesaia od njega napovedval. V' bukvah njegoviga prerokvanja je sapifano, de bode prishel mosh, kateri bo glasno v' pushavi kli-zal, rekózh: „Kakor pripravljate zêsto, kader se posveten poglavár perpeljá, tak perpravljajte svojo vést, kader pride vsih ferz vishar. Naravnajte njemu steso do svojiga ferza. — Kakor se morjo globozhi-ne safuti ino povsdigniti, tak se morjo po duhovsko doline bojezhnih ferz s' saupanjem v' odreshenika napolniti; kakor se morjo gore ino grizhi poravnati, tak se morjo hribi krivize pregreshnih ferz popraviti. Vse krivo mora sravnano, vse hude navade sapu-shene, ino v' dobro spremenjene biti. Vse ojštro prevsetnosti ino napuha mora biti poglajeno v' ljubo ponishnost zhloveshkiga ferza skos pravo poko-ro. — Pernesite dober sad vredne pokore ino po-boljšhanja, sakaj sekira je she safajena v' drevó vashiga pregreshniga shivljenja.“

Spreobernite, ino k' snamnju snotrajniga pre-obernenja kerstiti se pustite, de bote slishali ino savshivali isvelizhanje boshje, ki vam ga bo Mesija pernesil. — Tak je Janes v' pushavi dopolnil, kar je veliko sto lét popréd Jesaia napovedal.

II.

Ravno té glas pokore, katero je sv. Janes osna-oval, se raslega tudi do nas. Pokoro délati nas

Jesuf opominja, pokoro vredno storiti na! Apostelni ino namestniki boshji uzhijo, na! vabi milost Ozheta nebeskiga, katera nam she daja zha! sa! spokorjenje. — Pa kako malo kristjanov she sdaj, kakor o zha!i, kader je Janes kersthoval, sposna, de je njim pokora potrebna; pa she manj jih je, ki bi vedili, kako se mora prava pokora storiti. — Kakor so prishli k' Janesu shtimani Fariseji in Saduzeji, so se pustili kerstiti, ino so mislili, de je she s' kerstam vse storjeno, ravno tak se kristjani pogosto na golo spoved sanashajo, shivljenje pa poboljšati odlashajo, bres kateriga spoved nizh ne pomaga. „Prinesite dober sad resnizhne pokore!“ je klizal sv. Janes kerstnik; alj dober sad pokore obroditi ni sadošti greshtniku, se samo spovedati, sakaj pregreha je vlazhno drevo; tajisto pokonzhati je treba dvúj rezhi: korenino is greshtniga serza isdréti; po tem pa drevo v' kraj spravit ino njegovo jamo saravnati.

1. V' zhloveškim serzi korenina pregrehe tizhi, in korenino pregrehe mora zhlovek sposnati skos premishlovanje svoje vesti, katera se more po Jesufovím nauki ravnati ino sprashovati. Kakor draga je truplu sonzhna svetloba, tak potrebna je dušhi svojiga serza sposnava, bres katere je dušha zhloveška flépa. Vřaki zhlovek vést sa svojga sodnika imá, ona ga tukaj namesto Boga fodi. Srezhen, kdor njo na tenko poslušha, ona ga bo nauzhila korenino svoje pregrehe sposnati, njo is svojiga serza isdreti skos serzhno shalošt ino grevengo. — Zhloveka boli, ako se njemu tern isdère, ino gnojna bolezhina istrébi, greshtnik bi pa le rad, de bi ga pokora nizh ne boléla. — Zhlovek se jozhe sa truplo, ki ga je dušha sapustila; nizh se pa njemu gréshna dušha ne všmili, katero savoljo gréha sam Bog sapusti. Skos serzhno shalošt, ne le savoljo zhašne sgube ali dobizhka, savolj isvelizhanja ali pogublenja, temuzh pred všim drugim savoljo prelubesniviga Boga, kateriga shali, mora greshtnik svoje pregréhe hudobno drevo omajati, s' grenkimi solsami, katere is strahú, pa tudi she lepšhi is ljubesni boshje isvirajo, pregreshtne korenine omozhiti, ino isdreti tajiste skos terdno naprejvsetje ali sklenituv svoje shivljenje poboljšati. Kaj poma-

gajo še tolike ino tak lépe obljube, ki jih grešnik spovedniku dela, ako jih pa ne derši; po takim grešnik le stari ostaja, ino njegovo grešno drevo v' hudobnim serzi neomahlivo stoji. Kar se podstopi, se mora speljati.

2. Sadošti še ni, pregréšno drevo le famo podreči, potreba je tudi njegove korenine vse zhisto satreti, ino pregréhe pokonzhati skos zhisto spoved ino vredno pokoro. Bolnik se ne framuje sdravniku rasodéti vse svoje slabosti, vse pri-lošnosti povedati, v' katerih je bolésn dobil; le grešnika rada taka nespamet omoti, de se boji namestniku boshjimu rane svojga serza pokasati, ki se popred framoval ni, v' prizho Boga, ki bode enkrat vse sodil ino raskril, nesramno grešhiti. Bolnik ishe bolj na tenko, kakor mogozhe, sdravniku (vrazhu) vse rasodéti, kar njegovo bolésn sadeva; le grešnik si rad persadeva, bolj ko more, hudobije svojiga serza sakrivati. Ravno sato tak malo grešnikov na svoji dušhi osdravi, kér se jih toliko prav odkritoserzhno ne spové; dokler pa le koreninza pregréšne seli v' kakim koti ostane, se hitro spet oseleli, se sazhe na novo grešhiti, ino takiga grešni stan je po tem še sedemkrat hujši.

3. Sdravilo je grenko, katero mora piti bolnik, ako hozhe sdravje spet sadobiti; tudi sa grešnika je potreba hudiga vrashtva, de mu bodo rane pregréh prav sazeli; ino to je prava vredna pokora. Skos pokoro mora grešnik vse popraviti, kar je skos grešno shivljenje hudiga storil. — Kako slabo pa inonejovoljno se to godi! Lakomniku ni bilo preteshko skos svoje krivize polne s' hrambe krivizhniga blagá nagolfat, alj prevezh se njemu dosdeva vse to poverniti, ali, zhe bi mogozhe ne bilo, saj v' bogajime dati. Poshreshniku ni bilo prevezh, zeledni in nozhi is boshjih darov straš delati, ino svoje telo nesméno pasti; preteshko pa njemu je, se ene dni ali ure s' sv. poštam stresiti in spametati. Nezhistniku ni bilo presitno zeledni vesovati, voglariti zeledni nozhi, nedolshnost svojo ino drugih gonobiti; alj predolgozhasno se njemu sdi, uro v' molitvi ostati ino tak svoje serze ozhediti. Tak grešnik le dalej in dalej bres prave pokore ostaja, grešno nagnenje le mozhnejši prihaja, še sedem mozhnej-

ihih tovarškov s' sebo' perpeljá, ako se s' ojštro pokoro ni pokonzhálo. Nobeniga poboljšhanja ni, dokler se grešnik ojštre pokore ogiba.

Poglejmo pokoro prvih kristjanov, ino jo s' našo pomérimo; lozhi se kakor nozh in den. Sa male grehe so delali pokoro veliko ino ojštro, in škasal se je prave pokore vreden sad. Sdaj je sa velike pregréhe le mala pokora, pa she tajista se vredno ne stori; sa to pa tudi vredniga sadu prave pokore ni viditi. Od léta do léta se nam Jesufovo rojstvo ponavlja, ino naš vender ne prenovi; vřlako léto se na rojstvo Jesufovo pripravljamo, vender le stari grešniki ostajamo, nerodovitnemu drevélu podobni, ki bo posekano ino v' ogenj versheno.

III.

Bratje ino sestře moje! sdaj so isvoljeni dnevi, sdaj so dnevi isvelizhanja. Prihod Jesufov se nam spet perblishuje, kakor svetliga jutra béli svit; pa naša pokora je flaba ino poboljšhanja ni. Jesuf bo prišel, pa gladkiga pota najdel ne bode v' naše s' grešnimi navadami opletano ferze. Rasodeval bo spet všim bogoljubnim duřham svoje velizhastvo, alj gledale ne bodo isvelizharja svojga od posvetnih rezhí osleplene ozhi. Govoril bo spet in klizal svoje sgublene ovzhize, alj od posvetnih rasbot (trufha) gluhe grešne ushefa flishale njega ne bojo. Spali bodo grešniki spanje svojga pogublenja. Isvelizhar bo memo šhel, nespokorjeni pa bodo vmerli na vezhno. Oj kristjani! dořti je grešniga spanja, vřtajajmo mi, ki spimo, k' novimu poboljšhanimu shivilenju, s' Jesufam novorojenim spet oshivimo.

Ti pa o Gospod, nebés ino semlje viřhar, tudi naših ferz Gospodár! ne puřti naš bres pokore na vezhno saspáti. Sdrami naš s' svojo modro rokó, de perpravljamo tebi lépo ravno řteso v' svoje revno ferze. Napolni s' svojo tolashbó doline bojezhnosti (zagovitořti) všim rahlim duřham, de se s' tebo' šklenjene prevezh hudiga bale ne bodo. Ponishaj gore ořhabnosti (prevsetije) ino napuha (oferti, gisdosti) všim prevsetnim naj tebe spofřtujejo svojga Gospoda, ki si se ponishal kakor blapez na semljo is sv. nebés, de bi napuhneřshe pokrozhal, ponishue po-

vsdignil, ino vřim svojo milořt podál. Naravnaj naľho krivo voljo, ki se prerada svoje terme (glave) dersħi, po svoji řv. volji; pogladi vse roglate řpotike naľhe hude jese ino naglořti, de boľh samogel priti v' naľhe řerze prebivat, ino najdel zhedne jaľelze sa svoje prebivaliřhe. Naj de bomo tvořiga řv. rořtva vselej veľeli, vři prerojeni tebi řveřto řhivelĩ, dokler dojdemo v' vezhno veľelje řv. raja. Amen.

V. řvet boshizhni prasnik.

Od řesuřoviga rořtva.

Marija je porodila řesusa, ino ga je v' plenize povila. řuk. 2, 1 — 14.

Per polnozhnizah.

Kako zhudna je nizojřhna řveta nozh! — řvoni lepo pojó, od vřih krajov se luzhi řvetijo, ino v' řveti hiřhi boshji se o polnozhĩ bogabojezhe pětje rasľega. Kaj to pomeni? — Té řveti řpomĩn nam osnanuje tiřto řrezhno, řveto nozh, v' kateri se je vezhni řog sgubleniga zhľoveřtva vřmilil, ino pořlal řevnimu řvetu řvojiga ľjubiga řina, ki je bil rojen po zhľoveřhki natori od řarije prezhĩřte divize, kakor nam nizojřhen řv. evangelj veľelo pové.

I.

V. 1—5. řdlozhen zħař řeřĩjoviga rořtva je bil bliso. řarija, njemu isvoljena mati, ga je od řv. řuha řpozħela, ino je s' řosħeřam, řvojĩm sa-rozhenĩm mořham, v' řazareti na řalilejskim prebi-vaľa. řdaj vķasħe řimřki zesar řvguřt zelo řudovřko pořĩřati, de bi veľil, koliko ľjudi ima. řvanajřt řodov je na řudovřkim bilo, vřak řod je imel řvoj

kraj, ino vsi so se morli v' svojim kraji popisati. — Joshef ino Marija sta bila is nar imenitnejiga rodu Juda, is perve shlahte Davida, ki je bil v' Betlehemskim mesti domá. — Vsa pokorna gresta tedaj is Nazareta dolgo pot v' Betlehem k' popisvanju. — Alj vse to se je po boshji volji sgodilo; sakaj preroki so napovedali, de bo Mesija v' Betlehemu rojen. — Glejte, tak po pravizhni pokorshini vselej boshjo voljo dopólnimo!

V. 6 — 7. Sreznho prideta Marija ino Joshef po teshavnim poti v' svoje domazhe mesto Betlehem; alj ljudi je bilo veliko, mestize majhno, ino ona dva vboshna nista mogla strehe dobiti. Podala sta se sunaj mesta prenozhit, najdla slab hlev, kamor so pastirzi svojo shivino sganjali; ino glej, ravno to slabo prebivalishe si je boshji Sin isvoljil, na svet rojen biti; ves vboshen, de bi nas revne s' nebeshkimi darmi obogatil; ves ponishen nas saversshene povsdignit ino isvelizhat. Marija svoje boshje dete v' slabe plenize povije, ino ga v' jaselze poloshi. O zhudo milosti boshje! boshji Sin v' bornim hlevzu leshí, ino nas uzhi, se vboshstva ne framovati, ker je pravizhnim vbogim isvelizhar nebeshko kraljestvo na semljo pernefil.

V. 8. Tiha nozh je bila, vse je spalo, le svesde so prijasno na nebi miglale, ino pastirji so bliso tam svoje zhéde pasli, kjér je nekdej brumni David, Mesijov stari prededez, tudi ovze pasil ino svoje svete pesme od prihodniga Mesija pël. Tém dobrim dusham je Bog zhudno rojstvo svojiga Sina rasodél. Ko bi trénil, se jim angelj v' nebeshki svetlobi perkashe. Pastirji ostermijo od boshje svetlobe obsjani, ino boshji strah jih je obletil. Alj angelj ves perjasen jih potalashi, rekózh: „Ne bojte se. Veselo besedo vam povém, vesel glas sa vse ljudi vam osnanim. Sdaj je rojen v' Betlehemu obljublén isvelizhar, Gospod nebél ino semlje, ktériga ste she tak dolgo zhakali ino sheléli. Najdli ga bote, ravno bliso vas, ne v' kraljevim poslopji, kamor bi vas ne pustili, ampak v' vashim bornim hlevzu; ne na mehkih shametnih vojshenzah, temuzh v' terdih jaselzah, v' slabe plenize povit, leshí.“ — Oh kako veliko veselje je moglo biti to sa dobre pastirje! — Nebo ino semlja sta se spet prijasno sdrushila, stvarniku hvalo pre-

pevati. She ni angelj sgovoril, she je angeljov bres
 shtevila veliko veselo pésm péti sazhelo, katera se
 she sdaj per sveti mesli v' té spomin poje: „Slava
 Bogu na vishini, ino mir na semlji ljudém, ki so
 prave volje, poshteniga, pravizhniga serza“! Tak
 se je veselo rojstvo Jesufovo godilo, kateriga vedni
 spomin ravno nizojshno sveto nozh obhajamo.

II.

1. Temna je nozh, in ponozhni mrak semljo po-
 kriva; kdor pota dobro ne vé, svojiga doma ne
 najde; le v' sveti zerkvi boshji je vse rasvetleno.
 Glejte, tak se je malikvavzam godilo, ino se
 she vsm nesnabogam godí. Njih pamet je temna,
 ino praviga Boga ne sposuajo, pravo pot k' isveli-
 zhanju so sgubili, ino ne vejo, kjé so domá. V' té
 spomin ajdovske malikvavške vére se pravo oprá-
 vilo po nozhi obhaja. — Israelfkimu is-
 voljenimu ljudstvu se je Bog shé bolj rasodél,
 sposnali so bolj in bolj svojiga Boga, ino zhakali po
 obljubah svojiga isvelizharja. Sazhelo se jim je de-
 niti, juterna sarja prave vére se jim je blishala,
 svítalo jim je. V' té spomin se denes svitanze,
 sornize ali juternize v' juternim mraki
 obhajajo. — Kedar je pa Jesuf na svét prishel,
 je s' svojim naukam ves svét rasvetlil. Beshala je
 nozh malikvanja, nehal je mrak Judovške vére, in
 beli den kerfhanstva se je sazhél; prava
 luzh sposnanja boshjiga nam sveti, ino kashe pravo
 pot v' Ozhetov dom, ako nje sami ne vgafnemo. V'
 té vesel spomin se tretje veliko opravilo na
 boshizhni den per belim dnevi obhaja.

2. „Nozh je préjshla, pravi sv. Pavl, den pa se
 je perblishal. Versimo tedaj od sebe déla teme
 ino oblezimo oroshje svetlobe.“ Ino ktére
 so déla teme med kristjani? Pervizh vse krivové-
 re ino prasne shkodlive shge, katerih
 posebno veliko ravno na svet vezher, na sveto nozh,
 ino o boshizhnih prasniki slabo poduzheni kristjani
 imajo. Per enih, postavim, po vsm pohishtvi po
 nozhi kadijo, ino lahko ogenj satrosijo; po drugot
 po nozhi pezhejo ino kuhajo, ino pogorijo i. t. d.
 Ali je to svete sdrave vére luzh, katero nam je Jesuf

na svet pernefil? Ali se s' takimi prasnimi shegami Jesufovo rojstvo vredno obhaja? Sveté so stare navade, ki jih sveta keršhanska zerkva poterdi, postavim, de se možni kruh, présnez, boshizhnik ali pomoshnik spezhe, de se jaselze ali paradish otrokam naredi, i. t. d. Alj druge krive vére ino shege, katerih nekoliko se je od ajdov poerbalo, so pravi véri soperne, gresane ino sakodlive.

Dela teme so drugizh vse pregresne hude navade, ki nashe serze pázhijo, ino nam nasho pamet temnijo, de Jesufoviga nauka ne sposnavamo, ino po njem ne shivimo. Kaj bo takim kristjanam Jesufovo rojstvo pomagalo, ki v' svojim serzi le hudo poshelenje imajo, namesto de bi Jesufu jaselze svojiga serza s' svetimi zhednostami olepsali, ino s' dobrimi délamí postlali. Vsi prevsetniki, nezhisti, sovrashni jésavzi ino lenuhi so terdovratnim Judam podobni, od katerih per rojstvi Jesufovim sv. evangelj govori: „Prava luzh je bila — Jesuf uzhenik ino svelizbar — ktera rasveti vsakiga zhloveka, ki pride na té svet. Na svetu je bila, ino svet je po njej storjen, in svet nje ni sposnal. V' svojo lastno je prishla, ino njeni je niso sprejeli.“ (Jan. 1, 9 — 11.) Tak oflepi posebno pregreha prevsetnosti, nezhistosti ino poshreshnosti zhloveka, de pot pravizhnosti vgreshi, ter se klati po temnih potah rasujsdaniga shivljenja. Ino glejte, ravno nizojshno nozh radi nesramni mladenzhi ino deklizhi po nespodobnih krajih lasijo; ravno v' svetih boshizhnih dnéh se poshreshno zhes potrebo pije ino jé, na to pogosto krega ino tepe. Oj! sa take ni svetliga dné, takim ne bo Jesufovo rojstvo k' isvelizhanju, ampak k' pogublenju, ker vezh ljubijo temo, kakor pa luzh. „Kakor po dnevi poshteno hodimo, nas opominja sv. Pavl, ne v' poshreshnosti ino pijanosti, ne v' nezhistosti ino nesramnosti, ne v' kregu ino nehvaleshnosti, ampak oblezite Gospoda Jesufa Kristusa.“ (Rim. 13, 13 — 14.) Shivite po nauki svete Jesufove vére!

3. Ob svetih boshizhnih prasniki kristjani lepo navado imajo, de en drugiga darujejo, ki se radi imajo. Otrozi obishejo svoje starishe, starishi otroke, prijatli svoje snanze, ino zhe drugiga nimajo, jim svoj kos kruha v' dar prinesejo. Ta stara shega je shiv spomin neskonzhne lju-

b'esni boshjiga Sina, ki nas je s' svojim rojstvam obiskal ino nam prinesil nebeski dar boshjiga nauka, boshji dar polvezhujozhe gnade ino vsih drugih darov, ki so nam k' isvelizhanju potrebni. — Kaj hozhemo pa tudi mi denes Jesusu v' hvalni dar pernesti, kateriga mlado rojeno dete v' jafelzah zhestimo? On ne potrebuje nashiga blaga, sakaj zhe ravno rojen vboshen, je vender Stvarnik ino Gospod nebés ino semlje. Drugiga per nas ne ishe, kakor ljubésni nashiga serza: to so tiste skrivne jafelze, v' katerih prebivati sheli. „Oh, tak ga ljubimo, pravi sv. Janes, saj nas je on poprej ljubil.“ (I. Jan. 4, 19.) Kako pa njemu mormo svojo serzhno ljubésni fkasati?

Pervizh po poshtenim pravizhnim sadershanji. — Vi mladenzhi, fantje ino deklizhi, vi mlado dete Jesufa v' jafelzah veselo glédate, kakor nekdej brumni pastirzi, ino b'iga radi darovali; oj tak darujte mu zhilsto ino nedolshnost svojiga serza, odpovéjte se vsimu pregresnihu snanju, varujte se vsih sapelivih potov, ino vsmileni Jesus bo vash tovársh, sakaj: „Kdor zhilsto ljubi, bo prijatelj nebésnikiga kralja.“ (Prip. 22, 11.) — Vi moshje ino shene, premishlujete v' duhu vsmileniga Jesufa, kako v' revnim preprostim hlevu prebiva; radi bi njemu tudi kasali svojo ljubésni. Poshteno shivite, hodite si dobri, fkerbite sa svoje otroke ino drushino, varujte se krivize in vsiga hudiga, flushite lepo Bogn; té dar on od vas sheli, po njega je is nebés na semljo prishel, sakaj: „Kdor moje sapovede ima, ino jih dershi, pravi on, tajisti je, kteri mene ljubi.“ (Jan. 14, 21.)

Drugizh darujemo mlado rojeno dete Jesufa s' vsmilenjaj, ki ga svojim vhogim bratom ino sestram v' potrebah fকাশemo. Ako bi Jesufa vidili bres oblazhila hudo simo ogrebat, radi bi njemu svojo lastno sukno podali; ali bi vidili njega na terdi flami leshati, radi bi njemu poshlali; ali bi vidili njega bres prebivalisha, radi bi njega pod streho vseli, lazhnimu jesti, shéjnimu piti dali. — „Kar ste vi, pravi Jesus, nar manjshimu mojih bratov ali sester storili, ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) Med nami so sapushene frote, ki bres oblazhila morde v' zerkvo ne morjo; bodimo mi ne-

kaj slabej oblezheni ino oblezimo jih, kakor premoremo. Med nami so bolniki bres potrebne potreshbe; obisfhimo jih, posebno ob tēh svetih prasnikih, ino jih po samoshenju ofkerbimo. Med nami so vboshzheki vezhkrat bres grishleja kruha, bres kaplje vina, she solí si nimajo morde kupiti sakaj; namesto nepotrebne potrate v' jestvini ino pijazhi, sami sebi pertergajmo, vbogoime dajmo, tak bomo Jesufa darovali, ino on bo nash vsmilen povrazhnik. Pa tudi v' dušnih potrebah te svete dni svojim blishnim perstopimo. Poduzhimo nevédne, posvarimo grēshnike, ki nespodobno shivijo, potoláshimo shalofne, spravimo sovrashnike, molimo sa shive ino mertve: to bo Jesufu nar prijetnej dar, ki je prishel is nebés na semljo isvelizhat, kar je bilo sgubleniga. Dajmo njemu vse, kar je náshiga ino profimo ga, naj nam tudi on dá, kar je njegoviga, kakor naf to sv. Hironim lepo uzhi.

III.

Svet Hironim ali Jeronim, v' Shtridovi na Shumerzah rojen, ki je v' starih zhafih imenitno mesto med Muro ino Dravo bilo, on imeniten ino bogabojézh zerkveni uzhenik, je na svoje stare dni v' Betlehemu sravno tajistiga hlevza shivel, v' katerim se je nizojshno nozh Jesuf, boshji Sin, na svet rodil. Bliso svetih jafelz je brumen mosh rojstvo Jesufovo premishloval, ino je djal: „Kolikokrat té sv. kraj pregledujem, tolikokrat me neisrezheno veselje obide; sdi se mi, kakor bi malo dete Jesufa v' jafelzah gledal, in moje serze se sazhne s' njim pogovarjati. Ako mu rezhem: Kako trepetásh, kako terdo leshish v' svojih jafelzah sa isvelizhanje moje! se mi sdi, kakor bi odgovor saflishal: „Hironim! Le prepevaj s' angelzi: Slava Bogu na vishini, ino mir na semlji ljudem, ki so prave volje. Naj ti bo ljubo, de se toliko ponisham; bolj ponishati se hozhem na oljski gori ino pa na krishi.“ She dalej govorim ino rezhem: Moram tebi vender kaj dati; svoje premoshenje tebi dam, ino vse, kar imam! Sdaj meni spet odgovori: „Kaj bi meni dajal Hironim? Ali nista moja nebo ino semlja? Tvojiga kaj ne potrebujem. Le vboshzhekam daj, vse kar imash, ino sarajtati hozhem,

kakor bi se bilo meni sgodilo.“ She dalej rezhem: Rad tudi to storim, pa vender tebi kaj dati shelim v' ljubesni hvalen spomin; drugazh si pomagati ne morem! — Na to meni dete odgovori: „Ker ti toliko rad darujesh, ti hozhem povedati, kaj de meni dast: Daj meni svoje grehe, svojo slabo vest, ino svoje pogublenje.“ Na to sim odgovoril: H' zhimu pa tebi bo to? Ino kakor vesel nebeski glas sdaj dete rezhti zhujem: „Tvoje pregrehe in hudobije hozhem na svoje rame sadeti, ino po besedah Jesaia preroka tvoje grehe nositi.“ Na to se sazhnem milo jokati, ino ne morem sadnizh svojimu isvelizharju drugiga rezhti, rasen te le besede: Preljubo dete, kako si moje serze genilo! Misli sim, de shelish kaj dobriga od mene; ti pa le hozhesh, naj tebi to, kar je per meni slabiga, dam — kar sam sovrashim, zhefar se tako rad snebim, kakor shivim. Oj tak

„Vsemi, kar je mojiga,
Daj mi, kar je tvojiga!“

Te besede je sveti starzhek vedno ponavljal, ino je veselo v' svoji fivi starosti vmerl.

„Oj tak rasveselite se donef greshne dushe, ino ne bojte se, pravi sv. Bernard: „Mlado dete ni prishlo pogubit, ampak isvelizhat.“ Jesus vam hozhe vse pregrehe odvseti, ako jih le sami sapustiti hozhete. — Rasveselite se vi pravizhni, ino vse svoje teshave ino slabosti njemu isrozhite; dajte njemu vse, kar je vashiga, ino vse to svoje vam bo tudi on dal. Vsi se v' Gospodu Jesusu Kristusu rasveselimo, ki je na nizojshno nozh nash brat postal. Voshimo si frezho kakor dobri bratje ino sestre, bodimo vselej prave volje ino poshteniga serza; tak bomo veseli s' angelzi sveto pesem peli: „Slava Bogu po vis'avah, ino na semlji mir ljudem, ki so prave volje!“ Amen.

VI. Prasnik svétiga Shtéfana.

Od ljubeshni sovráshnikov.

Glejte! jes poshiljam k' vam preroke, ino vi jih bote morili. Mat. 23, 34 — 39.

V zheraj smo obhajali veselo rojstvo boshjiga Sina, donef posvezhujemo prasnik smerti sv. Shtéfana, perviga marternika. — Zhudno je to, de sa godvanjam veseliga rojstva pride spomin terpenja ino zheshtitlive smerti; alj ravno s' tem nam sv. mati kat. zerkva pokashe, de nam rojen Jesus ni na semljo posvetne dobre volje pernesil, ampak de nas je prišel uzhit, po terpenji ino smerti v' nebesko kraljestvo priti, ino se sa nebesa serzhno vojskovati. Vse to je napovedal Jesus svojim svestim flushabnikom, kakor v' deneshnim sv. evangelji beremo; ino de se je gotovo dopolnilo, nam prizka sv. Shtéfana terpenje ino smert.

I.

Neisrezhenno velika je bila boshja ljubeshn do ljudi. On grešnikov ni savigel, ni pogubil svojih sovráshnikov, ki so njemu nepokorni bili, ino so njega rasshalili, ampak jim je poshiljal uzhenike ino opominjavze, naj bi sapustili grešne pote ino se k' njemu obernili; poslal je tudi svojiga lastniga Sina, jih isvelizhat. —

V. 34 — 36. Preveliko je bilo pa sovrashstvo hudobniga sveta — po grehu oslepljenih ljudi — do Boga, ki so se boshji milosti od nekaj vštávljali, flushabnike boshje pregánjali ino morili, kar Jesus v' deneshnim sv. evangelji svojim ferditim sovrashnikom tako oistro ozhita, rokózh: „Glejte, poshiljal sim vam preroke ino modre uzhenike, ino po svoji smerti she vezh poshiljal jih bom; alj kaj pomaga? Vi jih bote preganjali ino morili, kakor so jih svoje dni

vashi predstarishi. Alj tudi zhaš vaše terdovratnosti ino hudobije bo skoraj dotekel. Prishla bo boshja jesa zhres vaš savolj nedolshno prelite kervi pravizhniga Abelna, ki je bil od hudobniga brata prvi vbit, kakor savolj kervi vseh krivizhno preganjanih in pomorjenih do Zaharija, Barahijoviga, kateri je per vaš zlo v' tempelni vmorjen bil. Refnizhno vam povém, sa vse te hudobije bode Bog té prizhujozhi rod tepel sa njegove terdovratnosti del. — Bog dolgo zhaka, pa sadnizh gotovo sadene.

V. 37—39. Med všimi nar terdovratnejshi greshniki so bili Jerusalemsi. V' Jerusalemu se je nar vezh prerokov preganjalo ino pomorilo; tudi Jesuf ino sv. Shtefan sta bila v' Jerusalemu vmorjena. Sa to omiluje všmileni Jesuf to nefrezhno mesto, rekózh: „Oh Jerusalems, ti nehvaleshno mesto, ki si preganjalo ino morilo boshje poslane. Tvoje prebivavze sim klizal ino k' febi vabil, kakor skerbna koklja svoje mlade, de bi te v' boshje kraljestvo perpravil; alj bilo je vezhidel vse saštojn. Ker se poboljšhati nishi hotlo, sa to bo tudi le ta hisha boshja, vaš tempel, raslut. Sapustil vaš bom, ino vi ne bote dalj imeli tempelna, ne svojiga kraja, dokler mene sa obljubljeniga Mesija ne sposnate, rekozh: Hvalen bodi, kateri pride v' imeni Gospodovim.“ — Glejte, tako je ljubil Jesuf svoje sovrashnike, de jih she do sadniga opominja, ino nefrezhe obvarvati sheli; ino ker vidi, de vse nizh ne pomaga, se zelo nad njih nefrezho rasjoka ino solsi. — Po nauku ino isgledu Jesufovim je ljubil tudi sv. Shtefan svoje sovrashnike; ravno tak jih ljubiti mormo tudi mi, zhe hozhemo biti vredni Jesufovi uzhenzi.

II.

Sovrastvo je prvi greh med ljudi na semljo safjalo; ljubésni je boshji Sin is nebel na semljo prinefel, ino jo je poglavitno sapoved svoje svete vére postavil. — Kdor hozhe biti svelizhan, mora vse ljudi ljubiti, sakaj: „Kdor ne ljubi, ofstane v' smerti.“ (I. Jan. 3, 14.)

1. Prijatele ljubi zhlovek shé po svoji natori pa tudi svoje sovrashnike ljubiti je vsakiga kristjana dolshnost, ino ravno ta ljubésni nam daja saflushenje.

nam daja pravo vrednóſt. „Jes vam povém, govori
 Jesus, ljubite svoje ſovrašnike, dobro ſtorite tèm,
 kateri vas ſovraſhijo, ino molite ſa te, kateri vas
 pregánjajo ino krivo dolſhijo, de bote otrozi Ozheta
 nebéſhkiga, kateri da svoje ſonze ſjati po hudih ino
 dobrih, ino deſhiti zhres pravizhne ino krivizhne.
 Sakaj zhe bote ſamo tajiſte ljubili, kateri vas ljubijo,
 kako plazhilo pa bote imeli?“ (Mat. 5, 44 — 46.) —
 Oj zhlovek, ki kuhaſh jeſo v' ſvojim ferzi ino ſvojimu
 bliſhnimu, ki je tebe raſſhalil, ne odpuſtiſh, premiſli
 pervizh, kako ne ſpame tno ti v' ſvojim ſovraſhtvi
 ſploh ravnáſh. She kako beſédo ti ſa ſlo vſémefh,
 ſa kake krive marnje malopridnih jeſikov ſe ti ſvo-
 jiga bliſhniga ſogibaſh ino mu hudo ſhelifh, zhe
 ravno ſi morebiti lahko ſam vſiga kriv. — Ali ſe
 tebi ne more ravno to pergoditi? S' kako merò pa
 ti drugim merifh, s' takoj ſe tudi tebi naſaj merilo
 bo. — Premiſli drugizh, kako ne kerſhanſko ti
 v' ſvojim ſovraſhtvi ravnáſh. Svojiga brata, ſvojo
 ſeſtro ti ſovraſhiſh, kateriga morebiti Bog bolj ljubi,
 kakor pa tebe, ino ſe ſa njega poſkuſil bo. Kar ti
 njemu ſhaliga ſtorifh, to bo Kriſtuſ tak ſarajtal, ka-
 kor bi njemu ſtoril bil. (Mat. 25.) — Premiſli tretjizh,
 koliko s' ſvojim ſovraſhtvam ſam ſebi na duſhi
 ino trupli ſhkodujeſh. Tvoje ſdravje huda
 jeſa kali, ſadershan ſerd ſhivlenje krajiſha, tvoje
 premošenje ſe pogofſto s' toſhbami potroſi ino po-
 ſhkodje; boſhjiga ſhegna per taki hiſhi ino v'
 ſovraſhlivi ſoſelki ni. Tvoja molitva je laſhniva,
 tvoja ſluſha boſhja nizh ne veljá, ſakaj: „Zhe ti
 ſvoj dar na altar perneſeſh, ino ſe ſpomniſh, de
 tvoj brat kaj ſoper tebe ima, puſti ondi ſvoj dar pred
 altarjam, pojdi, ſpravi ſe poprej s' ſvojim bratom,
 ino potem ſhe le pridi, ino darúj ſvoj dar.“ (Mat.
 5, 24.) — Premiſli zhetertizh, kako ne hvalaſhno
 ti v' ſovraſhtvi delaſh. Bog ti ſovraſhnike dopuſti,
 de bi tebe poboljiſhali. Kakor nam perliſavni per-
 jatli naſhe ſlaboſti pogofſto ſakrivajo, ino naſ v' hu-
 dobii puſtijo, tak naſ ſovraſhniki budijo, nam naſhe
 krivize ozhitajo, ino naſ ſmodrijo, de ſami ſebe prav
 ſpoſnamo, ſe ponifaſh ino pobóljiſhamo. Koliko-
 krat ſi ti ſhe Boga raſſhalil, ſebi ino drugim krivizo
 ſtoril; vſe to lahko poſluſhiſh ino poplaſhaſh, ako
 ſovraſhnikam ſvojim odpuſtiſh ino jih ljubifh. „Od-

pušite, pravi Jezus, ino odpušteno vam bo.“ (Luk. 6, 37.) „Kdor se pa brani, pravi sv. Avguštin, svoje dolge tak lahko ino rožno poplazhati, se nima vezh nebeš sanashati.“ — Alj kako se morjo sovrashniki ljubiti?

2. Teshko se najde zhlovek, de bi sovrashnikov svojih ne imel, pa tudi malo jih je, ki bi svoje neprijatele prav ljubiti vedili. Ne pravi se sovrashnike ljubite, de bi jim vse po volji pustili, ino sebi storjene krivize ne obzhutili. Jezus je svoje sovrashnike ojštro svaril, ino jim krivizo ozhital. Sveti Shtefan jih terdovratneshe imenuje, ki se sv. Duhu vštavljajo. — Ampak, zhe je tvoj sovrashnik lazhen, daj mu jesti, ako je shéjn, daj mu piti. Sakaj ako to storish, „bošh sherjavzo na njegovo glavo nosil. Ne daj se hudimu premágati, ampak premagaj hudo s' dobrim.“ (Rim. 12, 20 — 21.) — Ljubésn sovrashnikov nam ne brani svoje pravize iskati; alj ona hozhe, de svojo pravizo pohlevno ino modro terdimo, se vsake kletve ino vfiga boja varjemo. To naš uzhi Jezus, ki pravi (Mat. 5, 39.): „Ali tebe kdor na tvoje desno lize vdaril bo, pomoli njemu she lévo, raji, kakor bi se s' njim hudo obnasnal.“ Kader je hudoben Semej Davida na pobegi preklinjal, ino kamenje v' njega luzhal, so ga hotli njegovi flushabniki vmoriti. Pohleven David pa je djal: „Pušite ga, Bog njemu to dopusti, de mene poskusi.“ (II. Bukv. kralj. 16, 5.) Ni potreba, de bi sovrashnike is ljubésni nalasht iskali, ako vémo, de jih to ne poboljša; nespametno bi bilo, zhe bi jim vse saupali, kakor svojim nar svestejim perjatelam, ino jim rezhi rasodeli, katere bi v' našho shkodo obrnili; ampak dobro jim mormo sheleti, ino kar samoremo, tudi storiti; ino zhe drugiga ne moremo, saj molimo sa nje. Tak je storil Jezus naš isvelizhar. „On ni klel, kedar je bil preklinjan, ni protil, kedar je terpel.“ (I. Pet. 2, 23.) Vse svoje shivljenje je sa svoje sovrashnike skerbel, sadnizh svojo kri sa nje prelil, ino je na krishu sa svoje ferdite morivze prošil, rekózh: „Ozhe, odpusti jim, saj oni ne vedó, kaj delajo.“ (Luk. 23, 34.) Té lep isgled je tudi sv. Shtefan svesto dopolnil. Resnizo je Judam govoril, alj ushela so fi satisfnili ino ga niso hotli po-

flushati. Serdito 'ga is mesta vlezhejo, od vsih krajev v' njega kamnje leti; on pak na svoje kolena pade, ino sa nje moli, rekózh: „Gospód, ne pershtevaj jim tega greha.“ (Djanj. ap. 7, 59.) „S' tém, pravi sv. Gregor Nazijan, je sv. Shtefan Bogu vezhi dar pernefel, kakor svoje shivlenje.“ Sa to je vidil nebesa odperte, ino je v' Gospodu saspál. Ti kristjan se pa tako rad isgovarjash, ino se spraviti s' svojim sovrashnikam na dni ino leta odlagash.

3. Ne isgovarjaj se: „Jes mu nisim nikake krivize storil, temuzh le on meni; sakaj bi njemu odpustil.“ Bog bo tebi storjeno krivizo povernil, zhe njemu mashvanje prepustish. „Jes sim Gospod, pravi on, jes bom poplazhal.“ — Ne rezi: „Jes sim mu odpustil, alj viditi njega ne morem, govoriti s' njim nozhem, ino storjene krivize mu ne posabim.“ Tvoje besede so lashnive, de sovrashnika ljubish, ako v' djanji le sovrashstvo kashesh. Kak bi bilo s' tebé, ako bi Bog tudi tak s' tebé storil? Jesuf pa pravi: „Ravno tak bo tudi moj Ozhe nebeski vam storil, ako ne bote odpustili vsaki svojimu bratu is svojih ferz.“ (Mat. 18, 35.) Ne zhakaj, de bi tvoj sovrashnik tebi besedo ponudil, ali pak roko podál. Zhe je ravno on tebe rasshalil, bo vender boljshi sa te, ako se ti s' njim spravish, sakaj: Lepo je sa zhloveka, kedar rasshaljen odpusti, lepshi, ako sa odpushanje prosi, nar lepshi pak, zhe svojimu sovrashniku prvi roko podá. — Ne isgovarjaj se: „Saj sim njemu she tolikokrat odpustil, sdaj mu persanefti ne morem vezh.“ Svet Peter je Kristusa vprashal: „Gospód, kolikokrat bo greshil soper mene moj brat, ino bom njemu odpustil? Ali do sedemkrat?“ Jesuf rezhe njemu: „Jes ti ne rezhem sedemkrat, ampak sedemdesetkrat sedemkrat.“ (Mat. 18, 21 — 22.) To je vselej. Tudi Bog s' nami tak stori. — „Ne odlagaj od dne do dne, od leta do leta, s' svojim blishnim se spraviti.“ — Vafha jesa naj mine pred sonzhnim sahodam, opominja sv. Pavl. „Ne dajte prostora hudizhu.“ (Ef. 4, 26 — 27.) — Oj kako gerdo je sa kristjane, ki po zeledni, tedne, mesze, zeledni leta ne pregovorijo; se praydajo, preklinjajo ino sovrashijo she v' drugim ino tretjim rodu. — Nevarno je sa isvelzbanje le

eno nozh jeso ino sovrashtvo dershati; ino isvelizhanje zelo nemogozhe temu, ki is serza ne odpušti ino se pred smertjo ne spravi. „Sakaj tiſti bo ſodbo bres vſmilenja imel, kateri ni vſmilenja ſkaſal.“ (Jak. 2, 13.) Ali bi ti vſe ljudi ljubil, kar jih pod ſonzam ſhivi, bi pa le eniga ſamiga ſovraſhil, isvelizhan ne boſh. Ako meni ne verjameſh, poſluſhaj ſhaloſtno pergodbo.

III.

V' pervih zhaſih kerſhanſtva, kedar ſo malikvavzi nevſmileno kriſtjane morili, ſta v' Antiohii na Jutrovim dva prijatla ſhivela, Saprizi ino Nizefor. Nizefor ſe je Saprizju ſameril, ino té ga je hudo ſovraſhiti ſazhel. Nizefor ga je ſa ſamero vezhkrat proſil, alj Saprizi ſe ni hotel s' njim ſpraviti. V' tem ſovraſhtvi ſo malikvavzi Saprizija vjeli, ino k' ſmerti obſodli. Pelajo ga na moriſhe ob glavo djat. Kedar Nizefor to ſvé, mu naproti hiti, na poti pred njega poklekne, ino proſi: „Marternik Kriſtuſov, odpuſti mi, jes ſim tebe raſſhalil!“ Uni pa ſe od njega jeſno obernil, ino ſhe pregovoril ni s' njim. Kedar ga ſhe is meſta perpeljajo, ga Nizefor drugizh frezha, ino ſa ſamero toľko proſi, de ſo ga trinogi ſanizhvali. Alj Saprizi ſe ne da iſproſiti. Poterpeshlivo ga Nizefor do kraja ſpremi, ino ſhe na ſodnim meſti ga proſi v' imeni Jeſuſa, ſa kateriga véro bo ravno ſdaj kri prelil, le ſa eno beſedo, de mu odpuſti. Od ſovraſhtva ſlep Saprizi terdovraten oſtane. Alj poglej, kaj ſe ſgodi! Boſhji duh je Saprizija ſapuſtil. Kedar mu rezhejo poklekiniti, de bi mu glavo odſekali, ſe ſmerti ſboji, ſataji Jeſuſa, ino malikvavz poſtane. — Saſtojn ga ſazhne Nizefor proſiti, de bi nikar ſveti véri ne odſtopil, de bi ſvetel venez marternikov ne ſaver-gel, toľko terplenja in dobrih del ne ſgubil, ſam ſebe v' vezhno pogublenje ne pahnil, ſdaj na kraju, kjér ſe mu ſhe nebeſhke vrata odpirajo; alj vſe ſaſtojn. — Sdaj Nizefor na veſ glaſ rezhe: „Tudi jes ſim kriſtjan, ino Jeſuſa ſvojga Goſpoda ſpoſnam, kateriga je uni ſatajil. Mene nameſto njega vmo-rite.“ Sgodilo ſe je, ino tak je Nizefor ſkos mezh nebeſhko krono prijel, katero je Saprizi ſavolj ſvojga ſovraſhtva ſgubil.

O sa tega del, odpustite en drugimu radi, ljubite svoje sovrasnike, storite dobro tēm, ki vam preganjajo, molite sa tiste, ki vam hudo hozhejo, ino tak bote otrozi Ozheta nebēshkiga. Amen.

VII. Nedēlja pred novim lētam.

Nauk dobre tovarshije.

Od svēte drushbe v' tempelni. Luk. 2, 33 — 40.

Kdor se sam po sebi sposnati ne da, se lahko po svojih tovarshih sposná: to nam sploh pregovor povē ino vslakdanja skusnja pokashe; sakaj brumen ilhe brumne, hudoben malopridne tovarshije, vsaki se podobe svoje veselji. Pa kakor nozh ino den je raslozhek med brumnimi ino hudobnimi. Hudobni se radi po skrivnih, nesnanih kotih potikajo, skle-pajo hude rezhi, nespodobno je njih govorjenje ino krivizhno njih veselje. Brumni se v' svetih krajih nar raji sbērajo, serzhno se en drugiga rasveselijo, kedar se snidejo. Njih pogovor je poshten, zhisto njihovo veselje, kakor angelzov ino nedolshnih otrók. Le k' Bogu imajo nagnjene misli in shelje. Tako isvoljeno tovarshitvo nam denashen sv. levangelj pokashe.

I.

Poshtena ino sveta je bila drushba, kijo v' tempelni pred Bogam sbrano gledamo. Marija daruje, kedar so bili dnevi ozhishovanja po Mosefovi postavi dopolnjeni, svojiga ljubesniviga sinka Jesusa, ino ga s' sv. Joshesam Bogu isrozhil. Simeon, star brumen sivzhek, je ravno té zhaf v' tempelni, ino sposná v' Mariinih rokah mlado déte sa isvelizharja svojiga.

Viſoko ſtarost je Simeon brumno in ſveto doſhivél; ſhe doſhivéti je ferzhno ſhelél Meſijoviga zhafa, kér je védil po prerokih, de ſe ſhe bliſha. Bog je vſliſhal njegovo molitev, ſkaſal mu je ſa plazhilo brumnoſti ravno tukaj neisrezheno miloſt, de ſhe pred ſmertjo s' laſtnimi ozhmí iſvelizharja vidi. Kakor bi ſe mu nebela odperle, ſe rasveſeli — ſtopi bliſhej, vſeme Jeſufa v' ſvoje narozhje, ino ſaſhene Bogu hvalo, rekozh: „Goſpód! ſdaj púſti v' miru vmreti ſvojiga ſluſhabnika, ſakaj vidile ſo moje ozhi iſvelizhanje ſvoje.“

V. 33. Zhudila ſta ſe Marija ino Joſhef ſliſhati, kako Bog ſmiram bolj ino bolj odreſhenika ljudém raſodéva; pa ſhe viſhej ſta ſe ſavséla, kedar je Simeon, raſſvetljen od ſv. Duha, prerokovati ſazhél, kaj ſe bo s' tem detétam godilo. K' Marii ſe brumen ſtarzhek oberne, rekózh: „Glej, frezhna mati! to dete, ki ſi ga ti porodila, je iſvelizhar zeliga ſveta. Veliko ljudém is med Iſraeſkiga ludſtva bode on k' padzu vezhniga pogublenja, ki v' njega vérvati hotli ne bodo; ravno on pa bo tudi k' vſtajanju ino k' iſvelizhanju vſim, kateri bodo vérváli v' njega. On bo uzhil, bode zhudne ſnamenja naréjal k' poterdenju ſvojih naukov, vender njemu bodo ſopergovorili, ſa iſvelizharja njega ſpoſnati hotli ne bodo. Srezhna ſi mati tolikiga Sina, alj ſa tvojim veſeljam ſhaloſt nahaja, kér tudi tvoja duſha bo ſtraſhno bridkoſt obzhutila, kakor bi ojſter mezh tebi maternó ſerze prebodel.“ — Vidil je v' duhu Simeon per téh beſedah na krishu Jeſufa vmirati, ino ſtati pod krisham ſhaloſtno mater njegovo.

V. 36. She eno ſveto perſhono nam polek (ſravno) pervih treh ſv. evangélj pokashe: brumno vdovo Ano, Fanvelovo hzhér. She v' ſhtiri ino ofemdefetim léti ſe ji ni nadovelizhalo Bogu ſveſto ſluſhiti, ampak toliko bolj je ſvoje veſelje v' ſluſhbi boſhji iſkala, kolikor njo je vſe poſvetno ſapuſhalo. Bog je njeno brumnoſt ſhé na ſemlji s' nar vekſhim veſeljam daroval, ſpoſnati iſvelizharja, in oſnavati tiſtiga vſim, ki ſo ſe ga veſelili.

V. 39. Tak ſveſto je opravljala ſveta druſhna ſvojo ſluſhbo Bogu, zháſt ino hvalo dajala ſvojimu Goſpodu; nebeshko veſelje ſe je raſlilo zhres nje, ino boſhja miloſt jih ſpremlja is veſhe boſhje na

dom. — To je sapopadek denašniga sv. evangelja; naj bode potem tudi nam prigodba lepiga poduzhenja.

II.

1. Marija in Joshef Bogu darujeta, ino nam dajeta prelep isgled, de je tudi naša nar. perva dolshnost, se Bogu isrozhiti, se njemu v' roke dati. Bog je Gospod vsih stvari, katere po svoji modrosti in milosti vlada (visha). Bog je sazhetik in isvirk vsiga dobriga, per njemu se mora ves shegen profiti.

Po Mariino naj Bogu isrozhujejo starishi svoje otroke, de bi rastli na zhednosti ino lepim sader-shanji; gospodarje ino predpostavljene svoje pod-loshne, de bi jih v' pravi saftopnosti ino v' kershan-skim shivlenji vishati mogli, katere njim je Bog v' ofkerbljenje isrozhil.

Bogu se naj isrozhuje vsaki kristján s' vsim svojim delam, de bi ga frezhno k' isvelizhanju svoje dušhe dokonzhal, sakaj: „Vsaki popolnoma dar, veli sv. Jakob (1, 17.), pride od sgoraj dolj, od ozheta svetlosti.“

2. Marija sebe ino dète Bogu perporozha, Bog pa nji po Simeonu prihodnost odpira, de bi jo szha-fama pripravljaj na to, kar jo she bridkiga zhaka. Kakor je bila Marija ponishna dekla svojiga Gospoda na to, kar je nji Bog po Angelu Gabrielu osnanil, tak je ona vsa v' boshjo voljo podana per vsim, kar nji po Simeonu shaloštniga napoveduje. Milo st-liv je Bog temu, kateri se njemu v' roke poda, posebno v' terplenji ino bridkosti, ki vsakiga dojde v' ti revni solsni dolini. — Osnanjene nam sfer niso nadloge, ki tudi naš bodo sadele, pa to nam je snano, de imamo tudi mi dobriga Ozheta v' nebesih, ki nam k' isvelizhanju terplenje poshilja.

S' terplenjam hozhe Bog našo brumnost ino pokorshino poskusiti; ako naš najde stanovitne, bomo najdlji per njemu veliko plazhilo tudi mi. S' terplenjam naš hozhe uzhati sposnavati revshino tega sveta, ino se njega bolj svesto dershati. S' terplenjam naš hozhe grehov zhistiti, kakor snashi od shlindre ogenj zhisto slató. Koliko se isvoljenih v' nebesih

veseli, ki so po bridkosti ino terplenji svoje isvelizhanje dosegli! Koliko pogubljenih sdaj v' vezhnim ognji svojo zhasno frezho objokuje, ki se njim je v' vezhno nefrezho konzhala!

3. Simeon prerokuje. Od kodi pa je on to blagomilost (gnado) boshjiga rasodetja prijel? Svešto je flushil Bogu ino boshje skrivnosti rad spremišloval, svojiga duha v' molitvi k' Bogu povsdigoval, sa to mu je tudi Bog Duha svojiga dal, po katerim je sposnal, kar drugi niso sposnali, zhe se je ravno v' fredi med njimi godilo.

Brumnim ferzam se Bog rad rasodeva, de vidijo ino sposnajo milosti boshje. Le pregreha sakriva grešniku, de nizh boshjiga ino svetiga ne vidi, de hodi smoten, kakor po temnim mraku, bres vse pameti, bres pozhitka, ino bres vřiga praviga veselja.

Iřhi, kerřhanska duřha! v' vřih rezhěh Boga, imej ga pred ozhmi v' vřih svojih opraviilih, po vřih svojih potih, povsdigni se vezhkrat k' Bogu: per njemu najdeřh tolashbo ino veselje. En den v' flushbi boshji dopernesřen vezh veselja daja, kakor so ga lėta s' vřim posvetnim veselvanjam dati vřtan. „Nashe ferze je v' vezhnim nepokoji, pravi řv. Avguřtin, dokler ne pozhiva v' tebi, o Bog!“

4. Veselj je Simeon svoje ozhi saperl, kėr je bil sveřt boshji flushabnik. Tudi nař na sadno uro nizh ne bo bolj veselilo, kakor to, kar řmo řtorili savoljo Boga, nizh bolj terpinzhilo (bolelo), kakor zhe řmo Boga sapuřtili, ino se v' posvetno sapletli.

„Tak mi nikdo pomagati ne more? je rekel en bogatinz na řmertni pořteli řvojim otrokam. Oj nespamet! toliko blaga řim perpravil, ino sdaj ři ne morem urize zhařa perkupiti, de biř Bogam rajtingo řtoril.“ — Oj de bi mi toliko řkerbi, toliko zhařa k' boshji flushbi obėrnili, kakor ga na posvetno satratimo: kako veseloh bi bilo to enkrat sa nař!

5. Na Ani vidimo sveřto flushabnizo boshjo, ki je nozh ino den premolila. Molite bres prenehanja, tudi řv. Pavl nař opominja. Pa molitev bres dobriga djanja řhe zhloveka brumniga ne řtori. Nozh ino den moli, kdor se v' veselji ino v' teshah boshji volji vdā, kakor nekđaj brumen kmet,

ki je djal: „Mene nizh ne shaluje, de je tozha moje polje saterla, kër meni na zelim sveti nizh bolj ne dopade, kakor de se volja boshja sgodi.“ — Nozh ino den moli, kdor dopolni dolshnosti svojiga stanú, ino milost svojimu blishnimu skashe. Moliti, ino svoje naloshene opravke samuditi, je samëra per Bogu; moliti ino drugim krivizo delati, je Bogu gnufoba; moliti ino svojiga blishniga sovrashiti, je boshje sovrashstvo. Bogu v' vsih rezhëh dopasti, svoje shivljenje po njegovih sapovedih ravnati, to je prava flushba boshja, ki je Simeona ino Ano s' isvelizharjam sdrushila, ino bo sdrushila s' njim tudi naf.

III.

Lép isgled so nam Marija, Joshef, Simeon ino Ana; alj isgled vsih isgledov nar lepshi svetiga shivljenja nam je Jesus sam, od kateriga denashen sv. evangeli govori, de je rastil ino mozhen prihajal po zhloveshki natori poln modrósti, in milost boshja je v' njem bila. — Prashajmo se mi denes v' sadno nedeljo stariga léta, ali smo tudi mi na modrostri ino milosti boshji rastli, kakor eno leto na starosti? Na konez léta spet pridemo, med shivljenjam ino smertjo stojimo, ter ne vémo ure ne dné, kdaj se nam bode grob pod nogami odperl. Kaj nam je dones storiti? Skerben kupzhovavez (tergovez) prerajta skonzama v' lakiga léta svoj dobizhek ino sgubo; storimo tudi mi rajtingo dones, koliko smo v' modrostri ino zhednosti perdobili koliko sgubili. Odpri v' fakoteri bukve svojiga shivljenja, ino preglej, koliko boshjih dobrót si k' svojimu isvelizhanju prijel, poprashaj pa tudi svojo vést, ino premisli svojo nehvaleshnost proti boshjim dobrotam, kako si se dobrimu odbijal, ino se svoje hudobije dershal. Delaj rajtingo, kakor bi stal pred sodnim stolam, ino zhe najdes, de si veliko hudiga storil, malo pa dobriga, ako se sguba tvojiga isvelizhanja kashe, stori, kakor naf Jesus opominja: „Dobro delajte, dokler je dén, sa isvelizhanje skerbeti, sakaj pride nozh, kedar nikdo kaj storiti vezh samogel ne bo.“ — V' faki skleni dones svoje poboljšhanje, opusti stare pregréhe, ino sazhi s' novim létam novo sveto shivljenje, de bo tudi

enkrat tak vesel, ko Simeon na sadno uro isrezhi samogel: „Sdaj pusti v' miru, Gospod, flushabnika svojiga vmreti, sakaj moje ozhi so tvoje isvelizhanje vidile.“ Amen.

VIII. Noviga léta den ali v' obresovanje Jesufa Kristufa.

Od zhafa ino njegove vrednosti.

*Otroku je bilo v' obresi imé Jesus dano. Luk.
2, 21.*

Vfaki zhlovek ima dva mójnika v' svojim shivlenji na semlji, tak imenitna ino velika, de se per enim njegovo shivljenje sazhne, per drugim nehá. Pervi mejnik je njegovo rojstvo, ino sadni njegova smert. Med njima tezhe hiter in bister potok; per pervim mejniku isvira, per drugim ga vezhnošt poshira; ino té je hitro minejzozhi zhaf. Po njem plavajo ure, dnevi ino leta, plava vse dobro ino hudo sa njim. Zhlovek na potoki stoji, dobro ino hudo is njega lovi; kar vloví je njegovo, kar samudí je na vezhno sgubleno. Srezhen, kdor v' kratkim zhafi veliko dobriga stori, po isgledi Jesufa, kateriga obresovanje s' novim letam denef obhajamo.

I.

Kakor brodnár, ki po tekozhih valovih svoj zholn peljá, fkerbno tajistiga poganja: ravno tak neskonzhno moder vishar nebéf ino semlje fkos mnogotere shege ino opravila zhloveka budí, svoje shivljenje neprenehama v' dobro obrazhati, de isvelizhanskiga zhafa ne samudí, ki mu je na tém sveti odlozhen. — Take svete shege v' novim testamenti

imamo, take so tudi Israelzi v' starim sakoni imeli, katerih perva je bilo obresovanje moshkiga spola. (I. Mos. 17, 10.)

V. 21. Kakor per naš novorojeno 'dête po sv. kersti boshje otrok postane, tak je bilo per Israelzih po obresi otrok Abrahamov, ud isvoljeniga ljudstva boshjiga. Bilo je obresvanje perpodoba noviga kersta. — Tudi Jesus, she le osem dni star, je bil po Judovski shegi obresan, de bi postavo dopolnil, nam pa lep isgled dal, svete shege spofhtovati, ino postavam dolshno pokorshino skasati. — Kako gerdo je satorej deneshnim mlazhnim kristjanam, kateri toliko hvalovrednih sheg svete kersthanške zérkve svojovoljno opufhajo, kakor bi jim tistih treba ne bilo. Naj bo sveta shega she tako mala, ne smémo nje sanemariti, ino vsako postavo, naj se našhim ozhém she tak malovredna sdi, mormo jo svesto dopolniti; sakaj le kdor je v' malim svest, se mu bo veliko saupalo. Kdor pa male rezhí s' prevsetnimi nogami teptá, bo skoraj tudi velike poteptal ino saterl.

Kedar smo per sv. kersti otrozi boshji postali, so nam dali ime svetnika, svestiga flushabnika ali flushabnize boshje, de bi vse svoje shive dni pomnili, kako bogabojezhe je shivel, kako skerben je bil sa boshjo zhaft ino svoje isvelizhanje. Ravno tak so dajali tudi Israelzi na obresovanji svojim otrokam po navadi imena svojih starishov ali svoje shlahte. Dano je bilo tudi boshjimu Sinu, po zhloveski natori od Marije rojenimu, imé, katero je angel Marii ino Joshefu isrozhil, velizhaftno ino zhres vse sveto imé Jesus, katero se po našhim jesiku isvelizhar rezhe, kér nam je on isvelizhanje pernesel. — O presveto, sladko ime Jesus! ti si sazhetik ino ves sapopadik isvelizhanja našhiga, sakaj od tebe sv. Peter prizhuje, rekozh: „Nobeno drugo imé pod nebam ni dano ljudém, v' katerim bi isvelizhani bili. Ni v' nobenim drugim isvelizhanja. (Djanj. ap. 4, 12.) Ti si tisto sveto imé, v' katerim se vsako koleno perpogne téh, kateri so v' nebesih, na semlji ino pod semljó. (Fil. 2, 10.) Ti si veselje angeljov, ki tebe, svojiga nebeshkiga kralja, hvalijo ino zhefstijo; ti si strah peklenških duhov, ki se pred tebo svojim premagavzam tresejo; nam kristjanam pa si

sladko imé vfiga saupanja ino veselja. — V' pre-svetim imeni Jesufa se vse naše molitve sklenejo, v' tém imeni vse dobrote ino milosti boshje prej-mejo. Satorej se varujmo, tajisto po nevrednim ime-novati, ino skerbito njemu vselej spodobno zhašt skasati. Ali se na poti frezhamo, ali doma posdravi-mo, bodi po nozhi ali po dné, vselej naj bo naša prva beseda: „Hvalen bodi Jesus Kristus!“ Na tem posdravljenji naj vsak sposná, de smo svešti Jesusovi uzhenzi ino poshteni ljudjé. Pa tudi ne posabimo, kaj isrezhemo, ino s' vredno zhaštjó imenujmo Isve-lizharja zeliga svetá. Persadevajmo si pa tudi isveli-zhanja vredni biti, kateriga nam je on na semljo pernešel. — Le tri ino trideset lét je na tém revnim sveti preshivel, ino vender je ves svet isvelizhal; mi shivimo toliko lét, ino veliko jih s'he samim sebi is-velizhanja ne preskerbi, satrati isvelizhanške dni svo-jiga shivljenja ino slat zhaš, svoje nar drashej blago sapravi. — Ravno sa to smo vzheraj staro leto skle-nili, ino obhajamo doneš noviga leta spomin, de bi ne posabili, svoje leta k' isvelizhanju dušhe svešto oberniti, ker nam vsako novo leto kashe, kako drag je našiga shivljenja zhaš.

II.

Nobena derezha voda tak hitro ne tezhe, noben strel tak naglo ne pade, tudi gorézh blisk tak jader-no skos temne oblake ne shvigne, kakor našiga shivljenja zhaš mémo naš hiti; on beshi, kakor po-nozhne teme pred juternim sonzam, in toliko ljudi na sveti bres skerbi v' gresnim spanji pozhiva, ino se ne boji samuditi isvelizhanja svojiga. O-tak sdra-mi se zhlovek saj denes, ino premisli v' jutro noviga leta tri posebne resnize, katere te bojo modro shi-veti uzhile:

1. Kako kratek je zhaš shivljenja na sem-lji proti neskonzhni vezhnosti. — Eno leto je spet ob-teklo, spet eno leto krajshi je naše shivljenje; pa v' neskonzhni vezhnosti se ravno toliko posná, ka-kor en sonzhni prah, ki na semljo pade, kak ena kaplja, ktera is veje v' globozhino strašniga morja kane. — Kaj so vse leta našiga shivljenja, ino vse leta, kar svet stoji, pred ozhmi Vezhniga? Nizh vezh,

kakor vzherajni den, kateri je pretekkel. (Psalm. 89, 4.) — Kako strašno se tedaj goljsamo, bratje ino sestre moje, ako le sa kratek zhaš posvetniga shivlenja skerbiamo, ino od velike zhašne skerbi na vezhnost posabimo! Kaj bodo pomagale bogatinu polne shkri-nje blaga, k' zhemu bo prevsetniku velizhašno stan-vanje, ako sa dušno skerbel ni, kedar njemu smert-na ura dotezhe? „Neumnesh! she doneš bo tvoja dušha tebi vseta: kar si perpravil, zhigavo bo?“ (Luk. 12, 20.) „Ne spravljajte si sakladov ali shazov na semlji, katere r'ja ino mol konzhá, ino kér jih tatjé iskoplejo ino vkradejo; temozh perpravljajte si shaze v' nebesih, katerih r'ja in mol ne konzhá.“ (Mat. 6, 19 — 20.) — Ne obetajmo si she mnogo let na sveti, sakaj: „Zhloveka dnevi so kratki, shtevilo njegovih mešov je v' boshji oblasti. Bog je njemu mejo postavil, katere prestopiti ne more.“ (Job 14, 5.) Mnogoteri med nami je she na meji; le eno stopinjo she, ino zhašniga shivlenja bo kraj. Satorej te kratke dni pridni bodimo, ino jih k' svojimu isvelizhanju ober-nimo. „Dokler zhaš imamo, delajmo dobro,“ naš opominja sv. Pavl (Gal. 6, 10.), ino premislimo:

2. Kako rahel je našhiga shivlenja zhaš, ino kako neprevidena je smert, ki zhloveka pobere, kedar si je tajiste nar manj svest. — Koliko je she lani našhij ljubih bratov ino sester, prijatlov ino snanzov med nami veselo novo leto obhajalo, ki jih sdaj ni. Trupla v' hladni semlji pozhivajo, ino njih dušhe vshivajo, kar so si v' tém kratkim zhaši shivlenja na semlji saflushile. Oj koliko jih je bilo, ki si she smerti niso bili svesti; ino préden se bo novo leto postaralo, bo tudi lehko našhe pokopalishe hlad-den séver (krivez, vogeršhek) s' belim snegam same-tal. Le majhen veterz pohladi, ino kakor tenek laš se preterga našhe shivlenje. En vmerje na poti, drugi domá, té na svoji posteli, uni na polji. Smert je gotova, alj zhaš ino kraj je nesnán. Ti se braniš na levizi, ino smert te od desne sadene; ti beshiš na desno, ino smert te od leve lovi. Ino zhe tebe perpravljeniga ne najde, o gresnik, je s' shivlenjam tudi vse drugo sgubleno! „Zhujte, sakaj vi ne veste, kdaj hišhen Gospodár (po vaš) pride: na vezher, ali v' petelinovim petji, ali sjutraj: de vaš, ako bi na-gloma prišel, spijozhij ne najde. Kar pa vam pra-

vim, to vſim pravim: Zhujte!“ (Mark. 13.) — Ti poſveten zhlovek pa, ki bi ſe moral vedno na frezžno ſmert perpravljati, toliko dni ino lèt iſvelizhanja ſvojiga ſamudiſh! Premiſli torej denes:

Kako drag je iſvelizhanſki zhaſ tvojiga ſhivlenja. Eno ſamo leto na ſveti toliko ve-ljá, de ſi ſamoreſh neſkonzhno vezhnost, polno veſelja, ſa-nj kupiti; pa tudi tebi gorjé! zhe le eno leto v' hudo oberneſh, katero je tebi v' iſvelizhanje odloženo: miljonov ino miljarjov let bres ſbtevila vezhne ſhaloſti ino neſrezhe ſi nakopleſh, ſakaj: „Zhaſ,“ pravi ſv. Hironim, „je zena vezhnosti.“ — Barajmo doneſ rajne brate ino ſestre, ki ſo naſ v' lanſkim leti ſapuſtili, kaj od kratkiga zhaſa ſvojiga ſhivlenja imajo? Pravizhen ino krivizhnik ſta leſhala na ſmertni poſteli, obadva ſta jemala od zhaſniga ſhivlenja ſlovó; alj vſel je pravizhni prav ober-njen zhaſ, ino vſe dobro, kar je v' tajſtim ſtoil, ſ' ſehó, ino ſi je ſadobil ſ' tajſtim tamkaj nebeſhko veſelje. Vſel je tudi neſpokorjen greſhnik ſvoj ſgublen zhaſ, kateriga je ſ' poſvetnimi dobrotami ſapravil, ino ga mora tamkaj ſ' vezhnim ognjam plazhovat. — Oj ne ſanaſhajmo ſe na ſvoje mlade leta, ne ſaupajmo prevezh ſvojimu ſdravimu truplu; roſhize ſelene in ozvetene ſa koſó na travniki padajo, ſtare inu mlade tudi k' pogrebo noſijo. „S' vſakim dne-vam vmiramo, uzhi ſv. Gregor, vſaki den ſe nam nekoliko ſhivlenje jemlje; ino tudi, kedar raſtemo, ſe nam ſhivlenje krajſha.“ — Kar nam je zhaſa mi-nulo, nikdar naſaj ga ne bo; prihoden zhaſ ſhe tudi ni v' naſhi oblaſti. Le ſamo ſedajna minuta, v' ka-teri ſhivimo, je naſha, le nje nikar ne ſamudimo. „Delajte, klizhe Jeſuf, dokler je den; pride nozh, ino nobenimu ne bo delati mogozhe.“ (Jan. 9, 4.)

III.

Ljubi bratje ino ſestre! na pragi med novim ino ſtarim letam denes poſtojmó, preglejmo ſhe en-krat pretezheno leto, ino prihodno premiſlimo. — Bilo je lanſko leto polno boſhje miłoſti ino dobrote, pa tudi polno pregrehe ino nehvaſeſhnoſti naſhe, ſa mnogoteriga med nami na vezhno ſgubleno. Veliko jih je pomerlo, ki ſo med nami ſhe lani ſhiveli —

pa tudi pogubilo, ki so s' nami gresili; naj pa s'he smiraj zhaka vsmileni Ozhe nebeski. — O ne mudimo se vezh, ne tratimo slatiga zbafa; naj bo s' starim letam stariga, pregresniga shivlenja konez, s' novim letam se tudi naj novo shivljenje prave pokore ino refnizhniga poboljšanja sazhne. Ni dné ne ure odlagati vezh; saj je to novo leto lahko sadno sa nas. — Kakor bistra voda po gladkim potoki, tezhe nagel zhaf nashiga shivlenja, v' fredi tekozhiga zbafa sv. krish stoji, ino na njem se sveti prefladko imé Jesufa, nashiga isvelizharja. Kdor se svetiga krisha dershi, po nauki Jesufovím svesto shivi, se v' valovih pregresniga svetá sgubil ne bo. — „Svet prejde ino vle njegovo poshelenje; kdor pa boshjo voljo stori, ostane vekomaj.“ (Janes 2, 19.) Amen.

IX. Nedelja pred sv. trémi kralji.

Od boshje veditve.

Angelj rezhe Joshefu is Egipta v' Israeljsko nasaj. Mat. 2, 19—23.

Neskonzhno velika je fkerb Ozheta nebeskiga sa vse rezhi. On fkerbi sa vfako stvar od maliga zberva na semlji do svetliga sonza na nébi, posebno pa sa zhloveka. Veliko nevarnosti obdaja zelo zhloveško shivljenje, pak s'he vezhi je varstvo boshje, s' katerim ga vsmileni Ozhe hudiga brani: dal je zhloveku angelje v' nebesih in starishe na semlji sa varhe, kakor nam na svojim novorojenim Sinu v' deneshnim sv. evangelji pokashe.

I.

Nebesa ino pekel se sa zhloveka na semlji pokulhata. Isvelizhanje njemu podreti si je peklenški

sovražnik s' vsimi svojimi pomagavzi vse persadél; sa to je tudi hudobniga kralja Herodesha podpihal, odrefheniku novorojenimu shivljenje vseti.

Modri moshjé is daljne, ptuje deshele mu povedó, de je Mesija v' njegovim kraljestvi ro en, ino on se prestrašhi, kakor vsi hudodelzi, kader saslišhijo, de se godijo imenitne boshje rezhi.

Uzheni pismarje njemu rasodenejo, de je mestize Betlehem isvoljen kraj Mesijoviga rojstva; ino mahoma sklene njegovo grosovitno serze, Odrefhenika shé v' sibeli vsmeritati. Svetim trém kraljam rezhe novorojeno déte poiskati, ino kedar ga najdejo, njemu povedati. Najdli so novorojeniga kralja, alj angel Gospodov jih po drugim poti v' domazho deshelo odpeljá. Serdit Herodesh ga hozhe sam poiskati; ikal ga je, pomoril nedolshnih otrok po zelim Betlehemskim veliko shtevilo; alj boshjiga Sina ni najshel, ino ga ni vmoril.

Ozhe nebeshki, ki nad svojimi ljublenzi zhuje, kedar vse na semlji spi, on, ki gleda hudobnesha, kako v' zherni temi mezh sa pravizhniga brufi, on poshle svojiga angelja Joshesu v' spanji, de ga isdrami, rekozh: „Hitro vstani, vsemi mlado déte ino mater, beshi v' stransko deshelo Egipt, sakaj Herodesh mu po shivljenji streshe; in tamkaj ostani dokler tebi nasaj ne porezhem.“ — Odishel je Jesus grosovitnimu kralju, Herodesh ni mogel boshji pravizi vjiti. Od hude vesti nevsmileno shgan, nozh ino den ni najdel pokoja. Nesnana bolésn se ga je lotila; kakor shivi ojni ga neprenehama ognenza — vrozhinska bolésn — od snotraj pekla; strashen glad, ki mu ga ni blo mogozhe vtolashiti, ga je premagal; drob je njemu gniti sazhel, in zhervi so shiviga jedli. Tak je hudobnesh na trupli obnemagal, na dušhi obupal ali szagal, in kakor hudobno shivél, tudi nesfrezhno vmerl.

Hotel je svoje! posvetno kraljestvo po preli-vanji nedolshne kervi ohraniti, ino je sgubil ravno po tém kraljestvo, zhasno in vezhno.

Oj, kaj pomaga vsa zhloveška modróst, ako ni po volji boshji ravnana! „Gospod stori k' nizh svete nevernikov, ino savershe fklepe poglavarjov. Gospodov fklep pak ostane vekomaj, ino misli njegoviga serza od roda do roda.“ (Pf. 32, 10 — 11.)

Ne boj se tedaj, ti hudo sovrasen ino preganjan, ako nedolshno ino voljno terpiš. „Poglej, ozhi Gospodove gledajo na tajiste, kateri se njega boji; ino na té, kateri na njegovo vsmilenje upajo, de njih dushe od smerti reshi,“ (Pf. 32, 18—19.) kakor je reshil mlado déte Jesufa.

V. 19. Shaloften konez je storil Herodesh v' domazhi desheli; alj lépo je dober Bog sveto drushino v' ptuji desheli ohranil, ino njo peljal v' ljubo domazhijo nasaj. Sopot se Joshefu Gospodov angelj perkashe, kakor mu je bil per odhodni obljubil, ino mu rezhe: „Vstani, vsemi déte s' materjo, ino poverni se na Israeljsko semljo nasaj, sakaj pomerli so detetovi salesvavzi.“ — Poglejte, kak vesel nauk je té sa naf, ki mormo svojo ozhetovo hišo sapustiti, se podati v' daljne kraje, iti med ptuje ljudi. Kakor sonze ves svet obfija, ravno tak tudi boshja roka vse obfeshe. Bog je povsod nash dober ozhe, de smo le mi njegovi dobri otrozi.

V. 22. Joshef se je v' domazho deshelo povernil, ino perpeljal Jesufa ino Marijo na Judovsko; alj vender ni tudi domá vsiga po volji najdel. Hudobniga Herodesha sin Arhelav je sa svojim ozhetam kraljeval, ino kakor jabelko dalez od debla ne pade, se tudi sin sa ozhetam teshko spremeni. Vgenil se je sa tega del tudi Joshef malopridnimu Arhelavu, kakor mu je blo v' spanju od Boga rasodeto, v' Galilejsko deshelo pod drugiga kralja, ino je prishel nasaj v' svoje poprejsno mesto Nazaret. Tukaj je Jesuf israfil, tukaj je shivel s' svojimi ljubimi starishi do svojiga tridesetiga leta; sa to se mu pravi, de je Jesuf Nazarenski. Majhino je bilo sfer njih prebivalishe, pa veliko sadoosti sa dobre ljudi; majhino je bilo mestize, alj ravno po njem je Bog imenitno prerokovanje dopolnil, katero so preroki napovedali: de bo Mesija Nazarejzhan imenovan.

II.

Glejte, tak neskonzhno moder Vishar vse nash pote od rojstva do pokopalisha ravná, ino naf vodi k' nashimu zilu in konzu.

Kako more pa vender to biti, de se toliko ljudi pogubi? Tega je kriva neskerblivost starishov, sa-

nikernost predpostavljenih, ino sploh rasujsdanosti kristijanov, kateri, namesto boshji previdnosti svojo roko po Joshefovo podati, se le Bogu po Herodeshovo soperstavljajo.

1. Ozhe nebesški je skerbel sa svojiga ljubiga Sina: sa to je njemu Marijo prezhisto divizo sa mater, ino sv. Joshefa sa varha dal. Vsako novorojeno déte postane tudi skos sakrament sv. kersta boshje otrok; tudi sa njega Bog skerbi, sa to mu odlozhi starishe, de namesto njega sa mladiga otroka skerbijo. Starishti so tedaj otrokam naméstniki boshji, ino morjo le po boshji volji svoje otroke rediti. „Isredite svoje otroke v strahu boshjim, opominja sv. Pavl, sakaj kdor sa svoje, slasti pa sa otroke, ne skerbi, je véro satajil, ino je hujshi od nevérnika.“ (I. Tim. 5, 8.) Koliko pa je med nami slabih starishov, katere te ojstre besede sv. Pavla sadénejo! — Joshef je béshal s' mamlim detetam v' ptujo deshelo, de bi njegovo telo smerti odtél; sedajni starishti pa pogosto sami svoje nedolshne otroke v' slabe tovarshije vodijo, kjér jih hudobni ljudjé pohujshajo, ino njih nedolshno dafho vmorijo.

Tak se saféje léme hudobije v' otroshko ferze, ino po takim se ni zhuditi, ako she otrozi véjo ino snajo, kar se odráshenim ne spodobi. Ino kakor samikarni so starishti, svoje mlajshé pred hudim obvarovati, she bolj nemarni so, tajiste poboljšhati, kar se veliko teshej sgodi: sakaj loshej je zhloveka pred hudim ohraniti, kakor pohujshaniga poboljšhati. Njih slepa ljubésn otrokam vse dovolji, kar njih rasvaje-no ferze posheljuje; njih prevelika mehkóft otrokam vse slabo sadershanje tak dolgo pregleduje ino isgovarja, de njih strahu odrastejo. „Ino tak so malopridno srejeni otrozi framota svojih starishov“ (Sir. 30, 13.), pa ne le samo framota, ampak tudi zhalna ino vezhna nefrezha sa zelo sofesko ino deshelo. Saštojn je po tém uzhenikov svarjenje, saštojn predpostavljenih vsa ojštróft, vezh ne pomaga deshelske gosposke shuga ino strah, sakaj: „Rasujsdan konj ostane nevkrotliv, ino rasvajen fin ostane frovina.“ (Sir. 30, 8.) Kaj she le more is mladosti biti, ako nji tudi predpostavljeni nobeniga straha ne dajo!

2. Mi se grosimo nad Herodesham, de je moglo biti tak nevmileno njegovo ferze, prelitu toliko nedolshne kervi; alj kaj pa bo, ako enkrat podloshni svoje predpostavlene gospodarje in gospodinje, uzhenike in oblastnike, na sodbi boshji she vekshi hudobije dolshili bodo, ino na pravizhen sodnik savolj rasujsdanih podloshnih s' Herodesham v' vezhno pogublenje obfodi? — Herodesh je sfer veliko nedolshnih otrok vmoriti dal, alj ravno skos to njim je v' nebefih sedeshe vezhniga isvelizhanja perpravil, katerih bi morebiti odrasleni nikdar posedli ne bili; neskerbni predpostavljeni pa skos svojo neskerblivost, svoje slabo sadershanje, greshno persanashe ino potuho toliko dusih svojih podloshnih pogubijo, ino njim peklenfke vrata odprejo, na katere bi morebiti nikoli stopili ne bili, ako bi jih bili oni po svoji dolshnosti varovali. Tak perdere nefrezha zhasna in vezhna nad ze le kraje ino deshele, kedar predpostavljeni, katere je Bog sa zhuvaje ali vahtarje svojiga ljudstva postavil, molzhijo, namesto svariti ino strafati rasujsdane podloshne.

3. Alj nikarte se isgovarjati na svoje neskerblive starishe, ino sanikarne predpostavlene, vi sgubleni kristjani! kakor bi vam le oni vse nefrezhe krivi bili; sakaj vi ste sami svoje nefrezhe kovazhi, oni so le vasli pomagavzi. — Kakor je angelj Joshefa v' spanji sbudil, ino mu rekel, beshati v' ptujo deshele, tak je Bog tudi v' lakimu zhloveku sa varha, pravi sv. Hironim, angelja dal, de ga ravno tak opominja, pred hudim svarí, skos njegovo vest, dobre misli ino druge pravizhne ljudi. Ako pa zhlovek sa vse to nizh ne mara, se skos vse dobrote boshje omehzhati, ino tudi skos ojsre shibe, krishe ino teshave poboljšhati ino po pravim poti peljati ne dá, mu tudi dobri starishe ino skerbni naprejpostavljeni pomagati ne morjo. O kako veliko jih je, ki grejo po shiroki zeshi pogublenja (Mat. 7, 14.), ako jih ravno roka boshje skerbi na prav pot obrazha ino isvelizhati hozhe!

Oj ljube duše! nikarte, de bi tudi mi po shiroki zesti pogubljena hodili, ino vso boshjo skerb sebi satratili, ki jo Ozhe nebesški sa naš ima. — Varujte, starishi vi! svoje nedolshne otroke, vi predpostavljeni! svoje podloshne pohujšhanja, ino svarite jih, pa tudi shtrahajte po saflushenju. — Poslušajte vi mladenzhi svojiga ozheta ino mater, vi drushina svoje gospodarje ino gospodinje; poslušajte pa tudi svojo vést, ki naš k' dobrimu opominja ino pred hudim svári. — Ravnajte svoje shivljenje po boshji volji, kakor Marija ino Joshef s' svojim ljubim Jesusam. — Oj tak bodo frezhni vsi valhi poti na semlji, angeli boshji val bodo spremljali, tudi val pred sovrasniški frezhno odtéli, ino val perpeljáli is te ptuje deshele v' domazho deshelo svetiga raja. Amen.

X. Prasnik sv. tréh kraljov, ali rasglafenja Gospodoviga.

Od svete isvelizhanske vére.

Modri is Jutroviga so prishli Jesusa molit.
Mat. 2, 1—12.

Kako huda se popotnim godi, ki morjo v' temni nozhi pot v' svojo domazhijo iskati. Veselo posdravi njihovo shaloftno ferze svetlo denizo ali juterno svesdo, ki jim prijasno na nébi posveti, ljubo jutro osnani, ino pravo pot rasvetli. Ravno tak so se rasveselili sveti trije modri v' jutrovih krajih, sagledati zhudno, svetlo svesdo na nébi, ki jim je kasala pot k' novorojenimu isvelizharju, nebesškemu kralju, kakor nam sv. evangelj pové.

I.

Grosna tema nevédnosti, hudobije strašhen mrak, je pokrival Jude ino ajde, prěden se je Kristus vrodil. Obedvojim je Bog odrefhenika obljubil, ki jih bo nebeska luzh resšvetil, ino odrefhil. Napovedane so bile snamenja, katere se bojo godile, prěden se bo isvelizhar rodil. Vsi modri ino bogabojezhi ljudjé so na to sheljno zhakali.

Angelzi so shé pastirjam veselo osnanili, de jim je rojen isvelizhar svetá; she sta Simeon ino Ana po Jerusalemskim tempeljni rasglasila bila, de je malo dète Jesus obljubljen odrefhenik. Veliko bogoljubnih duš se ga je na tihim veselilo; pa ajdam, katere je tudi prishel isvelizhat, je she nja rojstvo nesnano; tudi Judovske višoke glave vsiga téga ne vedó. — Glejte, tak všmilen Bog po svoji nekonzhni modrosti prevsetnim svoje velizhastvo sakriva, ino se vbogim, pónishnim dušham rasodéva. Alj tudi ajdam, tudi Judovskim poglavarjam, zelo deshelskimu kralju, hozhe Bog rojstvo svojiga edinorojeniga Sina osnaniti, pa na zhudno, posebno visho.

V. 1. Modri moshjé is jutrovih krajov, kjér svetlo sonze vstaja, ino bel den rodí, imenitni moshjé, morebiti kraljeve kervi, katerim sv. trijé kralji pravimo — oni so obljubo odrefhenika védili, de bo na Judovskim rojen. Shpogali so svesde na nébi, ino so snamenja zhakali, ki jim bo prihod isvelizharjov osnanilo. Sdaj posebno svesdo vgledajo, ino po vdajanji boshjiga duha sposnajo, de jim ravno ona kashe rojstvo Mesija, kralja vsih kraljov, ki se je mogel na Judovskim roditi, kakor je bilo v IV. buk. Mos. 24, 17. prerokovano: de bo svesda perfjala is rodu Jakopa, kateri je bil star ozhák Israelskiga ljudstva. — Niso dolgo dvomili, ne pota odlagali, gredózh se podajo nebeskiga kralja poiskat, ino pozhestit. — Poglavitno mesto na Judovskim je bilo Jerúsalem; v' to mesto se naménijo, ino grejo k' Herodeshu, tistózhnimu kralju, prashat po novorojenim Mesiju, rekozh: „Kdé je rojen Judovski kralj, kateriga so preroki osnanili? Nam se je njegovo snamenje, prezhudna svesda perkasala, sa to pridemo, zhe smo ravno ajdje, njemu spodobno zhast fkasat.“

V. 3—6. Viditi tak imenitne ptuje moshi is daljnih krajov, vef Jerusalem na noge spravi. Slishati, kaj od Mesija, toliko zhasa poshebleniga, perpo-vedujejo, de je rojen, bi jih naj bilo she bolj vefelilo, kakor pastirze per jafrah, Simeona ino Ano v' tempelni, ker so toliko shlahni moshje tak dalezh prifhli njega molit. — Alj kralj Herodesh, hudodelz, se vstrafhi, sakaj bil je prevseten zhashtilakotnik, ino se je sa svojo zhasno krono sbal; Jerusalemzi so bili gresfhniki, ino se boje, ker praviga saupanja v' Boga nimajo. — Tak niso prevsetneshi, ne gresfhni posvetneshi sa boshje kraljestvo, le ponishnim ino pravizhnim ga Bog deli. — Kako malo pa tudi v' posvetno samishleni ljudje sa nebesfhko kraljestvo fkerbijo, nam prizhajo Judovski poglavarji s' svojim kraljam Herodesham. Od sonzhniga is-hoda pridejo modri Mesija darovat, ino po njem vprashajo; kralj she pa le vishi duhovne ino pisfmenite moshi skli-zuje, svedit, kde bi se vtegnil obljubljen Mesija roditi. Lehko so mu to na ravnost povedali, sakaj tudi kraj njegoviga rojstva je prerok Miheja (5, 2.) veliko sto let popred napovedal, rekozh: „Ti Betlehem, ki si v' rodu Judovim, naj si ravno majhno, vender nifi nikakor nar porednishi med drugimi poglavitnimi mestami Judovskiga kraljestva; sakaj v' tebi se bo rodil poglavár, ki bo vishal boshje ljudstvo Israel.“ — Tako lahko je sposnati boshje rezhi, ako le ho-zhemo; pa hudobnesh vse isvelizhansko kakor Herodesh v' pogublenje oberne.

V. 7—8. Herodesh sve, de je Mesija rojen, tudi ve, kde je rojen; alj namesto iti, njega spodobno pozhestit, sklene nezhlovesfhko serze njega vmoriti! — De bi she svedit, kdaj se je vrodil, modre po samim isprashuje, kdaj so uno svesdo vgle-dali? De bi ga vgonobiti saj ne samudil, jim po hinavsko narozhi, na ravnost v' Betlehem iti, njega fkerbno poiskati, po tem se pa hitro poverniti njemu povedat, de tudi on gre, ino njega moli. — Tak svito hudobneshi ravnajo, se brumne delajo, ino perlisujejo, kedar pravizhnim jamo koplejo; alj Bog posna njihove nar fkrivnej fklepe ino visha stopinje svojih ljubih, de jim frezhno isidejo.

V. 9—10. Trije kralji she po nozhi Jerusalem sapustijo, najti skoraj saupanje ino vefelje svojiga

ferza; ino glej, svesda, ki jih je na pot perpravila, to jim spet perkashe, ino jim s' svojimi sharki stanvanje pokashe, v' katerim sta s' malim Jesusam Marija in Joshef v' Betlehemu prebivala. — Kako veseli so bili poshteni moshjé, spet svesdo svojiga saupanja vgladati, katera se jim je skrila bila! Tak se pogosto tudi nam vse dobro skrije, vse nashe saupanje sgine, ino Bog nas en zhashek shalovati ná. Ako pa le svesto ishemo, ino se v' dobrim motiti ne damo, kmalo se nam vse boljšhi perkashe, ino she enkrat lepshi nas milost boshja oveseli.

V. 11. Slaba je bila hifhiza, nad kateró jo svesda postala, pa vse to ne moti modrih moshov v' tisto stopiti. V' revshini najdejo mlado déte, bres vse posvetne zhashti, v' fromashkih rokah njega Marija, njegova mati, dershi; alj modri vsiga téga porajtali niso, ker vedili so, de Bog ne gleda posvetniga lisika. Bres pomisljika pred déte popadajo, na kolenih ga sa svojiga Gospoda molijo, ino njemu klezhó po shegi svoje deshele nar drashej blaga darujejo: miro sa shlahno masilo, v' katero so merlizhe dévali, de niso strohnéli: to je poménilo, kako bo vmerl, pa strohnél ne bo, ampak od smerti vstal. — Darovali so njemu shlahniga kadila, ki se daja samimu Bogu, ino so sposnali, de je pravi shivi Bog. — Dali so njemu zhistiga slata, ki se je kraljam darovalo, ino so njega s' tém sa kralja vsih kraljov sposhtovali. — Tak si Bog svojo zhasht zhudno perpravlja, naj mu jo ravno posvetneshi kratijo; pa tudi reveshe v' nar vezhi sili preskerbí, kakor Marijo ino Joshefa. Le v' njega saupajmo!

V. 12. Sveti moshjé so veselo svoj pot opravili, ino dopolnili, kar so sheléli. Tudi hudoben Herodesh teshko zhaka nedolshno déte vmoriti. She se napravljajo njemu veselo povedat, kjér so ga najdlj; alj Bog, ki nad svojimi zhuje, kedar oni bres skerbi spiyo, se modrim v' spanji rasodene, ino jim vkashe, naj se ne vernejo k' hudobnimu kralju, ki ishe déte vmoriti, morebiti tudi jim silo storiti. Srezhno grejo po drugim poti v' svojo domazho deshelo, ino boshje déte ni prishlo grosovitnimu kervologu v' roke.

II.

Kar se je denešnji prasn timer goditi sazhélo, to je prerok Isaia (60, 2—5.) dolgo popréd napovedal, rekozh: „Gléjte, tema bo semljo pokrivala, ino nozh ljudstva (ker Boga prav ne sposnajo, ino ne sposhtujejo); med tebo pa (Israelsko ljudstvo) bo Gospod vsial, ino njegova zhaft se bo v' tebi vidila. Narodi se bojo v' tvoji luzhi sprehajali, ino kralji v' tvoji svetlobi juterni. Vsdigni svoje ozhi okolj, ino poglej: vsi ti so se sbrali, ino so k' tebi prishli; sinovi tvoji bojo od dalezih prishli, ino tvoje hzhere bodo na tvoji strani isrejene. Takrat bosh vidilo, ino bosh polno veselja; tvoje serze se bo savsélo ino rasfhirilo, kedar se bo veliko permorzov k' tebi preobernilo, kedar mozh narodov k' tebi pride.“ — Nafhi predstarifhi so bili pred nekoliko jeser let nesnabogi v' ravno tajisti dufhni temi, niso sposnali praviga Boga, ino so po malikvavsko shivino, lesene, shelesne, slate ino jilaste podobe molili. Bila je tudi v' nafhih krajih nevednosti temna nozh; alj velizhaftvo boshjiga Sina je tudi k' nam persjalo, raslila se je med naf nebeshka luzh njegove sv. vére, kedar so prishli k' nam osnanovavzi sv. evangelja; sagledali smo jo tudi mi, kakor sv. trijé kralji, ino jo shesmiram veselo gledamo, svetlo juterno svesdo kershanške vére, katere trojni god donef posvezhujemo.

Donef obhajamo vesel god rasglafenja Jesufa Gospoda nafhiga med vse narode, ki jih je Ozhe nebeshki po svojim Sinu spet sa svoje otroke vsel, kateriga nam je isvelizharja poslal ino ktériga so sv. trijé kralji prvi darovali ino molili. — Ravno donef ponavljamo zhestit spomin Jesufoviga kersta na potoki Jordani, per katerim so se nad njim nebesa odperle, sv. Duh v' podobi goloba nad isvelizharjam plaval, ino njega sam Ozhe nebeshki vsm rasglafil, rekozh: „Te je moj ljubi Sin, nad katerim svoje dopadenje imam, njega poslušajte!“ — Donef naf pa tudi spominja sv. mati kat. zerkev na prvi Jesufov zhudesh v' Kani Galileje, kedar je vodo v' vino preobernil, ino tak prizhati sazhél, de je boshji Sin, in de so boshji tudi njegovi nauki.

Trikat veseli bodimo torej donef v' tém trojnim sv. godvanji, hodimo veselo sanaprej s' sv. trémi kralji

sa svesdó k' svojimu isvelizharju. Ta svetla svesda sa naf je presveta kerfh. kat. véra, ki naf v' nebesko kraljestvo peljá. — De naf pa nafha sveta véra isvelizhala, ino v' nebesko kraljestvo perpeljála bo, so nam posebno tri rezhi potrebne:

Pervizh, sveto kerfh. kat. véro prav natenko, zhísto sposnavati, ino se njenih naukov pridno uzhati. — Kaj je pomagalo Herodu, písmarjam ino drugim Jerusalemezhanam sv. písmo v' rokah imeti, imeti odresnenika v' svoji sredi, ker jim pa vse to mar ni bilo? — Kaj tudi nam pomaga, de smo kristjani, v' pravi véri isrejeni, de se nam vsako nedeljo in sapovedan prasník boshja beseda osnanuje, ako pa malo sa njo porajtamo, she poglavitnih ino nar. potrebnéjsih naukov morebiti ne vémo? — „Príshli bodo enkrat, pravi Jesuf, od jutra ino vezhera, ki niso tak lepe priloshnosti sa isvelizhanje imeli, ino pojdejo v' vezhno shivljenje; domazhi otrozi pa bodo savolj svoje sanikarnosti v' vunajne teme pogublenja versheni.“ (Mat. 8, 11.) — O ne opulhajte, ljubi bratje ino sestre! svete Jesufove vére luzh, sakaj: „Jes fim luzh téga sveta, on govori, ki fim na svet príshel, de nobeden, kdor sa menó hodi, ino v' mene veruje, ne ostane v' temi, ampak bo imel luzh shivljenja.“ (Jan. 8, 12. 12, 46.)

Drugizh je potrebno sa naf, de homo vrední kristjani, sv. kerfh. véro ne le dobro sposnati, ampak tudi svoje shivljenje ravnati po njenih naukih. Herodesh ino njegovi flushabniki so vedili, de je isvelizhar rojen, pa vender noben ni stopinje storil, njega poiskat. Ptujzi ga ishejo, najdejo, ino she den deneshni molijo, Judam pa je boshje kraljestvo odvseto. kér niso marali sa-nj. — Veliko kristjanov sveto kerfhanško véro szer ima, alj malo, malo jih po tísti shiví! Eni sanikarno nozhejo, drugi posvetneshi se framujejo, tretji slabeshi se zelo bojijo, pred svetam svojo véro v' djanji ozhitno sposnati. — Sveti trije kralji Jesufa v' revnim stani na kolenah molijo ino darujejo; koliko malopridnih kristjanov pa v' sveti híshí boshji v' presvetim reshnim Telefi vérje prizhujozhiga kralja nebés ino semlje, in vender poklekniti nozhe, ali v' prevsetnosti, ali pa sa to, kér se pred ljudmi framuje, ino vezh spazhenimu svetu, kakor Bogu dopasti sheli. — Oj val

nevredne kristjane! ki se bolj hudobniga Herodesha bojite, kakor pa svojiga novorojeniga kralja, enaki nekdanjim Jerusalezmam. Kakor njim, bo tudi vam nebesko kraljestvo odvséto ino drugim dano, kateri ga bojo bolj sposhtovali, ino lepshi lad kershanfkiga shivlenja pernesli; ako se v' resnizi ne poboljšhate.

Tretjizh je nam potrebno, ako hozhemo biti pravi kristjani, de tudi svojim blishnim pomagamo sveto véro sposnati ino po tajišti shivéti: starishti svojim otrokam, predpostavleni svojim podloshnim, tovarshi svojim tovarsham ino tovarshizam. — Ne posabimo pa tudi, ljubi kristjani! de she dalezh sa morjam svoje brate ino sestre imamo, kateri v' ravno tistih strasnhnih temah nevednosti shivijo, v' katerih so nash predniki, ino bi tudi mi bres luzhi kersh. vére she sdaj shivéli. Sami si pomagat' ne morejo. — Pervi kristjani v' jutrovih ino v' poldenskih deshelah so ljubesnivo ino s' veseljam kersh. osnanovavzam pomagali, de so v' nashih krajih nauk sv. vére shirali, ino nam nebesko luzh evangelja pernesli; to smo mi sdaj poverniti dolshni, kar se sgodi, zhe brumne duhovne, ki grejo v' daljne kraje med divje ljudi Jesusoviga nauka osnanovat, s' molitvijo ino s' darmi podpiramo, kakor so nekdanji kristjani sa nas storili. V' to isvelizhansko dobro delo se je v' nashih deshelah bratovshina sv. Leopolda sazhela, pomagat misjonarjam v' Ameriki. Vlak dober kristjan, sa boshjo zhaft ino nash isvelizhanje vnét, se bo s' veseljam v' tajisto sapisal, bo s' svojo kratko molitvijo vsaki den pomagal, de se imé Gospodovo tudi med divje narode rasglasi; njegov majhen dar bo Jesusu ravno tak prejeten, kakor mira, kadilo ino slato, ki so sv. trije kralji njemu darovali, sakaj: „Resnizhno vam povém, govori Jesus, kar ste mojim nar majnshim bratom storili, ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) — Ne isgovarjajte se, bratje ino sestre moje! de ne premorete bratovshine plazhovati. Toliko si vsaki lahko perterga, de se mu posnalo ne bo, ako le hozhe. — Vi moshje ino fantje, ne hodate kak pogosto v' kerzhmo, ko je valha navada, opustite sapravljivo, sploh nevarno ino shkodljivo kaj tobaka, vé shene ino deklizhi drago shtimano

nosho; dajte tistiga dnarja le enokoljko bratovšhini vbogajme, tak se bo nevérikam pomagalo, vam pa stokrat od Gospoda še tukaj povernilo, ino vam enkrat vezhno shivljenje dano, kakor je nam Jesus sam obljubil. — Ako doneš to sveto obljubo storimo, nar vrednišhi posvezhujemo god rasglafenja Jesufoviga.

III.

Kratek je bil pot sv. treh kraljov is Jerusalema v' Betlehem, neki dve uri hodá; she kratkej je nash pot is zhasnosti v' vezhnost, kamor smo sa Jesusam namenjeni. Ne mudimo se s' pregreshnim veseljam, hitimo en drugimu v' isvelizhanje pomagati; dershimmo se svesto sv. kerst. vére, kakor sv. trije kralji svetle svesde: tak bomo prishli s' njimi is mrazhniga pota té semlje k' svojim isvelizharju v' Ozhetovo hisho. Tam bo vsaka tema minila, ino kar mi tukaj terdno vérjemo, ino svesto dershimmo, bomo tamkaj veselo gledali. Amen.

XI. Perva nedelja po sv. tréh kraljih.

Od dolshnosti starishov ino otrók.

Jesus dvanajst lét star gré s' starishi v' Jerusalem. Luk. 2, 42 — 52.

Srezhna hisha, v' kateri prava sastopnost ino ljubi mir prebivata; she frezhnej tajista hisha, kjér moder ozhe in mati s' svojimi pohlevnimi dobrimi otroki veselo shivita. Nebeshki vert se meni taka hisha sdi, v' kateri preslahne drevesza rastejo, sa prihodne boljshi zhale. Sam Bog zhres nje svoj shegen rosi. — Nesrezhna pa tudi hisha, kjér sta prepir ino kletev domá; she bolj nesrezhna je hisha,

kjer se otrozi nad starishe povsdignjejo ino po svoji volji ravnajo. Vse hudo, kakor is divjiga hleva, is take hishe divjá. — Blishej! blishej dones starishti ino otrozi! Vam deneshten sv. evangelj kashe na Jesufa, Marijo ino sv. Joshefa, kako se naj sadershite.

I.

V. 42. Vfako léto sta hodila brumen Joshef in Marija o navadnih prasniki v' edin Jerusalemski tempel Boga zhestit ino hvalit. Tudi gré Jesuf, ravno dvanajst lét star, s' njima k' velikonozhnemu prasniku. Doposvezhovali so fédmí den svetiga zhasa. Vsi poboshni ali andohtlivi molzi se vernejo spet domú, le sam Jesuf se ni navelizhal v' flushbi svojiga nebeshkiga Ozheta ostati.

Marija in Joshef se dalje v' tempelni ne pomudita. Kér mislita, de je Jesuf s' snanzi odshel, gré sta mirno k' domu. Den hoda prideta, po Jesufu pralhata, pa med shlahto ga najti ni. — Vsa shaloftna ino pobitiga serza ga grésta iskat nasaj po poti v' Jerusalem.

V. 46. V' tempelni maliga Jesufa najdeta sedejozhiga v' fredi med uzheniki: poslushta jih, ino odgovarja tak modro, de se vsi zhudijo nad njim, ki je she mlad fant, pa shé toliko sastópni. Shaloftna mati, kér ga sagleda, od veselja postojí; alj shalofti, ki jo je v' fkerbéh sa fina sprehajala, ni mogla samolzhati: „Sin! kaj si nama to storil?“ rezhe fkerbna mati, de se shalofti ohladi. — Jesuf pohlevno vstane, se ne isgovarja Joshefu ino Marii, tudi ne vstavlja se njima; samo spomniti hozhe, de je on „Sin Boga Ozheta, ino njima ponishno odgovori: „Kaj, de sta mene iskala? saj vésta, de moram biti v' tém, kar je mojiga Ozheta.“ Jesuf pa tudi skashe, de je kakor sin zhlovekov tudi telésnim starisham pokorn; satorej se lozhi uzhenikov, se spet s' njima domu podá, ino je njima pokorn.

Na kratko sv. evangelj pokashe Mariino ino Joshefovo fkerb sa svojiga boshjiga otroka, le s' kratkim nam sv. Lukesh popishe Jesufovo pokornost do svojih starishov, pa sadofti je v' tém lepíh naukov sa starishe, posebno pa sa vas, vi otrozi! zhe le nekoliko sv. evangelj rasbesedimo ino premislimo.

II.

1. Starifhi! kakor Joshefa ino Marije, ki sta zela dva dni hoda mladiga Jesusa v' tempel vodila, je tudi vafha perva dolshnóft, fvoje otroke shó v' mladofci po Bogu ravnati, de njega fposnavajo ino zheftijo. Vafha nar vezhi fkerb mora biti, njih mlado ferze v' fveto zhednoft ino brumno shivlenje nagibati. — Le vam fe nar bolj fpodobi laftne otroke v' tempel boshji voditi, de fe boshjih rezhi rasveselijo, ino nauzhijo, kar jih sami suzhiti ne vtégnete ali ne snate. Alj vafha nemarnof vaf pogofto toshuje, kedar otrozi bres flushbe boshje pohajajo, ino fe polvetniga veselvanja pervajajo. Kamor starifhe polvetno ferze vlezhe, tudi otroke s' sebó potegne.

2. Sgodaj je potreba, de starifhi fvoje otroke v' boshjih rezhéh poduzhijo. Mati she naj fvojo déte s' ljubesnijo do Jesusa dojí, ozhe pokashe naj s' pervim kófzam kruha otroku Ozheta nebéfhkiga, od kateriga vse dobro pride, sakaj v' roshnim zveti shivlenja otrofhkiga fe mlade glave in mehkiga ferza vse dobro in lepo lahko prijema; ako pa fe samudi, fe bode s' hudim obraftlo, kakor sapufhena njiva s' ternjam ino s' osetam, katera obdelana ní. — „Ishite pred vfm nebéfhko kraljéftvo ino njega pravizhnoft, (tudi otrokam) pravi Jesus, ino vse drugo vam bode pervershenó.“ Bogatija bres uzhenofci otroku vezh fhkodje, kakor pomága. Boljshi je saftopnoft v' glavi, kakor v' fhkrinji slató, sakaj premoshenje fe pomete, kakor zefni prah, kar pa zhlovek v' ferzi noli ino v' glavi imá, njemu nobena vjima ne vseme.

3. Vafhe laftno sadershanje, starifhi vi! naj bo otrokam bogabojezhofci shiv isgled ali fhpegel, de fe nad vami v' vfm, kar je polhteniga, sgledujejo; vafhe zhednofti naj fe vtíftnejo v' njih mlado ferze, kakor fonzhni sharki v' vinske jagode. Varite fe v' prizho otrók hudiga kaj dopernafhati, sakaj: rotiti fe, ino kleti fe fin od ozhéta uzhi, fhtimanje in prevsetvanje pofnéma hzhér po fvoji gisdafci materi, ino kakor stara ptiza poje, nauzhi tudi mlade fvoje.

4. Na vaših ramah, starishi! sloni vezhidel pravizhnost ali hudobija vaših otrok, satorej: kar poduzhenje ino lepi isgledi ne smagajo, vam svarjenje ino shiba naj premoreta. — Marija je sama svojo boshjo déte ljubeno polvarila, rekozh: „Sin! sakaj si nama to storil?“ kaj bi ne svarili svojih otrok starishi tudi vi! — Ljubesn, pa tudi pravizhna ojštrošt, naj vishate vaše besede, kedar svarite, naj vodite vašo roko, kedar sa shibo primete; „Neumnost je terdo vsajena v' fantovo serzé, pa shiba jo bo spodila. Pa vender svojih otrok s' negodno ojštroštjó ne narejaj hujših, ampak svari jih ino isredi po kerfhanško.“ (Prip. 29, 22. Ef. 6, 4.) Vertnar drevészam divje veje odresuje, ojštre gladi, floke ravná, ino jih ternja otrobi; otrozi pa kolnejo, lashejo, kradejo, ino kako slabo so polvarjeni! — Otrozi se potepajo, ino se neframno sadershijo, starishi njim pa svojvoljo pustijo, ino so tak malopridni redniki svojih lastnih otrok. Bodite starishi pridni vertnarji svojim otrokam, dokler s'he niso vašimu strahu odrastli, tén bodo tudi otrozi vam vesele drevészá dobriga sadu. Zhujte, ishite, ino hodite tak skerbno sa svojimi otroki, kakor Marija ino Joshef sa Jesusam; zhe jih o pravim zhafi med vami ni, shajte jim vsako stopinjo, ki jo bres vas storijo; presódite vsako tovarshijo, v' kateri so; varujte jim zhafno frezho ino isvelizhanje vezhno. — Tak je brumen stari Tobija mladiga fina redil ino uzhil, angel Rafael je lepo poduzheniga spremljal, ino koliko veselja je bogabojezh sin zeli hishi prinessel! Bodite vi starishi svojim otrokam vidni angeli-varhi, in tudi otrozi bodo na semlji vaše veselje, vašha nar lepshi krona tamkaj v' nebésih.

5. Perstopite pa tudi vi, kerfhanški otrozi! ino vsemite si nauk po isgledi Jesufa, kaj s'he svojim starisham dolshni! — Jesus, boshji Sin, ne dopolni samo volje Ozheta nebésikiga, on je tudi svoji materi ino redniku pokorn, kér se is sposhhtovanja s' njima v' Nazaret verne. Ravno tak mórte tudi vi svoje starishe ljubiti ino sposhhtovati, ki sa vas toliko skerbijo. Nobene sapovedi ni Bog s' posebno obljubo obdal, rasen shterto, samo sa to, kér hozhe, de bi ozheta in

mater spofhtovali. „V' djanji, v' besedi, v' poterpeshlivoſti ſpoſhtuj ozheta, de te poſhegna, ino de ſhegen do konza per tebi oſtane.“ „Nefrezhno pa bodi otrok, ki ſvojo mater ſhali.“ (Sir. 3, 9 — 10.)

Ljubésni iſhe ljubésni: ino kdo jo imá pravizo iſkati, ako nje ſtarifſhi per ſvojih otrokih ne najdejo! ze le nozhí ſo mati per tvoji ſibeli prebedéli, ſvojim uſtam ſo ozhe kruha pertergali, ino tebi podali; alj ne ſafluſhijo, de jih ſa Bogam nar ſa ljublej imáſh, ki ſo ſa Bogam tvoji nar prvi prija-teli ino dobrotniki? Prvi nameſtniki boſhji ſo otrokam ſtarifſhi; kdor voljo ſtarifſhov, ako ſoper ſapovedi boſhje ni, ſveſto dopolni, té voljo boſhjo dopolni; kdor pa ſtarifſham pokorn ni, ſe tudi Boga ne bojí, ino ſkoraj ſe bode njemu godilo, kakor ſgublenimu finu, kateri ſvojimu ozhetu pokorn biti ni hotel. „Kdor ſvojiga ozheta ino ſvojo mater kolne, temu bo luzh v' ſredi teme vgafnila.“ (Prip. 20, 23.) V' pokorſhini morjo otrozi raſtiti, tak s' njimi tudi ſrezha poraſte.

Kdo bi verjél, ako bi ne ſliſhal in vidil, kaj ino kako ſe po ſveti godi. Ozhe in mati otrók po pét, ino tudi deſet lepo ſpodredita, in kedar ſhe onemagata, vſih deſetero otrók ne more ſamiga ozheta ali mater ſpodobno rediti, kér ſvoje ljubésni ſtarifſham v' djanji ſkaſati nozhejo.

Starifſhi ſo vam bili vaſha roka in noga, dokler niſte, otrozi vi! mogli hoditi, ne ſhivesha fluſhiti; ravno to ſtarifſham odrasſheni tudi vi bodite. Poma-gajte, ſreſhite jim, ino ſa tajiſte ſkerbite, ino zhe jim ſhe drugiga ſtoriti ne morete, ſaj molite ſa nje. „Almoſhne ino perſanaſhenja ſvojimu ozhetu Bog ne bo poſabil“ (Prip. 3), ino jes rezhem, ſédemkrat otrokam vſe povernil bo. „Ozhetov ſhegen otrókam hiſhe podpira; materna kletev jih pa do tal podira.“ (Sir. 3, 11.)

III.

Ljubi ſtarifſhi! de bi vi kakor Marija in Joſhef dolſhnoſti do ſvojih otrók ſveſto dopolnili, bi ſe tudi vi, kakor onadva Jeſuſa, ſvojih otrók veſelili; — alj dokler ſtarifſhe vſe drugo bolj, kakor otroſhka réja ſkerbi, ſe njim pogoſto na ſtarofſt go-li, kakor vam bodem v' prigodbi povedal:

Nehvaleshen sin ino hudobna sneha odlozhita svojiga stariga ozheta ravno od tajiste mise, per kateri je on svoje otroke isredil. Tam na strani v' koti sedí, sirada vbogi dedez, ino trepezhe od starosti. Slabi ostanki se njemu v' leseno torilze mezhejo, rekózh: „Sa stariga je vse dobro.“ Teshko jih poshira sharke besede, s' katerimi ga pikata. — Enkrat, kedar je ravno misa polna, ino se vsi dobro gostijo, rasen stariga ozheta, ki v' koti sebi smerti shelijo, sazhne mali fantek, mladiga nehvaleshnika sin, v' hisho defkize vlazhiti ino jih sbijati: „Kaj pa delash fante?“ vprashha nehvaleshni sin svojiga otroka. „Korito bom naredil, je djal, de, kedar velik sraftem, bom ozhetu ino materi is korita jesti dajal.“ — Taka se bo godila vsm mladim ljudém, ki svoje stare gerdo imajo.

Le té besede svojiga lastniga otroka ostrashijo nehvaleshniga sina. Shivo obzhuti, kaj je dolshen svojimu ozhetu. Vstane, svojiga ozheta objeme, na svojjo desno jih sa miso posadi, ino jim svesto streshe, dokler mertvim ozhi satisne. — Toraj, otrozi! ne posabite nikdar fhterte sapovedi boshje, ki pravi: „Sposhtúj ozheta ino mater svojo, de tebi dobro pojde, ino bosh dolgo shiv na semlji.“ Amen.

XII. Druga nedélja po sv. tréh kraljih.

Od sv. sakona.

Jesus na svatovshini v' Kani Galileje. Jan.
2, 1—10.

Dobrotlivi Bog ino prelubesnivi Ozhe je vsakimu stanu veselja obilno odlozhil; le zhlovek sam sebi vezhkrat veselje v' shalost spemeni. Taka se sakonskim rada godi, ki svojiga stanú, s' Bogam ne peljájo;

namesto veselja v' sakoni le shalost imajo. Srezhen sakon le shenitvanje tajišto perpeljá, katero ima sa perviga starafhineta Boga, sa nar imenitnej svate Jesufa, Marijo ino Jesufove uzhenze, kakor v' deneshnim sv. evangelji beremo.

I.

Korenina ino sazhetek vfiga veselja na svéti je svet sakon; ravno sa to se tudi prav po starim s' veseljám sazhne, katero poshteno veselje Jesus poterdi, ino s' svojim pervim zhudesham pozhesti.

V. 1. She je trideseto leto svojiga shivljenja na svéti po zhloveshki natori Jesus nastopil. Od Janesa kerfhen, sa boshjiga Sina ino isvelizharja zeliga svetá vsm ljudém ozhitno osnanjen, pride na Galilejsko v' svoje domazhe kraje nasaj. Marija, njegova mati, vsa ljuba ino prijasna na gostijo v' malo mestize Kano na Galilejskim je povablana shla.

Svatje, ki svejo, de je Jesus v' sofeshki, kar vabit ga grejo, ino kër tudi nekoljko svojih uzhenzov s' sebo' imá, she njim rezhejo v' svatovshino. Ino Jesus, poln prijasnosti, se ne dá dolgo profiti: na dobro voljo s' njimi gré. — S' ravno tém nam on pokashe, de tudi Bog poshteno veselje shtimá, ino kjër sta dva ali trijé skupej v' boshjim iméni per dobri volji, je med njimi tudi on.

V. 3. Vse zasno veselje pa stanovitnosti nima: kmalo preide, kar koli posvetniga naf veseli, kakor je svatam v' Kani vino poteklo. Niso se domazhi na toliko gostov sanesli, ki bi tak hitro pripravleno vino popili. Pa kakor per posvetnih ljudéh nima blago nikakiga téka, ino njim bersh pomankanje vse veselje sgrení, tak se pravizhnim ljudém, per katerih vsi-gamagozhni prebiva, vse potrebno mnoshi, ino s' malim veliko veselja nareja, kakor per denashni evangeljski svastovshini. — Vino je vsehnilo, domazhi vsi v' skerbéh letajo, svatje se gledajo, le Marija, ona skerbna ino dobra mati, vé, kaj je potreba, ino prav spofhtlivo svojimu sinu Jesufu rezhe: „Glej, moj sin! vina nimajo.“ S' milim ozhesam v' njega pogleda, kakor bi rekla: „Stori, ino pomagaj!“

Ravno tak prijasno Marijo tudi Jesus pogleda; ino is ljubeshni jo malo poduzhi, rekozh: „Kaj

je shé, zhefar nimajo, nama nizh to ni v' mar: kar pa ti misliš, de bi jes s' zhudesham storil, she ni moja ura pertekla. Le malo poterpi, de bo o pravim zhafi, ino zhudo se bo sgodilo.“ — Ravno tak naš tudi Bog pušti dostikrat v' naših potrebah zhakati, ino tak dolgo terpéti, de se sila prav ozhitno pokashe, ino splazha, de on pomaga, kedar she niko pomagati ne more. Kjér je nar vezhi sila, tam je njegova roka nar bolj mila.

V. 5. Kdor v' svoji sili nad Bogam obupa, bres boshje pomozhi ostane; aljkdor se svesto na Boga sanese, prav terdno saupa, ne bo v' framoti ostal, kakor Marija, ki streshétam rezhe, ako ji ravno Jesus na ves glas ne oblubi: „Le storite vse, naj se vam prav vidi, ali ne, kar koli vam porezhe.“ — Poslubnimo, ljubi otrozi! tudi mi preljubesnivo mater Marijo, kaj naš ona uzhi: „Vse, kar vam moj sin Jesus rezhe, vse natenko dopolnite, naj bo, kar hozhe, ino prav bode.“ — Dostikrat se nam po našhi pameti neumno dosdèva, kar je po boshji vsigavédnosti gola modróst. Ravno ta se je v' Kani Galileje godila. Vina ni bilo, ino Jesus rezhe le vode nanofiti, ino sheft kamnitih verzhov naliti; alj pokorni so bili, ino koliko lepiga jim je njihova pokorshina pernesla!

V. 6. Lepo shego so Judje per svojih pojédah imeli, katera se med nami pogosto pogrèsha, de so svojo posodvo zhédno ino lepo belo dershali, ino so se vselej vmili, prèden sa miso shli. Ravno sa to ozhishvanje so kamnite verzhe imeli. — Med nami po dobrih voljah ino gostijah je vezhkrat vsiga sadosti, le nar potrebnej dishave, inashnosti, manka, bres katere she tak dobra jed zhloveku ne tekne ino ne dishi.

V. 7. Verzhov sheft je nalitih, ino Jesus rezhe spet streshetam sajéti ino nesti ozhetu starashinetu pokusit, ino glej! — vode so nalili, vino pa sajémajo. Starashina ga pokusha, ino zhres vse poprejno vino ga poshtimá. Pomigne sheninu, ino ga pohvali, rekozh: „Kaka je per tebi shega? Po drugot is perviga dobro vino pred goste postavljajo, de se ga napijejo, ino kader she vineni so, se jim slabej vino dá; ti si nam pa sa dobrim she nar boljše v' nar nasadne perhranil.“ — Tak hvalimo pogosto tudi mi druge ljudi, ki jim nobena hvala ne flisshi, na Boga pa

posábimo, ki nam vse daja, kakor evangelijski starašhina, ki vedil ni, od kodi je to sivno vino, dokler niso stresheti povedali, kateri so vodo nalivali, ino fkos zhudesh Jesufov nar gorfhi vino is verzhov sajémali.

V. 11. Neisrezhenó je bilo svatov veselje, po zeli Kani se je to rasslovélo. — Njegovi uzhenzi pa, ki so se ravno njemu perdrushovali, so v' njega svetó vérváli, de je Jesus, kakor je njim Janes pri-zhal, boshji Sin ino isvelizhar zhlovéshki. — Oj presrezhna taka dobra volja, ki nam ne napravlja tesháv, ampak nam is veselja posémeljškiga nebesshko prinesé! Ino to se vselej sgodi, ako se Bog po dobri volji ne rasshali, temuzh lepo zhefti.

II.

Ljubi moji fantje ino dekleta! ki shè bodete, ali ste shé shenini ino neveste, rasveselite se deneshniga sv. evangelja, ino poglejte: Jesus stori prvi zhudesh, ino s' prvim zhudesham novi sakonki stan pozhefti. Kakor frezhna sta bila v' Kani na Galilejskim mladi shenin ino nevésta, tak frezhni bote tudi vi, ako Jesufa ino njegove uzhenze v' svoje svate povábite. — Tudi jes se povabim v' vašho poshteno svatovshno s' svojim naukam, ako me hozhete lepo sprijéti. — Svatje darujejo shenina ino nevesto; tudi jes val darovati shelim. Zhe ravno nimam frebra ne slata, vender, kar imam, is svojiga premoshenja k' vašhi sakonski frezhi fedem shlahnih darov vam dam.

Pervi dar, shenini ino neveste! bodi vam k' frezhnimu sakonu ljuba zhista nedolshnost. — Zvét je Ozhe nebesshki fantam sa shenitvanje isrozhil, zhíst ino svetel kakor sonzhna luzh, ino té je sveto zhístó fantishtvo. Rosho je on deklizham sa omoshitev sporozhil, lépo kakor juterno sarjo, pre-drágo nedolshno deklishtvo. — Ako shenin per poroki fantishki brajdelz ali pushelz, ino nevésta divishki venz ali kranzel she nofi — kakor dva angelza si bodeta sakonsko oblubo dala, angelza boshja tudi v' sakoni ostala, angeljsko bo njuno shivlenje sakonsko.

Drugi dar vam isrozhim, mladenzhi vi! zhístó kerfhanfko ljubésn. — Poroka veshe roke,

prava ljubesn pa ferza sakonfskih. Pa kolikokrat veshe roke poroka, sovrashtvo pa ferza terga ino nesrezhen sakon stori, dokler prave ljubezni med sheninam ino nevesto ni. — Veliko obétana ino legána bo sfer v' vsakih sarokah vboga ljubésn, alj ona je lahko zhvetéra. Ena je gerda ino neframna, ki jemle fantam ino deklizham divishtvo, shé pred porokó sakonfsko frezho sapravlja, ino s' nezhistostjo vse ognusljene k' sakonfskimu altarju peljá. Taka ljubésn se hitro vgreni, ino v' kratkim moshu ino sheni strashno samersi. — Druga je ljubésn dobizhkinja, katera ne gleda ferza, ampak le blaga, po katerim se sheni. Hitro se poshre blago, ljubésn je prezh, ino sovrashtvo ostane. — Tretja je ljubésn perfiljena od starishov ali drugih napletvavzov. Ona se le tak dolgo fili, dokler godzi godejo, svatje plešhejo ino trushijo, dokler se mise jesti ino piti shibijo — gostija mine, taka ljubésn sgine, ino de Bogu se vsmili! v' neisrezheni sanizhvanje med sakonzi se spremení. — Le ena ljubésn je prava, katéra is zhifiga ferza isvira, po ktéri dushe svete zhednosti snanje delajo, katera trupla s' lepimi lastnostami opléta, katero namestnik boshji pred altarjam veshejo ino jo fklene v' nebesih sam vezhni Bog. To ljubésn vam shelim ino darujem: ona vam bo terplenja polajfhala, ona veselja poslajfhala, le ona vam v' sakon frezho prinesla.

Tretji dar novosakonfskim naj bo blagomiloft ali gnada boshja. Nizh ne pomaga sheninu prisheniti jesera denarjov, nizh ne tékne nevesti she toliko juterno imeti, ako boshje gnade nimata, teshave lahko nositi, dobrote k' svoji frezhi oberiniti, ino s' svojim premoshenjam modro ravnati. — Potreba vam je tedaj, pred vlim fkerbeti sa nebesfko blagó polvezhujozhe milosti boshje, po zhifsi spovedi se s' Bogam spraviti, krivizo poravnati, po vrednim sv. obhajili se s' Jesufam fkleniti, ino njega v' svatovfshno vseti, de hudobija k' poroki ino nesrezha od poroke domú gresfhnim sheninu ino nevesti sa petami ne pojde. — Potreba je, poshtene svate s' sebo v' zérkev imeti, de bi profili vligamogozhniga Boga sa milost ino pomozh. Srezha ne isvira sakonfskim od imenitne gostije, ki so jo slushili, ampak pride od sgoraj dolj, od Ozheta nebesfške svet-

lobe. Novosakonfski, de so le v' gnadi boshji, so bogati sadoſti, k r Jeſuf, ki je sa goſtinsko veſelje s' zhudeſham vodo v' vino ſpreobernil, tudi ſakonſkih ſapuſtil ne bo, od katerih je bil k' ſhenitvanju povablen.

Zheterti dar bodi ſheninu ino neveſti pohlevna ino krotka poterpeſhlivoſt. — Pekel ſakonſkima na ſemlji opoklivoſt, ſgatnoſt, togota ino jeſa nareja, ako poterplenja nimata; nebela pa ſamoreta ſhe tukaj na ſemlji imeti ſkos poterpeſhlivoſt. Vſaki zhlovek ſvoje dobre, pa tudi ſlabe laſtnoſti ima, kakor vſaka hiſha ſvojo ſenzhno ino ſonzhno ſtran — dobrete, kakor teſhave tudi vſaki ſtan. Kdor hoſhe dobro imeti, mora tudi hudo ſa ljubo vſeti. Poterpeſhlivoſt roſhze prineſe, pa nikomur lepſhih kakor ſakonſkim; opoklivoſt ali haklikoſt, togota ino jeſa ternje ſaſaja vſim, pa nikomur ojſtrejſhiga, kakor ſakonſkim. Ako bodo ſakonſki en s' drugim poterplenje im li, frezhno bodo ſhiv li.

Peti dar ſakonſkim naj bo ſv ta ſveſtoba ſakonſka. Eno ſonze le eno ſemljo ogreva, ena ſemlja le eno ſonze im ; ſonzu podoben mora biti moſh, ſhena pa tihi ſemlji, rodoviti materi, ſveſto vdana eden drugimu ob , s' duſho ino teleſam, v' ſakoni kakor per zelim pohiſhtvi. Ako bi ſe ſonze od ſemlje obernilo, bi ſemlja nizh ne rodila; ako bi ſemlja ſonze ſapuſtila, ſhaloſtna puſhava bi bila. Ravno taka ſe ſakonſkim bres ſveſtobe godi: zhaſna ino vezhna frezha od njih beſhi.

Sheſti dar iſrozhen novosakonſkim bodi terdno ſaupanje v' ſvojiga Bog . — Kakor ſe nam pogoſto nebo oblazhi, ſhe pogoje ſakonſke terplenje obishe. Trume teſhav jih ſtiſkajo — bolésn, vboſhtvo s' drugimi nadlogami jih tlaſhijo; nobene pomozhi vezhkrat viditi ni. Kdor ſe na ſonze ſaneſe, de ſe bo iſ pod oblakov ſkoraj ſpet perkaſalo, veſelo ga ſonze oblije; ino zhe ſe ſakonſki ſanaſhajo na ſvojiga Bog , tudi on jih bo obilno rasveſelil s' miloſtjo ſvojo, ſhe bolj, kakor ſe ſami navſemajo ali troſhtajo. On, ki je v' Kani zhudeſh naredil, de bi ſvate rasveſelil tudi potrebniga ſakonſkim odtegnil ne bo, de bi ravno ſa nje zhudeſh moral ſtoriti. „Jeſuf je hotel, veli ſv. Avguſhtin, s' pervim zhudeſham poſhegnati ſakonſki ſtan, ino vſim ſaro-

zhenim pokasati, kaj jih s'he bo došlo, ako svoj stan s' njegovim shegnam nastopijo."

Sedmi ino sadni dar sporozhim novosakonfkim veselo sadovoljnost s' tem, kar je njim Bog odlozil. Bog enim pet talentov dá, drugim le dva, enim veliko, drugim le malo blagá; alj s' malim kakor s' velikim se lahko gré proti nebesam. Mosh, ne shvaraj se s' svojo shenó, de tebi je malo k' hishi pernešla; shena, ne ozhitaj svojimu moshu, de je tebe v' froshno spravil; sakaj vse to se je s' boshjo voljó sgodilo, ino bo vse k' isvelizhanju prav, ako vse sa dobro vsemeta, ino po pameti bogastvo, kakor vboshtvo obrneta. Szer ref je, de krishi ino teshave sakonfke dvakrat bridkejšhi teshijo; alj ravno shivljenje polno krishov ino teshav je kraljévi pot proti nebesam. Objemite tedaj, vi sakonfki! voljno svoj krish, vsemite s' svojim stanam sa dobro, ino hodite radovoljno sa Jesusam, on vam ga bo tamkaj preloshil ino po njegovi teshi poplazhal.

III.

Ljubi moji vi, isvoljene neveste ino shenini! ker vave rane delate mojimu serzu, kedar val spremishljujem; sakaj nar nevarnej so ravno té vafhe stopinje, nar manj svestih prijatlov, nar vezh pa sovrashnikov ravno vi imáte. Is med deset, ki vam sanke nastavljajo, vam komaj eden pravizhno roko podá. Vender na vse to ne porajajte, ako se deneshniga nauka dershite. Nar imenitnej svat naj vam bo vsmileni Jesus, boshji strah vash starashina, ljubi mir vash nar svetejšhi déver (kranzelsfirer). Modróst vam naj bo vodila (vodushenza), lepa nedolshna zhednost vasha drushiza, vashi svatje le poshteni ljudjé. Ako bote vse te per sebi sa misó na gostii imeli, bote svoj nov sakonfski stan pravizhno ino frezhno sazhe-li, veselo peljáli, ino frezhno konzhalí, kedar pride enkrat nash shenin saklizat naf k' nebeshki svatovshini. Amen.

XIII. Trétja nedélja po sv. tréh kraljih.

Od dolshnósti gospodarjov.

Jesuf osdravi góboviga ino štotnikoviga hlapza.

Mat. 8, 1—13.

Kakor imá zel svét eniga Gospodarja v' nebesih, tak imá vsaka hiša svojiga poglavarja na semlji. Bog, neskonzhno moder visar vsih stvarí, je vsaki hiši svojiga hišnika dal, ino kakor on sa ves svét škerbí, mora tudi vsaki hišen poglavár sa svoje škerbėti. Takiga svestiga hišnika nam deneshen sv. evangelj na štotnim poglavarju pokashe, ino vse hišne predpostavlene uzhi, kako naj sa svoje podloshne škerbíjo.

I.

Kako dober je Ozhe nebeshki svojim otrokam na semlji, nam všmileni Jesuf prav shivo pokashe. Vsaka beseda, ki jo je sgovoril, je bila sa dušho isvelizhanski nauk; vsaka štopinja, ki jo je štoril, je bila dobrota sa truplo; le zhudo je bilo zelo njegovo shivljenje.

V. 1. Raslagal je enkrat na neki Galilejski gori ofem lepih isvelizhánstev ino veliko drugih nauk; in kedar jih je rasloshil, se is gore v' dolino podá. Na poti per nekim Galilejskim mesti ga frézha gobov mosh, ves sromák v' štrahni nesnani bolesni. Vse je beshalo pred njim, sakaj gobe so se rade prijéle; nobeno sdravilo mu pomagalo ni; redek je bil, de bi (v' tej bolesni osdravél. Alj kar je per ljudéh nemogozhe, lje per Bogu vse mogozhe. Gobov srotej, od ljudi sapušhen, se k' Jesufu oberne, pade na svoj obras, ino na ves glas poprosi, rekozh: „Gospod! ako hozhesu, me lahko osdravish.“ Ino glejte! ni bilo mu potreba veliko profiti: Jesuf je svojo roko istegnul, se njega doteknil ino rekel: „Jes

hozhem, de bodesh zhist!“ Ino kakor bi trénil, se je kraftova skorja sivih gób po njemu olushila, ino kakor na novo rojen se pomladi. — Oj kako lepo je revnim ljudém pomagati; pa she lepshi v' dobrih delih ne svoje, ampak boshjo hvalo po Jesufovo iskati. „Nikomur ne povéj, rezhe Jesus osdravlenimu, ki ni vedil od veselja, kaj bi sazhél, ampak le hitro pojdi, pokashi se duhovnim, ki so sa to postavljeni, de te sa ozhisheniga sposnajo, de bosh sopet med ljudi smel; ino pa Bogu opravi dolshen dar, kakor je po Mosefu sapoved, de se bo tvoja osdrava verjela.“ — Tak imá vsako dobro délo, ki se bres lastne hvale stori, dvójno saflushenje; ako se pa famo savolj hvale sgodí, nima nobeniga, sakaj: „Tajisti, pravi Kristuf, ki dobro stori, de bi od ljudi hváleni bili, so she svoje plazhilo prijéli.“ (Mat. 6, 2.)

V. 5. Jesus ni famo le bliso, kakor goboviga, ampak tudi od dalezh s' eno famo besedó osdravljál. Kedar shé s' veliko trumó ljudi mesto Kafarnavo dolaja, mu pride nekoliko domazbih poglavarjov naproti, katere je stotnik, Rimfkih sholdnirjov poglavár, ki so v' Kafarnavi stali, poslal, de bi ga naprosili, njegoviga hlapza osdraviti. „Stori mu to dobroto, so djali; sakaj, de si je ravno ajd, je vunder tak poshten, ino nam tak dober, de je nasbo shodnizo (sholo) ob svojim postavil.“ — Oj kaka dobra dusha je moral biti le té poglavár! — Hlapzu, ki je bil le njegov fushen, kader she drugazbi ne more, mu sheli po zhudeshi pomagati; ino Judam, ki so bili ptuje vére, zelo vésbo sosida, de se shajajo, ino v' tajisti pravimu Bogu, kateriga je tudi on sposnavati sazhél, bolj svesto flushijo. Sa to pa je tudi Jesus sravnizh s' njimi shel boleniga hlapza smerti odtét.

V. 6. Luk. 7, 1—7. Dober mosh je sam per sebi mislil: „Kdo vé, ali me bo vshlshal Jesus?“ Kar vidi, de she bliso njegove hifhe gré. Hitro poshle is velike ponishnosti Jesusu nekaj svojih prijatlov naproti, sadnizh she on gré, ino Jesusa sam poprosi, rekozh: „Gospód, hlapzhizha imam bolniga, ino silo hudo ga po vsih udih terga. On she ni isgovoril, mu she Jesus oblubi, rekozh: „Tak pa grém, ino ga bom osdravil.“ Ponishen stotnik pa hitro odgovori ino rezhe: „Kaj se bosh trudil, Gospod! jes

nifim toliko vréden, de bi ti pod mojo streho fhel; faj ni potreba drugiga, kakor, de le besedo rezhesf, ino moj hlapez bo sdrav. Kakor jes svoje predpostavlene vbogam, ino moji podversheni mene, tak je tudi tebi vse v' oblasti. Kakor jes tému rezhem: Idi ino gré; unimu: Pojdi ino pride; ino svojimu hlapzu: Stóri mi to ino mi hitro stóri; tak bo tudi na tvojo besedo bolésni hlapza pustila ino osdravél bo.“

V. 10. Terdno je bilo saupanje, katero je bogabojézh mosh v' Jesusa stavil; fhe lepsha je bila pohvala, s' kateroj ga je Jesus v' prizho vsfih povsdignil, rekozh: „Per resnizi vam povem, tak shive vére fhe per Israelzihi najdel nifim, de se ravno hvalijo, de so isvoljeno ljudstvo. Alj kaj pomaga shtimanje, kjér ni vrednosti? Sa to vam povém, de bodo enkrat prifhli ajdje od sonzhniga is-hoda ino sahoda, bodo posédli nebesfko kraljéstvo ino se s' brumnimi starimi ozhaki, Abrahamam, Isakam ino Jakopam veselili, dokler bodo njih terdovratni mlajshi odversheni, ino pah-njeni v' kraj pogublenja, kjér bo shalost ino vezhna bridkósf.“ Tak Bog ne gleda na rodovino, ne na deshelo, ampak le na dobro, poshteno ferzé.

V. 13. Po tém, de je Jesus poshtene ptujze svojim posluhfavzam tak lepo pohvalil, se ves prijásni k' ponishnimu stotniku oberne, ino rezhe: „Pojdi potolashen v' svojo hifho, ino kakor si se terdno na mene sanesil, de ti pomagam, tak se tebi naj tudi sgodí.“ In glejte zhudo! ravno tajisto uro je hlapez osdravél.

Oj frezhna hifha, ki tak bogabojezhiga ofkerbnika imá; ona bo tudi vsmileniga Jesusa sa svojiga pomozhnika imela! Sato posebno vam denes, vi gospodarje ino gospodinje! na stotniga poglavarja v' 1v. evangelji pokashem, ino sa Jesusam rezhem: Pojdite, ino tudi vi sa svoje ravno tak lepo fkerbite!

II.

Vi gospodarje ino gospodinje! Spomnite se, de vas je Bog vasfi hifhi sa svoje namestnike postavil. Niste tedaj lastniki, de bi s' pohifstvam po svoji volji ravnali, ampak le hifhniki boshji, de bi svoje hifhovanje pravizhno peljáli, dokler vas Bog

enkrat na sodbo poklizhe, rekózh: „Dajte razhun od svojiga hišhovanja.“ (Luk. 16, 2.)

Dve rami imate, vi hišhni ozhétje in matere! dvojna tudi dolshnost na vaših ramah stoni, sa dušho ino truplo svojih podloshnih skerbeti. Skerbite tedaj svoji drushini pervizh sa potrebno délo; kër je to zhloveku ravno tak sa zhasno srezho ino vezhno isvelizhanje potrebno, kakor jésti ino piti sa sedajno shivljenje.

Lenoba ino poštovanje je shiva shola hudobe. Pa ravno tak ne sméte svojih s' preteshkim delam preobloshiti, sakaj vi niste gospodarji njih sdravja ino shivljenja, ampak le sdrave mozhi. „Naloshi njemu délo, kër to njemu slishi; vender nobenimu prevezh ne nakladaj.“ (Sir. 33, 30.) Gorjé nevsmilenzu, ki svoje hlapze ino dekile s' delam prefili, de obnemorejo, on je svoje lastne drushine vbijávez, ino dolshen, ako ne more vezh flushiti, njej sa shivljenje skerbéti.

Vfaki delavez je svojiga plazhila vreden, tak tudi drushina svoje saflushene mesde (lona). Sa to je gospodarjov druga dolshnost, hlapzam ino deklam sa shivesh, poshteno obleko ino pogodeno plazho skerbéti. Kakor ni prav, drushino na preobilno plazhilo, predober shivesh ali preshtimano opravo rasvájati: ravno tak gerdo je, tajisti na dolg oftajat', ne dajati sdraviga vshitka, ino jo slabo iméti: po tolovajsko pa je, tajisti saflushek tergati, ali zelo vtajiti. To je greh, ki v' nebo krizhi. — „Glejte! plazha, ki ste jim jo vdershali, krizhi, ino njih krik je do ushéf Gospoda vfih stvarí prishel.“ (Jak. 5, 4.)

Ako per hišhi eno ali drugo shivinzhe, (konj ali vol) sbolí, kateri gospodár ne bo tak dolgo pomozhi iskal, de, zhe mu je she pomagati mogozhe, sopet osdraví.

Toliko vézha dolshnost je tedaj tretjizh gospodarjov ino gospodinj svojim flushabnim, ako sbolíjo, lepo postrezhi, ino njim, kakor nar bolj mogozhe, sa osdravo skerbéti, kak nam stótni poplavár v' deneshnim sv. evangelji lepo pokashe. Kjér je hlapez sbolél, tamkaj se naj tudi sdravi; kjér se je dekila postarala, tamkaj naj tudi vmerje.

Srezhe ne bodo imeli, ki bolne posle (drushino) odpravijo, ali jim na starost berafhko palzo v' roke podajo, sakaj: „S' kakoj méroj mérite, s' takoj se vam bo povrazhovalo.“ (Mat. 7, 2.) Vi ne veste, kako se bode sbe vam ino valhim otrokam godilo. „Gospodarje! ravnajte s' svojimi hlapzi po pravizi ino kakor se spodobi. opominja sv. Pavl (Kol. 4, 1.), dokler vam je snano, de imate tudi Gospoda v'nebesih.“

Kakor pa, vi gospodarje in gospodinje! s' enim ozhesam na truplo svojih podloshnih gledate, tak morte na njih dusho s' obéma ozhesama gledati, ino dvakrat toliko skerbi sa njih isvelizhanje iméti. Kakor potreben je shivesh sa truplo, ravno tak, potreben je boshji nauk sa dusho. Svoje domazhe kerfhanfkiga nauka uzhit, pridno v' zerkvo, tudi k' kerfhanfskim naukam, poshiljati, pa tudi domá s' njimi moliti, ino svete pogovore iméti, ino brumne pésmi péti, je pospodarjev perva duhovska dolshnost. „Vlaka kerfhanfska hisha je po mislih sv. Avgushtina mala zérkev, ino hishni ozhe nje duhovski pastir.“ — Gorjé pa tajistim nekerfhanfskim gospodarijam in gospodinjam, ki svoji drushini v' zérkev branijo, svete sakramente pogósto prijemati sadershújejo, ali zelo njih brumnoft sanizhújejo, ino tak svojo drushino sami malopridno napravijo. Bog bode enkrat dushe podloshnih is rok predpostavlenih térjal.

Drugo duhovsko dolshnost hishni ozhetje ino matere imajo, sa lepo sadershanje svoje drushine skerbeti, jo pred hudim svariti ino posvestiti v' dobrim. Ne gledaj tedaj, kedar hlapze ino dekle profish, famo, kako oni delajo, ampak baraj tudi, kako se kaj sadershijo. Ne rezi, kaj je meni mar, kaj drushina v' nedeljah ino v' prasniki spozhne, de le meni moje delo stori; sakaj Bog tepe hisho savolj malopridne, ino shegnuje savolj poshtene in brumne drushine. — Ti gospodinja vrata fama sa svojimi deklami sapiraj, ino ti gospodár ne opusti pogledat', alj so po nozhi tvoji hlapzi domá. „Kdor sa svoje ne skerbí, je véro satajil, ino je hujshi od nevérnika.“ (I. Tim. 5, 8.) Glej, de strah boshji is pod tvoje strehe ne sgine. Ne terpi nespodobnih marnov, prepovéj ne-

framno sadershanje, ojstro posvari ino poshtrafaj, kar krivizhniga najdesi, ino zhe to ne pomaga, daj mu flovó, plazhaj ino odpravi ga; sakaj boljshi je, de tamkaj kamen lesi, kjer malopridno drushinzhe sedi, ino tebi otroke pohujsha, ravnohlapze ino dekle smoti, ino vso nefrezho k' hishi pervlezhe. Hlapzi ino dekle bodo sizer enkrat sami sa sebe na fodbu stali, alj vi gospodarje in gospodinje bote tudi sa nje odgovor dajali.

Vse besede so pa sastonj, ako predpostavleni sami ne storijo, kar svoje podloshne uzhijo. Besede le mizhejo, isgledi pa vlezhejo. Kar je telefu okó, to morjo biti gospodarje ino gospodinje svoji hishi: v' vřim dobrim lep isgled. „Vi ste luzh svetá, pravi Kristuf, naj tedaj sveti vasha luzh pred ljudmi, de vidijo vashhe dobre dela, ino hvalijo Ozheta, ki je v' nebefih. (Mat. 5, 14—16.)

Kako bo drushina Bogu flushila, ako gospodarjov moliti ne vidi? Kako bo poshteno govorila, ako od gospodarjov nizh prida ne flishi? „Ako je okó kalno, bo tudi zelo truplo temno.“ (Mat. 6, 23.) Ako je gospodár malopridn, ako gospodinja rasujsdano shivi, tudi zela hisha nizh ne veljá. Kakor svetlo sonze vef svet obsije, tak morte vi hishni gospodarje s' svojim sadershanjam zelo hisho lepo obljati, ino nji sa poshtenje skerbeti. Kakor rodovitna semlja vse preshivi, tak morte ve hishne matere sa svoje domazhe skerbeti, de se od vas nauzhijo, pridni, tihi ino pokorni biti: tak bode vasha hisha prebivalishe sv. Duha, drushna angeljska.

III.

Veliko toshujete, vi gospodarje in gospodinje! den denafhen slabo drushino; alj she vezh ima pravizhen Bog zhes vas, hishni ozhetje ino matere! toshovati, sakaj vi ste malopridnih otrok, ino malovredne drushine poredniki. — O nehajte tedaj toliko toshovati, ino sazhnite toliko bolj svesto dolshnosti, ki jih do svojih domazhih imate, storiti: skoraj bote vezh dobrih hlapzov ino pridnih dekl imeli. Bodate njim ljubesnivi skerbni ozhetje in matere, ter vam bodo tudi oni svesti in dobri otrozi. Ne sker-

bite njim samo sa délo, ampak tudi sa njih dušho ino teló. Ako bo vašha drushina s' vami Bogu svešto flushila, vam bo tudi storila vse, kar je prav. „Ishite tedaj s' svojo drushino nar popred boshjiga kraljestva ino nja pravizhnosti, vse drugo vam bo pervsheno.“ Amen.

XIV. Šterta nedélja po sv. tréh kraljih.

Od premage hudiga poshelénja.

Jesuf vstanóv vihar na morji. Mat. 8, 23 — 28.

Veliko jih je, ki bi radi sapovedvali, malo, kateri bi vbogali, she manj, ki bi prav sapovedvati snali. — Kdor hozhe drugim modro sapovedvati, mora nar pervizh sam sebi sapovedat' snati, mora drugizh biti Bogu pokórn; sakaj le sam Bog je visár nebés, morja, semlje, naf ino vlih stvari, ino boshji Sin Kristuf Jesuf, vezhni Sin nebelhkiga Ozheta, pravi Bog, kakor nam ga deneshni sv. evangelj pokashe.

I.

Jesuf je hodil v' Judovlki 'desheli nar raji po krajih Galilejskiga morja, ki se mu je tudi Genezaret reklo. Tamkaj je on uzhil, je zhudeshe delal, ino se fksal vlim ljudém, de je pravi boshji Sin ino isvelizhar zhlovéshki. Sdáj pa se hozhe unkraj morja prepeljati, de bi tudi tamkaj uzhil.

V. 23. Stopil je v' zholnizh, ino njegovi uzhenzi s' njim. Kar se jih ni moglo s' njim peljáti, so v' drugi zholn postopli, ino se veseló po morji sa njim peljájo. Pa nestanovitneji rezhi na semlji ni, kakor je morje in pa zhloveshka frezha. Na enkrat se

vsdigne huđ vihář, strašne globozhine se odpirajo, kakor brédni globoki, vsdiguje valove, kakor bribe viſoke, ki se na rahel zholnizh podirajo, ino ga mahoma bozhjo saliti. Jesuf pa, od téshkiga dela truden, v' sadnim kermi barke mirno pozhiva ino ſpi. — Tako ſladko lahko vſaki pozhiva v' krili boshje prevídnoſti, kateri v' gnadi boshji pravizhno shivi, ino na ſvojiga Ozheta v' nebeſih terdno ſaupá. Gorjé pa terdovratnimu greſbniku, kader njega nevarſhina vjéma! On trepezhe, ſe nefrezhe brani, veſlá ino voſi po nevarnim morji ſvojiga gréſhniga ſtana, kakor Apoſtelni v' burji na morji.

V. 25. Jeſuſovi uzhenzi ſo bili poſábili, kakiga Goſpoda per ſebi imajo, ſa to ſo ſe treſli v' ſtraſhni nevarnoſti, ki jim je v' globozhinah ſmertne vrate odpirala. Oni ſe niſo ſpomnili, de, naj ſi je ravno meſhalo njegovo zhloveſhko okó, je vender njegovo boshje nad njimi ſhe ſmiram bedélo. Shli ſo tedaj njega dramit ino proſit, rekózh: „Goſpód, pomagaj nam, de ſe ne potopimo! Glej, ſdaj bo po naſ.“

V. 26. Preſlaba je bila do Jeſuſa njih véra, premalo njihovo ſaupanje, de ſo ſe toliko ſmertí balí, kér je bil vender vſigamozhni Goſpód ſhivlenja ino ſmertí per njih. Sa to jih je ojſtro pokregal, rekózh: „Sakaj ſe toliko bojíte, vi malovéřni! kakor bi vam pomagati ne mogel, ali pa ne hotel, kér ſim ſhe vender ſmiraj ſkerbél ſa vaſ? — Doſtikrat tudi naſ neſkonzhno moder Bog poſkuſi, kako ſe kaj na njega ſaneſemo. On naſ puſti v' ſiſkih ino nadlogah, kakor bi ſpal, ino naſ ne ſliſhal, ako ga ravno proſimo. — Kader ſhé vſtája ſa naſ nar vezhi ſila, tiſtokrat je njegova roka nar bolj mogozhna ino mila, de nam ozhitno pomaga, kakor ſvojim uzhenzam na morji.

Jeſuf vſtane, vsdigne ſvojo mogozhno roko, ſtegne ſvoj boshji perſt, ſapové vetrovam vtihniti ino morju — ino vihář ne dehne vezh, valovi ravno leſhijo, morje ſe lepo ſvedri, ino veſelo ſe peljájo po njem naprej. — Tudi nam ſe bode ſtrah v' veſelje, ino velika nevárſhina v' frezho ſpremenila, ako ſe v' ſvojih teſhavah nar popréd k' Bogu obernemó, s' ſauplivim ferzam „Goſpód, pomaj!“ ſaklizhemo, po tem pa tudi ſvoje dolſhnoſti, koliko ſamoremo, ſlorimo.

V. 27. Viditi toliko hudo vreme na globokim morji, ino sdaj pa, kakor bi trénil, vse lepo mirno ino prijasno, se ljudjé savsemejo ino pravijo eden drugimu, rekózh: „Kdo je neki té, de so mu shé zelo vetrovi pokorni, ino pa tudi morje? — Zhudno se je ref to ljudém dosdevalo, ki niso Jesufa sa shiviga Boga sposnali; alj nam se tému zhudovati potreba ni, ki vémo, de je Jesuf boshji Sin vfligamogozhen. — Pa nekaj drugiga se mormo zhuditi, veli en sv. zerkven uzhenik, de, kedar so vse brespametne stvari ino mertve rezhi Bogu gladko pokorne, sakaj vender zhlovek, ki pamet imá, ino s' njo svojo dolshnost lahko sposná, je boshjim pove-ljam tolikokrat nepokorn?“ Zhudit se je, pravim jes, de zhlovek, ki bi rad vřim drugim sapovedval, sam sobi sapovedati ne sná, ino sam svoj gospodár biti ne more, kar je njemu k' isvelizhanju vender nar bolj potreba.

II.

Strah in grosa, kake mi ne posnamo, ki na suhi semlji prebivamo, na morji brodnarje pogosto navira. Refnizhen je pregovor, ki pravi: Kdor moliti ne sná, naj se na morje podá. Tudi jes vam ga pokasati ino dopovedati ne morem. Alj vam drugo nevarno morje kashem, po katerim se tudi vi peljáte, to je, vafhe sedajno shivljenje. Vam rassnanim strashne valove, ki tudi vaf salivajo in pogubiti hozhejo, ino to so strasti ali hude, gréfhne navade vafhiga ferzá.

Le majhina stvar je ferzé zhlovefhko, alj grosno veliko rezhi is njega vřtaja, kizeliga zhloveka konzajo, ako jih strahovati ne vé. — Kakor hudi vetrovi mirno morje podpihajo, tak sape-livzi téga svetá nedolshno ferze rasdrashijo; ino kakor burja na morji, je pohuj-fhanje v' zhlovefhkim ferzi. — Kakor valovi na globokim morji, se vsdiguje v' zhlovefhkim ferzi pregreshno nagnenje: od eniga kraja napuh ino prevsetnost; od drugiga kraja poshreshnost, pijanost ino sapravlivost; od predej nezhistost in lo-ternija; jesa ino sovrashtvo od sadej; tvoje vbogo ferze v' fredi plava ino shé komaj pojéma; ti gresh-

nik pa spišh, v' fređi morja nad strašnimi globozhinami svojiga pogublenja se vertišh, se nozhesh sapelivzam odpovédati, nozhesh pokrozhati nevarnih valov svojiga serza, „ino si spijozhimu mornarju podobén, ki je v' fređi morja veslo sgubil.“ (Prip. 23, 34.) — Sdrami se enkrat, vstani in sapověj, kakor Kristuf valovam, tudi ti svojimu serzu, rekózh: „Vtihnite moje hude navade, ino moje serze stoj, de se na vezhno ne potopíšh!“

Ako pak hozhesh biti gospodár svojiga serza, ino všimu svojimu nagnenju sapovedvati shelish: poslušhaj, kaj tebi svetvam:

1. Bodi ponishen v' svojim serzi, ino misli, vezh ko imash, she vezh je tebi potreba; vezh ko snash, she vezh se morash uzhiti; popolnoma ni, kakor tudi bres greha, nikdo. Glej! veter napihuje morske valove, napuh pa tvoje hude navade, de se nad tebe postavljajo. Le ponishnost jih potolashi.

2. Ne daj svojvolje serzu svojimu, ne dovolji mu všiga, kar posheli: njegove shelje so tak velike, de jih s' zelim svetam ne napolnišh. Ne stresijim s' zhém, kar tebi pamet ne dovolji, kar dobra vést ne perpušti. Ako bode brodnar svojo barko vetrovam prepustil, jo bodo skoraj rasbili ino vtopili. Tak tudi tvoje serze hude navade. Sam sebi nepotrebniga shivesha, ino prenezhemerne obleke tergati, se vezhkrat tudi perpušhene dobre volje ino veselvanja ogniti, to se pravi, svoje hude pozhutke v' bersde devati.

3. Zhuj ino bédi sam nad sebo, de ne samudíšh sam sebe pokrozhati, kader po tebi veter hude skušnjavae sahlidi, sakaj: „Sovrashnik, veli sv. Peter, hodi okoli, kakor derézh lev, iskáje, koga bi posherl.“ (I. Pet. 5, 8.)

Tudi tvoji dušhni sovrashniki nikoli ne pozhivajo. Zhuváj verhi barke na barknim versheli sedi ino barko nevarnosti varje: skerb sam na sebe, ino molitev pa bota tvoje hude navade v' strahu iméli, de se zhres tebe ne povsdignejo. „Zhujte ino molite, opominja Kristuf, de v' skušnjavae ne padete.“ (Mark. 14, 38.)

4. Ne bodi nikdar prenagel, tudi k' dobrimu ne, dokler prav ne sposnásh, od kodi tvoje nagnenje pride, ino kam te peljá. Dostikrat se

pregrešno nagnenje hude jese pod plajš pravizhne ferzhnosti, lakomnost pod odejo potrebne skerbi, nezhiſtoſt pod ogrinjalo nedolſhne ljubesni sakriva, ino zhloveka v' hudo sapleta, de ſe préd ne ſavé, dokler ſe v' globozhini hude navade ſavésjeniga ne najde. Tudi mornár mora per naglim vetri mazhke v' dno pometati, in barko ſaſtanoviti, de mu nje vetrovi prenaſlo v' ſkalo ne treſhijo.

5. O ſiraj ſe vſgor proti ſv. nebeſam ino glej, kako je tebe Kriſtuſ uzhil, kako ſo ſvetniki ſkuſhnjave, ino vſe ſvoje hude navade premagali, in tebi lep ſled ſa-puſtili, kako de moraſh tudi ti po njih ſtopinjah ſa Kriſtuſam hoditi. Glej, brodnár tudi ſveſto po nozhi na ſvesde gleda, de ne ſajde; le one mu ſvetijo ino kaſhejo pot v' tajſti kraj, v' kteriga ſe je naménil. „Kdor hozhe ſa menó priti, klizhe Jeſuſ, premagaj ſam ſebe in hodi ſa menó.“ Kriſtuſ nam je iſgled dal, pravi ſv. Peter, de bi ſa njim hodili. Bodite moji naſledvavzi, naſ vabi ſv. Pavl, kakor ſim jeſ naſledvavz Kriſtuſov. — Srežhen boſh, ako ſi ſe nauzhil, ſam ſebi ſapovedvati, ino biti ſam ſvoj goſpodár. „Ti ſi vezh vreden, ako ſam ſebe pre-magaſh, kakor vojšhak, ki ze le meſta premaguje.“ (Prip. 16, 32.)

III.

Duſhe kerſhanske! Sdaj ſmo na nevarnim morji ſapeliviga ſveta, dokler plavamo iſ zhaſnoſti v' vezh-noſt. Pred nami je obljublena deſhela ſvetiga raja, pod nami ſe ſtraſhen brédſn vezhniga pekla odpira, naſhi nar ſovraſhnejſhi valovi ſo greſhno nagnenje ino hude navade, ki naſ hozhejo potopiti, de bi do ſv. raja ne perplavali. Ne dajmo ſe jim premagati, ampak le mi premagajmo jih. — Kakor je Kriſtuſ vetrove ino morje vmiril, bo tudi nam pomagal, de bode mirno ino veſelo naſhe ſerzé. Glejte, ſhé nam grejo naproti iſvoljeni boſhji, nam ſvoje roke po-dajajo, de naſ bodo vſdignili iſ téga nevarniga morja v' frezhni ino iſvoljen kraj ſhivlenja vezhniga. Amen.

XV. Peta nedelja po sv. treh kraljih.

Dolshnosti drushine.

*Od sèvza dobriga sèmena ino ljuljke. Mat.
13, 24—30.*

Mnogotère so opravila, katere nam je Gospodár nebél ino sèmlje odkasal. Ravno tak rasni so tudi na svèti stanovi, katere je on postavil. Vsi ne morejo biti gospodarje ino gospodinje, kakor ne vsaki hlapez ino dekla. Kér pa vender gospodarni ino flushévni stan eden bres drugiga biti ne more, je Bog obedva vstvaril, ino vsakimu stanu svoje teshave, pa tudi vsakimu svoje dobrote odlozhil. Srezhen je lahko vsaki zhlovek, ki svesto opravlja dolshnosti svojiga stanú, naj si bo hlapez ali gospodár, kakor nam Jesus v' deneshni evangeljski podobi ali priliki kashe.

I.

V. 24. Nebeshko kraljèstvo, pravi Jesus svojim ljubim posluhavzam, je podobno zhloveku, kateri je dobro seme na svojo njivo sjal. — Kaj pa je to nebeshko kraljèstvo? Nebeshko kraljèstvo ni drugiga, kakor isvoljena drushna pravovernih kristjanov na sèmlji, ki se v' svoje neskonzhno frezhno prebivalishe nebeshko odpravljajo. Njih kralj je Jesus, njih deshija sv. nebésa, le ta sèmlja pa ptuja deshèla. To kraljèstvo je duhovsko, ne pa telesno; ono je kraljèstvo nebeshko: — „Sa to se pa posèmeljskim rezhém perstavi, veli sv. Gregor, de bi se zhloveshki um is teh rezhí, katere posná, do nesnanih povsdignil, katere so mu she nesnane.“ — Snano nam je, kako moder sèvez svojo njivo le s' dobrim semenami naseva: ravno tako, pravi Kristus, tudi vezhni Bog svojim vérnim le isvelizhanske nauke raslaga, njim le posvezhujozhe sakramente deli. Pa kakor se so-

vrashnikov ne menka, katerim mersi, de bi fosedu lepo fterneno ali shito perrastlo: ravno tak ima tudi vligamogozhen Bog sovrashnike svoje, kateri sveto véro pazhijo, de vérniki, namesto kerfhanških zhednóšt ino dobrih dél, le pregrehe ino hudobije dopernashajo.

V. 25. Kedar so ljudjé spali, perpoveduje Jesuf na dalej od sévza, je sovrashn zhlovek perlésil, ino je med zhisto pshenizhno sernje sovrashno sél, ljuljko, peršjal, se je na tibim vgénil, in kedar se je psheniza klasila, se she le ljuljka perkashe. — Ravno tak tudi Kristjani gostokrat spijo bres vse skerbi, ino sami na sebe posabijo; alj peklenški sovrashnik nikoli ne pozhiva s' svojimi pomagavzi ino je smiram perpravlen zhloveshko ferze pohujshati. On pregrehe v' njih ferze safadi, kedar se nar manj sanesejo ali bojijo. Kedar so she vfi v' greh sakopani, she le svojo nefrezho sposnajo.

V. 27. Škerbni hlapzi hishniga gospodarja so smétno pshenizo vgledali, pravi Jesuf, ino grejo gospodarju pravit, rekozh: „Kako je to, de sdaj ljuljka med pshenizó raste, dokler ste vender zhisto pshenizo vsjali! — Rezite, de gremo ino jo populimo?“ „Le pustite, je djal, sakaj sovrashnik mi je to naredil. Sdaj pa bi s' ljuljko vred tudi pshenizo ruvali. Naj bo do shétve. Shenjizam porezhem, de bodo ljuljko is med frede srele pshenize isbrale, v' snope svesale ino foshgale, pshenizo pa lepo spravile v' moje shitnize.“

Dostikrat oprashajo brumni ljudjé: „Kako je to, de se duhovski uzheniki ino vfi slushabniki boshji toliko persadevajo ljudi preoberniti ino poboljšhati, pa vender je toliko hudobnih na semlji? Tako je le, kakor s' ljuljko med pshenizo na gospodovi njivi.“ — Vezhen Bog savoljo pravizhnih tudi krivizhne shivéti pusti, ino pravi svestim slushebnikam svojim: „Pustite obedvoje do shétve, ino tistokrat bode shétva vsih ljudi.“ Gorjé gresnikam, ki se namestnikam boshjim poboljšhati ne dajo; gorjé vsm terdovratnim kristjanam, zhes katere oni per svojim gospodu milo toshijo, kakor evangeljski hlapzi zhres. ljuljko. Pustite jih do shétve, pravi gospod, sakaj oni so sa plavsh perhranjena ljuljka. Angelji jih bodo enkrat na fodbi, kakor shenjize ljuljko odbrali, ino

v' vezhen ogenj versheni bodo v' pogublenji svoje plazhilo imeli.

Lepa je bila hlapzov skerb sa gospodárjovo njivo: she lepfša je bila njih pokorshina, de so pustili, kakor njim je gospodar sapovedal. Glejte! take hlapze ino dekle Bog ljubi, tako drushino tudi pravizhen svét shtimá.

II.

Zhujte me donef hlapzi ino dekle! eno besedo imam perpravleno ravno sa vas. Rasveseliti vas, ki ste shalošni svojiga teshavniga stanú, pa tudi poduzhiti vas, kar je potreba, is zéliga serza shelim.

Povejte mi, vi nevoljna drushina! kdo je tajiti sveti stan nastopil, v' ktérim je Jesus, sam boshji Sin, na semlji bil? Noben zesar, ne kralj, noben gospod, noben poglavár, ampak ravno vi, preljubesnivi hlapzi in dekle, sakaj: „Jas nisim prishel na svet, je ljubi Jesus rekel, de bi poslushen bil, ampak de bi flushil.“ (Mat. 20, 28.) „On se je ponishal, pravi sv. Pavl, ino je podobo hlapza na se vsel, de bi nam bil v' vřim podoben, rasen samiga greha.“ (Filip. 2, 7.) Tudi Marija, nebés ino semlje kraljiza, se ni framovala, biti ponishna dekla svojiga gospoda. Glejte tedaj, o hlapzi in dekle, velika je vashá imenitnost pred Bogam! Sato je sv. Aldarik kraljevo hiřho sapustil, ino se je sa svinřkiga pastirja v' flushbo podál, de bi bil Kristufu v' ponishnosti bolj podoben. Sveti Armogast, shlahne rodovine sin, je hotel, savoljo vére preganjan, rad sa kavarja ali majarja flushiti, de bi le svojimu gospodu sveřt ostal. — Pa ne le imeniten, tudi frezhen, zhasno in vezhno, je vash flushéven stan, ako ga prav peljáte. „Kdor hozhe sa menó priti, naj sam sebe sataji, sadéne svoj krish, in hodi sa menó,“ klizhe Jesus. (Mat. 16, 24.) Kdo pa je blishej sa Jesusam na terdim ino teshavnim poti, kakor ravno hlapzi ino dekle vi, kateri ste v' flushévnim stani sa reř pogosto na teshavnim poti shivlenja; kdo bode doshel tudi popréd sa njim v' nebesřko kraljéřtvo, kakor ravno vi hlapzi ino dekle, ako poterplivo ino sveřto flushite. Glejte, koliko svetníkóv se veseli s' Jesusam v' sv. raji, ki so bili hlapzi ino dekle, kakor ste vi!

Posnate sv. Isidorja, ki je bil kmetovski hlapec; véste od sv. Vendelina, ki je bil vbog ovzhár. Sv. Lavrenzija je flushila sa bišhno, ino sdaj gospoduje v' nebesih. Sv. Notburga, drushinska patrona, vam more všim snana biti. Pa vſi ti svetniki ino svetnize so bili Jesufovi svesti tovarſhi ino tovarſhize. Alj ſte pa tudi vi taki? Kakor dalezh ſo od niſke sémlje viſoke nebéſa, tak dalezh ſadi je veliko hlapzov in dekel ſaoſtalo na poti ſa Jeſufam. Alj pa véſte, na zhém ſe ſpotikate, ino ſvojo ſrezho, zhafno ino vezhno, ſapravljate? Na poti ſo vam vaſhe navadne pregrehe, katerih nar perve ſo:

1. Sanikarnoſt. Koliko je hlapzov ino dekel is mladofſti lenobe navajenih, ki ſi pridne flushbe ne poiſhejo, dokler ſo ſhè terdni; na ſtarofſt bi radi flushili, pa nikdo ſa nje ne mara. Shè v' mladih letih ſgubijo ſvoje dobro imé, ino morajo ſtari ſa kruham hoditi.

2. Sapravljivoſt. Hlapzi ſapravljajo ſvoj ſaflushik po pijanzhovanji, igri ino drugim neſpodobnim ſadershanji; dekle pa vſe, kar ſaflushijo, na ſebe obéſhajo, drage ino prevſetne oblazhila ſi omiſhljajo, na ſvojo prihodno ſtarofſt ſi kaj perhraniti vezhidel poſabijo, ino tako ſame ſebe okradejo. Mlade leta minejo, boléſn in ſtarofſt ſe njim ogláſi, flushiti ne morejo vezh: ino ravno tajiſta drushina, ki ſi je prevſetno per jeſtvini ino pijazhi ſbérala, mora pogofſto na ſtarofſt neſlano jeſti; ravno tiſti, ki ſe v' mladofſti giſdaſto noſijo, ſe nimajo s' zhém na ſtarofſt odéti.

3. Nesveſtoba. Koliko jih je, ki ſe na déli le tak dolgo pridno noſijo, dokler je njih goſpodár ſa njimi; veliko le tak dolgo ſveſto opravlja, dokler jim goſpodár na roke gleda. Le vſe na oko delati, goſpodarja ino goſpodinjo goljſfati, njim iſmikati, ſami ſebi plazhovati, vſiga téga jih ſhè veliko ſa greh ne ſhtéje. Pa taka drushina ne vé, de ſebi po taki nesveſtobi nar vezho krivizo déla, ſvoje poſhtenje ſgubi, nima nobeniga ſaupá, zlo v' biſho vſeti takſhniga ſe ſadnih goſpodarje bojé.

4. Raſujsdanofſt. Svoje mlade leta v' pregrehah ſateptáti, ſvoje ſtare dni pa v' fromaſhtvi preſdihovati veliko drushine najdemo. Hlapzi vſe nedélje ino praſnike po dobrih voljah prehódijo,

veliko nozhi po vseh prelasijo; dekle vse svete dni po nevarnih potah spravijo, veliko nozhi v' nesramnih tovarshijah satratijo. Sastonj je vse posvarjenje gospodarjov: she le besedujejo ino kregajo se s' njimi — tak dolgo, de eden drugiga v' greh, is greha v' framoto, is framote v' nefrezho, is nefrezhe v' pogublenje sapeljajo, ino v' jamo padejo, katero so si sami iskopali. Koliko imamo isdelanih hlapzov, koliko sapeljanih ino nefrezhnih dekel med nami, katerim she sdaj gospodarje vrata ponujajo, ino jim bodo na starost vrata odperli; sakaj drushinze, ki se Boga ne boji, tudi svojimu gospodarju svesto slushilo ne bo. — Ino tega she vi sa greh ne shtete, se tudi tega ne spovedujete, ino po ravno tem nefrezhni postanete.

Oj, vi vsi flushabniki ino flushabnize moje! kate-re valha lastna vest ino pa valhe slabo slutje toshuje, ki pred vami ino sa vami gre, sposnajte saj, de niste svesti Jesuovi tovarshi in tovarshize, de niste drugiga, kakor poberivnik ino savershek semlje. Hozhete biti svesti nasledvavzi ljubiga Jesufa, nate te svete nauke sa valh, zhe ravno pogosto sanizhvan, vender pred Bogam imeniten flushevni stan:

1. Bodite sadovoljni ino veseli v' svojim stani, ino spomnite se, de val je Bog v' tajistiga postavil. Naj bo she flushba tak poredna ino teshavna, je vender le boshja flushba. Ti Bogu flushish ino njega zhestish, zhe le svesto svoje dolshnosti opravljash.

2. Skerbite si v' svojih mladih letih sa dobre nauke, ki so dushi ino truplu potrebni. Kdor sná svojimu Bogu svesto flushiti, pa tudi vsako delo po svojim stanu dobro sastopi, le on je svest boshji flushavnik. Bog ga bo ljubil, ino dobre flushbe se bodo njemu ponujale.

3. Isvoljite si flushbo le v' poshteni hishi, ino svojiga gospodarja in gospodinjo imejte kakor svojiga lastniga ozheta in mater. Ako ste dobro flushbo najdlji, ne spreberajte si; sakaj sa dobrim rado hudo nastopi, ino goste flushbe dajajo redke sukne. — Bodite pa tudi svesti svojim hishnim gospodarjam in gospodinjam, varite jih shkode, kakor sami sebe; ne le sa telefno, tudi sa duhovsko frezho skerbite, ino molite sa nje. Tako dopolnite,

kar sv. Pavl drushini narozha, rekozh: „Drushina! vbogajte svojo gospodarje s' vřim poshtenjam, s' ravnim ferzam, ne na ozhi, de bi le ljudem dopadli; ampak kakor flushábniki Kristusovi, kateri is ferza voljo boshjo dopolnijo.“ (Ef. 6, 5—9.)

4. Varujte se, kolikor nar vezh samorete, vřih sapelivih tovarřhih: one flushabnika boshjiga v' hudizhoviga sapelivza, dekle gospodovo v' savershek peklenřki řpremenijo. — Hlapzi, ki svoje gospodarje ino gospodinje podpihujejo — dekle, ki zhes druge jesik řtegajo ino med řebó pohujřhanje delajo, řo najemniki řamiga peklenřkiga řatana. Kar ře per řiřhi godi, naj ře tudi per řiřhi řadufhi; ino zhe ravno drushinzhe od řiřhe gré, mora poshtenje per řiřhi řřtati. „Bodite v' vřém řvesti ino pravizhni, de bote dali zhař řesusovimu nauku.“ (Tit. 2, 9—15.)

5. Dajte ře posřariti řvojim viřhim: ako ře pregreřhiće, prořite řih řa řaméro; ako řim kako krivizo řtorite, řemlite nauke ř' řvaleshnim řerzam, ki řih vam daja gospodinja ali vařh gospodár, řakaj bolřhi ře řa vař ozhitno řvarjenje, kakor řa řkrita řjubésn. Hvalo řédite řiřhi, katera vař hudięa varje, řakaj vi řte per takih v' řredi angeljov boshjih.

6. Pa řa ře ř mora vbogo drushinzhe tudi veliko grenkih poshréti, marřkatero hudo preterpeti. Alj ne bodi řhalořtno per řém vařhe řerze. Apostelni řo ře řeseli řa řvojiga Gosřoda terpinzhani řiti: tudi vi řjemu isrozhite vřo řreřtano krivizo, ino on vam bo vře obilno povernil, řakaj: „Sluřhite voljno, vař opominja řv. Pavl, kakor ři flushili Gosřodu, řikar řa řamim ljudem, řaj ře ře, de vřaki, ki dobro opravljja, bo od gosřoda řvoje plazhilo dobil.“ (Ef. 6, 5—9). řv. řeter uřhi (ř. řet. 2, 8—19.): „Pokornim řiti vřim gosřodarjam, ne le řdobrim, ampak tudi řudobnim; řakaj to ře řrijetno, ako kdo řavoljo Boga řhaloř řrenese ino krivizo terpi.“

7. Kolikokrat mora řlapez in řekla ř' řervavi-ři řhulami řařlufhiti, ino řlej, řervavo řařlufhen řnar ře řjim terga in řadershuje od gosřodarjov, ki řo řres vře pravizhne řesti. Vender řikarte ři řami řravizo řémati, tudi řvoje flushbe

svešto opravljati ne opustite sató; Taj vi vender ne flushite samo sa le to zhasno malovredno plazhilo, temuzh veliko bolj sa nebeshko. Poglejte nad nami gospodarja pravizniga, ki val bode svezher na plazhilo poklizal, ino porezhe: „Blagor tebi svešt hlapez ino dekla, ker si bil v' malim svešt, zhes veliko te hom postavil; pojdi v' veselje svojiga gosпода.“ (Mat. 25, 21.)

III.

Ljubi bratje in sestre! glejte, sdaj she je sétev sa naf, sdaj she eni gospodujejo, in drugi flushijo; skoraj bo prishla shétva, tistokrat drugiga raslozhka ne bo, kakor lozhili se bodo le pravizhni od krivizhnih, dobri od hudih. Vi poshteni hlapzi in dekle bote gospodvali s' Kristusam v' nebeshkim kraljestvi, dokler bodo malopridni gospodarje in gospodinje terpéli v' peklenfkim brédni.

Naj si bo ravno teshaven ino bridek slusbevní stan, potolashite ino spomnite se: „De vse le kratek zhas terpi. Sa tém shivlenjam tam se sazhne v' dolgi vezhnosti tud' vezhen prasník nam. Enaki bomo so-pet vsi, delavnik tam nehá, gospod in hlapez sado-bi plazhilo tam domá.“ Amen.

XVI. Shéfta nedelja po sv. tréh kraljih.

Od rasti hudiga ino dobriga.

Od shenofoviga serna. Mat. 13, 31—35.

Zel svét je lepa s-hramba Ozheta nebeshkiga, pol-na shivesha sa nafho dusho ino teló. Vfska stvar od presvetlīga sonza do maliga shenofoviga serna nam je v' polebno pomozh, ino sapopade skriven isvelizhanski nauk, de bi le vsi prav umili (sastopili) ino

k' svojimu pridu obrnili. Mala, pa veliko vredna rezh nam je po denašnim sv. evangelji shenofovo serno.

I.

Ni ga bilo uzhenika pod milim sonzam, de bi bil bolj saftopno ino prav po domazhe uzhl od ljubiga Jesufa, uzhenika nebeshkiga. Boshje skrivnosti, katerih zhloveshka pamet, dokler so gole, gledati ne more, je v' domazhe rezhi oblekel, ino nebeshke resnize nam je v' navadnih poslah (opravilah) pokazal. Kdo bi ga ne poslušal, ino njegovih naukov ne ohranil!

V. 31. Veliko je nebeshko kraljéstvo, majhno pa shenofovo serno; ino vender Jesuf veli: Nebeshko kraljéstvo je podobno shenofovimu sernu, katero zhlovek vsame ino v' svojo njivo vseje. Kakor je serno le majhno, kedar ga sévez v' semljo safadi, tak je tudi s' boshjim kraljétvam. Nebeshko kraljéstvo se saftopi po besedah Jesufovih tukej na semlji sv. keršhanská véra, katera nas uzhi, Boga prav sposnati ino sposhtovati, ino pravizhno shiveti; po smerti pa sapopade kraljéstvo vezhniga veselja v' nebeshih, v' katero nas sv. véra peljá. Jesuf je po podobi sv. evangelja tajisti zhlovek, ki nam je to nebeshko kraljéstvo na semljo pernešil, de bi serno njega nauka vseli, ino skerbno na njivo svojiga serza sjali.

V. 32. Kakor je le mal prostor, kamer se sernze shenofovo saféje, ravno tak se je v' malim kraji semlje, v' nesnanim kotezi svunaj Betlehemskiga mesta to boshje kraljéstvo sv. keršhanske vére sazhelo, kjér se je Jesuf rodil. — Le malo je bilo molzov v' samotnimu hlevu, ki so Jesufa, boshjiga Sina, sposnali; samo nekoliko pastirzov je bilo, ki so s' angelzi njega o rojstvi molili. Le malo shtevilo je bilo od kraja Jesufovih prijatlov, nekoliko ribzhov je bilo, s' kterimi je on nebeshko kraljéstvo sazhel, de so v' njega vérali, ino sa njim hodili. Kakor pa shenofovo serno malo ne saostane, ampak v' Judovski desheli hitro srašte shiroko ino visoko drevó: ravno tak se je tudi boshje kraljéstvo, od Kristusa na semljo sašano, hitro rasširilo. Po vsih krajih,

deshelah in kraljéstvih zeze semlje se njegova sveta véra raslaga, revni in bogati, kralji in zesarji, tajisto sposnajo, po njenih naukih shivijo, in vsihvajo v' njej veselje in mir, kakor ptize, ki ispod neba perletijo, in na shenofovih koshatih vejzah lepo sénzhijo. — Blagor tudi nam, kristjani! ki smo tajiste presrezhne ptizhize, ki na vejah sv. kersfhanske vére, v' sénzi boshje milosti, prebívamo, ino, zhe se v' ljubeshni Jesufovi všim hudim navadam skrijemo, she enkrat bolj frezhni tamkaj na vezhno pozhivali homo, ako vredni prebivavzi nebesfhkiga kraljéstva postanemo.

V. 33. Kakor sonze, kedar vso semljo posije, vse spreoberne, temno rasvetli, mertvo oshivi ino merslo rasgréje: tak tudi sv. kersfhanska véra, katero je Jesus pernesil na svet, ljudi preoberne. Sa to tudi Jesus dalej govori, ino nebesfhko kraljéstvo (kar je tukaj na semlji njegova sv. zérkev) kvalu vpodobi, ktériga shena postavi, in potém s' tajistim zeze tri mérnike moke ali mele omesi, s' njim lepo dobro testo naredi, ino s' malim kvalam veliko mele spremeni. — Mala je bla tudi drushna Jesufova: le dvanajst apostelnov, ino dva ino sedemdeset uzhenzov si je isbrál. Kaj bo to sa zelo semljo, sa toliko jesar in jesar ljudi, de bi jih spreobernili? Ino glejte, kakor malo kvalzav zelo péko moke spremeni, tak so v' malih létah Jesufovi tovarshi ino namésthiki toliko narodov spreobernili, zel snani svet s' kersfhanskó véro, kakor mala de je od kraja bila, napolnila. — Kersfhanska véra je vse narode prerodila. Prerodila bi tudi nas, ako bi mi, kakor una skerbna shena, vseli kvalze boshjiga nauka, ino bi s' tajistim svoje shivljenje omesli. Oj kako dobri, Bogu in všim pravizhnim ljubi ljudje bi postali! To nas Jesus po priliki od kvala ino shenofoviga serna uzhi, k' tém nas on opominja.

V. 34. Kolika je vender modróst Jesufovih naukov, ki je védil povsod, she v' tak majhnih rezhéh, nam nebesfhke nauke dajati: kdo bi se njegovih beséd ne veselil? Kolika je pa tudi njegova dobrota, de nam je nebesfhke resnize v' domazhih rezhéh popkasal, de ga vsaki lahko sastopi: kdo bi ga rad ne poslusal? — To je pa shé v' starim testamenti od njegá povedano bilo (Pl. 77, 2.), de ne bo, kakor

posvetni uzheniki, v' visokih besédah uzhil, ampak kak boshji uzhenik bo v' podobah svoje svete usta odperl, ino ljudém v' snanih rezhéh skrivnosti rasedával, katerih s'he niso slishali od sazhetka svetá.

Glejte, kmeti vi! kako je vsmileni Jesus vaš stan pozhestil, de vam je nauke od nebeskiga kraljéstva v' vaše sétvo sapisal, de jih lahko berete, kolikorkrat greste s'jat ali orát. Vidite posebno vo gospodinje ino dekle! kako vaš Jesus sa ljúbo imá: na vašo kruho-péko vam je lepoto sv. raja namalal (vpodobil), de jo spremishlujete, kolikorkrat kruh pezhete. Oj vsemimo si mi vsi te lepe prilike Jesusove prav shivo v' ferze: s'he tak male naj so, velike rezhí nam bodo pernefle, nam dále zlo nebesko kraljéstvo, posebno pak denafni dve slati podobi. Kakor is maliga serna israšte veliko drevó, ravno tak se vse dobro le is maliga sazhénja, ino po malim veliko postane. Kakor pak ena pest kvasa zelo péko skifa, tak tudi ena mala pregreha zeliga zhloveka pokvari, ako se ji zhlovek skraja ne odpové, ino is maliga ne varje.

II.

1. Karkoli se dobriga tukaj na semlji spozhénja, vse najde svoje sovrashnike: ravno sa to moder vishár nebel ino semlje vse dobro le is maliga rastiti pusti, de se skrivaj prav vkorenini, ino možno postane, se svojim sovrashnikom braniti. Sa téga del se mora zhlovek maliga prijéti, velikiga bi sazhéti ne samogel. — Otrozi na kmetih rojeni se morajo skoraj lehkiga dela pervajati, pod teshkim delam bi opéshali ali zelo onemógli. Le tajisti bo priden teshák ali delavez, ki se je pridnosti is maliga nava il. Uzhivnimu fantu, ki se v' uk rokodelstva podá, le nar leshej delo v' roke dajo, de bolj imenitniga ne skasi, in se svojiga rokodelstva ne splasli. Sholarji, ki se brati in pisati uzhijo, morjo le per zherkah sazhéti: ino tak tudi v' všim, kar je dobriga, se mora le is maliga terditi vsak kristjan. — Nar lepfhi pa bodo vse lepe lastnosti, zhednosti in uzhenosti zhloveka obdajale, ako so s' njim vred od mladih nog rastle. — Starifhi vi, in vsi redniki mladih ljudi! ne samudite nobene per-

loshnosti, svoji mladini vsak lep nauk dati. Naj si vam s'he tak malovreden sdi, od Boga poshegnan per vashih otrokih bo lepe rezbi naredil. Ne nave-lizhajte se, ako se jih le malo prime, naj bo, koljkar hozhe, saj vender nekaj, in s'he lepfhi bo israllo; sakaj, kakor male káplize, ki od strehe padajo, ven-der kamen isgloblejo, tak tudi vi po malim svoje otroke preobrnili bote. — Ljuba mladina! ki v' svoji mladosti lepiga kaj se uzhiti perloshnost imash, le ne opéshaj, ako ravno tebi po zhafi od rok gre: bolj pozhasi ko raste is maliga drevó, toliko terdnej bo stalo ino dober sad rodilo. — Ino v'fi kristja-ni vi! ki se uzhite biti popolnoma, kakor je Ozhe nebeski popolnoma, ne prevshalite se, ako na en-krat bres greha se ne posvetite; pa tudi nikakiga brumniga déla ne opustite, s'he tak nevredno naj se vam sdi: is malih serniz bogabojezhnosti bode pri-rashalo lepo zvetje svetofti. Kako je postal sv. Anton pufhavnik tako velik svetnik? En sam sv. evangelj, ki ga je posluschal, ga na pravi pot oberne, ino po malim k' toliki svetofti perpeljá. Kako je sv. Fran-zhisk Kfaver, toliki uzhenik nevérnikov, in tak od Boga darovan zhudodélz postal? Skos same le te evangeljske besede, ki mu jih je sv. Ignazi povedal: „Kaj pomaga zhloveku, naj si zel svet perdobi, na dufhi pa shkodo terpi.“ Ino kakor onadva, tak v'fi svetniki, ino ravno tak tudi mi sa njimi po ravno tém poti mormo per malim sazhéti, ako hozhmo k' velikimu priti. „Kakor v'fi barantavzi le is maliga dobizhka se obogátijo, ravno tak, pravi sv. Kriso-stom, si mi s' malim velike saklade nabéramo sa nebesko kraljéstvo.“

2. Zhlovek pa le rad vse malo dobro v' nemar pushta, na vse malo hudo pa ne porajta, tak dolgo, de vse dobro vsehne; vse hudo pa zhlovefshko serze prevseme, sa to, kér se maliga ne varje. — Mla-den zh le eno samo nespodobno besedo sine, in dekle fanta enkrat nesramno pogleda, in se po-tolashi, rekozh: „Saj to nizh hudiga ni.“ Alj kval nezhistosti se je s'he smefhal med mlado mehko serze. Sa pervimi besedami se navadi fant klafati, in dekle nespodobno snanje delati, in prèden mislita, sta obedva v' strasnen greh sakopana, kakor David, ki je s' ptujo shenó preshestval, in njeniga vmoriti vka-

sal, sa to, kër ni perve misli svojiga nezhistiga pogleda v' sebi sadufhil. — Domazhi ene hishe sazhejo le v' zhasi eden drugiga spodbadati ali pikati, in se vezhkrat kregati, pa na vse to nizh ne porajtajo. Alj fkoraj to, kar se njim malo sdi, zelo hisho v' gnesdo famih kazh spreoberne, ki eden drugiga peklijo, ino sami sebe s' lastnim strupam svoje jese morijo, kakor je Kajn vmoril is sovrashtva Abelna, lastniga brata. — Le kaj maliga sazhejo otrozi sdaj starisham ali losedam ismikati, in starishi, ki velijo: „Kaj pa to,“ in otroka od kraja oistro ne posvarijo, so krivi, de otrozi v' rabelskih rokah krafi, ropati ino vbijati nehajo. — Glejte! tak hitro, kakor sel na njivi, raste hudo v' zhloveshkim serzi, ako ga skerbno ne trebimo; in nikdar bi skushnjava toliko ljudi ne sapeljala, ako bi per velikim skushati sazheła. „Hudizh, pravi sv. Avgusthin, le en las posheli, de njemu ga damo, is tajistiga pa isplete možhno verv (shtrik), s' katero nasho dusho v' vezhi napake, in sadnizh v' pogublenje pelja.“ — Ako se malih grehov ne bojimo, saj strashniga konza varimo se, ktériga nam oni perpravljajo. — Oj ne rezi, dusha moja! kaj pa ta ali una beseda? Kaj je sa to, ako se lepo oblazhim, ali zhe kako snanje imám? Saj sa to nizh hujshi nisim! „Kdor malih rezhi ne porajta, bo po malim v' velike padel.“ Kolikokrat se ti nezhemérno oblezhesh, klafash, v' hudo tovarshijo gresh, se vpijanish, toliko udov shelesja si skujesh, ki tebe vklénjeniga dershi, sakaj: „Kdor grehu slushi, velí Jesus, je vklénjen blapez greha.“ — Ti pa revna dusha, ki v' shelesji svoje pregreshne navade sdihujesh, oj! le enkrat se vstavi, in greha po stari navadi ne stori, tak bosh en ud rastergal, in shelesje, katero tebe vklénjeniga imá, bo rasdjano. Le maliga se hiti odvajati, ino se bosh velikiga lahko odvadil.

III.

Ljube dushe! le poglejte ino premislite, kako zhudno na svetu vse raste. Is malih studenzov so veliki potoki, is malih sern velike drevésa, polne shlahniga ali pa malopridniga sadú. Ravno tak raste tudi v' zhloveshkim serzi lepo seleno drevó kraljéstva

boshjiga, drevó shivlenja brumniga. Njegove véje so svete zhednosti, njegovo sadje so dobre déla, njegov verh se v' nebesko kraljéstvo vsdiguje, ino na njem nebeska krona zveti. To drevo per malim v' svoje serze vsadite. — Várite se pa, de hudo téga svetá vashiga serza ne skvasi. Ne pustite, de bi sapelivz seme budiga v' vashe serze vlijal, naj bi she tak malo bilo: israslo bi vender strashno drevó, ktero se v' pekel obéshá, in nespokorjeniga gresniká s' vezhnim ognjam shgè. Amen.

XVII. Perva predpepelnizhna nedelja ali Septvagesima.

Od délavnosti.

*Hishni gospodar delavze najéma. Mat. 20,
1 — 16.*

Shlahne so délavne roke, ino nar vezh le priden zhlovek veljá: s' lepimi lastnostami je oblezheno njegovo serze, s' shivesham in oblekó je preskerbleno njegovo pohishtvo, po smerti ga zhaka nebesko kraljéstvo, vsm pridnim perpravleno. Sa to tudi Jesus v' deneshnim sv. evangelji nebesko kraljéstvo hishnimu gospodarju vpodobi, rekózh: „Nebeshko kraljéstvo je enako hishnimu gospodarju, ki je sjutraj sgodaj shel delavzov v' svoj vinograd najémat.

I.

V. 1. Kdo je tajisti, ki sjutraj sgodaj delavze v' svoj vinograd najéma? Nash ljubesnivi Ozhe nebeski. On je najémat in klizal, kakor priden hishni gospodár, she sgodaj v' starim testamenti skos svoje

flushabnike, je křizal škos svojiga lastniga Sina v' novim testamenti, ino she klizhe sdaj škos boshje namestnike v' svoje kraljěstvo sv. katoliřke zěrkve na semlji. — Kogá klizhe? Naš svoje otroke, katere sa dēdizhe ali erbe boshjiga kraljěstva poslaviti shel, de bi priřhli, njemu sveřto flushili, ino vezhno isvelizhani bili. — Kam naš klizhe? V' svoj vinograd sv. kerřhanřke vęre ino pravizhniga sadershanja, kteri vinograd je sařadil sam boshji Sin, Jesus naš isvelizhar. — Kdaj naš klizhe? Zelo naše shivlenje, od perve ure naše mladosti do ednajřte ure naše starosti, de bi se k' njemu na dobro dęlo podali, zel den shivlenja našhiga na semlji obilno dobriga řtorili, ino si veliko plazhilo na vezher svoje řmerti sařlushili.

V. 3. Ozhe nebesřki klizhe neprenehama ljudi na svoje dęlo; pa le malo se jih o prvi uri svoje mladosti s' vřim v' njegovo flushbo podá, sakaj, dokler je zhlovek mlad, ne řtori dobriga rad. — On klizhe sopet zhloveka, kedar se she odrasřen sam řpametuje. Veliko se jih ořtarlivih o deveti uri v' njegovo flushbo podá, pa dořti jih she na tergi pregreřhniga řvetá sařřtája, ino poboljšhanje le na řtaroř odlága. Dobrotliv Ozhe jih ne odvershe; she ob ednajřti uri njihove řtarořti jih klizhe v' svoj veřel vinograd pravizhniga shivlenja, ino kolikor se jih tudi tistokrat v' njegovo flushbo podá, jih ljubeshno med svoje delavze vseme. Ako si persadevajo řtoriti, kar je mogozhe, to sadno kratko uro na vezher svojiga shivlenja: enako plazhilo njim bo dal, kakor nar prvim, kateri so řzer zel dęn svojiga shivlenja v' flushbi boshji delali, pa si toliko persadęli niřo; sakaj Bog ne bo gledal, kako dolgo, ampak veliko vezh, kako sveřto njemu flushimo. Tudi naš salęga preljubeshniviga Ozheta mili glaf: „Pojdite tudi vi v' moj vinograd, ino kar bode prav, vam hořhem na vezher shivlenja plazhati.“ Ob kateri uri se pa hořhmo v' njegov vinograd dobriř dęl ino pravizhniga shivlenja podati? Oj ne odlagajmo do ednajřte ure svoje řtarořti: tistokrat bi bilo morebiti she preposno, dokler ne vęmo, ako jo dořhivimo. Ravno to uro se primimo svojiga pravizhniga dęla; sakaj to dolřhnoř naš dęneřhni sv. evangelj uzbí.

1. Zhlovek je po storjenim grehi k' teshkimu delu obsojen: „V' puti svojiga obrasa, tak je sgovoril pravizhen Stvarnik pervimu ozhetu, bosh jedel svoj kruh.“ Skos greh je svojo svelizhavno frezho sgubil, skos delo si jo mora s' boshjo pomozhjo sopet perpraviti, fevrashen gréh satréti, ino tak v' svoje isvelizhanje priti, dokler njemu Bog po vsm stvarjenji veléva: „Zhlovek, komaraj, ino jes bom tebi pomagal!“ — Bog nozhe, de bi zhlovek zelo svoje shivljenje bres déla bil, ino zelo vezhnoft bres plazhila oftal; sa to govori denashen sv. evangelj, de klizhe ino najéma, kakor skerben gospodár, o rasnih urah ljudi sa delavze v' svoj vinograd. — Kako velika je dobrotá ino milost nashiga gospod Boga! Vsfakimu zhloveku, v' slednim stani, je dal on svoje talente: mozh ino priloshnoft, de bi s' njimi, kakor sveft hlapez, barantal, veliko pridobil, ino enkrat na rajtingi veliko plazhilo prijél. Sa to pa tudi ni zhloveka, ne stana, de bi délati dolshen ne bil. Naj bode bogat ali vboshen, naj bo gospód ali kmet, truditi se mora sam sa sebe, pa tudi drugim dobro storiti, ako hozhe vezhno plazhilo prijéti.

Nefkonzhna je ozhetna skerb nashiga gospod Bogá, ki se ne navelizha, naf vabiti v' svoj svelizhanski vinograd. On naf klizhe skos svoje flushabnike, skos dobrote, katere nam daja, skos nadloge, ki nam jih poshila, skos svojo gnado, skos katero naf v' nashim ferzi budí, de bi nam le samogel dati enkrat vezhno plazhilo. Kako velika pa je nasha samuda, s' katero se ne navelizhamo nje govimu sv. glasu se vstavljati ino se sogibati pravizhnih del, dokler stojimo na shirokim ino velikim tergi svoje lenobe!

2. Bres déla stojijo, kakor lenuhi, vfi tajisti, ktéri sebi nobeniga praviga stana ne sherejo, se nobeniga déla prav ne primejo. Oni delajo sebi krivizo, revshino ino fromashtvo, sakaj: „Lenuha glad vmori, kér nozhe delati njegova roka.“ (Prip. 21, 25.) Lenoba vmori njihovo dusho skos skushnjave, katerim se s' délam ne branijo; sakaj oni so stojezhi vodi podobni, katera se vsmradi ino

sgnije. Lenuhi delajo krivizo svojim blisnim, kër po nevredno to savshivajo s' mehkimi rokami, kar drugi s' kervavimi shuli teshko perpravljajo. Oni so podobni sovrashnim mòlam, kateri le s-branjeno shito snédajo. Lenuhi kradejo Bogu drag ino slat zhaš svojiga shivlenja, kateriga, namesto v' dobro oberniti, le v' nezhemarnost sakopajo, kakor malo-priden hlapez svoj talént. Kolikokrat se vezhéno lonze po njih osíra, tolikokrat njim hozhe povedati: „Glejte! Spet je den pretekél, sgublen na vselej sa val. Kako plazhilo vam bo sa tajistiga dal Gospodár nebés ino semlje? Ravno to plazhilo malovredniga hlapza po sv. evangelji, katerimu je rekel, vseti talént ino drugimu pridnimu dati, njega pa svesati ino vrezhi v' vunajne teme, kjér je jok ino shkripanje s' sobmi.“ (Mat. 25, 28.) — Bres délastojijo, kakor lenuhi, posvetneshi, kateri se gonijo po igrazhah, dobrih voljah, po ofhterijah, tabernah ino slabih tovarshijah. Vse njih kratkozhalje je gola lenoba, ino she hujshi, kër zhlovek nikoli zhisto ne prasnuje: ako dobra ne pozhne, pa hudo dopernasha; zhe si zhednosti ne nabéra, greshti. Sa lenuham se potikajo vse hudobe, katere lenoba sa svoje hzheri imá, sakaj lenoba je koshata mati veliko pregréh.

Bres déla stojijo vsi tajisti neumneshi, ki se v' opravke drugiga stana vtikajo, svoje lastne pa samudijo. Komur delo svojiga stana mersi, ino se le ptujih opravkov podstopa, si ne bo s' nobenim kruha flushiti samogel, sakaj devet rokodelzov je deset stradavzov. Vlaki taki je pred Bogam lenuh, ki ne bo vprashal: v' katerim stani si bil, ali pa koliko rododélstev si vedil, ampak kako si svoje delo opravil. Vlakiga bo le po njegovim stani enkrat poplazhal.

3. Kaj pa pomaga, naj si zhlovek zel svet sa svoje truplo perdobí, ako pa na svoji dushi sanikarn shkodo terpi. She veliko hujshi lenuhi so tedaj po duhovsko vsi kristjani, kateri bres boshje flushbe ostajajo, se raji po stranskih potah pohajajo, kader brumni delavzi v' vinogradi Jesusovim boshjo besedo poslušajo, tajisto v' svojim ferzi skos premishlovanje obdelujejo, de lepi sad svetih zhednost pernese. — Ino koliko je med nami takih lenih krist-

janov, kateri v' svoji nevédnosti sanikarno na pogubljenje zhakajo! Oj de bi vender enkrat saflifhali Jesufov glas: „Kaj stojite tukaj bres déla?“ in de bi fhli sa svojo vbogo dúsho delat v' vinograd sv. kerfhanfke zérkve, kjér se jim boshji nauk raslaga, ino vezhno plazhilo ponuja.

III.

Kdo med nami, kristjani moji! bo samogel pre-
rajtati, koliko ur, dní, ino morebit' lét, je shé
bres pravizhniga déla sapravit? Le pétdefet lét ko-
maj fploh doshivimo: pol tajfistih prespimo, zheterti
del v' mladosti vezhkrat satratimo, ino she zelih
petnajst lét nam fkoraj ne ofstane, de bi jih prav
na dobro obernili. Kako malo pa je to proti dolgi
vezhnosti, sa katéro tukaj flushimo! Ne odlagajmo
tedaj, temuzh o prvi uri svoje mladosti se v' vino-
grad gospodov podajmo, sakaj fkos zelo shivlenje
fi je she lahko obilno saflushiti, kar se fkos ene ure
na starost teshko, ali zelo vezh ne more. „Ishite
gospoda, naf opominja prerok Jesaia, dokler naf
she on vabi, ino se she najti dá; enkrat biga fskali,
pa bi njega ne najdli.“ (Jes. 55, 5.) Ako smo pa shé
veliko ur, dní ino lét v' svojim shivlenji dobriga
storiti samudili: od sdaj sa naprej nobene minute
ne odlagajmo vezh, iti na delo poboljshanja v' vino-
grad gospodov, ino kar bode prav, nam bo on dal.
Teshko nam fzer pogosto hodi, butaro svojiga stana
nositi, ino vrozhino shivlenja terpeti; alj faj je pa
tudi plazhilo lepo ino obilno, ki naf na vezher nafhi-
ga shivlenja zhaka, ino to naf naj veselo na delo
perganja. „Nobeno délo, velí sv. Hironim, se ne
imé terdo dosdévati, noben zhaš predólg, s' katerim
se vezhno velizhaštyo perpravlja.“ Vbogajmo radi
Gospodarja nebél ino semlje, ki naf vabi na délo v'
svoj vinograd, ino naf na pridnost opominja, rekozh:
„Delajte, (vľaki po svojim stanu, fkerbite sa isveli-
zhanje,) dokler je den, sakaj pride nozh, kjér no-
beden ne bo delati mogel.“ (Jan. 9, 4.) Amen.

XVIII. Druga predpepelnižna nedelja ali Sekšagesima.

Od poslušanja boshje besede.

Od sejávza in semena. Luk. 8, 4 — 15.

Zhlovek, popoten vboshzhek na semlji, kruha potrebuje sa truplo; pa tudi sa dušho mu je popotnize potreba, dokler hodi is zhasnosti v' dolgo vezhnost. Pervi shivesh nam is semlje perraste; sa duhovsko hrano nam je pa Jesus sernje is nebel primefel — sernje, ki raste is semlje spet v' svete nebela nasaj, ino zhloveka po poti is zhasnosti v' vezhnost redí. To je sv. seme besede boshje, od kτέρiga nam v' deneshnim sv. evangelji Jesus, nash ljubi uzhenik, tak lepo pripodobo rasloshi. Ljubi kmetje! zhe nobeden, tak saj denashni sv. nauk se vas mora prijeti; sakaj, prav po domazhe vam ga Jesus raslaga, vashe vsakdanje délo vam sa uzhenika dá.

I.

Grosa ljudi je Jesusa obsulo: veliko je bilo njegovih poslušavzov, pa malo svestih posnémavzov njegoviga sv. nauka. — Kakoršna je semlja, tako sternéno (shito); kakovo serze, tako po nauku shivljenje: to jim je hotel prav shivo pokasati v' lepi podobi od sejávza.

V. 5. Sejávez se je podál, svojiga dobriga semena v' zherno semljo ljat, de bi obilno dobriga sadú obrodila. Semlja seme prijala, pa ni ga povsod lepo vselenila, kér ni vša sa to pripravljena bila. Nekoliko semlje je sateptane, vša njena rodovitnost je prezh. Seme, ktero prejme, le sverhoma obleshi, ktero ljudje poteptajo, ino pifane ptize posoblejo, dokler se semlja ne preorje ino prevlezhe. Nekaj semlje na presuhim lesih, in kamnita pefhanza

bres mokrote ne porodi: kar semena na njo pade, vsehne in sagori, ako ni pohlevniga desha, de bi jo obilno pomozhil. She vezh je semlje opufhene, s' ternjam sarafhene ino s' frebotjam sapletene: semlja je szer rodovita, alj prevezh v' globoko savita ne more dobriga sadu pognati, dokler se prevezh hudo obrashta, ino vse dobro sadushl, ako pridniga gospodarja ni, de bi jo zhedil. Vender se dobro shlahne semlje tudi najde, ki lepo obdelana ino ozhejena sheljno semena zhaka; sonze njej sije, desh njo pomaka, lepo oseleni, ino sa eno serno semena po dvajset, trideset, fhtirdeset, tudi po sto sern obrodi, in svojim obdelavzam obilno shivesha daja.

V. 8. Lepa in gladka je Jesufova prilika bila; ona je szer ljudem, ki so okolj stali, k' ferzu shla, pa ni se vsakiga svesto prijela. Ravno sa to tudi Jesuf k' njim na ves glas savpije: „Kdor ufhesa sa poslushanje ima, naj poslushta, kaj prilika od zbloveshkiga ferza pove: kaki de so ljudje per poslushanju boshje besede.

V. 9. Nar svestejshi poslushavzi Jesufa so bili njegovi uzhenzi. Tudi na to lepo priliko so bili vsi eno uhó. Ravno sa to so njega she dalej od tega nauka, ki jim ga v' podobi dá, sasilshati sheljni, kaj vse to: sjavez, seme ino rasna semlja pomeni. Jesuf, boshji uzhenik, vselej pripravljen uka sheljnim ferzam boshje skrivnosti rasodevati, se prijasno k' njim oberne ino svoje uzhenze poshtima, rekózh: „Vam, vi isvoljeni moji poslushavzi, ki besede mojiga nauka vselej tako na tenko poslusgate, se odkrivajo vse refnize boshjiga kraljestva, de sposnate, kar je sa isvelizhanje vediti ino storiti potreba; drugi pak, ki ferza ukoshelniga ino sa poslushanje pripravlenniga nimajo, zhe ravno gledajo v' podobah, kaj se godi in kako je shiveti potreba, vender, na dushti slepi, ne vidijo: zhe ravno prilike, ki jih dajam, poslusajo, se jih le malo, ali zelo ne prime. Sa to pa tudi ne sastopijo, kar flishijo, dokler jim ni sa vse to mar. Glejte tedaj, kaj besede moje prilike povejo.

V. 11. Sejavez sim jes, od Boga poslán uzhenik, seme je boshja beseda, ino semlja je ferze tajistih, ki mene ali namestnike moje poslusajo. Boshji

nauki serze sadevajo, pa se ga vezhi del ne primejo; sakaj, kakor je semlje nekoliko satrene ino vglajene, de bo vse seme, ki na njo pade, poteptano, ino od ptiz posobano: ravno toliko je od posvetne, greslne navade vglajenih serz. Besede boshjiga nauka jih sadevajo, oni tajiste tudi vérjejo, vender po njih ne ravnaajo, ampak se le posvetne shege der-shijo. Pride navada greslnih priloshnost, ino vse salslshano dobro v' n ih satère; perletijo skushnjavzi, hudizhovi flushabniki, kakor pisani ptizhi, ino po svojim sapelivim napelvánji vse dobro is zhloveshki-ga serza pobèrejo. Serze takih ljudi je vglajeni zesti podobno, po kateri jih veliko gré svojimu pogublenju naproti; naj ravno vérjejo, svelizhani vender ne bodo.

V. 13. Kakor je nekoliko semlje na skali pre-suhe, ki nima sa semenško rast sadošti mokrote, tak je tudi veliko zhloveshkih serz, ki so sa dobro nestanovite. Oni prejmejo s' serzhnim veseljam besede boshjiga nauka, pa le tako dolgo, dokler jih je dopolniti lahko; ako jih pa kaka skushnjava pomoti, ali kaka sila sa sgubo ali majhen dobizhek sadéne, bersh sastojijo, savershejo resnize boshjiga nauka, ino s' pregreslnim svetam potégnejo. Taki ne vedó, de nebeshko kraljéstvo filo terpi, ino le, ki stanovitno poterpijo, ga bodo posedli. — Ravno kakor je nekoliko semlje s' ternjam saráshene, je tudi veliko zhloveshkih serz sapletenih v' hude greslne navade. Serze takih je sfer dobro, pa sa vse pravizhno ino krivizhno odperto: beseda boshja se jih rada prime, ino jih gine; alj bersh ko se v' svoje poprejne sadéve povernejo, vse njih sklenjeno poboljšhanje mine, njih greslne navade, posvetne prasne skerbi sa minejozhe bogastvo besedo boshjo sadushíjo, ino sladno, dobrotno shivljenje jo samori. Dokler pregrehe v' zhloveshkim serzi rastejo, mora boshja beseda mertva ostati, ino sa svelizhanje dobriga sadú ne more obrediti. Taki ludjé se na posvetno sanashajo, vezhno pa v' némar pushajo. Oni so neumneslu podobni, ki je svojo hisho na pések fosidal: le kratek zhas je lepo stala, hitro prishla je burja, plóha potegne, povódnja vstane, hisho podère, ino rasdertje njeno je veliko in shalofstno.

V. 15. Vender se najde, kakor dobre semlje, veliko tudi pravih poslushavzov s' dobrim serzam,

ki besedo nebeskiga nauka svesto poslušajo, tudi v' svojim serzi ohranejo, ino she lepshi v' svojim shivlenji pokashejo. Dobre déla, svete zhednosti so shlahni sad, ki is njihovih bogabojezhnih serz, kakor is dobre rodovite semlje, raste. Oni so podobni modrimu moshu, ki svojo hisho na terdo skalo sosida: naj ravno burja buzhi, ino plóha potegne, hisha le nepremakliiva na skali stojí, kër je na skalo sidana. — O de bi tudi mi, moji poslufhavzi, v' taki bili!

II.

Vi, ljubi kmetje! obdelujete svojo semljo na polju ino v' gorizah od leta do leta, kër vam lepo shetvo ino obilno branje (tergatvo) obéta; sazhnite tudi enkrat duhovsko semljo svojiga serza prav obdelovati, s' nebeskim semenam boshje besede skerbeno obfévati, de vam shlahen sad vezhniga veselja rodila bo. Alj veste kako? Ravno tako, kakor semljo na vafhim polji.

1. Sème boshje besede se mora na semljo zhloveshkiga serza prav pridno sjati skos poslušanje boshjih nauk v. Zhlovek nobén sadoosti ne sná, nar manj pa boshjiga nauka; sakaj neskonzhni vezhni je Bog, neskonzhne tudi boshje refnize: nikdar jih sadoosti sposnali ne bomo, nikdar sadoosti svoje dolshnosti do njega spolnili. Jesusovi uzhenzi so ze le tri léta Jesusa poslušali, in vender jim je sadnizh she rekel: „Vam she veliko imam povédati, pa mene sastopiti ne morete.“ koliko bi imel on povédati she le nam, ki nauka njegoviga zelo malo, pogosto tudi nizh ne poslušamo. Boshjo besedo poslušati je od dné do dné, od leta do leta naša dolshnosť, sakaj: „Srezhen je, ki boshje postave premishluje dni in nozhi.“ (Pf. 1.)

2. Sème boshje besede se mora serza prijeti ino v' tajistim ohraniti. Kaj pomaga v' zérkvi prostor podpirati, pa nizhésar se nauzhiti. Kdor hozhe skos poslušanje boshje besede pravi svelizhanfski dobizhek imeti, mora svoje terze, kakor semljo na njivi, perpraviti. Kader se k' boshjimu nauku gré, se mora serze vsih grefhnih mislozhistiti, sakaj: „Boshja beseda je sveta, veli sv.

Krisostom, ino ne bode v' nemarni posodvi prebivala." Terdoba serza se mora rasvlashiti s' pravo serzhno molitvijo, mora se sv. Duh sa gnado profiti; sakaj, njegova gnada je zhloveshkimu serzu, kar semlji juterna rosa, ki jo lepo vseleni. Uzhenika svešto poslušhati na vsako besedo, ne pa gledati na pridgarjovo pershono, sakaj skos njih sam Bog govori, ino Jesuf pravi: „Kdor jih poslušha, mene poslušha.“ (Luk. 12.)

3. Bog pa nima rad samo poslušhavzov svoje sv. besede, ampak delavzov. (Rim. 2, 13.) Seme boshje besede se mora s' zhloveshkim shivlenjam tako sdrushiti, de se vse shivljenje po taji sti spremeni. Kaj bi pomagalo, se v' ogledalo glédati, svoje madeshe viditi, pa bersh, ko se oberremo, sopet posabiti, kaki smo, ino se zhisto ne vmiti. Tak bi greschnik bil, ki bi po nauku boshje besede sam sebe boljshati samudil. — Kaj pomaga piti ino jesti, ako shelodez shivesha ne terpi. Ravno taka bi bila s' zhlovekam, ki bi vse boshje nauke slishal, pa jih spet posabil. „Srezhen je, pravi Jesuf, ki boshjo besedo poslušha, pa tudi v' svojim serzu ohrani.“ Kar mi po boshji besedi vérjemo, mormo v' djanji skasati; kar mi terdno saupamo, vse to mormo svešto iskati; ino kar ljubimo, Boga, nar vezho dobroto, si mormo persadevati, de njemu dopademo.

4. Seme boshje besede se mora v' zhloveshkim serzi svešto pléti, vse hude navade odvrezhi, sakaj v' enim serzi hudo in dobro skupaj rastiti ne more. Potreba je tudi brane sa zhloveshko serze, in ta so krishi ino nadloge: s' njimi Bog zhloveshko serze povlezhe, ino sa svoje nauke perpravno stori. Sa tega del le v' poterpeshlivim, krotkim serzi nar lepshi zhednosti rastejo.

5. Seme boshje besede se mora s' sonzhno toplotó ino mokrotó blagomilosti boshje ogrevati ino rofiti; sakaj, kar je obfsjani semlji sonze ino desh, je milost boshja zhloveshkimu serzu. Sa posvezhujozho gnado moramo vezhkrat profiti, ino Ozhe nebeshki bo obilno sv. Duha tajištim dal, ki ga sa-nj profijo. Sveti sakramenti so shivi studenzi, po katerih gnada boshja v' zhloveshko serze rosi; kristjan, ki tajište pogosto

prijema, svojimu serzu nebesko mokroto milosti boshje sajema, s' katero polita beseda boshja lepo zveti; ino tako je zhlovek po besedah sv. pisma drevesu podoben, ki spravno tekozhiga studenza raste, katerimu se berstje ne posushi, ki nosi sad o svojim zhafi, ino kar koli bo pozhel, mu po frezhi pojde. (Pf. 1.)

III.

Ljube dushe! le ne posabite, de ste popotniki, famo le kratek zhaf tukej na semlji. Hozhete vi frezhen pot imeti, prav dobro tovarshijo ino vshitno popotnizo si morte preskerbeti. „Svestejshi tovarshije ni, pravi brumni David (Pf. 19.), kakor beseda boshjiga nauka. Ona podpira slabiga popotnika, kateriga greslino nagnenje premaguje, de v' dobrim ne omaga.“ Beseda boshja kashe pot pravizhniga shivlenja, de se zhlovek ne smoti, in ne sgreslhi; ona zhloveku v' nar hujshih temah pregreslhniga svetá lepo sveti, mu veselje poslajsha, ino shaloftniga rasveseli. Sa to si jo je David sa svojo tovarshizo isvoljil, ino jo zel zhafshivlenja rad premishloval. — Zherna semlja, dobra mati, nam shivesha daja sa truplo, ki je le zhervizh te semlje; dobrotlivi Ozhe nebeski nam daja duhovsko hrano ino jed sa dushe, katera je boshje rodovine, ino beseda boshjiga nauka. „Jes sim, pravi Kristus, pot, resniza ino shivlenje: nobeden ne pride k' Ozhetu, kakor skos mene.“ (Jan. 14, 6.) Hozhete, kershanske dushe! k' Ozhetu priti: nauka Jesuoviga se morte svesto dershati. Nebo ino semlja bota prjeshla, njega boshji nauki pa nam vezhno ofstanejo. Amen.

XIX. Tretja predpepelnižna nedelja ali Kvinkvagesima.

Od dušne slepote.

*Jesuf osdravi slépiga per Jerihi. Luk. 18,
31 — 43.*

Dvé posebni rezhí nam kashe denafhen sv. evangélj: slepoto na dušhi, ino slepoto na trupli. Kakor shalostna je telefna slepota, ne glédati ruméniga sonza po dnevi, ne viditi bele lune po nozhí: she veliko strashnej je dušna slepota, sa to, kér dušhen slepez nozhe svoje dušne slepote sposnati, se svoje shkode ne varvati, dokler v' njo ne pade. — Podobu dušne slepote so nam nesastopni Jesufovi uzhenzi, podoba telefne slepote nam je slepi vboshzhek per Jerihi v' denafhni evangelijski pergodbi.

I.

V. 31. Sadnokrat se je Jesuf v' Jerusalem spravljal, velikonožhen prasník obhajati. Naménil se je dati tamkaj svoje shivljenje sa odreshenje zéliga svetá. De bi se njegovi uzhenzi skos vse prihodno ne oplashili, kar se bo s' njim godilo, jih je sazhél na to perpravljati, ino jim svoje terplenje napovedovati. „Glejte, je djal, gor v' Jerusalem grémo, ino tamkaj bote vidili, kako se bo s' menó godilo. Moji sovráshniki bodo mene nevérníkam, Rimskim vojshakam, isdali. Le ti mene bodo sapluvali, rastepi ino sadnizh vmorili; pa na vse to bom tretji den sopet od mertvih vstal. Tako so preroki od mene napovedali.“ — Uzhenzi Jesufa shálostno glédajo ino molzhijo: njim ne gre v' glavo, kar on govori. — Kakor visoke so nebese od semlje, tako navkrish so boshji fklepi od shelj ino misl zhloveka, ki, slep na svoji pameti, rasvetlenja boshjiga nima. Dostikrat

smo prigodkov veselili, ki so naša gotova nesrežha: pogosto pa shalujemo, kér naš Bog v' našo frezho peljá. Ako se hozhemo vselej prav nositi, hodimo voljno sa Jesufam, kakor njegovi uzhenzi.

V. 35. Dofhli so bliso mesta Jeriho. Mémo slépiga siromáka grejo, ki je sa zestó vbogajme profil. Do terdiga slép sazhne vboshzhek na uha vlezhi, kdo tako mémo njega hrumi. On poprashta, kdo de mémo gré, ino své, de je Jesuf is Nazareta ravno mémo njega na poti. Bersh, ko sasilishi, de je tako bliso vsigamogozhni Pomozhnik, sazhne na vef glaf vpiti ino profiti: „Jesuf, sin Davidov! ti obljubljen Mesija, rojen kraljéviga rodú, skashi mi vsmilenje!“ Srezhen, kdor svojo nesrežho, kakor le té slepez, o pravim zhasi sposná, ino svojiga pomozbnika ravno tako bliso imá! Bliso je tudi nam Jesuf, pravlen vselej pomagati; imejmo le tako shivo véro ino terdno saupanje v' njega, kakor té fromazhek sa zestó.

V. 39. Kakor nevsmileni so bili eni Jesufovih spremiljavzov, kateri so vboshzheku molzhati sapovedvali: tako vsmilen je njemu bil Jesuf, ki ga rezhe k' sebi perpeljáti, ino ga poprashta, kaj od njega shelí? „Nizh drugiga, Gospód, kakor de bom vidil.“ Jesuf njemu rezhe: „Sa to, kér ti v' mene táko véro, ino toliko saupanje imásh, spregledaj!“ Ino kakor bi trénil, se sazhne ogledovati, hvali Boga s' vsim ljudstvam, ki je to vidilo, ino veselo sa svojim dobrotnikom gré.

II.

Kolikokrat sadobivljamo tudi mi po vsi obilnosti veliko boshjih dobrót; pa ravno po tajistih se radi od Boga oberremo ino svojo dusho oslepimo. Is te nevarne dushne slepote naš sv. mati katoljshka zérkev sdramiti shelí, nam rezhe denef, sadno nedeljo rasujsdaniga pusta, evangelj od slepiga brati, de bi mi s' svojim duham spregledali, ino v' prihodnih postnih dnéh sveto terplenje Jesufovo spremishlovali, kakor njegovi svești uzhenzi.

1. Sakaj pa niso uzhenzi Jesufovi sastopili, kar jim je Jesuf od svojiga terplenja napovedoval? Sa to, kér so bili she polni posvetnih misl ino shélj. Le

posvetno kraljestvo je njim po glavi hodilo, ker bi bili radi v' tajistim poglavarji sedeli. Oni so bili vidni sa zafno, pa slepisa vezhno. Ravno to je pervo snamenje dushne slepote. Poglejmo ozheta, ki se trudi nozh ino den otrokam sa posvetno blagó, jih lepo uzhati pa v' nemar pušti: poglejmo mater, ki svoje sine ino hzheri vse poivnetne shege uzhi, kako bi se lepshi nosili ino rasujsdanimu svetu dopadli; vse malopridnosti jim pa spregleda, vse nespodobno sadershanje jim po volji pušti. Kaj pomaga otrokam vse to posvetno, naj si bodo she tako premoshni in premeteni, ako njih dusha shkodo terpi. (Mat. 16, 26.)

Poglejmo posvetnesha, kako si persadéva, vse snati, kar koli ljudjé shtimajo, kako se napénja sa posémeljsko zhašt ino imenitnost; kako si perpravlja s' vso mozhjó le vezh ino vezh premoshenja, savshiva vse dobrote svetá, ne mara sa vezhnost, ne sa Bogá, duhovsko vse sanizhuje. Kaj pa bo imel sadnizh od vsiga téga, kader se njemu porezhe: „She nezofshno nozh bo tebi tvoja dusha odvseta.“ (Luk. 12, 20.) On, slep na dushi, je to boljše sanemaryl, ino to slabshi obdershal, kakor flepez, ki ménja sa kuprašt shešták slat zekin; kateri po otipanji misli, de debelshi shešták od tenkiga slata vezh vrednosti imá. — V' dushni slepoti je vsaki shtimanoglavz, ki sam sebe visoko nosi, de bi bil od drugih shtimán, ino ne verjame, de bo savoljo ravno téga povekshovanja od drugih le sanizhován. V' enaki dushni slepoti je vsaki lakomnesh ali vohernik, ki ne vidi, de po svoji skoposti sam sebi shkodo dela, drugim pa priloshnost napravlja, de bodo s' njegovim nakopizhanim blágam po sapravlivosti greshili. — Ravno v' taki slepoti je vsaki nezhisti loternik, kateri ne vidi, kako po gnusobi nespodobne sládnosti svojo dusho ino truplo mori, ino kakshino shalost ino framoto si on sa konez perpravlja. — Tako oslepijo vse pregrehe zhloveka, de pravo steso isvelizhanja svojiga sgreshi, ino mora v' svoji greshni slepoti vekomaj konez jemati. „Njegova pot v' pogublenje peljá, pa njemu se vender prava pot sdi.“ (Prip. 14, 12.)

2. Od kodi pa prihaja tolika dushna slepota? Ona pride pervizh: is pomankanja potreb-

niga poduzhenja v' sv. kerfhanfski véri. Kolikor véra oslabí, toliko pamet zhloveshka oslepí. Kdor sazhne boshje nauke v' nemar pufhati, kogar ne veseli, Bogá ino njegovih sv. lastnost sposnavati, ne dolshnosti svojiga stanú bolj na tenko svedavati: on je oslepél na poti kerfhanfske pravize ino resni e. Kakor popotniku ob filo meglénim vezheri, kader dalej ne vidi, ko s' rokami seshe, ravno tak se na dufni slepimu godí. On le samo to vidi, kar je posvetniga okoli njega; nebés pa, ki so nad njim, pekla, ki je pod njim, pohujshanja, ki je sa njim, strashno vezhnosti, ki je pred njim: vsiga téga ne sagleda.

Dufhna slepota isvira drugizh: is shivlenja gresfniga, po katerim zhloveshko ferze dobrimu odmerje, in dufhna svetloba oslabí. Navádniga gresfnika svete rezhi vezh ne veselijo: on se vsiga svešto ogiba, kar bi njega v' krivizhnim veselji splashilo. „Sa to, pravi Jesus, je prifhla luzh na té svét; ljudje so pa bolj temo ljubili, kakor luzh, kér so njia dela hudobne. (Jan. 9, 40.) Pergresfnimu zhloveku svetoshelja omaguje, molitev pésha, sveštobaga sapusha, flushba boshja mu sazhne merséti ino vse dobro per njemu odмира. Takimu se godí, kakor letézhi ptizi, katera si vezh s' perutami pomagati nozhe, ino sama od sebe v' strashne goshave sapade. Le vezhi prihajajo smote, v' katere pada; kdor ga hozhe uzhati, ga le rasdrashi. Le hujshi dopernafha hudobije, nizh ni vezh gerdiga, zhélar bi se framoval. Pregresfhne navade oglushijo njegovo vést, oslepijo, kakor temen oblak, njegovo duhovsko oko, de nozhe vezh sposnati, kar je prav, de ne sagleda lastne nevárfhine vezh, ki se mu pod nogami odpira. Zelo spregledati se boji, de bi strashnosti, v' kateri je, ne vidil. „S' ozhmí ne vidi, s' ferzam ne saštopi, ino se ne spreoberne.“ (Jan. 12, 40.) Shtrafen-ga sa vse take na dufni slepe je, kakor Jerusalem-fkiga mesta, nad katerim se je Jesus milo rasjokal, od Boga sapushenje. „Hudobni se védno mó-tijo v' svojim ferzi, sa to sim persegel: Ne pojdejo v' moj pokoj.“ (Pl. 94, 11.) Oj strah ino grosa tolike dufhne slepote! „Slepote, pravi sv. Avgufhtin, katero le sam Bog osdraviti samore.“

Sa slepoto telefnihi ozhi she rastajo vender sdravila na semlji; sa dufhno slepoto pomozhi ni, ako

ne pride is nebés od Ozheta svetlobe. Veliko je sdravnikov, ki osdravljajo flepe ozhi: le en sam pa je, ki slepo dušno rasveti, Jësuf Kristuf, ki govori: „Jes sim luzh na svet prishel, de vřaki, kateri v' mene vërje, ne oftane v' temi, ampak bo imel luzh shivlenja vezhniga.“ (Jan. 12, 46.)

III.

Zhlovek! ti ishesh pomozhi, ako se sazhne tebi kaliti tvoj telesni pogled; ino prav storish, sakaj je tvoja dolshnóft. Le na ljubo nebeshko luzh svoje dushe nikar ne posabi, slepote svoje pameti pregnati ne samudi, temoto svojiga serza rasdeniti naj tebe zhres vse drugo skerbi. Ako si v' nevarnih prilóshnostih, sveto luzh milosti boshje sgubiti, ino zhe si jo she morebiti tudi sgubil skos polvetne smotnjave, klizhi kakor slepi vboshzhek v' Isvelizharja svojiga: „Jesuf, sin Davidov! vřmili se mene, daj, de bom vřelej vidil, kar je dobro ino prav.“ Pufti se peljáti k' svojimu Isvelizharju po zhisti spovedi, de bosh sopet lpreglédal; podáj se sa njim po poti praviga poboljšhanja; hodi po luzhi, dokler imash luzh, de tebe tema ne obide (Jan. 12, 35.), ino de frezhno po ftesi refnize ino pravize v' vezhno isvelizhanje dojdesh, kjër bosh s' vřimi isvóljenimi vezhno luzh gledal. Amen.

XX. Perva postna nedélja.

Od posta.

Jesuf se v' pushavi posti, ino je skushan.
Mat. 4, 1—11.

Védno se sapelivi svét ino sveta mati katoljška zërkev vojkujeta: kar je on skos rasujsdanje pre-

tezheniga pušta med kristjani popazhil, ona skos
brumno sdershanje svetiga pušta popraviti sheli.
Ravno sa to prepové všim svojim věrnim otrokam
posveten trušh ino veselje; ravno sa to se bère v'
deneshno pervo poštno neděljó sv. evangelj od Je-
susoviga pušta ino premaganja sapelivih skušhnjav.

I.

V. 1. Shel je Jesus od potoka Jordana, kjér
je bil keršhen ino všim sa odrefšenika oklizan, v'
samotno pušhavo. Boshji duh ga je peljal, se sa
naš poštít, molít ino perpravljat na veliko opravilo,
de bo svet uzhití ino svelizhati sazhél. — Glejte!
sam boshji Sin se je perpravljál, prěden svojiga
děla podštopil: koliko bolj se je nam slabim ljudém
perpravljati potreba, kedar koli se zhéfar posébniga
lotimo.

V. 2. Ni zhlovéka bres skušhnjave, ino ga ne
bo; tudi Jesus je bil kakor zhlovek skušan. Kedar
se je po boshji mózhi, ki je njegovo truplo shi-
véla, she zelih štirideset dni ino nozhi prepoštil,
ino ga sazhne glad premagati, se njemu peklenški
sovrashnik perdrashi. Vedil je sapelivez pervih
štarishov, de bode ravno té Jesus vse to popravil,
kar je Adam po pervim grehi bil sapravil; sa to
poskusi, tudi isvelizharja, ako bi mogozhe bilo,
sapeljáti, ino sopet isvelizhanje zhloveshko podréti.
„Ako si ti boshji Sin, je ves prijasen satan Jesusu
rekel, kaj bosh toliko lakotoval: samo tému kamnju
rezi, naj se v' kruh spremeni, ino bosh jédel.“

V. 4. Jesus se je sa to skušhati puštil, de bi
nam všim pokasal skušhnjave premagati. Njemu,
boshjimu Sinu, je bilo sa ref mogozhe samo s' enó
besedó kamnje v' kruh spremeniti; pa kaj pomaga,
ako truplo kruha ino všiga posvetniga dovolj imá,
dušha pa boshje refnize ino pravize stradati mora.
Sa to je rekel Jesus satanu: „Sveto písmo govori:
Zhlovek, ki imá dušho ino teló, ne shiví samo od
kruha, ampak tudi od vsake boshje beséde, ki zhlo-
veka ne le s' kruham, ampak tudi na drugo zhudno
visho lahko preshiví.“ (V. Mos. bukv. 8, 3.) — Ravno
tako tudi posvetna skerb sa jéd ino pijázho pogosto
skušha, ino v' mnogotere krivize, v' golšjo, tatvino

ino lakomnost naš sapeljuje. Spomnimo se tudi mi na besede sv. pisma, ki pravi: „Kaj pomaga zhloveku, naj si vel svet perdobí, ako pa dušha shkodo terpi.“ (Mat. 16, 26.)

V. 5. Perva je skušhnjavzu spodletela; pa nje-mu she ni sadošti. V' Jerusalemsko sveto mésto Je-susa peljá, na verh gladke strehe visokiga tempelna, ki je ravna bila, de so lahko po njej hodili, njega spravi, ino prav po hinavsko is sv. pisma njega po-skusi. „Glej, je djál, globoko pod nama je vse shivo mésto: sléti nad mésto, de bodo tebe ljudjé vglédali, kakor bi od nebés prishel; saj se tebi, ako si boshji Sin, ne bode nizhéfar sgodilo, kér sv. pismo ozhitno oblubi, de bojo angelji tebe na ro-kah nosili, de s' nogó ob kamen ne vdarišh.

V. 7. Kristuf ni hotel zhudeshov sa svoje shti-manje ljudém na sjále dopernashati, tudi ne svoje boshje mozhi ponidama tratiti. Sa to je satana so-pet s' besédo sv. pisma povdaril, rekózh: „Pisano je: Ne poskušhaj Gospoda svojiga Bogá, ne sanashaj se bres file na njegovo pomózh.“ — Shtimanje ino sanikarnost tudi dostikrat naš sapeljujeta, de prevezh na svojo mozh saupamo, visoko letimo ino nisko obšedemo; ali se pak malopridno na Boga sanasha-mo, roke pak krisham dershimo. Storimo le mi to svoje, storil bo tudi Bog to svoje, ino nam v' potrebi pomagal; vselej pa spomnimo se: „Bog je shtimanim sopern, ponishnim pa gnado daja. (I. Pet. 5, 5.)

V. 8. Shè tretjo skušhnjavo Jesufu fatan navi-je: v' posvetno oblast in bogastvo ga hozhe saplesti. Na visoko goro njega peljá, kashe njemu okolilepe deshele in mésta, hribe ino doline. „Poglej, mu pravi, kolika lepota ino dragota je to! Vse to je v' moji oblasti, komur hozhem, lahko dam. Tchi vse v' oblást dam, famo eno mi stori: padi pred mene na svoje kolena, ino me moli.“ — Oj strashna hudoba! sa posvetne rezhi Boga satajiti, ino hu-dizha moliti! To je shè misliti strah, kaj she le stori-ti. Ino vender greslniki ravno to storiyo: skos napuh, lakomnost, nezhistost ino druge pregrehe. Boga sapustijo, ino zhestijo s' tajistim satana. Kaj pa je Kristuf s' skušhnjavó naredil?

V. 10. Kader se je shé Jesufu sadošti sdélo, on k' njemu sagromi: „Poberi se od mene skušnjavež, sakaj sv. písmo nam le eniga Boga moliti sapové, ino Gospodu samimu slushiti.“ Satan se je prestrašhil in shéshal; angelji so pa perstopili, ino Jesufu postrégli. — Sreznhi, ako tudi mi tako svoje skušnjavze premagamo. — Adam je bil samo enkrat skušhan, in je greslil; Jesuf je bil trikrat skušhan, ino je vse trikrat premagal. Tudi mi bomo ne samo enkrat, she velikokrat hudo skušhani: ali se bomo dali, kakor Adam premagati, ali bomo s' Kristusam premagali? Premagali bomo, pa le skos samo svoje satajenje, sv. premishlovanje, posebno pa s' svetim keršhanskim postam.

II.

Sovrashen svet poshila med nas svojo vbijavko, katera ljudém na shivoti bolésu nareja, ino njih dušho mori. Le ta je pregreslna poshreshnost, sakaj: „Veliko jesti napravlja bolezhine, poshreshnost jih je she veliko pomorila.“ (Sir. 37, 32.) Skerbna mati katoljška zérkev nam pa dobriga sdravnika ponuja, ki nas sopet osdravlja, ino pred sovrashno samogoltnostjo varje: to je sv. post. On nas prave trésnosti vádi, hude pozhutke kroti, truplo sdravo, ino dušho modro ohrani. Njega si mormo sa svojiga pomozhnika svoljiti.

1. Sakaj smo se pa dolshni postiti? Postiti so se dolshni pravizhni sa to, de jih ne bode hudo nagnenje premagalo; postiti so se dolshni greslniki, de se skos post spokorijo, ino pregreslno poshelenje v' sebi konzahjo,“ pravi sv. Avgustin. Neródniga konja bosh teshko strahoval, ako mu neprenehama dobro kermo polagash, malokedaj pa ga v' bersde dash; she teshej bosh krozhhal svoje pregreslno teló, ako tajisto skos post pokoril ne bosh. Ravno sa to so se vsi brumni ljudjé v' starim ino v' novim testamenti postili; pokorili so se skos post tudi greslniki, sadobili so odpušhanje ino milost. „Post je vsmertenje pregrehe, pokonzhanje hudiga poshelenja, pomózh isvelizhanja, korenina milosti ino podloga zhístoši,“ sv. Ambrosh govori. — Koliko posta bi bilo tudi nam den denéshen potreba,

ki nimamo pogosto fi fkoraj sa kaj foli kupiti, de bi se pervádili, s' malim sa dobro vseti; nam, ki fkos preveliko obilnost pogosto boléhamo, de bi se nauzhili, s' slabim shivesham bolj sdravo ino veselo shivéti. Poglejmo pulhavnike, kake terde poste de so dershali, in vender visoko starost dozhakali. Le slab shivesh so iméli, ino vender so veliko lét sdravi bili, dokler denashni oslastni ino poshréshni ljudjé per vfi svoji dobroti teshko petdeset lét dosopihajo.

2. Kako pa se mormo postiti? „Ni sadofti, se samo o prepovédanih zhasih mesojéje sdershati; ni sadofti, o sapovedanih postnih dnéh si tudi póshnih jedi pertergati, ino le enkrat v' den nasititi se: popolnoma post je: se krivizhnosti ino posvetnih sladnost sdershati.“ (Sv. Avgushtin.) Nizh ne pomaga postiti se, in pa greseliti, kér rana ne bo zelila, ako jo po eni plati obesujesh, po drugi pa derefsh. „Glejte, pravi Gospod, na den svojiga posta delate po svoji volji, se právdate ino prepirate, ste nevsmleni, sa to niste vflishani.“ (Jer. 58, 34.) Ako je sam goltánz greslil, naj se sam posti; ako so pa tudi drugi udje greslili, sakaj bi se ne postili? Naj se posti oko nesramnih pogledov, jesik ino uhó shkodljivih besedi; pa tudi ferze vflake pregrehe.“ (Sv. Bernard.)

Ako se hozhemo Bogu vshezh postiti, mormo svojimu postu sa tovarsha poboljšhanje, molitev ino milodarfshno (almoshno) sa tovarshizi isvoljiti. Posvetnesh naj sapustí svoje navadne dobre volje, ino naj moli, namesto de bi v' tajiste hodil. Poshréshnik ino pijánz naj se oshterij in drugih pojeдин svesto vgiba, ino kar si perhrani, naj vbogajme dá. Lakomnik naj neha od svojih dobizhkarij, naj od svojiga blaga vboshzam daruje. Shtimánz naj saklene svojo gisdafto nosho, naj gre, ino sapushenim bolnikom postreshe. Preshestnik naj sapusti vse sapelive tovarshije, namesto njih naj boshj flushbo obiskuje. Tudi sakonski naj opustijo le té sv. postni zhas svojo sakonsko postel (Joel 2, 1—6.): naj shivi mosh, kakor bi shene ne imel, ino shena, kakor bi omoshena ne bila. Tako se bomo Bogu vshezh postili, se ponishali, ino bomo prijéli, kar koli bomo profili. (Pl. 34, 13.)

3. Kdo se je dolshen poštiti? Vsaki zhlovek, kateri je v' nevarnosti gresliti; ino v' taki smo vsi. Veliko veksha dolshnost je nam kristjanam poštiti se, ker se je Jesus nash Gospód sam poštil, ino kér sv. mati katolijska zérkev v' tretji zérkvéni sapovedi pošt sapové; kdor pa zérkve ne poslusha, je nevéz ino ozhitni greslnik. (Mat. 18, 17.) Niso se dolshni mesojéje sdershati vsi nevarno bolni, katerim bi poštne jedi shkodyale; sakaj sv. mati katolijska zérkev nozhe skos pošt zhloveku shkodyati, ampak pomagati. Ni dolshnost slabim ljudém si shivesha ravno tak oistro tergati, kakor ljudém per terdni mozhi. Tudi kdor preteshko delo ima, naj si le toliko perterga, kolikor mu delo perpušti. Alj vsi tajisti, ki se poštiti ne morejo, ne sméjo biti téga veseli, temuzh naj po besedah sv. Avgustina jokáje jedó, ino teshave svojiga stanu v' mesto pošta Bogu darujejo.

4. Veliko je kristjanov med nami, ki vsi mesosheljni vprashajo, sakaj bi ravno meséne jedi o poštних dnevih prepovedane bile, saj meso ni samo na sebi shkodljivo? — Ravno sa to, kér je mesó sedesh pregréslnosti; ino kolikor vezh zhlovek mesá poshelt, toliko vezh si mora v' tajistim pertergati. — Naj si ravno meso samo na sebi shkodljivo ni, shkodliva je pa nepokórslnina do sv. matere katolijske zérkve. Tudi jerebize, katere so Israelzi v' pushavi jedli, niso bile same na sebi shkodlive, pa savolj njih nepokórslnine ino poshréslnosti, veli sv. písmo, jim je shé meso med sobni tézhalo. ino oni so shé od njega vmirali. (IV. Mos. 11, 33.) Tak vmira vsákimu nepokórnimu kristjanu, ki ob prepovedanih dnevih meso jé. njegova nepokorna dúsha. — Veliko je den denashni mehkushnih kristjanov, ki vsi oshastni toshujejo, de so jim poštne jedi silo shkodlive. Le redko so take toshbe refnizhne, pogosto pa lashnive. Sali shtrje mladenzhi v' Babilonski slushnosti, Daniel s' svojimi tovarshi, so namesto mesa sozhivje jedli, namesto vina vodo pili, ino veliko lépsli na trupli, dosti modréjsli na dúshi bili od vslih drugih, ki so od kraljéve mise shivéli. (Dan. 1.) Vadi tedaj, o kristjan! svoje rasvajeno truplo s' poštam po malim bolj na

oſtro ſhivljenje; ne boj ſe, de bi oſlabei, ſhe le bolj mozhen boſh perhajal.

5. Doſti kriſtjanam ſe poſt vſe preteshaven doſdèva; de jim je pazh prehudo teſhim biti, ſhvarajo ſe. Alj ravno ſa to je poſt, de ga zhlovek obzhuti, ino ſe ſkos njaſpokori. Tudi ſdra-vilo je grenko, ino vender ga bolnik mora piti. „Kdor bozhe ſa menó priti, naj ſam ſebe ſatajùje, in hodi ſa menó.“ (Mat. 16, 24.) „Nebeshko kra-ljeſtvo filo terpi, ino le tajiſti, ki ſi ſa-nj persadèvajo, ga bodo doſegli.“ (Mat. 11, 12.) Ako ſe pa popolnoma poſtiti ne moreſh, pertergaj ſi ſaj, koliko ſamoreſh.

6. Snajde ſe tudi med nami kriſtjanov, in pa ne malo, katerim je poſt prasna rezh: ſe meſojèje ſdershati, je jim le ſmèh. Alj ljube duſhe! s' takimi nikar ne potegnite, ſakaj oni ſo puntarji ſoper ſv. mater katoljſhko zérkev. Kakor je ſemlja v' ſtarim teſtamenti Koreta, Datana ino Abi-rona s' vſimi njihovimi tovarſhi ſhive poſherla, ſa to, kér ſo ſe zhres zerkvéno obláſt Moſesa ino Arona povſdigvali: ravno tako neſrezhen konez bodo vſi ſaſmehovavzi ſv. matere katoljſhke zérkve vseli, ſakaj: „Kdor zérkev ſanizhuje, ſamiga Boga ſa-framuje.“ (Luk. 10, 16.)

III.

Duſhe kerſhanſke! ne ſamudite ſv. poſta, ako ſhelite priti enkrat v' nebeſhko ſvatovſhino. Skos poſvetne pojedine in dobre volje ſte ſi persadèvali tému ſvetu ino hudimu poſhelenju dopaſti, ſkos poſt in ſamoſvoje ſatajenje ſvojimu nebéſhkimu ſheninu dopaſti perpravljajte ſe. Glejte, kako ſe je vſmilèn Jeſuf ſavoljo naſ zelih ſhtirideſet dni ino nozhi pre-poſtil, kaj je vſe ſa naſ preſtál, tudi dal ſadno kaplo ſvoje kervi: vi hi ſe pa ne mogli koſhzheka meſa tvegati, ne ſhlize kuhe ſi pertergati! — So-vraſhnik naſhiga iſvelizhanja, hudo poſhelenje, nikoli ne pozhiva; ſatorej kriſhajte ga s' ſveſtim poſtam, de bote grehu odmerli, ino Jeſufu ſveto ſhiveli. Amen.

XXI. Druga poſtna nedelja.

Od duhovſkiga ſhivlenja.

Jesuf ſe na gori ſpremeni. Mat. 17, 1 — 9.

Kdo bi verjél, de je med nami, ki ſkupaj ſhivimo, ſe glédamo, délamó, ino govorimo, de je med ſhivimi na ſemlji toliko mertvezov. Oni ſzer na trupli ſhivijo, pa na ſvoji duſhi ſo mertvi; ſakaj vſaki zhlovek imá dvojno ſhivljenje: teleſno, po katerim njegovo truplo — duhovſko, po katerim njegova duſha ſhiví. Ako ravno duhovſkiga ſhivlenja s' teleſnimi ozhmí ne vidimo, nam ga vender Jeſuf, naſh nebeſhki uzhenik, v' ſvojih naukih raſlaga, ino v' denefhni ſv. evangeliſki pergodbi tajſtiga podobo pokashe, kako velizhaſtno de je.

I.

V. 1—3. Shé bliſo terplenja, ktero bo tudi njegove ljubefnive apoſtelne plaſbilo, jim hozhe. préden ga bodo vmirati gledali, enokoliko ſvojiga velizhaſtva pokasati ino obzhutiti dati. Vſeme ſvoje nar perve tri apoſtelne, ino v' ſtran na viſoko goro jih s' ſebó peljá. Na goro pridejo, moliti ſazhnejo. Vſe ſamaknjen moli Jeſuf pred njimi, ino ſe ſazhne ſvétiti. Obras njegov kakor ſonze tija, kakor beli ſneg ſe njegovo oblazhilo ſvetli. Le ena ſveiloba ino gola zhaſt ga je: njega gledati je nebeſhko veſelje. — Oj glejte, duſhe moje! kaj vſe molitev ſtori: ſemljizhana k' nebeſam povſdiguje, ino vſiga prav po nebeſhko ſpremeni. Kdo bi ne ſhelél tako moliti, v' tako nebeſhko druſhno priti, kakor Jeſuf med Moſefa ino Elija, ki ſta ſe njemu v' nebeſhki zhaſti vſa ſpremenjena perdruſhila. — Moſeſ, ſtari pravizhen boſhji moſh, vajvoda ino poſtavodajz iſvoljeniga Iſraelfkiga ljudſtva, kateri je toliko lepiga od Jeſufa odreſhenika per petnajſt ſto let napréd

govoril in pital. — Elija, on nar pervih ino imenitnejih prerokov eden, ki so vezh sto lét napréj Mesi-ja napovedvali, njegovo shivljenje, terplenje ino smert popisovali: ta sta bila isvoljena mosha, ki sta se s' Jesufam všim spremenjenim na gori sa odre-fhenje zeliga svetá pogovarjala. — Tudi bogaboje-zhim dušham se vezhkrat enaka frezha ino milost boshja sgodí, ako svoje ferze v' revah ino nadlogah fkos molitev v' Boga obernejo, ino, kedar jim po-magati ino svetvati ne more zeli svet, prijatelam boshjim svoje potrebe v' priprohno isrozhijo. Naj si ravno telefne ozhi ne vidijo Mosefa, ne Elija, ne drugih svetnikov, ki bi se s' njimi pogovarjali: vidi in sliši pa njihova dušha, katero boshja milost to-lashi, rasveti ino podpira, de pametno sazhnejo, stanovitno peljáo ino frezhno konzhajo, zhéfar so se podstopili. Molitev je lestviza ali lojtra nebéshka, po njej grejo nafhe potrebe pred Vfigamogozhniga, po njej pride od njega boshja pomózh: tudi mi veselje v' molitvi vshivljamo, kakor na gori s' Je-sufam sv. Peter, Jakob ino Janes.

V. 4—6. Pozhivali so oni trije po storjeni mo-litvi, kar sazhnejo vshivati nebéshkiga veselja slad-kóšt. Veselje she nikdar okuseno jih je obhajalo; pa she le okusli so ga, vsi stermeli, ino she se onadva sveta mosha odpravljata. Petru, ki je bil dobra dušha, se filo toshi is téga prefrezhniga kraja. Vef poln veselja Jesufu rezhe: „Oj Gospod! kako dobro je tukaj prebivati; naj postavimo tri shotorje (ute): eniga sa tebe, eniga sa Mosefa, eniga sa Elija, de le tukaj ostanemo.“ Pa Peter se ni spomnil, de na semlji nebefa biti ne morejo. She govoril je Peter, kar pride svetel oblák, vseme Mosefa ino Elija, ino mozhen glas is nebés od Ozheta doleti: „Té je moj ljubesnivi Sin, ki mi zhres vse dopade, njega poslušajte!“ Vsi strahoma kuzhijo, od svete grose prepadeni molijo, dokler jih Jesuf spet po-tolashi, rekózh: „Le ostanite ino ne bojte se.“ — Kakor mi fkos molitev s' Bogam govorimo, tako govori Jesuf s' nami fkos vdajanje dobrih misl, go-vori tudi ozhitno fkos svoje uzhenike. Bodi nam satorej beseda Ozheta nebéshkiga vselej na mišlih. „Njega svešto poslušajte!“

V. 7—9. Naj fi keršhanska dušha shè tako svesto moli, she toliko sladkost v' svojim duhovskim shivlenji obzhuti, tudi to ne more smiram ostati. Ona nebeska ura mine, ino spèt je zhlovek v' fredi samótniga sveta, kakor popréd. Ravno tako se je apostelnam godilo. Kakor hitro se jim Jesuf oglasi, ni bilo njegoviga velizhastva viditi vezh. Sam pred njimi stoji, ino se is gore spravlja. Gredózh jim prepové nikomur téga, kar se je na gori pred njimi godilo, povédati, dokler ne vmerje ino od smerti ne vstane. Maloktéri namrezh bi bil samogel le to nebeshko spremenitvo sapopasti; veliko bi se jih bilo nad tém méshalo, ki she niso perpravleni bili, toljki-ga kaj obzhutiti. — Lepo posvarjenje je to vřim brunnim duřham, de naj ne rasnařhajo vřiga, kar v' svojim ferzi obzhútijo, vřim ljudém; sakaj vse sveto hózhe biti pred malovrednim svetam skrito. Le trém isvóljenim svojim uzhenzam je Jesuf svoje velizhastvo pokasal: le redkim naj tudi vřaka duřha skrivnosti svojiga ferza rasodéva, ino samo takim, ki so duřhe po volji boshji, ino ki molzhati snajo, kakor trije apostelni, ki niso téga nikomur povédali, dokler ni Jesuf od smerti vřtal. Posvetni ljudje ne vejo, ino obzhutiti ne morejo, kar brunna duřha vse zhuti ino své; hudobni se ji posmehujejo, flabi pa se le motijo, sa to, kér shivlenja duhovřkiga prav ne posnajo. Srezhen pa je, kdor shlahniyo svoje duřhe, kdor bogatijo duřhniga shivlenja, vredno řposná, ino sa tajisto potrebno řkerbí.

II.

Ljubesnivo je glédati juterno sarjo, ki se róshnata, vřa zhres hribov viřhave poliva: she ljubesnivřhi je viditi sonze rumeno, katero ponozhne téme preshene, in s' svojo slato luzhjo vse rasřvetli. Rad se tvéga zhlovek saspane nozhi, kader sonzhno sarjo sagleda: she rajřhi vřasne prishgano luzh, ako njemu ljubo sonze posveti. Glejte! ravno taka je s' našim duhovřkim ino teléřnim shivlenjam.

1. Zhlovek, v' posvetno ves sakopan, řzer na trupli shiví, alj řpi po duhovřko; in ako se nozhe sbuditi, bode na vselej obleshal, ino na vezhno duhovřko shivlenje sasřpál. Ne bo se

rasveselil nad juterno sarjo duhovskega shivljenja na semlji, ne bo se rasgledal sonzhne svetlobe vezhniga shivljenja po smerti. — Ino koliko med nami jih ni še na tako višjo pomeerlo! Enim se ne spoljubi poslušati boshjih rezhi, drugim moliti mersi, tretje grosi k' boshji flushbi hoditi. Postiti se nozhejo, posvetnih sladnost se lozhiti ne dajo; ne pustijo se sdramiti, nozhejo vstati, ne pogledati proti ljubim jutri, de bi vidili, kako lepo se shari nova svetloba beliga dne, de bi oshiveli v' novo duhovsko shivljenje, ino vstali is svojiga gréshniga spanja. „Imajo ozhi, pa ne vidijo, imajo ushefa ino ne slisihijo.“ (Mark. 8, 18.) „Ura je še, is spanja vstati, klizhe takim sv. Pavl, de vershejo od sebe dela teme, ino oblezhejo oroshje svetlobe.“ (Rim. 13, 11.)

2. Kakor se lozhi mlado jutro od mrázhniga vezhéra: tako se lozhi od shivljenja na dusli mertviga zhloveka shivljenje bogoljubniga kristjana, ki po duhovsko shivi. Poslušati boshjo besedo, le té odsgorni nebeski glas, je bogoljubniga nar slajshi veselje; premishljovati boshje resnize je njemu nar ljubshi poslovanje; svoje serze nad boshjimi neskonzhnimi dobrotami ino lepotami rasveselvati, je njemu nar vekshi sladkost. K' Bogu povsdiguje skos molitev svoje serze, hvali Ozheta zhres vse dobriga, njemu potoshi svoje teshave, njemu isrozhuje svoje potrebe; med angelzi ino svetniki v' svojih mislih biti, je njegova nar ljubeshni tovarshija. On sfer hodi s' svojimi nogami po semlji sa Jesu'sam, alj v' duhi je s' Jesu'sam v' svetih nebesih, še gleda, kakor trije apostelni na gori, nebeskiga veselja juterno sarjo. „Srezhen, kdor na to sveto goro pride, ino na tajisti prebiva.“ (Pf. 14.)

3. Katera pa je ona sv. gora, ki nas povsdiguje v' nebesko, ino nam svetlobo shivljenja vezhniga kashe? Isvoljena gora, le malokdaj obiskovana, le vezhi del slabo sposnana, je brumna poboshnost, je andohtliva molitev. Ona nas od posemeljskih rezhi krushti, nas povsdigne blishej svetih nebes, nas odlozhi posvetnimu trushu, ino perdrushi angel'skimu veselju. Skos pravo poboshnost ali andoht še le zhlovek

po duhovsko oshivi, s' Bogam govori, ino Bog se njegovimu serzu rasodéva. Tukaj se zhloveška dušha v' svoji pravi lepoti ino zhaſti vsakimu brumnimu serzu pokashe, kako imenitna de je. — Oj! kaj ſte vé vse poſvetne lepote s' vſo svojo drago kupleno noſho? Nizh, kakor prah ino pepel proti lepoti Jeſufovi, v' kateri ſe je apoſtelnam na gori perkaſal. Ino njemu prelepimu je zhlovek v' zhaſti ſvojiga duhovſkiga ſhivlenja podoben; ſakaj ſam Jeſuf njemu daja ſvojo ſvetloſt. Oj ſerze zhloveſhko! ako lepo biti ſhelſh, le gledaj, de ſe Jeſufa, ſvojiga goſpoda, ne lozhſh, ino njega nikoli ne ſgubiſh.

4. Po kateri poti pa pridemo v' to iſvoljeno duhovſko ſhivljenje? Ta je oſtra pot poſta, ino ſamoſvojiga ſatajenja. Skos poſhreſhnoſt ino pijanoſt duhovſko ſhivljenje vmira: ſkos poſt ino treſnoſt ſe podpira. Ljudjé, ki ſhivijo, de bi jedli ino pili, ſi kratek zhaſ delali ino igrali (I. Kor. 10, 17.), le po ſhivinſko ſhivijo; le ſkos ſatajenje ſvojiga oſlaſtniga poſhelenja ſi pot v' duhovſko ſhivljenje nakapamo.

5. Kako tovarſhijo ſi moramo iſvoljiti ſa duhovſko ſhivljenje? Kakor ſo bili trije apoſtelní na gori v' preſveti tovarſhii Jeſufa, Moſeſa ino Elija, ki ſo od boſhjiga kraljéſtva govorili: tako mora tudi naſhe veſelje biti, ſveto piſmo premiſhlovati, katero od njega govori, brumne bukve brati, ino ſe od ſvetih rezhi pogovarjati. Truplo vſaki den je ino pije, de ſamo ſebe ſhivi, alj duſha per vſim tém mora medléti. Boſhja reſniza ino praviza je duſhni ſhivesh, s' katerim bo tudi po ſmertí ſhivéla. Vſe poſvetno blago, ino vſo teleſno perpravo zhlovek na ſmertni poſteli ſa puſti; kar pa vé ino ſna, vse lepe vednoſti ino laſtnoſti, s' ſebó v' neſkonzhno vezhnoſt poneſe. — Oj ſabſtojn paſete vi poſvetneſhi ſvoje truplo, lepotite pregisdaſto ſvoje telo, ako ſvoje duhovſko ſhivljenje v' nemar puſtite. Le eno ſhivljenje je, katero na vezhno oſtane, ino to je duhovſko. Le ena hrana ali ſhpisha je, katera duſho vezhno ſhivi, ino to je veſél glaſ miłoſti boſhje, kateriga nam je Jeſuf perneſel, ino ſam Ozhe nabehki na gori poſluſhati ſapovedal.

III.

Povsdignite vezhkrat, bratje ino sestře moje! proti nebesam svoje ozhi, de v' posvetnosti ne obtezhte; podajajte se radi na goro serzhne poboshnosti skos post ino molitev, de dojdete v' duhovsko shivljenje: nebesko veselje she tukaj vezhkrat vsihvali ino okushali bote. Szer ne obétam vam neprenéhama nebeskiga veselja obilnosti; saj tudi sa Jesufa ino apostelne je le ena vesela gora, veliko pa bridkih gór bilo, dokler so bili v' tém revnim shivljenji med nami. Prishle bodo tudi sa vas bridke ure ino grenke teshave; alj ravno to vam mora ozhitno kasati, de ne v' minejozhi dobrovolji, ne v' posémeljiskim blagi, ne med nesvestimi prijatli, ne na tém goljufnim sveti, ampak tamkaj v' velizhastvi Ozheta nebeskiga, pred oblizhjam ljubiga Jesufa, v' drushbi boshjih angelzov ino svetnikov, tamkaj v' morji neisrezheniga veselja, kteriga veselja shé ena sama kaplja je Petra na gori toliko prevsela — tamkaj v' svetlobi vezhne luzhi, v' katero pridemo po duhovskim shivljenji, tamkaj je dobro biti vekomaj. Amen.

XXII. Tretja postna nedelja.

Od svete vojske.

Jesuf hudizha isganja, ino fariseji njega obrekujejo. Luk. 11, 14 — 28.

Hvala Bogu, ino Jesusu boshjimu Sinu, ki je odvsél hudizhu oblast, de nam vezh fhkodvati ne more, ako se njemu sami ne vdamo. Alj kakor je Jesuf hudizha premagal, mormo mi svoje hude navade ino gréshne perlóshnosti premagovati, se s' sovrashnikam nashe dushe neprenéhama vojskovati:

sa to nam Jesus v' deneshnim sv. evangelji shir isgled svete isvelizhanske vojske pokashe.

I.

V. 14. Neskonzhno pravizhen Bog je v' starih zhafih dopustil, de je peklenški duh ljudi savolj greha obsedel; dal je hudizhu njih truplo v' oblast, de bi njih duha reshena bila. Po tem so lahko vsi ljudje sposnali, v' kakoshni strahni oblasti de so, dokler se odreshenika ne primejo. Jesus, nash isvelizhar, je prishel, nash hudizhove oblasti odtel, ino kraljestvo hudobije rasderl. To je on uzhil ino nam v' djanju pokasal kakor nam prizha deneshen sv. evangelj. — Perpeljali so mu revniga zhloveka, naj ga osdravi. Hudizh ga je bil obsedel, ino mu marn ali sgovor odvsel; sa to se mu je mutaft reklo. Jesus mu vkashe s' vso svojo boshjo oblastjo, spraviti se is zhloveka. Ino glej! hudi duh sbeshi, mutez je sazhel govoriti, ino vsi ljudje se zhudijonad tem. — Isvelizhansko je, kraljestvo hudobije rasdirati, pa tudi teshavno, ker vsi hudobneshi se sa-nj poskufhajo, ino isvelizhanske dela na hudo isvrabhajo, kakor so Kristusu hudobni fariseji storili.

V. 15. Terdovratnim, nevoshlivim uzhenikam Judovskiga ljudstva je silo merselo, de so ljudje Jesusa savolj njegovih zhudnih del tako visoko shtimali. Ozhitno storjenih zhudeshov niso mogli tajiti; hozhejo jih tedaj ob sveto poshtenje spraviti, de bi ljudje Jesusa sa njih voljo ne slovili, temuzh njega le sovrashiti ino sanizhovati sazheli. „Kaj se bote temu zhudili, tako sazhnejo eni is med farisejov ljudstvo od stranej podpihvati: to je takimu lahko, ki sta si s' Belzebubam, s' poglavarjam vsih hudizhov, na roke. Zhe on rezhe, hitro vislnik hudizhov svojiga podloshnika ispodl. — Kaj pa taki zhudeshi, ino pa nizh, sazhnejo drugi shtimano-glavzi v' prizho njega gnati: ako si sa ref poslân Mesija ino boshji Sin, kakor pravish, na nebi nam pr zho daj.“ — Gerdo je bilo sa ref leto ozhitno sanizhovanje Jesusovih tako ljubeshnivih dobrotnih zhudeshov, pa she ni bilo tako hudobno ino shkodljivo, kakor hinavsko, skrivno obrekovanje, ki so ga Jesusu sa herbtam imeli. Sa to tudi Jesus

glasne ozhitarje odloshi, ino se besedljivih skriveshov loti.

V. 17. Sovrashni fariseji so mislili, de Jesuf vfiga nizh ne bo vedil; alj on, vfigavedózh, je njih hudobne misli vidil, on njih lashnive besede slishal, ino jih je s' lepo podoboj savihal, rekózh: „Kaj se vam sdi, vi sviti modrijani, kaj bo s' kraljéštvam, v' katerim sazhnó poglavarje svoje podloshnike preganjati? Kaj bode s' hishoj, zhe sazhenjajo prebivavzi eden drugimu shkodo delati? Kraljéštvo bo konez jemalo, ino hisha se bo poderla, ako se taka sazhenja. Kaj pa bo shudizhovim kraljéštvam, zhe bi hudizh meni pomagal, svojim pa shkodval, dokler jes, kakor sami vidite, hudizhovo kraljéštvo rasdiram. Tudi med vami so moshjé, ki hudizha isganjajo; alj oni prizhajo, de se to ne sgodi po hudizhovi, ampak po boshji mozhi. Glejte, ravno oni, vasli domazhi, vas bodo sa lashnivze iméli.“

V. 20. Rudezhíza jih obleti, ino vsi potúhnjeni omolknejo. Jesuf jih pa she na dalej prime, rekózh: „Ako po tém takim hudizh hudizha isganjal ne bo, vi pa vender ozhitno vidite, de je na moje povelje isbeshal, tako se je to sgodilo po boshji vfigaoblásti. Boshji perst vam tedaj po zhudeshih kashe, de sim vam jes boshje kraljéštvo milosti ino svetosti na semljo pernesil, sa to, de ga rashhram, kraljéštvo hudobe pa pokonzhám.“

V. 21. „Ako sovrashnika dva se bojujeta, bo le mozhnej premagal, bo slabejimu oroshje pobral, na katero se je sanashal, ino nja premoshenje rasdelil. Ravno to sim tudi jes satanu storil, ki je dosdaj ljudi gospodoval. On ne more biti moj prijatelj ino pomagavz, kér sim jes njegov premagvavz: kdor pa sa menó ne potegne, se meni le vstavlja, ino kdor s' menó ne dela, tajisti moje delo rasdira.“

Vse te Jesufove besede so hudobne ogovarjavze v' shivo sadele. Sadevajo pa tudi nas, dokler svojih hudih navad ne premagujemo, ino s' Jesufam, kakor njegovi svesti vojshaki, kraljéštva hudizhoviga ne rasdiramo; sakaj shivljenje kristjana na semlji mora biti neprenehama vojška.

II.

Vajvoda vse hudobije je satan, on ozhe pregréhe, ki zhloveka v' hudo sapeljati ino pogubiti sheli. — Vajvoda vse svetoſti je Kriftus, on naš isvelizhar, ki je hudizha premagal, ino tudi naš duſhne ſovrashnike premagati uzhí. Vſi pravizhni ſo Jeſuſovi vojšhaki, vſi krivizhniki ſo pomagavzi hudizhovi. V' zhigavi voſſki ſmo pa mi, bratje ino ſeſtre moje? Per ſv. kerſti ſmo ſe pod bandér Jeſuſov podali, ſe hudizhu, njegovimu napuhu ino vſimu hudimu djanju, odpovédali; alj laſtna véſt naš toshuje, de ſvoje obljube le ſlabo derſhimo, de ſe s' hudim ne voſſkujemo ſadoſti ſerzhno, ino ſe damo preradi od ſapelivoſti premagati. Potreba nam je ſato: nar popréj ſovrashnike ſvoje dobro ſpoſnati.

1. Premagal je Kriftus ſatana: on v' peklenſkim bresdni perklenjen leſhi (II. Pet. 2, 4.), ino nam, boſhjím otrokam, ſam od ſebe bres perpuſhenja boſhjiga vezh ſhkodvati ne more. Kar pa on ſam ne ſamore, to on ſkos ſvoje pomagavze poſkuſha, ino ima kakor ſtrupna kazha ſedem ſapelivih glav, ſkos katere v' našim ſerzi hude miſli, ino pregreſhne ſhelje (ſhinje) budí, ino nam naſhe laſtne pozhutke ſovrashne nareja, de ſe mormo s' njimi voſſkovati. Le te ſtrupne glave ſovrashnika naſhe duſhe je ſedem glavnih ali poglavitnih grehov.

Ene premagujejo prevſetne, giſdaſte ali ſhtimane miſli, de iſhejo le hudobnimu ſvetu dopaſti, ino ne porajtajo, ali dopadejo Bogu ali pa ne; ſe viſoko povſdigujejo, tako dolgo, de ſe ſpoteknejo, v' ſtraſhno globozhino krivizhnoſti padejo, ino vſi premagani obleſhijo, ſakaj: „Napuh zhloveku padez perpravlja.“ — Drugi ſe dajo poſe meljſkimu blagu oſlepiti, njih lakomno ſerze ſe le bogatſva veſeli. Sdravje, dobro véſt, tudi duſho ſo perpravleni dati ſa ſvetel, okrogel dnar, ali ſa peſhizo malovredniga blaga. — Tretje ne zhiſta ſladnoſt ſa vſim prevſeme, jim pamet ſkali, jim sdravje popazhi; preſneſtvanja ne opuſtijo, dokler duſha in truplo konez ne vſemeta. — Šterte peklenſka nevoſhliivoſt ali ſavid tako ſo-

vrashno véšhe, de ne samorejo frézhniga polek sebe bres shálosti víditi, ne bres snotrajniga veselja ne-frézhniga glédati. Oni tako dolgo drugim vse hudo shelijo, de sami sebe vgnobijo od same selene ne-vošalivosti. — Pete goni poshreshnost od mise sa miso, od pijazhe do pijazhe; nesméno piti in jesti je njih smert, sakaj: „Njih Bog je trebuh.“ — Shefte sovrashna jésa kuha, jih pika s' vřako, she tako malovredno rezhjó, tako dolgo, de jim huda navada duřho vmori, lasten sholz pa truplo salije. — Kar jih she tém sovrashnikom ostane, tiste sadnizh lenoba v' nemarřno řhkodlive samude potlazhi, de si ne persadenejo ne sa zhařno frezho, ne sa vezhno isvelizhanje, ino obedvoje sgubijo. — Glejte, ti so tajřsti duřhni sovrashniki, kateri zhloveshko ferze premagajo, ako se njim prav svesto ne brani.

Ni se nam toliko bati hudizha, kakor lastniga hudobniga poshelenja, sakaj: „Vřaki bo řkuřhan, kedar je od svojiga poshelenja vablen ino vlezhen; kedar pa poshelenje spozhne, rodi greh; gréh pa, kedar je řtorjen, porodi smert.“ (Jak. 1, 14, 15.) Zhujmo tedaj svesto sami nad sebo, de naš snotrajni sovrashnik salesil ne bo.

2. Vender bi she sa naš ne bilo tako teshko snotrajnih sovrashnikov svojih strahovati, ako bi polek njih peklenřki sovrashnik na semlji svunajnih pomagavzov ne imel, katere v' meřto sebe po řveti poshilja, sapeljavati nedolřhnih ljudi: ino taki so vsi hudobni sapelivzi. Kar hudizh ne samore, to oni řtorijo. — Eni naš plařhijo s' posřvetno řhkodó, ino nam zhařn dobizhek ponújajo. Drugi nam řladke besede dájajo, ino naš s' perlisvanjam v' svoje sanke saplétajo. Bolj ko so řkri-
vajni, nevarnejřhi so. Gorjé zhloveku, ki v' svojim ferzi eno ali drugo hudo poshelenje redi; hudobni zhlovek mu ga bo podpihal, ino premagan bo v' pogublenje pelján. — Oj, koliko premaganih ino sapeljanih je tudi med nami, ki vklénjeni v' svoje hude navade sa shálostnim bandéram pogublenja hitijo, se ne vojřkujejo s' Jesufam, ampak le njegovo řveto kraljéřtvo rasdírajo. Oj ljube duřhe, vé s' Jesuřovo kervjó drago odkuplene, sakaj ne sapuřtite hudobne derhali hudizhovih řušnov, sakaj

se ne povernete k' Jesufu, ki vas vabi pod svoj bandér, ino vam ponuja svojo pomózh? Rastergajte svoje pregréšne sanke skos le tó sveto velikonožno spoved: svesto jo opravite, sapustite gréšne navade; vsemite oroshje, ki vam ga Jesuf ponuja, ino terdno saupajte v' nja, sakaj: „Mi samoremo vse po tajistim, ki nas terdne stori.“ (Tit. 4, 13.)

3. S' katerim oroshjam pa bomo sovrashnike svoje premagali? Pervo oroshje, ki nam ga Kristuf sam isrozhí, je zhuja nad samim sebo, de nas skušnjava ne salese, ino zhe se nas lóti, de jo hitro premagamo. — Drugo oroshje je sveta molitev, katera nam daja serzhnost ino mozh, de se skušnjave ne vstrashimo, ako se nas ravno prime. „Zhujte ino molite, pravi Jesuf, de v' skušnjavo ne padete.“ (Mat. 26, 41.) — Tretje oroshje je vredna pogošta prijema sv. sakramentov, ki stare dúšne rane pozeliyo, ino nas sa nov boj v' dobrim mozhne storiyo. „Vsemite boshje oroshje, de se bote samogli ob hudim dnevi braniti, ino v' vsih rezhéh popolnoma ostati. Stojte opasani s' refnizo, ino oblezheni s' oklepam pravize. V' vsih rezhéh vsemite v' roke shkit vére, s' katerim samorete vse ognjene plhize nar hudobnejshiga ogasiti; vsemite shelesno kapo isvelizhanja, ino mezh duha, kar je beseda boshja. V' vsih molitvah molite v' duhu, ino v' tém zhujte bres vsiga prenehanja.“ (Ef. 6, 13—18.)

4. Kako se nam je pa sadershati, de frezhno premagamo? Skrivna, pa slata vódba ali regelza, skušnjave premagati, je ta: „Zhlovek! ne posabi, de si slab, dokler se hude perloshnosti she lahko ognesh; zhe si pa she v' skušnjavi, spomni se, de si mozhen sadošti po milosti boshji, ki te podpira, de hudo premagash.“

Nar potrebnej oroshje, svojo duhovsko vojsko frezhno peljati, je stanovitnost v' dobrim, de se ne damo v' hudo saverniti, ako smo enkrat tajisto frezhno premagali, sakaj: „Le kdor bo do konza stanovit, bo isvelizhan.“ (Mat 24, 13.) „Naj si ravno hudi duh svoje mesto sapusti, pravi Jesuf, ino se po drugot podá, iskat per ljudéh svojiga prebivalisha, se vender hitro poverne, perpelja sedem skušnjáv she hujshih od sebe, se loti sopet zhlo-

veshkiga ferza, v' katerim je shé prebívati navajen, ino zhe se jim premágati dá, poprejne grehe spet ponovi, vsih sedem hudobij se mu v' serze safedo, ino veliko strashnej je takiga greslnika stan, kakor je bil pred spreobrnjenjam, ki je tako slabo ino kratko.“ Kakor po besedah Jesufovih on nezhist duh she sedem hujshih sa sebo pervlezhe, tako ena pregreba drugi vrata odpira ino zhloveku poboljšanje s-hujsha. — Sastójn se nam je sanashtati, de bi svoje hude navade premagali, zhe se svesto ne trudimo, vse hude misli in shelje kmalo v' sazhetki satreti, se vsake greslne priloshnosti skerbno ogniti, sakaj: „Samore li zhlovek sherjavzo v' svojim narozhji skrivati, de bi se njegovo oblazhilo ne vnélo?“ (Prip. 6, 27.)

III.

Ljube dushe! ogledujmo se pogosto na Jesufa, svojiga nebeshkiga vájvoda, ino poglejmo, kako ferzhno se je on vojskoval s' svojimi sovrashniki, dokler jih je premagal. Premagali bomo s' boshjo pomozhjo tudi mi. Zhe je ravno malo svestih bojvavzov pod Jesufovimi bandéram: „Ne boj se, mala zhéda, pravi Jesus, sakaj dopadlo se je vashimu Ozhetu vam kraljéstvo dati.“ (Luk. 12, 32.) Svesto se derшите njegovih svetih naukoy, sakaj: „Shiva je beseda boshja, pravi sv. Pavl, možna ino ojštrejšhi, kakor na obá kraja ojšter mezh; ona seshe do lozhenja dushe ino duha, skleпов ino mosga, ino je sposnavka misl ino ferzhnih shélj.“ (Hebr. 4, 12.) Skos mozh besede boshje sovrashnike svojiga isvelizhanja premagamo. — Zhujte, kako visoko je evangeljska shena Jesufa pozhestila, ino njegovo frezhno mater povsdignila: pa she vishej povsdigne Jesus naš, ako boshjo besedo poslushamo, ino tajisto obranemo. Dro, resnizhno (sa res) frezhni so vsi, ki se sa sveto véro, sa zhednost ino zhistost serza svesto vojskujejo: njim je perpravljena nesvenлива krona vezhne premage ino zhesti. Amen.

XXIII. Štarta poſtna nedelja.

Od modre goſpodarnosti.

Jesuf nahrani 5000 moſh. Jan. 6, 1 — 15.

Vſe, kar na ſemlji leſe in gre, ſvojiga ſhivesha iſhe. Dober Ozhe nebeſhki ſvojo bogato roko odprè, in vſe preſhivi, maliga zherva kakor imenitniga zhloveka. Sebi potrebniga ſhivesha iſkati je dal neſkonzhno moder Stvarnik neumni ſhivini natoren nagón, ki jo ſa ſhivesham vodi: zhloveku pa je dal um ino pamet, de ſi lahko ſam potrebniga ſhivesha najde. — Kako naj kriſtjan ſa ſvoje potrebe ſkerbi, nam vſmileni Jeſuf po denéſhni ſv. evangeliſki pergodbi pokashe.

I.

Shè tretja ſpomlad ali vigred ſe je omladila, kar je Jeſuf nebeſhko kraljéſtvo iſvelizhanja na ſemlji ſbirati ſazhél. Veſela velikonozh ſe bliſha, trume ljudi vlezhejo na praſnik v' Jeruſalem, ino ſe gredózh Jeſufu glaſijo. — Ravno ſe tudi njegovi užhenzi ſnidejo, ki jih je bil boſhje kraljéſtvo oſnanovat raſpoſlal, ino njemu vſi veſeli perpovedujejo, kar ſo vſe v' njegovim imeni ſtorili. (Mark. 6, 31.)

V. 1. Jeſuf ſe ſ' ſvojimi jogri v' kraj podá: zhreſ Galilejſko morje, ki je ſalo meſto Tiberias doſégalo, ſe rezhe v' zholni ſ' njimi prepeljáti. Unkraj morja ſi hozhe ſ' ſvojimi pridnimi tovarſhi pozhiti, ino ſe ſ' njimi bolj natenko pogovoriti. Pa tudi tam pokoja ne najde, ſakaj ljudjé ſa njim hitijo, ga na ſuhim ſopet obſújejo, ino v' nja tiſhijo, naukov ſaſliſhati, ino zhudeshov viditi, ki jih je delal. — Jeſuf ſe vſdigne ſhè na viſhi ſamoto, gré na goro, ino tamkaj ſe ſ' ſvojimi užhenzi vſede. Mnoshze ljudi ſa njim perſopejo, ino ſe na ſhiroko okoli njega po bregi kroſhijo.

V. 3. Lepo je glédati boshjiga pastirja tamkaj v' tili pufhavi med svojimi ovzhizami sedéti; viditi, kako so vsi ljudjé, le eno uho in eno oko, v' svojiga nebéshkiga uzhenika obernjeni: nar lepshi je pa njegove svete nauke poslušhati, ki tezhejo is njegovih boshjih ust shelnimu serzu, kakor zhišta voda is hladniga studenza shéjnimu truplu.

V. 5. Vezhéno sonze se shé osira, opira svoje sadne sharke po visokih hribih, ino Jesus uzheti nehá. Nahranil (nashpishal) je njih dusho s' isvelizhanskimi nauki, pa tudi lazhno truplo hozhe svoj shivesh iméti. — Uzhenzi Jesusu rezhejo, naj ljudi odpravi, de se na nozh pod streho správiyo, ino shivesha preskerbijo, dokler v' pufhavi dobiti ni kaj. — Jesus se po trumah svojih poslušavzov ogle-da, ino kér vidi, koliko jih je, rezhe Filipu: „Kaj se ti sdi, Filip! kje bi toliko kruha kupili, de bi se vsi ti najedli?“ Filip, ki si ni vmislil, de ga Jesus le poskusha, njemu na ravnošt odgovori: „Sa dve sto denarjov (25. tolarjov) ne bo vsakimu le en grishlej; kjé bi se tukaj toliko kruha vselo.“ — Tako Bog zhloveka dostikrat poskusha, njemu pomagati tako dolgo odlaga, dokler prav ozhitno pokashe, de bres boshje pomozhi pomagati ni.

V. 8. Andrej, ki sta si s' Petram brata bila, se oglasi ino pové Jesusu, de je sfer fantizh tukaj, ki ima pet jezhménovih kruhov, pa dve ribi (bleso njim sa vezhérjo.) Alj to in pa nizha toliko lazhnih ljudi. Tako se Andreju vidi alj vse drugazhi Jesus oberne. „Rezite ljudém, vkashe svojim uzhenzam, naj se po lepi seleni ledini (trati) vsedejo.“ Okoli pet tavshent samih mósh rasen shen ino otrók, ki so jih s' sebo imeli, se jih je okoli po mehki travi vleglo, ki je tamkaj shidano rastla. Vsi Jesusu na roke gledajo, kaj de bo storil.

V. 11. Jesus vsume kruhov pet s' dvema ribama v' svoje presvete roke, povsdigne k' nebésam svoje ozhi, pokashe ljudém, od kodej vse dobro pride, poshegna ino sahvali Ozheta, tako lepo, de je všim serze gorelo: ino sdaj svojim jogram lomi, kos sa kosam podaja, vezh ko jemlejo, sne vezh ostaja, med rokami jim rástejo boshji dari. Od pet kruhov ino dvú ribiz jih jesarov jé; vsi se najedó, ino vender ne snejo. — Tolika je obilnošt

bogaštva ino shegna boshjiga: tolika imenitnost zhudesha, ki ga Ozhe nebeski, ravno kakor Jesus v' pushavi, tudi vsako leto per nas ponavlja, le samo, de se mi sa-nj ne smenimo. Is eniga serna jih priraste po dvajset, po petdeset; is ene peshize (pesti) femena, kteriga v' rodovito semljo vlejemo, polne vose sterneniga (shita) domu perpeljamo. Jesar ino jesar let she vshiva milijonov ljudi od sadu te semlje, ino she nikdar dosehnal ni sa vsm shivesha smankalo. Oj presrezni otrozi, ki tako bogatiga ino pa toliko dobriga Ozhet v' nebesih imamo! — Zhe pa vender vzhali stradamo, smo sami krivi, de s' boshjimi darimi prav ne ravnamo.

V. 12. Jesus, kedar vidi, de se she vsm jesti vtema, kruha in rib pa dovolj ostaja, vkashe uzhenzam ostanke zhedno pobrati, de v' strat ne pridejet. V' jerbafu jih rezhe podavat, de bi ljudstvo prav ozhitno sposnalo, kako zhudno ga je Bog nasitil. Le samo pet kruhov je bilo, in pa dve ribi, zhesar bi she en jerbaf poln ne bil, sdaj pa apostelni Jesufovi ostantkov dvanajset jerbafov sverhama naberejo. Kdo bi se nad tem zhudesham od veselja ne rasjokal, kdo bi ne hvalil na ves glas vsigamogozhniga Boga, vsmileniga Jesusa, ki je tako dobrotno rasodel svojo boshjo mogozhnost!

V. 14. Ljudje sazhejo eden drugiga jasno gledati, ino vsi kmalo besedo gnati, rekôzh: „Je she gotova refniza, de je ravno te uzhenik, ki nam je toliki zhudesh storil, tajisti obljubljen Mesija, kteriga she tako dolgo zhakamo, ino na semljo shelimo. Kaj velja! vsemimo ga s' sebo v' Jerusalem, ino sa Judovskega kralja ga rasosnanim, sakaj: boljshiga ino mogozhnjiga kralja od njega ne najdemo, ki bi nas tako zhudno shivil, kakor on.“ — Tako so sheleli ino she shelijo posvetni ljudje samo le tako posvetno ino duhovsko gospodsko, katera bi jih bres vliga njih truda zhasno osrezhila; sa vezhno pa, kar je vender perva in nar bolj potrebno, jih je mala ali zelo nobena skerb. Ravno sa to je Jesus is med njih minil, ino se na goro zbito sam moht podal. Ne posveten, ampak kralj kraljestva nebeskiga hozhe on biti, ino nas s' tem uzhi: „Ishite nar pred nebesko kraljestvo ino njegovo pravizo;

vse drugo vam bo perversheno.“ (Mat. 6, 33.) Kdor pak samo posvetno kraljestvo bogastva; zlasti; kraljestvo oblasti in dobrovolje ishe, nebeshko pa v' nemar pusti: tega tudi Bog sapusti, kakor Jesus mnoshizo.

II.

Vasha nar vezhi skerb, ljubi bratje in sestre! ki vam vse shive dni toliko sivih las napravlja, tolikokrat zhelo puti, je skerb sa potrebno premoshenje. Hozhem vam denes tri perpomoge svetvati, ki nam jih Jesus sam v' deneshni sv. evangelj ki sgodbi pokashe. Le teh se morte sa zelo svoje shivljenje prav svetlo dershati, de vam pomagajo, zhasno in vezhno srezhno shiveti.

Perva perpomoga je brumna; bogaboj ezha molite v. — Ako sonze ne sjalo, ino nebeshka rosa ne rosila, tudi semlja rodila ne bo. Sastojn se bo zhlovek trudil, zhe Bog njegoviga dela ne poshegna. Vsako delo Bogu isrozhiti, preden se sazhne; vsako delo Bogu perporozhiti, kedar se nehá: tako se bo shegna boshjiga rasveselilo. „Molitva gré gor, pravi sv. Avgustin, ino boshje vsmilenje pride dol. De je ravno niska semlja, visoke pa nebela, vender Bog zhloveshki jesik vshishi, ako on zhisto vest ima.“ — Mesenz ino svesde na nebi pijejo od sonza svojo luzh, mi pa imamo vse le od Boga. Vsaki sdihlej sape; vsaki grishlej kruha, vsaki ferklej vode: vse je boshji dar. „Kaj imash, kar bi ne bil prijel? yprasha sv. Pavl; ako si pa prijel, kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prijel?“ (I. Kor. 4. 7.) In kolikokrat mi nehvaleshni berazhi na pragi Ozheta nebeshkiga toliko njegovih darov savshivamo, pa se vender dobrotnika svojiga zelo ne spommimo, neumni shivini podobni, ki pod drevesam sad savshiva; in na drevo ne pogleda, od kteriga sad pada? — Pred jedjo Boga, de nam poshegna, prositi — po jedi lepo sahvaliti ga: vse to mi radi posabimo, dokler se vender jesti in piti vselej o pravim zhafi spommimo. — Jesus je kruh v' roke vsel, je poshegnal ino sahvalil, preden ga je ljudem rasdelil. Tako bi morli vsi gospodarji in gospodinje, vsi hifani visharji storiti v' prizho svojih domazhih. Uzhenzi

so vselej pred jedjo s' Jesufam molili, po jedi hvalešno pesm sapeli, preden so od mise vstali; ino ravno to sveto navado bi morli tudi podlošni s' svojimi predpostavlenimi imeti, sakaj: „Omisje, pravi sv. Krisostom, katero se s' molitvijo sazhne, s' molitvijo nehá, stradalo nikdar ne bo.“ — Boshja dobrota je vsaka nozh, ki jo pre pimo, vsaki den, ki ga doshivimo: vsako jutro s' molitvijo posdraviti, v' molitvi iti vsaki vezher spat, to dopade Bogu ino zelo shivljenje kristjana v' molitev posveti. „Ali jeste ali pijete, naš opominja sv. Pavl, ali kaj drugiga delate, vse k' zhešti boshji storite (I. Kor. 10, 31), sakaj v' njemu shivimo, ino se giblemo, ino smo.“ (Djani. ap. 17, 28.)

Druga perpomoga vam bodi pridna, marliva delavnost. Kdo bi se ne zjudil Jesufu boshjemu Sinu, ako ga vidi v' denasnim sv. evangelji s' svojo vsigamogozhnostjo s' petimi kruhi in dvema ribama vezh od pet tavshent ljudi nasititi, zhe pomisli, kako si on v' svoji mladosti s' lastnimi shuli kruh flushi, ino s' svojim rednikom, sv. Joshefam, téshe. Lehko bi njemu bilo bres vsiga dela shiveti, sakaj njegova je semlja ino nebo; zeli svet in vle premoshenje; alj hotel je nam pokasati, kako si naj vsaki s' svojimi rokami kruh flushi. „Zhlovek je sa delo rojen, ino ptiza sa letanje.“ (Job. 5, 7.) Ravno sa to pravi sv. Pavl: „Kdor nozhe delati, naj tudi ne je.“ (II. Tefal. 3, 10.) Lenoba perpravi zhloveka alj v' veliko siromashtvo, alj v' veliko krivizo; ona je mati vsih hudobij. Delavnost ohrani zhloveku sdravje ino dobro vést, mu perpravlja shivesh in oblazhilo, ga varje krivize, in mu poishhe dobrih prijatlov sadosti. „Kjer se svešto dela, je vsiga dovolj.“ (Prip. 14, 23.)

Perpomoga tretja naj vam bo modra gospodarnost. Ozhe nebeski poshegna delo zhloveshkih rok, ino perdélke toli o pomnoshi, de se zhres potrebo perpravi, ino lahko sa flabeji zhale perhrani. Alj kolikokrat zhlovek ravno s' obilnostjo svojo frezho sapravi, ino boshji shegen, alj skos lakmnošt alj sapravlivošt, potradi. Skop lakomnesh svoje perdélano blagó saklepa, ga sebi in drugim vshivati ne dá; alj ravno njegova lakomnošt je shivi mol, ki mu preleshano blagó sneda. „Lakomnošt

je korenina vsiga hudiga.“ (I. Tim. 6, 10.) — Ne-
fkerben sapravlívvez vezh zhes potrebo satrati, kakor
perdela, in ne pomisli denes, kedar vsiga dovolj
ima, de bi sa jutri perhranil, kër bo morebiti ravno
tega stradäl, kar sdaj ponidama trati. Sapravlivost
je gotova vjima, katera po malim zhloveku vse
premoshenje poshrè. Prav po kershansko perhranliv
ali shparaven zhlovek posh-rani, kakor je Jesus sa-
povedal, kar mu zhres potrebo ostaja, ino vse po-
sh-branjenost na dvoje rasdeli: en del radovoljno vbogim
ino potrebnim rasdaja, drugiga pa sebi sa filo ob-
dershi, kër bodo hudi dnevi nastopili. In kako pre-
moshen je taki kristjan! Na semlji se je s' potrebnim
preskerbèl, de sa potrebo v' roke vseti ima; v' ne-
besih si je napravil dolshnika samiga Bogä, kterimu
je posodil, kar je revnim rasdajal, ki mu bo po
stokrat vse povernil. Ino kaj njemu v' toliko frezho
pomaga? Vse to mu pernesó le te tri sveste poma-
gavke: molitev, delavnost ino modra gospodarnost;
le one sa zhloveka frezho v' svojim krili imajo.

III.

Oj ljuba dusha! imej si malo ali veliko, bodi si
stana kmeshkiga ali gosposhkiga: le s' vsm sa dobro
vsemi, ino veseli se, de tako dobriga Gospodarja v'
nebesih imash, ki raji zhudesh naredi, kakor bi svoje
sveste flushabnike v' fili bres pomozhi sapustil. Le
ne posabi ga, ampak v' molitvi se s' njim opominjaj,
kakor se pogovarja dete s' svojim ljubim ozhetam.
Moli, de bo imelo vse tvoje delo spèh; prosi, de
bo dobilo vse, kar savshijesh, pravi tèk: sakaj, vse
je na boshjim shegui leshèzhe. — Ne sanashaj se na
ptuje shule, de bi tebi na njih sadosti kruha perraslo:
gotovo ino bres fkerbi le na svojih lastnih rokah
shivish. Ne sapravljaj ponidama, ako Ozhe ne-
beshki tvoje delo poshegna: zhèfar je denes prevezh,
bo morebiti jutri premalo. Kar létos perhranish,
bo tebi drugo leto ravno prav. — Imej pa tudi sa
vboge vsmilene roke, dajaj vbogajme, kolikor pre-
moresh, in tudi ti bosh od Boga obilno mèro prijel.
Bodi si v' frezhi ali nefrezhi, le na te sveste tvoje
pomage tri: na molitev, delavnost in gospodarnost

nikar ne posabi: one ti bodo tukaj na semlji zhaľno
frezho perneľle, po smerti pa vezhno isvelizhanje.
Amen.

XXIV. Peta poľtna nedelja.

Od poľhtenja,

*Jesuf se sa svoje poľhtenje skufha. Jan. 8,
46 — 59.*

Nar imenitnej blaľo na sveti je poľhtenje in dobro
ime: bres njega je zhlovek ravno to, kar je roľha
bres shlahniga duha. Le premalo, in pa dostikrat
po nespameti sa tajiľto fkerbimo. Se sa svoje po-
ľhtenje modro potegniti, naľ Jesuf v' denefhnim sv,
evangelji uzhľ.

I.

V. 46. Ni ga na semlji zhloveka, ki bi bres vľi-
ga greha bil: vľaki mora s' ponishnim zeftnarjam
(zolnarjam) na svoje perfi vdariti, rekóz: „Gospód!
bodi meni greľniku vľmilen!“ Le Jesuf, boshji Sin,
je samogel v' prizho fvojih fovrashnikov rezhi: „Kdo
is med vaľ mene more greha obdolshiti?“ Hudobni
fariseji fo hotli Jeľusa ob poľhtenje djati, de bi
ľjudje na njegove nauke vezh ne porajtali; sa to se
je Jesuf nad njimi ozhitno potoshil, jih vprafhaje:
„Sakaj ne verjete, kar vaľ uzhľm, ako vaľ reľniza
raslagam, ino verh tēga shē druge ľjudi meni motite?
Ako ľim jes malopridn, ino moj nauk nizh ne velja,
fprizhajte mi! Vi meni nobene krivize fkasati ne
samorete, poľľufhati mojih naukov pak vender no-
zhete; sa to je kriviza per vaľ. Moj nauk, pravi
Jesuf, je boshji nauk; sa to ga vľaki boshji zhlovek
rad poľľufha. Vi ga poľľufhati nozhete, ino to prizha,

de po boshji volji niste.“ — Tako le se hudobniga serza dobriga nizh ne more prijeti. Ako hozhemo, de bi se naš beseda boshja prijela, nam je popred svoje serze ozhištiti potreba.

V. 48. Zhedno se je Jesus sa svoje poshtenje poskusil; alj toliko gerděj so njega višhi Judov obnesli. Ker mu niso védili kaj drugiga rezhi, so ga kleti sazheli. „Kaj bosh ti naš uzhil, so djali; kaj tebi she nismo povédali, de si Samaritanz (krivo-vérn malopridn zhlovek), ino od hudizha obseden, ki te je vsiga smotil?“ Tako déljajo vsi malopridni opravlivzi. Nar popréd lashejo, in kedar sprizhati, kar so rekli, ne morejo, preklinjajo. Várimo se jese ino sovrashtva, sakaj to bi tudi naš v' toliko krivizo perpravilo.

V. 49. Kakor hudobno je bilo obdolshenje Judovsko, de je morlo Jesufa v' shivo saboleti: tako pohlevno, kakor nedolshne dushe, je bilo njegovo sagovarjanje. „Jes nisim od hudizha obseden, je djál; saj vidite, de hudizha isganjam. Nisim krivo-vérn Samaritánz, ampak jes le uzhim, svojiga Ozheta spodobno zhestiti, de si ravno vi mene tako hudo obrekujete, ino meni s' svojimi gerdimi besedami zhašt jemlete. Pa naj le bo, saj jes sebi nozhem sam zhašti dajati; daja jo meni kdo drugi, in ravno tajisti bo sodil, ako jes prav govorim, ali pak vi. Rezite, sovrasniki vi! kar hozhete, do mojiga nauka; de ga ravno sanizhújete, vam vender per resnizi povém, de frezhen je, kdor se tajistiga dershi: on ne bo vezhne smerti okusif.“ Kaj je boljshiga, kakor vezhno shivljenje? Kaj tedaj bolj potrebniga, kakor besede Jesufoviga nauka dobro sposuati, ki vezhno shivljenje v' sebi imajo? Alj terdovratnik raji vekomaj vmerje, kakor de bi od svojiga nasprótnika kaj dóbriga vseh. Jesus pravi, de, kdor se bo njegovih naukov dershal, bo vekomaj shivél: on od dushniga shivljenja govori — Judje so pa le od teléfniga hotli sastopiti. „Poglej, so vsi serditi nad njim besedo sagnali, ali nisi ti lashnivi zhlovek? Kdo je bil pravizhnej, kakor Abraham, kdo bolj svet, kakor preroki, in vender so pomerli; ti pa pravish, de ne bo vmerl, kdor se tvojih naukov dershi? Morebiti hozhesh vezh biti kakor so oni? Kdor si pa ti?“ Tak je perpravleno

sovrashno ferze, nar resnizhnéji besede na lash postavljati, ino nar boljšbi dela na hudo isvrazhati. Alj pravizhen mora stanovitno svojo nedolshnost, kakor Jesuf, prizhati.

V. 54. Nikdo ne more biti sam sebi prizha. „Ako bi se jes sam shtimal sa boshjiga Sina, pravi Jesuf, sprizhati bi pa ne mogel, bi bila vfa moja imenitnost prasna. Vi pa vender vidite, kakofshne zhuda meni Bog dopernafhati daja: sa to je on moj Ozhe in moja prizha, de sim jes njegov Sin, kar je po prerokih she tako ozhitno povedal. — Ako vi tedaj njegoviga prizhovanja sposnati nozhete, tudi njega ne posnate. Jes pak ga posnam, ino val moram njegovo sposnanje uzhiti; zhe bi pa tega ne storil, bi bil ravno tako lashnivz, kakor ste vi. Glejte! Abraham, ki ga sa svojiga ozheta imate, se je she dolgo mojiga dne veselil, de bom prishel sa Mesija, odreshenika, ino kedar je bil njemu moj prihod rasodét, se je preferzhno rasveselil. Sakaj pa se vi nad menó shalite?“ — Slaba je, se s' imenitnimi ali shlahnimi starishi shtimati, sam pa malo veljáti, kakor so Judje navado iméli.

V. 57. Lepo jim Jesuf pové, kdo je on; alj Judje se s' vfo Jesufovo modrostjo pregovoriti ne dajo. Shé pa le druga lash, so rekli: „Kako bi bil ti s' Abrahamam na svéti, kateri je she bliso dva tavshent lét vmerl, ti she pa nimafsh petdeset lét?“ „Ne sodite mene sa samiga zhloveka, po katerim she nimam pétdeset lét, jim Jesuf spet odgovóri, ampak, de véste, kdo sim, vam na ravnoft povém: Préden kakor je bil Abraham, sim jes, boshji Sin od vekomaj.“ — Judam je besede smankalo. Kér niso drugiga vedli, sazhnejo kamenja pobirati, de bi v' njega luzhali; Jesuf pak je sginil is med njih, de ga vidili niso. Na ravno té spomin se tudi donef bridke martre sakrivajo. — Glejte, tako delajo hudojesizhniki: oni lashejo, preklinjajo, in sadnizh se she pravizhniga s' rokami lótiyo. Pa tudi nedolshen se naj, kakor Jesuf, sagovarja in prizha. Kader pa vidi, de vse nizh ne pomaga, vgene se s' Jesufam naj. Tako se brani, tako se skerbi sa ofshenje.

II.

„Zhlovek! pravi sv. Avguštin, dvojno je tebi potrebno: prvo je dobra ino mirna vēst, savolj tebe, de lahko veselō shivīš, ino mirno pozhivāš; drugo je poshtenje ino dobro imē, savoljo blishniga, sakaj le škōs to bošh samogel drugim dobro štoriti.“ Sa svoje poshtenje se je nosil Jēsuš naš isvelizhar; sa svoje dobro imē se je sv. Pavl per Korinzhanah poskušal: škerbēti pred vřim drugim sa svoje poshtenje je tudi naša dolshnōst. Po kateri poti pa pridemo v' zhařt ino v' poshtenje? Le po poti pravize ino reřnize. Pravizo do svojiga poshtenja vřaki zhlovek ima, dokler pravizhno shivī; de je pa v' reřnizi pravizhen, mora po svojim sadershanji pokasati.

1. Ne iřhimo svoje zhařti v' posvetnim blagi; sakaj poshtenje ne isvira is šrebra, ne is slata, ampak le is zhloveřhkiga serza, serzu pak premořhenje nikakřhne vrednosti ne dā. Ne mislmo poshtenja najti v' svunajni lepoti, ali nezhmerni obleki ino posvetni nořhi; sakaj, kakor řadunořno drevō nizh ne velja, naj si ravno lepo seleno perje ima, zhe nobeniga řadū ne pernese, tako tudi poshtenje ni na posvetnih nezhemernostih leřhēzhe. Ne řlavimo poshtenja na lařhi, obrekovanje ino sanizhovanje, po kterim bi svojiga blishniga ob poshtenje perpravli; sakaj kakor tat ne bo škōs krivizo obogatēl, tudi mi škōs krivizhno govorjenje dobriga imena si osvojili ne bomo.

Hozhemo pred Bogam ino vřimi pravizhnimi ljudmi poshteni ino řposhtvani biti: řkerbimo sa lepe vēdnōsti svoje pameti, sa zhedne lastnosti svojiga serza. Ako svojo glavo s' potrebnimi nauki prebrishemo, svoje serze s' lepimi lastnostami ozhēdimo, pojde zhařt in dobro imē samo od sebe sa nami, sakaj: „Prava řlava (zhařt ino hvala), veli řv. Hironim, je řramoshliva deviza: le tajistimu, ki ne řili sa njō, je rada drushiza.“ Pa kakor se ose le dobriga řadū prijemajo, tako tudi nobeden pravizhen, ako le kaj veljā, bres řovrashnikov ni; de bi ga ob poshtenje ne devali. Tudi Jēsušu se je taka godila. Kako se moremo tedaj po kerřhanřko sa svoje poshtenje nositi?

2. Ako si, kristjan! svoje poshtenje sgubil, poprašaj nar popred sebe, ako si tega kriv, kar se zhres tebe govori. Zhe tebe tvoja vést toshi, de ljudjé po pravizi govorijo: tistokrat molzhi, terpi ino poboljšhaj se, de bosh ljudém jesike savesal. Skos krég, tajeenje ino oponašhanje bi she le sovrashnike svoje rasdrashil, ino gerdobo svoje krivize bolj rasfhiral. Kakor sa hudim vetram sazhnejo roshe leplni dihati, se bode sazhelo tudi tvoje poshtenje kasati. — Zhe pa tebi tvoja vést prizha, de si nedolshen: ne prenaqli se sa svojo zhaft, ampak she enkrat poprašhaj, ali se samo tebi zhaft jemle, ali poshtenje tvojimu stanu? Sa svojo zhaft se nikar sam ne poskušhaj, sakaj: kdor sam svojo flavo ifhe, je ne najde. Posnemaj Jesufov isgled, ino Bogu mashvanje isrozhi, sakaj: „Moje je mashvanje, jes bom povernil, pravi Gospód.“ (Hebr. 10, 30.) „Ne vsemi Bogu pravize mashvanja, on bo tebi povernil.“ (Sv. Bernard.) Zhe si pa ti uzhenik, vishar svojih podloshnih, ino vidish, de se tebi skos krivizhne jesike fkruni imenitnost tvojiga stanú, de ne bosh mogel bres poshtenja, ki ti jemlejo ga, sa boshjo zhaft ino isvelizhanje blishniga dovólj fkerbėti: tistokrat stopi na noge ino poskusi se modro ino pohlevno, kakor Jesufa flifhish ino vidish. Nikar: de bi se v' jesi s' svojimi sovrashniki vjedal, sakaj: kakor nagla povodnja zhisto vodo skalí, tako tudi jesa zhloveshko pamet otemni — ino kakor se v' kalni vodi nar loshej ribe lovijo, se tudi zhlovek v' jesi vlovi. Prizhaj svojo nedolshnost s' mirnim serzam, fskashi sovrashnikam njihovo krivizo s' modrimi besedami, ino tako bodo vsi pravizhni ljudjé tvojo nedolshnost sposnali. Ako pa zhutish, de je sovrashno serze tvojiga nasprotnika serditoosti tako polno, de tvoje prizhanje per njemu nikjér prostora ne najde: tistokrat se vgeni, kakor Kristuf v' deneshnim sv. evangelji, sakaj: „Zhloveku je zhaft, se prepiranju odtegniti.“ (Prip. 20, 3.) Ne bo dolgo, ino Bog bo sovrashnike tvoje vergel tebi pod noge,

III.

Ljube dushe! fkerbite sa svoje poshtenje, pa tudi svojimu blishnimu varite dobro ime. Hudi so

tatjé, ki nam kradejo zhasno blago: she hujshi hudobni jesiki, ki nam jemlejo dobro ime, kér se odvseto le teshko, ino zhisto nikoli vezh poverniti ne dá. Ako ste pa po nedolshnim obrekani, in sa svoje poshtenje okradeni, spomnite se na Jesufa tistokrat, ino potolashite svoje serze, sakaj: „Zhe so Gospoda Belzebuba imenovali, kaj she le vam porekó.“ (Mat. 10, 25.) Glejte, kako grosno je bil vsmileni Jesuf od hudobnih opravljan, sanizhovan ino toshen: sdaj pa rodovi v' prahi pred njim leshijo, ino njega molijo. Le zhisto imejte svojo vést: prishla bo ura, ino tudi vas bodo sovrashniki vasli zhestili, Amen.

XXV. Zvétna nedélja.

Od svétiga obhajíla.

*Jesuf jesdi ozhitno v' Jerusalem. Mat. 21,
1 — 9.*

Svesti podloshni se veselijo svojiga kralja, kedar k' njim pride; pridni flushavniki spremijo s' vso zhashtjó svojiga gospoda, kedar se sopet v' svoje prebivalishe poverne. On presodi njih sadershanje, pohvali pridne, katere sa vsm perpravlene najde, vseme pa tudi vse malopridne v' strah, ki se na njegov prihod perpravili niso. Ravno tako pride tudi nash go'pod Jesuf Kristuf v' sv. velikonozhnim obhajilu ozhitno k' nam, v' nashim serzi prebivat, kakor je prishel nekoliko dni pred svojim bridkim terplenjam v' Jerusalemsko mesto, po deneshnim sv. evangeliu.

I.

Kralji in poglavarji so svoje dni v' mirnih zhasih le ofelze jesdarili, kedar so se botli ljudstvu v'

svojim velizhastvi pokasati: ta je bila v' jutrovih deshelah naváda. Kralj vsih kraljov je tudi Jesus, samo de nja kraljéstvo ni téga svetá, ampak je vezhno ino duhovsko, ki se na semlji sazhe ino flushi, v' nebesih pa vezhno savshiva. Zele tri léta je she kraljéstvo boshjiga nauka med ljudmi shiral, ino jim kasal pravi pot, ki v' vezhno shivljenje peljá. Prifhla je ura, vsm vèrnim skos svojo smert ravno v' to kraljéstvo nebeske vrata odprét', in ves svolen svet vézhniga pogubljenja odrešit'. Hotel se je tedaj ljudstvu sa odrešenika ino nebeskiga kralja ozhitno skasati.

V. 1. S' velikimi trumami ljudi se tudi Jesus v' Jerusalem na velikonozhno godvanje podá. Is Betanije pod oljsko goró, kjér je nekoliko dni popréd Lazara, svojiga prijatla, obudil, pride ravno v' jutru deneshniga dne do Betfage, do eniga kraja, shé bliso Jerusalemskiga mesta. Vse se je terlo ljudi, ki so hodili Lazara gledat, ino Jesusa, ki ga je obudil, sposnavat. Tukaj se hozhe Jesus, de je poslan Mesija, vsmu ljudstvu pokasati. Svunaj terga postoji, rezhe dvema svojih uzhenzov: „Pojdita v' le té terg, tam najdeta oslizo ino njeno shebe. Le kar odveshita ino perpeljita ju meni. Zhe kdo kaj porezhe, le povejta, de je sa mene.“ — Kdo samore tako narozhiti, rasen tajiti, ki je vsigavedózh, kateriga je vsa oblást v' nebesih ino na semlji?

V. 4. Kar je Jesus na deneshni den dopolniti hotel, je shé okoli pét sto lét popréd skos svojiga preroka Zaharija prerokvati pustil, rekózh: „Povejte v' tajistim zhasi, kedar Mesija pride, hzheri Sionski ino vsm prebivavzam, ki okoli imenitniga Jerusalemskiga hriba Siona prebivajo, naj pogleda svojiga kralja, odrešenika, kako krotek ino ponishen on pride, ki sedi na oselzi delavne oslize.“ (Zah. 9, 9.) Glejte, kako na tenko se vse dopolni, kar Bog. on vezhna refniza, rezhe; zhe ravno ne vselej mahoma, vender le enkrat gotovo.

V. 6. Jesusova uzhenza najdeta in perpeljata, kakor jima je vkasal, s' oslizo oselze. — Nimajo drugiga sedila, pa svoje plajshe islezhejo, oselze pogernejo ino svojiga kralja na-nj posadijo. Kolika sveta ponishnost, ki nam jo Jesus pokashe! — Borna je bila pozhestitev, katero mu njegovi podloshni

skashejo; pa prishla is dobriga serza, in to Jesufu nar bolj dopade.

V. 8. Ljudi se je vse okoli Jesufa terlo. Od vsih krajev mu hitijo naproti. Eni gredó naprej, drugi od sadej, tretji ga na ushtriz spremljajo. Od veselja ne vedó, kako ga bolj pozhestiti. Svoje oblazhila mu na pot pogrinjajo, de bi lepshi jesdil; lepo zvetézhé véjize vzhesujejo, ino mu s' njimi steso sals'hajo. Zhedne oljkne zhesulze si jemlejo, ino jih s' Jesufam v' rokah neló kakor s' svojim zhestitlivim kraljam, ki je sovrashnike svoje premagal. — Ravno téga spomín je navadno shegnanje lesá na deneshno zvétno nedéljo, de bi se mi vsiga téga spomnili, ino bili svojiga nebéshkiga kralja veseli.

V. 9. Judovske mnoshize so she sdavnaj sheléle Jesufa sa svojiga kralja imeti: kakor hitro svedó, de on prav po kraljevo sa Mesija v' Jerusalemsko poglavitno mesto ozhitno pride, je vse na nogah. Vse od maliga do velikiga na ves glas krizhi ino ga posdravlja, rekózh: „Bodi posdravlén, obljublén Mesija, sín kralja Davida. Slava tebi, ki pridesh v' imeni gospod Bogá. Zhašt ino hvala po višhinah!“ Toliko zhašt je skasalo judovsko ljudstvo Jesufu: ravno toliko ino she vezhi zhašt bi morli njemu skasati tudi mi, posebno sedaj o sv. velikonozhnim obhajili, kedar pride on tudi k' nam, nash kralj ino isvelizhar, v' presvetim reshnim Telési.

II.

1. Vsaki zhlovek imá v' svojih persih imenitno, pa fkrivno kraljéstvo; vsaki ima v' svojim serzi svojiga kralja, dobriga ali hudobniga, ino kakorshen je zhloveshkiga serza vishár, dober alj hudoben, tako je tudi zhloveshko shivljenje; ino ravno po tem se tudi zhloveku na dushi hudo ali dobro godí. — Hudoba je od téga zhasa v' zhloveshkim serzi kraljovala, kar je peklenfski sapelivez nashe perve starishe vjel. Le téga sovrashniga kralja pregnát, ino zhloveshko serze sebi osvojít, je prishel Jesuf, sam boshji Sin, na té svet, je vsel na deneshni den, sheft dni pred svojo smertjo, kakor kralj isvol eniga ljudstva Jerusalemsko mesto v' svojo oblást: pride pa tudi v' nashe serze skos sv. obhajilo, de bi vso hudobo pre-

grehe isgnál, le on sam njega vishal, ino v' njem prebival. Glejte, ljube dushe! ravno vi ste tajiste hzheri nebeskiga Siona, vashe serze je tajisto skrivno Jerusalemsko mesto, v' katero je v' teh svetih velikonožnih dnéh Jesus, nebeski kralj, noter shel ali pa she pojde, ves krotek ino pohleven, pod podobo beliga kruha v' presvetim reshnim Teléfi. O de bi ga tudi vsi vredno sprijéli, ino njemu spodobno prebivališe v' svojim serzi perpravili!

2. Kedar imeniten kralj ali zesar v' svoji zhasi ino oblasti pride, svojiga ljudstva obiskat, she den denasni njemu s' lepim suknam pote pogrinjajo. Pogrinjali so tudi Jesusu na njegovi zhasitni jeshi v' Jerusalem svoje lastne oblazhila, de bi svojiga kralja spodobno zhestili. Vi pa namesto svojih teléfnih oblazhil iflezite svoje pregresshne stare navade, rasgernite jih pred namestnikom boshjim skos zhisto spoved, naj de bo najdel Jesus, nash nebeski kralj, prijeten pot v' duhovski tempel vashiga serzá: — Namesto zvétja, s' katerim so ljudje Jesusu po zelti flali, polepshajte vi njemu steso s' dobrimi delami, s' molitvami, s' posti ino s' vbogajme-dajami. Vse-mite si v' roke vesele véjze prave kershanfke serzhnosti, de bote premagali sovrasnhike svoje dushe. Glejte! tako perpravljena dusha leliko s' veseljam Jesusu, svojimu nebeskimu kralju, naproti gré.

3. Kakor se je pa Jesus v' sredi veselja ino zhestenja milo rasjokal, vgledati pregresshno Jerusalemsko mesto, viditi toliko terdovratnih gresnikov shalosten konez: ravno tako tudi njegova shalost toliko ino toliko malopridnih kristjanov sadéva, ki po nevrednim k' svetim obhajili hodijo. „O de bi sposnali, tako she on smiram klizhe gluhim ushéfam, de bi hotli faj sposnati sedaj, o dnéh mojiga obiskovanja, svoje isvelizhanje!“ Alj vézhi del je skrito vse to pred ozhmi nevrednih obhajavzov, sakaj duszna slepota ino oterpnost serza so sploh shtrase nevrédniga obhajila, ino vezhno pogublenje je njih shalosten konez. „Kdor bo nevredno té kruh jedel, ali kelh Gospódov pil, pravi sv. Pavl, bo kriv teléfa ino kervi Gospódove. Sakaj, kdor pije ali je nevredno, sebi sodbo je ino pije, kér ne raslozhi teléfa Gospódoviga“ (I. Kor. 11, 27 — 29.) Kakor je v' Judesha Ithkarjota hudízh slesil, bersh ko je od Jesusa pomozhen grishlej

prijel, ino kakor so bili terdovratni Judje nevsmiteno pokonzhani, ki so Jesufovo kri zhes sebe ino svoje otroke priti klizali: ravno tak shaloften konez bo tudi vsih terdovratnih gresnikov, ki po nevrednim Jesufa v' svetim obhajili prejémajo. „Sa to je veliko slabih in bolnih med vami, govori sv. Pavl, in jih veliko spi.“ (I. Kor. 11, 30) Trepetaj tedaj, ino boj se vsaki saftaran gresnik, ki samo sa to k' velikonozhnim obhajili grešh, kër morash, bres vse potrebne perprave: ti si od leta do leta en boshji rop sa drugim salagash, ino bosh na svojo sadno uro kakor Judesh obupal. „Kdor je Mojsefovo postavo prelomil, je moral po sapovedih stariga testameta bres vse milosti vmreti: koliko huje mashvanja saflushi, pravi sv. Pavl, kdor Sina boshjiga potepa, ino kri testameta ognusi, s' katero je bil posvezhen.“ (Hebr. 28, 29.) Sv. Ziprijan perpoveduje, de je néka perletna pershona po nevrednim sv. obhajilo prijala; alj na enkrat se sazhela trešti ino trepetati, kakor bi bila kaki strup savshila, ino kmalo po tém mertva na semljo padla. „Vi ne morete is kelha Gospódoviga ino od kelha hudizhoviga piti (ki niste zhistiga ferza). Vi ne morete per misi Gospódovi ino per misi hudizhovi jesti. (I. Kor. 10. 21.) Naj tedaj poprashta zhlovek sam sebe, opominja sv. Pavl, prèden od tega kruha je, ino pije od tega kelha.“ (I. Kor. 11, 28.)

4. Nikar se pa ti, poboshna ino bogabojezha dušha! ne boj, iti svojimu kralju k' boshji misi naproti; sakaj on pride krotek ino pohleven, ne de bi tebe pogubil, ampak le isvelizhal. Tri lepe duhovske oblazhila tebi hozhem dones podati, de se s' njimi zhedno oblezhešh, ino njea veselo sprimešh.

Pervo oblazhilo je ljuba ponishnost. Ako je kralj ves krotek ino ponishen, koliko bolj morash biti she le ti v' vsm svojim sadershanji ponishna. Tvoja nosha bo naj poshtena, ne gisdašta ali ofertna; tvoje govorjenje naj bo pohlevno ino spodobno, ne pa prevsetno ino nesframno; tvoje djanje naj bo krotko, ne pa shtimano in rasujsdano. „Uzhite se od mene, pohleven Jesuf pravi, kako sim krotek ino ponishniga ferzá, ino vi bote najdli mir svojim dušham.“ (Mat. 11, 29.) Kakor šotnik v' Kafarnavi, tudi ti njega s' témi ponishnimi besedami sprimi:

„O Gospod, jes nišim vreden, de pod mojo streho grešh, rezi le s' enó besedó, de bode moja dušha osdravlena!“ Le v' enim ponishnim ino pohlevnim ferzi kralj ponishnosti rad prebiva, sakaj: „On je sopernik napuhnjenim, pravi sv. Peter, ponishnim pa gnado daja.“ (I. Petr. 5, 5.)

Drugo oblazhilo je prava g o r e z h a l j u b e s n . Glej, kako je Jesus tebe ljubil, de je dal svoje shivljenje sa tebe; s'he smiram on tebe tako ljubi, de k' tebi priti ino s' tebo prebivati sheli. Vsako sv. obhajilo je nova shiva prizha njegove neskonzhne ljubesni. Alj tedaj ne saflushi tudi od tebe zhes vse ljublen biti? Skashi njemu svojo ljubésn ne s' prasnimi obljubami, temuzh s' svesto dopolnitvijo njegovih sv. sapoved. „Kdor moje sapovedi dershi, pravi Jesus, té je, ki mene ljubi. Ako pa kdo mene ljubi, bo moje besede dershal, ino tudi moj Ozhe ga bo ljubil, ino midva bova k' njemu prishla, ino per njemu prebivala.“ (Jan. 14, 21 — 23.)

Tretje oblazhilo je s t a n o v i t n o s t v' d o b r i m . Judovsko ljudstvo je na deneshni den s' velikim glasam Jesufa zhestilo; alj pet dni po tem je s'he hujshi pred sodnikam vpili: „Krishaj ga, krishaj ga!“ Nikar, de bi tudi ti, kerfhanška dušha! se sdaj spovedal, svoje ferze ozhistil ino se s' Jesufam spravil, kmalo po veliki nozhi se pa sopet v' nezhistost, jeso, sovraštvo, ino v' druge poprejne pregréhe podál. „Tajisti, uzhi sv. Basili, kateri k' telešu ino kervi Gospodovi perstopi, ne smé le samo biti vfiga téga zhist ino prost, kar truplo ino dušho omadeshuje: on mora tudi na snanje dati, de je grehu, tému svetu ino sam sebi odmerl, sa to, de bo Bogu samimu shivel po Jesufu Kristusu, Gospodu nashimu.“ Jesus hozhe biti tebi svest, le tudi ti njemu svest ostani. „Kdor bo do konza svest ofal, bo isvelizhan.“ (Mat. 10, 22.) Tako svesto ino zhedno perpravleni obhajajte, ljubi kristjani! s' svojim isvelizharjam sveto veliko nozh, ino le ti sveti velikonozhni dnevi vam bodo slati dnevi milosti boshje. Sveto réshno Telo bo vashim dušham, kar je nebéshka rosa ino sonzhna luzh zvetézhim rosham na polji. S' ljubim mladín letam se bo omladilo tudi vashe brumno shivljenje, ino sveto zvetje zhednosti bo s' svojim shlahnim dušham dobrih dél vashe shivljenje napolnilo. Vi ne

bote shivéli vezh sami, ampak ljubi Jēsus bo shivēl s' vami; sakaj: „Kdor savshiva moje mēso, ino pije mojo kri, pravi Jēsus, tē ima vezhno shivljenje: on ostane v' meni ino jēs v' njem, ino jēs ga bom obudil poslēdni dan.“ (Jan. 6, 55 — 57.)

III.

Ljubi kristjani! ni svetejšhiga zhafa, kakor so ti sveti velikonožni dni; ni pa tudi bolj potrebno, svetih rezhi premishlovati, kakor v' tēm svetim velikim tēdni. Premishlujmo tedaj tudi mi v' tēm sv. zhafi posebno tri rezhi. —

Pervizh: Nebesa so bile nam všim saperte; alj Kristuf je prishel, ino nam jih je milostno skos svoje terpenje ino smert sopet odperl. Na to naš pomni sveta zerkvéna shēga denēshne zvētne nedelje, kedar duhovnik s' krisham na saperte vrata trikrat poterkaajo, ino jih potēm odprejo.

Drugizh: Isvelizhar pride ravno tak v' vsako zhloveshko serze skos sveto obhajilo, de bi hudo nagnenje v' tajistim saterl, greshne navade isgnal, kakor je v' Jerusalemski tempel shel, ino nespodobne barantavze is tajistiga ravno denēshni den istiral (ispodil). Zhloveshko serze hozhe on sa prebivalishē imeti, tajisto s' svojo gnado napolniti, ino nebeshko shivljenje v' njemu safaditi. Kako potrebno je tedaj, se posebno k' svetimu velikonožnemu obhajilu vredno perpraviti.

Tretjizh: Prishel bo shē enkrat Kristuf po vse svoje, kedar bo velika nozh nashiga vstajenja, in se sazhelo novo jutro sodniga dnē. Oj! blagor nam, ako mu pojdemo tudi tistokrat s' veseljam naproti, kedar ga bomo s' snamenjam sv. krisha v' velikim velizhaftvi na oblakih priti vidili. Oj, de bi bili vredni njega s' všimi isvoljenimi velizhaftno posdraviti tudi tistokrat, rekozh: „Hofana! bodi visoko posdravljen, ki prideš v' imeni Gosпода, de naš popeljášh v' hisho svojiga Ozheta, v' nebeshki Jerusaleml!“ Amen.

XXVI. Velikonozhna nedelja.

Od vstajenja.

Brunne shene per Jesufovim pokopalishi.
Mark. 16, 1—7.

Strahna je nevsnilena smert, ki nam nashe ljube starishe, brate ino sestre, prijatle ino suanze pobere. Shalostno jih na sadnim poti k' pogrebu spremimo, ino v' hladno krilo mater' zherne semlje sagernemo. Ravno tako shalostni so tudi Jesufovi uzhenzi na velik petek svojiga preljubesniviga uzhenika pokopali. — Pa sa vsako pravizhno shalostjo she enkrat lepshi veselje nahaja, kakor sa desham svetlej sonze polije. Jesuf mertev pokopan je sopet shiv od smerti vstal, je rasveselil svoje prijatle; rasveselil je tudi nas, ker nam je obljubil, de bomo enkrat od smerti vstali tudi mi, ako s' njim pravizhno shivimo, ino poboshno vmerjemo. Vliga t' ga vesela prizha je sveta velika nozh, ino lep isgled deneshni sv. evangelj.

I.

Dober prijatel je vezh vreden, kakor shlahen kamen; on nam ostane do smerti svest, pa she tudi po smerti ne bo posabil na nas. Takih dobrih ino refnizhnih prijatlov je imel Jesuf med moshkim, she vezh pa med brunnim shenskim spolam, med katerim so nar imenitnej bile: Marija Magdalena — Marija, Jakopa apostelna mati, ki ste si bile s' Jesufovo materjo v' shlahti, ino Salome, mati dvu nar ljubesnivshih Jesufovih uzhenzov: Jakopa velikiga ino Janesa evangelista. Mile solse so te svete shene v' velik petek vezher na Jesufovim pogrebi tozhile; drugiga shlahniga masila niso perpravljeniga imele, njemu skasati sadno zhast. Pa kakor hitro je sapovedan prasn timer, posno v' saboto vezher, grejo dobre shene, drage dishave od mire ino aloje naku-

pit, de bi Jesufovo telo, kakor je bila sa vse imenitne mertve spodobna navada; v' shlahno masilo djale. Glejte, kako lepo je, sa mertvimi starishi, shlahno ino priyatli dobre dela opravljat. To she je sdaj pravo dushezhe masilo, ki se k' sv. nebesam vsdiguje; to prizha pravo kersthanfko ljubesn, ki tudi she po smerti shivi.

V. 2. Sa velikim petkam je velikonozhna sabota nastopila, Judov nar imenitnej godvanje. Srezen odhod is Egipta obhajali so. Vlako delo je bilo te den ojtro prepovedano; she dalej pota kakor dva tavsbent stopinj se iti smelo ni. Tak ojtro je bilo Judam prasnike posvezhovati sapovedano. — Jesufovo telo je te dan v' pokopi pozhivalo; tudi brumne shene so s' sapushenimi uzhenzi tiho djale, ino po Jesufu milo shalovale. Komaj nedelje, perviga dne po saboti, dozhakajo. S' svitam vred se spraviyo od doma, vsemejo shlahno masilo, ino grejo fkos saspano mesto na prostorje. She se juterna sarja v' njih folsnih ozheh osira. — Oj slati juterni zhas, kateri si ga ne saspi: nebesfko veselje nam v' serze vliva, kakor brumnim shenam na sveto velikonozhno jutro.

V. 3. Ravno je sazhelo ljubo juterno sonze is sagor vstajati, ino po lepim selenim verti deniti, v' katerim je bil Jesuf pokopan. Shene se fkali blishajo, v' katero je bil novo isfekan njegov pokop ali grob. „Kaj bo, so djale, silo velik kamen je na grobi, kdo nam ga bode odvalil?“ Ino niso she isgovorile, kar vgledajo, de je kamen odvaljen, ino pokopalishe odperto. Nagloma v' erto votlino stopijo, gledajo sa Jesufovim truplam; alj ni ga. Angela boshja se njim v' nebesfki svetlobi perkasheta. Shene ju vgledajo, ino ostermijo. — Tako velizhaftno nam vezhni Bog vse nashe bridkosti prevsdigne, ako le per njemu s' pravim saupanjam pomozhi ishemo. Svojiga angela nam on, zheravno nevidania, poshle, ki nas potolashi, kakor prestreshene shene per Jesufovim pokopalishi.

V. 6. Angelov eden na desnim kraji v' belim oblazhili sedi, ino ves prijasen prav po nebesfko stermezhe shene ogovori. „Ljube shene, je djal, nikar se ne bojte, saj vem, koga bi radi: Jesufa Nazarenfka, ki so vam ga foverasniki krishali ino vmorili. Kaj bote iskale shiviga med mertvimi?

Glejte rute (ruhe, tenzhize) so she tukaj, v' katere je bil savit, njega pa ni vezh; on je she od smerti vstal. Le hitro tezite, to veselo pergodbo njegovim shalostnim uzhenzam povedat, posebno pa Petru, de se mu ferze ohladi. Vsi ga bote vidili, v' Galileji vas bo posebno obiskal, tam, kjer ste tolikokrat s' njim ve eli bili. Saj veste, kako vam je vse naprēj povedal. — Kako vesel glas so morle biti shalostnim shenam le te angelove besede! Obljubim, de ni bilo lepshiga jutra od jutra perviga dne, v' katerim je vsigamogozhen Stvarnik Adama vsiga nedolshniga v' lep vert posemeljskiga raja postavil, noter do prihodniga jutra sodniga dne, v' katerim bodo pravizhni, kakor Jesus deneshno veliko nedeljjo, zhashtitno is svojih pokopalish k' novimu shivlenju vstajali. O kaj de bi bilo tako lepo in ljubesnivo jutro vstajenja, kakor Jesufovo, bratje in sestere moje, enkrat tudi sa nas! Na to nas naj deneshno sveto godvanje opominja, ino frezhno vstajenje dosezhi uzhi.

II.

1. Pogosto tukaj na sveti hudoba en zhas premaga. Dostikrat pravizhniga s' nedolshnimi folsami oblitiga k' pogrebu sanesejo, dokler se njemu krivizhnik nad semljjo debelo smeji. Tudi nad krishanim Jesufam so se shtimani fariseji ino svojoglavni pisnarje posmehovali: povsdigovalo se je nad njegovim pokopam njih hudobno ferze. S' velikim kamenam savalili, sapezhatili ino she s' strashoj (vahtoj) savarvali so ga. Le po skrivaje so se tam pa tam njegovi prijatli sa njim folsili. — Oj kako shalostna bi vender ta sa pravizhniga bila, ako bi s' smertjo sa vsm po njemu bilo! Alj pogledite zhudo! Strashen potrel terdo tkalo smekini, rasvali se sapezhateno pokopalishe nedolshno vmorjeniga, od strahu njegovi varhi popadajo, se hitro sopet od semlje poberajo, ino v' mesto letijo, Jesufovim sovrashnikam pravit, kaj de se je sgodilo. Jesus se pa ves zhashtitliv vsdigne, kakor mogozhen premagavez pekla, smerti in hudobije. — Sastonj sovrashniki Jesufovi varhe s' dnarmi podkupijo, de bi legali, rekózh: „Mi smo spali, in uzhenzi so nam truplo vkradli,“ sakaj nikdo pamenen ne bo spijozhim prizham verjel. Sastonj je

sovrashnim, nevérnim Judam, Jesufovo vstajenje tajiti; sakaj Jesuf se je Magdaleni ino drugim brumnim shenam perkasal, on je s' svojimi apostelni vezhkrat govoril, je s' njimi jedil ino pil, ino jih do konza preprizhal, de na novo sopet shivi. V' prizho sovrashnikov apostelni ozhitno osnanujejo, de je Mefija, ki so ga vmorili, od smerti vstal. Po zelim svéti se rasléga njih veseli glaf, in tudi naf she den denashen rasveselijo besede sv. Pavla, ki pravi: „Mi vémo, komu vérjemo. Ako Kristuf ni od mertvih vstal, je sahtonj nafhe osnanovanje, ino vafha véra je prasna. Ali Kristuf je od mertvih vstal, on pervina spijozhih.“ (I. Kor. 15, 17 — 20.) Oj kako kratko je bilo krivizhno veselje Jesufovih sovrashnikov: she zelih tri dni jim ni ostalo. Kako dolgo se pa veselijo, she tavshent in sopet tavshent lét, Jesufovi prijatli njegoviga zhaftitliviga od smerti vstajenja. Veselimo se ga is zeliga serza tudi mi, ki svojiga odrefhenika serzhno ljubimo; sakaj tudi on je nam novo neisrezhenó veselje napravil, kér nam je obljubil, de, kakor je on od mertvih vstal, rayno tako bomo tudi mi enkrat od smerti vstali. „Jes sim vstajenje ino shivljenje, pravi on; kdor v' mene vérje, bo shivel, de bi si bil ravno she vmerl.“ (Jan. 11, 25.) „Nash isvelizhar, uzhi sv. Gregor, se je v' smert podál, de bi se mi smerti ne bali; fkasal nam je pa tudi vstajenje k' nashimu saupanju, de bomo tudi mi vstali.“

2. Vse posvetno se pred nami v' prah ino pepel spremení, in tudi mi grémo eden sa drugim mater zherne semlje gnojít. Naj si bo kralj ali berazh, star ali mlad, pravizhen ali krivizhen, vsakimu je Vfigamogozhen smert perfodil, rekozh: „Prah si bil, ino v' prah se bosh povernil.“ (I. Mos. 4.) Pa Vfigamogozhen naf ne bo v' trohnobi vékomaj pustil. On, ki vstvári is segnitiga serna lep mladi klaf — on, ki is male pizhke (drevésniga serna) veliko drevo prerodí: on bo tudi nafhe mertvo truplo enkrat obudil ino prenovil. Bog je pokasal enkrat preroku Ezechjelu veliko polje, polno mertvafhkih kosti: „Kaj se ti sdi, Bog preroka poprafha, ali she bodo kdaj te kosti oshivéle?“ „Jes ne vé, mu prerok odgovori, to samo ti vésh.“ „Prerokuj, je Bog Ezechjelu vkasal, prerokuj v' sim tém fuhim kostém;

ino rezi: Jes hozhem sapo v' vas pustiti, de bote oshivéle; jes vam hozhem shile dati, ino pustiti, naj vas mešo oraste ino kosha obda. S' mojim duham vas hozhem oshiviti, ino peljáti v' obljubleno deshelo." (Ezeh. 37.) „Ne zbudite se témú, pravi Jesus, sakaj pride ura, de bodo vfi, ki po grobih spiyo, glas Sina boshjiga saflifhali, ino tajisti, ki ga bodo saflifhali, bodo shivéli." (Jan. 5, 25.) Naj li ravno nashe truplo sverina rasterga, naj njega morje poshrè, ali semlja povshije: Bog bo saklizal, ino vřako bo dalo to svoje nasaj. O pravizhen! ti, ki lepo svesto sa Jesusam hodish, ne boj se vezh vmréti, sakaj Jesus, tvoj isvelizhar, sopet shivi — s' njim bosh oshivél tudi ti, ino pojdesh, ki li dobro storil, k' vřtajeđu shivlenja. (Jan. 5, 29.) Smert je tebi le pot k' tvojimu ljubimu Ozhetu, hladno pokopalifhe le pozhivna posteljza sa tolikim terplenjam, trohnoha je le prenovljenje tvojiga rahliga trupla sa novo vezhno shivlenje, sakaj: Sedajno mešo ino kri ne moreta v' nebela, ino strohливо ne more nestrohливiga deleshno biti. „Sa to se strohливо truplo vseje, de bo nestrohливо vřtalo." (I. Kor. 15, 43.) Tolashi se, vboshiz! v' svojih teshavah s' prihodnim vřtajeđjam, kakor brumen Job, rekózh: „Vém, de moj Odreshenik shivi, ino de bom posledni den is semlje vřtal, ino bom sopet s' svojo koshó obdan, ino v' svojim meši svojiga Boga vidil. Ravno jes ga bom vidil, ino moje ozhi ga bodo gledale: to sáupanje v' mojim ferzi leshi." (Job. 19, 2 — 28.) Blagor tebi, ako veliko, pa vender vse voljno poterpish; sakaj, kakor zhařtitlivo je bilo Jesusovo telo, bo tudi tvoje — kakor so se svétile njegove svete rane, se bo tudi svétilo tvoje terpljenje. Kakor so se angeli per Jesusovim vřtajeđu v' lepi nebeshki podobi mladenzhov perkasali, ravno tako vři omlajeni li bodo enkrat isvoljeni roke podajali. (Mat. 22, 30.)

3. Alj de li bomo ravno vři od smerti vřtali, vender ne bomo vři frezhno spremenjeni. Ako se slabo, pokasheno fème vseje, tudi lepa sètev israřla ne bo. V' kakovi hudobii bosh pokopan, v' taki bosh tudi is semlje fhel. Is eniga pokopalifha bomo vidili vřtati dva: eniga po nebeshko spremenjeniga k' vezhnimu shivlenju, drugiga po peklenřko ofřtudniga k' vezhnimu pogublenju, sakaj: „Tajisti, kateri

so dobro storili, pojdejo k' vstajenju shivljenja, tajisti pa, kateri so hudo storili, k' vstajenju obsodbe." (Jan. 5, 29.) Slisjali bomo preklinjat nespokorjeniga grešnika vse svoje ude, ki so mu toliko gerdobe krivi; slisjali pa tudi hvaliti brumno dušo svoje po nebesko lepo telo, s' katerim si je toliko velizhastvo saflushila. Vidili bomo isvoljene snanze in prijatele se veselilo s-hajati, ki so eden drugiga na tēm svēti v' dobrim podpirali: gledali pa tudi hudobne edniga pred drugim beshati, ki so v' shivljenji radi eden k' drugimu sahajali, ino sapelivo tovarshijo imēli. Vse pregrēšno veselvanje hudobnih se bode v' shalošt, vse zhasno terplenje pravizhnih se bo spremenilo v' vezhno veselje sa dušo ino teló.

III.

Preljubi moji bratje in sestře! ki s'he doneš vefelo velikonožh, le tē zhašttilivi god Jesufoviga vstajenja, skupaj obhajamo: tudi naš bodo skoraj pokopali — ene tukaj, druge, sam Bog vē, kam. Vender se bomo enkrat sopet snidli, kedar pride tajisto zhudno jutro našhiga vstajenja. Vidili se bomo sopet, pa kako? Shaloštui ali vefeli, frezhni ali nefrezhni? To je doneš imenitno, potrebno prashanje sa naš. Kako bo našhe shivljenje, taka bo našha smert, ino kaki vmerjemo — pravizhni ali krivizhni, bomo tudi vstali — frezhni ali nefrezhni. — Gle te, ljube dušhe! sdaj so dnevi vstajenja sa vse stvarl, dnevi duhovskiga vstajenja tudi sa naš. Zela natora vstaja od svojiga simskiga spanja, vsaka stvar sopet v' novo oshivlja, ino marfkateri grešnik, ki je morebit zelo leto v' smertnih pregrehah spal, se sbudí saj o sv. velikonožhnim zhasi, se spokori in sazhne v' novo shivēti. Vstanite tedaj tudi vi, keršhanske dušhe! is stariga groba svojiga pregrešhniga shivljenja, oshivite svojo dušo s' vredno prijetimi sv. velikonožhnimi Sakramenti, ino sazhnite v' Jesusu v' novo shivēti; sakaj: „Kakor je Kristuf, naš opominja sv. Pavl, skos zhašt Ozheta od mertvih vstal, tako naj tudi mi v' novim shivljenji hodimo.“ (Rim. 6, 4.) Ne dajmo se vezh v' stare pregrehe sakopati, sakaj: „Kakor je Kristuf od mertvih vstal, in vezh ne vmerje, in smert dalejnima do njega oblasti: tako tudi mi,

ki smo grehu odmerli, se ne smémo vezh v' stare navade poverniti, de ne bo pregreha v' nashim vmerjohim trupli gospodvala." (Rim. 6, 12.) Premagajmo serzhno vse skušnjave, poterpimo s' Kristusam voljno vse teshave; saj vse le kratek zhas terpi — en zhas pa saj dolgo, tudi dolgo na tem sveti vezhno ne terpi. Kedar pa pride veliko jutro nashiga vstajenja, takrat bo konez vsiga zhasniga, ino sazhetik vsiga vezhniga, frezhen ali nesrezhen tudi sa nas. Kakor vezherno sonze sahaja, tako tudi vezhi del juterno vstaja: lepo jasno, ali pa v' oblake sakrito. Ravno taka bo tudi s' nashim sedajnim shivlenjam ino prihodnim vstajenjam. — Kedar se nam bo enkrat sonze tega sveta stemnilo, o de bi se nam le prihodno jutro sodniga dne tudi tako lepo rasvetlilo, kakor ljubimu Jesusu, ino njegovim prijatelam, de bi njemu s' angeli vezhno Alelujo prepévali. Amen.

XXVII. Velikonozhen pondélek.

Od dobrih ino slabih pogovorov.

Dva uzhenza na poti v' Emaus. Luk. 24, 13 — 35.

Lepo je gledati v' spomladnim jutri shlahno duhezhe roshe zvetéti: she lepshe je viditi brumne tovarshe ino tovarshize po pravizhnih potih poshteno hoditi. Veselo je slishti gmetne ptize v' selenim logi prepévati: she bolj veselo je poslushati brumne pogovore, katere bogoljubni popotniki med sebo imajo, sakaj v' sredi take tovarshije je Jesus sam, kakor je s' dvema uzhenzama hodil po perpovešti denáshniga sv. evangelja.

I.

Kakor otrozi bres ozheta, kakor ovzhize bres svojiga pastirja, so se prijatli Jesufovi po njegovi

smerti na vse kraje ras-fhli. Dopolnilo se je prerokovanje sv. písmá, ki govori: „Pastirja bom vdaril, in ovze se bodo rasfakropile.“ (Zah. 13, 7.)

V. 13. V' vezhérki ravno tajístiga dné, v' katerim je Kristuf od mertvih vstal, šta Kleofa ino njegov tovársh vsa shalofstna hudobno mésto Jerusalem sapustila, ki jima je ljubiga Gospoda vmorilo. V' Emaus, v' en terg nekaj zhes dve uri hodá od Jerusalema, šta se podala, si ohladit svoje shálofsto serze. Zel pot se od nedolshne smerti Jesufove pogovárjata, eden drugimu svojo shalofst toshujeta, in kakor svešta prijatla se toláshita. — Srezhen, kdor dobri-ga prijatla ima, de mu lahko vse svoje serze odkrije! Shalofst je le na pol shalofst, veselje pa dvakrat veselje, kedar se svestimu prijatlu lahko pové. Sam Bog v' takih serzih rad prebiva, ino jih s' nebeshko tolashbó napolni, kakor vsmilen Jesuf ta dva uzhenza.

V. 15. Shé šta prezej dalezh od mésta, ino bres straha se bolj na gláf od Jesufa pogovárjati sazhueta, kar se jima nesnán popotnik perdrushi. Posnala ga nista, alj on ves prijásn se s' njima v' marne podá. „Kaj vama je, ljuba prijatla! jih poprashta: vi dva morta kaj shalofstniga med sebo imeti, de šta tako pobítiga serza.“ Kleofa njemu s' milim serzam potoshi, rekózh: „„Ali nizm ne vésh, kaj shaliga se je v' Jerusalemskim mésti v' téh dnéh sgodilo?““ „Kaj takiga?“ vprasha on. „„Nisi nizm flishal, mu sazhueta obedva perpovedvati, od Jesufa Nazarenskiga, kako imeniten prerok je bil, kako je lepo uzhlil, koliko zhúdeshev storil, od Boga ino od ljudi visoko fhtimán. Saj si vender mogel svéditi, kako so ga nashí oblastniki ino vishi duhovniki k' smerti oblodili, ino na krishi vmorili. Veseli smo ga bili, kér nam je bil obljubil, de bo svojo Israelsko ljudstvo odreshil; tudi je rekel, de bo od smerti vstal. Pa shé je donef tretji den, kar so ga pokopali, ino midva she nizm ne véma, kakor to, de so ene shene smed nashih davi (donef v' jutro) na vse sgodaj k' pokopalishu shle, ino so nasaj perletéle, povédát, de niso njegoviga trupla najdle, ampak angeli so se jim perkasali, ino prízhali, de on sopet shivi. Tudi nekoliko nashih tovarshov je po tem k' pokopalishu teklo: vse so ravne tako najdli, kakor so shene rekle,

njega pa ne.“ Tako sta uzhenza nesnánimu perjatu svojo teshavo potoshila, ino leshej je njima per serzi.

V. 25. „Oj kako ste vender nespametni in slabóvni boshjim besedam, ki so vam jih preroki boshji od nekdam govorili!“ tako jima nesnán priatel v' besedo seshe. „Kaj nista sl' shala svetiga písma brati, kako se bo s' Odreshenikam godilo: de bo moral veliko terpèti, ino de shè le skos njegovo terpenje in smert se bo njegovo velizhaftvo sazhelo? Le poslušajta, njima na dalej preroke raslaga, kaj je shè Mosel od isvelizharja napovedal, de ga bo lastno ljudstvo saverglo; kaj so tudi drugi preroki od njegovi a terpenja ino smerti govorili, de mu bojo roke ino noge prebòdli, de ne bo zhloveku podobén; de bo s'zer pokopán, pa strohnél vender ne bo. Alj vam ni on sam pravil, kaj se bo vse s' njim godilo“? Tako ljubesnivo jima sv. písma raslaga, de sama ne vésta, kdaj do terga pridejo. O kako lehi bi bili tudi nashi poti, ako bi jih lepi pogovori krájshali!

V. 28. Sonze je shè v' boshji gnadi sahájalo, in ljubesniv popotnik se dalej odpravlja. „Oj, nikar dalej ne hodi, sta djala; pojdi s' nama, bolh verzherjal. Kam pa pojdesh nizoj, saj se shè mrazhi.“ Dober perjatel rad sa dobrim potegne, ino tudi on se ne dá dvakrat profiti. Na prvo besedo s' njima gré. Kar premoreta, mu postresheta. Vsi trije grejo sa miso; pa onadva she ne vésta, koga med sebo imata. Popotnik prime sa kruh, ga polveti, rasómi, ino pred nju poloshi; in kakor bi se jima salvétilo, na ravno tém Jesusa sposnata, ki med njima sedi. Vesela grosa ju opade, she besede nista isrekla — kar minil je, in ga ni vezh med njima. „Poglej si le, sazhneta sdaj eden drugimu praviti, sa tega dél nama je serze tak od ljubesni do njega gorélo, kedar je nama gredózh sv. písma raslagal.“ Od velikiga veselja jima ne dá vezh sedéti. Spotoma se she tisti vezher v' Jerusalem poverneta, svojo frezho ednajst apostelnam praviti. Alj tudi oni so jima s' veselim glasam naproti pravili, de je Gospód resnizhno od mertvih vstal, in se je Simonu Petru perkasal. Uzhenza sazhneta vse na tenko perpo vedvati, kako se je njima godilo; ino she isgovorili se niso, kar Jesus v' sredi med njimi stoji, ino vse

skupaj obišhe. — Glejte, kako ljubesnivo je poshtenih tovaršhov shivljenje, kako sveto in polno nebeske tolashbe je njih govorjenje, in koliko veselja njih ferze savshiva! — Naj bi bili tudi naši pogovori ravno tako brummi ino podobni, o! koliko slabiga bi naš ovarvali, koliko dobriga bi nam pernesli; sakaj: „Kar je per lepih roshah shlahen duh, so v' tovarshijah poshteni marni; kar je per malovrednih roshah gerdi smrad, so per ljudéh slabi pogovori.“

II.

Velika dobrota vsigamogózniga Stvárnika je naš govorni jesik: s' njim odkrijemo svoje snotrajno veselje ino terplenje, po njem sprashamo ino svémo vse potrebne rezhi, kar druge stvari ne samejejo. Jesik je shlahnija zúlovéshkiga trupla, Ravno tolika je pa tudi naša nehvaleshnost in hudobija, ako, namesto boshje zhašti, namesto svojiga ino drugih isvelizhanja, svoj jesik v' rasshalenje boshje, v' pohujshanje blishniga ino v' lastno pogublenje obrazhamo. Ino to se godi fkos slabe pogovore.

Naj bi prishel vsmileni Jesuf den denashen med vas mlade ljudi, kakor se je dvema uzhenzama po poti perdrushil, ino vas poprashal: „Kake pogovore med sebo imate?“ Kaj bi njemu po refnizi obstali? Sramvaje bi mu morli odgovoriti, rekózh: „Mi se na svojim déli, kakor po svojih potah, naraji od nespodobnih rezhi pogovarjamo, klafamo, spodbadamo, pikamo, eden drugiga v' hudo napejlújemo, dokler se ne sipeljámo. Zhe naš eden ali drugi posvari, mi téga ne porájtamo, she le saframújemo ino po krivim obrékamo ga, tako, de vezhkrat nar nedolshnej nar malopridnej ostane.“ Kaki so ti pogovori? Oni so pogovori pogublenja, savolj ktérh Kristuf strashno shuga, rekózh: „Boljsho bi bilo takimu, de bi se mu mlinški kamen na vrat obéfil, ino se v' globozhino morja potopil, kakor de pohujshanje daja.“ (Mat. 18, 6.) — Med njimi Kristufa ni, takim je le satan pajdash.

Ako bi se med vas, vi shé perlétni moshje ino shene! Kristuf perdrushil, poprashaje: „Kake pogovore med sebo imate?“ Rudezhiza bi vas oh-

letéla, kér bi mu morli povedati in rezhi: „Mi po svojih hojah ino opraviilih nar raji slabó od blishniga govo imo: hudo, kar je storil, nalash bres vse potrebe rasnáshamo, pa she rezhemo vezh, ko je réš, sa to, kér smo nevsmileni opravlivzi; si tudi pogosto kaj hudiga vmislimo, ino zhres blishniga poláshemo. Kar je dobriga storil, mu na hudo isvrázshamo, sa to, kér smo hudobni obrek vavzi.“ Kaki so ti pogovori? Ne kershaufski, ampak pesjanfski, kér se po njih terga poshtenje blishniga, ino se mu krade dobro ime. Nad takimi se milo potoshi v' sv. písmi modri pridgar, rekózh: „Jes sim sooserl, ino sim vidil obrekvanje, ki se pod sonzam godi; folse nedolshnih, ki so krivizo terpeli, pa niso imeli tolashnika. Tedaj sim hvalil mertve, ki so she vmerli, ino ne vidijo hudiga, ki se pod sonzam godi.“ (Pridg. 4, 1.) — Med takimi Kristusa ni, kjér so sovrashni jesiki.

Zhe bi prishel Jesus v' vašo drushbo, vi dobrovoljzi! pa bi vas prashal: „Kake pogovore vi po kerzhmah ino po svojih navadnih pojedinah med sebo imate? — Kaj bi njemu vi na to rekli? Omolknili bi, ino morli v' framoti sposnati: „Mi svojiga blishniga per dobrih voljah radi hudo sodimo, kakor snajo vsi natolzovavzi; mi radi sdrashbe délamó, eden drugimu sovrashtvo napeljujemo, po navadi molopridnih podpihvavzov. Mi preklinjamo duhovsko ino deshelfko Gospofsko, oponáshamo pridgarje ino uzhenike, sanizhujemo boshje rezhi, ino eden drugiga drashimo, samo sa to, de nam je kraji zhal.“ Kaki so pa taki marni? Ti so satanovo sème, so zima vse hudobije. „Tak jesik, pravi sv. Jakop, je sapopadek vse krivize, ogenj, ki ves tek nashiga shivlenja poshgè; nepokojna hudoba, poln smertniga strupa.“ (Jak. 3, 5—8.) Kaj je zhaftilivshiga, kakor boshja refniza, ona nebeshka deviza, ki je ljuba Bogu ino vsm pravizhnim ljudém; lashnivi jesiki jo poteptajo. Kaj je lepshiga od nebeshke nedolshnosti, one drushize angelske; ino nesramni jesiki jo omadeshujejo. Kaj drashej, kakor ljubo poshtenje, le té shlahen duh zhloveshkiga shivlenja; alj opravliivi pogovori ga pomandrajo. Kaj je boljshiga, kakor ljubeshnivi mir in lepa sastopnost med

domázhimi in med fofefkó, ki nam shivljenje pošilja; foverashni marni nam jo podêrejo. Tudi sv. kershanfko véro, ki nas proti sv. raju peljá, se nam podstopijo sapelivi pogovori kasiti. Ni stanú tako svetiga, ni zhloveka tako imenitniga, de bi se ga hudoben jesik ne lotil. „Hudobni brusijo svoje jesike kakor kazha, modrolov strup je pod njih shnabli.“ (Pf. 139, 4.) „Kakor se divja hijena svetlobe ogiba, le temó ishe, mertve is grobov kopá, se s' zhervami pase, ino s' gnilobo masti: ravno tako raskopajo hudobni ogovarjavzi pokopalisha sakrite posabnosti vlezhejo sagernjene slabosti ino pregreške svojiga blishniga na svetlo: se s' tém shivijo, de njih poshtenje tergajo; se s' tém redijo, de jih rasnabhajo skos svoje slabe pogovore, pravi sv. Bernard. Ino take divje sverine mi med sebó terpimo, ino vezhi del radi s' njimi potégamo?“ S' jesikam Boga Ozheta hválimo, ino ljudi, po boshji podobi vstvárene, kolnemo s' njim. „Is enih ust gré hvala ino klétev! To, ljubi bratje! bi ne smélo tako biti,“ opominja sv. Jakop. (3, 9. 10.)

Gorjé pa tudi satorej vřim jesikam, ki hude pogovore v' navadi imajo. „Zhloveku hudojesizhnimu ne bo dobro na semlji.“ (Pf. 139, 12.) Na Angleshkim je shivel hudojesizhnik, ktérimu so bili pregréšni marni nar vezhi veselje. Na smertni postelji ga je vest toliko pekla, de si je sam svoj jesik grisel, dokler ni vmerl. Ino kaj she le bo po smerti? „Ne motite se, pravi sv. Pavl, hudojesizhniki ne bodo boshjiga kraljéstva posédli. (I. Kor. 6, 10.) Veliko jih je skos ořter mezh pomorjenih, pa vender ne toliko, kakor skos jesik pogubljenih.“ (Pridg. 28, 22.)

III.

Ljubi moji bratje in sestře! ako nas je téga grosa in strah, várimo se, de se tudi nam pergodilo ne bo. Dajmo svoj jesik v' bersde kershanfke modrořti, de se nam v' hudo sapletal ne bo. K' tému vam dones fhtiri slate nauke modriga sadershanja podám.

1. Govorimo po malim, ino nizh bres potrebe; sakaj kdor veliko marnja, ali veliko vé, ali pa veliko lashe, ino je smiram v' veliki pregréšni nevárnosti. „Obilno govorjenje ne bo bres greha;

kdor pa svoje usta sdershuje, je moder.“ (Prip. 10, 19.)

2. Govorimo varno ino nikoli bres modrosti; sakaj hitro pade beseda, pa tudi beseda vbije zhloveka, ako se varno ne postavi. Kakor pifar svojiga peresa popréd ne pomozhi, dokler ne vé, kaj bo sapisal: ravno tako ne smémo svojiga jesika tudi mi oberniti, dokler ne pomislimo, kaj bomo rekli. „Vashe govorjenje bodi prijasno, s' foljo (modrosti) potrosheno, de véste, kako vam gré, vsakimu odgovoriti. (Kol. 4, 6.)

3. Govorimo is serza ino po resnizi. Poshteno naj tezhejo nashe besede, zhiste is zhistiga serza. „Dober zhlovek is zhistiga serza govori dobro, hudoben zhlovek is hudobniga serza govori hudo; sakaj is obilnosti serza usta govoriyo.“ (Mat. 12, 35.)

4. Ne nastavljajmo svojih ushéf pregreshnim pogovoram. Ako uho poslušhalo ne bo, ne bo imel jesik komu govoriti. „Kakor pshiza, na terd kamen vstreljena, odkozhi, ino pogosto ravno tajistiga sadene, ki jo istreli: ravno tako hudojesizhnik, ako vidi, de se poslušhavzi od njega obernejo, sam sebe sadene, omolkne, ostermi, in njega strup mu bo na njegovih shnabliah vsehnil.“ (Sv. Hironim.)

Ljube dushe! „Kdor hozhe veseló shivljenje imeti in dobre dni viditi, naj svoj jesik hudiga varje,“ pravi sv. Peter (I. 3, 10.), ino to mi vsi shelimo. Podajmo si tedaj roke, de hozhemo eden drugiga hudih pogovorov varvati, svariti, ino med sebó slabih marnov ne imeti. Glejte, tako bo vsmileni Jesus po vsih nashih potah, v' nashih tovarshijah ino per vsih nashih dóbrovoljah v' fredi med nami, mi pa per njemu vékomaj. Amen.

XXVIII. Perva nedelja po veliki nozhi,
bela nedelja imenovana.

Od mirne ino dobre vesti.

Jesuf pride skos saperte vrata k' uzhenzam.
Jan. 20, 19—31.

Vojško imá hudo s' dobrim, vojsko pekel s' nebefami peljá; vojskuje se v' zhlovéshkim ferzi pregreha s' zhednostjo, ino vsakimu zhloveku veliko nepokoja napravi. Nar hujshi nepokoj pa le grešnik v' svojim ferzu obzhuti, sakaj: „Kedar koli zhlovek kaj napzhniga ali grešhniga misli, sheli ali stori, je prezej nepokojin v' svojim ferzi. Sa to prevsetni ino lakomni nikoli mirú nimajo, vbogi v' duhi pa ino ponishni imajo mirú dovólj (sadošti), pravi brumen Tomash Kempensar. — Le to vojsko med hudim in dobrim frezhno skonzhati je zhlovek sam po sebi prefláb. Kristuf, nash isvelizhar, je prishel hudobo premagat, nam je prinesel ljubi mir ino dodélil tudi pomózh, tajistiga dosezhi, kakor nam ljubesniva prigodba denáshniga sv. evangelja kashe.

I.

— V. 19. Kakor sapushene sirote, ki so ravno pred vzherajim svojiga preljubiga ozhéta pokopale, so Jesufovi uzhenzi, vsi shaloštni, na vezher tretjiga dne po njegovi smerti sa misó: ravno tam, kjér je kratko popred she on s' njimi sedel, ino od njih slovo jenal. V' strahih pred sovrashnimi Judi so duri (dvéri) svesto saperli, si svesti, de nobena sovrashna duha ne more do njih. Ravno se pogovárjajo, kar so zhresden od Jesufa shlihal: ino poglej! per sapertih vratah Jesuf med njimi stoji. — Vsi osterinijo ino le glédajo ga. Jesuf pak, on tolashnik vsih shaloštnih,

jih prav po domazhe prijasno posdravi, rekózh:
„Mir bodi s' vami!“

V. 20. Kjer ni Gospoda, tudi ni mirú; tamkaj prebiva strah, kakor v' serzi Jesufovih uzhenzov, kedar so svojiga Gospoda sgubili. Pa kakor hitro spet njega med sebo vglédajo, njegove roke potipajo, vidijo njegovo prebódeno stran — kedar jim vse svoje rane povelizhane kashe: beshal je strah od njih, prishel je spet serzhni mir, in uzhenzi Jesufovi so se veselili, kér so Gospoda per sebi vidili. — Bres Gospoda nebél ino semlje v' védnim strahi shivimo pogosto tudi mi; le dokler smo s' Bogam sklenjeni, v' našim serzu ljubi mir prebiva, sakaj: „Ako je Bog s' nami, kdo bode soper nas?“ (Rim. 8, 31.) — Nesrezhni gréh je ves zhlovéshki rod od Boga lozhil, Kristuf je nas skos svojo smert s' Bogam spet sklenil: ravno sa to jim je she drugokrat ljubi mir isrozhil, rekózh: „Mir vam bodi!“

V. 21. Mir nam je Jesus is nebél od Ozhéta na semljo prinesil: mirno ino frezhno shivéti je on uzhlil; mir med Bogam ino zhlovekam narediti, je terpel ino svojo kri prelil; le té nebeshki mir vlim ljudém rasonaniti in podeliti vkashe on svojim apostelnam, rekózh: „Kakor je Ozhe mene poslal, pošlem vas tudi jes. Uzhite vse narode, ino keršite jih, ino jim skos sv. kerst nebeshki mir s' Bogam, s' svojo vestjó, ino mir s' zelim svétam podelite. Kdor bo véerval ino bo keršhen, bo isvelizhan.“ (Mark. 16, 16.) — S' nebeshkim miram pošle Jesus svoje apostelne po zelim svéti, jesar (tavshent) ino jesar shé vidi on ljudi skos sakrament sv. kersta v' njegovo sv. véro stopiti, ino v' njéj nebeshki mir vshivati; alj jesar ino jesar svojih keršhenikov vidi spet v' gréh nasaj padati, ino mir serza sgubljati. — On, ki je prishel iskat, kar je sgubleniga, ino nozhe nobéniga sgubiti téh, katere je njemu Ozhe nebeshki isrozhil, she tudi sa take, zhe ravno nehvaleshne gréshnike, pomózh preskerbi, skos katero spet isvelizhanski mir sadobijo, ako le sami hozhejo. Ravno per téj priliki deneshniga sv. evangelja Jesus svojim apostelnam veliko oblást isrozhil: kristjanam, ki so po sv. kersti grešhili, gréhe odpulhati, in tako sakrament sv. pokore postavi.

V. 22 — 23. Gréhe odpufhati samore le Bog: Kristuf jih je odpufhal, ino je to svojo boshjo oblást po zhudeshih fkasal. Ravno to oblást svojim apostelnam isrozhi; sa to v' nje dihne ino jim dá sv. Duha, rekózh: „Prejmite sv. Duha: katerim bote grehe odpustili na semlji, odpufsheni so jim v' nebéfih; katerim jih bote sadershali na semlji, sadershani jim bodo tudi v' nebéfih.“ — To jim sgovoril je, in is pred njih sginil. — Toliko neisrezhenó veselje jim je naredil, sapustil jim, grehe odpufhati, toliko oblást! — oblást, katera tudi naf gresfnike tolashi, tudi nam novo veselje daja, zhe smo se ravno svojiga Isvelizharja fkos gréshno shivljenje lozhili, ako se k' njemu povernémo, v' resnizi poboljšhamo, ino svojo véro shivo obudimo, kakor sv. Tomash, ki je bil pervo veselje sahodil, kér ga med Jesufovimi uzhenzi ni bilo.

V. 24 — 25. Uzhenzi, od prevelikiga veselja she le odehnili so si, kar Tomashu vrata odprejo, ino mu veselo naproti povéjo: „Gospóda smo vidili.“ On jih le gléda; — zhudno se mu to sdi, kar je sa res zhudno bilo. „Nemogozhe, je Tomash djál, de bi verjél, dokler ne póloshim svojiga persta v' lze-line njegovih ran, ino svoje roke ne denem v' njegovo desno stran, katero sim vidil na krishi prebódeno.“ — Tako terdo, kaj dobriga vérvati, je serze zhloveshko, dokler ga milóft boshja ne omehzhá, kakor je vsmileni Jesuf Tomáša.

V. 26 — 28. Ofem dni potém, rávno denashno nedéljo, so apostelni vfi s' Tomasham vred sbrani. Veselo osmino vstajanja Jesufoviga obhájajo, kar Jesuf spet fkos saperte vrata med nje stopi, jih posdravi, terdovérniga Tomáša ljubesnivo posvari ino mu rezhe: „Tomash! tak sdaj podaj perst v' moje rane, kakor si hotel; polóshi she svojo roko v' mojo desno stran: preprizhaj se, de sim resnizhno spet shiv, kakor so tebi tvoji tovarshi, svesti flushabniki moji, povédali, ino ne bodi tako malovérn, temuzh vérvaj; naj si ravno ne vidish, kar od resnizhnih ino pravizhnih prizh isvéfh.“ Tomash Jesufa sagledal ino saflishal, pa pred njega fklenil se je. Ves v' shalósti, de ni véval, ino pa ves nove ljubesni vshgan, Jesufu rezhe: „Moj Gospod ino moj Bog si ti, ki si resnizhno od mértvih vstal!“

V. 29 — 31. Lepo je bilo sposnanje Tomashovo, kér je Kristusa vgladal: she lepshi je shiva véra svestih kristjanov, ki v' Kristusa vérjejo, de si ga ravno s' svojimi telésnimi ozhmi sdaj ne glédajo, kér so zhudeshi Jesufovi sapísani, naš prevíshati, de je on boshji Sin. Sreznhi, kateri vérjejo tudi to, kar je Jesus she vezh storil ino uzhlil, kakor je v' evangeljskih bukvah sapísano, sa to, kér so apostelni ino vsi njih nastopniki tajísto priznali: freznhi, ki vse terdno vérjejo, kar sv. mati katolíhka zérkev uzhlí, „de po besedah sv. Janesa vérjejo na Jesufovo sv. imé, ino tako isvelízhani bodo.“

II.

Kar je sapísaniga tudi od terdovérniga Tomasha, vse je sa naš sapísano. Po Tomashovo smo se mi pogosto Jesufoviga nauka lozhili, njega s' svojim greslnim shivlenjam tajili: po Tomashovo se k' Jesusu poverniti, pred njega poklékniti mormo tudi mi, ino sposnati,“ de le on je naš Gospod ino Bog.“

Njega sizer vezh s' svojimi telésnimi ozhmi ne vidimo, svoje smóte njemu ozhitno sposnati ne moremo; pa naša sv. véra naš uzhlí, de je on namestnike svoje postavil, jim dal oblást, grehe odpúshati in sadershati. Pred boshjimi oblástniki se poníshati, se jim svojih grehov obtoshiti: to on od naš sheli. Sreznhi, ki vérjejo ino tako storijo: — kakor Tomash sgublen mir, tak oni novo veselje skos sakrament sv. pokore spet sadobijo.

1. V' miri s' Bogam shivéti, mirno vést iméti: to je na semlji nar shlahnej blagó — mir, katériga svét nam dati ne more, katériga le daja nam Jesus sam. (Jan. 14, 27.) Bres njega bi bila kraljéva krona tern na glavi, bres njega so skrinje dnarjov polne s-hrambe modroslov: samo dúshni mir nam naše shivlenje fladí. — Kolikokrat pa mi greslniki té shlahni mir ponídama satratimo, s' Tomasham v' straslnim nepokoji shivimo, ino bi terpéli na vezhno, ako bi Jesus noviga ozhíshoval nam sapustil ne bil. Postavil je pak sa greslnike sakrament sv. pokore, „ino, ako se svojih grehov spovémo, je Bog všmilén ino svest, de nam naše

grehe odpusti, ino na vse hudobe ozhisti.“ (I. Jan. 1, 9.)

2. Ne vsaki, ki pravi: Gospód, Gospód! pojde v' nebeshko kraljéstvo, ampak tajisti, ki dopolnijo voljo Ozhéta nebhéhkiga. (Mat. 7, 21.) Ne vsaki, ki se svojih grehov spové, bo odpušhanje sadobil ino pravi mir svoje vesti prijél, ampak le tajisti, ki vredni sad pokore rodi.

Drevje se sposnava po svojim sadu, prava svelizhanska pokora pa na poboljšhanji shivlenja. „Naj sapusti hudobnesh svojo pot, ino krivizhni svoje misli, naj se k' Gospódu oberne, ino on se bozhres njega vsmilil.“ (Isa. 55, 7.) Poravnati se morjo hribi storjene krivize, safuti doline samujenih dobrih dél, sravnana mora biti naša volja po boshji volji, ino Gospód bo prifhel: — Jesus, boshji Sin, bo s' svojim Ozhétam v' zhlovéhkim ferzi svoje prebi-valishe isvoljil, ino tako bo nebeshki mir ino veselje zhlovehko ferze vshivalo.

III.

Ljube dushe! shálostno ino nepokojno je bilo tudi vaše shivlenje, dokler niste s' Jesusam sklenjeni bili, ino ste v' grehih shivéli. Sveta velikonozhna spoved vaš s' Jesusam sklépa, vam ponuja shlahni mir pravizhne vesti. — Ako ste niste tajiste opravili, ne odlágajte dalej: páдите na svoje gresne kolena pred svojiga Isvelizharja, podajte se v' sa-flushenje njegovih sv. pét kervavih ran, spravite se s' njim, kér je vašh Gospod ino vašh Bog.

Vi pak, ki ste véрно ozhistili svojo vést skos pravo pokoro, se s' apostelni rasveselili svojiga Isvelizharja v' sakramenti sv. réshniga Telésa — vi, ki vshivate shlahni mir dobre vesti ino pokojniga ferza: varvajte, de vam ga ne vseme spet golufen svét, ki vam ga fzer vseti, dati pa ne samore, sakaj: „Nashe ferze, pravi sv. Avgushtin, je nepokojno, dokler ne pozhiva v' tebi, o Bog!“ Amen.

XXIX. Druga nedelja po veliki nozhi. Od dušhnih pastirjov ino ovzhíz.

*Jesuf dober pastir svojih ovzhíz. Jan. 10,
11 — 16.*

Lepo je gledati dobriga pastirja v' fredi svoje ljublene zhrede: The leplhi je viditi skerbniga uzhenika med svojimi svestimi uzhenzi, ki jih pase s' nauki milosti boshje, kakor s' mladim selenjam svoje ovze skerben pastir. — Tak ljubesniv dušen pastir je v'lim pravovérnim kristjanam Jesuf naš isvelizhar, kakor se v' denafhnim sv. evangelji on sam imenuje.

I.

Med pohlevnoj shivinzoj na semlji tudi derézha sverina shiví: med pravizhuimi ino mirnimi ljudmi pa tudi krivizhni hudobneshi prebivajo, ktéri s' svojimi hudobami isvelizhansko frezho poshtenih kristjanov tergajo, kakor derézhi volki pohlevne ovze. Takshni so bili hinavski fariseji ino shtimani pifmarje Judovskiga ljudstva, kateri so svetosheljne ljudi Jesufu odvrazhali, ino nebéshkiga uzhenika sa goljúsfiga sapelivza imeli.

V. 11. Jesuf se v' prizho svojih sovráshnikov in poslušavzov sa svoje poshtenje poskusi, rekózh: „Jes sim dober dušen pastir, de si ravno vi sovrashniki moji mene sanizhujete. Jes sim tajisti pastir, kτέρiga je shé Bog po preroku Ezechjelu (34, 23.) napovedal: „Obudil bom ediniga pastirja zhes nje, kateri jih bo pasil; té bo njih pastir.“ — „Le tajisti je dober pastir, ki ljubi svoje ovzhize: tudi jes, govori Jesuf, jih tako ljubim, de sa nje svoje shivljenje postavim.“ — Kar je Jesuf govoril, to je tudi storil: na sv. krishi je vmerl, de bi njegove ovzhize vezhno shivéle. — Tudi vsi ozhetje ino matere, gospodarji ino gospodinje so dušhni pastirji svojim

podlošnim, otrokam ino pošlam (drushini). Oj, de bi samogli tudi vsi ti s' Jesufam rezhi: Mi smo dobri pastirji svojih podlošnih! Alj vezhi del se le sadershijo kakor nesvesti najémniki, od katerih Jesuf v' denéshnim sv. evangelji perpoveduje.

V. 12—13. „Vi pravite, govori Jesuf dalej, de nisim jes svojim vérnim dober pastir, in de jih le sapeljujem. Alj, ako bi bil jes kak malopriden najémnik, bi sdaj ne hodil v' frédi svojih ovzhíz, dokler vi meni, derézhim volkam enáki, po shivlenji stréshete.“ Najémnik, ki ovze niso njegove, hitro sbeshi, ko le volka ygleda; on ovze divji sverini popusti. de se jih loti, jih terga ino rasganja. Ravno tako bi tudi vi radi s' mojimi vérnimi ovzhizami storili, de bi jes najémnik bil, ino bi sa svoje ovzhize ne skerbél; alj raji vmerjem, kakor bi jih sovráshnikam prepustil.“ — Glejte, tako naf Jesuf sa svoje domazhe skerbéti uzhi. Kako pa mi sa tajiste skerbimo? Pogošto ravno tako slabo, kakor bi le najémniki bili. — Starisli vidijo sovráshniga sapelivza v' hišho hoditi, ki bi rad njih sinam ino hzhéram nedolshnosti drago oblazhilo rastergal; alj oni téga ne porajtajo ino — molzhijo. — Gospodarji vedó, kaka sverina nesramnosti, sapravlivosti ino drugih pregréh med drushinó sahaja; alj oni pravijo: „Kaj nam sa to?“ ino jim vso svojo voljo dopustijo. — Shupani, sodniki (rotmani ali rihtarji) ino druga gosposka zhujejo, kako se shira po okolizah ino veséh rasujsdanje, pijanzhovanje, ponozhno vlazhuganje (vesvanje), ino vezh drugih hudobij; alj „oni meshijo, kakor bi slepi bili — ne zhmerknejo, kakor mutasti psi, kateri ne morejo lajati; prasne rezhi vidijo, spiijo ino sanje ljubijo.“ (Jes. 56, 10.) Oj gorjé takim predpostavlenim, ki tako slabo posnémajo Jesufa, dobriga pastirja!

V. 14—15. Dobriga pastirja perva skerb mora biti, de svoje ovzhize sposna, de vé sdravim sa pašho, bolnim pa sa sdravilo skerbéti. „Jes sim dober pastir, pravi Jesuf, sa to pa svoje ovze posnam, pa tudi moje vérne ovzhize mene posnajo, skerbno sa menó hodijo, ino moje nauke poslušajo. Ravno sa to pa tudi blagor jim! Kakor Bog, moj Ozhe nebesški, mene posná, tako tudi jes njega posnam; sposnale bodo tudi Boga skos moje nauke

vse vérne ovzhize, sa katere jes svoje shivljenje postavim.“ — Boga sposnavati, se naukov sv. kershanške vére uzhati, na svoje otroke ino drushino glédati, jih hudiga varvati ino vse dobro uzhati: to je starishov, gospodarjov ino gospodinj, kakor vsih drugih predpostavlenih, sveta dolshnost. Pa le malo jih to porajta. Veliko jih je, katerim je Bog zelo nesnán, ino bogabojezhiga shivljenja per njih doma ni. Kakovi pa so pastirji, takove njih ovzhize; kiki predpostavleni, taki podloshni. Vezhi del ravno taki so Judje bili, kedar je Jesus med njimi uzhi. Ravno sa to je pa tudi jim boshje kraljéstvo odvseto ino drugim dano bilo, kateri so boljshi sad pravizhniga shivljenja obrodili.

V. 16. Terdovratni Judje niso hotli Jesusa sa svojiga pastirja sposnati; alj vender sa to on ni bres ovzhíz: „Jes imam she druge ovzhize, jim je djál, zhe ravno niso is hléva Judovskega ljudstva, ampak is od nevérnih ajdovskih narodov. Tudi tajiste moram med svoje ovzhize perdobiti, de bodo moj glas slisnale, ino mene sa svojiga pastirja sposnale, naj de bo sa vse en hlév ino en pastir.“ — Kdo pa je té edini pastir? Sam Jesus, nash isvelizhar. Kdè je ta edini hlév? Sama sv. kat. kersh. isvelizhanška zérkev, ino mi véрни kristjani smo tajiste ovzhize — ki nismo is perviga hléva, isvoljeniga Israelskiga ljudstva, ampak is drugiga hléva, nevédnih nesnabogov in malikvavzov, v sv. kershanško zérkev perpeljani. Poklizal nas je Jesus skos svoje namestnike med svoje ovzhize, ino skos nje neprenéhama sa nas skerbi. Sreznhi smo, ako glas namestnikov boshjih, nashih dushnih pastirjov, svesto poslushamo, ino hodimo kakor dobre ovzhize sa Jesusam, svojim pastirjam.

II.

Draga je zhréda Jesusova: on je tajisto odkupil ne sa malovreden dnar, temuzh je dal sa njo svoje lastno shivljenje. Isrozhil je svojo kershanško zhrédo namestnikom svojim, de sa njegove drago kuplene ovzhize skerbi. Velika mora biti tedaj tudi njih skerb, tajiste svesto pasti. „Gledajte na sebe, ino na vso zhrédo, opominja sv. Pavl dushne

pastirje, v' kateri val je sv. Duh postavil, vishati zérkev boshjo, katero je s' svojo kervjó pordobil.“ (Djanj. Ap. 20, 28.) Teshka butara floni na duhovskih ramah, sakaj jih dolshnost je:

1. Uzhiti svoje vérne ovzhize. „Pojdite, ino uzhite vse narode! tako jim je Jesus narozhil. Uzhite jih dershati vse, kar koli fim vam sapovedal.“ (Mat. 28, 19. 20.) Kako se pa uzhijo nektéri kristjani sedajniga zhafa? Enim so rade predolge pridege, ino predolgozhafni kerfhanfki nauki, kér jim boshjo besedo poslušhati mersi. Drugi sapushajo prepogosto svojo domazho zérkev, ino prevzeh po boshjih potih hodijo; ne posnajo svojiga domázhiga pastirja, ino tudi oni jih posnati ne morejo. Kedar se pa sa velikonozhno spoved isprafhuje, ino duhovski pastirji svoje ovzhize bolj natenke sposnati shelijo, tistokrat je pogosto le sovrashtvo ino preklinjanje njih povrazilo. — Dushnih pastirjov dolshnost je:

2. Svoje ovzhize posnati. „Jes posnam svoje ovzhize, pravi Jesus, ino one mene posnajo.“ (Jan. 10, 14.) Srezhen tisti boshji namestnik, ki se sméjo s' svojimi ovzhizami ravno tako pohvaliti. Pa kako teshko je to! Zhe duhovski gospód po enim ali drugim popráfahajo — posvedujejo, kako se v' téj vefi, ali uni hifhi godi, se jim velikokrat slashe, ali pa s' nevoljo odgovori: „Kaj jim sa to!“ Tako malopridne ovzhize déljajo. — Dolshnost duhovnikov je:

3. Svariti ovzhize, ki se slabo sader-shijo. „Tó, kateri greslhijo, posvari v' prizho vsih, de se bodo tudi drugi bali, opominja sv. Pavl dushniga pastirja. Saterdim tebi v' prizho Boga ino Kristufa Jesufa, kateri bo fodil shive ino mertve o svojim prihodi ino svojim kraljéftvi: osnanuj besedo, ne jenjaj, bodi si perloshno ali ne perloshno; previshuj, prosi, svári s' vsm poterplenjam in naukam.“ (I. Tim. 5, 20. II. Tim. 4, 1. 2.) Kdo se pa huji saméri, kakor vbog duhovnik, ako kogar svojih farmanov k' sebi poklizhejo, njega posvarit ino poboljšhat. „Nimam per njih kaj opraviti“ — to je malopridnih dush prevseten odgovor.

4. Strahvati svoje nepokorne ovzhize, s' dobrim ino s' hudim, ozhitno is kanzelna

ino skrivaj v' spovednizi, so dolžni dušni pastirji. „Tebe sim sa zhuvala dal, pravi Gospód, de govoriš v' mojim imeni, ino rezheš: Hudobnik! gotovo boš vmerl; ako pa hudobniga ne boš opominjal, de bi od svoje hudobiye odstopil, bo hudoben v' svoji krivizi vmerl, njegovo kri pa bom is tvojih rok terjal.“ (Ez. 33, 7. 8.) Gorje po tih besedah dušnim pastirjam, ako molzhijo! Alj kaj storijo malopridne ovzhize? Resniznim ino oštrim pridgam se presérno smejió, rekózh: „To je duhovnikov oralo (plug) ino brana;“ ino ne porajajo rezhe ne resnize. Ako so ošter ino zhist spovednik, ki po Jesufovím nauki ravnajo, se jih radi grešniki ogiblejo, kakor bi se bali, na dušni osdraveti — ino si le ishejo malopridne najémnike, kateri jih na svojih lastnih ramah v' peklénski breseni nešejo.

Glejte, ljube ovzhize Kristusove! to je teshavna butara, ki jo dušni pastirji nosijo, kedar sa val skerbijo. „Opravilo imajo, pravi sv. Gregor, katero je sa angeljske rame preteshko.“ Kdo pa jim tajisto bolj teshi, kakor hudobni kristjani; sakaj nar huji je sa dobre duhovnike to, zhe morjo namesti vbogljivih ovzhiz terdovratne in svojglavne kosle pastir, katere bo enkrat nar vekshi Pastir na svojo levo odbrati dal, ino jih potém v' vezhni ogenj obsodil. O nikar, ljube duše! de bi tudi vi med tajistimi bili, katerim Jesus porezhe: „Pobèrite se prezh od mene, vi prekleti! jes val sa svoje ne sposnam.“ — Ako pa hozhete biti dobre Jesufove ovzhize, oj tak:

1. Poslufhajte svesto isvelizhanfski glaf boshje besede, sakaj té je glaf Jesusa Kristusa nashiga ljúbiga pastirja. Vafhi dušni pastirji ne govorió sami od sebe, ampak sv. Duh skosnje govori. „Kdor val poslufha, pravi Jesus, mene poslufha; kdor pa val sanizhuje, mene sanizhuje, ino tudi Ozheta, ki je mene poslal.“ (Luk. 10, 16.) Naj so duhovnik, kaki hozhejo: ne na njih gledati, temuzh poslufhati nauke, katere dajajo, je ovzhiz Jesufovih sveta dolshnóft. Naj je posodva slaba ali sala, de le shlahne rezhi v' sebi imá.

2. Vbogajte (slufhajte) svoje dušne pastirje, kar val uzhijo (po boshji postavi) shivéti. „Pokorni jim bodite, opominja sv. Pavl, ino bo-

dite jim podloshni, kér oni zhújejo kakor taki, ki bodo sa vaše dušhe odgovor dajali, de to s' veseljam storijo, ne sdihváje, sakaj to sa vaš bi ne bilo dobro." (Hebr. 13, 17.) Naj vam ravno vaše pregréshno veselje kratijo; naj vam tudi brani pregréshni svét, jih vbogati; zhe ravno vam sapelivi polvetneshi neprenéhama pravijo, de vse to nizh ni: o ne dajte se motiti, sakaj oni so tajisti krivi preroki, pred ktérimi naš Jesus, naš nebeski pastir, svari. Ne potegnite s' golufnim svétam, sakaj: „Kdor svét ljubi, govori sv. Janes, ljubeshi Ozheta v' njemu ni. Ino svét preide ino vse njegovo poshelenje; kdor pa voljo boshjo stori, ostane vekomaj.“ (1. Jan. 2, 15. 17.)

3. Spofhtujte svoje duhovske pastirje, kakor namestnike Jesufove, sakaj: „Kar ni angeljam dano, pravi sv. Avgustin, to je jim isrozheno.“ — „Mashniki so namestniki Kristufovi, ino kdor mashnika Kristufoviga spofhtuje, spofhtuje Kristufa; kdor pa mashnika samezhuje, samezhuje Kristufa, ktériga namestnik so.“ (Sv. Kristofom.) Brumni kralji ino zesarji se jim perklanjajo, sakaj vezhno isvelizhanje v' rokah namestnikov Jesufovih leshi. „Namesto Kristufa smo poslani, govori sv. Pavl, kakor bi Bog skos naš opominjal.“ (II. Kor. 5, 20.) — Naj si ravno duhovni svoje slabosti imajo, saj je tudi med dvanajst apostelni bil en isdajavz; ino kdor is med vaš je bres greha, naj saluzha prvi kamen v' duhovnika, ako se pregreshtijo. Zhe ravno ne morte njih slabih dél hvaliti, spofhtujte vselej njih zhestitliv stan, zhestite njih veliko oblást. Bog je obsodbo mashnikov sebi perhranil. Satorej: „Boj se is ze le dušhe Gospoda, ino njega mashnike v' zhesti imej.“ (Sir. 7, 31.)

4. Molite sa svoje dušhne pastirje, sakaj poboshna molitev dobrih ovzhiz pomaga pastirjam, modro vishati zhrédo boshjo. — Molili so véрни kristjani v' Jerusalemi sa sv. Petra, ki je bil v' jezho sapert, ino angelj boshji je njega reshil. Tudi sv. Pavl se perporozha kristjanam, naj mu pomagajo po svojih molitvah per Bogu. (Rim. 15, 13.) — Ako je shé vsaki zhlovek milosti boshje potreben, koliko vezh she le dušhni pastirji, kateri

toliko duš v' svoji škerbi imajo. „Ako pridno premislite, ljubi bratje, pravi sv. Avguštin, bote spoznali, v' koliki nevarnosti se vsi mašniki Gospodovi znajdejo; sakaj zhe bo na sodni den shé vsaki sa sebe teshko odgovor dal, kaj she le sa mašnike bo, od katerih se bodo vsih jim izrozhelih dushe terjale.“ — Ne mislite, de ste jih shé s' vsem odpravili, ako jim navadno bérnjo ali defetino odrájtate, po tém pa na nje ne smislite vezh. Sa Bogam nar pervo ljubésn ste jim dolshni, kakor svojim ozhétam, sakaj: „Dobri dušni pastirji ne ishejo, kar je valhiga, ampak val.“ (II. Kor. 12, 14.)

III.

Preljubesnive, drago kuplene Jesufove ovzhize! ne sapustite svojiga nebéshkiga pastirja, dershite se pa tudi svesto njegovih namestnikov. Veselite se, ako dobre pastirje imate, sakaj oni so poseben boshji dar. Zhe val bo pa Bog prav hudo shtrafati hotel, vam bo dobre duhovne vsel, ino slabe najémnike poslal. Krivi uzheniki ino hudobni sapelivzi bodo med vami vstali, vam dušen mir poderli, vam zhasno frezho ino vezhno isvelizhanje kakor derézhi volki rastergali. — Vodite pa tudi vi starishi svoje otroke, vi gospodarji ino gospodinje svojo drushino sa svojim pastirjam po pravi poti pravizhnosti, de bote prishli enkrat na stralhen soden den pred svojiga nar vishiga pastirja ino sodnika na desno stran med isvoljene Jesufove ovzhize, ino de pojdete s' njim v' vezhno veselje, kjér bo le en hlév ino en pastir. Amen.

XXX. Tretja nedelja po veliki nozhi. Od frezhniga popotvanja is zhasnosti v' vezhnosti.

Jesuf jemle od svojih slovo. Janes 16, 16—22.

Vse, kar na svéti shivi, le samo en zhassek terpi: veselje se v' shaloft, ino shaloft sopet v' veselje spreménja. Téga nam je prizha denéshni sv. evangelj, v' katerim Jesuf od svojih uzhenzov slovo jemle, kakor dober ozhe od svojih ljubesnivih otrók.

I.

V. 16. S-iti se ino spet lozhiti, je nashe shivljenje na tém preminózhim svéti. — Starishi se komaj svojiga detéta prav rasveselijo, shé ljubesniviga otroka k' pogrébu nesejo, ino njih mile solse njegoviga pokopa selen hribez pomakajo. — Otrozi ozheta ino mater she le prav sposnajo, ino prav sposhtovati sazhnó, kar jih pobère neyfmilena smert: na njih pokopalisha seleno travzo hvaleshnosti solse takajo, vezhni pokoj pa njih dufham shelijo. — Komaj se prijatli sposnajo, odpró eden drugimu svoje serze: hitro jih lozhi Vfigamogozhniga roka, té na levo, une na défno rokó — hudobne savershe, ino vseme pravizhne v' sveto nebó. — Duhovfki pastirji prevsémejo v' svojo skerb vérne ovzhize, jih uzhijo, jim delijo duhovfki kruh shivljenja vézhniga; alj v' kratkim jih sapustijo, vsemejo od njih slovo, kakor Jesuf, ki je svojim apostelnam rekel: „She majhen zhas fim tukaj s' vami, ino skorej vas bom sapustil, de mene ne bote med febó vidili, sakaj jes grem k' Ozhetu — bom terpel, vmerl, ino bom pokopán.“

V. 17—19. Zhlovek to nar raji ima, zhéfar se je navadil, ino kar nerad sapusti, mu tudi teshko v' glavo gré, de bi sgubil. Ravno sa to so tudi Jesufovi uzhenzi tako teshko ino neradi sastopili,

de bi se Jesufa lozhili, bres kateriga bi jim bil lepi svét puhava, ino smeshnjava vse posémeljško shivljenje. „Alj je mogozhe, de bi nal v' refnizi shé s' kratkim sapustil, ino zhes majhen zhas bi ga spet vidili. Kaj le misli, de nam to govori?“ Tako so se sazhéli pogovarjati.

V. 20 — 22. Vse po zhlovéshkih sheljah biti ne more, le po boshjim sv. sklépi se naj sгоди. Sato Jesuf, ki je vedil, de jogri njegoviga flovefa ne sastopijo, she enkrat svoje besede poterdi, rekózh: „Sa refnizo vam povém, ako se vam ravno zhudno sdi, sapustil val bom. Vém, de bote sa menó shaloyali ino jokali, ino hudoben svét, ki sa mene ne mara, se bo pa veselil; alj le poterpite eno malo, fkoraj se bo vafha shaloft v' veselje spremenila, kedar bom od mertvih vftal. — Kakor se porodna shena ure boji, o kateri bo v' nesnanih bolezhinah dete rodila — pa toliko vezhe veselje ima, kedar je enkrat dete rojeno, s' kolikor vezhim terplenjam je otroka rodila: ravno tako bo toliko vezhi valhe veselje, kolikor bridkejsi je sdaj vafha shaloft. Sdaj se krúfhimo, ino vi shalújete; bomo se zhes majhen zhasék spet vidili, ino veselilo se bo valhe ferze. Veselje valhe toliko obilnishi bo (sosebno v' nebésih), kér ga ne bode mogel vam nikdo odvseti; sakaj jes bom tudi enkrat prishel spet, ino val k'febi vsél, de, kjer bom jes, tudi vi moji flushabniki bote. Tamkaj ne bo smerti, ne lozhitve vezhi, ampak le vezhno shivljenje.“

II.

Sadni nauki ozhétovi vselej otrokam nar drasheji ostánejo: she imenitneji so nam sadni nauki Jesufa, ki jih en den pred svojo smertjo daja, naj de jih globoko v' svoje ferze vtisnemo. — Na ravno tém poti, kakor Jesuf s' svojimi uzhenzi, se tudi mi snájdemo, ino grémo po nevarni stesi zhasniga shivljenja, skos ptujo deshelo na ljubesniv Ozhétov dom. Satorej hozhem tri slate jágode is denéshniga sv. evangelja isbrati, ino jih vam sa popotnizovati, dokler dojdete s' njimi frezhno sa Jesufam v' sv. nebésa.

Perva jagoda je: sv. kerfhanfska ljubésni. Vsi ljudje, kar jih pod milim sonzam shiví, so popotniki v' Ozhétovo híslo; alj sgublena je bila všim prava pot, vrata isvelizhanja vézhniga so bile saperte. Is ljubesni je nam prishel Jesus skos svoje nauke ino shivlenje prave poti kasat; is ljubesni je nam skos svoje terplenje ino smert nebesške vrata odperl, ino se ravno po denéshnim sv. evangelji nasaj k' Ozhétu odpravlja. Is ljubesni do njega mormo tudi mi njegove sv. nauke sposnavati, ino pravo pot boshjih resniz nasledvati, sakaj: „Kdor mene ljubi, pravi on, bo moje sapovedi dershal.“ (Jan. 15, 14) — Kakor je pa nam Jesus is ljubesni k' isvelizhanju pomagal, ino nam she pomaga, pomagati mormo eden drugimu tudi mi, de dojdemo eden s' drugim k' Ozhétu nebesškemu. „Jesus nam je dal isgled, govori sv. Peter, de bi po njegovih stopinjah hodili.“ njegove stopinje so pa stopinje same zhiste ljubesni. V' ljubesni do nashiga blishniga imejmo vsmilenje s' révnimi, podúzhimo nevéдне, posvárimo gréshnike, toláshimo shálostne, jokajmo s' jokajozhimi se, veselimo se s' veselimi, kakor nas Jesus uzhí ino nam v' svojim shivljenji pokashe. Lehko nam bo vse to hodilo, ako le pravo ljubésni v' svojim ferzi imamo, sakaj: „Ljubésni, kjér je, velike rezhi opravlja, pravi sv. Gregor; ako pa ne, prave ljubésni ni.“

Druga jagoda sa isvelizhanje nashe je: ljubésni va poterpeshlivoft. Bres krishov ino tesháv sedajno shivlenje biti ne more. Njiva mora biti orana ino vlahzena, de se sél satère, ino lepo sferneno (shito) priraste; snopje se mora mlátiti, ino ismlazhenó véjati, de se sernje ozhédi; vinska terta se mora obresati ino okopati, préden sladko vinze sesori: le zhlovek bi bil rad bres vlake teshave isvelizhan. „Slato ino frebro se v' ognji posfkushata, pravi moder Sirah, ljudje pa, kateri imajo sprejéti biti, v' pezhi ponishovanja.“ (Sir. 2, 5.) Krishi ino teshave so pravizhnimu ino krivizhnimu k' isvelizhanju, ako jih le voljno terpi. Alj jesa ino nevolja vse hudo she hujshi stori: sama poterpeshlivoft teshave polajsha, bridkofti poslajsha, ino nam terplenje v' veselje spremení. — Le kaj majhniga she gréshnik terpish sa pokoro, ki si jo

saflushil. „Ne saversi shibe, te sv. Avgufhtin opominja, de tudi ti od dote (erbfhine) savershen ne bofh. — Le kaj majhniga terpiſh, ti nedolshen! sato, de bi se pred greham ovarval, ino pripravil ſhe gorſhi krono v' nebéfih; sa tebe terplenje ni shiba, ampak sdravilo, pravi sv. Avgufhtin. She majhen zhafek s' Jefufam poterpimo, ino se tudi s' njim vefelili bodemo. Ljuba poterpeshlivoſt, le ona nam roshze ſadi, nevoljnoſt nam ſamo ternje rodi.“

Tretja jágoda je: shivo ino ſtanovitno ſa-
upanje vezhniga iſvelizhanja; ono naſ
podpira, ino nam dalej pomaga, ako na poti k'
nebéfam péſhamo. Kdor ſe v' poſvétno ſaljubi, na
vſe nebeſhko poſabi, ſe zháfhniga lozhiti ne more,
dokler ſa vezhno ne vé. Tudi Jefuſovi jogri bi
bili le na tém ſveti s' Jefufam radi shiveli, kar biti
na vſelej ni moglo. Jefuſ pak jim kaſhe v' pri-
hodno vézhnoſt, kjér ſe jim bo vſe ſtokrat pover-
nilo, kar tukaj enkrat ſgubijo. S' tém vefelim ſa-
upanjem ſv. raja ſo ſe potém oni, ino vſi ſvetniki
tolashili, vſiga poſvétzniga anali, s' ſv. Ignazam
rekózh: „Kako meni na ſemljo mersí, kedar ſe v'
nebéſa osiram.“ — Tako toláshimo ſe naj tudi mi,
ki poſvetno enkrat ſapuſtiti mormo, ino ſe le na
vezhno ſanaſhajmo, poſebno kedar nam je po-
ſemeljkiga kaj ſgubiti, ali ſe lozhiti od ſvojih lju-
bih na ſemlji. Ne jokajmo ſe ſa poſvetnim, ne-
hajmo ſhalovati ſa mertvimi: Jefuſ je ſhel naprej
v' Ozhetovo hiſho, nam prebivaliſha pripravljat.
Vſi njegovi ſveſti uzhenzi ſo odifhli ſa njim, kamor
pojdemo ſkoraj tudi mi; ſakaj na Ozhetovim domi
je veliko prebivaliſh, ino tudi nam ſo perpravlene,
ako ſe tajiſtih vrédni ſtorimo.

III.

Ljubi bratje ino ſeſtre moje, Jefuſove prelju-
besnive ovzhize! glejte: ſhe majhno, ino ne bomo
ſe tukaj vezh vidili, pa ſpet zhres majhno, ino bo-
mo ſe ſopet vidili tam per Ozhéti. Vefelo ſe bodo
vidili pravizhni s' pravizhnimi, alj gorjé krivizhnim
v' pogublenji vezhnim. — De nobeden iſ med naſ
ſgublen ne bo, obernimo to kratko ſedajno shivlenje
k' ſvojimu iſvelizhanju. — Le kratek zhaf ſhe imaſha

svoje teshko delo oprávljati, ti navelizhani kmet! Dopolni svesto svoje delo, saj skoraj bo tudi sa tebe delavnik nehal, ino se vezhni prasník sazhl: „Kar si tukaj sjal, bosh tamkaj shël.“ — Le majhen zhafek she krivizo terpišh, ti po krivim preganjan kristján! ino sovráshniki tvoji se tebi smejiyo. Le majhno krivizo poterpi, saj se jim bo skoraj njih veselje v' shalošt, ino tvoja shalošt tebi v' veselje spremenila, sakaj: „Srezhni so, ki savoljo pravize preganjanje terpiyo, njih je nebesško kraljéstvo.“ (Mat. 5, 10.) Le majhno zhasa she imash, greshnik ti! svoje hude pregreshne navade — pijanost, nezhistost, jeso — sapustiti. Ne samudi slátiga zhasa, pobóljshati se; sakaj kakorshno shivljenje, takova smert. — Le kraték zhas she skupaj shivimo, dokler svoj posémeljški ték dokonzhamo. Le pomágajmo eden drúgimu pravizhno shivéti, de se mi, ki smo vsi otrozi eniga Ozhéta, tudi vsi per njem snidemo, tamkaj, kjér nam nashiga veselja nikdo odvseti samogel ne bo. Amen.

XXXI. Shterta nedélja po veliki nozhi.

Od isrozhenja v' sv. voljo boshjo.

Jesuf gre k' tému, kateri je njega poslal, ino obljubi sv. Duha. Jan. 16, 5 — 15.

Kakor majajo po dobravah drevje hudi vetrovi, ravno tako stiskajo ljudi na semlji velike skerbí: pogosta shalošt sa pretezhenim, ki je minilo, ino strah (prihodniga, ki jih she zhaka. — Zhversta, mozna korenina ovarje drevo, de ga vihár ne počere: terdno isrozhenje v' sv. voljo boshjo podpira zhloveka, de v' dobrim stanoviten ostane. — Srezhen, kdor se v' shalošti ino v' veselji, v' frezhi ino nefrezhi s' mirnim, pohlevnim serzam v' voljo boshjo

podá, kakor naš ljubi Jēsus v' denáshnim sv. evangelji užhi.

I.

V. 5. Na svēti je naše kratko, rēvno shivljenje, kakor teshaven delavnik. Vsi smo delavzi nebēshkiga Gospodarja, ino kedar svoje delo dokonzhamo, naš on svezher nasaj poklizhe, vsakiga po svoje plazhilo. Rad se poverne vsak priden delavez k' svojimu gospodu, kakor se je odpravljaj Jēsus naš isvelizhar k' svojimu Ozhētu, ki je nekoliko pred smertjo svojim užhenzam rekel: „Glejte, jes grēm k' tēmu, kateri je mene poslal, k' svojimu ljubimu Ozhētu.“ Vesele so bile tē besede sa Jēsusa, silo shaloftne pa sa njegove užhenze.

V. 6. Dokler se zhloveku dobro godi, zhudno rad posabi, de tukaj ne more vselej tako biti: shē vsaka misel na preminózhost njemu veselje grent. Tudi apostelne, ki so tako radi, de nizh raji, Jēsusa imeli, je tolika shaloft obshla, kedar je od njih slovo jemati sazhēl, de ga shē vprashati niso mogli, kam hozhe iti; le od shalofti so vsi stermēli.

V. 7. Pogosto si pa zhlovek svojo lastno shkodo sheli; velikokrat se svoje frezhe boji, ako se s' vsm boshji volji ne vklone. — Taka je tudi s' Jēsusovimi užhenzi per njegovim odhodi bila, ki bi bili radi njega vėdno per sebi imēli. „Sakaj ste tako shaloftni? sazhne ljubesnivi Jēsus svoje pobite jogre pogovarjati. Refnizo vam povēm, sa vas je bolje, de grēm, ino vas skos svoj odhod shē bolj preskerbim. Zhe per vas ostanem, sv. Duha, ki vam bo toliko dobriga pernesil, k' vam ne bo.“ Svēt ne bo mene prav sposnal, tudi ne vas, mojih osnanovavzov, ino se ne bo spreobernal. Ako pa grēm, vam bom poslal pomozhnika. On bo vas tolashil, vas rasvetlil, ino vfiga poduzhil; vas serzhne storil, kraljēstvo moje svete vėre shirati, moje sovrashnike premagovati, ino svēt spreoberniti.“ Enako tudi naš Bog mnogo-krat v' velike britkosti sadēti na, naš shalovati pustil, kakor bi naš bil sapustil. Alj sa naš je bolji shaloft ino teshava, kakor biti bres vfiga terpljenja; sakaj le is bridkosti sladko veselje persori. Kakor je sapustil Jēsus v' shalofti svoje užhenze, pa jim njih

shalovanje skos prihod sv. Duha v' toliko lepši veselje spremenil: tako tudi naš le majhen zhassek v' terpenji pušči, de nam potlej našho shalošt v' toliko vezhi veselje spremeni. Imejmo tedaj tudi mi s' sv. Pavlam filo veliko veselje v' svojih nadlogah. (II. Kor. 7, 4.)

V. 8. Lepo je Jesus Jude uzhil, de she nikoli nobeden takó; alj le malo se mu jih je dalo svojih smot in greha preprizhati. Veliko je imenitnih zhudeshov storil, ki so po pravizi kasali, de je on boshji Sin ino obljubljen Mesija; alj terdovratni Judje mu niso hotli pravize sposnati, de je resnizo govoril. Ozhitno je Jesus Judam prizhal, de jih bo rešil is oblasti nevédnosti ino pregréhe, is súšnosti hudizhove; pravil jim je, de bodo vsi, ki v' njega ne vérjejo, v' zhasno nesrézho ino v' vezhno pogublenje obsojeni; alj terdovratneshi mu niso verjeli, dokler je med njimi shivel, kakor vézhidel ljudje ne vedó, kaj imajo, dokler de she vezh nimajo. Sa to pravi Jesus: „Bolji je, de grém, svoje odreshenje dopolnim, ino sv. Duh pride. Kedar on pride, bo pregréšnemu svétu ozhi odperl, de bodo terdovratni ljudje svojo krivizo sposnali. Pervizh, kako velik gréh imajo, de v' mene ne vérjejo, ino se mojimz nauku vstavljajo. Drugizh, de jih preprizha savolj pravize, de sim jes pravi Mesija, ino pravizo imam, jih uzhiti, jih isvelizhati; pa tudi savolj terdovratnosti jih imam pogubiti oblást od svojiga Ozheta, k' katerimu grém, de me vezh vidili ne bodo, prèden sposnajo, kako hudobno so me savergli, ino po krivim vmorili. Tretjizh, de ljudi preprizha savolj obfodbe hudizha ino vsih njegovih pomagavzov, de sposnajo, kako bom jes ravno skos svojo smert ino vstajenje njegovo vidno oblást saterl. Vidili bodo, kako bom satana, vajvoda téga svéta, premagal ino obfodil, ki je poglavár ajdovskega malikvanja ino Judovskih prasnóv; sa katere se poskusha, ino hudobneshe sóper mene ino mojo véro drashi; pa tudi sposnali, kako strashna obfodba se tudi njim perpravlja, ako hudizhovih smot ne sapusté, ino se k' meni ne obernejo.“ — Vse to se je po prihodi sv. Duha lepo dopolnilo. Veliko Judov, sovrashnikov Jesusovih, je sposnalo svojo smoto in hudobijo, ino so postali Jesusovi sposnovavzi. Ljudje so sposnali

Jesusa sa odrefhenika svetá, so v' njega vérváli ino se dali kerstiti. Hudizhovo kraljéstvo neumnohti ino hudobije je sginilo is med ljudi. — Kako veliko veselje je to sa apostelne bilo! Alj bres rasvetlenja sv. Duha bi se jim vse to sgodilo ne bilo.

V. 12. Tri leta je uzhil Jesuf svoje uzhenze; alj breshtevilne ino prevífoke so skrivnosti boshjiga nauka, de bi jih bili vse rasuméti mogli. „Veliko, pravi Jesuf, vam she povédati imam od boshjih rezhi, od boshjiga kraljéstva ino sv. isvelizhantke zérkve na semlji; pa kaj de ste shè vfi preflaboumni, mene sdaj sapopasli. Sa to pride sv. Duh, on uzhenik resnize, in val bo vfiga potrebniga poduzhil. — Ne bojte se smote, sakaj on bo ravno to govoril, kar ste mene flishali; samo she vezh vam bo povédal, tudi skrivne prihodne rezhi vam rasodéval, de bote prigodbe prerokovali, ki jih nobén previditi ne more. — On mene ne bo pomanjšal, she le pove-lizhal me bo, kér se bodo moji nauki skos njegovo rasvetlenje po zelim svéti rasshirali, ino ljudjé mene ino moje nauke sposnali. — Moj Ozhe nebesški vam bo sv. Duha po meni poslal; alj kakor je moj nauk od Ozhéta, bo tudi vse, kar bo on vam osnanil, moje.“ — Sv. Duh od Ozhéta ino Sina is-haja, vfi so le en Bog, ena vezhna resniza. — Taka se tudi nam pogosto godi, ako naf sv. Duh ne rasvetli, ino nam prave saptopnosti ne dá. Profimo satorej Ozhéta nebesškiga ino vsmileniga Jesusa, naj nam dá ne-besškiga rasvetlenja, naj posebno to sposnamo, de nam na svéti, ako Boga ljubimo, vse v dobro iside; de se nauzhimo v' shalosti ino veselji, v' frezhi ino nefrezhi, se s' pohlevnim serzam v' sveto voljo boshjo podati.

II.

Kakor se lozhijo vífoke nebésa od niske semlje: she dalej se lozhijo boshji sklepi od shelj ino misel posvetnih ljudi. Ino ravno to, (zhe nashe misli ino shelje niso s' boshjo voljo sklenjene) je isvirk nashe nar vezhi nefrezhe. Ne kar zhloveško ferze shelj, ampak le to, kar Bog hozhe ino naredi, je sa naf prav ino dobro storjeno. Kolikokrat se zhlovek boshji volji vstavlja, tolikokrat sam sebi nefrezho

napravlja. — Spoznaj tedaj, o kristijan! in nikar ne posabi, de:

1. Vse nadloge ino bridkosti so gole dobrote milosti boshje. — Sakaj je tebe, reven vboshez! vfigamogozhni Stvarnik v' tako reven stan postavil, de nimash drugiga, kakor to, kar si s' kervavimi shuli saflushish? Sa to, de bi tebe bogastvo ne omotilo ino ne pogubilo, sakaj: „Lehkej gré kamela skos shivankino shrelizo, kakor bogatin v' nebesko kraljestvo.“ (Mat. 19, 24.) — Sakaj je tebi Bog premoshenje skos vjimo, ogenj ali drugo nefrezho vsel, ino ti berashko palizo podál, shalosten frotej! ki si bil vaje od svojih mladih dni v' obilnosti shivéti? Sa to, de bi ti svojiga ferza na posvetno prevezh ne pervesal, na Boga ne posabil, ino ne iskal téga, kar je na semlji, temuzh to, kar je sgoraj v' nebesih, sakaj: „Kjér tvoj saklad, tam je tudi tvoje ferze.“ (Mat. 6, 21.) — Sakaj je perpušil dober Bog, de so tebe, pravizhni kristijan! hudobni jesiki ob poshtenje spravili, ino ti odvseli dobro ime? Savolj téga, de bi se ponishal, ino hudiga shè bolj skerbno varval, v' katero si se shè morde nagibal, sakaj: „Zhe to shè selenimu lesu (nedolshnimu) storijo, kaj bi se shè le s' suhim godilo.“ (Luk. 23, 31.) Sakaj je Bog tebi tvoje ljube starishe, otroke, prijatle ali snanze pobral, s' kterimi si tako frezhno shivel? Sa to, de bi se prevezh na nje ne sanashal, sposnal, de tukaj ni nashe ostaje, ino le v' vézhniga Boga svoje saupanje stavil. Kakor je bilo sa Jesufove uzhenze dobro, de se je njih Jesuf lozhil: tako dobra je tudi sa tebe smert tvojih ljubih, zhe ravno sdaj téga shè sastopiti ne moresh. — Sakaj je Vfigamogozhni tebi, revni bolnik! ljubo sdravje odvsel, de sam sebi ino drugim pomagati ne moresh? Samo sa to, de bi tebe gréshniga poshelenja ozhistil: zhe si nedolshen, tebe pred greham ovarval — ako si greshnik, tebi perlosnost dal, se prav spokoriti, sakaj: „Bog strahuje tajistiga, kateriga ljubi, ino tepe vsakiga, kateriga sa sina vseme.“ (Hebr. 12, 6.) — Sakaj te je Bog v' tvojih nar boljshih letih na smertno posteljo poloshil, ino te shè k' sebi jemle: tebe, ki bi shè nar raji shivel? Savolj svojiga isvelizhanja, kér nozhe, de bi greshnik shè v' huje smote sagresnil, ino pokore storiti ne mogel vezh — pravizheu ino

nedolshen pa bil sapelján, ino vezhno nefrezhen. „Mertev pravizhen bo shive hudobneshe, — ino mlađóft, ki hitro dopolni, dolgo shivljenje krivizhnikov obsodila.“ (Mod. 4, 16.) — Sakaj tebe, bogabojezha dušha! dober Bog tolikokrat skúshati ino velike snotraine bridkoſti terpéti puſti? Sa to, de se ne prevsemesh, ampak de se tvoja krepóſt v' ſlaboſti popolnama ſkaſhe. (II, Kor. 12, 9.) — Tako ſo vſe teſhave, bolesni, tudi zhaſna ſmert, ſkerbne dekle miloſtliviga Ozhéta, ki naſ, zhe jih prav oberremo, k' njemu peljáo, de bi naſ iſvelizhale. Ne bodimo ſatorej nevoljni, kedar ſe k' nam oglašijo, ampak s' ponishnim ſerzam jim odgovorimo: „Naj ſe ſveta volja boſhja ſgodí.“ — „Njemu ſe podáj, ino per miru bodi, ino boſh s' nar boljšhim blagam obdarován.“ (Job 22, 21.) Kakor po hudim vremeni ſhè enkrat lepſhi ſonze poſije, tako bo tebi dober Bog ſa terplenjam ſhe vezhi veſelje perpravil, zhe ſe v' njegovo ſv. voljo podáſh. — Spomni ſe tedaj, o kriſtjan! in nikar ne poſabi, de:

2. Vſe teſhave ino bridkoſti, ki naſ ſadévajo, ſo gole dobre te modre prevídnoſti boſhje, po katerih naſ v' naſho frezho, ki nam jo je naménil, ino v' vezhi veſelje pelja, zhe ſe mu le ne vſtavljamó. — Egiptovſkiga Joſhefa ſo njegovi laſtni bratje prodali, od hudobne ſhene ſatoshen je bil po nedolſhnim v' jezho djan; alj ravno ta njegova nelrezha ga je na kraljev ſedesh poſadila. Poterpeshlivi Job je ſgubil vſe ſvoje premoſhenje, od vſih ſapuſhen na gnoji leſhí, zlo njegova ſhena mu hudo ozhita; pa ravno po tém njega Bog ſhè dvakrat frezhnéjiga ſtoril. Bogabojezh Tobija je moral oſlepéti, ino v' veliko ſiromaſhtvo paſti, de je vſmilén Bog njegoviga ſina ſhè dvakrat frezhnéjiga ſtoril, njega raſveſelil, ino zelo njegovo hiſho obla-godaril. Tudi Jeſuf, naſh iſvelizhar, je le ſkoſterplenje v' ſvoje velizhaſtvo ſhel, ino naſ po ravno tém poti vabi, rekózh: „Kdor hozhe ſa menó priti, naj ſam ſebe ſataji, ſvoj kriſh ſadéne, ino hodi ſa menó.“ (Mat. 16, 24.) Ni ſvetnika v' nebéſih, de bi ga Bog po oſtrim poti terplenja v' iſvelizhanje vodil ne bil; ni zhloveka na ſemlji v' reſnizi frézhniga, ki ni ſkos teſhave ino bridkoſti ſvoje frezhe doſégel. Satorej pravi ſv. Tomah Akvin: „Nar vezhi

hlago je sa zhloveka, ako je njegova volja volji boshji vdána.“ Kar Bog stori, vse prav naredi. — Shelišh, o zhlovek, gotovo frezhen biti:

3. Ravnaj svojo voljo po boshji volji. Vse po naši volji biti ne more, tudi bi sa naš pogosto nar vezhi nefrezha bila, ako bi se nam vse po volji sgodilo. Satorej naš je tudi Jesuf moliti uzhil: „Isidi se tvoja volja, kakor v' nebésih, tako na semli:“ ino kar je v' besédi uzhil, nam je she lepši v' djanji pokasal, kedar je v' smertnih bridkostih na oljki gori molil, rekózh: „Ozhe! zhe je mogozhe, odvsemi meni té kelh; alj ne, kakor jes hozhem, temuzh tvoja volja naj se sgodi.“ (Mat. 26, 39.) Ravno taka, s' boshjo voljó sklenjena, mora biti tudi vsa tvoja molitev, ako hozhesh, de bi per Bogu vslifhana bila. Kedar proših sa frezho ino sdravje per hihi, sa raft ino blagodar na svojim polji, sa lepo vreme ali pohléven dësh: vselej svojo prošnjo volji boshji kakor Jesuf isrozhi: „Ne moja, Ozhe nebeski! ampak tvoja volja naj se sgodi!“ — Ako pa pridejo hude nadloge, tebe velika shalošt obhaja, ino bridko terplenje obišhe: o tak ne bodi nevóljn, temuzh, (ako li vse shé poskusil, pa vender pomagati ni mogozhe:)

4. Spusti vse na voljo boshjo, ino bo sa tebe prav, kër Bog tako hozhe. Naj tebi vjima tvojo shétvo ino tergatvo pokonzhá, naj ti bolésu tvojo ljubo shvinzo pobère, naj ti ogenj tvoje pohishtvo v' pepél spremení: faj je boshja volja tako. „Tajistim pa, ki Boga ljubijo, vse v' dobro iside.“ (Rim. 8, 28.) Ako je tvoja volja s' boshjo sklenjena, se bo vsa tvoja nefrezha v' frezho spremenila, in zel svét ti shkodvati samogel ne bo; sakaj, „zhe je Bog s' nami, kdo bo soper naš?“ „Le stanovitno v' Boga saupaj, opominja sv. Avgustin, ino s' všim, kar premoresh, se njemu isrozhi, ino Bog ne bo perputil, de bi se tebi sgodilo, rasen to, kar je sa tebe dobro, zhe se ti ravno ne sdi.“ Ino kakor nedolshno dete v' maternim krili mirno pozhiva: ravno tako frezhno ino mirno na svéti prebiva, kdor se s' všim v' sveto voljo boshjo podá. To nam shivljenje pravih kristjanov nar lepši pokashe.

Bil je na Némshkim poshten kmet, Pavl po imeni. Priden in skerben delavz je bil na polji, pa tudi svešt poslušhavz boshje besede, ktéro je v' svojim

ferzi dobro ohranil, ino po tajisti shivél. Vlakimu je védil dober nauk dati, ino vse ga je rado poslušalo. — Eno nedéljo vezher pride veseló is polja domu, ino pravi: „Hvala Bogu! klasje rumení, ino v' dvéma dnéma pojdemo shet.“ Veseló se s' svojo družino sa miso vsede, ino vezhérjajo; alj shé niso shliz poloshili, shé sazhne od dalezh v' oblakih hruti, in huda ura se blisha. Vetrovi se stepó, sazhne tozha roshljati, de okna pokajo. Vse se trese in joka. „Le tiho, tiho! veli Pavl; roka boshja je nad nami, njegova sv. volja naj se sgoti.“ — Bershko se jutro rasdenilo, grejo vsi veshani na polje; alj viditi vse pobito ino satreno, jokajo, tarnajo, ino ne vedó od shaloſti kaj sazheti. Pavl sravno léfeniga krisha ſtoji, ino gleda, kako ga je vihár prelomil. Sofedje ga oſtopijo in sazhnó toshvati, rekózh: „Kaj bomo sazheli, vsa naša létev pokonzhana, naše délo saſtonj! Kaj bomo otrokam dajali, s' zhém družino plazhvali, kaj bomo jedli, s' zhém se oblázhlili? Oj kako bo to ſtraſhen krish! Kaj se tebi sdi, Pavl, kako ſi bomo pomagali?“ „„Ref de velika nadloga naš je sadéla, je Pavl djál; alj boshja roka nam krishov ne daja, mi ſi krishe sami délamó.““ Sofedje ga glédajo, ino ne vejo, kaj miſli. „„Poglejte, je rekel Pavl, tukaj leshita dva bruna ſtertiga krisha. Zhe mi eniga k' drugimu poloshimo, ino sravnamo, ne bomo krisha naredili; naj nju pa eniga prek drugiga krisham dénemo, bo krish. — Ravno taka se tudi s' našo ino s' boshjo voljó godí. Dokler se naša volja po boshji volji ravná, ſi nikoli v' krish ne bote, in tudi mi ne bomo zhres krishe toshvali, ako se v' shaloſti ino v' veselji boshji volji podamo. Kedar se pa naše poſvetno poſhelenje boshji volji vſtavlja, ino téga nozhe, kar Bog hozhe, nam vse navkrish hodi; mi ſi krishe sami nalágamo, nikdo nam jih noſiti ne pomaga, ino sami ſébi ſvétváti ne vémo. Satorej, ljubi ſofedje! je Pavl djál, poklekni-mo sdaj v' svoji veliki teshavi, povſdignimo ſvoje roke, s' poterpeſhlivim Jobam rekózh: „Gospód je dal, Gospód je vsél; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je sgotilo; imé Gospodovo naj bode hvaljeno.“ (Job 1, 21.) Saj ſhe Bog naš dober Ozhe smiram oſtane. Ptize pod nébam shiví, lilje na polji oblázhlili; tudi naš ino naših otrók poſabil ne bo. Nobén laſ

bres njegoviga védenja is naše glave ne pade. Kar on stori, vse prav naredi; njegova sv. volja naj se sgoti!“ „Naj bo po volji boshji!“ so rekli veshani na en glas, ino so fhli potolásheni ino rasveseljeni vsak na svoj dom.

III.

Ljubi bratje ino sestre moje! kdo is med nas shé ni milih sots prelival; kdo more rezhi, de jih shé ne bo? Kaj nas fhé v' prihodnosti zhaka, ne vémo; alj naj se volja boshja sgoti. Is sotsne doline se v' svete nebésa k' svojimu Ozhétu osirajmo; milostlivo on na nas gleda, ino bolj sa nas skerbi, kakor mati sa svoje dete. — Ni nam potreba visokiga stanú, ne bogastva, ne veliko posvetnih dobrót: sa srezhno shivlenje so nam potrebne le trí rezhi:

Pervizh, vse to shéléti, kar Bog hozhe.

Drugizh, vse tako stóriti, kakor Bog hozhe.

Tretjizh, voljno terpéti, kér Bog tako hozhe.

V' tém je sapopádena vsa kershanfka modróst. — O tak obríshimo si svoje solse, potoláshimo svoje shalostno ferze, ino mi sami si krishov ne delajmo. Ako nas pa sadénejo, se v' sveto voljo boshjo podajmo, sakaj: „Kar Bog stóri, vse prav naredí.“ Amen.

XXXII. Peta nedélja po veliki nozhi,

Od potrebne molitve.

Jesuf opominja profiti Ozhéta v' njegovim imeni. Jan. 16, 23 — 30.

Skerben ozhe, kedar se mora svojih ljubih otrók lozhiti, jim na sadno uro svéstiga prijatla poiske, de jih ljubesnivo v' svojo skerb vsemi, jim v' fili perstopi ino v' potrebah pomaga, kedar ozhéta med njimi vezh ni. Tak dober perjatel sa otroke vezh veljá, kakor polna hisha blaga. — Tudi Jesuf se mora od svojih lozhiti, sapustiti svoje ljube uzhenze na tém hudobnim svéti, v' sredi svojih sovráshnikov. Srebra ino slata jim nima sporozhiti; kraljov, zelarjov ino posvetnih poglavarjov jim sa prijatle dati ne more: sakaj ravno jim je povedal, de jih bodo preganjali ino morili. Alj mogozhno prijatlizo, sveto molitev, jim je sa pomozhnizo isrozhil, préden se je k' Ozhétu podál: — jo je sapustil tudi nam, kakor v' denéshnim sv. evangelji beremo.

I.

V. 23. Med všimi stvarmi na semlji smo mi ljudjé sami po sebi nar bolj revni ino vbogi. Od sibe le do pokopalisha nar vezh pomozhi potrebújemo. Sa to naf pa tudi Ozhe nebeshki is med vših drugih stvarí nar bolj ljubi, ino Jesuf, sam boshji Sin, nam prav sa resnizo pové: „Kar bomo Ozhéta v' Jesufovim imeni profili, vse nam bo dal.“ — Oj kako frezhen je otrok, ki dobriga, premóshniga ozhéta ima, de ga samo poprosi, kar potrebuje, ino dobi, zhe mu le k' dobrimu flushi: kako frezhni smo shé le mi kristjani, de v' nebésh nar boljshiga, vfigamogózhniga Ozhéta imamo, ki naf ljubi ino nam vse dá, zhélar ga po Jesufovim nauki poprosimo.

V. 24. Mi bi pa tolike frezhe ne imeli, ako bi boshji Sin, naš ljubi isvelizhar Jesuf Kristuf, ne bil prifhel naš, ki smo bili otrozi jese, s' Bogam sprav- vit, nam ljubésni ino vsmilenja Ozhéta nebéshkiga špet saflushit škos svoje bridko terplenje ino grenko smert. On naš je špet vredne storil, de smémo ka- kor otrozi rezhi: Aba, ljubi Ozhe! ino kar prošimo v' njegovim presvetim imeni, de smo vslifhani. Sa to pravi Jesuf svojim uzhenzam: „Dosehmal niste shè v' mojim imeni prošili, niste védili, kako bi prav molili; jes sim vam sdaj povedal, de molite kakor otrozi k' svojimu ljubimu Ozhétu. Dokler sim shè dosdaj med vami bil, vam shè tudi prositi potreba ni bilo; sakaj jes sim Ozhéta sa vaš profil, ino všiga potrebniga ste dovolj imeli. Sdaj pa od vaš grém, sa to vam molitev perporozhim. Le prosite na moje imé, kakor sim vaš nauznil, ino škos moje saflu- shenje vam bo Ozhe nebeski vse dal, kar bo sa vaš prav. Veliko veselje bote imeli, viditi, kako se vam bo po moji obljudi vse dopolnilo, kar bote prošili. Ozhitno bote sposnali, de imate v' nebésh dobriga Ozhéta, de ste vi njegovi ljubleni otrozi, ino tako bo vašhe veselje spólnjeno: to bo nar vezhi veselje sa vaš.“ — Tudi sa naš revne frote na semlji ni vézhiga veselja, kakor véditi, de imamo v' ne- bésh Ozhéta, ki nam v' vsaki lili pomagati samore, in tudi hozhe, zhe je le k' našimu isvelizhanju. V' nadlogah preveliko tarnati ino shalvati, se pravi: na Boga posabiti.

V. 25. Mi smo pogosto nevoljni, ako vse po naših mislih ne gré, in shalujemo, zhe nam Bog po volji ne stori, kakor ga prošimo. Alj nam se godi, kar popotniku, ki v' jútérnim mraki veliko rezhi prav ne vidi, dokler se njemu ne rasdeni. Enkrat bomo zhisto sposnali, kako neumne so do- stikrat našhe misli, shelje in prošnje, ter bomo Boga hvalili, de naš po svoji modrosti, previdnosti ino do- broti vslifhal ni. — Tudi Jesufovim uzhenzam se je taka godila. Sa to jim je rekel Jesuf: „Dosdaj she mene sadošti lahko sastopili niste. Váša pamet je she bila prešlaba, škrivnosti boshjiga kraljéstva prav rasuméti; sa to sim vam svoje nauke v' podobah dajal, de bi jih ne posabili, ino se lehkéj tajistih spomnili. Mislili ste, de bom jes le posveten kralj; le imenitne

posvetne flushbe ste sheléli, ino sa nje profíli. Sdaj pa pride zhaš, de bote sposnali, de moje kraljéstvo ni téga svetá, ampak de mene je Ozhe le na svét pošlal, vaš poduzhit, odrešhit, ino v' nebeshko kraljéstvo vézhnija isvelizhanja perpelját. Glejte, to so veliko imenitnéji ino potrebníši rezhi, kakor posvetna zhašt in oblást: ako vi te pošheljújete ino íshete, vam bo vse drugo perverssheno.“ — O de bi tudi mi vse to prav sposnali, ino le to nar préd ískali, kar je v' nebéših, ne pa téga, kar je na semlji!

V. 26. Dokler so bili Jesufovi uzhenzi v' posvetno samíshleni, jim ni fhlo po volji, ino veliko njih prošnj ni bilo vflíshanih. Kakor hitro jih je pa sv. Duh rasvetil, jim posvetne misli ino shelje v' nebeshke spreobernil, jim je bilo vse po volji, ino vse njih prošnje so bile vflíshane, kakor jim je Kristuf obljubil, rekózh: „Tístokrat bote vi Ozhéta prav po mojih naukih profíli, ino meni potreba ne bo, namesto vaš, kakor dosdaj, profiti, dokler ste vedili niste, sakaj ino kako bi prav profíli. Saj vaš Ozhe ljubi, kér ste v' mene vérváli, mene sa boshjiga Sina ino svojiga isvelizharja sposnali, mene ljúbili ino sa menó fhli. Kdor pa mene ljubi, ga bo tudi moj Ozhe ljubil, kér sim od Ozheta príshel, ino spet is téga sveta k' Ozhetu grém. Jes ino Ozhe sva eno. Po téh mojih naukih, v' saupanji na mene, profíte, ino bote vflíshani.“

V. 29. Sdaj so se uzhenzam ozhi odperle, sdelo se jim je, de ga prav sašópijo, ino s' veselim ferzam so Jesufu rekli: „Poglej, sdaj si nam prav saštopno povedal; sdaj sposnamo, de tudi našhe íkrivne shelje vésh, ino nam jih popréd rasloshísh, ko tebe pošpráshamo. Sa to pa tudi terdno vérjemo, de si boshji Sin príshel od Boga, naš uzhit ino isvelizhat.“ O naj bi tudi našha véra tako shiva bila, ravno tako terdno v' Jesufa našhe saupanje, bi se tudi nam, kakor uzhenzam, Jesufova obljuba vselej spolnila: „Kar koli bote Ozhéta v' mojim imeni profíli, vam bo dal.“

II.

Med všimi potrebami, ki jih v' sedajnim shivlenji imamo, nar imenitnéj so tri: shivljenje, delo

ino molitev, bres katerih ne samóremo frezhno shivéti, ne vezhno isvelzhani biti. — Potreba nam je vsaki den jésti ino piti, de ne vmerjemo; potreba vsakimu po svojim stani délati, ako hozhemo jésti; ravno tako nam je pa tudi potreba moliti, zhe hozhemo zhasno ino vezhno frezhni biti. „Molitev je nebeski kluzh, pravi sv. Avgustin. Molitev grégor, ino boshje vsmilenje dol. Naj je ravno niska semlja, nebésa pa visoke, vender Bog zhloveka vslisli, ako le dobro vést imá.“ Kakor se prava molitev na svéti manjšna, tako se nadloge mnoshijo. — Povsdignite satorej, ljubi kristjani! svoje glave, ino poglejte:

1. Kako potrebna nam je molitev sa dúsho ino telo. — Ti, nefrezhen grefknik! si milost boshjo sgubil, si suho drevo postal, na katero je shé sekira nastávljena, de bo posékano ino v' ogeuj versheno. Ni ga pod sonzam, de bi te reshil; le spokorjena molitev je she edina priyatliza tvoja. Ona se povsdiguje is tvojiga serza pred boshje oblizhe, ino pernese tebi gnado boshjo nasaj, katero Bog le tajistim daja, ki ga sa njo profijo. (Sv. Avg.) Kar je júterna rosa vélím (svénjenim) rosham, to je prava molitev gréshnimu serzu. — Nedolshna dúsha! ti hodish po mnogoterih sankah, katere ti sapeljivi svét nastavlja; pregreha na tebe presli (zhaka), kakor píšana kazha v' roshze povita. V' kolikih prilóshnostih se vsékosi snajdelh, sgubiti nedolshnost ino dobro vést! Molitev je tvoja varhnja; pogosto je samo en sdihlej sadošti, de frezhno premagash. Bres molitve ni shive vére, ne terdniga saúpanja, nobene gorezhe ljubésni. „Molitev je perva podporna svetih zhednost.“ (Sv. Avg.) Molitev je možno oroshje, salesvanje dúshnih sovrashnikov premagati. O koliko manj bi gréshnikov bilo, naj bi bilo vezh pravih molizov! „Duh je szer voljn, alj mefo je slabo, pravi Jesus. Zhujte ino molite, de v' skufshjavo ne padete.“ (Mat. 26, 41.)

Kdor je shalósten, najde v' molitvi svojo tolashbo, kakor Jesus na oljski gori v' smertni bridkosti. „Je kdor med vami shalósten, naj moli.“ (Jak. 5, 13.) — Kdo med vami je v' veliki fili, si ne more pomágati, ne svétvati, ino ne bo v' molitvi pomozhi najdel? — Prishla je kuga ali huda bolésn, bila je vojška, vstala je po desheli la-

kota ino dragina: ljudje so molili, ino vsmleni Ozhe nebeski jim je ojstro shibo odvsél. — Ne sanáshajmo se prevezh na svoje sdravje ali premoshenje; Bog nam ga je dal, ino nam ga spet lahko vseme: vse je v' njegovih rokah. Ne saúpajmo samo le na svoje pridne roke, na lepo polje ino vinške gore, sakaj: „Vlak po polnim dober dar je od sgoraj, ino pride od Ozheta svetlobe.“ (Jak. 1, 17.) Vsa naša frezha je opotezha, zhe nje naša molitev stanovitne ne stori. Posnal sim prevsétniga bogatina, slishal vboszha, profiti ga sa miloséno, rekózh: „Vam bom pa sa frezho profil.“ — „Kaj bosh meni sa frezho profil, revesha bogatin gerdo saverne; jes imam frezho bres tvoje molitve, le sam sa sebe ti profi.“ Pa le kratke leta so minule — prevsetnika frezha sapustí, zelo pamet je sgubil, ino nesfrezhen vmerl, kakor nar revnej berázh. Nizh ne samoremo sami po febi, ampak naša premoshnost je od Boga. (II. Kor. 3, 5.) „Zhe ti molitev opustish, sam seli ravno to naredish, kar ribi, de jo is vode potegnesh. Kakor je voda ribi sa shivljenje potrebna, ravno tako tebi molitev.“ (Sv. Krisostom.)

Zhudno velika je naša potreba, ki nal moliti perganja: she vezhi je dobrotlivošt boshja, naše molitve poslúshati, ino jih vslúshati po svoji neskonzhni modrosti. „Ozhi Gospoda so na pravizhne, ino njegove ushéfa na njih molitve obernjene.“ (Pl. 33, 16.) Njegove vrata so nozh ino den odperte, njegovi slushábniki smiram perprávljeni, molitve náshiga serza pred tron Vfigamogózhniga nositi. Naj bo pod milim nébam ali v' boshji veshi, naj bo na poti ali domá: vfigavedózh Bog slisli naše proshnje, tudi nar skrivnihi sdihleje. Zel svet je hisha boshja, ino vsako zhloveshko serze Bogu posvezhen altár, na katerim se njemu naj molitev daruje. — Naj bo mogozhen kralj ali reven berázh: vsaki lahko s' njim govori, njemu svoje teshave potoshi, svojiga serza shelje pové. „Kdo bi ne sfermél ino se ne zhudil tolike dobrotlivošti boshje do nas, ki nam vmerlivim ljudém toliko zhaft dodelí, ino nas vredne stori, s' njim govoriti ino njemu svoje shelje isrozhati! V' resnizi se s' njim pogovárjamo, kedar molitvo oprávljamo.“ (S. Krisostom.) Ino kako vesela je oblúba Jesufova sa nas: „V' resnizi vam

povém, kar bote Ozheta v' mojim imeni profili, vam bo dal." (Jan. 16, 23.)

Pogosto pa slišim, de se kristjani potoshujejo, rekózh: „Molimo, pa vender vslisnani nismo; profimo, pa ne dobimo.“ Godi se jim po besedah sv. Jakopa (3, 4.): „Profite, pa ne prejmete, sato, kér sa hudo profite, de bi po svojim poshelenji saprávili.“ — Odprite tedaj svoje ushása, ino poslušajte:

2. Sa koga je potreba moliti. „Isbite nar préd boshje kraljéstvo ino njegovo pravizhnost, vse drugo vam bo perversheno, govori Jesus.“ (Mat. 6, 33.) Ravno sa to nas pa tudi v' sv. ozhenasli uzhi, pred vsm sa boshjo zhasť ino isvelizhanje nashe moliti, po tém she le sa vlakdanje telésne potrebe. — Molimo satorej pervizh sa sv. k a t o l j s h k o z e r k v o, naj se po zelim svéti shira ino shira; — sa nevérnike, de bi sposnali praviga Boga, ino njemu slushili; — krivovérzi se sopet s' svojo materjó drushili, ino vsi kershéniki le eniga vidniga pastirja slúshali; — gréshniki se spokorili ino pobóljshali, de bi vezhni Bog od vsih prav sposnán ino moljen bil. — Molimo sa svoje duhovske pastirje, de bi modro ino bogoljubno Jesusovo zhredo pasli; — sa deshel-fko gosposko, de bi pravizo svesto terdili, ino nam ljubi mir varvali. — Molite starisli sa svoje otroke, naj jim Bog pravizhno pamet dá; — otrozi sa svoje starishe, de bi val lepo isredili. — Molite predpostavleni sa svoje podloshne, de bi jih mogli poshteno vishati; — podloshni sa svoje predpostavlene, de bi modro ino pravizhno sa podloshne skerbéli. — „Molite eden sa drugiga, de bote isvelizhani.“ (Jak. 5, 16.) — Pa tudi svojih rájnih (pokojnih) bratov ino sester v' svojih molitvah posabiti ne smejmo: „Sveta ino dobra je misel, sa mertve moliti, de bi bili od grehov rešeni.“ (II. Mak. 12, 46.)

Moliti mormo sa vlakdanje telésne potrebe: sa ljubo sdravje, sa shivesh in oblazhilo; — profiti ne sa bogastvo, sakaj: „Kateri obogatéti ho-zhejo, pádejo v' skushnjavo ino v' sanko hudizhovo“ (I. Tim. 6, 9.), — ampak le sa toliko premoshenja, de poshteno ino pravizhno shivimo. — Molimo naj sa svoje pohishtvo, de bi nas Bog nesfrezhe ovarval; — profimo sa nashe shitne polja ino vinske gorize, naj

jih dobrotlivi Ozhe pred vjimo ohrani. — Sa vse to posvetno pa naj bo naša prošnja vselej po boshji volji rezhená: zhe je Bogu k' zhaſti ino nam v' isvelizhanje. „Kaj pomaga zhloveku, naj zel svét per-dobi, zhe pa na svoji duſhi ſhkodo terpi?“ (Mat. 16, 26.) — Molijo naj gréſhniki poſebno ſa odpuſhanje ſvojih grehov, de bi pravo pokoro ſtorili, ino ſe pobóljſhali; — pa tudi pravizhni, de bi vse ſkuſnjave ſerzhno premágali, ino vſiga sléga, naj ſhé duſho ali truplo ſalega, tukaj po volji boshji reſheni, tamkaj pa vezhno isvelizhani bili. — To ſo isvelizhanske rezhi, ſa katere moliti je naša dolſhnóſt; vse drugo je le prah in pepél: — frebro in slato je goljſivo blago, ki naſ zhaſno ino vezhno nefrezhno ſtori, ako ga prav ne oberremo. — O de bi naſhe molitve vselej po volji boshji prav ravname, pa tudi vſliſhani bile! — Alj kakor je Bog na Abelnov dar miloſtljivo pogledal, na Kajna pak ino njegov dar pogledal ni: ravno tako le prava molitev oblake predère. — Odprite tedaj ſvoje ſerze, ino premiſlite:

3. Kakova naj bo naša molitev, de Bogu prijétna, nam pa isvelizhavna ino vſliſhana bo. — Prave molitve ſhiv isvirk je zhloveſhko ſerze: le molitev, ki v' ſerzu iſvira, tezhe pred boshje oblizhje. Zhe ſerze ſa molitvo ne vé, jeſik ſaſtonj govori. „Bog je duh, ino kateri ga molijo, ga naj v' duhi ino v' reſnizi molijo.“ (Jan. 4, 24.) „Velika neſpodobnoſt je, de Boga proſim, naj vſliſhi mojo molitvo, jeſ pa, ki jo opravljam, ne miſlim na njo.“ (Sv. Bernard.) — Kakor pa le is zhſtiga ſtudenca sdrava ino biſtra voda iſvira, ravno tako vſtaja tudi le is zhſtiga ſerza Bogu dopadliſva molitev. Pregréha molitvo v' ſerzi ſaduſhi, ino mlazhnoſt jo oſlabi, de ſe k' Bogu povſdigniti ne more. Ponishno ino gorezhe naj bo v' molitvi naſhe ſerze. „Molitev téga, ki ſe ponisha, oblake predère.“ (Sir. 35, 21.) „Ako ſe ponishaſh, pride Bog tebi naproti; ako ſe pa povſhujesh, pred tebo beſhi.“ (Sv. Avg.) „Sgrévaniga ino ponishniga ſerza Bog ſa-nizhoval ne bo.“ (Pf. 50, 19.)

Spomnimo ſe, kedar v' molitvi roke ino ſerze k' Bogu povſdignemo, de ſmo revni zhervi ſemlje, ino molimo le v' imeni Jeſuſa, odreſhenika ino ſaméſtnika naſhiga: ſkos njegovo ſaſluſhenje po nje-

govim nauki, s' shivo véro ino s' terdnim saupanjem. „Imejte véro, pravi Jესuf, ino vse, kar koli bote v' molitvi profili, bote prijeli, ako bote vérvali.“ (Mat. 21, 22.) „Zhe kdo is med vas modrosti potrebuje, naj prosi Boga; naj pa prosi s' saupanjem bres vsiga pomislovanja; sakaj kdor pomisluje, je morskimu valu podoben, kteriga veter goni, ino semtertje mezhe. Naj tedaj ne misli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prijel.“ (Jak. 1, 6 — 7.) — Kakor je vdova tako dolgo krivizhniga sodnika profila, de jo vslishal je; prijatelj tako dolgo terkal na vrata svojiga soseda, de mu je tri hlebe kruha dal: tako mormo tudi mi stanovitno moliti, zhe ravno per prizhi vslishani nismo; sakaj Bog nam pogosto svoje dobrote perdershuje, de jih bolj sposnamo, ino se tajistih vrednej storimo. „Potreba je, pravi Jესuf, neprenéhama moliti, ino ne toshlivo hénjati.“ (Luk. 18, 1.) „Mnogotere rezhi nam Bog ne odrezhe, ampak jo le o pravim zhafi da.“ (Sv. Avg.) — In zhe nam ravno neskonzhno moder Ozhe vse, kar ga profimo, ne dá, vender le v' njegovo voljo svoje proshnje prepuštimo, saj on vé, kaj je dobro sa nas. Tudi starishi neumnimu otroku ójstriga nosha ne dajo, de se s' njim ne oshkodje: ravno tako nam Bog perdershi, kar bi nam shkodvalo. Satorej ne nasha, ampak njegova volja naj se vselej sgodi. Ako bomo tako molili, pa tudi svoje druge dolshnosti dopolnili, bomo gotovo vslishani.

Tako uzhite, vi starishi! svoje otroke moliti, zhe jih hozhete frezhne imeti, sakaj: „Kdor sná prav moliti, tudi vé prav shiveti.“ (Sv. Bonaventura.) — „Tako molite pa tudi vsi, kakor nas sv. Pavl opominja, bres prenehanja.“ (I. Tes. 5, 17.) — Vsaka juterna sarja naj nas v' molitvi posdravi, vsako vezhéno sonze naj nas v' molitvi sapusti. Vsako délo naj bo s' molitvijo sazheto, ino tudi konzhamo; naj bodo na deli nashe roke, per Bogu pa nashe serza. Kolikokrat glasen svon sapóje, naj nashe poboshno serze se k' Bogu povsdigne. Tako bo zelo nashe shivljenje molitev, vse nashe djanje ino nehanje bo Bogu dopadljiv ino prijeten dar.

III.

Kedar so se Israelzi s' Amalekitarji vojskovali, jih je Josve v' boj peljal: — Mosel je pa na verh

hriba shel, roke povsdignil, ino je molil. Dokler Mosef s' povsdignjenimi rokami moli, Israelzi premagújejo; ko mu pa roke vpadajo, so Amalekitarji mozhnejši. Sa to sta Mosefu v' molitvi Aron ino Hur tako dolgo roke podpirala, de je Israelsko ljudstvo svoje sovráshnike frezhno premágalo. (II. Mos, 17.) — Tudi zelo nashe shivljenje na svéti je védna vojlka. Hozhemo frezhno premágati, se mormo s' Josvetam ferzhno vojlkovati, pa tudi s' Mosefam poboshno moliti.

Ravno se je krishov téden perblishal, prishli so dnevi ozhitnih molitev. Sveta mati katolijška zérkev nas, svoje otroke, k' nashimu ljubimu Ozhetu peljá, profit vsakdanjiga kruha, molit sa dufhne ino telézne potrebe. — Pred nami se nese podoba krishaniga Jesufa, ino nam kashe, de le po Jesufu Kristufu vslifhani bomo. — Po dva ino dva gremo, kakor bratje ino sestre po versti; pòjemo ino molimo litanije vsih svetnikov, de sposnamo, kako imamo v' nebésih shè druge brate ino sestre, ki profijo sa nas. — Po selenim polji se podamo, de bi nam Ozhe nebeshki vse nashe perpravila poshegnal, dokler so vsi nashí perdélki le v' boshjih rokah. — Is té zérkve v' uno gremo, kakor popótniki, ki na semlji svoje ostaje nimamo, ampak hodimo sa Jesufam v' Ozhétovo hifho. — O tako pojdimo, ljube dufhe! te tri prihodne dni na prav boshji pot kershanfkih prozéfij. Sdrushena molitev sbranih ferz je mogozhna. Ako vezh ljudí po enim poljskim poti hodi, enimu samimu lahko spodleti, pravi sv. Gregor; ako si pa roke podajo, eden drugiga podpírajo, vsi frezhno svoj namenjen konez doféshejo. — Vezh ko nas bo eniga ferza, vezh bo premogla nasha molitev. Kakor se povsdiguje mило pétje glasnih svonov, naj tudi nashiga vpitja glas k' nebésam hiti. — Profimo s' terdnim saúpanjam, ino bomo prijéli; ilhimo po poti prave molitve, ino bomo najdli; terkajmo na vrata milosti boshje, in se nam bodo odperle. Saj nam je Jesus obljubil: „Kar bote Ozhéta v' mojim imeni profili, vam bo dal.“ Amen.

XXXIII. Veliko kríshovo.

Vnebohod Jesufa Kristufa.

Od nebéshkiga vefélja.

Jesuf je bil v' nebésa vset, in sedi na desnizi boshji. Mark. 16, 14—20.

Nar vefélshi den je sa otroke, o katerim se k' svojim ljubim staršam povernejo; nar bolj prijéten zhas je sa popotnike v' ptuji desheli, kedar se v' ljubo domazho deshelo k' svojim snanzam ino prijatelani na pot podajo. — Vefél je bil tudi denéshni sveti den zhasitliviga vnebohoda sa vsmileniga Jesufa, o katerim je revno semljo sapustil, ino se v' nebéshko velizhastvo svojiga Ozhéta povsdignil. — Vefélo ino imenitno je pa tudi denéshno godvanje sa naf, o katerim nam je nash ljubi Isvelizhar nebésa odperl, ino nam shel v' Ozhetovo hifho prebivalisha pripravljat, svoje apostelne pa po zelim svéti poslal, naf vse sa sebo vabit — kakor ravno v' sv. evangelji beremo.

I.

S' juterno sarjó svete velike nozhi je zhestitlivo Jesuf od smerti vstal. Bilo je to njegovo vstajanje sa njegove uzhenze nar vézhi vefelje, — nar mogozhnishi snamenje odreshenja zeliga svetá, — nar ozhitnishi poterdenje Jesusovih naukov. Satorej je po svojim vstajanji shé Jesuf shíridefet dni na semlji ostal, se je perkasval vselfkosi na mnogoterih krajih svojim uzhenzam, se jim dal potipati, je s' njimi jedel, jih prav sa gotovo preprizhati, de je resnizhno od smerti vstal. — Alj njih serze, od strahu ino shlosti shé vse pobito, je bilo terdo sa vérvanje. De si ravno sheléli ino upali, si vender niso dopovedati dali, de njih preljubi uzhenik sa res fpet shiví. Balí

fo se, de bi ref ne bilo, zhe je ravno glaf sa glafam prishel, de Gospód spet shivi. Sa to se enajstérin Jesuf po svojim vstajanji pokashe, kedar so ravno sa misó bili, ino jih ojtro posvari, de so tako malóvérni, tako sategliga serza, she dvomiti (zviblati), kar jim je tolikokrat préd pravil; de she sdaj ozhitnim prizham ne verjamejo, de je refnizhno od smerti vstal. — Tako terdovratno je zhloveshko serze sa boshje rezhi, dokler ga svetla luzh milosti boshje ne rasveti ino rasgreje. Satorej je sv. kerfhanfka véra le dar boshji, katero je Jesuf svoji isvelizhanfski zérkvi sapustil, ino svojim apostelnam všim narodam osnanovati vkasal.

V. 15 — 16. Kedar je Jesuf apostelne ino druge uzhenze fkos shtirideset dni ozhitno preprizhal, de je smert, hudizha ino hudoben svét premagal, in spet shivi, jim vkashe to veselo pergodbo odrešjenja ino isvelizhanja všim ljudém po zelim svéti osnanovati, rekózh: „Pojdite po všim svéti v' mojim ime-ni, uzhite vse ljudi, kar ste mene flifiali, rasglafite po vših krajih semlje veselo prigodbo odrešjenja svetá ino isvelizhanja, rasfhirujte nebeshko kraljéstvo moje isvelizhanfske vére. Vse, ki bodo vérali, kerfste, ino jih fkos sv. kerst moji zérkvi pridrushite. Kdor bo véral, ino bo fkos sv. kerst ozhiten ud kerfhanfske zérkve postal, bo isvelizhan; kdor bo pa moje nauke savergel, ino svelizhanfski zérkvi pristopiti ne bo hotel, bo tudi on od Boga obfojen ino savershen.“ — Potrébna nam je véra sa isvelizhanje, potreben kerst, potrebnó pa tudi po véri pravo kerfhanfko shivljenje, sakaj: „Kakor je telo bres dushe mertvo, je tudi véra bres dél mertva.“ (Jak. 2, 26.)

V. 17 — 18. Terdovratni Judje ino rasujsdani ajdje bi ne bili vérali, kar so jim apostelni osnanaovali, zhe bi refnize svojih naukov s' zhudeshi terdili ne bili. Sa to je apostelnam Jesuf tudi mozh zhudeshov dal, rekózh: „K' prizhovanju, de ste od Boga poslani, de je vash nauk boshji nauk, se bodo vam ino všim pravóvérnim ozhitni zhudeshi godili. Oblást zhes hudizhe bote imeli, ino nove jesike sastopno govorili; naj vaf strupna kazha pikne, ali se vam s' trupam nameshana pija podá, vam ne bo fhkodvalo. Na bolnike, katerim she nikdo poma-

gati samogel ne bo, bote svoje roke pokladali, ino jih v' mojim imeni osdravili.“ — Vse se je uzhenzam na tenko spolnilo, kar jim Jesus pred svojim vnebohodam obljubil je. Tudi nam se bodo njegove obljube spolnile, naj le mi njegovi svesti uzhenzi bodimo.

V. 19. Kedar je shtirideset dni po vstajanji preteklo, ino Jesus svojim apostelnam vse potrebno narozhil, jih je peljal sadnokrat is Jerusalemskiga mesta na veselo oljko goro, de ravno tam v' svoje velizhastvo gré, kjer je svoje nar bridkejsi terplenje sazhél. — Shè enkrat jih poblagoslovi, ino se pred njih ozhi k' nebesam povsdiguje. — Le vishej in vishej odhaja, dokler ga sprime svetel oblak is pred njih ozhi. — Na desnizi Boga Ozheta sedi, v' nar vezhi zhasti ino oblasi je zhres vse stvari v' nebesih ino na semlji. Tamkaj nam prebivalisha pripravlja, ino pride enkrat spet po nas, kakor je obljubil; de, kjér je on, tudi njegovi svesti flushabniki bodo. — Milo se osirajo Jesusovi uzhenzi sa svojim ljubim Gospodam v' sv. nebó, gledajo sterma sa njim, dokler prideta angelja v' svetlim belim oblazhili, ino jim rezheta: „Kaj zhakate, vi dobri moshjé is Galileje, in tako operto v' oblake glédate! Jesus, ki se vam toliko toshi po njemu, bo enkrat sopet ravno tako prishel, kakor ste ga sdaj vidili v' nebésa iti.“ Potolasheni se povernejo v' Jerusalema, ino se pripravljajo na prihod sv. Duha. — Poglejmo tudi mi doneš, ljube dushe! sa Isvelizharjam v' svojim poboshnim spremihlovanji v' Ozhétovo hisho; pomislmo eno malo, kaj nas v' nebésih zhaka; povsdignimo svoje serzhne shelje sa Jesusam, persadevájé si, frezhno enkrat k' njemu doiti.

II.

Neskonzhno velike so na tém svéti zhloveshke shelje: dopolnit vsih mogozhe ni bilo, in tudi ne bo. Satorej ni pod sonzam zhloveka dovolj frezhniga. Le v' nebeskim kraljéstvi se bodo vse pravizhne shelje isvoljenih spolnile, kjér bodo veselje vshivali, kateriga naša pamet shè senze sapopasti ne more.

1. Popotnik na svojim teshavnim poti serzhno sheli, le skoraj priti na ljub ozhetovi dom; in kedar shé bliso domázhiga prága prihaja, rad ino

lehko posabi vse teshave svojiga pota. — Tako se je veselil tudi Jesus, ino je svoje uzhenze se veseliti s' febó vabil, rekózh: „Ako bi vi mene ljubili, veselili bi se, de vas sapustim, in grem k' Ozhetu.“ (Jan. 16.) Oj kako veselo ino sladko bo tudi enkrat sa naf, ki smo ravno tako le popotni otrozi na semlji, zhe bomo na smertni postelji s' Jesusam isrezhi samogli: „Jes grem k' svojimu Ozhetu.“ Kdor se shé tukaj svojiga Ozhéta, ki je v' nebéslih, ne veseli, in ne sheli, k' njemu priti, ni vreden biti otrok boshji, kër ljubesni Ozhétové v' njemu ni.

2. Priden kmet teshko orje ino kopá, ter svojo semljo svešto obdeluje; zelo leto na prihodno shétvo zhaka, ino vse teshave voljno prestopi, vef svoj trud rad posabi, ako se njemu le obilna shétev pokashe. — Glejte! tukaj je shétev, tamkaj bo naša vezhna shétev. „Kar bo zhlovek fjal, bo tudi sheli.“ (Gal. 6, 8.) — Kako veselo je sa Jesufa bilo is lepe olfke gore shé enkrat po semlji ogledati se, katero je ravno sapusthal: viditi toliko boshjih nauk, katere je ljudém dajal; toliko dobrót, ki jih je svojimu ljudstvu delil; glédati vse solse, ki jih je shalofnim obrisal; viditi vse svešto dopolnjeno, kar je njemu Ozhe sapovedal. — Enako veselo se bomo tudi mi ostrali na toliko skušnjáv, zhe smo jih ferzhno premágali; na toliko tesháv, zhe smo jih frezhno konzhal. Vidili bomo vse lepe zhednosti, katere nam bodo vezhno zvetéle; vse dobre dela, ki se nam bodo vezhno tam povrazhvale. Kolikor smo na semlji svojih greslnih bratov in sester posvarili, neumnih poduzhili, shalofnih potolashili: toliko noviga veselja bomo tamkaj savshivali, ako do konza svešti ostanemo. „Oj frezhni so, ki v' Gospodu vmerjó, sakaj njih dela gredó sa njimi.“ (Skrivn. rasod. 14, 13.)

3. Noben delavez se hladniga vezhéra ne boji: le sheli si ga, in se zel den veseli, de se bo svezher v' senzi ohladil ino pozhil. — Tako se tudi pravizhen kristjan ne boji mirniga vezhéra svoje smerti, kedar njega Gospodár nebés ino semlje is teshkiga dela poklizhe: révno, spehano truplo v' hladno materno krilo pozhivat, nevmerjózho duslo pa na vefél dom saflusheniga plazhila vshivat, kër bo delavnik na vselej nehál, ino se vezhni prasník

sazhél. Tam bo reven bolnik na vselej osdravél, vboshez dovolj obogatél, kjer bo všiga terplenja konez. „Ne bodo lazhni, ne shéjui, vrozhina in sonze jih peklo ne bo.“ (Jes. 49, 10.) „Bog bo vse solse od njih ozhi obrisal, ino smerti ne bo vezh, tudi ne shalvanja, ne vpitja, ino bolezhine ne bo vezh, kér je pervo minulo.“ (Skrivn. rasod. 21, 4.) — Ino vse to naf zhaka sa kratko terplenje! „Oj koliko je všmilenje boshje, pravi sv. Avgustin, de nam zhafa truda ni nategnil, ampak nam je obljubil sa kratko terplenje vezhuo shivljenje. On ne rezhe: Trudi se deset sto tavshent lét; ne pravi: Delaj jesar let; le kratko si persadevaj, ino prishlo bo pozhivanje, ki ne bo konza imelo.“

4. Teshaven je pot na stermo goro, kedar se na njo podamo; alj kedar na verh gore pridemo, oh! s' kakshnim veseljam se po shirokim osiramo, ogledújemo toliko novih krajov, toliko lepih rezhi, katerih v' dolini viditi mogozhe ni. — In kedar bomo tudi mi dozhli po stermim, ojstrim poti na vesel hrib nebeshkiga Siona náshiga isvelzhanja, lahko bomo posabili vse terplenje svojiga osemeljskiga popotvanja, kér bomo glédali nove svéte, nove sonza in svesde; premishlovali neisrezheno veliko novih rezhi, katerih shè tukaj nasemlji ne vidimo, shè ne posnamo, sakaj: Sdaj glédamo le skos shpegel, kakor v' megli; takrat pa bomo glédali od oblizhja do oblizhja. Sdaj nekoliko sposuamo; takrat pa bomo sposnali, kakor smo bili sposnani.“ (I. Kor. 13, 12.) Sa vse teshave bomo shè le Ozhéta hvalili, ki so naf v' toliko veselje pripeljále. „Terplenje sedajnuiga zhafa ni veliko proti prihodni zhasi, katera ima nad nami rasodéta biti.“ (Rim. 8, 18.)

5. Nar hujshi je tukaj v' dolini sols prebivati med hudóbnimi, sovráshnimi ljudmi, ki zhloveka bres všmilenja kázhijo, njemu veselje grenijo, ino terplenje mnoshijo. Kako lahko je satorej enimu možno rassháljenimu, kedar sopet med dobre prijatele pride: na vezhno s' njimi shivéti sheli. — Na tém svéti se pa mormo drugi drugiga neprenéhama lozhiti, v' shalošti serze is serza tergati, ino od svojih ljubih flovo jemati. Tamkaj v' Ozhétovi hishi pa bodo vši pravizhni na vezhno sdrusheni veselo

skupaj shivél; ino kolikor isvóljenih tovaršhov, toliko bo noviga veselja. „Tamkaj si bodo zhišti mladenzhi roke podajali, ki so s' Egiptovskim Joshefom nevarno sapelvanje serzhno premagali. V' tajistim frezhnim kraji se bodo nedolshne devíze veselile, ki sapeljive kazhe nesramne hladnosti niso poslušale, ino Narvíshiga hvalile, ki jih je s' nebéshko svetlobo obdál. V' tajistim zhres vse veselím kraji bodo poshteni sakonski moshjé ino shene od svojih tesháv pozhivali, se veselili, viditi svoje rajne otroke, kakor mlade jagneta v' nebeshki lepoti, bres všiga madesha, angeljam v' shlahti.“ (Sv. Efrem.) — Najdli bodo pravizhni spet svoje, ki bodo k' Ozhetu prišli, ino per njemu prebivali, skupaj shiveli, ino vezhno hvalili Boga. „Oj shivljenje vezhno, shivljenje vezhno frezhno, pravi sv. Avgústín; kjér je veselje bres shalovanja, pozhivanje bres truda, vífokóšt bres straha, premoshenje bres sgube, sdravje bres bolesni, obilnost bres pománkanja; kjer se mladóšt ne postara, shivljenje ne konzhá, lepota ne bleđi, ljubésu ne flabi, in se veselje níkdar ne pomanjša.“

Poglejte! toliko, ino pa še neskonzhno vézhi je velizhastvo nebéshkiga kraljéstva, kjér sdaj naš ljubi Jesus kraljuje, kjér tudi nam prebivališča pripravlja. Veselje naš tamkaj zhaka, kateriga vam shé nisim senze pokasal. Kolika shé le mora biti nebeshkiga veselja vezhna luzh, ker ni vidilo nobeno zhloveshko oko, ne slíshalo nobeno uho, ne zhloveshko serze obzhutilo, kar je Bog tajistim pripravil, ki njega ljubijo.

III.

Preljubi bratje in sestre moje! Meni popisati in dopovédati nebéshkiga veselja mogozhe ni, pa tudi ne vam sapopasti; samo eno je nam všim mogozhe: to nesapopadljivo veselje vekomaj vshivati. Oh, tako si prisadevajmo, de homo, kar sdaj ne sapopademo, enkrat na vezhno vshivali. — Koliko se trudi priden kmet sa malo zhásniga dobizhka; koliko si prisadéva posveten vojshák sa preminózh svenliv vénz: sakaj bi mi sa vezhno krono toliko bolj ne fkerbeli! Hódimo serzhno po ojštri poti pravizhnošti, vojškujmo se terdno s' pregréshnim svétam ino s' njegovimi

skušnjávami: zhe bomo s' Jesufam frezhno premá-
 gali, bomo tudi s' njim veselo kraljovali. — Naj naf
 stiska tesha zhasnih nadlóg, naj naf v' semljo tishí:
 le na nebésa osirajmo, in potolashimo se, de bo
 skoraj terplenja nashiga vesel konz. — Naj se le blisha
 hladen vezher nashiga shivlenja na semlji, naj vdari
 sadna ura sa naf, saj ne bo strashen, ampak vesel
 njeni glas: sa smertjó pride tudi zhestitliv vnebohod,
 ino veselo sa Jesufam pojdemo, kakor je donef on
 pred nami shel. Spremenili bomo flabo s' zherstvim,
 hudo s' dobrim, shalost s' veseljam. Vsaka sa pra-
 vizo prelita solsa se nam bo v' morje veselja spre-
 obernila. — Oj rad sapustim tebe, revna semlja, ti
 solsa dolina, de le po smerti pridem v' deshelo
 neisrezheniga veselja, kjér nikdar solse ne bo. Rad
 tebe isflezhem, ti moje strohливо truplo, ki meni
 le en zhasék ostanesl; saj tebe enkrat tam nestrohli-
 vo in po nebeslho spremenjeno spet oblekel bom.
 Voljno tukaj terpenje ino tudi smert s' Jesufam
 hozhem prestati, de bom samogel s' njim tamkaj
 vezhno kraljovati. Radovoljno tudi vas sapustim,
 vi moji starshi, otrozi, bratje, sestre, snanzi ino pri-
 jateli ljubi! saj vas jes, ino vi mene tam per Ozhetu
 sopet najdli bote, kjér naf nizh vezh lozhilo ne bo.
 Spet se bomo vidili, se veselili, in nashiga veselja
 nam nihzher ne bo odvsél. — Le eno te prosim, —
 le eno lamo od tebe, moj Jesus! shelim: Daj svojimu
 hlapzu tako shivéti, de, kjér si ti, o Gospód! tudi
 tvoj hlapcz bo. Amen.

XXXIV. Šhefta nedélja po veliki nozhi.

Od svelizhánfkiga terplenja.

*Jesuf oblubi uzhenzam Trofhtarja poslati.
Janes 15, 26. 16, 1—4.*

Dobro déje shlahno masilo fklezhi bolezhini, ki jo zéli ino hladi: she boljshi pride mila tolashba ranjenimu serzu, katero tolashi, ino spet ovešeli. Ozhe nebeški poshilja terpenje s' eno rokó, s' drugo pa daja tolashbo, kakor Jesuf v' denáhnim sv. evan-gelji, ki svojim uzhenzam terpenje napoveduje, pa tudi pomožnika obéta, ki jih tolashil ino podpiral bo.

I.

Svéšt prijatel svojim prijatelju ne samolzhi terplenja, ki ga v' prihodnosti zhaka: prav po resnizi mu vsako prihodno nevarnost rasodene, njega pa tudi potolashi in poduzhi, de se vé v' bridkosti prav sadershati. — Tako tudi Jesuf svojim uzhenzam, katerih ne imenuje vezh h'apzov, ampak svoje prijatele, sadno nozh pred svojim terpenjam osnanuje, kaj bodo mogli po njegovim odhodi terpéti; pa jim tudi pové, de jih sirót ne bo sapustil, temuzh jim na mesto sebe sv. Duha od Ozheta poslal, k' katerimu gre.

V. 26—27. Uzhenzi, shè polni posvétiga duha, so se sanáshali, de jih bo v' svojim posvetnim kraljésvi imenitne ino velizhastne storil; ino sdaj jih pa sapušha, ino le nar vezhi terpenje napoveduje. Kláverno se pogledujejo, serze jim vpada, ino shalošt jih obhaja. — Jesuf to vé ino vidi; sa to jih tolashi, rekózh: „Zhudno se vam sdi, de vam terplenje osnanujem, kér ne sposnate, de sim prišel terpét, skos terplenje v' svoje velizhastvo it, pa tudi vse svoje skos terplenje isvelizhat; alj le pozhákajte, kedar pride sv. Duh, ki is Ozheta is-haja, ino kateriga vam bom jes poslal, on ljubi tolashnik bo vashe

shálostno ferze sa vsim potolashil. On Duh reznize bo vašho pamet rasvetil, ino vam sprizhal, de bote zhisto sposnali, kako ino sakaj de moram terpéti. Poterdil val bo, de bote moj nauk neprestrašheno osnanoi, ino s' velikimi zhudeshi terdili. S' mojim duham napolnjeni bote tudi vi od mene prizhali ino uzhili, kakor ste mene vidili shivéti ino terpéti; flišhali govoriti ino uzhiti, kér ste od sazhétka mojiga nauka pri meni.“ — Kar je napovedal Jesus svojim ljubim uzhenzam, se je na binkishtno nedéljo sazhelo goditi, ino se shè védno godí. Rasvetlil jih je sv. Duh, de so osnanoi njegovo sv. véro, ino s' zhudeshi tajisto terdili do svoje smerti. Sv. Duh pa tudi shè sdaj v' sveti kershanfki zérkvi po svojih naméstnikih od Jesusa ino njegove svete vére prizhuje: le svesto naj ga poslušamo.

XVI. V. 1—3. „Pfhize nas ne sadénejo tako hudo, katere popréd vidimo, pravi sv. Gregor: ino mi nadloge svetá loshej prenesemo, zhe smo se na nje previdno pripravili.“ Ravno sa téga del je tudi Jesus is ljubesnive skerbliivosti svojim uzhenzam vse hudo napovedal, ki jih bo sadévalo, kar sam pravi: „To sim vam povedal, kér sa val skerbím, de se ne bote prestrašhili, in mojo véro sapustili, kedar val bodo sazhéli savolj mene preganjati, is svojih s-hodniz (shol) in tovarshij suvati. Prishel bo zhas, de bodo slepi sovrashniki val savolj moje vére morili, ino se bodo s' svojo grosovítnostjo shè zlo shtimali, de so svesti flushabniki boshji, kedar bodo s' vami tako nevsmileno delali. — Bog ni Gospód sovrashstva ino preganjanja: on je Ozhe ljubesni; alj ravno sa to, ker sovrashni ljudjé Boga prav ne posnajo, ker ne posnajo mojiga Ozheta, zhe ravno právijo, de njemu flúshijo, ne mene hoshjiga, Sina, ki sim jih prishel vezhne reznize uzhít, ne bodo tudi val flushabnikov boshjih sposnali, ino val bodo zhertili, kér jih bote k' pravimu sposnanju ino k' isvelizhanju klizali.“ — Tako strašhna hudobnost zhloveka omóti, de on hudizhu streshe, in misli, de flushi Bogu; de uzhenike ino svaritele sovrashi, ki so njegovi narbolji prijatli. Pa tudi vezhe nefrezhe sa gréshnikani, kakor dúshna slepota: zhe sazhne reznizo sovrashiti, se isvelizhánfkiga nauka ogibati, ino tako v' sv. Duha grešhiti, kar so terdovratni Judje storili.

V. 4. Bridko hodi zhloveku, krishe ino teshave terpeti, po nedolshnim sovrashen ino preganjan biti, ako njega beseda boshja ne tolashi. Satorej je djal Jesul svojim uzhenzam: „Vse to terplenje sim vam povedal, de, kedar o svojim zhafi se vam bo go-dilo, se spómnite, kar sim vam govoril. Uzhenz ni vezh ko njegov uzhenik, tudi ni hlapez vezh, ko njegov Gospód. Spómnite se, de so vse to popréd tudi meni storili.“ — Ravno té ljubesnivi Jesufov nauk mora v' terplenji tudi nashe tolashenje biti. — Ljubi Jesul nas uzhi, ino vfi njegovi svesti uzhenzi nam prizhajo, de nas Bog sa to terpéti pusti, de bi skos poterpenje svelizhani bili. Spomnimo se te-daj, kedar ura pride, kako nas je on terpéti uzhil, ino nam v' svojim rasgledi pokasal.

II.

Ako bi nam smiram sonze sjalo, ali bi neprenéhama deshvalo, nobeno bi ne bilo dobro sa nas. Od neprenéhama shgézhiga sonza bi vse sagorélo, od vezhniga desha bi se vse salilo, nizh bi nam ne prirastlo, ne prisorilo. Ravno tako bi nam tudi védno veselje bres terpenja dobro ne bilo, sakaj Ozhe nebesški na tem sveti dvojne otroke ima: pravizhne ino krivizhne. Jih isvelizhati jim daja svoje dobrote, de bi ga ljubili; jim poshilja pa tudi terplenje, de bi se pravizhni v' dobrotah ne sgubili, gréshniki pa k' njemu povernili. — Bodi si ti pravizhen ali krivizhen, o kristjan! zhres terplenje nikar ne toshúj, sakaj ono je pravizhnimu saflushilo lepshi krone v' nebesih; krivizhnimu je pokorilo, se grehov ozhi-ftiti, ino pobóljshati svoje shivljenje. „Ni ga zhlo-veka tako pravizhniga, pravi sv. Avgushtin, de bi njemu terpenja potreba ne bilo, alj k' vezhi po-pólnofti, alj k' poterdenju zhednofti.“

1. V' prevelikih dobrotah se zhlovek hitro prevseme, ino v' védnim veselji lahko greshti: ter-plenje njega greha obvarje. — Dokler je David she réven pastirzhizh svoje ovze pafil, ino po tem od kralja Savla preganjan se po pushavi fkrival, je ljubil svojiga Boga, ino je njemu svesto slushil. Na kraljev sedesh povsdignjen ino s' vfi-mi dobrótami obdán, je preshestnik ino zhlovekomór

poštál. — Vselej se jih vezh v' posvetnim veselji, kakor skos zhasno terplenje pogubi.

V' terplenji si flusbi zhlovek nebeshko krono, ino si tudi pogosto she sa tukaj novo, she vezhi veselje pripravlja. Egiptovski Joshef je bil v' vodnak vershen, v' fushnost predán, ino nedolshno v' jezho pahnjen; alj ravno to njegovo terplenje je njega na kraljevo mesto povsdignilo. — Kakor skerben vinar gradnik vinske terte obresuje, de bres sadu ne srasstejo, tudi neskonzhno moder Bog ljudém terplenje poshilja, de jih poboljšha ino svelizha. Le v' terplenji zhlovek pokashe, kaj njegova zhednost veljá. „Kakor se svesde le po nozhi svetijo, ino po dnevi skrite so: ravno tako se krepóst v' nefrezhi pokashe, katere v' frezhi viditi ni.“ (Sv. Bernard.) „Blagor zhlovéku, kateri skušnjo preterpt; sakaj kedar bo skushan, bo prijel krono shivlenja, katero je Bog obljubil tém, kateri njega ljúbijo.“ (Sv. Jakop 1, 12.) — Kako radi se, zhe nam je predobro, v' posvetno saljúbimo, nebés ino vezhnosti pa zelo posabimo! „Sato je sedajno shivljenje s' terplenjam ino bridkostimi naméshano, de drugo shivljenje ishemo, kjér bridkosti obene ne bo.“ (Sv. Avgufhtin.) „Nasha sedajna zelo kratka ino lehka nadloga nam prinese vezhno, ino zhres vso méro visoko zhasť, ki vse preseshe.“ (II. Kor. 4, 17.)

2. Kakor je bridko terplenje pravizhnim dobrota, tako je gresnikam pokorilo, de jih poboljšha ino k' Bogu poverne. Prevsetija zhloveka omoti, de Boga posabi; terplenje gresnika ponishnosti uzhí, ino ga spet k' nebésam obrazha. — Dokler je sgublenimu línu dobro bilo, ni sa ozheta porajťal; lazhen, rastergan ino ves sromák, je sazhél po ozhetovi híshi sdihovati. Sromashtvo ga je domu peljáo, de je pred ozhéta pokleknil ino ga sa odpúshanje profil. David skos lastniga fina is svojiga kraljeviga sedesha sgnan, po pushavi beshé, se je v' bridkih teshavah pokoril, ino sadostval Bogu sa to, kar je v' dobrim shivlenji gresnil. Satorej tudi sam sposná, rekozh: „Sa mene je dobro, de si me poníshal, de se tvoje postave uzhim.“ (Psalm 118, 71.) V' terplenji se zhlovek zhiťti, kakor slato v' rasbéljeni pezhi. „Sakaj toshujesh? prashha sv. Avgufhtin. Kar terpišh, je sdravilo, ne shtra-

sa, je pokorjenje, ne pogubljenje; ne brani se shibe, zhe nozhesh od vézhniga isvelizhanja odvershen biti.“ — „Bridkosti so vrata nebeshke, pravi sv. Bernard, ino sv. krish je kraljéva pot k' nebesam.“

3. Sakaj pa Bog med pravizhnimi hudobne shivéti pusti, de jih stiskajo ino peklijo? Savolj svoje neskonzhne milosti ino modrosti. Hudobnim daja Bog zhas pokore, pravizhnim daja priloshnost, se pravizhnosti váditi. „Hudobnik sa to shivi, pravi sv. Avgustin, de bi se poboljšhal, ali pa sa to shivi, de bi se pravizhen skos njega poterdil.“ Bog raji hudo pravizhnim v' dobro oberne, kakor bi gréshnikam prostovóljnost odvsel, bres kattere ni saflushenja. Na tém svéti je sétva, v' kateri raste med pfhenizo tudi luljka; enkrat bo shétev, kedar pravizhen Sodník porezhe: „Vi isvóljeni, pojdite sem; — poberite se prezh, vi prekleti!“ — Naj se hudobnesham ravno dobro godi, ino pravizhnim pa hudo, nikar nas to ne moti, de bi s' hudobnimi potégnili; sakaj zhes majhen zhas se bo gréshnikam veselje v' shalost, pravizhnim shalost v' veselje spremenila. Tako se je vřim svetnikam ino prijatelam boshjim godilo, naj se godi tudi nam. „Vři, ki med jokanjam séjejo, bodo s' veseljam sheli.“ (Psalm 125, 5.)

Poterpi satorej, ljuba dusha! s' hudobnimi, dokler jih Ozhe nebeshki tudi terpi. Skos vse hudo, ki oni tebi délajo, tebi ne shkódjejo, ampak le vezhue dobrote ti pripravljajo. Oni tebi slabo shelijo, ali po boshjim naravnanji tebi le dobro storijo. „Isrozhi Gospodu svoje pote, ino sanesi se na njega, ino on bo vse prav storil.“ (Psalm 36, 5.)

III.

Sméfhane se nam dosdévajo v' temni nozhi posémeljke rezhi; lahko se mótimo, dokler nam jih svetloba beliga dné ne rasvetli. Ravno tako nesafstopno nam je pogosto veselje ino terplenje med ludmi na svéti; le svetla luzh Jesufoviga nauka, ona nam pokashe, de Bog vse prav ravná k' isvelizhanju nashimu. Srezhni smo, ako nam ona lepo sveti, ino nam nashe ferza rasveseljuje; kar je nashim téléfnim ozhém svetloba beliga dné, je nashi pameti

rasvetljenje boshje. — Profimo satorej Ozheta ne-
beshkiga, slasti pa, ko se blisha sv. binkishtni zhaf,
naj nam poshle sv. Duha. Od njega rasvetljeni se
bomo neskonzhne milosti ino modrosti boshje, po
kateri vse prav vlada, veselili, ino se sadovoljno v'
njegove sv. roke podali. Modro bomo veselje sa-
vshivali, pa tudi terplenje voljno nosili. Zhudili se
bomo s' sv. Pavlam, rekózh: „O visokóšt bogastva
boshje modrosti ino snanja! Kako nesapopadlive so
njegove sodbe, ino neisvedlive njegove poti! Kdo je
mifel Gospoda sposnal, ali kdo je njegov svetvávez
bil?“ (Rim. 11, 33—34.) Naj nam vse drugo skrito
ostane, de le eno samo, nam nar potrebneji vémo:
„De tém, kateri Boga ljubijo, vse v' dobro iside.“
Amen.

Natisk ino papir.

Is Andreja Lajkamove natiskarnje ino papirnje.

H R A N A

evangeljskih nauk,

bogoljubnim dušham dana

na vse

nedélje ino sapovédane prásnike
v' léti.

S p i f a l i

dušhni pastirji na spodnim Shtajarskim;

na svetlo dal

ANTON SLOMSHEK,

nekdajni Kaplan per Novizérkvi.

DRUGI DEL.

Saloshil Franz Ferstl v' Gradzi.

Janes Lavre Greiner.

1 8 3 5.

H R A N A
evangelijkih nauk

dogodilnim daljnim dan
na v
nedelje ino sabbatane praznike
v letu

Perprávljajte si ne le hrano, ki mine, ampak hrano
ali jéd, katera ostane v' vezhno shivljenje, ki vam jo bo
Sin zhlovčkovi (Jesuf Kristuf) dal. Jan. 6, 27.

delni paktiji na spodnim štajalkim
na leto 1881
ANTON GROMERER
nabavni Kaplan por. Novosélski

DRUGI DEL

Galschil Franz Ferdt v. Graden
James Lavis Greiner
1882

Hrana evangeljskih nauk.

DRUGI DĚL.

Od binkofhtne nedělje

d o

sadne nedělje po binkofhtih.

Uraus evangeliskir bæk.

DRUGI DEJ.

Od pinkollitne nedelje

40

saane nedelje po pinkollitip.

Approbation.

Gegen die Drucklegung dieser von einigen Seelsorgern in windischer Sprache verfassten, und vom Herausgeber P. Anton Slomfhek, Spiritual im Priesterseminar zu Klagenfurt, zum Drucke bestimmten Predigten II. und III. Theil, wird in geistlicher Beziehung kein Anstand befunden.

Von dem fürstbischöflichen Seckauer-Ordinariate zu Gratz, am 26. November 1834.

ROMAN, mp.

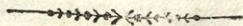
Joseph Prasch, mp.
Cons. Secretär.

Imprimatur.

Vom k. k. Central-Bücherrevisionsamte in Wien.

Am 15. Jänner 1835.

Hölzl, mp.

Approbation.

Gegen die Bruchlegung dieser von dem
Organ in windischer Sprache verfaßten, und von
Herrn Professor P. A. v. 1810 mit der
Hochschulleitung zu Klagenfurt, am 1. März 1810
erlassenen Proklamation II. und III. Theil, wird in
geordneter Beziehung kein Anstand gefunden.
Vor dem k. k. Hofrathe in Wien
zu Gmünd, am 26. November 1810.

ROMAN, imp.

Joseph v. ...
Cons. ...

Impressum

Vom k. k. Central-Hochschulleitungsamt in Wien

Am 12. Jänner 1811

Impressum

Sapopadek drugiga déla.

	Stran
I. Binkofhtna nedélja.	
Od isvelizhanstva fv. kerfhanske vére	5
II. Binkofhtni pondelik.	
Od ljubeshi boshje	13
III. Nedélja pefvete Trojize.	
Od kerfthnih obljuh	20
IV. Perva nedélja po binkofhtih.	
Od bráterniga posvarjenja	26
V. Prasnik fv. réfhnga Teléfa.	
Od sakramenta fv. réfhnga Teléfa	32
VI. Druga nedélja po binkofhtih.	
Od fkerbi sa vezhno isvelizhanje	38
VII. Tretja nedélja po binkofhtih.	
Od fkerbi sa isvelizhanje blishniga	47
VIII. Shterta nedélja po binkofhtih.	
Od modre fkerbi sa pravo frezho	54
IX. Peta nedélja po binkofhtih.	
Od krivizhne jese ino pravizhniga ferda	60
X. Shefta nedélja po binkofhtih.	
Od kerfhanskiga sadershanja per jédi ino pijazhi	68
XI. Sedma nedélja po binkofhtih.	
Kako se sapelivzov varvati	74
XII. Ofma nedélja po binkofhtih.	
Od posvetniga blaga	78
XIII. Deveta nedélja po binkofhtih.	
Od nefrezhe gréfhnikov	85

XIV. Defeta nedélja po binkofhtih.	
Od napuha	92
XV. Enajsta nedélja po binkofhtih.	
Od pozhutkov zhlovéshkiga trupla	98
XVI. Dvanajsta nedélja po binkofhtih.	
Od nar vezhi sapóvedi kershanske ljubesni	105
XVII. Trinajsta nedélja po binkofhtih.	
Od hvaléshnosti	112
XVIII. Shtirinajsta nedélja po binkofhtih.	
Od previdnosti boshje	119
XIX. Petnajsta nedélja po binkofhtih.	
Od fmerti	126
XX. Shestnajsta nedélja po binkofhtih.	
Odnepodóbniga bahanja ino potrebne ponishnosti	132
XXI. Sedemnajsta nedélja po binkofhtih.	
Od nevarne famofvoje ljubésni	139
XXII. Ofemnajsta nedélja po binkofhtih.	
Od sadershanja bolnikov	147
XXIII. Devetnajsta nedélja po binkofhtih.	
Od oblazhila	154
XXIV. Dvajseta nedélja po binkofhtih.	
Od postréshbe bolnikov	163
XXV. En ino dvajseta nedélja po binkofhtih.	
Od kershanske persanesflivosti	174
XXVI. Dvé ino dvajseta nedélja po binkofhtih.	
Od deshelske gosposke	186
XXVII. Tri ino dvajseta nedélja po binkofhtih.	
Od otroshke réje	199
XXVIII. Posledna nedélja po binkofhtih.	
Od frezhne ino nefrezhne vezhnosti	211

I. Binkoštna nedelja.

Od isvelizhanstva sv. kerfhanške vére.

*Jesuf obljudi uzhenzam sv. Duha. Jan. 14,
23 — 31.*

Temna nozh je pokrivala zelo stvarjenje, dokler svetlobe na nebi ni bilo, Bog je rekel: „Bodi svetloba! Ino svetloba je bila.“ (I. Mojs. 1.) Sazhelo je sonze po dnevi sijati, svetiti mesenz ino svesde po nozhi; zel svét je bil vesel. — Shaloštna tema nevédnosti ino pregrehe je pokrivala ves zhloveshki rod, ki je bil skos porodni greh v' pogublenje sakopán. Prishel je sv. Duh ravno na denashno sv. binkoštno nedeljo, je prishgál s' nebeshkim ognjam isvelizhansko luzh sv. kerfhanške vére, ino glej — po zelim svéti se je rasdenilo, in rasvetlilo isvelizhanje nashe. — Ravno tako tudi pokriva strashen mrak zhasne in vezhne nesfrezhe vsakiga zhloyeka, kteriga sv. Duh ne rasveti, ino s' svojimi darmi v' njemu ne prebiva. — Oj de bi bili mi vsi vredno prebivalishe Boga sv. Duha! Satorej poslušajmo denes, kako nas Jesuf to v' denashnim sv. evangelji lepo uzhi!

I.

V. 23 Nar mozhnejshi rezh v' nebesih ino na semlji je prava shiva ljubésni; ona svét premaga, ino tudi smert je ne konzha. Prave shive ljubésni ne lózhijo hribi, ne doline; ona nikoli ne vmerje, ino she po smerti sveste prijatele sklépa. S' to ljubésnijo je tudi Jesuf svoje shaloštne uzhenze tolashil,

kedar je per sadnji vezherji od njih slovó jemál. Pravo, shivo ljubésn jim perporozha, rekozh: „Kdor mene ljubi, naj skashe svojo resnizhno ljubésn skos to, de besede mojiga nauka ohrane, in po tajistih shivi. Kdor bo moje besede spolnoval, bo ravno skos to tudi Ozheta nebéshkiga ljubil; sakaj besede, katere ste is mojih ust slis'hali, niso le moje, ampak mojiga Ozheta, kateri je mene uzhenika na svét poslal. — Nikar ne shalujte, de vas sapustim, ino le k' svojimu Ozhetu povernem, saj ne bo sapushen ostal, kdor mene ino mojiga Ozheta prav ljubi; sakaj is ljubesni bova k' njemu prishla, ino per njem prebivala s' svojo nebes'hko milostjo in pomozhjo.“ — Srezhen zhlovek, ki zelo svoje shivlenje po Jesufovím nauki ravna; on je shivo prebivalishe Ozheta nebéshkiga, ino Jesufa boshjiga Sina; v' njemu tudi Bog sv. Duh prebiva, ki is Boga Ozheta ino Sina is-haja. Blagor mu, v' katerim prava kershan'ka ljubésn shivi, sakaj: „Bog je ljubésn, in kdor v' ljubesni ostane, v' Bogu ostane, ino Bog ostane v' njem.“ — Nesrezhen pa, kdor besede Jesufoviga nauka v' nemar pusti, le ponaukih sapeljiviga sveta shivi: on ne ljubi Jesufa; ino kdor Jesufa ne ljubi, ostane v' smerti. Oj sa tega voljo, ljubimo ga, saj nas je on popréd ljubil; prizhajmo pa tudi svojo ljubésn ne le v' besedi, ampak tudi v' djanji ino v' resnizi, sakaj: „Kdor moje sapovedi imá, ino jih spolnuje, pravi Jesus, le té je, ki mene ljubi.“ (Jan. 14, 21.)

V. 25. Shlahni so bili Jesufovi nauki, sladke njegove besede, neprenéhama bi jih uzhenzi bili radi poslus'hali. Alj Jesus jim ozhitno pové, de od njih pojde, rekozh: „Glejte, to sim vam govoril, tako sim vas uzhil, dokler sim s' vami bil. Sdaj grém od vas, pa sapushene firote bres uzhenika ne bote ostali: svetiga Duha vam bo moj Ozhe nebel'shki na mesto mene poslal. On, Duh resnize, vas bo vse bolj na tenko poduzhil, kar vam bo véditi potreba, sakaj veliko bi vam she imel povédati, pa she sdaj vsiga sastopiti ne morete. Sveti Duh vas bo pa tudi vsiga spomnil, kar ste od mene slis'hali; ino vam vse rasodél, kar vam bo véditi potreba.“

V. 27. Slis'hati, de jih bo Jesus sapustil, jim od shalosti serze vmira. Jesus jih she na dalej tolashi,

kakor skerben ozhe svoje ljube otrozhizhe, ino sazh-ne: „Nikar se ne bojte, naj se ne prestrašhi vashe ferze. Nimam vam szer sapustiti polvétniga blaga, dokler prostora nimam, kamor bi trudno glavo poloshil; alj veliko boljshi bogastvo vam sa doto (erhshino) dam, svoj isvelizhanski mir vam sapustim. Pregreshni svét vam ga s' vsmim svojim premoshenjam dati ne more, pa tudi ne vseti; le jes vam ga dam, de vas s' njim srezhne storim. Posvetneshi ishejo svojiga miru, pa ga ne najdejo; svét jim obéta, pa ga dati ne more. Kdor pa moj mir ima, ljubi mir s' Bogam, s' svojo vestjó, ino s' vsmimi poshtenimi savshiva: on okusha she na semlji nebeshko veselje.“

V. 28. Uzhenze Jesusove je le velika shalost obhájala; bres svojiga ljubiga uzhenika biti ne morejo. De bi jim vender ferze ohladil, Jesus dalej govori: „Le en zhasek vas sapustim, ne bomo se na vselej lozhili. Tolikokrat sim vam she pravil, de moram iti tajistim, ki v' mene vérjejo, nebesa odprét, iti v' Ozhetovo hisho, prebivalisha pripravil vsmim, ki mene ljubijo. Ne bo dolgo, ino pridem spet po vas. — Tukaj na semlji je moje terplenje ino vasha shalost; tam gori per Ozhetu je moje velizhastvo, ino bo vashe veselje. Zhe vi mene v' resnizi sa ljubo imate, tako se veselite, de grem k' Ozhetu v' svojo zhast, ki sim jo imel od nekdej per njemu. Saj véste, de ima moj Ozhe vézhi oblast, kakor jo imam jes po zhloveshki natori, po kateri je on vézhi od mene.“

V. 29. Kdor pravizhno shivi, od smerti rad govori, katera ga bo k' Ozhetu nebeshkimu peljala, kakor Jesus, ki je na dalej svojim uzhenzam rekel: „Vse, kar sim vam od moje smerti, od mojiga odhoda k' Ozhetu, ino od prihoda sv. Duha povedal, sim sa to govoril, da se bo vasha véra v' mene poterdila, kedar se bo sgodilo. Glejte, je djál na dalje, ne vtegnem vezh s' vami govoriti. Vajvoda hudóbniga sveta, poglavár pregrehe, je Judesha Ishkarjota smotil mene isdátí, je sovráshnike moje nadrashil mene v' smert spraviti. V' sodbo ino v' smert me bodo gnali, pa ne persíleniga, temuzh kér sam vmreti hozhem, ljudi pogublenja reshit. — Vmerl bom na krishi, pa ne od hudobije premagan, ampak le is gole ljubeshi do Ozheta; de svétu po-

kashem, kako se naj Ozhe nebeski ljubi, dopolnim vse, kar je meni on sapovedal. „Svoje shivljenje dam, ino vmerjem, kër je Ozhetova volja tako.“

S' temi besédami je vsel Jesus od svojih slov, prèden je shel v' terplenje ino v' smert. — Veliko shalost ino bridkost so nad tém njegovi uzhenzi imeli; alj vsa shalost se jim v' veselje, ino ves strah v' veselo serzhnost spremeni, kedar se sv. Duh s' svojimi darmi na binkofhtno nedéljo zhres nje raslije, kateriga jim je Jesus obljubil, ino poslal. — Tudi nam ga je obljubil, tudi nam ga poshilja, tudi per nas sv. Duh prebiya, naj mu le vredno prebivalishe perpravimo.

II.

Tri neisrezheno velike zhudeshe je Bog zhloveshkimu sarodu storil, kterih velikost premishlovati, boshjo vsigamogozhnost ino vsmilenje pa moliti ino hvaliti, je vsakiga zhloveka perva dolshnost. Velik je prvi zhudesh stvarjenja, de nas je Bog Ozhe po svoji podobi stvaril, Velik je drugi zhudesh odreshenja, de nas je Bog Sin, Jesus Kristus, vezhniga pogubljenja odreshil. Ravno tako velik ino imeniten je pa tudi tretji zhudesh prerojenja, de nas je Bog sv. Duh, on tretja boshja pershona v' presveti Trojizi, ki is Boga Ozheta ino Boga Sina is-haja, ino je s' njima eniga bitja Bog od vékomaj, prerodil ino posvetil, de smo otrozi boshji, bratje ino sestre Jesusa Kristusa, ino dedizhi (erbizhi) nebeskiga kraljestva. Ino glejte, ravno téga zhudniga prerojenja vesel god so sveti binkofhtni prásniki. Oni nas opominjajo na zhudno prerojenje, ktero se je sgodilo s' apostelni ino Jesusovimi uzhenzi, se je sgodilo s' vsmi, kteri so se is zéliga ferza k' Jesusu spreobernili, ino se s' vsakim zhlovekam she sdaj godi, ako se le Bogu sv. Duhu hudobno soper ne vstavlja.

1. Zhashtitliv vnebohod Jesusov je szer njegove uzhenze rasveselil; alj vender se she s' pobitim serzam is oljske gore, kjer so svojiga Gospoda na semljisadnokrat vidili, nasaj v' Jerusaleem podajo. V' strahih pred sovrashniki Jesusovimi se v' eno hisho sapirajo, ino zhakajo na Jesusove obljube, de se

bodo njim dopolnile, kakor jim je napovedal. — Temna je njihova pamet, sami she prav ne vejo, kaj s' njimi bo. Plaho je njihovo serze, she na svetlo si ne upajo. Alj poglej zhudo njih prerोजना! — Sveto binkoshtno jutro se je rasdenilo, ljubo sonze trétjo, ali po našim, devéto uro sije, kar možniga vetra nagel vihár peršhumi nad njih prebivališhe; ino Bog sv. Duh se v' podobah ognjenih jesikov zhes Jesufove uzhenze raslije, s' svojimi nebesškimi darmi jih napolni. — Kakor bi trénil, se je njih pamet rasdenila, ino lepo svetlo glédajo sdaj vso lepoto Jesufoviga nauka. Kakor ponozhen mrak pred bélím dnevam beshí, tako sapuští ves strah ino nepokoj njih serze. Ravno tiste nauke Jesufove vére, katere she v' misli vseti si popréd upali niso, sdaj ozhitno osnanújejo, prav v' prizho tajistih sovráshnikov, pred katerimi so se skrivali. Sa prizho, de Bog sv. Duh v' njih prebiva, govorijo na enkrat nove jesike. Sv. Peter sapridgije, ino na pervo pridgo se jih je tritavshent v' enim mesti kerstiti dalo. Vsi so na novo oshivéli, vsi prerojeni, vsi so bili polni sv. Duha. (Djanj. Ap. 2.) Novo shivljenje se skos nje po zelim svéti sazhne, ino dopolnilo se je nad njimi, kar je Bog po preroku govoril, rekózh: „Dal jim bom eno serze, ino dodelil noviga duha v' njih oferzhje; de po mojih sapovedih hodijo, moje povelje ohranejo ino dopólnijo, de bodo moje ljudstvo, ino jes njih Bog.“ (Ezeh. 11, 19. 20.)

2. V' smoti ino v' nevédnosti, v' malikvanji ino hudobii je spalo zhloveštvo po zelim svéti, kedar se je v' Jerusalemi skos prihod sv. Duha mladojutro noviga keršhanstva svetiti sazhelo. — Dvanášt vbo-gih, sanizhvanih ribizhov, pa od sv. Duha ressvetljenih, se krisham svét podá, med vse narode raside, ino osnanuje vesél gláf Jesufoviga nauka. Oni ne-sejo snamenje sv. krisha v' deshele juterne, kjér mlada sarja bél den rodi, ino ga safadijo v' sahodue kraje, kjér vezherno sonze v' boshji gnade sahaja. Oni uzhiyo zherne samorze, kjér od velike vrozhine pések gori, ino keršhujejo po deshelah mersliga féverja, kjér ljudjé v' vezhni simi prebívajo. — Vsi narodi se is gréshniga spanja budijo, ino glédajo svoje isvelizhanje. — Sginilo je malikvanje, kakor temna nozh pred belím dnévam; vgasnovati je sa-

zhela judovska véra, kakor slaba svetloba bele lune, kedar slato fonze is sagór per'ije. Gerde pregrehe so od kristjanov beshale, kakor se skrivajo ponozhni tolovaji pred svetlobo beliga dne. — Ljudjé so sposnali svojiga Boga, pa tudi pravo pot, ki k' njemu peljá. Bili so frezhni otrozi eniga Ozheta, bratje ino sestre med sebó, eniga duha, ene ljubésni. Svét se je spremenil skos prerojenje sv. Duha. — Vstavljala se je sfer vsa peklenfka mozh rasfhiranju sv. kerfhanske vére, ino jo hotla sattréti. Kralji ino zesarji so perve kristjane pregánjali, jih s' ognjamino mezhám morili, so jih sverinám dajali, ino v' vodo metali; alj nedolshno prelivana kri muzhenikov je bila rodovito sème novih kristjanov. Vezh ko jih pomorijo, she vezh se jih je spreobernilo. Rabelni so onemágali per grosovitnih ino nevsmilenih mukah, kristjani pa so zél svét ferzhno premágali skos milost ino pomózh sv. Duha. — Glejte, tako je prerodil Bog sv. Duh zhlovefški rod, ino ga she preroduje po vsih tistih krajih, kjér se v' nashih zhasih nevernikam sv. evangelj osnanuje. — Tako prerodi pa tudi vsakiga zhloveka, ki se njemu terdovratno ne vstavlja. (Djanj. Ap. 7, 51.)

3. Kaj bi bil zhlovek bres rasfvetlenja sv. Duha? Sapushena njiva bi bil, na kateri le ofet ino ternje raste. Sv. Duh pa zhloveka rasfveti per sv. kersti, ino njegovo serze v' rodovito semljo prerodi; on otrébi ternje poródniga greha, ino ga s' posvezhujozhoj gnadoj boshjoj napolni. — Sv. Duh poterdi mladenzha per sakramentu sv. birme, ino mu daja mozh sv. ferzhnosti, premágati vse hudobije in sápelije hudobniga svetá. Sv. Duh mnoshi skos druge sv. sakramente posvezhujozho gnado boshjo vsakimu kristjanu, ki jih vredno prijéma, ino mu pomaga vse teshave voljno prenesti, vse spotike ferzhno premágati, katere mu v' vezhno isvelizhanje branijo. On daja mladim pravo modróst, ino starim frezhno stanovitnost. — Sv. Duh govori skos naméstnike boshje, ino opominja skos obudenje dobrih snotrajnih misel. On fkerbí sa zelo kerfhansko zérkev, katero vlada; pa tudi deli vsm boshjim otrokam svojih sedem nebesfških darov. — Daja nam dar modrósti, de vémo prav na svéti shiveti, ino fkerbéti sa pravo zhasno frezho ino vezhno isvelti-

zhanje; — dar práviga uma ali saftopnosti, de nauke sv. Jesufove vére saftopimo; ino sposnamo; kaj je sv. volja boshja; — dar dobriga sveta (rata), de vémo v' skushnjavah ino v' dvomih vselej to isvoljiti, kar k' nashimu isvelizhanju flushi; — dar mozhi, de na poti zhednosti ne péshamo, ino nestrohlivo krono vezhniga shivlenja dofeshemo; — dar uzhenosti, sposnavati boshje lastnosti, ino pravizhnosti pravo pot; — dar brumnosti, ki je k' všimu dobra, de kakor dobri otrozi svefo Bogu flushimo, ino se obljub deleshni storimo, ki jih brumnost v' tém, ino v' unim sveti ima; — dar strahu boshjiga, ki je sazhetek modrosti, de se greha, kakor nar vezhi nefrezhe, bojimo, ino le Bogu dopasti si persadévamo.

„Ljubésn, veselje, mir, poterpeshlivost, prijasnost, dobrota, persaneflivost, krotkost, véra, pohlevnost, sdershnost ino zhifost.“ vse te zhednosti so po besédah sv. Pavla (Gal. 5, 22, 23.) isvelizhanski sad, ki ga sv. Duh tam rodi, kjér on prebiva. „O sveti ogenj! kako prijetno ti (v' zhloveshkim ferzi) gorish, kako skrivno svetish, kako sheljno grejesh, pravi sv. Avgustin. Gorje tajistim, ki niso od tebe vshgani, ne od tebe rasvetljeni; o svojim zhafi bodo Bogu gnusoba, ino s' mrakam obdani pojdejo v' ogenj vezhne teme.“ Ino koliko takih med nami shivl!

Rasujsdani mladi ljudje na boshjo milost greshijo, pokoro ino poboljšanje le na starost odlagajo. — Saftarani greshniki na mesto pokore na boshjo milost obúpajo, ino mislijo na konzu svojiga shivlenja, od greha oslepljeni, de je sa pokoro shé preposno. — Posvetni modrijani ino shtimane glave se kershanskim refnizam prevsetno so-perstavijo; ino kjér ponishnosti ni, sv. Duh prebivati ne more. — Mlazi hni kristjani na dare sv. Duha sami ne porájtajo, ino jih drugim bránijo, kér so jim gnade boshje nevozhliivi. — Pregreshni dobrovoljzi so na vse opominjanje sv. Duha gluhi, ino imajo sa vse isvelizhansko oterpnjeno ferze. — Navadni greshniki v' nepokori terdovratno do konza ostanejo, bres blagomilosti sv. Duha vmerjejo, kakor so bres nje shivéli. Vsi ti nefrezhni niso isvoljeno prebivalishe sv. Duha, kér

se njegovi milosti vstavljajo. Podobni so shaloštni, nefrezhni hišni, katero so poshteni prebivavzi sapustili, katera nima strehe, okna pobite, ino sterte vrata; v' kateri le rasbojnik prebivajo. Vli poshteni ljudje se nje od dalezih ogibajo; sadnizh bode poshgana ino konzhana. Ravno taka se grešnikam soper sv. Duha godi; sakaj greh soper sv. Duha ne bo na tem svéti, ne v' prihodnim odpushten. (Mat. 12, 32.)

Oj tak odpri, grešnik! svoje serze sv. Duhu, perpravi mu vredno prebivalishe, de te na vselej ne sapusti. — Prosi Ozhéta nebeshkiga, ino Jesufa, boshjiga Sina, de tebi poshle sv. Duha, kakor apostelnam, ki so tudi sa njega molili, sakaj: „Ozhe nebeshki bo dal dobriga Duha tem, ki ga prosijo.“ (Luk. 11, 13.) — Daj vsem hudim navadam slovó, ino bodi zhistiga, ponishniga serza, sakaj on, ki se je v' podobi beliga goloba ino v' ognjenih jesikih perkasal, le v' zhistim ino ponishnim serzi prebiva. — Prijemaj vredno ino pogosto svete sakramente, ki so tekozhi studenzi, po katerih nam sv. Duh svoje gnade deli. Tako bosh ti shiv tempel sv. Duha, in sv. Duh bo tvoj vishar. Ozhe nebeshki ino ljubi Jesus bota prishla ino per tebi prebivala. — Isvelizhanski mir bosh vshival, kateriga je vsem svojim svestim uzhenzam Jesus sapustil, ino zelo tvoje shivlenje bo frezhna hoja v' vezhno isvelizhanje.

III.

Poglejte, ljube dushe! kako ljubesnivo ino blago je spomladno jutro svete binkoshtne nedelje. Semlja je s' mladim selenjam ino pisanimi róshzamí prashno oblézhená, nedolshnih ptizhiz veselo pétje nam rasveseluje nashe serze, ino pojózhnih svonov mili glas povsdiguje k' nebesam nashe shelje. She leplhi je shivlenje kristjana, v' katerim sv. Duh prebiva, ino ga obdaja s' svojimi darmi. — Lepo selene so vashe shitne polja ino vashe vinfke gore; alj frezhno vam dosorile ne bojo, vashe zvetézhi verti vam ne bojo rodili nikakiga sadú, ako vam jih sv. Duh poshegnal ino ovarval ne bo. — Vashá ljuba shivinza vam ne bo frezhe prinestla, vashe shitne s-hrambe ne bodo teka imele, zhe vam jih sv. Duh oblagodaril ne bo.

— Nizh vam ne bo pomagalo vse posvetno blagó, nizh vam teknilo vašhe, piti ino jesti, ako sv. Duh ne bo v' vaših hišah prebival, zhe vas, vaših otrok ino vašhe drushine vishal ne bo. — O tak odprimo njemu svoje serze, povsdignimo k' nebésam svoje roke, ino prošimo, kakor naš naša ljuba mati sv. katolshka zérkev uzhi: „Pridi sv. Duh 's nebél, Ozhe vbogih, pridi! — Pridi darovnik vsih dobrót, sladki tolashnik révnih sirot, ljublenik dushe, pridi! — Nashe serza nam omíj, naj nam tvoja luzh gori; ti per naš prebivaj! — Blagoslovi vsaki zhaf, in po smerti peljaj naš k' vezhnimu veselju.“ Amen. Aleluja!

II. Bínkofhtni pondelik.

Od ljubesni boshje.

Bog je svét tako ljubil. Jan. 3, 16—21.

Shalofstno, strashno bi bilo, ako bi nam svetlo sonze na jasnim nebi vgasnilo, ne dalo svetlobe, ne dalo gorkote; vsi bi mogli na semlji pomréti. — Ravno tako shalofstno, ino she strashneji je bilo sa zél svét, kedar je vgasnil prvi greh svetlo luzh posvezhujozhe blagomilosti (gnade) boshje v' zhloveshkim ferzi. Zhalna nefrezha ino vezhna smert ste sadevale ves zhloveshki rod; — pogubljen bi bil vékomaj, ako bi ga ne bila svetla luzh boshje ljubesni spet rasvetlila: ravno tajista ljubesn, od katere našh ljubi Jesus v' denashnim sv. evangelji tako lepo govori.

I.

Kakor se lob juterni sarji vsaka stvar svetlimu sonzu naproti osira: ravno tako sheljno ishe vsako bogabojezhe serze boshjiga nauka, ino se boshjimu

rasvetlenju odpíra. Takíga ukoshélníga ferza je tudi bil Nikodém, pravízhén ino iméniten mosh Israélskíga ljudstva; slovezh úzheník Judovske postave. V' strahu pred sovrashnimi Judi si ni po dné k' Jesufu upal, satorej je príshel po nozhi, ino se pogovarjal s' ljubím Jesufam od kraljéstva boshjiga ino odreshénja zelíga svetá. — Glejte, bogolúbni ga mosha ni grosílo ití v' temni nozhi sa lepími nauki: kolíka je pazh morla bití njegova svetoshelja po njem! Nas pa dostíkrat per lepím dneví k' boshjim nauku grosí: kako merslo mora tedaj bití sa vle dobro ino ísvelízhansko nashe ferze!

V. 16. Ne vé m prijetníshi verste v' zelim sv. písmi, oshivéti merslo zhloveshko ferze; ne najdem lépsíhi besede od te, katero je Jesuf po denashním sv. evangeljí Nikodemu djál, rekozh: „Poglej, takó možno je neskonzhno všmílen Bog svét ljubí, toliko rad on zhloveshki rod imá, de svojíga edínorójeníga Sína dá, ga póshle med sgublíjene zhloveshke otroke, de nobeden zhlovek, kí se spreoberne, v' njega verje, ga sa ísvelízharija svojíga sposna, ino po njegoví véri shíví, ne bo savershen, ampak bo ípet sa otroka bóshjiga v' nebeshko kraljéstvo vezhníga ísvelízharija vset.“ — Oj prešladke Jesufove besede! Ako one tvojíga ferza, o krístján! s' nebeshko radoštjó ne oblíjejo, gorezhe ljubesni k' Bogu v' tebi ne oshívijo, tak morash bití vekomaj mertev. —

V. 17. Le famo eníga Sína boshjiga ima nash ljubi Ozhe nebeshki, ino she téga, svojíga Edínorójenza, je póshal na semljo ís svetíh nebes, de bí spazhen rod nehvaleshníh ljudí ísvelízhál. — Príshel je ís svetíga rája v' sólsno dolíno, ís med angeljov med hudodelze. Zél svét je bíl v' gréh sakopan, ní bílo zhloveka bres smotnjave, ne bres pregreshénja. Savrezhi vse v' pogublénje bí bíla njegova oístra pravíza móglá; alj Bog ní svojíga Sína na té hudoben svét póshál, pravi Jesuf, de bí greshne ljudí v' vezhno pogublénje obsodí, temúzh de bí jih spreoberní ino ísvelízhál. — Povéj meni greshník, alí sí slíshál kdaj slajshí besede, kí bí tvoje od gréha ranjeno ferze bolj tolashíle, in tebe lepshí k' Jesufu vabíle, katerí je tudi po tebe príshel, ne de bí te pogubí, ampak le ísvelízhál!

V. 18. Kaj pa je hotel Jezus od sgublenih gréšnikov imeti, kaj jim je sapovedal sa isvelizhanje storiti? „Ali je sapovedal gore prekopati? pod nebam létati? ali morje prevositi?“ vprašha sv. Krisostom. — Nizh teshávniga, nizh stráshniga: le samo v' njega shivo vérvati, njega sa boshjiga Sina, sa obljubleniga Mesija sposnati, njegove sv. nauke poslušhati in spolnovati, to je vse, kar on od svojih sa isvelizhanje hozhe imeti. Alj ravno ta shiva véra v' Jezusa je toliko potrebna, de bres nje nikdo vezhniga isvelizhanja deleshen ne bo.

„Kdor v' mene ne vérje, pravi Jezus, je she obsojen, njegova obfodba k' pogublenju je she obtekla, sakaj Jezus, boshji Sin je edin pot v' svete nebésa; nobeden v' nebésa ne pojde, kakor po njemu. On je nash pravi Isvelizhar, kakor nam preroki, njegovi nauki ino zhudeshi prízhajo; kdor pa Isvelizharja svojiga hudobno savershe, tudi isvelizhanje svoje savershe, kér ne vérje v' edino rojeniga boshjiga Sina, bres kteriga ni isvelizhanja. — S' kakim veselím in fkerbnim ferzam bi se mogli satorej pozelim svéti vsi ljudje Isvelizharja svojiga dershati, sakaj: „Ni po nikomur drugim isvelizhanja, ino ni drugiga imena ljudém pod nebam daniga, po katerim bi isvelizhani bili.“ (Djanj. Ap. 4, 12.)

V. 19. Alj kakor le pojózhe ptize júternimu sonzu naproti letijo, vsa derezha sverina pa pred sonzhnoj svetloboj beshi: ravno tako se tudi s' ljudmi na semlji godí. Prishel je Jezus kakor svetla nebeska luzh na semljo, katera je bila s' temnim mrakam nevédnosti in hudobije obdana; alj terdovratni ljudje se niso hotli k' njemu podati, so se njega ogibali, ga sovrashili, kér so se bali, de bi njim njih hudobije ozhital, in bi tajiste opustiti mogli. —

Tudi den dnéshni se najde veliko ukosovrashnih kristjanov med nami, katerim mersi, zhe se mladina kaj lépiga brati ino pisati uzhi. Radi bi, naj bi zél svét v' shivinski neúmnosti shivél, sakaj oni se bojiyo, de bi svoje krivize in malopridnosti dovól sakrivati ne mogli. Tudi oni niso prijateli bele luzhi, ampak sovrashne teme sagovárjavzi; oni svojimu blishnému blagosti boshje ne pervóshijo, ino v' sv. Duha greshijo. Ravno to njih hudobno ravnanje

jim bo pa tudi v' obfodbo, sakaj njih sadershanje je Bogu sovrash, ino pogublenja bres vliga vsmlenja vredno.

V. 20. Kakor tolovaji, tatje ino nesramni po-
nozhni létavzi le temno nozh ljubijo, de lebkéji
svoje hudobije bres skerbi vgánjajo: ravno tako tu-
di vsi krivizhni ljudje, pravi Jesus, njega, uzhenika
nebéshkiga, sovrashijo, ino se njegoviga nauka no-
zhejo prijéti, dokler se bojijo, de bi morli svojim
hudobam slovo dati, sa tajiše pokoro délati, se
spreoberniti; kar njih spazhenimu serzu ne dopade.
— Koliko tudi med nami hudobnikov shiví, ki svoje
gerdobije sakrivajo, ino vender pravijo, de ni greh,
slasti tajistim, katere v' svoje pregrehe sapeljati
shelijo. Alj kaj zhaka take sovrashnike svetle luzhi,
ki se le pred ljudmi skrivajo, Bogu pa skriti ne
morejo? Tolovaje zhaka zhasna smert, terdovratne
gréshnike pa vezhna. „Nizh ni skritiga, kar bi se
ne rasodélo; ne skrivniga, de bi se ne svédilo.“
(Mat. 10, 26.)

V. 21. Srezhni so pa vsi, kateri po pravizi
ravnajo. Potreba se jim ni svetle luzhi hati, katero
ljubijo; svoje déla bres straha ozhitno opravljajo,
de jih vsi lahko sposnajo sa pravizhne, sakaj: „One,
pravi Jesus, so v' Bogu doperneshene, po volji
boshji storjene.“ —

Taki so bili vsi Jesusovi svesti uzhenzi, taki so
vsi bogoljubni, pravi kristjani, ki se Jesusovih nau-
kov poslushati bolj, kakor bele luzhi rasveselijo, se
svojiga isvelizharja svesto dershijo: v' njem bodo
isvelizhani. — Oj de bi bili tudi mi vsi isvoljeni
otrozi sv. luzhi, katera nam pravo ljubésh pershgé,
ino v' vezhno shivljenje sveti!

II.

Ni bil vreden spazhen svét tolike boshje lju-
besni, sakaj: „Vémo, pravi sv. Janes, de zél svét
v' hudobii težhi;“ (1. Jan. 5, 19.) alj bil je tajiše
po trében, ino vezhno vsmlen Bog jo njemu je
skasal.

1. Nafhi prvi starejsi, svojimu Stvarniku ne-
pokorni, so bili pogublenja vredni greshniki; ino
kakor oni, ravno tako vsi njih mlajsi. „Tudi mi

fmo bili v' hudobii rojeni, ino v' grehi naf je nasha mati spozhela." (Pl. 50, 7.) Otrozi jese fmo bili, vsmilenja ne vredni. Alj Bog, ki pregresnim angeljam persanesel ni, ampak jih je s' peklenfkimi verigami v' brésen pogubljenja perpél, ino v' terplenje pahníl (II. Pet. 2, 4.), je nam persanesíl, ino sklenil naf isvelízhati. Poglej, o zhlovek, kako je Bog svét ljubíl! — Vézhi ko je dar, kateriga nam nafhi dobrotniki odlózhijo: toliko vézha mora biti tudi njih ljubésn do naf. Kolika mora satorej ljubésn nebéshkiga Ozhéta biti, ki nam ni poslal angelja naf odreshit, ampak svojimu edinorojenimu Sinu ni prisanesel, temuzh ga je v' réshvo sa naf vse dal. (Rim. 8, 32.) Vidísh, o zhlovek, kako je Bog svét ljubíl! — Prijatlov prava ljubésn se ne sposna po golih besédah, temuzh le po délih, ki jih eden drugimu storijo. „Nobeden pa nima vezhe ljubésni od te, de svoje shivlenje sa svoje prijatele da.“ (Jan. 15, 13.) Kristuf, boshji Sin, ni famo na semljo prišel, sa naf le glad ino shejo terpét; on je tudi vmerl sa naf, naj mi njegovi vérniki vezhno shivimo. Premísi, o zhlovek, kako je Bog svét ljubíl! — Veliko je vsmilenje, ino hudobnim púntarjam sadošti frezhe, zhe jih možhno rasshaljen kralj shivéti pustí, ino jih spet sa svoje podloshne sposnati hozhe. Sgublen Sin se je sa frezhniga imel, nar sadnej hlapzov biti per svojimu Ozhetu, kateriga je bil tak nehvaleshno sapustíl. (Luk. 15.) Naf pa je vsmileni Bog po svojim edinorojenim Sinu spet sa svoje otroke ino dédizhe kraljéstva nebéshkiga vsel. Poslal nam je she sv. Duha sa ofkerbnika ino sastavo svoje ljubésni. Svoje nar ljubshi nam je dal, vse drugo, zhéfar she potrebújemo, nam je naverget: dobrót bres shtevila, katere szer savshivamo, alj preshtéti ne moremo. — Vse je neskonzhne ljubésni boshje dar. Sposnaj vender, o zhlovek, kako je Bog svét ljubíl, in kako možhno on tudi tebe ljubi! — Kako pa ti ljubísh svojiga Boga? Oj de Bogu se vsmili! —

2. Tvoj nebéshki Ozhe je tebi poslal sa uzhenika svojiga lástniga Sina, kateri se je ze le tri leta sa tebe trudil; sapustíl tebi svetlo luzh svojiga nau-

ka, ino svojim nameštnikom isrozhil, kateri ga tebi vsako nedeljo ino sapovedan prasn timeraslagajo; ali kako malo imash veselja sa boshjo besedo! Imash ufhesa, pa ne slifhish; imash ozhi, pa ne vidish, svoje serze sapirash, de bi ne saštopil, se ne spreobernil, ino tako isvelizhan bil. (Djanj. Ap. 28, 27.) Ali tako ti ljubish svojiga Boga? — Jesuf, dober dušni pastir, je sapustil angeljske trume, ino prishel na semljo iskat, kar je bilo sgubleniga; je sapustil devet ino devetdeset svojih svetlih ovzhiz, je shel sa tebo, o gresnik! je tebe iskal ino she ishe svojo sgubleno ovzhizo; te klizhe skos svoje nameštnike, te opominja skos pridgarje in spovednike: ti pa pogosto nozhesh njegoviga miliga glasa slifhati, ino beshish pred njim le v' globokéje planine in globozhine svoje pogube. Kaj tako ljubish ti svojiga Boga? — Bog je svet toliko ljubil, de je svojiga lastniga Sina v smert dal; ino Jesuf te je toliko ljubil, de je na krishi sledno kaplizo svoje reshne kervi sa te prelil: ti se pa vezhkrat ne moresh is ljubesni do njega nar manjshiga, krivizhniga dobizhka tvégati, si ne krátkiga, pregreshniga veselja pertergati, ne nevarniga snanja opustiti. Kaj tako ljubish ti svojiga Boga? — Is ljubesni do tebe, vboga gresna stvar! je isvelizhar svojim nameštnikom zhudno ino veliko oblást isrozhil, v' sakramenti sv. pokore tebe tvojih grehov odvésati, saprávleno posvezhujozhno gnado boshjo sopet dati, de bi se s' Bogam spravil, ino svelizhan bil. Ti se pa spovednika ogibash, spovedi rad na dolgo odlagash, ino bres skerbi sa prijasnost boshjo ino isvelizhanje svoje shivish. Ali ti tako ljubish svojiga Boga? — Is ljubesni k' tebi je v' sakramentu presvetiga reshnega Teléfa Jesuf sam sebe isrozhil, de bi se lehkéji s' njim sklenil, savshivaje njegovo telo ino kri, v' lepi ljubesni shivel s' svojim boshjim sdravnikom, s' nar bolji prijatlam in pomozhnikom; de bi ti v' Jesufu, Jesuf pa v' tebi prebival. Ali po navadi se enkrat, ali dvakrat na leto k' obhajilu teshko pripravish, pa she morebiti tistokrat flabo. Ali se pravi to Jesufa ljubiti? — Oj ti ljubish po

tem takim le sapeliv svét, ino to, kar je na njem; Boga pa, ki je tebe toliko ljubil, zelo posabish. Kdor pa svét ljubi, v' njem ljubesni boshje ni. Svét s' vřim svojim poshelenjam prejde, le kdor voljo boshjo spolnuje, on je, ki Boga ljubi, ino vekomaj ostane, sakaj: „Bog je ljubesn, ino kdor v' ljubesni ostane, v' Bogu ostane, ino Bog v' njem. (I. Jan. 4, 16.)

III.

Kedar so svoje dni bogoljubni duhovni v' Japonji, v' dalni desheli she od Indije proti sonzhnemu is-hodu, samorzam řv. evangelj osnanaovali ino jim perpovedovali, kako velizhaften ino ljubesniv je naš Bog, ino kaj je vse storil, zhlovek postal, terpel ino vmerl is ljubesni do naš: so vři od veselja ř' enim glařam savpili: „Oj kako mogozhen, dobrotliv ino ljubesniv je Bog, ki ga kristjani molijo!“ — Kedar so pa řlišhali, de je kristjanam sapoved dana, Boga ljubiti, ino de tajistim řhtrařnigo shuga, ki sapovedi ljubesni spolnovali ne bojo, so se řilo zhudili, rekózh: „Kaj se mora pametnim ljudém sapovedovati ljubiti Boga, toliko ljubesnivi-ga? Ali ni njega ljubiti naša nar vėzhi řrezha, nar huji řefrezha pa biti bres njegove ljubesni? Kaj ne klezhijo kristjani, vneti od njegove ljubesni ino dobrote, nozh ino den pred svojim Bogam in njega ne hvalijo?“ — Kėr so řhe pa le řvėdili, de se kristjanov snajde, kateri, nameřto Boga ljubiti, le njega řhálijo, so vři řerditi savpili: „Oj ti malopridno ljudřtvo, o vi nehvalėřniga řerza ljudjė! Ali je mogozhe kristjanam tolika hudořija? Kjė je tajista řefrezhna řemlja, de bi jih nořila?“ — Oh, de bi ravno per naš řemlja tako řefrezhna ne řila!

Ljube duřbe! poglejte nebo ino řemljo, premřlitate vse, kar lese in grė: vse nam kařhe řefkonzhno boshjo ljubesn, vse naš Boga ljubiti uzhi. Oj tak ljubimo njega, ljubimo ga is zėliga řerza, řaj naš je on popred ljubil. (I. Jan. 4, 19.) Naj naš řizh od ljubesni Kristuřove ne lozh: ne nadloga, ne bridkořt, ne lakota, ne nagota, ne nevářřhina, ne pregánjanje; — ne mezh, ne řmert, ne řhivlenje

naš naj ne lozhi od ljubéni boshje, ki je v' Jesufu Kristufu Gospodu našimu. (Rim. 8, 35. 39.) Amen.

III. Nedélja presvete Trojize.

Od kerstnih oblúb.

Jesuf poshle svoje uzhenze po zélim svéti. Mat. 28, 18—20.

Kakor mala je kapliza juterne rose na seleni travizi, katero mali zhervizhek popije, proti zhudno velikimu morju, ki zeze gore ino doline saliva; tako mala ino she majnsi je saštopnost našhe pameti, proti nesapopadlivi visokosti bôshjiga bitja, ki preshe vel zhloveshki um, ino sa naš semljane v' nedoseglivi luzhi prebiva. Vêrvati v' tri boshje pershone eniga bitja, ene natore od vékomaj; moliti v' trêh pershonah le eniga Boga: to je same presvete Trojize nar vézhi skrivnôst, to korenina vsiga kershanstva. Ravno to prezhudno skrivnôst naš Jesuf v' denašnim sv. evangelji uzhi, na njo naš tudi sv. mati katolshka zérkev škos denašno godvanje presvete Trojize opominja; sakaj, shiva véra v' Boga Ozheta, Sina ino sv. Duha je naša perva, ino nar imenitnejši oblúba, ki smo jo per sv. kersti storili.

I.

Ni mogozhe, de bi s' enoj šblizhkoj zélo veliko morje sajél; ravno tako tudi s' našho okrájshano pametjó visoke skrivnosti presvete Trojize sapopasti ino rasuméti ne samóremo. S' shelnim serzam morimo satorej poslušhati, kar nam Jesuf, druga pershona v' presveti Trojizi, od nje pové. Ino poglejte, kako ljubesnivi so nauki, katere nam sam boshji Sin od presvete Trojize daja! — Bog, stvaritel vsih

rezhi, ki vse shiví ino vlada, on neskonzhno velik Bog, Gospod nebéshkih vojsk, je naš ljubi Ozhe, ki nam je toliko ljubésh skasal, de se otrozi boshji imenujemo, ino smo sa ref. (I. Jan. 3, 1.) — Bog, on sam svoja neskonzhna ljubésh, edinorojéniga Sina ima, ino ga dá is ljubéshni k' nam, de zhlovek, naš brat postane, nam v' všim enak po zhloveshki natori, rasen greha. Boshji Sin se sa naš trudi, terpí, ino se po zhloveshki natori grosovitno vmoriti pusti, de bi mi, njegovi bratje ino sestře, fodédizhi (raven-erbizhi) nebéshkiga kraljéstva postali. — Bog, on neskonzhno vezhna mozh, ki daja telovno ino dúshno shivlenje všim stvarém, on sv. Duh, tretja boshja pershona v' presveti Trojizi, on je naš posvetitel, nebeshka luzh našhiga rasvetlenja, naša pomozh pravizhniga shivlenja, saštava našhiga isvelizhanja, ino mi smo tempel svetiga Duha. (I. Kor. 6, 19.) Vse to stori sa našhe isvelizhanje eden ino ravno tajisti Bog v' tréh pershona, sakaj: „Trijé so, ki v' nebésh prizhújejo: Ozhe, Beseda (ki je zhlovek postala, Jesus Kristus), ino sv. Duh; ino ti trijé so eno.“ (I. Jan. 5, 7.) — Tako naš Jesus uzhi, tako je svojim apostelnam uzhiti sapovédal.

V. 18. Neisrezhenó rasveselivni so vši ti nauki sa naš; kdo bi jih s' hvaleshnim ferzam is Jesusovih ust ne saflishal, kér ima besede vezhniga shivlenja, ino je njemu dana vša oblast v' nebésh, ino na sémli, na katero je boshje kraljéstvo, svojo sveto véro prinesel, ino bo kraljoval vékomaj. — Koliki oblastnik je tedaj naš ljubi Jesus, ne le na sémli Gospod vših gospodov, ampak tudi v' nebésh gospod vših angeljov ino kralj vših svetnikov, med katerimi na desnizi Boga Ozhéta v' svoji nar vézhi zhašti ino oblasti sedi, katero je imel od vékomaj. — Kolika je satorej naš kristjanov dolshnóšt, njega sposhtovati ino ponishno moliti!

V. 19. Ravno s' tó oblastjo, kakor je on uzhil ino vérne med svoje uzhenze jemál, je tudi svoje apostelne ino njih nastopnike med vse narode po zelim svéti raspollal, rekózh: „Pojd' te, ino uzhite vse narode. Ako bodo moje nauke sprejéli, jih kerstite v' imeni Boga Ozhéta, ki jih je vstvaril, — Sina, ki jih je odreshil, — ino sv. Duha, ki jih posvetil. — Ravno s' tako oblastjo so tudi duhovniki

poslani, uzhit ino keršhovat. Obedvoje je sa isvelizhanje nashe potrebno. — Veliko kristjanov skerbi fzer sa poduzhenje v' keršhanskikh resnizah; alj nizh jim ne pomaga, zhe po tajistih prav ne shivijo, sakaj: „Véra bres del je mertva;“ (Jak. 2, 26.) ino s' mertvoj véroj zhlovek vezhniga shivlenja imeti ne more. Ravno sa to je tudi Jesus apostelnam ino drugim naméshnikam svojim narozhil: „Uzhite jih vse dershati, kar sim vam sapovédal. — Sakaj niso ti, kateri postavo flishijo, per Bogu pravizhni; ampak ti, kateri postavo dopólnijo, bodo opravizheni.“ (Rim. 2, 13.) — Sastójn se je tedaj slabim kristjanam na njih véro, na pravizo nebéshkiga kraljéstva sanáshati, ki so jo per sv. kersti prijéli, zhe po keršhansko prav ne shivijo, sakaj: „Ako hozbesh v' shivljenje iti, pravi Kristus, dershi sapovedi.“ (Mat. 19, 17.)

Tako je postavil Jesus, préden je po svojim vstajenju v' nebésha shel, svoje apostelne ino njih nastopnike sa uzhenike vsih ljudi, ino delivze boshjih skrivnósh. Teshavno je bilo njih opravilo, ves svet spreoberniti, kraljéstvo hudobije satréti, ino boshje kraljéstvo rasshirati. Sa to jim je obljubil svojo pomózh: de bo per njih, kedar bodo uzhili ino kerstili, savolj njegoviga imena terpeli, ino kri prelivali, ne samo dokler oni shivijo, ampak tudi s' njih nahódniki do konza svetá. — Tudi s' nami je Jesus s' boshjo pomozhjó, de lahko vse dopólnimo, kar nam je sapovédal; le vredni kristjani naj bomo, kakor smo per sv. kersti v' imeni presvete Trojize obljubili.

II.

Ako bi zhlovek vse tako svesto dopólnoval, kakor rad sploh obéta, dobro sa njegovo dusho ino truplo bi bilo. Alj navájeni smo nove obljube délati, staro-storjene pa v' nemar pushati. — Sa vlakiga kristjana nar perve ino nar imenitnejši obljube so kerstne. Botri so jih sa nas popréd storili, kakor so nas v' sibelo poloshili; ino mi smo jih per sv. birmi ponovili ino spét poterdili. Alj joj nam! ker so ravno te kerstne obljube tudi nar perve, katere bres vse vesti prelamljemo, ino skos to, tako rekózh,

famo presveto Trojizo lajhujemo, v' katere presvetim imeni smo jih storili. — To nam prizha vsaki kersten kamen, to nam pravi našha huda vést. Bili smo pred sv. kerstam savolj greha otrozi jese, fushni hudizha, vsi revni ino sapušheni. Sveta mati katolshka zérkev naš je per sv. kersti vsela med boshje otroke. Vsel naš je Ozhe nebesški sa svoje sine ino hzhere; vsel naš je Jesuf, boshji Sin, sa svoje brate ino sestře; isvoljil naš je sv. Duh sa svoj shivi tempel, v' katerim prebivati sheli. — De bi pa vse to biti samogli, poslušajte, komu smo se per sv. kersti odpovídali:

1. Odpovídali smo se hudizhu, poglavarju vse hudobije; obljubili smo, nikoli vezh njegovih pregreshnih dél dopernáshati, ne vezh njegovih škushnjav poslušhati. Alj kako pogosto ga v' kletvi sóvemo, njemu v' jesi svojiga blishniga isdájamo, kakor bi bil on našh gospod, mi pa njegovi hlapzi. Odpovídali smo se vsimu hudizhovim djanju, de se hozhemo hudobnih misl, shinj, shelj ino pregreshnih dél svesto varvati; — pa se vender svojih greshnih navád tako možhno dersshmo, de naš nobén uzheník, ne spovednik, tudi nar bolji prijatel tajistih odtergati ne more. Skos navadno sapelovanje ino pohújshanje, tako rekózh, ozhitno káshemo, de le hudizhu flúshimo, kakor de bi se bili Bogu odpovídali, ino njemu saobljubili. — Odpovídali smo se vsimu hudizhovimu napuhu, de ne bomo iskali posvetne zhesti, ne prasne hvale; de ne bomo ljubili sapelive gisdošti (oferti) v' svoji noshi. Alj našhi prevsetni pogovori, samosvoja hvala, nespámetna ino shitimana nosha naš toshuje, de smo she smiram v' hudizbovi flushbi. „Nikdo pa ne more dvemagospódama flushiti,“ (Mat. 6, 24.) ravno tako tudi ne mi satanu, kterimu smo se odpovídali, ino Bogu, kterimu smo se saobljubili, vse kmalo dopásti.

2. Obljubili smo vérvati v' Boga Ozhéta, stvarnika nebes ino semlje, de bi si persadévali popólnoma biti, kakor je našh Ozhe nebesški popólnoma. Kedar pa mi na svojiga Ozhéta tako radi posábimo, namesto njegovih boshjih lastností sposnávat ino posnemati, se le v' posvetne lepote ino dobrote saljubimo: tak ne dopóluimo

svoje keršne obljube. „Ako kdo f. ét ljubi, ljubésni k' Ozhétu v' njemu ni.“ (I. Jan. 2, 15.) — Obljubili smo vérvati v' Jesufa Kristufa, boshjiga Sina, ki je sa naf zhlovek postal, terpel ino vmerl; de bi po nauki ino isgledi nashiga ljubiga Svelizharja shivéli, se med sebó ljubili, kakor je on naf ljubil. Ako pa mi na njegove svete nauke le malo porájtamo, eden drugimu silo délamo, smo svojo keršno obljubo sanemárilí, sakaj: „Vi ste moji prijateli, pravi Jesus, ako bote storili, kar vam jes sapovém.“ (Jan. 15, 14.) — Obljubili smo vérvati v' Boga sv. Duha, kateri naf posvezhuje; v' eno sv. keršhansko, katolíhko zérkvo, katero sv. Duh visha, ino naf po njej isvelizhuje: de ji bomo pokorni, kakor dobri otrozi svoji materi. Zhe se pa njenim sapóvedam vstávljamo, nje materniga glafa ne poslušamo, svete sakramente malokdaj, ali zlo po nevrednim prijémamo, ino sa njeno opominvanje védno bolj oterpániga serza bodemo, tako smo keršno obljubo posabili, ino prelomili. „Alj ne véste, pravi sv. Pavl, de, kedar se komu sa fushne v' pokorshino daste, ste fushni téga, komur ste pokorni, ali ste fushni greha k' smerti, ali pokorshine k' pravizhnosti.“ (Rim. 6, 16.) Kakor per sv. kersti storjene obljube spolnújemo, svesto ali nesvesto, tako bo enkrat nashe plazhilo. „Veliko bolji ne obljuditi, kakor obljube ne storiti.“ (Pridg. 5, 4.) — Blagor pa všim dobrim ino svestim kristjanam, od katerih sv. Pavl govori: „Bodi Bogu hvala, de, kér ste bili flushni gréha, ste sdaj is serza pokorni tému nauku, katerimu ste se vdali; kér ste greha reshni, ste flushavniki pravizhnosti postali.“ (Rim. 6, 17. 18)

3. Vřak zhlovek, mosh beřede, na to pogosto pomířli, kar je prijatelju svojimu obljudil. Koliko vezh ponovimo naj tudi mi, kar smo po nashih botrih per sv. kersti sami preřsveti Trojizi obljudili, kakor hitro k' pameti pridemo; sakaj po ravno téh obljudah bo enkrat naša obsodba nam k' svelizhanju ali pogublenju obtekla. — Kolikorkrat se nam ponoví nashiga rojřtva vesel god, naj se tudi omládijo v' nashim serzi per kersti storjene obljube. Ako se spomnimo, de smo ravno té den otrozi boshji

poštali ino pravo luzh vezhniga svelizhanja vglédali, se nam mora od veselja nashe serze vshgati, ino is gorezhe ljubesni Bogu vezhna svestoba ponoviti. Ponovite v kerstnih obljud je sa kristjana nar boljshi reshitev, ki jo naj vsako leto s' shivim veseljam obhaja. — Spomnimo se nastorjene kerstne oblube, kedar sv. velikonozhne ino binkofhtne prasnike obhajamo, ino vidimo, de se kerstna voda posvezhuje. S' hvaleshnim serzam rezimo: „Tudi mi smo v' tém svelizhanskim studenzi ozhisheni, ino v' ljubljenze boshje prerojeni. Kar smo tukaj obljubili, hozhemo svesto spolnovati, de se bo tudi obluba boshja enkrat nam spolnila, ki nam je dana per sv. kersti. — Kolikorkrat v' sv. boshjo vesho pride mo, ino kersten kamen vglédamo, naj nas on spomni, kaj smo per sv. kersti obljubili; sakaj on je nataknen perst, ki nam kashe, kaj bo nash Sodnik enkrat na den povrazhila od nas kristjanov terjat. — Ako nas pregreshen svét sapeljuje, nas hude skushnjave obhajajo, ponóvimo kerstne oblube, ino mi bomo svét s' vsm njegovim poshelenjam frezhno premágali. — Kedar se skos sakrament sv. pokore s' Bógam správimó, skos sv. obhajilo s' Jesusam sdrúshimo, ponóvimo sv. kerstne oblube, ino vselej bomo na novo sa boshje kraljéstvo oshivéli. — Kedar pa pride nasha sadna ura, ino bo vliga posvétzniga veselja konz, bodo she sv. kerstne oblube nashe veselje, nashe saupanje, ako smo jih pogosto ponovili, ino svesto dopolnili. — Oj tako ponavljajmo radi ino skerbnó sv. kerstne oblube; sakaj, kakor pohleven vétér ogenj oshivlja ino svetel plamen redí, tako bodo skos pogosto ponavljanje kerstnih obljud lepe kerstnanske zhédnosti v' nashim serzi oshivéle, ino lepshi ino lepshi zvetéle sa vezhno shivljenje.

III.

Ako bi prishel en zesar ali kralj, in bi nas vse sa svoje sinove vsel, o sa kako frezhne bi se imeli! She bolj frezhni ino imenitni smo poštali skos sv. kerst, kér smo pravi véрни kristjani. Zesárjova zhast

ino kraljéva imenitnóft mineta, kakor dim pred vetram sGINE; naša frezha nam pa ne bo odvseta. Ako smo pravi kristjani, bomo s' Kristusam kraljovali vékomaj, ino našhiga veselja ne bo konza. — O dershimo se terdno svetih obljub, ki smo jih per sv. kersti storili: bódimo si dobri, kakor pohlevni otrozi Ozhéta nebéshkiga; ljúbimo se med sebó, kakor bratje ino sestre Jesufa Kristusa; várjimo se greha, de ne bomo shálili sv. Duha, ki v' naš prebiva, ki smo njegov tempel, de mu isvóljeniga prebivališha ne omádeshamo. Storimo vse v' imeni Boga Ozhéta, Sina ino sv. Duha; dajajmo neprenéhama slavo (zhaft ino hvalo) Bogu Ozhétu, Sinu ino sv. Duhu: tako bomo tudi enkrat v' drushbi vsih isvoljenih vékomaj péli: „Svet, svet, svet je Bog Ozhe, Sin ino sv. Duh, tri pershone, en sam Bog.“ Amen.

IV. Perva nedélja po binkoshtih.

Od bráterniga posvarjenja.

Jesuf govori od pesdérja ino od bruna v' ozhéfi.
Luk. 6, 36 — 42.

Dva sleparja imá zhlovek v' sedajnim shivlenji, katera ga védno obdajata, od dobriga odvrazhújeta, v' hudo pa napeljújeta. Pervi zhloveku na desni stoji, ino mu vse dobro kashe in povishuje, kar on stori; dobro mu pa sakriva, kar drugi storijo. Drugi slepár zhloveku na lévi stoji, mu njegove lastne hudobije sakriva, de jih ne vidi, ino mu le kashe ptuje slabosti drugih ljudi, de bi jih sodil, svoje lastne pa posabil. — Gorjé zhloveku, kateri se jima slepáriti dá: on ne bo sam sebe, ne blishniga spósnal; ne sebe poboljšhal, ne blishniga posvaril, ino tako bo sanemaril nar pervo dolshnóft kershanske ljubesni: Sam sebe poboljšhati ino svoji-

ga blishniga bráterno posvariti. Kako se naj ta dvojna dolshnost po kershanško sgoti, naš uzhí Jesuf v' denashnim šv. evangelji.

I.

V. 36 — 37. Pregréshen svét je vezh mílošti, kakor pravize potreben; alj ravno tajisti posvetni ljudjé, ki nar vezh mílošti potrebújejo, sploh s' drúgimi nar manj všmilenja imajo. Satorej opominja ljubi Jesuf, rekózh: „Bodite všmileni svojimu blishnimu, kakor je všmilen vaš Ozhe nebéshki vam. On vas ne obfodi hitro po saflushenji, vam persanasha, vas k' dobrimu klizhe, ino zhaka na vaše pobóljshanje.“ Tudi vi ne obdolshite svojiga blishniga sa vřako besedo, ki jo zhres njega saflishite; — sodite njegove déla ljubesnivo, dokler vam je mogozhe; — imejte poterpenje s' gréshnikam, dokler dober Bog s' njim poterpenje ima; — ne preklinajte ga v' pogublenje, dokler je njemu she poboljšhanje mogozhe; le svarite ga, kolikor morete, ino zhe téga ne samorete, saj sa njega molite, ino zhe vas je rasshalil, mu radovoljno odpustite, Tako bote blishnimu dúshno všmilenje skasali, ino ravno po tém tudi vi per Bogu všmilenje najdlí. „Kdor všmilenja skasal ni, bo imel sodbo bres všmilenja; le všmilenje štori lehkejši sodbo.“ (Jak. 2, 13.)

V. 38. Ravno kakor duhovřko, smo tudi teléřno všmilenje blishnimu skasati dolshni. Dober Bog nam odpusti vse naše grehe, zhe se le odpúshanja vredni štorimo; on nam pa tudi všiga dá, zhéřar potrebujemo sa svoje teléřno shivljenje. Po njegovim sgledi, pravi Jesuf, tudi vi is všmileniga řerza potrebnim pomagajte: lazhne nahránite, shejue napojite, nage oblezite i. t. d. Kdor po svojim premoshenju vbógajme daja, Bogu poójuje; ino Bog bo njemu vse štokrat povernil. Shé na tém švétí bo nam dobre ljudi najti dal, ki nam bodo ljubesnivo v' potrebah pomagali. Saj shé na semlji sploh pregovor pravi: „Kakor poójuje, tako se povrazhuje.“ Obilna méra našhiga povrazhila naš pa v' nebéřih zhaka, kjér kupiza mersle vode svojiga plazhila sgubila ne bo.

V. 39—40. Nikdo ne samore drugimu dáti, zhéfar sam nima; tudi blishniga poduzhiti in po-svariti ne more, kdor je sam vfiga téga potreben. Té imeniten nauk Jesus svojim uzhenzam v' eni pri-liki pokashe, ino ga fosebno prédpostavlenim isrozhi, ter pravi: Alj more slepez slepza po nesnanim poti sa roko peljati; ino zhe ga peljá, ali ne bota obadva v' jamo padla? — Kako bi druge uzhl ino jim pra-vo pot kasal, kdor je sam v' nevédnosti, ali pa v' dufhni slepoti pregrebe? — Kako bi starejsi od svo-jih otrok lepo sadershanje; gospodarji in gospodinje od svoje drushine pokorshino ino svestobo; uzheni-ki od svojih uzhenzov uzhenost ino zhednost térjali, ako sami vfiga téga nimajo, ino jim v' sgledi ne po-kashejo? Uzhenz ne more vezh snati, kakor njegov uzhitel, ino joger misli, de je shé popolnom, zhe le po svojim mojstru ravná. Zhe se tedaj vishari motijo ino krivizhno shivijo, bodo tudi podloshni sa njimi potégnili. Satorej je potreba, popréd sam sebe poduzhiti ino pobóljshati, in po tém she le druge svariti, kakor nam kershanska ljubesen sapové.

V. 41—42. Nar vezhi slepota med ludmi je ta, de sami sebe prav ne posuajo, svojih hudobij ne vidijo, slabosti blishniga pa preojstro fodijo. Ta sle-pota je kriva, de sami sebe ne pobóljshajo, druge pa vredno posvariti ne samorejo, dokler so sami malo-pridni. Vsim takim Jesus prav oistro pové, rekózh: „Kaj je to, de ti pesder kake male slabosti v' ozhéfu svojiga blishniga vidish, bruna hudobije pa v' svojim ozhéfu ne zhutish, svoje velike pregréhe ne sposnásh?“ Kako se slobish, svojiga brata savólj malih rezhi oistro svariti, kakor bi svojimu bratu rekel: Naj bom vergel pesder is tvojiga ozhéfa! zhe bruna v' svojim ozhéfu ne vidish? Kako bosh drugim pomagati védil, ako sam sebi pomagati ne vésh? Kdo se bo tebi sva-riti dal, dokler tebe sa hudobza posná. Vlaki tebi porezhe: „Sdravnik, le sam sebe osdravi!“ — Kdor tedaj nozhe hinávz biti, in po dolshnosti svojiga stanú, po sapovedi kershanske ljubeshi druge svariti sheli, pobóljsha naj sam sebe, naj vseme brun smote in hudobije is svojiga ozhéfa, po tem bo lahko drugé po braterno svaril, sakaj: Braterno svarjenje je tudi naša velika dolshnost.

II.

Ljudjé nofijo, pravi moder mosh, laſtne ino ptuje pregrehe v' eni baſagi po ſvéti. V' predno torbo nalágajo ptuje pregrehe, de ſo jim védno pred ozhmi; v' ſadno na herbet pa ſvoje mezhejo, de jih lahko poſábijo. — Veliko toſhijo taki ljudjé hudoben ino raſujsdan ſvét, alj malo kaj ſi perſadénejo, ſami ſebe ino druge pobóljſhati. — Taka ſe tudi per naſ godi. Eni nad hudobijo ſedájniga ſvetá mило ſdi-hújejo, hudobijam ſe vſtávljati, ſi pa ne upajo.

Drugi ſe v' poſvarjenju bliſhniga prenáglijo, ali pa ſamudijo, ino njih délo je bres vſéga dobizhka. Tretji druge ſvarijo s' beſedoj, s' ſvojim pregreſhnim djanjam jih pa pohujſhújejo, ino vezh hudiga kakor dobriga ſtorijo. Zhe hozhemo po nauki ino ſgledi Jeſuſovim druge ſvariti, mormo:

1. Sami ſebe pobóljſhati ino v' ſkerb vſeti. Vſak naj pred ſvojim pragam pométa, préden k' ſoſedovi hiſhi pométat gre. Neſpametno bi reſ bilo ſa drugo hiſho ſkerbéli, ſvojo pa v' nemar puſtiti. Ravno tako neumno bi pa tudi bilo, kaſati drugim pobóljſhanja pot, ſam pa po ſteſi pogublenja hoditi. Kdo bo takimu uzheniku verjél, kdo takiga viſharja vbogal! Globoko ſi ſatorej v' ſerze ſapiſhite, vi uzheniki, ſtárejšhi in oſkerbniki! Jeſuſove beſede, ki pravi: „Vi ſte luzh ſvetá; naj ſe ſveti vaſha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vaſhe dobre déla, ino hvalili Ozhéta, ki je v' nebeſih.“ (Mat. 5, 16.) Kar vaſh jeſik govori, to naj vaſhe djanje pokashe. Vſe vaſhe ſvarjenje je praſen glaſ, ako ga vaſhe ſaderſhanje ne poterdi. Beſede mízhejo, ſgledi pa vlé-zhejo. Ljudjé vſelej raji poſnémajó to, kar vidijo, kakor bi ſtorili, kar ſlíſhijo. — Kakor ſmo pa dolſhni ſa ſvoje laſtno poboljſhanje narpréd ſkerbeti, tako ſmo tudi dolſhni:

2. Svojiga bliſhniga po pravizi ino o pravim zhaſu ſvariti. Veliko jih je, ki pravi: „Kaj je meni ſa druge mar; vſaki bo ſa ſebe odgovor dajal.“ Alj taka beſeda je huda smota, ki pravo kerſhanſko ljubéſn mori, in hudobii ſhiroko vrata odpira. Naj ſi bomo ravno vſaki ſa ſebe odgovor dajali, bomo vender tudi s' drugimi na ſodbi ſtali, poſebno pa ſa tajiſte, ki ſo naſhi ſkerbi iſrozheni,

ino s' katerimi shivimo. „Bog je vsakimu sapovedal, sa blishniga skerbéti.“ (Sir. 17, 12.) Bog je isrozhil otroke starejšham, drushino gospodarjam ino gospodinjam, podloshne prédpostavlenim, brate bratam, sofede soledam, tovarshe tovarsham. „Sa to val opominjamo, pravi sv. Pavl, posvarite te, ki gerdo shivijo.“ (1. Tef. 5, 14.) — Ako vglédamo, de eniga zhloveka tère (boshjast mezhe), ga ne pustimo, de bi se vbijal, ino sam sebe oshkódil; hitro ga primemo, ino dershimo, dokler ga trenje pusti. She hujshi bolésni je pregréha, katera zhloveka tère ino v' nesrezho shene; mi bi ga pa ne branili, ne posvarili? „Vidimo svoje brate v' hudizhove kremple pasti, ino jih she ne ogovorimo!“ (Sv. Krisostom.) To je vézha grosovitnost nevsmileniga serza, kakor brata, ki vtonuje, ne is vode potegniti. „Zhe bi is med val kdo pot resnize sgréshil, ino ga kdo spet smodri, ima véditi, de tisti, ki gréshnika od hudih potov odverne, reshi njegovo dusho pogublenja, ino mu pomaga k' odpuhanju grehov, kolikor naj jih shé bo.“ (Jak. 5, 19.) — Teshko je szer vezhi del blishniga svariti, alj ljubésni nam vse to lahko stori. Tudi sdravnik bres pomislíka rane bolnika ozhédi, naj si ravno bolnika boli. „Ne mólzhi satorej, kedar samore tvoja beseda osdraviti.“ (Sir. 4, 28.) — Pogosto nam greshnik sa posvarjenje nizh hvale ne ve, she le s' hudim nam povrazhuje. „Alj, ne boj se svojiga blishniga per njegovim padzu posvariti.“ (Sir. 4, 27.) Nashe plazhilo v' nebeskim kraljésvi ne bo sgubljeno, kedar se sa boshjo zhast ino sa isvelizhanje blishniga poskúshamo. — Tudi ni vselej o pravim zhafi, greshivshe svariti, kakor pshe nize pleti kedar bodi dobro ni. Kdaj in kako naj svarimo, naf kershanfka modrost ino ljubésni uzhí.

3. Nashe svarjenje naj bo modro ino ljubésni. Ne svarimo blishniga v' jesi ino s' kuhajozhim serdam. „Svarjenje ni resnizhno, kedar se v' jesi sgodi.“ (Sir. 19, 28.) „Vezh pomaga prijasno posvarjenje, kakor serdito toshvanje.“ (Sv. Ambros.) — Ne preklinjaj ga, ino tudi, ako mogozhe, ne kregaj se s' njim; sakaj to bi ne bil pohlévni desh na njivo zhlovéshkiga serza, ampak le shkodliva tozha ino nevsmilen vihár. Pridi po nauki sv. Pavla v' ljubésni, préden s' ojsroj shiboj

pridešh. Ne svari blishniga ozhitno v' prizho ljudi, ako niso njegovi padzi ozhitno snani, de ognja hudobije ne podpihah, namesto ga pogasiti; temuzh ravnaj po nauki Jesufovim, ki pravi: „Ako tvoj brat soper tebe gresli, pojdi, ino posvari ga med sebo ino njim samim. Ako bo on tebe slushal, hosh svojiga brata perdobil. Ako pa tebe ne bo poslushal, pervsemi she eniga ali dva. Ako pa tudi teh ne porajta, pověj zérkvi;“ (to je: predpostavlenim duhovnim.) (Mat. 18, 15. 17.) — Svarish ti svoje predpostavlene: profi jih, lepsi ko moresh; svarish svoje brate, sestre, prijatle, tovarshe ali tovarshize: opominjaj jih s' ljubešnivim serzam; svarish svoje podloshne: opominjaj, profi, shugaj po vsi poterpeshlivoŝti in uzhenosti, naj bo priloshno ali nepriloshno. (I. Tim. 4, 2.) — Ne navelizhaj se svariti, zhe bi se ravno beseda njegoviga serza gredózh ne prijala; svarjenje naj bo stanovitno in poterpeshljivo. Tudi lovez, ki po sverini strélja, ne bo nevoljn pufške savergel, zhe mu pervokrat pogori, ali zhe je prav ne sadéne. She bolj fkerbno drugokrat kamen poojstri, deklizo obrishe, ino svesto pomérja, dokler sverina ne pade. Tako tudi, posebno vi starejši! svarite stanovitno savolj vlake slabe navade svoje otróke; predpostavleni! ne nehajte krotiti hudobije svojih podloshnih: kar se jih doneŝ ne prime, se bo jutro oselenilo, ino rodilo pobóljšhanja shlahen sad. Le ne posábite tudi sa nje moliti, de bi Bog valhe svarjenje poshegnal. In zhe sa svarjenje ne porájtajo, je potreba tudi otróke in podloshne po pameti tako strahvati, de se pobóljšhajo, sakaj domazh strah je hiŝne frezhe varh.

Dajmo se pa tudi mi radi posvariti, ne sapirajmo serza dobrimu opominjanju nashiga blishniga; naj nas beseda posvarjenja nikar ne rasshali, sakaj: „Boljši je ozhitno svarjenje, kakor skrita ljuběsn. Boljši so rane od téga, ki ljubi, kakor sapelivo kushovanje téga, ki sovrashi.“ (Prip. 27, 5. 6.)

III.

Vŝi smo bratje ino sestre, vezhni Bog je nash vsmilen, dobrotliv Ozhe; oj de bi bili tudi mi nje-

govi dobri otrozi! K' temu so nam potrebne sosebne dve rezhí: sami sebe boljshati, ino svari-ti svojiga blishniga. — Nehajmo toshvati hu-doben svét, saj se sa to ne poboljšha. Tudi vsmilén Jesuf ni toshil pregressnih ljudi, kedar je prishel svetá svelizhat; jih ni pogubljal, le uzhil jih je, k' pokori opominjal, je dajal svetiga shivlenja shiv sgled, ino veliko se jih je preobernilo. Pobólj-shajmo narpred svoje lastno shivljenje, po tém pa tudi sa pobóljshanje svojiga blishniga vredno sker-bimo: tako bomo tovarshi angelov boshjih, poma-gavzi apostelnov in uzhenikov; té svét bo vesela hishha boshja, Bog bo nash ljubi Ozhe, ino mi nje-govi frezhni otrozi. Amen.

V. Prasnik sv. réshniga Teléfa.

Od sakramenta sv. réshniga Teléfa.

Jesuf obljubi svojo meso ino kri. Jan. 6, 56 — 59.

Nar drashji shlahen kamen je na semlji svěst prija-tel, kateri v' sili rad pomore, ino v' potrebi voljno pristopi. Boljšhi od dragih koravd je dobrih prija-telov serzhna ljubésh, po kateri prijatelj prijatelju dá vse, kar sam ima, de le njemu pomaga. — Takshniga prijatela mi vsi imamo; ozhiten spomin njegove neisrezhene ljubéshni ravno dones obhajamo, njegove velike obljube v' denashnim sv. evangeliji beremo. On, ki je sa nash dal na krishi svoje shivljenje, nam she neprenéhama daja v' duhsen shivesh svoje meso ino kri.

I.

Zhlovek ne shivi famo od teléshniga kruha, ki mu ga semlja rodí; tudi njegova duhsa je potrebna shi-vesha, alj svét ji ga dati ne samore. Prishel je torej

na té svet sam boshji Sin, ino je dushi shivesh prinesil, ki jo redi sa vezhno shivljenje. — Kedar je bil v' pushavi Jesus s' pèt jezmenovimi kruhi, pa s' dvéma ribama vezh od pèt tavshent ljudi nafilil, so ga hotli sa svojiga kralja posiloma vseti. Jesus pa, nebeshki kralj, sa posvetno kraljevo krono ne mara, ino sgine is pred njih ozhi. — Is pushave so se Jesusovi uzhenzi po Galilejskim morji v' mesto Kaparnaum prepeljali; ino Jesus pride po morji, kakor bi po suhim hodil, sa njimi. — Mnoshize ljudi, katere je tako zhudno nafilil, ga iskaje v' Kaparnaumi najdejo. Kedar ga sopet veselo obdajo, jih Jesus ogovori, rekozh: „Ishete mene, pa ne sa mojiga nauka del, ampak sa to, ker ste tako zhudno nahranjeni bili; le sa truplo vezh ko sa dushe skerbite. Skerbite veliko vezh sa dushen shivesh, ki v' vezhno shivljenje ostane.“

V. 56—57. Sheljni prezhudniga kruha, od kateriga jim Jesus pravi, rezhejo: „Gospod! daj nam vselej tega kruha.“ Na to jih je Jesus poduzhil, de, zhe hozhejo tega kruha vshivati, je potreba, de v' njega, Sina boshjiga, verujejo. Rasodel jim je, de on sam sebe nam v' shivesh nashe dushe da, rekozh: „Jes sim kruh shivljenja, ki je is nebes prišel. Zhe bo kdo tega kruha jedel, bo vekoma shivel; sakaj moje meso je ref jed, ino moja kri pijazha, (naj se vam ravno ne vidi, ker tudi dushe ne vidite, kateri bo v' shivesh. Kakor se telesna jed ino pitje s' truplam skleneta, ino se v' zhloveshko telo spremenita, le sklenem tudi jes po duhovsko s' tem, ki moje meso ino kri savshiva; on bode v' meni, ino jes v' njem, de bom s' njim vekomaj shivel.) „Skos vredno sv. ohhajilo pride Jesus s' nami v' shlahto.“ (Sv. Zirilj.)

V. 58—59. Studenz vsiga shivljenja je sam vezhni Bog; bres Boga je le smert in trobnoba. Skos greh se je zhlovek Boga lozhil, ino ravno skos to je na dushi vmerl. Taka se je vsem ljudem godila. „Dvoje hudo je moje ljudstvo storilo: mene studenz shivil vod so sapustili, ino so si kapnize kopali, ktere ne samorejo vode dershati.“ Tako Bog toshuje po preroki Jeremiji. (2, 13.) S' temi besedami hozhe po nashim rezhi, de se zhloveku ravno taka bres Boga godi, kakor bi studenz shive vode sa-

pustil, ino smrdlivo mlako piti sazhél. — Is ljubesní do nefrezhnih ljudi, ki so v' smertnih temah pogubljenja prebivali, je boshji Sin zhlovek postal, je prinesil spet novo duhovsko shivljenje na svét, de bi ves zhloveški rod s' njim sklenjen na novo oshivel. „Kakor je mene shivi Ozhe poslal, pravi Jesuf, on stvarnik vsih rezhi, od kateriga shivljenje imá, kar lese in gre: ravno tako jes v' Ozhéti shivim, ino kakor on, tudi jes vir shivljenja v' sebi imam; sakaj jes ino Ozhe sva eno (ene boshje natore), ino vse njegovo je tudi moje. Kdor bo tedaj mene vredno vshival, bo v' meni vezhno shivel.“ Ponovljenje duhovskega shivljenja je sa nas sv. obhajilo, v' katerim se s' svojim isvelizharjam sdrúshimo, kedar ga v' sakramentu sv. réshniga Teléfa préjmemo. Sa téga del molijo mahniki nas obhajaje, rekozh: „Telo gospoda nashiga Jesufa Kristufa ohrani tvojo duslo v' vezhno shivljenje.“

V. 59. Kruh, kateri is semlje priraste, le en zhasék zhloveka shivi, ino se v' perst poverne; po tém tudi zhloveško truplo, ki ga vshivlja, more vmreti, kakor vsaki den vidimo. — Tako so Israelski ozhétje v' pulhavi mano vshivali, (sladko jéd, kakor moka ino med,) ki jim je shtirideset lét vsako jútro, kakor bel snég, padala; alj tudi ta jéd je bila is pod neba: sa to so tudi njeni jedzi pomerli. — Jesulovo presveto réshno Telo pa ni is te semlje, kakor vsakdanji kruh, tudi ne is pod neba, kakor je mana bila, ampak is samih sv. nebés; od ondod je on prishel, nam dajat duslniga shivesha, ino nas prerodit sa vezhno shivljenje. Sa to se on kruh imenuje, kateri je 's nebés prishel; de, kdor téga kruha vredno savshiva, bo vékomaj shivel. „Kako bi tajisti vezhno vmerl, bara sv. Ambrosh, ki kruh vezhniga shivljenja vredno prejéma?“

II.

1. Kar Jesuf v' denashnim sv. evangelji obljubil, je eno leto posnéj per sadni vezhérji dopolnil. — Od svojih ljubih uzhenzov slovo jemáje, kruh ino vino v' svoje svete roke vseme, posveti, kruh v' svoje telo, ino vino v' svojo kri premeni, ino dá svojim uzhenzam savshiti. Ravno to pa

tudi svojim apostelnam ponóvljati vkašhe, rekózh: „To delajte v' moj spomin.“ Tako sakrament sv. réshniga Telefa postavi.

2. Ravno to se po Jesufovih povelji per v'faki sv. mešhi vedno spolnuje. Na Jesufove v'figamogozhne besede, ki jih polvezhen mešhnik isrezhejo, se spremeni kruh v' shivo telo, ino vino v' Jesufovo presveto réshno kri. „Préden se posveti, je kruh; kedar pa besede Kristufove dójdejo, je Kristufovo telo. Ino pred besedami Kristufovimi je kelh vina ino vode nalit; kakor hitro se pa besede Kristufove isgovorijo, se v' réshno kri premeni.“ (Sv. Ambrosih.) — Zhudno je to, pa refnizhno, kar je v'figamogozhni Jesuf govoril, ki je vezhna refniza, ino kar sv. katol'fhka zérkev vérvati uzhi, katéra je šteber refnize.

3. Kakor so uzhenzi per sadni vezhérji is Jesufovih presvetih rok prijeli pravo shivo telo ino kri njegovo, prijémamo tudi mi v' vsakim sv. obhajili Jesufa po podobi kruha (mešhniki tudi vina), kakor Boga ino zhloveka, s' dušhoj ino s' telefam, s' kervjó in s' mešam; on se s' nami sklène ino dušhi vezhno shivljenje deli; sakaj on sam pravi: „Moje mešo je réš jéd, in moja kri je réš pijázha. Kdor je moje mešo, ino pije mojo kri, oštane v' meni, ino jes v' njemi. Kdor je té kruh, bo shivel vékomaj.“ (Jan. 6, 56.) „Smém rezhi, pravi sv. Avguštin, de Bog, ako je ravno v'figamogozhen, nam vender kaj vezh dati ni mogel; zhe je ravno nar modrejshi, nam kaj vezhiga dati ni védil; ino naj si je ravno nar bogatéji, nam kaj vezh dati ni imél.“ Ta je vezhérja nar vezhi boshje ljubesni.

4. Shiv spomin te prevelike milostí ino ljubesni Jesufove ravno dones sv. katol'fhka zérkev obhaja, ino nam ravno sa téga voljo v' sv. evangelji Jesufove obljube pred ozhi postavi, naj bi visoko fkrivnosť nar svetéjshiga sakramenta vredno sposnávali, ino spodobno sposhtovali; ne le samo dones per lepi prozeshji, ampak tudi zelo nalhe shivljenje. — Globoko v' svoje hvaleshno ferze si satorej, verni kristjani! is denashniga sv. evangelja posebno dve refnizi vtisnite, ino vse svoje shive dni pómnite ji:

I. Jesuf, naš ljubi isvelizhar, je v' nar sve-
tejšim sakramentu réšniga Telefa pravi shivi Bog
ino zhlovek, s' dušhoj ino s' telefam, s' kervjó in
s' mefam vselej prizhjozh; — spodobno ga mormo
moliti, tako v' zérkvi pred njim, kakor svunaj
zérkve, kedarkoli presveto réšno Telo mimo nesejo.

II. Jesuf se je nam is ljubeshni v' dušhen shivesh
sapustil, ino se nam v' svetim obhajili savshivati
daja; — pogosto tedaj, pa tudi vredno ga prijemaj-
mo, de bo on s' nami, ino mi s' njim sklenjeni,
in de bomo tako vezhno shiveli. Ta dva nauka
sapopádeta zhudno skrivnóšt presvetiga altárskiga
sakramenta, ino nam kásheta našho dolshnóšt, ki
jo do presvetiga réšniga Telefa imamo.

III.

1. Kedar se prijátel prijatela lozhi, njemu eno
ali drugo rezh v' spomin sapusti, de njega ne po-
sabi, dokler kaj njegoviga per sebi ima. Tudi Je-
suf, se lozhivshi is téga sveta, je nam sapustil svoje
presveto réšno Telo ino Kri v' shiv spomin svoje
neskonzhne ljubeshni, de bi tudi mi nikóli ne posa-
bili, kako naš on ljubi, ki je dal svoje shivljenje
sa naš, ino vedno per naš prebiváje, se nam v' sv.
obhajili savshivljati dá, de bi on s' nami, ino mi s'
njim sklenjeni vezhno shiveli. O zhe bi sposnali,
keršhanške dušhe! kako naš vsmileni Jesuf ljubi, de
per naš prebivati hozhe, ino se nam v' presvetim
réšnim Telefi vshivljati dá; zhe bi obzhutili, kaj
je to, s' Jesufam boshjim Sinam shiveti: od gorezhe
ljubeshni bi se nam serza topile. Ino ravno doneš
obhajamo njegove prevelike ljubeshni zhestitliv spomin.

2. Ako svešti podloshni ene deshele svo-
jiga kralja ali zefarja med sebó imajo, s'
kakšnim veseljam si prisadévajo, njemu spodobno
zhašt skasati, njega po svojim premoshenju daro-
vati; vša okoljza tajistiga kraja se njegove slave
glasi. Tudi mi imamo doneš svojiga nebéshkiga
kralja med sebó, ki naš hozhe po naši okoljzi ob-
iskati; oj tako naj vřaka shalošt med nami doneš
nebá, naj se rastlega vse povřod veliko — serzhno
veselje, naj se njemu spodobna hvala godi, ki je
vreden vse hvale ino zhašti! Sameštimo doneš, kar

fmo ga skos leto preflabo zhestili, dodajajmo njemu toliko vezho hvalo in zhašt, kolikor bolj jo njemu nevérniki in krivovérzi kratiti hozhejo. Ravno sa to sv. mati katolshka zérkev denashni prasník posvezhuje, ino ozhitno prozeljo peljá.

3. Shé od juterniga svita hrumezhiga strela glas po svéti leti, ino budí kershanske dushe is spanja, de bi shle, kakor evangeljske devíze, svojimu nebeshkimu shéninu naproti. Glasni svonovi povs digujejo svoje vesele pesme proti nebesham na Ozhetov dom, kjér nam nash nebeshki shenin shenitvanje pripravlja. Sveta mati katolshka zérkev vse vérne kristjane, svoje otroke, v' prozeljo peljá, na sposnávo, de fmo vsi bratje ino sestre Jesufa Kristufa, po katerim shelimo ino saupamo vezhno isvelizhani biti. Sakaj: „En kruh, eno telo fmo, de si naf je ravno veliko, kateri vli fmo eniga kruha deleshni.“ (I. Kor. 10, 17.)

4. Vflaka dusha je v' zhloveku to, kar je sv. mati katolshka zérkev sa zel svét: nevesta Jesufa, svojiga isvelizharja; vflaka dusha naj tudi doneš njemu spodobno svatbo obhaja! Kako pa hozhesht, dusha moja! svojimu sheninu veliko godvanje vredno obhajati? — Oj pershgi njemu shive vére svetlo luzh, ino ga moli shiviga Boga ino zhloveka v' presvetim réshnim Telesi prizhujózhiga. Vnemaj na altarji svojiga serza gorezh ogenj serzhne ljubeshni, ino polagaj na njega difhezhe kadilo dobrih del. Venzhaj se, kakor njegova nevesta, s' lepimi roshzami svetih zhednósti. Tezi njemu pogosto svesto pripravljena s' terdnim saupanjem v' sv. obhajili naproti. Trofi njemu vse pote svojiga shivlenja s' zvetjam nedólshniga veselja, sprémljaj ga po stesi brúmnohti, kakor doneš v' lepi prozelji, dokler frezhno dojdesht s' njim v' Ozhetovo hisho vezhniga shenitvanja, kjér ga bosht s' vsemi isvoljenimi hvalila ino od oblizhja do oblizhja vékomaj vshivala. Amen.

VI. Druga nedelja po binkoštih.

Od skerbi sa vezhno isvelizhanje.

Od velike vezhérje ino povablenih. Luk. 14, 16 — 24.

Ni nam mogozhe na ravnost v' svetlo sonze gledati, stemni se nam pred ozhmi od prevelike blifhave; sonze je presvetlo, ino preslabo nashe okó. Ravno tako blifhezhe ino previfoke so resnize boshjiga nauka sa zhloveshko pamet, de zelo golih rassuméti ne more. — Kakor se pa pod milim, jasnim nebam slato sonze v' zhisti vodi prijasno osíra, de ga lahko ogledújemo: tako sposnávamo lahko mi kristjani v' svetih prilikah ali perglihah Jesufovih nebeshke nauke vezhnih resniz. V' denashnim sv. evangelji boshji uzhenik od velike vezhérje perpoveduje, ino nam shivo pokashe, kako ljubesnivo nas Bog v' svoje isvelizhanje klizhe, ino kako nehvaleshno mi sa tajisto skerbimo.

I.

Jesuf je bil od nekiga fariseja na vezhérjo povablen. V' sredi prevsetnih shtimanoglavzov je sedel, ki so mu vsako besedo perstregli, vsako dobro delo presodili, ne sa to, de bi se potrénbna nauka prijéli, ampak njega v' besedi vjet', ino kake krivize satoshit'. — Tako brani sovrashen napuh, de dobri nauki v' zhloveshko ferze ne séshejo; ino kakor gošta sparza ali sopuh, ki is semlje vstaja, sonzhno luzh satemni, tako oslepijo prevsetne, shtimane misli zhloveshko pamet, de ne vidi, kaj mu je sa isvelizhanje potreba. Taka se je godila hinavskim farisejam. Mislili so, de je nebeshko kraljéstvo shé gotovo njihovo, kér so otrozi isvóljeniga ljudstva. Jim to shkodljivo misel podréti, ino potrebno skerb sa isvelizhanje v' njih obuditi, jim to

lepo pripodobo od perprávlene vezhérje ino povablenih pové.

V. 16 — 17. „Nekdo, pravi Jesuf, je veliko vezhérjo, zelo gostvanje perpravil, ino je is ljubesni s'voje prijátle, snanze ino sosede na dobro voljo povabil.“ — Kdo pa je té premoshen dobrotnik, kakor neskonzhno všmilén Bog, dobrotliv Ozhe nebesški? On sheli vse ljudi frezhne storiti, ne s' posvetnim blagam, ne s' zhasnoj dobrovoljoj, ki hitro mine: ampak vezhno hozhe vse isvelizhati skos svojo sveto véro, katero je nam na semljo dal, de bi nal zhasno ino vezhno isvelizhala. To vezhérjo svete isvelizhanške vére, katera sapopade vse nauke ino milosti boshje, ki so nam k' isvelizhanju potrební, je dober Bog od nekdej ljudém perpravil, posebno pa skos svojiga edino-rojeniga Sina Jesufa Kristusa. On je sveto kershanško zérkev postavil, ji s'voje isvelizhanške nauke ino svete sakramente sapustil, posebno pa presveto vezhérjo réshniga Teléfa, s'voje mefo ino kri, de bi to vezhérjo v' sveti kershanški zérkvi kristjani tako dolgo fkerbno obhajali, dokler pridejo k' vezhérji vezhniga isvelizhanja. — Velika je ta vezhérja, perpravljena sa vse ljudi. Veliko miljonov jih je shé pomerlo, miljonov ino miljonov jih she shiví, ino se jih bo she rodilo, ki so vsi k' tej vezhérji svete kershanške vére povableni. — Kakor je pa veliko poklizanih, je vender le malo isvóljenih, de bi to preveliko frezho zhasniga ino vezhniga isvelizhanja prav sposnali, ino se tajiste vredni storili; kar nam Jesuf na dalej v' svoji lepi priliki pokashe.

V. 18 — 20. Ob uri vezhérje, kedar je she vse perpravleno bilo, poshle dober gospod s'voje hlapze, povablene k' misi saklizat. Prevsetni nehvaléshniki pa nozhejo priti, ino se poredno isgovárjajo s' prasnimi rezhmi, kakor bi ne vtegnili. — Ravno tako se posvetni ljudje isgovarjajo, ki, tudi od posémeljških rezhi sadershani, flushbo boshjo opushajo, ino sa isvelizhanje s'voje dushe fkerbeti opustijo, ko bi sa nar potrebníshi zhasa ne imeli. Kakor se je prvi povablenih s' posvetnim premoshenjam isgovarjal, ino se raj na svojo prístavo podál, kakor na perprávljeno vezhérjo: tako délajo vsi v' posvetne rezhi preveliko saljubljeni ljudjé. Pohishtvo, njive, vino-

gradi ino travniki so jim nozh ino den toliko na škerbi, de na nebésa ino isvelizhanje zelo posabijo, ter ne pomislijo, kako jih Jესuf módro uzihi: „Škerbite nar poprėj sa boshje kraljestvo ino njegovo pravizhnost; vse drugo vam bo naversheno.“ (Mat. 6, 33.) — Kakor se je drugi s' kupzhijoj svojih pet jarmov ali parov volov isgovarjal, tako ravnaajo posvetni barantavzi ino lakomniki. Šest dni letajo sa svojim zhašnim dobizhkam; sedmidan, povabljeni k' ozhitni flushbi boshji, tajisto dostikrat opustijo, le kako tiho masno na pol slisihijo, pride ino keršhanške nauke sanemarijo, ino se ne spominijo resnize Jესusovih besedi, ki pravi: „Kaj pomaga zhloveku, naj si vel svét perdobi, na svoji dušhi pa škodo imá?“ (Mat. 16, 26.) — Tretji je djál, de se je oshenil, ino to njemu brani na perpravleno vezhérjo iti. Tému so vsi rasbersdani nezhištniki ino nezhištnize, vsi prešhéštniki ino prešhéštnize podobni, kakor vsi rasujsdani dobrovolji, ki ob nedéljah ino prasnikih vezh dobrovolje, kakor flushbe boshje ilhejo, svete sakramente malokdaj, še tistokrat po nevrednim, prejémajo, v' gerdim enanju shivijo. ino sa kratko pregréšno veselje vezhno isvelizhanje dajo. Od posvetniga veselvanja gluhi, ino slepi od posémeljških dobrot posabijo, kaj jim shuga vezhna modrost: „Klizala sim val, vi pa ste se soperstávili. Kér ste moj svet (rat) savergli, ino moje svarjenje v' nemar pustili, se bom tudi jes k' vašimu pogublenju smejala, ino val bom oframotila, kedar bo to, zhéfar ste se bali, zhes val prišlo. — Neumne bo njih nevbogljivost konzhalá, ino nespametne njih srezha pogubila.“ (Prip. 1, 24. 32.)

V. 21. Nar geršhi pregréha je nehvaleshnost, ino nehvaleshnik nobeniga vsmilenja vreden. Kedar je hlapez prišel, ino gospodu povedal, kako gerdo so povabljeni njegovo vezhérjo savergli, se je nad njimi po pravizi rasferdil, ino ravno sa to tudi jih savergel. „Na ravnost pojdi, je svojimu hlapzu vksal, na terge ino zeste, kjer se, posebno v' méstah, toliko potrebnih siromakov najde, ino perpeljaj vboge, naj bojo hromi, slepi ali krulovi, k' moji vezhérji, naj révni dobijo, kar so prevsetni savergli.“ Ino sgodilo se je, kakor je sapovedal. —

Tako je dober Bog, nash všmilen Ozhe nebesški, s' ljudmi storil. Posliljal je svoje flushavnike, bogabojezhe preroke v' starim sakonu, ino apostelne v' novim testamentu, nar popréd Jude klizat; sakaj oni so bili prvi v' boshje kraljestvo povableni. Kér so pa Judje Jesufa, svojiga odreshenika ino svelizharja, sanizhovali, ino njegovo sveto véro, kakor prevsetni povableni perpravleno vezhérjo, savergli, je vkasal svojim naméstnikam, osnanovavzam sv. keršhanske vére, med nevérnike ino malikovavze iti, jih klizat po ajdovskih tergih, imenitnih méstah, po širokeh zéstah ino dalnih deshelah svetá, kjér so sapušheno shiveli kakor vboshzi bres potrebniga poduzhenja, kakor slepi bres prave boshje sposnáve, kakor hromi ino krulovi bres isvelizhanske pomozhi. Vše té je rekel k' vezhérji prave vére perpeljati, katero je v' svoji sveti zérkvi ljudém napravil. — Na to povélje boshje so se apostelni ino keršhanski uzheniki med vse narode rasífhli, so jeser ino jeser nevérnikov k' gospodovi misi keršhanstva perpeljali. Tudi v' nashe kraje so perpridgovali, nashe predstarishe preobernili, ino naš k' vezhérji vezhniga isvelizhanja spravili. — O kako dober je všmilen Bog! Njegova dobrota je neskonzhna!

V. 22 — 24. Velika vezhérja bila je perpravljena, veliko potrebnih je shé per vezhérji bilo. Alj hlapez dobrimu gospodu pové, de je prostora she veliko, ino gospod mu rezhe, she dalej is mesta po nesnanih krajih ískat, vse nagovarjat, ino gostov perpeljat, dokler bo njegova gostniza napólnjena. — Ravno tako se s' svetoj véroj v' keršhanski zérkvi godí. Bres shtevila veliko je shé kristjanov bilo, veliko jih je she, ki so per vezhérji Gospodovi; alj she je veliko prostora, pravi Jesus, tam v' bišhi Ozhéta nebesškiga. Veliko je pa tudi she revérnih turkov ino ajdov po novih ino she nesnanih krajih, katere Ozhe nebesški k' svoji vezhérji sheli. Sa to poslilja she den denashni bogoljubne uzhenike, misjonarje, v' nesnane dalne deshele, ki se s' všim shivlenjam trudijo, sapušhene nevérnike ino vboge divjáke v' pravo véro preoberniti, ino k' vezhérji nebesškiga kraljestva perpeljati; neprenéhama jih veliko v' gospodovo hišho keršhanstva peljajo. — „Prífhli bojo od sonzhniga is-hoda ino sahoda, bojo

s' isvoljenimi per vezhérji vezhniga isvelizhanja sedeli, dokler domazhi otrozi, ki so nar blishji povableni, pa mlazhni, nelkerbni, ino prevsetni, bojo sавersheni; sakaj povém vam, de nobeden povablenih, ki niso priti hotli, ne bo vezhérje deleshen.“

Ravno té shalofne besede Jesufove sadénejo tudi naš kristjane, ki smo na vezhérjo vezhniga isvelizhanja povableni, zhe sa tajišto slabo skerbimo, isvelizhanske perpomoge ali mitelne, ki nam v' nebéa pomagajo, sanemarimo, ino slat zhaš isvelizhanja svojiga samudimo.

II.

Dvojna pot je v' dolgo, nesnano vezhnost: shiroka zésta pregréshniga shivlenja v' vezhno pogubljenje, voska stesa pravizhnosti v' vezhno isvelizhanje. „Veliko jih je, pravi Jesus, ki po shiroki zésti pogublenja grejo, le malo pa, ki po stermitesi pravizhnosti hodijo. (Mat. 7, 13.) Po kateri pa mi hodimo, bratje ino sestre moje? K' veliki vezhérji isvelizhanja smo vsi poklizani; alj veliko je poklizanih, malo le isvoljenih. (Mat. 20, 16.) Nebéshko kraljestvo silo terpi, govori Jesus, ino le tisti, ki si vse persadénejo, ga bojo dosegli.“ (Mat. 11, 12.)

1. Kako slaba, slaba je naša skerb sa vezhno isvelizhanje! — Vse rezhi je Bog sa svojo zhašt vstvaril, posebno pa zhlovéka. (Is. 43, 7.) Zhlovek, ki Boga podobno ne zhašti, vreden ni, de ga je Bog vstvaril. — Boshjo slavo osnanuje svetlo sonce po dné, bela luna ino svésd bres shtevila po nozhi. Boshjo zhašt povishujejo mlado selenje ino shlahno zvetje po semlji, ribe po vodah, ino divja sverina po strashnih berlogih; boshjo hvalo mnoshijo veséle ptize po drevji; miljonov ino milarjov stvarí se suzhe po nesnanih shirjavah, ki osnanujejo velizhaštvo svojiga stvarnika. Le nehvaleshen, pregréshen zhlovek, on krona vfiga stvarjenja, posabi svojiga Boga, shali svojiga nar boljšhi Ozheta, ino jemle njemu podobno zhašt. Ravno taki smo tudi mi, katerih vezhno isvelizhanje nar manj skerbi. Pijemo ino jémo, vstanemo ino se vleshemo, pa ne pomíslimo

gostokrat ne enkrat na den, kdo nas shiví. Alj samore pravizhen Bog take povablene k' svoji vezhérji vezhniga shivlenja vseti? „Gotovo vam povém, rezhe Jesus, takih povablenih ne bo nobeden moje vezherje okusif.“

2. Bog ni zhloveka na semljo vstvaril, de bi s' zhasnim blagam bogatil, dobro jedel in pil, pa dobre volje bil. Le perprava sa nebéfa je zelo nashe sedajno shivljenje. Kdor le sa posvetno skerbí, na vezhno pa posabi, ni vreden, de na svéti shiví, kako bi vezhno isvelizhanje dosegel? Ino ravno taka je tudi s' nami. — Staríshi otroke svoje vezhi del le sa preminózh svét redijo. Marskatere ozhete ali matere samo to skerbí, de bi otrozi hitro odrastli, ino jim délati pomagali; kako bi pa naj Bogu slushili, jim je malo mar. Drugim samo po glavi gré, kako bi svoje otroke v' kak boljshi ino imenitnej stan spravili; alj pa potrebnih lastnóst imajo? alj so poshteniga sadershanja? alj bojo svojimu stanu svesti? tega jim je mala skerb. — Mladenzhi si stane isbérajo, pa ne vpráshajo, v' katerim bi lahko vezh dobriga storili, ino lehkej isvelizhani bili, ampak le gledajo, v' katerim stani se bolj mehko ino boljshi shiví. — Gospodarjam ino gospodinjam skerb sa posvetno premoshenje nozh ino dan pokoja ne dá; pa ne sa to, de bi vbogim pomágali, otrokam potreben nauk oskerbéli; sa boshjo zhas kaj obernili, ino si v' nebesih sakladov perprávljali, ki bi jim vezhno ostali; ampak njih shelje so le, prav veliko imeti, ali pa savshiti. Vsih takih ljudi Bog je duar ali pa njih trebuh, posemeljski prah njih nar vezho poshelenje, pregréshno vefelje njih goljusna frezha, po smerti pa vezhno pugublenje njih dél. Podobni so bogatinu v' sv. evangelji, ki se je bogato oblahil, vsak dan dobro jedel ino pil, ino kedar je vmerl, bil je v' pekel pokopán. „Vam povém, govori Jesus, nobeden takih povablenih posvetneshov moje vezhérje okusif ne bo.“

3. Bog je zhloveka na semljo postavil, naj bi narpervo ino nar vezhi skerb sa isvelizhanje svoje nevmerjozhe dufhe imel, po tem shele sa posvetno skerbel, zhéfar potrebuje nja vmerjozhe teló.

Alj per nas se rado vse to le na robe godi. Zhe v' enim kraji ljudi kaka nefrezha sadene, zhe je prevelika sufha ali mozha v' desheli, hitro se ozhitne molitve najemajo, ino svetniki na pomózh klizhejo; kedar pa kuga sapelovanja ino pohújshanja po veséh, terjih ino méstah nedolshnost mori, starishi, gospodarji ino predpostavleni malokaj storijo, svoje mlajshi ino podloshne nar strashnej nefrezhe ovarvati. Ako nam nashe truplo sboli, hitro po nar boljga sdravnika poshlemo, si sdravila ishemo, kakor vemo ino snamo; zhe je pa nasha dusha v' smertni nevarnosti greha, se she ne sménimo, kjé bomo spovednika najdlji, ki bi nas sopet s' Bogam spravil. — Dolshnost je szer satelesno sdravje ino zhasno frezho tudi skerbeti, alj samo toliko ino tako, de je nashi dushi v' isvelizhanje; vselej mora biti sa vezhno nasha perva skerb. „Ishite pred vsm boshje kraljestvo, ino njega pravizhnost, opominja Jesus, vse drugo vam bo naversheno.“ Alj sedajni kristjani v' svojim ravnanju té Jesusov nauk hudobno obernejo, ter nar popred sa posvetno skerbijo, kakor bi mislili, de jim bo vezhno kraljestvo naversheno. Ta posvetna modróst jih pa goljfa: vse posvetno sgubijo, ino vezhniga ne préjmejo. — Nespameten je zhlovek, ki vezh skerbi sa oblazhilo, kakor sa truplo; she neumneji, ki vezh sa truplo, kakor sa dusho skerbi, dokler je vmerljivo teló, nevmerjozha pa dusha. Ino kakor se postojna s' teshkim brunam pod sonze vsdigniti ne more, tudi zhlovek v' svoje isvelizhanje ne, ki svoje serze na posvetno prevezh perveshe. „Posémeljko s' nebeshkim pomérjeno, govori sv. Gregor, ni pomózh, temuzh tesha.“ Sa to so posvetni kristjani toliko mlazhni sa boshjo zhaft, toliko sanémarni skerbeti sa isvelizhanje svoje dushe. Ino ravno takih, ki niso sa nebeshko kraljestvo ne mersli, ne topli, se nar vezh pogubli. „Vém sa tvoje déla, de nifi ne mersel, ne gorek. O de bi bil mersel ali gorek; kér si pa mlazhen, te bom sazhél pluvati is svojih uft.“ (Skrivn. rasod. 3, 15. 16.) to porezhe vezhni sodnik vsakimu mlázhnimu kristjanu. — Apostelni so sa nebeshko kraljestvo svojo domazhijo sapustili, mi pa male hude navade nozhmo sapustiti! Marterniki so nar grosovitnej muke preterpeli, ino prelili svojo kri, frezhno dojtí k'

nebeski vezherji; mi pa sa boshjiga kraljestva del ne poterpimo radi ene shal besede, se ne tvégamo kratkiga pregréšniga veselja. Kaj so storili pušhávniki ino keršhanske devize, to najti ino dosezhi, kar je nar bolj potrebniga; nam je pa moliti ino svete sakramente prejémati preteshko! Oni so hodili po voski stesi, ino so si vse persadéli, de so frezhno posedli vezhno isvelizhanje; mi pa bi radi le po shiroki zesti bres vse skerbi hodili! „Moji preljubi, opominja sv. Pavl, délajte s' straham ino trepetam délo svojiga isvelizhanja.“ (Filip. 2, 12.) Ako vezherjo isvelizhanske vére opušhamo, ino se perpomozhkov ne poslúshimo, ki nam jih je nash isvelizhar postavil, ne bomo okusili vezherje vezhniga isvelizhanja.

4. Kakor so se povableni gošti v' sv. evangelji isgovárjali, de k' vezherji priti ne morejo, se isgovárjajo tudi kristjani, de jim Bogu slúshiti, ino sa isvelizhanje svoje skerbeti ni mogozhe, kakor jih sv. véra uzhi. — Pervi se isgovárjajo, de imajo preveliko posvetnih skerbi od jutra do vezhéra, ki jim ne dajo moliti, ne k' spovedi ino obhajilu hoditi. O zhlovek, ki to govorish, kako nehvaleshno ti delash! Bog tebi daja dni ino nozhi, sdravje, shivlenje ino vse; ti bi pa nekoliko zhafa ne imel, njemu poslúshiti? vsako nedeljo ali teden ne eniga dne, flushbo boshjo vredno oprávití, ino sa svojo dúsho prav poskerbeti? — Obiskala bo tebe huda bolésn, prishla bo smert, ino ne bo porajtala tvojih isgovorov. Tudi tebe sadéva, kar je vsmileni Jesuf nekda j Marti rekel: „Marta, Marta, skerbna si, ino si veliko persadevalsh; eno samo je pak nar bolj potrebno.“ (Luk. 10, 41. 42.)

Drugi odlagajo svoje poboljšhanje na stare dni. rekózh: „Saj se nam sne ne mudí, delati ojstre pokore.“ Oj smota, de je ni vezhi! Tvoje shivlenje je v' bošhjih rokah, she minute si nisi svest, ino se na veliko starost sanashash? Alj nisi dolshen, zelo svoje shivlenje Bogu posvezhovati? Le sa en las vesh tvoje shivlenje, ino na njemu leshi zela vezhnost, frezhna ali nefrezhna. „Torej bodite perpravleni, opominja Jesuf, kér ob uri, ki je ne veste, bo Gospod po vas prishel.“ (Mat. 24, 42.)

Tretji se toláshijo, rekózh: „Saj nismo fami; koliko jih je, ki po nafhe shivijo. Alj ravno to je gotova perkásen vezhne nefrezhe, ino vafhe shivlenje shiroka zesta, po kateri jih veliko v' pogublenje gré. Tudi ves prvi svét je hudobno shivel; sam Noe s' svojoj hishoj s' hudobnimi potegnil ni. Vfi so pa tudi potonili, rasen ofem pravizhnih ljudi. Zhres sheftkrat sto tavshent Israelzov se je is Egipta v' obljubleno deshelo podalo; Bogu so se samérili, ino le samo dva sta jo frezhno dohla. Taka se bode tudi v'fim mlazhnim kristjanam godila, sakaj: „Veliko je poklizanih, pa malo isvoljenih.“ (Mat. 22, 14.) — „Voske so vrata, ino tesna je pot, ki v' shivlenje peljá, ino malo jih je, kateri jo najdejo. Pojdite skos voske vrata noter!“ (Mat. 7, 13. 14.)

Zheterti pravijo: „Saj naf je Bog sa ne-befa vstvaril, Jesul nam jih je saflushil; zhe naf kristjane, ki smo otrozi boshji, savershe, kdo pa v' nebesih bo?“ — Ravno tako so se isgovárjali prevsetni Judje, kedar jih je sv. Janes kerstnik opominval délati pokoro, ino se vredno perpravljati sa boshje kraljéstvo. „Ne rezite: Mi imamo Abrahama sa ozheta, jim je sv. Janes djál, sakaj povém vam, de Bog samore is téh kamnov Abrahamu otrók obuditi.“ (Luk. 3, 8.) Prevsetni Israelzi niso svoje frezhe sposnali, so vezherjo svete Jesufove vére savergli, sa to jih je pa tudi Bog savergel; le malo se jih je preobernilo. Bog jim je boshje kraljéstvo vsel, in drugim dal, ki so ga bolj vredni. Ako pa Bog Israelzam ni sanefil, govori sv. Pavl, tudi nam sanefil ne bo, zhe se boshjiga kraljéstva vredni ne storimo. (Rim. 11, 21.) She veliko ima svojih otrók pod milim sonzam, s' katerimi bo svoje vezherje mésto bres naf napolnil, kar po sgodbah svetá lahko sposnamo. Zelim deshela je pravo véro odvsel, ino nevérikam dal jih v' oblast; veliko narodov sdaj v' krivovérstvi shivi, med katerimi je nekda nar vezh svetnikov shivelo, dokler se sopet drugi kraji ino boljshi ljudje toliko lepshi kershanstva veselijo. — Oh, bojim se, bojim, de bi se tudi nam ino nashim krajam savolj mlázhnosti kristjanov ravno taka ne sgodila! Sveta véra v' nashih krajih vgasnuje, ino v' novih

krajih se njena luzh ko juterno sonze svetli. Mertva véra nam vezhniga shivlenja dala ne bo. — Prasni so bili isgovori povablenih v' sv. evangelji, ino nizh jim niso pomagali; ravno tako prasni so tudi vsi nashi isgovori, ki Boga rasshalijo, ino nas pogubijo, ako se na nje sanáshamo, sakaj: „Povém vam, nobeden téh, pravi Jesuf, ne bo vezhérje vezhniga isvelizhanja okufil.“

III.

Vezhérja nashiga isvelizhanja je shé perprávljena. Sveta mati katolshka zérkev nam jo streshe, s' svojimi svetimi nauki ino sakramenti nam nasho duslo sa vezhno shivlenje redí. Vsi smo povableni ino poklizani, bratje ino sestře moje! Dokler she na svéti shivimo, je nasha ura, de se tajiste deleshni storimo. — Sdaj je ura, hoditi k' boshjim naukam, dokler nas klizhe zérkvenih svonov mili glas. Sdaj je ura, Boga ino njegovo sveto véro prav sposnavati, dokler nam tajisto boshji uzheniki she osnanújejo. Sdaj je ura, poboljšhati svoje shivlenje ino se perpravljati sa vezhno gostijo v' nebesih skos vredno prijémanje svetih sakramentov, dokler nam jih mashniki boshji delijo. Sdaj skerbimo sa isvelizhanje svoje, de ga bomo enkrat vezhno savshivali. Amen.

VII. Tretja nedélja po binkoshtih.

Od skerbi sa isvelizhanje blishniga.

Od sgublene ovze ino najdeniga dnarja. Luk. 15, 1 — 10.

Kaj je sa gréshnika nar vezhi frezha na svéti? De ima dober Bog vezh vsmilenja s' njim, kakor pa

on sam s' sebo. — Reven gréfhnik na svéti vsmilenja ishe, alj ne najde ga; le per Bogu je vsmilenje ino obilno odreshenje. Srezhen, kdor se hitro k' nje-mu oberne, ako je svojiga Boga nehvareshno sa-pustil. To nam pokashete mile prilike ali perglike, ki nam jih Jesus v' denashnim sv. evangelju lepo perpoveduje od sgublene ovze ino nájdeniga dnarja.

I.

V. 1 — 3. Smotnjáv ino nevárnosti polna pu-shava je nashe shivljenje na svéti. Kakor ovze, sa-pustivshi svojiga pastirja, se sgubijo tudi gréfhniki na nevarne pote zhasne ino vezhne nefrezhe. — Take sgublene ovze so bili zolnarji ino vezh drugih gréfhnikov po denashnim sv. evangelji. Od rimke gospolke sa zeshnarje ali harmizharje postávleni, so na Judovlkim zeshnino ali mavto ino vezh drugih dazj pobéráli. Bili so vezhi del ozhitni gréfhniki; veliko file ino krivize so svojim domazhim storili. Sa to so jih fariseji ino písmárji kervávo zhertili, ino toliko sanizhvali, de so s' njimi govoriti she imeli sa greh. Torej so godernjali, de Jesus s' njimi obhaja, jih svári, ino med svoje tovarshe jemle. — Tako nevsmileno gréfhnik svojiga blishni-ga fodi, zhe najde kako krivizo nad njim. On ne pomíslí, de je dolshen s' svojim greshnim bratam vsmilenje imeti, dokler shalen Bog s' njim vsmilenje ima. Ne pogubljati, ampak sa poboljšhanje skerbeti svojim sogreshnikam, je nasha dolsbnóft. Tudi Bog sapeljane gréfhnike ishe, kakor dober pastir, ki sa-pusti v' pushavi devét ino devétdefet ovz, ino sgu-bleno ishe, dokler jo spet najde, ino med svoje veselo nasaj pernese.

V. 4. Skerben evangelijski pastir je vsmileni Jesus, nash isvelizhar. Sapustil je ne samo devét ino devétdefet, temuzh bres vsiga shtevila isvoljenih angelov v' nebésih, je prishel na semljo iskat, kar je bilo sgubleniga. Ni savergel Matevsha, sanizhva-niga zolnarja, ne Zaheja, velikiga krivizhnika, tudi ne ozhitne greshnize. S' veseljam je vsmim spokor-jenim grehe odpushal, ino jih med svojí jemal; sakaj on nozhe greshnikove smerti, ampak de se spokori ino vezhno shivi. Sa to so se greshniki s'

velikim saupanjem k' njemu blislahi, njega poslušali, ino so bôljšali svoje shivljenje. — Lepo je bolniku postrezhi, ino mu k' sdravju pomagati; alj lepšhi je, lotiti se gréšhnika, ino njega, zhe je mogozhe, pobôljšati. Ne zhloveka, ampak njegov greh mormo sovrášhiti; le krivize se mormo varvati, ne pa gréšhniga zhloveka sanizhvati.

V. 5. Terdiga ferza more zhlovek biti, ki vidi zhloveka, de se vtaple, ino mu roke ne podá, kër bi ga lahko smerti reshil. She bolj kamenitniga ferza more biti krístján, ako vidi svojiga blisniga v' nevarno pregreho sagresniti, pa mu ni mar, ga posvariti ino pobôljšati. Vsmilenimu Jesusu ni bila nobena dušha premalo vredna, sa njo vse storiti ino jo isvelizhati. Klizal je svoje sgublene ovzhize skos svoje nebesške nauke k' Ozhetu nasaj; sadél je tesho pregréh zéliga sveta, nesil jo je na svojih lastnih ramah na mertvašhko goro Golgato, je tamkaj vsih dolg poplazhal, všim spoštorjenim vezhno isvelizhanje odperl, ino jih pernesil med svoje isvôljene nasaj. — Oh koliko vsmilenje boshjiga Sina, kolika tolashba ino veselje sa naš gréšhnike!

V. 8. Skerb Jesufova sa isvelizhanje gréšhnikov ní po njegovim odhodu nehála. Sveto mater katolíko zérkev je naméštnizo svojo postavil; ino ravno ona je jišta skerbna evangélska shena, ki ishe svoje grešhne otroke, kakor shena sgublén dnar, ki ji ga Jesus je isrozhil. Tudi ona prishge svete vére luzh, preishe po svojih uzhenikih vse kraje sveta, najti ljudi po boshji podobi vstvarjenih, ino vezho veselje ima do spokorjenih gréšhnikov, kakor bi mertvi oshivéli.

V. 6 — 7. 10. Naj bi zhlovek prav vedil, koliko njegova dušha veljá, koliko shalošt njena poguba, koliko veselja njeno isvelizhanje nebéshkim prebivavzam déla: vse bi si persadél, njo isvelizhati. Nam to neisrezheno veselje shívo pokasati, perpoveduje vsmilen Jesus veliko veselje skerbzniga pastirja, ki je svojo sgubleno ovzhízo sopet najdel. Drage so njemu sfer vse njegove ovze; alj v' velikim veselji nad svojo najdenoj, takó rekózh, vsih svojih devét ino devétdeset posabi, ino sošedam svojo veliko frezho perpoveduje. Tudi shena, ktera sgublén dnar najde, (ki je she mislila, de ga nikoli

vezh vidila ne bo) od prevelikiga veselja se najdeniga dnarja nagledati ne more, ino ga fosedam kashe, naj bi se s' njo veselile. — Ravno tako, ino she bolj, pravi Jesus, se veselijo nebésa ino semlja spokorjeniga gréshnika, ki se v' resnizi poboljšha. V' nebésih angelzi, ino pravizhni kristjani na semlji, ne véjo dovólj Boga hvaliti, ino vóshiti srezho spokorjeni dúshi, ki se peklenških vrat odterga, ino se poverne po oštrim poti pokore k' svetim nebésam. To pomenite dve prelepi priliki Jesusovi od sgublene ovze ino najdeniga dnarja.

II.

1. Kaj vam pravi, gréshniki vi! vashe od greha tako nevsmileno ranjeno serze, slishati toliko vesele perpovesti is Jesusovih boshjih ust? — Oh, zhe vam od veselja ne poskakuje, se gorezhe ljubeshni do Jesusa ne vnéme, ino se vsakimu grehu na ravnost ne odpové: more biti teshej ko mlinški kamen, ino bolj merslo kakor léd. Narédite svojimu pastirju to presladko veselje, naj vas nese pobóljšhane na svojih ramah med srezhno zhedo svojih isvoljenih, kér vas toliko ljubi, ino tako mozhno sa vas skerbi! Rasveselite angele boshje, ino svetnike nebeshke, ki vas tako serzhno ljubijo ino prosijo Boga sa vas! Pervóshite svoji skerbní materi, katólfhki zérkvi, sveto veselje, naj vas sgublene otroke svojimu Gospodu spreobernjene nasaj perpelja. — Sdaj vas she ishe vsmileni Jesus, vash dober pastir; enkrat bi ga vi iskali, pa ne najdli. (Jan. 7, 24.) Nebo ino semlja sa vas skerbita, alj ne bote tudi vi sami sa sebe skerbili?

2. Vi nedolshne dúshe, sveste ovzhize Jesusove! kaj pa vashe serze obzhuti, poslushati milo perpovest od pastirja skerbniga v' denashnim sv. evangelju? — V' veselo pésm se vam mora vashe serze isliti, kakor nekdej bogabojézhimu Davidu, ki je poln saupanja ino tolashbe v' svojim 22. psalmi pel: „Gospód je moj pastir, kaj mi je? Po lepih pashah me vodi, in k' hladnim studenzam mene pelja. Naj tudi hodim po mrazhni smertni dolini, se meni bati ni; saj on per meni je.“ Oj blagor vam, ki ga she niste nikoli sapustili, in vas

dušni sovrashnik she ranil ni. Dobro vam je per Jesufu biti, ki she sa eno sgubleno ovzhizo toliko skerbí. Ne sapustite ga, ne poslušajte sapelivih oblúb goljúniga sveta. Saj boljši pastirja she ni semlja rodila, ino nebésa ga ne posnajo, kakor je Jesuf, isvelizhar nash. Njegova pasha so boshji nauki, ino nja hladni studenzi so sveti sakramenti. Le pridno ino skerbno sa njim hodite, de enkrat frezhno sa njim pridete v' vezhno shivljenje. Pa tudi svojih nefrezhnih bratov ino fester ne sanizhujte, ki se v' smertnim grehi snajdejo. Ne posabite jih, ampak sveto navado imejte, vsaki dan nekoliko sa nje pomoliti. Angelzi bojo nosili vashe proshnje pred boshji tron, ino bojo vam ino njim v' nebésa pomagali.

3. Kaj pa val ta ljubesniva pergliha užhi, vi predpostavleni gospodarji in gospodinje? Lepo angeljsko opravilo vam perporozha, svoje podloshne, otroke ino drushino, dokler so she nedolshne ovzhize, sapelvanja varvati; pa tudi apostolsko délo vam narozha, v' gréh sapeljane, kakor sgublene ovzhize, iskati, ino peljati jih k' svojimu boshjimu pastirju nasaj. — Kedar vidite svoje domazhe po shiroki zesti pregrehe hoditi, ne puhajte jih na poti pogublenja; kdor k' grehu molzhi, je ravno téga greha deleshen. Zhe imate med svojimi mladenzha ali deklizo, ki ga je hudoba zelo omotla, ne dajte mu zhres prag pogublenja stopiti. Zhe imate zhloveka per hifhi, ki se she ves v' blato pregrehe pogresnuje, o ne pustite ga, de bi bres vsiga vsmilenja v' pogublenje sagresnil. Podajte mu svojo roko; poduzhite ga, zhe je nevéden; posvarite ga, ako je hudoben; jokajte, zhe val ne poslúsha; rasveselite se, ako val vboga; narédili bote veselje nebeskim angelzam, sebi pa plazhilo saflushili, ki je vezh vredno, kakor vsiga sveta blago. Ena sama dúsha, ki jo rešhite, vezh velja, kakor ves svét; sa njo je sam boshji Sin terpel ino vmerl. Svét bo konzhan, nevmerjzha dúsha bo pa vezhno shivela.

4. Vam, ozhetje vi! postavi ljubi Jesuf evangelskiga pastirja sa sgled, kako naj sa svoje sine, hlapze ino drugo drushino skerbite.

— Vam, ve matero! skerbno sheno pred

ozhi postavi, kako skerbno morte isvelizhanja svojih hzhér ino dékel ifkati: varvati nedolshne, ino savrazhati v' greh sapeljane. Pride ura, in pojdete s' svojimi otrozi vi starishi, s' svojo drushinoj vi gospodarji in gospodinje, svojimu nebeshkimu pastirju naproti. Blagor vam, ako hote svoje podloshne sopet temu isrozhiti samogli, ki vam jih je v' ofkerblenje dal, rekózh: „Tukaj so vsi, ki si jih nam isrozhil, nobeden nashih se nam pogubil ni.“ — Vashí isvóljeni podloshni bojo vash nebeshki tron, ino vse dushe, katerim ste v' isvelizhanje pomagali, bojo vam krona nebeshkiga veselja.

III.

Sv. Janes evangelist, Jesufov nar ljubshi uzhénz, je na svoje stare dni v' velikim mesti Efesi shivel. Po svojih apostolskih hojah je v' enim kraji saliga ajdovskiga mladenzha vgladal, ki mu je posebno dopadel. Ker s'he ni kerfhen bil, ga je sukofu tistiga mesta v' ofkerblenje isrozhil, rekózh: „V' prizho Jesufa ino zele kerfhanške fofeske tebi téga mladenzha perporozhim, de posebno sa njega skerbish.“ — Tako isrozhi tudi vam, vi predpostavleni, starishi in gospodarji! vezhni Bog otroke ino drushino. Is vashih rok bo enkrat njih dushe terjál.

Shkof mladenzha svesto redi, kerfhanške vére uzhi, ga po tém kersti in birma; ino kér se je zhedno sadershal, ni tako ojtro vezh gledal sanjim. Mladenzh pa hitro med sapelive tovarshe pride, sapelján sgubi svojo nedolshnost, sapusti stesó pravizhnosti, sazhe s' hudobniki pohájati, je tat, vbijávez, tolováj, ino sadnizh tolovajov poglavár. — Poglejte, kaj samuda per mladini hudiga stori! Vezhe nefrezhe ni v' fofeski, kakor sapelivzi in sapelivke, ne vezhi fhkode per hishi, kakor rasvada mladih ljudi. Tesbko ali nikóli vezh ne popravijo se.

Sopet sv. Janes enkrat v' tisti kraj pride, ino po opravili fhkosa sa mladenzha potérja, rekózh: „Shkof, daj nama nasaj isrozheno blago, ki sva ga tebi s' Gospodam saupala: mladenzha, dusho bratovo hozhem.“ Shalofno fhkof isdihne, rekózh: „Vmerl je.“ — „Kako je vmerl?“ — „naglo sv. Janes fhkosa poprashta.“ „Poglavár tolovajov je tam v' uni

gori,“ njemu fhkof s' otoshnim serzam odgovori. — Kaj bote pa vi starishi ino predpostavleni enkrat sodniku odgovorili, kedar bote sa svoje otroke ino podloshne odgovor dajali? Sv. Janes milo sajoka, ino rezhe: „„Slabimu varhu sim mladenzha isrozhil. Hitro mi dajte konja, ino pa zhloveka, ki me sa njim med tolovaje peljá.““ — Tako je shel skerben pastir. sapustivshi svojih devét ino devétdefet ovz, v' pulhavo svoje sgublene ovzhize ifkat. — Pervi tolovajov sv. Janesa vstavi. Sv. Janes mu rezhe, naj ga k' poglavarju peljá. Vajvoda tolovajfski ga s' napetim oroshjam perzhaka. Kakor hitro pa Janesa sposná, se nagloma v' bége spusti. Sv. Janes sa njim hiti, ino ga milo klizhe: „Moj sin! kaj beshísh svojiga stariga ozheta? Vsmili se mojih sivih las, nikár se ne boji! She je isvelizhanje tebi odperto. Jes hozhem sa tebe profiti, dati tudi shivlenje, kakor Jesus, sa te. On me po tebe poshle.“ Mladenzh postoji, oroshje od sebe vershe, pred Janesa pade, in joka. Sv. Janes se ga oklene, ino s' svojimi solsami nja pregrehe omiva. Nasaj ga med vérne peljá, ga uzhi, moli s' njim ino se postí, dokler se mladenzh vel' preoberne ino pobóljsha. Med flushavnike svete zérkve je bil vset; prave pokore bil je po tém shiv isgléd. — O, vi kersthaufski ozhetje ino matere, gospodarji in gospodinje, uzheniki ino predpostavleni vsi! tudi vi po Janesovo storite, rasveselujte kakor on, skos pobóljshanje svojih podloshnih, semljo ino sveto nebó! Kolikor bote gréshnikov od krivih potov povernili, toliko dufh vezhne smerti reshili, toliko venzov vezhniga veselja tamkaj v' nebesih imeli. Amen.

VIII. Štarta nedelja po binkoštih.

Od modre skerbi sa pravo frezho.

*Evangelj od obilniga ribjiga lova. Luk. 5,
1 — 11.*

Blaga na sveti boljshiga ni, kakor je ljuba pamet ino prava modrost; ona daja zhasnimu premoshenju stanovitno vrednost, ino le prasna pena bi bila bres nje vsa posemeljska frezha. Noben modrijan na prave modrosti, sa zhasno ino vezhno frezho skerbeti, tako lepo ne uzhi, kakor vsmileni Jesus v' veselji pergodbi denashniga sv. evangelja, katera se je prvo leto godila, kedar je ozhitno uzhti sazhel.

I.

Zhudno je bolnike Jesus osdravljaj, mertve k' shivlenju budil, nevédne ljubesnivo uzhi ino gresnikam grehe odpusthal. Po zeli de heli je od njega flovelo, od vsih krajov so hodili ljudje, njegovih naukov poslušat ino velikih zhudeshov gledat.

V. 1 — 2. Denashen sv. evangelj nam Jesusa sravno Galilejskiga morja pokashe. Lep ino vel shiv kraj je bil okoli jeseri, kateri se je tudi Genzaret reklo. Veliko mest je po kraji stalo, ino selene gore so prijasno deshelo obdajale. V' tém kraji je nar rajshi Jesus uzhl, ino zhudesh delal; tudi nar vezh njegovih uzhenzov je bilo v' tém kraji domá. — Jesus na bregi stoji, ino zhudo ljudi ga obdaja; radi bi njega poslušali, in vsaki bi ga rad vidil. Ribizhi bliso kraja perveslajo, ino shalostno mreshe ispirajo, ker nizh vjele niso. Vsmilijo se Jesusu mnoshize ljudi, ki so poduzhenja sheléle; pa tudi ribizhe hozhe rasveseliti, ino jim delo poshegnati. Stopil je v' zholnizh Shimonov, ki je bil ribishki gospodar, in mu je rekel nekoli-ko odriniti, de bi ga ljudstvo vidilo, ino loshej sa-

flisshalo. Vsede se v' zholnizh, ki je po lepi mirni jeseri plaval, ino prav po nebeshko uzhi po robi okoli stozezhe ljudi. — Oh kako frezhni so bili Jesuovi poslušhavzi! Kakor suha semlja hladen desh, je pilo njihovo serze is njegovih ust besede vezhniga shivlenja. Ravno tako frezhni so pa tudi den denashni vsi svesti poslušhavzi boshje besede, ako njo v' serzi ohranejo, ino po tajisti shivijo. Boshji namétniki njo v' imeni Jesuovim osnanujejo, ino: „Kdor njih poslušha, mene poslušha,“ govori Jesuf. (Luk. 10, 16.)

V. 4—5. Boshji uzhenik govoriti nehá. Tudi ribizham hozhe zhudno veselje narediti, jim pokazati svojo boshjo mozh, ino jih skos té zhudesh sa svoje tovarshe imeti; sakaj she poprèj so Jesufa posnali, so she nekoliko v' njega vérvali, alj she dersшали so se svojiga dela. — Tako vabi zhloveka dober Bog k' sebi s' nudim ino s' dobrim, s' frezhoj ino nesfrezhoj; blagor mu, kdor rad vboga, ino po volji boshji storí, kakor Shimon ino njegovi tovarshi. Jesuf Shimonu vkashe: „Peljajte v' globozhino, versite svoje mreshe, ino she enkrat potegnite.“ Shimona ino njegove tovarshe ni veselilo vezh ribiti. „Gospód! je djál, vso nozh smo se trudili, pa saštójn. Po nozhi, kedar je tema, se ribe loshej lovijo, kakor v' svetlim dné, kér vsaka riba lahko uide. Pa vender na tvojo besedo bom mresho spet v' vodo pometal, de homo she en vlak storili.“ — Shimon! prav govorish, kar si kakor saštopen ribizh sam potkufil; alj she bolj modro storish, de Jesufa vbogash: tvoje saupanje tebi bo dobro plazhano. Naj bo den ali temna nozh, tam, kjér je boshja pomózh, je tudi frezha.

V. 6—7. Pognali so zholnizh na globoko, ino mresho v' vodo vergli. Vlezhi sazhnó, ino glej zhubo! mresha se hozhe tergati od rib prevelike teshe. Naglo svojim tovarsham pomigajo, jim hitro pomagat. Pertekli so s' drugim zholnam, ribe frezhno potegnili, prvi in drugi zholn s' njimi napolnili; le toliko, de se nista potopila. — Tako frezhen je zhlovek, kateri v' imeni Jesufa vse po njegovim svetnim nauki storí. Kjér Bog frezho dá, tam zhloveku vse velja!

V. 8—9. Zhudna pergodba je to bila. Vsi so obzhutili velikóšt Jesufovo. Sveta grosa jih obide, posebno pa Shimona Petra, kteri je v' svojim zholni Jesufa imel. Na svoje kolena pred Jesufa poklekne, rekózh: „Gospod! kdo si ti v'figamogozhen, kdo pa jes grešhen zhlovek! Nisim vreden tolike zhafti, ino bojim se tebi sameriti. Pojdi is mojiga zholna!“ — Tudi Zebedejova fina Jakop ino Janes, ki sta v' drugim zholni bila, kakor vsi drugi Petrovi tovarshi ino pomagavzi, se niso mogli dovólj nazhúdi, kër so lahko sastopili, de se tisti zhaš totiko rib bres velikiga zhudesha vjeti ni moglo. — O naj bi tudi mi zhudeshe milosti boshje vselej hvaleshno sposnali, ki nam jih vsaki dan toliko deli! Le hvaleshna sposnáva prijétih dobrót nas stori nove milosti vredne.

V. 10. Mozhno se je Shimon Peter ponishal, alj she vezh ga je ravno sa to Jesuf povishal, rekózh: „Nikar se ne boj; she imenitnejí delo bom tebi dal. Ša napréj bosh s' svojimi svestimi tovarshi skos svete nauke sa vezhno shivlenje ribil; ino ravno tako obilno, kakor si rib is vode sajél, bosh tudi ljudi is povodnje pogublenja reshil, ino v' zholni svete keršhanske zérkve v' nebeshko kraljéstvo perpeljal.“ — Kako lepo se je to v' nekolikih létih po tém dopolnilo! Po prvi Petrovi predigi v' Jerusalemi se je tri tavshent ljudi preobernilo; koliko she pa po vsih deshelah ino méstah, kjér je on s' svojimi tovarshi keršhansko véro osnanoval! — Tako srezho imá, kdor s' Bogam ravná.

V. 11. Lepo je bilo, gledati shlahnih rib nadévana zholna; alj she lepši je bila povaba Jesufova: iti sa njim, ino nebeshko kraljéstvo ískati. Sa tega del modri ribizhi svoja zholna k' kraju potegnejo, se s' posvetnim ne mudijo vezh, ampak vse sapustivshi grejo sa Jesufam, ki jim obljubil je, de bojo sa vse stotérno prijeli, ino vezhno shivlenje doségli. (Mat. 19, 29.)

II.

Dvojna skerb ljudém nar vezh sivih laf naredi: skerb sa zhasen shivesh, ino skerb sa vezhno isvelizhanje. Ravno v' tej sveti evangeljski pergodbi pa vidimo shivo sapisan nauk, kako naj sa posé-

meljsko premoshenje, ino sa isvelizhanje svoje dushe fkerbimo.

1. Skerbi, o zhlovek! pred vſém sa to, kar je tvoji dushi potrebſniga, po tém ti pojde vſe drugo frezhno od rok. Nar potrebnishi je pa nauk beſede boshje. Kdor hozhe tedaj gotovo frezhen biti, mora beſedo boshjo ſveſto poſluſhati, ino po tajſti modro ravnati. — Poſvetna frezha bres prave boshje ſpoſnáve ino pravizhniga ſhivlenja je neſtanovitnejſhi, kakor led na ſonzi. Kdor bres boshjiga nauka ſebi zhaſno premoshenje ſpravlja, ſvojo hiſho na péſek ſida. Bres Boga nobene prave frezhe ni; kdor pa hozhe k' Bogu priti, mora vérvati, de je: mora njega prav ſpoſnavati, kakor ſe nam on ſam raſodeva. — Tudi ribizhi ſo zelo nozh ſaſtojn délati, alj po beſedi Jeſuſovi ſo bile njihove mreſhe polne rib. Le fkerbno poſluſhajte boshjo beſedo, kriſtjani! ino délajte, kakor vaſ ona uzhí; nebéſa vam bojo odperte, ino vſe zhaſno, zhéſar potrebuje-te, vam bo na-verſheno. Skerbite, ſtaríſhi! ſvojim otrokam nar popred ſa kerſhanſko poduzhenje, ino poſhteno ſhiveti uzhite jih; to jih bo frezhne ſtorilo, de zhiſto frebro ino ſlato ne takó. Korenina prave frezhe je zhloveku v' ferze ſaſajena, boshja beſeda jo ſhivi, ino le drevo frezhe pravizhniga, dobro poduzheniga kriſtjana, ſe poſuſhilo ne bo, ampak bo vezhno ſelenélo.

2. Kdor hozhe per ſvojih opraviſh pravo frezho imeti, mora vſe s' Bogam ſazheti ino nehati, ſakaj: vſe dobro pride le od Bogá. „Vſa-ki popolnom dober dar je od ſgoraj, ino pride od Ozheta ſvetlobe.“ (Jak. 1, 17) Prédén ſa delo ſeſheſh, o kriſtjan! k' nebéſam povſdigni ſvoje ozhi, ino rezi: Ti, o Bog! ſi moj goſpodár, in klizheſh mene na delo. V' tvojim imeni hozhem ſazheti, délati ſveſto ino veſelo. Meni délat' Bog pomagaj, jes pa dela ne odlagaj! — Kedar teſhko delaſh, ino ſe dela navelizhaſh, ogledaj ſe na Jeſufa, Marijo ino ſvetiga Joſhefa; pomíſli, kako ſo ſi tudi oni ſvoj koſez kruha s' teſhkim delam ſluſhili, ino po-tolaſhi ſe, rekózh: Naj bo teſhko moje opra-vilo, ſaj bo lepo tudi plazhilo, ki ga tamkaj ſadobim, ako s' Jeſuſam terpim.

In kedar frezhno dodelafh, veselo roke povsdigni, ino rezi: Bodi Bog sahvalen! delo je storjeno; tebi, nebeski Ozhe, naj bo posvezeno! Mojimu opravilu Bog svoj shegen daj; meni sa plazhilo enkrat sveti raj! — Tako se per vsakimu delu dober namen ali majninga stori, ino sa nebesa sakladi (shazi) naberajo; tako pojde lahko vsaki, she toliki vboshez na semlji, bogat is tega sveta; sakaj vse tako storjene dobre dela pojdejo enkrat sa njim. Bres dobriga namena je ves zhloveshki trud le prasen ribji lov.

3. Kdor hozhe per svojih perpravkih stanovitno frezho imeti, mora Bogu sa vse hvaleshen biti. Pervo snamenje prave hvaleshnosti je: de ponishno sposnash, de vse od Boga imash. „Kaj pa imash, kar bi ne bil prijel? Ako si pa prijel, kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prijel?“ (I. Kor. 4, 7.) — Gerdo je flishati prevsetne bahazhe, kako se s' svojim dobrim blagam hvalijo, rekózh: To ino tako smo mi perdélali; Boga pa ne vsémejo v' misli, ki jim ga je dal. She gershi je flishati, kako vse slabo na Boga isvrázhajo, rekózh: Tako imamo, kakor nam je Bog dal. Vsi taki isgovori so nehvaleshni marni. Vse dobro nam je njegova neskonzhna milost dala, s' ponishnim serzam jo mormo hvaliti; vse hudo je nasha malopridnost saflushila, s' voljnim serzam mormo tudi to sa dobro vseti, kakor poterpeshlivi Job, ki pvavi: „Gospód je dal, Gospód je vsel, kakor se je Gospodu dopadlo, tako se je sgodilo; naj bo hvaljeno ime Gospódovo. Ako smo dobrote is boshje roke prijeli, sakaj bi nadlog ne vseli?“ (Job 1, 21. 2, 10.)

Ponishna hvaleshnost stanovitno frezho podpira; nehvaleshna prevsetnost njo pa podéra, sakaj: „Bog je prevsetnim soper, ino le ponishnim svojo milost deli.“ (I. Pet. 5, 5.) Sv. Peter je ves ponishen pred Jesufa pokleknil, sposnáje, de tolike frezhe vreden ni; ino ta ponishna sahvala je toliko Jesufu dopadla, de ga je sa nebeshkiga ribizha isvoljil, inu she veliko vezhi frezho dal. — Koliko posvetnih ljudi pa frezha le prevsetnih naredi, de na Boga posábijo, ino svoje vboge sobrate sanizhujejo! Pa le pozhajte, vi prevsetneshi, ki se sdaj s' boshjimi

darmi bahate; v' kratkim bote siromastvo predajali, ino framota vas bo po svéti gonila. Ravno tajisti reveshi, ki jih sdaj sanizhujete, bojo vam, ali pa vashim otrokam, kruh résali. „Kedar se vam darovi mnoshijo, uzhi sv. Gregor, tudi rajtenca (razhun) raste; toliko ponishnihi naj satorej vsaki bo, kolikor vezhi raj'engo vé, de bo dajati mogel“ — „Is ponishnosti le dobro po vfi obilnosti isvira, is prevsetnosti le nadloga pride.“ (Sv. Efrem.)

4. Hozhesf, o zhlovek! v' relnizi frezhen biti, le nikár se na posvetno frezho ne sanashaj; ona je le flaba paliza, de ti poinaga v' vezhno frezho isvelizhanja, ako jo prav obrazhasf. Zhe je pa tebi paliza na poti, in tebe v' tvoji hoji mudí, saversi jo, naj she tako lepa bo. Ravno tako ravnaj s' vsm posvetnim blagam. Poglej modre ribizhe, kako hitro so perpravleni, vse svoje sapustiti, ino iti sa Jesufam, de bi to dosegli, kar je nar bolj potrebno. Tako radovoljni mormo tudi mi vse sapustiti, zhe nam k' vezhnimu isvelizhanju ne flushi. „Ako premislimo, kar je nam v' nebesih obljubleniga, tako je vse nizh, kar na semlji imamo.“ (Sv. Gregor.) — „Zhe bogastvo ljubimo, ga naj tamkaj ishemo, kjér se nam ne sgubi; zhe ljubimo zhasf, persadévajmo si, jo tam dosezhi, kjér se noben nevrednesh ne zhasfi; zhe nam je isvelizhanje ljubo, ga mormo tam sadobiti, kjér se nam sa-nj vezh bati ne bo; ako nam je shivljenje drago, naj ga tam sadobimo, kjér nam ga nobena smert vsela ne bo.“ (Sv. Avg.)

III.

Kaj si tedaj isvolite, kerfhanfke dushe! sa svoje shivljenje: alj temno, nefrezhno nozh, ki so jo ribizhi bres Jesufa imeli, ali vesél ino frezhen dan, ki jim ga je vsmilen Jesus dal? — Nefrezhna nozh bo nashe shivljenje na svéti, ako bolj sa posvetno, kakor sa vezhno skerbimo, se na svojo mozh ino premoshenje sanashamo, na Boga pa posabimo; zhe njemu ne skashemo spodobne hvale ino zhasfi. Zelo nozh svojiga shivljenja bomo lovili, alj prave frezhe vjeli ne bomo. — Zhe pa pred vsem sa kerfhanfko poduzhenje skerbimo; si persadévamo, po

nauku Jesufovim svesto shivéti; ako vse svoje opravi-
vila k' boshji zbasti, nashi dushi pa v' isvelizhanje
storimo; ako imamo per Bogu svoje serze, per déli
pa svoje roke: frezhuo bo, kakor vesel dan, zelo
nashe shivljenje. In ker bo enkrat nashiga zhasniga
shivljenja zholn, poln dobrih del, k' kraju pertekel:
veselo bomo tudi mi, kakor Shimon Peter, s' svoji-
mi tovarshi vse posvetno sapustili, ino sa Jesufam
v' vezhuo isvelizhanje fhli. To nam pomagaj, o
Jesuf! Amen.

IX. Peta nedélja po binkoshtih.

Od krivizhne jese ino pravizhniga serda.

Od farisejske pravizhnosti. Mat. 5, 20 — 24.

Kakor je svetloba na semlji nar bolj vesela dneva
svetla luzh, nar bolj shalostna tema pak ponozhen
mrak: tako je na svéti nar prijetnishi zhednost zhisht
ljubésu, nar strashneji hudoba pa jesa ino sovrashtvo.
Prava ljubésu je lepo svetlo slatô, ki nam vse nashe
dela, tako rekozh, poslati, de jih Bogu prijetne ino
ljudém isvelizhanske stori; jesa ino sovrashtvo pa
je nar gershi gnusoba, ki nam vse nashe djanje ino
nehanje, zelo nashe serze tako pokasi ali pokvari,
de nobén dar, ki is sovrashniga serza pride, Bogu
ne dopade. Sato nas vsmileni Jesuf v' denashnim
fv. evangelji tako lepo pred shkôdlivoj jesoj svarí.

I.

V. 20. Korenina vshih zhednost je sveta ljubésu;
korenina vshiga hudiga je sovrashna jesa. Zhlovek,
katerimu jesa v' serzi gospodari, na tém svéti mirno
shivel ne bo, pa tudi po smerti v' nebesih bi se ne

saftopil, naj bi ga ravno Bog k' sebi vsel; sakaj v' kakoršni navadi zhlovek shiví ino vmerje, v' ravno tajisti bo vékomaj ostal. Sa to svari dobrotlivi Jesus svoje uzhenze, rekozh: „Ako vasha pravizhnost (lepo, ljubesnivo sadershanje) holj popólnoma ne bo, kakor shtimanih pismarjov ino hinavskih farisejov, med isvoljene v' nebesško kraljestvo ne pridete.“ — Pismarji so bili uzheniki Judovske vére, ki so sveto pismo po spazhenih sheljah svojiga serza raslagali, ino veliko krivih naukov med ljudi satrofilí. Fariseji so bi i malopridni svetohlinzi, ki so se na videsh svete delali, vse svunajne shege na tenko dopolnili; alj v' svojim serzi so bili polni pregréšnih shelj, ino so vender hotli sveti biti. Ljudi so res slepili, ino v' veliki zhaсти jih je ljudstvo imelo; alj vsfigavedózhiga sodnika niso vkanili. Sa to jim Jesus tak oistro resnizo pravi, rekozh: „Gorje vam, vi hinavzi! ki ste podobni pobélenim grobam, kateri se svunaj ljudém lepi sdijo, od snotraj so pa polni trohnobe. (Mat. 23, 27.)

V. 21—22. Jesus je pot resnize bres vsfiga ovin-ka uzhil; vsakimu je na ravnost pravizo povédal. Tudi farisejske hinavshine se je lotil, rekozh: „Vi dobro véste, de je vasnim predstarisham po Mojsefu bilo rezhenó: Ne vbijaj; vlak vbijavez bo k' smerti obsojen.“ Ako pa kaj drugiga svojimu blishnimu shaliga storite, naj she toliko bo, sa noben gréh nimate. Sa to vam jes povém, de ni tako; ampak, kdor svojimu blishnimu, ki je njegov brat, njegova sestra, hudo sheli, do njega krivizhen serd ima, se nad njim bres vsfiga vsròka ali urshaha jesi, she greshi, ino ne bo sodbi boshji odishel; vreden je, priti sodnikam v' roke, ki so postavleni, hudodelze obsoditi ino poshtrafati. On sasadi v' svoje serze sovrashtva korenino, is katere rado priraste hudodelsko drevo. s' katerim lahko po tem tudi svojiga blishniga vbije.

Ni vsaka jesa enako velika, ne enako pregréšna, in tudi ni enako velike shtrafe vredna. Alj jesa je toliko hujshi, kedar se v' jesi preklinja, savesuje, ino blishnimu nespodobni perimki dajajo. „Kdor svojimu blishnimu „raka“ pravi, (to je, zhe ga po nashí besedi sa klamo, shamlo, ali kaj takiga, gerdo imá, ali mu rezhe, de je sa nizh) taki jesavez sa-

flushi veliki sodbi v' roke priti, kateri se je per Judih sbor reklo, ki je dva in sedemdeset sodnikov imel, ino kterimu je bila oblast, zhloveka k' smerti obsoditi. — Takó strashno Jesus kletvo obfodi, mi pa toliko radi bres strahu preklinjamo! Huda je sovrashna jesa, ki serd v' zhlovefshkim serzi soper blishniga kuha; she hujshi je sovrashno preklinjanje, ki snotrajin serd zhres svojiga brata ali sestiro isbiva; nar hujshi je pa mashtovanje v' besedi, hudobno obrekovanje, kedar se blishni skos sovrashno marnovanje ob poshtenje spravlja. Sa to govori Jesus na dalej: „Kdor svojiga blishniga v' hudobni jesi sa bogotajza ali norza imá, ki ga dolshi, de je Boga satajil, ali se hudizhu predal, in ga tako ob dobro ime perpravi: takiga sovrashniga zhloveka hudobija je prevelika, od ljudi sojena ino na tém svéti káštigana biti; vezhen ogenj jo zhaka v' peklenfshkim bresdni. — Glejte, koliko strashniga sovrashna jesa stori: is maliga velika perraste, nam zhasnih nadlog napravlja, nam nebesfshke vrata sapre, ino peklenfški bresden odpre. Jesa je volzhja mati, ki vse okoli sebe pokonzhá.

V. 23 — 24. Zhloveka nar boljšhi blago so dobre dela, ki jih is téga sveta v' dolgo vezhnost poneše. Alj kakor r'ja sheleso sné, tako jesa vse dobre dela zhloveku pokvari, de per Bogu nizh ne veljajo. Satorej Jesus uzhi: „Kedar gresh Bogu svoje flushbe opravljat, (ali molit, ali svetih sakramentov prijémat, ali pa kaj vbogajme dajat) ino se spomnifsh, de si s' svojim blishnim v' sovrashtvi, poprej se bres odloga spravi s' njim, kakor pa svojo flushbo boshjo opravifsh; rasen téga je vse tvoje opravilo saštojn: dar is sovrashniga serza Bogu ne dopade.“ Bog ne gleda toliko na dar, kolikor na serze, is kateriga pride. Jesa ino sovrashtvo jemljeta vsim zhlovefshkim delam pravo vezhno vrednost. Pervo dobro delo, ki Bogu per zhloveku dopade, kateri s' svojim blishnim v' sovrashtvi shivi, je lepa kerfshanska sprava. Ona rane pozeli, ki jih sovrashna jesa naredí. Satorej nam je potreba, jeso tolashiti, pravizhen serd pa bres greha ohraniti.

II.

Nar boljši, kar ljudje na sveti imajo, je lepa sastopnost in blazen mir; nar hujši pa je med ljudmi sovrashtvo ino prepír. Gorje sofiski, v kateri sovrashtvo stanuje; gorje zhloveku, v katerim jesa gospodari. Nevsmilen ogenj mesta, vesi ino hifhe poshge, sovrashna jesa pa zhloveku telo ino dushe satere, zhasno ino vezhno zhloveka nefrezhniga stori.

1. Jesa, ognjeno rasshalenje duha, ino nespametno poshelenje makhvati se, je nespodobna ino strashno gerda she sama na sebi, zhe serditiga zhloveka le pogledamo. Jesavzu stojijo dobele ozhi is pred zhela, kakor bi hotel s' njimi zel svet predréti. Zhelo se mu gerbanzhi, lasi mu k' viskho vstajajo, lize se spremenuje rudezho, pa blede in sazhernelo. Jesik se mu sapoteka, s' sobmi fhkriple, ino ves divjashina postane. Udje se mu trésejo, serze v' njemu kuha sholzh, ino jese pregreshen strup pluvajo njegove usta skos preklinjanje po svojim blishnim. Kaj je tedaj jesa sama na sebi, kakor strashno divjanje, ino ravna pot, ob pamet priti. „Jesa ino serditost je bres vsmilenja, ino kdo bi divjanje rasdrasheniga prenafil? (Prip. 27, 4.) Hudobni so, kakor shumezhe morje, ki ne samore tiho biti, ino zhigar valovi govno ino blato vun mézhejo.“ (Js. 57, 20.)

2. Kakor je nespodobna jesa sama na sebi, takó fhkodliiva je zhloveku na dushi ino na trupli. Jesa sdravje kali, ino shivljenje krajsha. „Resnizhno, serditost norza vmori.“ (Job 5, 2.) Jesavzu kri po shilah savreje, njegove kite opéshajo, njegove noge oflabijo, ino ves shivot njemu vterpne. Koliko se jih je na jeso napilo, smertno sholelo, ino pomerlo! Koliko bolnikov milo na smertni posteli jezhi, na ktero jih je huda jesa poloshila! „Kar stori strup savdanimu, to dela jesa rasshalenim.“ (Sv. Krisostom.) Jesavez je sam svoj vbijavez. „Kervoshelni ljudje ne bodo polovize svoje starosti doshiveli.“ (Pf. 54, 24.)

3. She vezhi fhkodo jesa dushi dela. Kdor se is mladiga jese pervadi, se tudi v' starosti jese teshko odvadi. Vse svarjenje uzhenikov, vse

opominjanje spovednikov je vezh del saštojn. Jěsavzi se pogosto v' spovednizi svoje hude navade obtoshijo, pa tudi na smertni postelji se teshko, ali zelo ne poboljšajo. Jesa je naglaven greh, mati sovrashstva, prepira, klětvine, boja ino morije. Jěsavez, ki se v'el togoti, predá polvezhujozho gnado boshjo, ino vezh del bres nje vmerje. Tako vlezhe navadna jesa truplo v' jamo, dusho pa v' pekel.

4. Ne le pokonzhavna jěsavzu samimu je huda jesa, ampak shkodлива je v'lim, ki s' togotnim zhlovekam shivijo. Ne porajta jěsav zhlovek svojih starshov sive glave, ne imenitnosti svoje gosposke; ni mu predober prijatelj, ne prevelik gospód, de bi se ga v' jesi ne lotil. Jěsav zhlovek je kakor ojster tern, ki v'lakiga pikne, ki se njega dotekne. Sato opominja sv. Duh: „Ne delaj prijasnosti s' zhlovekam, ki je jesi vdan, tudi se s' togotnim mosham ne pezhaj.“ (Prip. 22, 24) — „Boljšhi je per divji sverini prebivati, kakor por jěsavim zhloveku.“ (Sv. Krisostom.)

5. Kakor je zhloveku jesa gola nefrezha, takó je tudi strashna saméra per Bogu. Bog je ljuběsn ino ozhe ljubiga miru; kdor pa je hlapez sovrashne jěse, otrok boshji biti ne more. Bog zhloveka sapuští, v' zhigar serzu jesa gospodari, in tudi po smerti nepoboljšhaniga jěsavza k' sebi vsel ne bo. „Kdor krivizo seje, bo hudo shěl, in bo skos shibo svoje jese pokonzhan.“ (Prip. 22, 8.) — Jesa je uzhitelza klětvine: preklinjanje pa je strashno rasshalenje boshje. V' jesi zhlovek zhloveku nespodobne perimke daja, ino saframuje na njem boshjo podobo. V' serdi jěsavez svojiga brata ali sestro hudizhu ponuja, ino ravno skos to sam svojo dusho sakolne. (Sir. 21, 30.) V' jesi zhlovek nar svetejšhi rezhi s' svojim jesikam skruni, isréka besede, ki jih je siniti strah; klizhe na prizho bres vse potrebe Boga; in zhe mu vse po volji ni, zelo Boga preklinja. Tako se prah v' svoji jesi zhres svojiga stvarnika povsdiguje; tako se punta zhervizh soper svojiga gospoda, zhélar naf sam vezhni Bog obvarji! „Tajíši, ki kolnejo boshje ime, storijo ravno tolik greh, kakor tísti, ki so ga nekđaj krishali.“ (Sv. Avguštin.) Gorjé torej starisham, ki

v' prizho otrók v' jési preklinjajo; gorjé všim odraslenim, ki mlade ljudi preklinjati uzhijo. Enkrat bojo she njih kofiti dolgo pod semljo pozhivale, she bo mlada na njih grehe ponóvljala, oni pa tam boshji pravizi sa nje odgovor dajali.

6. Velika je hudobija pregresne jése; velika pa tudi dolshnost, jeso is mladiga to-lashiti, ino v' sebi nje hudoben nagon pokonzhati. — Hozhefh, o kristjan! biti svoje jése gospodar, spomni se sedem lepih naukov, ki te bojo krivizhne jése obvarvali, ino ti pomogli, tajisto frezhno premagati.

Pervizh: Bodi ponishniga serza, ino védno pomni, kar ti Jesus perporozha: „Uzhite se od mene, kako sim krotek ino v' serzu ponishen, ino najdlji bote mir svojim dusham.“ (Mat. 11, 29.) Napuh jeso podpihuje, ponishnost ino krotkost jo pogasite. —

Drugizh: Ogibaj se priloshnosti, kolikor morefh, ako si nagle jése, de rasshaljen ne bosh; ino prozh pojdi, kedar zhutish, de te she jesa spre-haja. Boljshi je vbeshati, kakor premagan biti. V' jési ne govori, ino ne stori kaj; tudi ne jéj, ino ne pij, dokler se ti jesa ne ohladi; sakaj v' jési storje-no je sploh pokaseno, ino kar zhlovek v' jési savshije, mu je shkodliv strup. Kdor se v' jési beseduje ali kréga, derva na ogenj nósi. Kedar v' tebi jesa prehenja, po tém stori, kar je prav, ino ne bosh greshil. —

Tretjizh: Ne posabi, de vse po tvoji volji biti ne more, ino bi tudi prav ne bilo, zhe bi se vse po tvojih sheljah sgodilo. — Kolikokrat ti Bogu po volji ne storish, ino vender on s' teboj poterpi! Kakor Bog s' teboj, tudi ti s' drugimi poterpenje imej, ino nikar se ne jési. —

Zhetertizh: Isdihni vselej k' svojimu krishanimu Jesusu, kedar se morefh v' kako sopernost podati; sa ljubo poterpeshlivoost njega poprofi, ino zhe se rasserdish, le hitro spet potolashi se, ino sa odpuhanje ga profi. Saj bo dal dobriga duha tem, ki ga sa-nj profijo, ino ti bo tudi vel greh odpustil, de ti kaj shkodoval ne bo.

Petizh: Vlaki vezher svoje sadershanje pregledaj ino milo objokaj, zhe si se

jésil. Ne daj sovrashni korenini, zhres nozh v'ferzu rastiti; teshko bi jo drugi den premagal. Premisli, kaj jésa shkodje, nizh pa ne pomaga, ino kmalo ji bosh sa vselej slovo dal.

Sheftizh: S' jésavim, pikrim zhlovekam se ne prepíraj, naj si ravno pravizo imash; vgeni se mu is pred ozhi, ino mashvanje Bogu prepusti. Sastojn je, derézh potok sajesiti, le pametno odpeljati se more; ino drevesa, ki serado perpogne, hud vihar vlomil ne bo. „Pohleven odgovor vtolashi jésó, ojštro govorjenje pa togoto napravi.“ (Prip. 15, 1.)

Sedmizh: Kedar se s' kom vjésish, bres vřiga odloga spravi se s' njim. „Vasha jésa, uzhi řv. Pavl, naj mine pred sonzhnim sahodam.“ (Ef. 4, 26.) Ne zhakaj, de bi prishel rasshalitel tvoj, sa saméro profit, rajshi ti pojdi, ino mu roko podáj; sakaj nar lepsi je sa zhloveka, zhe rasshaljen s svojim sovrashnikom spravi se. Tako bosh dober otrok Ozheta nebeshkiga, tako bosh svoje jése gořpodár. Blagor mu, ki tako svojo jésó premaga, sakaj: „Gorshi je poterpeshliv, kakor mogozhen zhlovek; ino kdor sam zhres sebe gořpoduje, vezh veljá, kakor tajisti, ki méřta premaguje.“ (Prip. 16, 32.)

7. Kakor je krivizhna jésa hudobna ino pregreřhna, tako je pravizhen serd ali ajser bres vřiga greha, ino velikokrat nasha ojštra dolshnosť. „Dobro se véđiti more, uzhi řv. Gregor, de se jésa, katero nepoterpeshlivost budi, od jése, katero řvet serd ali ajser savolj pravize nareja, zhiřto raslozhi; krivizhna jésa is pregreřhnosti, pravizhna pa is zhednosti isvira.“ — Ni greřhna jésa, zhe vidish svoje podlořhne greřhiti, ino jih ojštro pořvarish ino pořtrařash, kar je prav. Tako se je Mojsel rasferdil, vgledati hudobne Israelze, kako řo slato tele molili, ino rasshalili řvojiga Boga. (II. Mojs. 32.) — Jésa ni krivizhna, ako véřh, de řjudi hudo vganjajo, ino jih po řvoji oblasi s' hudim savernesh, ako s dobrim nizh ne opravish. Tudi Jesus je, od řvetiga řerda vnét, predajavze is boshjiga tempelna isgnál. (Luk. 19, 45.) — Ne greřbish, kedar se sa pořhtenje pořkusish; ki ga tebi ali řvojimu blishuimu sovrashen zhlovek jemle, dokler mislish, de sebe ali řvojiga blishniga opravizhiti samoreřh. Tudi Jesus je řvoje

sovrašnike serdito prijel, kedar so njega sabavljali, ino hudo fodili. (Mark. 3, 5.) — Greshna jesa sne ni, kedar te nagloma spreleti, jo mahoma potola-shish, sam sebe strahujesh, premagash ino se hitro sgrévash. — Alj satorej zhuj, ino is maliga se pre-magúj, de v' krivizhno jeso ne sajdes; s' boshjo pomozhjó je tebi vse mogozhe.

III.

Kako strashno bi bilo, ako bi zhlovek spal, ino bi strupna kazha v' njega vlesila, ter bi njemu dro-bovino ino oserzhje tako dolgo grisila, de bi od njeniga strupa vmreti moral. Kako strashna smert bi to bila! — She hujshi kazha, ki si jo zhlovek sam v' svojim serzu redi, je krivizhna jesa, ki truplo ino dusho zhasno ino vezhno mori. O satorej, ljube dushe! jésite se (po pravizi), pa ne gréshite, vaf opominja sv. Pavl. Ne dajte prostora hudizhu. (Ef. 4, 26. 27.) — Jésite-se, vi ozhetje ino matere! kedar se valhi otrozi kujajo, togotijo ali preklinjajo. Ispodite jim jeso, ne pustite jim svojvolje; pa ne gréshite, de bi tudi vi kléli, ino jih jése uzbili. — Rasferdite se, vi gospodarji ino **gospodinje**! kedar flishite hlapze ino dekle kléti ino hudo vganjati. Ne gréshite, de bi jih bres strahu pustili, ali pa tudi s' njimi potegnili. — Pravizhno se rasferdite, o kristjani! kedar vidite, kako se Bog shali, ino blishni pohujshuje; ali ne gréshite, **ampak** po nauku sv. Avgustina smote pokonzhujte, ljudi pa, ki se motijo, ljubite; molite sa vse tajiste, katere svarite ino bolishate. — Vsi se uzhimo, po isgledu Jesu-fovím krotki ino pohlevni biti, se krivizhne jése skerbnó varvati, lube poterpeshlivoſti pa terdno dershati, ki nam roshize zhasne frezhe ino vezhviga isvelizhanja sadl. — Krivizhna jesa je shiroka zesta v' pogublenje, sveta poterpeshlivoſt je frezhna stesa v' vezhno shivlenje. Amen.

X. Shefta nedélja po binkoshtih.

Od kerfhanfskiga sadershanja per jédi ino pijazhi.

Jesuf nafiti fhtiri tavshent ljudi v' pushavi.
Mark. 8, 1—9.

Strafna nadloga je na svéti huda lakota, katero nam hude létine pernesó. Kdo med nami se hudih let ne spomni, ino is ferza ne sheli, de bi se nikdar vezh ne povernile! — Ozhe nebeski daja vsm stvarém shivesha o pravim zhafi, posebno pa sa ljudi skerbi, dokler so vredni ino potrebni. Kedar pa nehvareshno njega posabijo, jim svojo blagodarno roko saprè, dokler se sopet k' njemu obernejo, ino sposnajo, kdo daja semlji rast ino shiveshu tek. — Le hvareshno ino poshteno savshivajmo, bratje in sestre moje! boshje dari; Bog nam jih bo po obilnosti dal, ino raji zhudesh storil, kakor pa nas bres potrebne hrane sapustil: kar nam prizha zhudna pergodba denashniga sv. evangelja.

I.

V. 1. Sama milost ino dobrota je bilo Jesufovo shivlenje na svéti. Vfsaka beseda is njegovih svetih ust je bila svelizhanski nauk sa dusho, vfsako delo is njegovih vfigamogozhnih rok je bil dobroten zhudesh sa zhloveshko truplo. — Ravno je bil gluhiga muteza osdravil, de je tenko flishal ino gladko govoril. Od ust do ust so ga po vsej desheli hvallili, ino od vsih krajov je fhla zhuda ljudi, Jesufa vidit, flishat, ali kako dobroto od njega sprofit. On se je v' pushavo podál, v' tihim ino samotnim kraji svojim uzhenzam leshéj boshje resnize raslagat, ino s' njimi boshjo flushbo obhajati. Ljudém pa tudi v' pushavo ni bilo predalezh. Sa Jesufam pridejo; le per njem biti, njega viditi ino flishati,

posabijo na vseh telésen shivesh, vse drugo jih ne skerbi. — O naj bi bila tudi nam prva skerb sa boshjo kraljéstvo ino njegovo pravizhnost, vse drugo bi se nam naverglo!

V. 2—3. Ljudjé so posabili s' potrebnim shivesham preskerbeti se, alj Jesus vsigavedózh njih potrebe ni posabil. V' pushavi ni bilo hífhe, si shivesha isprofiti, ne sadunofniga drevja, si s' kakim sadam glad potolashiti; kar so maliga s' seboj vseli, je poshlo. Vsmilen Jesus svoje uzhenze saklizhe, jim trume lazhnih ljudi pokashe, ino pravi: „Vsmilijo se mi vbogi ljudjé, kér nimajo kaj jesti. She tri dni so per nas; ako jih lazhnih pustimo, na poti onemágajo, sakaj eni so silo dalezhi domá.“ — Tistokrat namrezh ni bilo tabérn ali ofhterlj (kerzhem), kakor jih je sdaj. Vlak popotnik je nesel svojo berfhnjo ali popotnizo s' seboj, zhe po poti prijatlov imel ni, ki bi mu bili postregli.

V. 4. Dobri ljudjé bi gostokrat radi potrebnim pomagali, alj kaj, de ne morejo, kakor Jesusovi uzhenzi v' pushavi. Ni jim v' glavo padlo, kaj je kratko poprej Jesus v' enaki potrebi storil, kér je s' pet kruhi nad pet tavshent lazhnih nasitil. Djali so s' shalofnim serzam: „Kdo bi jih toliko v' tém pustnim kraji s' shivesham preskerbel?“ — Tako she smiram ljudjé govorijo, ki prave shive vére ino terdniga saupanja nimajo, ter posabijo, de, kedar je nar vezhi sila, je boshja roka mogozhua in mila, nam pomagati. Kar je per ljudéh nemogozhe, je per Bogu vse mogozhe.

V. 5. Dobrotliv Jesus ni potrebnim samo vsmilenja skasal, tudi po svoji mozbi pomagal jim je. „Koliko kruhov imate?“ poprashta svoje uzhenze. „Sedem, mu odgovorijo; alj kaj bo to tolikim? She drobtinze lazhen dobil ne bo.“ — Jesus pa na ravnost mnoshizam vkashe, naj se okoli po tléh vsedejo. Sedéto je samih mósh nad shtiri tavshent; kaj pa shen ino otrók, ki so jih s' sebojimeli. Lepo se króshijo trume ljudi krog boshjiga uzhenika. Vse je tiho, vse gleda in zhaka, kaj bo storil vsigamogozhen pomozhnik. — Jesus vseme sedméro kruhov v' svoje presvete roke, in préden jih nazhne, povsdigne v' nebesa svoje ozhi, sahvali Ozheta, od kateriga vlak dober dar pride, ki zherva kakor

zhloveka zhudno shivi. Ino kedar v' prizho vsih svojo sahvalno molitvo opravi, sazhne kruhe lo-miti, ino dajati svojim uzhenzam, naj bi postregli ljudem. — Sravno so she nekoliko ribiz imeli; tudi jih je poblagodaril, ino med ljudi rasdeliti vkasal. Vsaki si jemle, kolikor se mu poljubi, ino svojimu sosedu ponuja. V' rokah shivesh raste ino saostaja jim. Sheljno vsi jedó; ino kedar se najéjo, sedem jérbasov ali korb samih kozov naberó, ki so jim od sedem kruhov ostali. To je storila Jesufova vsi-gamogozhna roka. — S' hvaleshnim ferzam se ljudje odpravijo, vsak na svoj dom.

Zhudno ino dobrotno vsigamogozhen Bog tudi naš vsaki dan shivi; pa koliko ljudi bres vse hvalëshnosti boshjih darov savshiva, ino se tajistih ne-vredne stori. Kakó se prav po kerstiansko per jedi ino pitju naj sadershimo, se is denashne evangéljske pergodbe od Jesufa nauzhimo.

II.

Per poshteni gospódi je zhedna navada, de otrozi pred jedjó ino po jedi ozhetu ino materi roko poljubijo ali kushnejo, prèden se sa miso vsedejo ali od mise grejo. Vsakiga pametniga zhloveka dolshnost pa je:

1. Se pred jedjó k' Bogu oberniti, sa prizhujózhe dari sahvaliti; de bi jih poblagoslovil, profiti; ino takó opraviti svojo spodobno molitvo: faj je tudi Bog našh dober Ozhe. Njegovih rok mu poljubiti ne samoremo, pa svoje ferze lehko k' njemu povsdignemo; ino to on sheli! — Per vsaki hishi naj vsi okoli mise stojé (ne sedé) svoje roke ino ozhi k' nebesam povsdignejo; in kakor se vrozhe jedi kvishko hladijo, naj tudi molitve kristjanov k' temu puhtijo, ki nam vsiga dobriga dá. Vlak gospodár, gospodinja ali drugi hishen vishar naj na ves glas moli sveto staro molitev pred jedjó, rekózh: Vsih ozhi zhakajo na tebe, o Gospód! ino ti jim dash shivesha o pravim zhafi. Ti odpresh svojo roko, ino nasitish s' svojim blagodaram vse, kar shivi. Zhast ino hvala Bogu Ozhetu i. t. d. Poshegnaj, o Gospód! naš ino te

svoje dari, ki jih bomo od tvoje dobrote savshivali. Po Jesufu Kristusu Gospodu nashim. Amen. — In spet po jedi, priden se od mise gré, naj se sahvalna molitev ravno takó rezhe: Sahvalimo se tebi, vsigamogozhen Bog, sa vse tvoje dobrote, ki shivish ino kraljujesh vekomej. Poverni, o Gospód, vlim nashim dobrotnikam sa tvojiga imena del vezhno shivljenje i. t. d. Takó je storil Jesuf s' svojimi uzhenzi, kakor v' denashni evangeljski pergodbi vidimo; ino prej ko je v' svoje terplénje shel, je s' svojimi po sadni vezherji hvalno pesem sapél. (Mat. 26, 30.) Tako stori vsak hishni vishar, zhe hozhe pravi kristján biti. „Misa, ki se s' molitvijo sazbu ino s' molitvijo nehá, oboshala nikdar ne bo.“ (Sv. Krisostom.) — Alj shalost, ako poglédamo, kakó se po svéti godi! Per enih hishah, namesto na glas s' enim serzam ino s' ustmi moliti, vsak sa se, kakor hozhe, tiho kaj poshepetá; veliko se jih she prav ne pokrisha. Po drugód molitvo zelo opustijo, primejo sa shlizo, ino jo polóshijo bres vsiga pomislika na Ozheta dobriga, ki jih redi. Nehvaleshniki jejo ino pijejo kakor neumna sverína, ki pod drevjam sad savshiva, pa se ne vgleda gor na drevo, od kodi ji shivesh pada; grejo k' misi ino od mise, bres vse molitve! Zhe nam Bog hitro ne dá, kar shelimo, kmalo toshujemo ino se shvaramo; glejte, Bog pa sa vse, kar nam is goliga vsmilenja daja, flabo molitvo, ali zelo nobene v' sahvalo ne dobí. „Vol posna, zhigar je, ino osel jashi svojiga gospoda, moje ljudstvo se pa ne rasumi, ino mene ne posna;“ tako se Bog potoshi skos preroka Isaia. (Is. 1, 3.) Satorej je Bog po Mojsefu sapovedal: „Kedar bolh jedel ino nashil se, varuj se skerbnó, de ne posabish svojiga Gospoda.“ (V. Mojs. 6, 12.)

2. Spodobna dolshnost je, per jedi od pofhtenih rezhi pogovarjati se. V' kloshtrih ino bogabojezbih drushinah je poboshna navada, de se med kosilam bère, po tém premishluje, ino od tega govori. Posvetnih ljudi pa je navada, per jedi sijake vgánjati, jedila flabo soditi, klafati, Boga rasshaliti, blishniga ogovarjati, ino nedolshnost po-

hujšhovati. — Povejte mi, ljubi kristjani, naj bi vi lažnih berazhov nekoliko is goliga vsmilenja k' svoji misi poklizali, oni bi vas pa prav gerdo sa misoj rasshalili, kaj bi s' njimi storili? — To bo storil tudi Ozhe nebesški s' vsm, ki se per jedi nespodobno sadershé.

3. Zhlovek, ki hozhe prav frezhno shiveti, naj po méri le sa potrebo je ino pije. Mi ne shivimo sa to, de bi jedli ino pili, ampak jémo ino pijemo, de bi sdravi veseló shivéli. Kdor nesméno je, dela potrato s' boshjimi stvarmi, sam sebi bolésn napravlja, ino si shivlenje krajšha. „Veliko jesti perpravlja bolezhine, nedosítoft jih je she veliko vmorila; kdor pa vse po méri vshiva, bo prishel do starih lét.“ (Sir. 27, 32.) Kako strašno matere greshijo, ki otroke prevezh pasejo. Otrozi so lepe ravne postave, bístre glave, radi vbógajo, so sdravi ino veseli, ki se is mladiga vadijo po málím jesti. Rasvajeni otrozi so pabutafti, samoglavni, ino reshézhi; le jesti bres vse mére je njih veselje, kdo jih bo donef ali jutri redil? Vezh ko se zhlovek is mladiga rasvadi, vezh potrebuje, ino toliko nefrezhnejshi je. Praviza naj bo per domazhiji, sa potrebo jesti in piti, kar je prav; alj kar je prevezh, je shkoda ino gréh. „Várite se, de na preobloshite svojih serz v' poshréshnosti ino pijanosti,“ nať Jesuf opominja. (Luk. 21, 34.)

She hujshi ino nevarnejshi je pijazha, ako se modro ne savshiva. Bog je vstvaril sa mlade ino sdrave ljudi le zhišto vodo sa pitje; ona je mati sdravja ino trésne pameti. Slabim ino starim je Bog vino vstvaril, de bi ga v' svoji slabosti po méri savshivali, ino rasveselili svoje serze. Po méri pito je sdravilo tému, ki ga potrebuje; prevezh pito je shkodlivi strup, ki sdravje jemlje, shivlenje krajšha, ino veliko ljudi zhašno ino vezhno nefrezhnih stori. „Kdo klizhe joj mene? kdo jezhi ino sdihuje? kdo se prepira? kdo ima satekle ozhi? Tífti, ki se védno per vini snajdejo, ino si persadévajo bokale prasniti.“ (Prip. 23, 29.) — Shganje pa, naj bo kakorshno hozhe, so si ljudje k' svoji lastni nefrezhi vmislili; sakaj ono je smertna voda. „Taka pijazha slo mító tezhe po gerli, sadnizh pa pikne ko gad, ino rani

ko strupna kazha.“ (Prip. 23, 31.) Kdor se v' shganje podá, hitro bo svoje shivljenje soshgal, pamet sgu-bil, ino dušho sapravil. Bog nať varji vřakih pi-janzov, alj pred vřem shganovinzov: oni shiv pekel v' febi imajo.

4. Kdor po kerřhanřko jě ino pije, ři v' shi-veshi ne sběra, temuzh s' hvaleshnim řerzam savshiva, kar mu Bog dá. Kdor ři v' jedilih sběra, řrezhnih ino veselih dni imel ne bo. — Oj kako shalořtno je, viditi vezhkrat hlapze, děkle ino dru-ge prevřetne dělavze, ki is sdravih domazhih jedi sijaka delajo! — Alj vřhakali bojo, de jim bo ravno ta sanizhvana jěd enkrat v' potrebi diřhala řlajřhi, ko med. Bog tepe řzer vře pregrehe, nar hujřhi pa nehvaleshno prevřetnořt.

III.

Sluřhil je svoje dni na řlovenskim prevřeten hlapěz per poľhtenim řospodarji. Predobro mu je bilo, in vřaka jěd ni bila sa njega. Kedar je řořpodinja řkledo kuhaniga boba na miso perneřla, je hlapěz merdez naredil, shlizo obernil, ino na robi s' njoj v' řkledo řěgal, rekozh: „Ako se bob shlize na robi priměřh, řnedil te bom; zhe se ne priměřh, te jedil ne bom.“ Norzi řo ře mu řmejali, pametni ga pa omilvali, rekozh: „De mu řhe enkrat bob dober bo.“

V' kratkih letih ře je hlapěz pershenil, ino řam řospodariti sazhěl. Ni ře imel v' zhěm sběrativězh. Rad bi bil dober bobek jedel, pa řhe sa řěme ga imel ni. Vřeme prasno vřezhe ali řhakel, ino gre řvojiga nekđajniga řospodarja profit, naj mu boba sa řěme dá. — Řospodar ga na řvojo kařhto ali řhitnizo pelja, ino mu lep vřřřháj boba pokashe. Vřeme řěřeno vevnizo (řhavřlo), jo oberne, ino na robi v' bob potisne, rekozh: „Bob, ako ře vevnize na robi priměřh, te nekđajnimu řberlivimu hlapzu dam; zhe ře ne priměřh, te pa ne dam.“ řpomnil ře je nřřrezhen mořh řvoje nekđajne řberlivostři, ino mile řolse řo ga polile; pa tudi řospodarja řo omězhřile, de mu je polno vřezhe boba dal, nam vřem pa řlat nauk řapuřtil. Otrozi! ne sanizhujte boshjih darov, řredobřiga shivljenja nř vadite ře;

molite ino pridno delajte; vse po méri savshivajte ino po nauku sv. Pavla ravnajte: „Alj jéste, ali pijete, ali kaj drugiga delate, vse k' zhaſti boſhji ſtorite, ino ſa vse dajaſte hvalo Bogu.“ (I. Kor. 10, 31.) Amen.

XI. Sedma nedélja po binkoſhtih.

Kako ſe ſapelivzov varvati.

Jeſuf ſvari pred laſhnivimi preroki. Mat. 7, 15 — 21.

V eſelo ino frezhno ſta Adam ino Eva ſhivela v' ſvoji prvi nadolſhnoſti, dokler ſe niſta s' ſapelivoj kazhoj ſoſnánila. Hitro po neſrezhnim ſnanju pa ſe je ſapeljanim nedolſhnoſt v' ſramoto, veſelje v' ſhaloſt, mir v' duſhen nepokoj, ino veſel raj v' dolino ſols preménil. — Ravno takó frezhen ſhivi tudi zhlovek v' ſvoji nedolſhnoſti, dokler ſe s' neſrezhnim greham ne ſoſnani, v' hude tovarſhije ne ſajde, ino ſe ſapelivzam omotiti ne dá. Kakor hitro pa njim v' roke pride, ſe njemu mirno ſerze v' mravlſhe pregreſhnih ſhelj premení, ino s' ternjam naſtlana pot je njegovo ſhivljenje. Sa to vſmiljen Jeſuf ſvoje uzhenze tako ljubesnivo ſvari, ſe ſapelivzov, krivih prerokov, varvati, ki pridejo v' ovzhjim oblazhili nedolſhnoſti, ſnotraj ſo pa derézhni volki: kakor v' denaſhnim ſv. evangelji bèremo.

I.

V. 15. Kakor ſkerben ozhe ſvoje nevédno dete, ki s' piſanoj kazhoj igra, prezh potegne, ino ga poſvari, de bi ſe mu neſrezha ne perpetila: ravno takó ſkerbno naſ tudi Jeſuf opominja, ſe ſapelivzov varvati, naj ſhé bojo krivovérzi, prasnovérzi, ali

kaki drugi nevarni grešniki. Lashnive preroke jih imenuje, kér se sa hoshje prijatele ino flushavnike shitejejo, kakor nekda jni sveti moshjé, katere je Bog ljudém poslal; alj fkos vse to poskushajo le ljudi slepariti. Njihov jesik sladko govori ino dobro obéta, alj njihovo serze hudo naklépa. Na jesiku nófijo méd, v' serzu pa brusijo mēzh. „Varujte se, pravi on, lashnivih prerokov, ki v' ovzhjim obla-zhili, kakor bi sveti ino nedolshni bili, k' vam pri-dejo, snotraj so pa sgrablivi volki, ki vam ravno to-liko dobriga storiti shelijo, kakor volk ovzi.“ — Toliko bolj se je takih varvati, kolikor vezh svojo hudobijo pod plajsh hinavške svetošti sakrivajo. Pred takim tudi sv. Pavl opominja, rekozh: „Prosim vas, bratje, de ne gledate na take, kateri prepír ino pohujshanje soper nauk délajo, ki ste ga prijeli, ino s' sladkimi ino perlisnjenimi besedami serza ne-dolshnih sapeljújejo.“ (Rim. 16, 17. 18.)

V. 16 — 19. Kako se pa hozhem sapelivzov varvati, dokler jih prav ne posnám? Kam pred njimi bēshati, zhe jih v' nevednosti lahko sa svoje prijatle imam? — Ref se zhloveku pogosto taka godi; sa to pa nam Jesus edino refnizhen nauk isrozhí, kakor poshtene, pravizhne ljudi od hu-dobnih in sapelivih raslozhimo. „Po njih délah, pravi vezhna refniza, ne po govorjenji, ne po no-shi, jih bote sposnali, kakor se drevó po svojim sadji sposná. Grosdje ne raste na terni, ne fige ali smokve na ofetu; zhe je sad malovreden, tudi dre-vo pridno ni.“ — Ravno tako je tudi s' zhlovekam. Zhe se sa njim flabe déla vidijo, ali je hudobno ino grešno njegovo domazhe shivljenje, naj se she toliko pravizhen dela, zhlovek vender prida biti ne more; sakaj on je drevésu podoben, dobro drevo pa slabiga sadja ne bo rodilo, kakor slabo drevo dobriga sadja ne dá.

V. 20 — 21. Malopridne drevéfa vezh del lepo zvetijo, alj kdor jih po zvetji zení, se goljśá. Ravno takó tudi sapelivzi sveto ino poboshno govorijo, ino se na videsh poshtene delajo; svoje molitve v' prizho ljudi nalash ozhitno oprávljajo, posébné shege uzhijo, mnogotero prerokovanje, skrivne písmá ino takih smelshnjáv med ljudi rasnashajo: na tihim ali skriváj pa goljśajo, kradejo, pijanzhvajo, obre-

kujejo, de je strah. Vse to pa mislijo s' nekimi molitvizami ali s' ismishlenimi shegami na tenko is svoje dushe pobrifati, ino bres vse pokore ino pobóljshanja topli v' nebese iti. Kdor takim verjame, ino po njih krivih naukih ravná, ne bo isvelizhan. Vse te dela niso prav sad kershanske pravize, temuzh le goljufno zvetje so. „Ne vsaki, kdor pravi: Gospód! Gospód! pojde v' nebesko kraljéstvo; ampak kdor voljo mojiga Ozheta nebeskiga dopolni, vse boshje sapovdi svesto stori, ino tako shivlenja dober sad pernese, pojde v' vezhno isvelizhanje.“ — Kakor potrebno satorej je, se hudiga varvati ino dobro storiti, de nebé ne sgúbimo: ravno takó potrebno je, tudi hudobne sapelive ljudi od praviznih lozhiti, ino se ogibati jih, de nas v' hudo ne sapeljajo.

II.

Is med vsih sapelivzov sedájniga svetá so dvojni nar hudobnisthi, katerih se je posebno potreba varvati:

1. Pervizh preshérnih shtimanoglavzov ino shtimánk. Snashno se oni nosijo, uzhenogovoriyo, ino svét jih sa modre ljudi ima; alj njihov jesik omadeshuje svete rezhi, sanizhuje duhovske ino deshelske postave. Na boshjo flushbo ne porajtajo, ali zhe ravno do zérkve pridejo, svunaj stojijo; boshjo besedo poslušhati jim ne dihi. V' hude tovarshije po dné sahajajo, po nozhi voglarijo (vesujejo) ino nesframno shivijo. Shtimajo se, de so bogati; pravijo, de so uzheni. Vse presodijo ino prerokujejo, ino neumni ljudjé jih rajshi poslušajo, kakor sv. evangelj. Alj vsa taka hvala, vsa taka posvetna modróst je pred Bogam neumnoft. (1. Kor. 3, 19.) Oni so krivi preroki, sapeljivi ljudjé; „ino blagor zhloveku, ki po svetvanju teh hudobnih ne hodi, na poti takih greshnikov ne stoji, ino ne poséda med takimi sasmehovavzi. Oni bojo kakor prah, kteriga veter od semlje pomete.“ (Pí. 1.)

2. Kakor so prevsetniki, ozhitni sapelivi ljudjé nam nevarni, she nevarnejshi so nam drugizh skriti, potuhnjeni hinavzi. Lepo zhedno se sadershijo, kedar so v' fredi poshtenih

ljudi; sa herbtam se jim pa smejiijo, kedar pridejo med svoje tovaršhe. Poshtene ino svete so njih befeđe, dokler zhloveka ne spasejo; alj kakor hitro jim roko in serze podá, ga sazhnejo v' hudo napletati. Le po malim ga v' svoje nesreznhe sanke vjemajo, le na tihim mu dušhen strup dajajo, dokler se jim vbraniiti ne more vezh. Koliko poshtenih mladenzhov je takó v' hude tovaršhije sapeljanih ino omotenih; koliko nedolshnih dékliz ob divištvu ino poshtenje ogoljfanih! Taki ljudje so dušna kuga, ki nevidama po svéti hodi, ino ljudi mori. Le po svojih hudobnih délah se sposnajo. Oni so sgrablivi volki v' prijetnim ovzhjim oblazhili; in kdor se s' njimi prijasni, bo sgubil svoje poshtenje ino isvelizhanje. „Gospod ga bo odlozhil, ino mu njegovo plaznilo s' hinavzi dal; tamkaj bo jok ino škripanje sób.“ (Mat. 24, 21.)

3. Satorej, o zhlovek! kedar si tovaršha ali prijatela sbérafh, ne podajaj nobenimu roke, dokler ga prav ne posnásh. Zhe najdesh per svojim snanzi poshteno govorjenje, najdesh pa tudi pravizhno djanje; se preprizhafh, de je v' resnizi brumniga serza proti Bogu, pa tudi všmilen do svojiga blishniga: takó védi, de je tak zhlovek shlahno drevó, le on naj tvoj tovársh ino prijatel bo. „S' nizhemur ni tak prijatel sménjati; njegova zena preseshe vse drugo, on je v' shivlenji shlahno masilo“; (Sir. 6.) tudi tebe bo on poshlahníl.

4. Pa tudi ti, o kristján! škerbi, de bošh dobro, rodovitno drevó, polno dobrih dél, sebi ino drugim k' pridu. Dopolni na tenko dolshnosti svojiga stanu, opravljaj svesto shege svete keršhanske vére, kakor te sv. mati katolshka zérkev uzhí. Ne poslušhaj sapelivih ljudi, ki jih den denafhen takó radi sanizhujejo ino pravijo, de všiga téga potreba ni. Alj ne sanafhaj se samo na sunajne dela bres dobre vésti ino serzhne poshtenosti; to bi le bilo zvetje bres fadjá. Škashí, de si pravizhen kristján v' pravizhnim djanji, ne le v' besedi; kakor naš sv. Peter opominja, rekozh: „Opustite vso hudobo ino goljufnost, hlinenje, nevoshlivošt ino vse opravljanje, kakor novizh rojeni otrozi.“ (I. Pet. 2, 1. 2.)

III.

Preljubesniva mladina, ki s'he v' svoji nedolshnosti kakor bela lilja na polji zvetish! ferze se meni od shaloft terga, viditi tvojih sapelivzov toliko shtevilo, ki tebe obdajajo. Tvoje mehko ferze je s'he sa vse odperto, hudo ino dobro se te lahko prime; kakor se nagnesh, tako rastla bosh. Várji se sapelivih volkov, kakor te Jesus, tvoj dober pastir, opominja. — Starishí vi, redníki ino gospodarji! bodite angeli varhi mladih ljudi; varujte jih pred sapelovanjam. Bog pa tudi obvaruj, de bi jim vi derezhi volki bili; sakaj od njihovih dush bote enkrat odgovor dajali.

Vi pa hudobni greshniki, sapelivzi in sapelivke, skrivni ino ozhitni! kateri sami do-
briga sadu ne pernesete, ino kakor kushna gniloba selene mladike nedolshnosti okoli sebe kvarite; o naj vam vashe spazhenó ferze strashne besede Jesusove prebòdejo: „Vfako drevó, ki dobriga sadu ne pernese, bo posekano, ino v' ogenj versheno.“
Amen.

XII. Ofma nedélja po binkoshtih.

Od posvetniga blaga.

*Evangelj od krivtzhniga híshnika. Luk. 16,
1 — 9.*

Silo veliko ljudi je den denashen praviga Bogá, svojo nar vezhi dobroto, sapustilo, ino si isvoljilo na semlji drugiga bogá, katériga ishejo, kakor svojo nar vezhi dobroto. Starishí svojim otrokam sa njega skerbijo; mladenzhi, kedar si stane sbérajó, nar pervizh vprashajo, v' katerim je té njihov bog; tudi déklize, kedar se vdajajo, posvedujejo, kjé je

té njihov bog domá. Sedajni posvetni ljudje le tistiga sa uzheniga ino pametniga zhestijo, ino se pred njim odkrivajo, ki téga boga v' svoji fhkrinji ima. Nafh ljubi Ozhe v' nebesih je posablen, ino té posveten bog zhres vse shtimán. — Sa to vsmilen Jesus v' denafhnim sv. evangelji od téga boga govori, ino ga mamon (to je po nafhim: goljufno blago, ali minljivo bogastvo) imenuje. V' lepi priliki od krivizhniga hishnika naf uzhi, kako naj s' posvetnim blagam modro ravnamo, de nam ne v' pogublenje, ampak v' vezhno isvelizhanje bo.

I.

V. 1. Zél svét je hisha boshja s' vsm potrebnim prevedena. Vfigamogozhni Bog je hishni gospodár, ino ravno tisti bogat zhlovek po denafhnim sv. evangelji, ktéri sam govori: „Moja je semlja ino vse, kar je na njěj.“ (Pf. 49, 13.) Vlaki zhlovek je evangeljski hishnik, kateriga je Bog sa namestnika svojiga postavil, ino mu vezh ali manj posvetniga blaga v' oblást dal, de bi namesto njega s' posvetnim prav gospodaril. Enimu je dal prebrifano glavo, ino ga je sa uzhenika postavil, sa potrebne nauke fkerbétí; drugimu je dal sdravo ino krépkó telo, sebi ino drugim kruha perpravljati; tretjemu je dal obilno posvetniga blaga, s' tajistim potrebnim firotam pomagati; i. t. d. Takó je sadobil vsak zhlovek svoj talent; alj on ni tajistiga lastnik, temuzh le zhafen hishnik.

V. 2 — 3. Vlaki hlapez je dolshen, po pravizhni volji svojiga gospodarja ravnati; tudi vsak hishnovár, po volji svojiga gospoda s' premoshenjam poshteno obrázhati. Alj Kristuf pové od evangeljskiga hishnika, de je bil per svojim gospodi toshen, kakor bi njegovo premoshenje sapravljjal. — Ravno taka je tudi s' zhlovekam, ki Bogu po svojim stanu ni svést; kateri s' posvetnim blagam ne po boshji, ampak po svoji spazheni volji ravná. Toshuje ga premoshenje, katero ponidama trati; toshujejo ga pregrehe, ki jih s' boshjimi darmi dopernafha; one klizhejo, kakor pregreha Sodome, v' nebó, ino prizhajo, de je tak zhlovek krivizhen hishnik.

Bog krivizhnimu dolgo persanasha; alj on ga bo enkrat gotovo na odgovor sakliral, kakor evangeljski gospod svojiga krivizhniga hišnika, rekózh: „Kaj slišim od tebe? Daj rajtengo (razhún) od svojiga hišhovanja, kér posehmal ne bošh dalej hišhoval.“ — Taka se sadnizh s' krivizhniki sgodi, ki svoje gospodanje fkrivaj goljfajo, ter se sanáshajo, de se svedlo ne bo. Naj se kriviza she takó sakrije, enkrat jo vender sonze obsije, Méra krivize je hitro sverhana, krivizhno premoshenje, ki nima teka, sapravljeno; ojstra rajtenga na misi, ino strashna siroshna per vratih, kakor njo per krivizhnim hišniku vidimo. „Kaj hozhem sirotej sazheti, je sam per sebi djál; gospód me bo flushbe odstávil, s' zhem se bom shivel? Kopáti ne snam, ker teshkiga dela nisim navajen; kruha profiti ino berazhiti me je fram.“ — Oj kako hitro se krivizhna dobrota gréshniku spremeni! Doneš je gospód, ino vsi se mu perklánjajo; jutri berázh, ino nobeden ga vezh ne pogleda. Doneš se mu misa od jedi shibí, jutri sa kólez kruha profi. Vše posvetno blago je kakor polsek léd; zhlovek ni njegov lastnik, ampak le hišni namestnik.

V. 4. Prevelika frezha, kakor prevelika siroshna rada zhloveka v' krivizo napelja; ino hudobnesh, ki se enkrat krivize navadil, tudi v' siromashtvi goljfi je ne opuští. Kriviza je hišnika v' nefrezho spravila, alj sopet si s' krivizo pomagati hozhe. „Shé vém, kaj bom storil, je djál; sdaj, dokler she gospodovo premoshenje v' rokah imam, bom drugim pomagal, ino kedar me gospód odstávi, bojo oni meni pomagali ino me pod streho vseli.“ — Ref, de svita je bila ta misel, alj ne pravizhna. Prepovedano je enimu krašti, ino drugiga pašti, kar je krivizhni hišnik storil.

V. 5—7. Bogat gospód je imel veliko ljudi, ki so od njega semljo najemali, ino mu od polja, vertov ino vinogradov najetnino ali shtant plazhovali. Vše to je imel krivizhen hišnik v' svojih rokah. Poklizhe gospodove najemavze, jim da najetenske písmá, ino rezhe pervimu, ki je vsako leto sto zhebrov olja gospodu dajal, naj dolshno písmo prenaredi, ino le pétdefet sapishe. Drugimu, ki je na leto sto starjov (korzov, mezelnov) píshenize

dajal, rezhe ofemdeset napísati. Tako je krivizhnik gospodove dolshnike tudi sebi dolshnike naredil, ter je mislil, de bojo to njemu dali, kar so gospo da ogoljfalí. Tako svito si je hifhnik vbrál (smislil), si v' veliki fíli pomagati!

V. 8. Gospód je svito golfijo svojiga odstavléniga hifhnika svédil. Storjena kriviza mu ni dopadla, katero mu je she k' sadnimu naredil; alj zhudil se je, de je tak snajden, ino je njegovo prebrifano glavo hvalil, ki si takó dobro v' fíli pomagati vé, de bi le po krivizi ne bilo! Modro je skerbel sa zhafno, posabil je pa na vezhno; prav rasumen ino sastopen je bil sa posvetno, alj sa nebeshko ga ni skerbelo. — Tako snajo vsi posvetní ljudjé. Sa zhafno premoshenje toliko modro skerbijo, de se jim mormo zhuditi; alj sa vezhno so toliko slepi, de jih mormo oshalovati. Sa to jih Kristuf otroke téga sveta imenuje, ino pravi, de so veliko bolj premeteni sa posémeljsko, kakor pa pravovérni kristjani (ktere imenuje otroke luzhi, kér so skos nauk boshjiga rasodetja rasvetleni) sa nebeshko kraljestvo. — O naj bi mi, otrozi vezhne luzhi, tako skerbni sa svoje isvelizhanje bili, kakor so posvetneshi sa svoje pogublenje, kako lahko bi bili frezhni!

V. 9. Bog ne daj mífliti, de bi Jesuf nam krivizhno djánje goljufniga hifhnika perporozhal; le pokasal je nam, kako naj s' zhafnim premoshenjam sa vezhno isvelizhanje skerbimo. „Kakor si je krivizhen hifhnik s' premoshenjam svojiga gospoda modro po krivizi pomagal, tako skerbno, opominja Jesuf, si pomagajte vi s' sapelivim posvetnim blagam, kteriga ste od gospoda vsih gospodov prijeli, sa vezhno. — Koliko ljudi s' posvetnimi rezhmi krivizhno obrazha, premoshenje sapravlja, ali pa saklépa, ino tak sami sebi is dobriga krivizhno blago naredijo: vi pa vbogajme dajajte, ino dobre déla po svojim samoshenju dopernashajte, takobote v' nebesih prijatlov imeli, ino kedar vas bo gospód nebéf ino semlje na rajtengo poklizal, vam bojo vashe dobre dela v' svete nebefa pomagale.“ — Té lep isvelizhanski nauk nam v' tej podobi nash isvelizhar dá.

II.

Hitro našhe shivljenje memo gré, zhaš našhiga hišhovanja dotéka; tudi našha rajtenga, bratje ino sestre moje! se blisha. Vſakiga, naj she bo hlapez ali goſpód, dekla ali goſpodinja, bo ſodnik morebiti ſkoraj ſaklizal: „Daj rajtengo od ſvojiga hišhovanja.“ — De ſe nam enkrat oſtre rajtenge hati ne bo, popraſhajmo ſe doneſ, kako hiſhujemo ſ' tém, kar nam je vezhni Bog dal?

1. Vi otrozi, kakſhni hiſhniki ſte v' dragi vigredi ali ſpomladi ſvojiga ſhivljenja? — Bog je vam dobro glavo dal, in tudi lepo prilošnóſt, ſe vſiga potrebniga nauzhiti. Zhe pa ſa nauk veſelja nimate, ſvoj talent, kakor len ali ſanikarn hlapez ſakoplete, ino ſapravljate ſlat zhaſ ljube mladóſti, ſte tudi vi krivizhni hiſhniki goſpodovi. Dajte rajtengo od ſvojiga hišhovanja, ino premíſlite, kaj délate. Uzhite ſe pridno ino ſkerbno, de vam ſdihovati enkrat potreba ne bo: „Kaj bom ſazhél; kopati ne ſnam, berázhiti me je ſram, ino goljſati ne ſmém.“ — Sapíſhite ſi globoko v' ſvoje ſerze dober nauk: Sanikarnoſt v' mladóſti je ſiromaſhtvo v' ſtaróſti.

2. Kaki hiſhniki ſte vi, odráſhni fantje ino déklize? — Dober Bog vam je dal ſdravo duſho ino telo, de bi pridni ſa zhaſno frezho ino ſkerbni ſa vezhno iſvelizhanje bili. Vi pa ſvoje mlade dni takó radi ſkos raſujsdano ſhivljenje ſapravljate! — Bog vam je ſkerbne ſtaríſhe dal, mnogim tudi potrebniga premóſhenja, de bi frezhen ſtan naſtopili; alj koliko vaſ je, ki ſvoje ſtaríſhe ſ' ſvojim ſlabim ſadershanjam pod ſemljo ſprávljate, ino premóſhenje tratite, ali ſkos nizhémerno noſho, ali ſkos pijanzhovanje ino malopridno igranje! — Tako je delal poſhreſhni bogatin, od kateriga Jeſuſ perpoveduje, de ſe je v' ſhkarlat ino tenzhizo oblazhíl, je neſmérno jedil in pil, po tém pa je bil ſ' vſoj ſvojoj dobrotoj ino lepotoj v' pekel pokópán. Ravno taka tudi vaſ zhaka. Dajte rajtengo od ſvojiga hišhovanja, ino reſnize ne poſabite: v' mladih létih prevelika dobrota, je na ſtare dni gotova ſirota.

3. Kakšni hišniki ste vi, gospodarji ino gospodinje? Ozhe nebeski vam je izročil stanovanje, vam je dal vezh ali manj premoshenja; dal vam pa tudi otroke ino drushino, de jih oskerbite. Ako vi ménite, de je vse, zhéfar gléshiate, vashe, ino hišno blago bres vsiga pomislíka spravljate, svoje domazhe pa stradati pustite, se sadolshújete, ino svojim otrokam berashko palizo podajate: krivizhni hišniki ste, ki bote posherli premoshenje vaših prédnikov ino nastopnikov; kedar pa bote she vse pojedli, bote nar bolj lazhni. Dajte odgovor od svojiga hišhovanja. „Skerbite svojim otrokam ino domazhim szer sa premoshenje, kar premorete, de jim potrebniga pomaukvalo ne bo; she vezh pa sa lepo poduzhenje ino sadershanje, kakor sa zhasno blago, sakaj: „Kdor sa svoje, ino slasti domazhe skerbi nima, je véro satajil, ino je hujshi od nevérnika. (I. Tim. 5, 8.) Ne mislite, de ste lastniki svojiga pohishtva; le zhasni hišniki ste, od katerih bo enkrat gospod ojštro rajtengo térjal. Ne posabite, kar vas vsakdanja skushnja uzhi: Spravilivez bo sadnizh berázh, ali goljfi-vez; on s' premoshenjam tudi dúsho sapravi.

4. Alj ste vi bogatini ino skopniki svesti hišniki gospodovi? — Vashe blago je vaš bog, ki vam vezh per ferzu leshi, kakor vezhno isvelizhanje. „Ne delajte si sakladov ali shazov, ki vam jih r'ja ino mol konzhá, tatjé iskoplejo ino vkrádejo; delajte si saklade v' nebésh. — Kjér je vaš saklád, tam je tudi vashe ferze.“ (Mat. 6, 19 — 21.) Krivizhni hišniki ste, zhe svojiga premoshenja v' dobro ne obernete; huda bo rajtenga enkrat tudi sa vas. „Sonze vrozhe persije, govori sv. Jakop, ino travo posushí, nje zvet odpade, ino nje lepa podoba mine; tako bo tudi bogatin v' svojih potih svénil.“ (Jak. 1, 11.) Delajte dobro sebi ino drugim, dokler vam vsigamogózhen gospód hišhovanje pusti; skerbite s' zhasnim sa vezhno, kaj bote enkrat nesli s' seboj, ino globoko si v' ferze sapishite, karnas sv. Avgústin uzhi: „Zhe hozhesh dober gospodar biti, daruj, kar obdershati ne moresh, de bosh sa to stotéro dobil; daj

zhafno premoshenje, de bosh vezhno sa to prijel.“

III.

Imeniten gospód je poslal svojiga hlapza po velikim, shirokim morji. Hud vihar ga je pa na lep otók ali okrajno v' fredi morja sanesil. Kakor se je desheli perblishal, mu vsi prebivavzi otozhani naproti pertezhejo, njega s' velikim veseljam sa svojiga kralja povsdignejo, mu svesto flushijo ino s' vsm postreshejo, kar koli je njegovo serze poshelélo. — To se ptujzu zhudno sdi; on ne vé, ali se mu fenja, ali je gotova resniza. — V' svojim dvomi modriga mosha poprafha, ali bo to njemu vselej takó ostalo?

Pameten prijatel njemu odgovori: „Deshela ta vsako leto od svojiga Stvarnika noviga kralja dobí. Veselo ga prebivavzi sprimejo, kakor so tebe sprijeli. Kakor hitro pa njegov zhaf dotezhe, ga isflezhejo, v' slab zholnizh denejo, ino ga v' drug pust kraj prepeljajo. Tam ni pokornih flushavnikov, ni dobrih prijatelov, tudi shivlenja ne; zhe si v'liga téga poprėj ne perpravish, bosh konez vsel.“ — „Kaj, se je s' mojimi prédniki tudi tako sgodilo?“ on na dalej poprafha. „Ravno tako, moder mosh odgovori. Vedli so dobro, de njih kraljéstvo kratko je, pa so le dobre volje do sledne ure bili. Sadnizh so sdihovali, pa je preposno bilo.“

„Dober prijatel, on modrimu rezhe, povedal si mi, kaj me zhaka, oj tak povėj mi she, kako si hozhem pomagati, de v' to nefrezho ne sajdem?“ — „Ne mudi se kralj, moder mosh pravi; poshli svoje sedajne podloshne v' svoj prihoden kraj, naj ga obdelujejo, ino tebi novo kraljéstvo perpravljajo, kjér bosh vékomaj frezhno shivel. Le sapovėj; vse bojo radi storili.“ — To je on storil; ni bilo dné, de bi jih nekoliko poslal ne bil. Silno lepo deshelo so mu obdelali, ino lepo prebivalishe perpravili. — Prishla je njegova ura; prebivavzi ga popadejo, isflezhejo, v' zholnizh poloshijo, ino v' namenjen kraj odpeljajo. Alj on se téga vstrafshil ni. Veselo mu naprejposlani prebivavzi is perpravleniga kraja naproti pertekó, ino ga v' njegovo

sreznho kraljéstvo peljajo, kateriga mu noben vezh vseti mogel ni.

Kdo je tisti ptujiz, sa kralja postavlen, kakor ti, o zhlovek! na semlji. Gol si prishel, ino gol pojdesi is téga svetá. Tvoji podloshni, ki tebi tukaj le kratek zhas slushijo, so posvetne rezhi, je zhasno premoshenje, kat'iga v' svoji oblasti imásh. Kratkiga kraljvanja zhas je tvoje zhasno shivljenje. Sdaj je zhas s' posvetnimi rezhmi dobre déla dopernashati, jih v' vezhnoft poshiljati; vse drugo bo hitro sgubleno. Prishla bo ura, isflekli te bojo, ino v' voskim zholni is shtireh dil na uni svét saneli. Blagor tebi, ako dobrih del prav veliko poshiljash, tebi tamkaj vezhno kraljéstvo perpravliat. — Sa to nas opominja Jesus, nar boljsi prijatel ino svetvavez nash: „Délajte si prijatle s' zhasnim blagam, de vas enkrat v' vezhne stanovalisha vsemejo.“ Amen.

XIII. Deveta nedélja po binkoshtih.

Od nefrezhe gréshnikov.

Jesus se nad Jerusalemskim méstam rasjoka.
Luk. 19, 41 — 47.

De je semlja solsna dolina, nam prizhajo vflakolne pergodbe. Tukaj slishimo, de je hudo vreme vinske gore ino shitne polja saterlo; tamkaj nevsmilen ogenj vesi in mésta poshgál; v' tém kraji nesna-na bolésn zhudo ljudi pomorila; po drugot kuga zele zhrede domazhe shivine pogonobila; sdaj ene grosoviten sovrashnik preganja, druge huda lakota shiska; i. t. d. V' resnizi velike nefrezhe; alj vse to je na svéti le sméh, ako premislimo, kolika nefrezha je gréh, nad katerim se je vsmilen Jesus po denashnim sv. evangelji tako milo rasjokal.

I.

V. 41. Jesuf, sam boshji Sin, je prishel iskat, kar je bilo sgubleniga, de bi gresnik ne bil sa-vershen, ampak isvelizhan. — She zele tri leta je iskal, od Nazareta, maliga mesta, do velikiga Jerusalema, od eniga kraja deshele do drugiga, sapushene ovzhize Israelskiga ljudstva. Sadnokrat se v' Jerusalem na pot podá, jemlje od svoje deshele flovó, ino se k' smerti perpravlja. Trume ljudi ga spremljajo, ker pod oljskoj goroj na pohlevni oslizi v' poglavitno mesto jesdi, ino njemu veselo hvalo pojó. Jesuf Jerusalemsko mesto vgleda, se milo rasfolsi ino joka; nad pregresnikimi Jerusalemi shaluje, ki terdovratno v' strasnihi pregrehah tezhijo, ino se poboljšhati nozhejo. — Doher je Bog, perpravljen gresniku vsmilenje dati, ako le gresnik vsmilenja ishe. Zhe pa gresnik na boshjo milost terdovratno gresht, mu tudi neskonzhno pravizhen Bog pomagati ne more.

V. 42. Velikokrat je she Jesuf poprěj v' Jerusalemi uzhil, zhudeshe delal, ino Jerusalemze v' boljšhi opominjal; pa ravno v' tém poglavitnim mestu je nar vezh svojih serditih sovrashnikov najdel. Alj kolikor hujshi so oni njega zhertili, toliko vezh so se njemu vsmilili. „Oh, de bi saj sposnalo, ti nefrezhno mesto s' svojimi prebivavzi, saj té den (sadni zhas), ki je tebi she k' tvojimu miru, k' tvoji frezhi odlozhen, se spokoriti, s' Bogam správiti, ino mene sa svojiga odreshenika sposnati; alj tvoja terdovratna hudobija tebi sakrija, de isvelizhanja svojiga ne sposnash, pa tudi ne vidish, kaj shalostniga tebe zhaka!“ — Kako velika more biti hudoba pregrehe, de sam boshji Sin nad njoj gorke solse preлива; kako strasna shiba pa tudi gresnika zhaka, ker se pregreshen Jerusalem toliko Jesufu vsmili!

V. 43 — 44. „Kakor skerbna kokla svoje pisheta pod svoje peruti, takó sim jes tvoje prebivavze v' isvelizhanje svojiga kraljestva spravljaj, Jesuf na dalej govori, ino solse se njemu po lizi vdirajo; alj tvoji terdovratni prebivavzi me ne vbogajo. Poglej, ker niste vsmilenja hotli, pride zhes val saflushena boshja praviza. Prishli bojo sovrashniki pod tvoje vrata, bojo tebe oklénili kakor s' oklepam, de se

geniti moglo ne bošh. Oblegli te bojo kakor divja sverina, od vsih krajev stiskali, in po divjastko na tebe planili, rasbili tvoje verlo sidovje, pomorili tvoje prebivavze, ino to silno salo mesto tako rasdjali, de kamen na kameni ostal ne bo. Bog te bo savergel, kër ti mene samezhujesh, ino ne porajtasz dragiga zhala, o katerim te sdaj obišhem, de bi te svelizhal.“ — To je nekoliko dni pred svojo smertjo Jesuf s' shálostnim serzam napovedal, ino sedem ino trideset lét po tém se je tako na tenko vse dopolnilo, de ni kamena stariga Jerusalema na kameni vezh. Strašna prizha je nam to, kako ojštro vezhni Bog pregresshne mesta in terdovratne ljudstva strahuje.

V. 45. Jesuf pa ni le zhres gréshnike toshoval, ampak s' dobrim ino hudim jih je svaril. Shel je na ravnošt skos mesto v' lep boshji tempel, najdel je v' lopi ali veshi pred tempelnam (kjer so nevérniki Boga molili) veliko sejmarjov, ki so sa nespodoben dobizhek kupovali ino prodajali, boshji hishi pa veliko nezhást naprávljali. Sa flushbo flushjo se pravizhno rasferdi, pobère breme shtrikov, splete tepeshnizo, ino isshe ne sanizhovavze hishe boshje zhres prag. — Vse je po konzú, ino ga strahoma gleda; Jesuf jim pa ojštro rezhe: „Bog je po preroku Isaiu govoril, kakor sapísano bèrete: Moja hisha je hisha molitve; vi pa déláte, kakor bi jama rasbójnikov bila, kër v' njej goljfaté, se prepírate ino trufnité, de vbogi ptujzi, sa katere je té kraj odlozhen, Bogu flushiti ne morejo.“ (Is. 56, 5. 6.) — Po tem je v' tempel shel, ino je sadne dui pred smertjo ljudi uzhil, Boga prav sposnati, sapustiti gresshno shivljenje, ino odverniti shibe boshje pravize, ki nespokorjenih gréshnikov zhákajo. — Toliko vsmilenje, toliko skerh je imel Jesuf sa gresshniké, jih preobherniti ino svelizhati. O naj bi tudi gréshniki vsi svoje ozhi odperli: terdovratni gréshniki, ki na Boga ne porájtajo, svoje dushe posábi-jo, se nebéf ne veselijo, pa tudi pekla ne bojijo; naj bi vidili, kaj strashniga jim njih rasnjdsano shivljenje naprávlja! Naj bi se sazheli tudi oni s' Jesufam milo jókati, dokler jim she prijasno sonze milosti boshje sije; sakaj na svéti nar vezhi nefrezha je gréh.

II.

Semlja s' bodezhim ternjam našlana, tolikokrat s' gorkimi folsami polita, bila bi siven vert svetiga raja, zhe bi med nami pregréhe ne bilo; alj gréh je vse nefrezhe sazhetek ino vsiga hudiga isvirk. — Prelepo rástejo roshe na polji, veselo pójejo ptize pod nebam; bres vse shalošti shivijo vse stvari na semlji, katere greha ne posnajo. — Srežno je shivel tudi prvi zhlovek v' posémeljškim raji, dokler ni s' prvim greham svoje frezhe skalil. Srežno she tudi sdaj nedolshno dete shivi, dokler se njegovo serze s' greham ne fosnani. Kakor hitro pa sapeljiva pregréha mlado serze omami, mu tudi shlahen zvet veselja ino frezhe vmori. — O de bi hotli vender to resnizo prav shivo sposnati, ino se pregrehe, svoje nar vezhi nefrezhe, varvati!

1. Gréshnik! ti si save rgel nedolshno veselje svojih mladih dni, ino v' rasujsdanim shivlenji dobre volje ishesih; o povéj mi vender, ali si kaj stanovitniga veselja najdel? — Veselja malo, bridkosti pa veliko. Sakopal si lep poduk, ki si ga v' svoji mladosti prijél, ino si svojo glavo s' posvetnimi smotnjavami napolnil; — hudi dvómi ali zvilbi tebi pogosto nepokoj délajo, kakor popótniku, kateri je pravo pot sgubil, ino se ne vé po kateri podati. — Vgafnil si pravo luzh boshjiga rasvetlenja, ino pershgál sebigoljufno luzh posvetne modrošti, katera tebi v' fredi teme vgánila bo. — Poglej, tako ti skos pregrešno shivljenje svojo pamet omotish, ino si zhloveku podoben, ki studenz zhiste, sdrave vode sapustí, ino hodi kalne mlake pit. (Jer. 2, 13.)

2. Gréshnik! ti si hotel sam svoj biti, si nepokorn Bogu ino njegovim svetim sapóvedam; rezi, ali si sdaj v' svojih grehah bolj prost (fraj), ali se tebi sdaj bolshi godi? — Dal si ujsdo svoji mu hudimu poshelenju, ktero te góni is gréha v' gréh; sdaj v' shelesji hude navade tezhish, ino si is tajiste vezh pomagati ne samoresh. Shshavnik boshji nisi hotel biti, sdaj si hlapez hudi dzhov postál. Svoje dobre vesti nisi poslušhati hotel, fushen pregrehe biti te pa ni fram? Posvetni prevsetnik! ki si svoje serze na

zhaſno blago pervésal, katero ljubíſh, bolj ko ſvojiga Boga; povéj, kak dobizhek boſh imel per njem? — Zhaſno ſ-hranujeſh, vezhno ſapravljáſh; ſa prah in pepél nebeſhko veſelje prodajaſh; priſhla bo ura, ino kaj boſh s' ſeboj v' dolgo vezhnoſt vsel? — Ali niſi bolj vboshen krivizhen bogatin v' ſredi ſvojiga premoshenja, kakor ſi bil, kedar ſo tebe v' plenizah od kerſta perneſli? Poſvetno bogáſtvo bres dobrih del, ſo pleve bres ſernja. — Sapravliv dobrovóliz! ki ſvoje veſelje v' pregreſhnim djanji íſheſh, ino letaſh od ſladnoſti v' ſladnoſt, kakor polétni metulji po roſhah; obſtój nam reſnizo, ali najdeſh, zhéſar íſheſh? O kako ſapeliva je tvoja ſrezha! Tvoja ſapravlivóſt je tebi premoshenje vsela, ino vboshstvo dala; tvoja raſujsdanóſt je tebi ſdravje v' boléſn premenila, ino ſhivlenje perkrájſhala; huda véſt pèzhe tebe od ſnotraj, ino nadloge te od ſvunaj ſtiſkajo. „Védi ino vidi, kako hudo ino grenko je ſa tebe, de ſi ſapuſtil goſpoda ſvojiga Boga. — Greſhnik ſgubíſh íſvelizhanje, ſa katero ſi vſtvarjen, ino najdeſh revſhino, ſa katero niſi vſtvarjen.“ (Sv. Avguſhtín.) — Tako, gréſhnik! veter ſéjeſh, ino hudo vreme shénjeſh. — Vſe to ſo ſhibe, ki ſi jih ſam napléta; alj ſho hujſhi gréſhnika ſhibe zhakajo, katere mu bo praviza boſhja ſpletla, ako zhaſ miloſti boſhje ſamudi.

3. Dober Bog gréſhnikam rad dolgo perſanaſha, de bi jim zhaſa dal, ſe ſpokoriti ino pobóljſhati; pogóſto jih s' zháſnimi nadlógami k' pobóljſhanju opominja. On poſhle poſhréſhnikam ino pijanzam ſlabe létine, vjime ino drugo nefrezhe, de bi jih kerſhánſke tréſnoſti pervadil. Bog tepe nezhiſtnike pogóſto s' hudój boléſnjoj, de bi njih raſbersdano ſhivlenje pokrózhal. Bog poníſhuje prevſetne ljudſtva s' ſtraſhnoj vojſkoj, de bi ljudém íhtimane glave poterl. Bog obíſhe krivizhne lakomnike s' hudój bolesnjoj, de bi jim preminózhóſt vſiga poſvetniga pokasal. Vſe te nadloge ſo ſzer oſtre ſhibe boſhje; pa vender ſo le dobrete njegove neſkonzhne miloſti, s' katerimi gréſhniké k' ſebi vabi, jih pobóljſhati ino íſvelizhati. — Blagor mu, ki ſhibo ſvojiga Ozheta kuſhne, ino ſe poverne k' njemu naſaj. Kakor vſmilen ozhe ſvojiga ſgubleniga ſina, takó objéme ſpokorjeniga gréſhnika ne-

skonzhno vsmilen Bog. — Alj strahen je konez nospokorjenja.

4. Nekonzhno vsmilen Bog dolgo odlaga, pa gotovo sadéne, kedar se njemu sadošti sdi. On daja gréshnikam svoje dobrote, ino jim poshilja tudi nadloge; — zhe pa svojih pregresshnikih potov ne sapustijo, jih terdovratnosti prepusti; ino to je njihov nar bolj shalosten ino nefrezhen stan, nad katerim se je rasjokal vsmileni Jesus. — Kakor je vse na semlji tiho ino per miri, kedar se huda ura perblishuje, le od dalezh hudo vreme buzhi, takó se blisha terdovratnimu gréshniku na tihim grosovitno pokonzhanje. Ko bi trénil, ga sgrabi mashovanje boshje jése in pokonzhá bres vfiga vsmilenja, kakor vihar droben prah is zeste pomete. „Smert greshnikov je nar hujshi, ino kateri pravizhniga sovráshijo, se bojo pogubili.“ (Pf. 33, 22.) „Na proti jim bom prishel, govori pravizhen Bog, kakor medvedovka, kedar so ji mladizhi vseti; rastergal bom jih oferzhje, ino jih kakor lev posherl.“ (Os. 13, 8.) — Taka se godi s' terdovratnimi narodi, s' pregresshnimi mestami, kakor s' vsakim nespokorjenim zhlovekam, ki samudi isvoljen zhas vsmilenja boshjiga.

III.

Greshna dusha, ki tega ne verjamesth, ino na milost boshjo greshish, ogledaj se na nefrezhno Jerusalemsko mesto, ino premisli, kaj se godi! — Milo se Jesus nad Jerusalemzi joka, ino jim prerokuje shalosten konz; nevsmileno pa terdovratni Jude na Pilatushovim dvori vptijejo; „Njegova kri naj pride zhres na ino nashe otroke.“ Kar so v' svoji terdovratnosti klizali, strashno se jim je vse dopolnilo! — Prishli so Rimzi kakor ferditi levi nad Jude; zela deshela je v' kratkim nevsmilenim sovrashnikam v' rokah. Ravno o velikonozhnih prasnikih, kedar se je po Jerusalemi vse ljudi terlo, ki so v' tempel prishli, je Titus, vajvoda Rimске vojske, mesto oblegel, ino ga v' tréh dnéh tako ogradil, de shiva dusha is nja ne more. — Shivesha pomankuje, strashna lakota vstaja. Sa stare podplate ino remenje so se pipali; flamo ino seno so

ljudjé jedli. — Mlada shena, shlahniga rodu, ni vezh gléshkala, kakor malo dete, ki ji je na suhih perfah medlelo. V' prevelikim obupi svoje lastno dete sakole, ino eno plat spezhe. Gladni morivzi pezhenko ovohajo, hitro v' hisho perderó, ino jo hozhejo vmoriti, ako jim ovohane jéje ne dá. „Jes sim vam dober del perhranila!“ jim serdito rezhe, ino Judovskim tolovajam pol kerváviga otroka podá; oni pa od prevelike grose sheshijo. Druge matere svoje otroke zhres visoko sidovje sovrashnikam na sulize mezhejo, de bi shivi sovrashnikam v' roke ne padli, ino takó se je dopolnilo, kar je vsmilen Jesus na svojim mertvashkim poti Jerusalemskim shenam govoril: „Hzhère Jerusalemske! nikár ne jókajte nad menój, ampak jókajte same nad sebój, ino nad svojimi otrozi! Sakaj glejte, pridejo dnevi, ob katerih porekó: Sreznhe so nerodovitne, ino telefa, ktére niso rodile, ino perfi, ktére niso dojile.“ (Luk. 23, 28. 29.) — Kakor muhe so ljudjé od gladu po mesti pádali; famo per enih vratah so v' pol tretjim melenzi nad petnájt tavshent merlizhov isnosili, ki so lakote vmerli. Okolj mesta je na en dan po pet sto Judov na krishih viselo, ino sadnizh lefa pomankuje, de bi jih Rimzi krishali. Ednájt sto tavshent Judov je bilo pokonzhanih, per enkrat sto tavshent, kakor neumna shivina, v' fushnost predanih, ali pa divji sverini sa kratek zhaš pometanih ino od nje rasterganih. Kar je pa she terdovratnih Judov saostalo, se klátijo bres domazhije, kakor sgublene ovze bres svojiga pastirja po sveti. — Ni bilo mesta od sazhetka sveta tako strashno konzhaniga, pa tudi ne ljudstva toliko hudobniga! Pokonzhán je lep ino imeniten Jerusalem, rasdján velizhaften tempel; njegova grobla vsm gréshnikam strashno resnizo osnanuje: „Ako se ne bote spokorili, bote vsi ravno tako pokonzhani.“ (Luk. 13, 5.) Amen.

XIV. Deseta nedelja po binkoštih.

Od napuha.

Evangelj od fariseja ino zolnarja v' tempelni.
Luk. 18, 9 — 14.

Prasen klat se rad povsdiguje, v' katerim vrédniga sernja ni: ravno takó tudi zhlovek, ki malo veljá, svojo glavo visoko nosi. Alj napuh zhloveka gerdo goljfa; njemu pred Bogam vso vrednost vseme, ino milosti boshji vrata sapre. Le prava ponishnost zhloveškemu saslusshenju resnizhno vrednost daja, ino zhloveka Bogu ino ljudém prijetniga stori; kar nam Jesus v' denashni evangeljski priliki prav lepo ino ozhitno pokashe.

I.

V. 9. Navaden pregovor pravi, de samosvoja hvala slabo sloví; ino to je gotova resniza. Le tisti sami sebe hvalijo, katerih drugi pametni ljudje hvaliti ne morejo; sa to na sanizhvanje blishniga svojo hvalo stavijo, ino veliko sami v' sebe saupajo. „Kdor pa sam sebe povishuje, bo ponishan, kakor tisti hinavski ljudje, kteri so se vprizho Jesusa povekshovali, de so pravizhni, ino ne kakor drugi gréshniki; katerim je na to perpodobo od prevsetniga fariseja ino ponishniga zolnarja povedal.

V. 10. Vsaka pregreha se loshej posvariti dá, kakor napuh ino prevsetnost; ona je previloka, de bi jo sveti nauki dosegli. Tudi Jesus napúhneshov ni oistro prijel, kar bi jih bilo rasshalilo; le shivo ogledalo jim je pred ozhí postavil, de so se v' tajistim prav zhisto ogledali, kaki de so. „Zhujte, je prevsetnim farisejam djal, kaj se je godilo! Shla sta zhloveka dva v' Jerusalemski tempel, Bogu svojo flushbo oprávljat. Pervi je bil farisej, eden is med tistih, katero sa nar svetejshi ino pravizhni-

shi ljudi imate; drugi pa sanizhván zolnar, katere sa nar vezhi gresfnike shtéjete.“ — Judje so Rimskiga zesarja, vso deshefko gosposko, posebno pa zolnarje zhertili, ker niso hotli Rimskimu zesarju podloshni biti, ne dazje plazhovati, ako je ravno boshja volja bila. — Ravno tako tudi veliko kristjanov med nami dela: deshefko gosposko fovrashijo, de fami ne vejo sakaj, ino jo hudizhu isdájajo, ako je ravno Jesus to prepovedal, ino nam pokasal, vishi oblasti pokornim biti. Alj Bog ne sodi po zhloveshkih spazhenih mislih, ino bo morebiti ravno tistimu, kateriga ti sakolnesh, v' nebeshkim kraljestvi tvoj sedesh dal, tebe pa savergel; kakor se je fariseju sgodila, ki je v' tempelni s' zolnarjam molil.

V. 11. Olhaben farisej v' hishi boshji svojo glavo povsdigne, se vstopi na visok kraj, de bi ga vsi ljudje gledali, ino sazhne sam sebe hvaliti, rekozh: „Gospód! lepo te sahvalim, de sim boljshi ko drugi ljudje. Drugi so vbijavzi ali rasbojniki, goljusi ino krivizhniki, nezhistniki ino preshestniki, kakor je ravno té zolnar sa menój takih eden. Jes, hvala Bogu! je she dalej govoril, vsiga téga nisim storil; dobrih del pa vezh opravi, ko sim dolshen. Dvakrat v' téden, alj na nedeljo, se postim, desetino odrajtujem na tenko, zelo od kumne ino janeshi; zhe ravno po postavi téga dolshen nisim, vender dam, ker drugi premalo dajejo.“ — Komu ismed naf bi na take besede ne merselo? To ni bila molitev, ampak sanizhovanje blishniga, ino rasshalenje boshje. Bogu svoje dobre dela pravi, kakor bi Bog vsigavedózh ne bil. Namesto, de bi profil, naj ga Bog pregréhe obvarje, le blishniga sodi, kakor bi tako popolnoma bil, de bi njemu gnade boshje vezh potreba ne bilo. Namesto Boga sahvaliti, je le sam sebe hvalil ino se pravizhniga delal, alj: „Ni tajisti, kateri sebe hvali, poterjen, ampak kateriga Bog hvali.“ (II. Kor. 10, 18.)

V. 13. Ponishen zolnar svojo pregréshnost sposná, ino jo shivo obzhuti. Sveta grosa ga obide v' boshjim tempelni, od dalezh lepo ponishno poklekne, si ne upa v' nebo pogledati k' svojimu sodniku, kateriga je rasshalil. Ni sebe po drugih gresfnikih méril ino isgovarjal, rekozh: „Saj nisim

sam tak; faj je lhe vezh slabshih od mene; i. t. d.“ Na svoje gréshne perfi je terkal, v' snamenje, de je shtrafenge vreden, ino je isdihoval: „Gospód, bodi mi greshniku milostliv!“

V. 14. Komu ne dopade gréshniga zolnarja ponishna molitev? Obljubim, de bi mu tudi mi radi odpustili; koliko vezh neskonzhno vsmilen Bog, sakaj: „Molitev ponishniga oblake predère (Sir. 35, 21.), potertiga ino ponishniga serza Bog ne sanizhuje. (Pf. 50, 19.) Sa to tudi Jesus pravi: „Zolnar je savolj svojiga ponishanja per Bogu vsmilenje najdel, je odpushanje svojih grehov sadobil, ino se je opravizhen povernil na svoj dom; napuhnjen farisej je pa savolj svoje oshábnosti vrednost vsih svojih del sapravit, se Bogu saméril, ino vezhi greshnik is tempelna shel, kakor je prishel, sakaj: „Bog napuhnjeniga sanizhuje, ino le ponishniga povishuje.“ — „Tako se Bog napuhnesham vstavlja, ponishnim pa svojo gnado deli.“ (I. Pet. 55.) „Tak napuh is angelov hudizhe naredi, ponishnost pa ljudi angelam podobne stori.“ (Sv. Avgulhtin.)

II.

Kristjani! tudi nam je sapustil Jesus to lepo priliko ali pergliho sa ogledalo, naj bi se v' njej zhisto ogledovali, ino sami sebe prav sposnali, de smo gréshniki, vsmilenja boshjiga potrebni.

1. Mi vidimo oshábniga fariseja nespodobno v' tempel iti, ino pred shivim Bogam bres vsiga sposhtovanja stati; — med nami je pa veliko kristjanov, ki, vsi mlazni sa boshjo zhast, rajshi pred vratami postájajo, ino okoli zérkve postópajo; ino zhe ravno v' zérkvo stopijo, she pridno ne perklónijo se. Po ljudéh svoje nesframme ozhi pásejo, po drugim spolu glédajo, se pogovarjajo ino smejiyo, hisho molitve v' hisho kratkozhasa obernejo. Taki so hujshi od fariseja, kér se védejo ali sadershijo, kakor bi jih bilo svete vére ino svojiga Boga fram. Alj Jesus bo take napuhneshe ponishal, ki govori: „Kdor bo mene pred ljudmi satajil, ga bom tudi jes satajil pred svojim Ozhetam, ki je v' nebesih.“ (Mat. 10, 33.)

2. Mi slišimo napuhnjena fariseja, kako se svojih dobrih del hvali, ino jih Bogu na perste shteje. Dan denašen se napuhneshi nimajo kaj takiga hvaliti, alj ravno sa to se pa s' svojimi hudobijami hvalijo, ino ishejo v' pregrešnim sadershanji svoje prasne zhašti. — Napuhnen farisej se je hvalil, de ni rasbojnik; koliko sedajnih mladenzhov se pa le neumno s' svojim rasbojam hvali, ino shtimá, de se per tepenji nobenimu premagati ne dá. Krégajo se, lafajo ino toshujejo is goliga napuha, ki jih podpihuje, en zhres drugiga povsdigvati se, naj bo she po pravizi ali po krivizi. — Farisej se je hvalil, de krivizhen zhlovek ni; kristjanov se pa najde, katere prav v' serze veselí, zhe jim kaka kriviza ali goljfiya po srezhi iside. Kolikokrat jih ne slišimo prevsetno barati: „Kaj pa imash od svoje pravizhnosti? kaj tebi tvoja poshtenost pomaga?“ — Farisej se je shtimal, de ni nezhistnik, ne prěshestnik; — skrivali so se tudi med nami svoje dni vsi nesramni nezhistniki; v' sedajnih zhaših se svoje gerdobe ne framújejo vezh, temuzh se hvalijo, koliko nedólshnosti so sapeljali, ino kako nesramno shivijo. — Farisej je djal, de se dvakrat v' tédni posti, zhe ravno toliko dolshen ni; — v' nashih dnéh pa malopridni kristjani mislijo kaj vezh veljati, ako ob petkih ino drugih terdno sapovedanih postih mefo jedó. — Farisej se je povsdigoval, de od vsiga, kar gléshita, desetino daja; — alj niso kmetje med nami, ki se shtimajo, kedar desetnika prav ogoljfajo, ino se prevsetno posmehujejo, rekozh: Kdor pred desetinoj skriva, alj gosposko goljfa, le zhres ednajsto sapoved greshti, ki nobene ni.“ — Alj gospód bo njih svete (rate) poterl, ino savergel misli takih ljudi. (Pf. 32, 10.) On, ki je rekel: „Ne kradi!“ je tudi she v' starim tástamenti vkasal: „Nikar ne odlagaj desetine dajati!“ (II. Mojs. 22, 29.) sakaj: „Kar ne shelish, de bi drugi tebi storili, tudi ne stori ti njim.“ (Mat. 7, 12.) S' kakoj méroj vi mérite, vam bo tudi Bog povrazhoval, kakor sv. Avguštin uzhi: „Ismed dvojiga si eno isvolji, ali odrajtúj deféti del, kakor ti Bog sapové, ino on bo

tebi devét délov puštil; zhe pa desetine dajal ne bošh, bo tebi devét délov perkratil, ino komaj desetiga dal.“ — Saštojn se ti isgovarjash: Saj sim jes perdélal, ino zhe fkrivam, saj svoje fkrijem. „Kaj pak imašh, kar bi ne bil prijel? Zhe si pa prijel, kaj se hvališh, kakor de bi ne bil prijel?“ (I. Kor. 4, 7.) — Kolik strah bo tebi na sadno uro tvoja krivizhna hvala délala, kedar storjene krivize poverniti vezh samogel ne bošh, ino bošh svedil, de je tak krivizhnik od Boga savershen, ino od poglavarjov svete zérkve v' pano djan. (Od papesha Miklavsha II. v' leti 1059, ino od Alekfandra II. v' leti 1063.) — Ino s' takimi hudobijami se ljudje hvalijo, ino se ne bojijo boshje samére, dokler se je farisej Bogu sameril, kér se je hvalil s' dobrimi rezhmi? „Alj se najde vezhi napuh ino nehvaléshnost, kakor se tištimu vštávljati, ki nam je shivljenje dal, ino sapovedi tištiga sanizhovati, ki pokorshino s' vezhnimi dobrotami povrazhuje?“ (Sv. Hironim.) Ako je enkrat greh, sam sebe hvaliti is napuha v' pravizhnih rezhéh, tak je stokrat vezhi greh, se s' svojimi krivizami povsdigovati. Taka hvala zhloveka hudizhu podobniga stori.

3. Zhe majhno shtevilo svojih dobrih dél na eno stran pravizhne vage (tehtnize) polóshimo, na drugo plat pa butaro svojih grehov dénemo: gotovo se ne bomo s' farisejam hvalili, temuzh s' ponishnim zolnarjam porezhemo: „O gospód, budi nam gréshnikam všmilen!“ — Ne rezhem fzer, de bi vsi ozhitni gréshniki bili, alj vender oprasham: Kdo je med nami bres greha? — Várjemo se, po navadi koga drugiga naglo všmeriti; alj sebi ino drugim škos jeso, nesméro per jedi ino pijazhi shivljenje krájshati, na to ne porájtamo. Veliko krístjanov se she framuje, v' ozhitni neframnosti shiveti ino présheftvati; alj svoje ferze pa le s' nezhištimi mišlimi pasejo, s' nespodobnim govorjenjam ino sadershanjam bres pomíšlika sebe ino druge hújshajo. Ljudje se vezh del várjejo, ozhitno krašti ino goljfat; alj blishniga oprávljati ino drugim pošhtenje jemati, jih ni strah. Veliko jih je, ki radi molijo ino vbógajme dajejo; zhe ravno sami sebe ne hvalijo, svojo hvalo vender radi poslušhajo, ino so shaloštni, zhe se jim hvala

ne dá. Vsi taki polplatni kristjani so svoje plazhilo she prijeli. Mnogo ljudi se boji, drugih ljudi sanizhovati, ter sposnajo, de smo vsi gréshniki; isnapuhneniga serza pa vender zhres nje toshujejo, ino jih hudo sodijo. Tako smo vsi gréshniki, kar naf pod sonzam shivi; ino zhe rezhemo, de nimamo greha, sami sebe goljfamo, ino resnize ni per naf. (i. Jan. 1, 8.) Zhe sami sebe hvalimo, je nasha hvala prasna, pregréshna. sakaj! „Zhe kdo sami od sebe misli, de je kaj, kér nizh ni, sam sebe sapelja.“ (Gal. 6, 3)

III.

Kedar na polji shito lepo dosori, takrat se shlahno klasje od slabiga vidno raslozhi. Romeno klasje se shibi od teshoj sreliga sernja; prasno, zherno snétje po konzu stoji, kér v' sebi nizh prida nima. — Pridejo shenize, lepo polno klasje poshenjejo ino s-hranejo; prasno, shkodljivo snétje pa popiplejo, v' ogenj vershejo ino foshgejo. — Ravno taka se bo tudi s' nami godila. Boshji angeli vse ponishne dushe v' nebeshko veselje poneso; nesporjeni napuhneshi bojo med prevsetnimi angeli (hudizhi) v' pekli vezhno terpeli. — O bódimo ponishni, bratje in sestre moje! ponishni v' mislih, v' besedah ino v' djanji; saj smo le prah in pepél. Kaj se hozhe perst ino pepél napihovati? Le mala ilkriza je vsa nasha pamet ino modróst, ino she ta je boshji dar, kakor vse, kar imamo. Napuh je ozhe vse nesrezhe, ponishnost pa mati vsiga isvelizhanja. Kdor sam sebe povishuje, bo ponishan; kdor sam sebe ponishuje, bo povishan. Amen.

XV. Enajsta nedelja po binkoštih. Od pozhutkov zhlovéshkiga trupla.

Jesuf osdravi gluhiga ino mutašiga zhloveka.
Mark. 7, 31—37.

Kako salo ino veselo bi na svéti bilo, de bi greha ne b'lo. Vsaaka stvar velizhaſtvo Vſigamogozhniga povishuje, ino lépsſha boſhje ſtvarjenje; le greſhni zhlovek njegovo lepoto kaſí, ſvoji duſhi veliko bridkoſti, truplu pa mnogo nadlóg naprávlja. — Zhloveſhkiga roda nefrezhniga greha reſhit, revnim ljudém na duſhi ino trupli pomagat, je priſhel Jeſuf is ſvetih nebéſ, ino ſi je vſe persadél. Od meſta do meſta po zeli ſvoji deſheli je hodil, ſe je tudi v' bliſhnje ſtraſke kraje podál, je osdrávljal gréſhnikov duſhne boléſni hudih ſmot ſkos ſvoje ſvete nauke, je osdrávljal bolnike teleſnih teſháv ſkos ſvoje boſhje zhudeshe: kar nam tudi naſózhen iv. evangelj pokashe.

I.

V. 31. Po ſvojih iſvelizhaſkih bojah je bil Jeſuf vſim pomagati perpravljén, ki ſo ga ſa pomózh profili. On ſe ni ognil revne bajtize (male hiſhe) v' tihi ſamoti, ne imenitnih ino mogozhnih méſt; povſod je potrebnim ino vrednim ſvoje dobre delil. — Is domazhe deſhele je nekoliko ſoſedne kraje bliſo imenitniga ajdovſkiga meſta Tira obiſkal ino je vſliſhal Kananizhanko, ſkerbno mater, ki je ſa ſvojo hzhér profila, de jo reſhi hudiga duha. Sopet po ſvojim poti na Galilejſko gré. ino pride v' ſalo okoljze, v' kateri je deſet méſt bliſo morja Genezaret ſtalo, kjér ſe je nar rajſhi Jeſuf mudil.

V. 32. Dobri ljudjé perpeljajo k' njemu gluhaka, ki, od materniga teleſa gluh, govoriti ni mogel, ino Jeſufa proſijo, naj tudi na njega ſvoje

vfigamogozhne roke poloshi, ino njemu pomaga. — Velik sirotej je bil gluh ino mutaft zhlovek. lepo pa tudi vsmileno ferze ljudi, kateri niso révesha sa sijaka imeli, kakor je noroglavzov v' sedajnih zha-fih gerda navada. Polni saupanja se v' Jesufa ober-nejo, de mu on pomaga, kar fami ne samorejo. — Najte tudi naf storiti takó; sakaj lepo je, pomagati blishnimu s' svojim lastnim premoshenjam, alj she lepshi, ga drugim perporozhiti, ako fami ne pre-moremo.

V. 33 — 35. Jesuf dobrih ferz pravizhne prosh-nje rad vslifhi. Bres vfiga odloga gluhiga fi-ro-maka prime, ino ga is shumezhe mnoshize ljudi nekoliko v' stran peljá; sakaj v' posvetnim hrupi ino v' veliki sfiski se boshjiga malokaj sgoti, le v' sveti tihi samoti se kastejo zhuda bostjih dél. — Sama beseda Jesufova bi bila sadosti reveshu, sli-shati in govoriti; alj gluhimu pokasat', kaj bo s' njim storil, ino terdno upanje v' njemu obudit', vtekne svoje perste v' njegove ushesa, plune ino se s' svojimi sfinami negoviga jesika dotekne, pogle-da v' nebela, k' svojimu Ozhetu isdihne, ino is-rezhe po hebrajko: „Efeta!“ to je po slovensko: odpri se; ino kakor bi trenil, je zhlovek tenko sli-shal, ino gladko govoriti sazhél. — Velika je bila frezha osdravleniga firomaka, veliko pa tudi veselje dobrih ljudi.

V. 36 — 37. Jesuf ni svoje hvale iskal, sa to je prepovedal ljudém, zhudesha drugim praviti, de bi prevelikiga trufna ne délali; alj ravno sa to she njemu vezhi hvalo shenó, rekózh: „Vse je prav storil; dal je gluhim slishati, ino mutaftim govoriti.“ — Tudi nam je dal, de slishimo, ino lahko govo-rimo; o de bi tudi mi vse prav storili s' svojimi pozhutki, ki jih je nam v' isvelizhanje dal!

II.

Kedar so naf od materniga telefa nafhi botri k' svetimu kerstu pernessli, so se tudi namestnik boshji v' imeni Jesufa nafhih ushés doteknili, v' spomin, naj bi se one k' posluhanju boshjiga nauka odper-le; so tudi isrekli Jesufa vfigamogozhno besedo: Odpri se! ino ne le famo ushésa, ampak vsih pet

pozhtukov se nam je sploh vsem odperlo. Vfiga-mogozhen stvarnik nam je dal glédati, slíshati, go-voriti, dúhati ino okúshati, ter je vse prav nare-dil; poglejmo, ali pa tudi mi s' temi darí prav ravnamo?

1. Pervi dar dobrotliviga stvarnika na trupli je nashe oko; ono pod zhelam svoj velizhaften se-desh ima, ino je kralj vsih drugih pozhtukov. Kdo samore dobrote preshteti, ki nam jih daja svetel ino zhíft pogled sdravih ozhi? — S' njimi sposnamo svojo ljubo mater — ozheta — snanze ino prijatele; — ogledújemo lepoto semlje ino ve-lizhaftvo stvarjenja. V' neismerne shirjave nebf se povsdigújejo nashe ozhi, in vabijo dusho navíshave, stvarniku vezhno hvalo prepévat', rekózh: „Pridi, in vidi déla gospodove, kolike zhudeshe je on na-redil.“ (Pl. 65, 9.) — Koliko nevarnosti odvernemo lahko na dushi ino na trupli s' svojimi ozhmi, de nas ne sadénejo; pred koliko hudim ovarjemo blish-niga, ino mu s' enim samim pogledam dobriga storimo! Jesul je ozhitno greshnizo milo pogledal, jo je spreobernal, ino njeno shalost v' veselje pre-menil; — Petra na dvoru, de se je rasjokal, ino svoj greh omil; — rashójnika na krishu, ino srezhno je vmeryl. — Le en oyster pogled hishniga ozheta nesframne jesike saveshe, ino nespodobno sader-shanje pokrózha; ljubesniva mati otroke le pogleda, ino dobri otrozi vbógajo; — serdit pogléd framoshlive devize sapelivza splashi ino odpodi. Poshteno oko je dushniga shivlenja isvírk.

Kolika nesrezha je pa sa zhloveka, kate-riga ozhi sapustijo, de ne vidi sonza po dné, ne bele lune po nozhi; shalostna nozh je zelo njegovo shivljenje. Pa vender bolíshi, de zhlovek nikoli ne pregleda, kakor de s' svojimi ozhmi hudobno ravna. Slepez ne bo nebeskkih vrat sgreshil, ako pravizhno shivi; vezhna luzh mu bo svetila: greschnik s' pregreshnimi ozhmi pa v' vezhne teme sajde. Ka-kor strela s' svojim bliskam, kar sadéne, omoti ali zelo vmori, tako tudi dela hudobno oko: ono je vir vezhne smerti. — Sihem Dino nespodobno po-gleda, jo sapeljá, more vmreti, ino strashno kervi festprelije. (1. Mojs. 34.) — David sheno Betsabo nevarno pogleda, hitro je presheftáv z, ino zhlo-

vekomór. (II. Kralj. 11.) — Le en sam nespodoben pogled deklizhu devišstvo vmorí, — mladenzhu nedolšno serze prebòde, ki teshko kdaj vezh sazelo bo; — spravi sive lafe ob pamet, vsemezhlovku dušhen mir, poshtenje, in tudi shivljenje. „Ako je hudobno tvoje oko, bo temno zelo tvoje telo.“ (Mat. 6, 23.)

Satorej, ljuba nedolšnost! fkerbno varji svoje ozhí, de nezhémernosti vidile ne bojo; (Pl. 118, 37.) ne gisdaštiga oblazhila, ne goljufniga blaga, ne sapelviga djanja, ne nesrámniga drugiga spola. „Naredi s' Jobam (Job 31, 1.) saveso s' svojimi ozhmi, de jih ne skalísh, ino svojiga serza s' njimi ne pohujšah.“ — „Svetilo tvojiga telefa je tvoje oko. Ako je sdravo tvoje oko, bo tudi svetlo zelo tvoje telo.“ (Mat. 6, 22.) — „Ako pa tebe tvoje desno oko pohujšha, de se v' kaki nevarnosti snajdes, isdèri, ino od sebe versi ga;“ (Mat. 5, 30.) to se saštopi: raji vse sapusti, ino béshi; sakaj boljši je, vse zhašno veselje sapustiti, ino enkrat vezhno luzh glédati, kakor pogublenim biti. „Kdor sapira svoje ozhí, de nizh hudiga ne vidi, on bo visoko prebival, ino njegove ozhí bojo glédale kralja v' njegovi lepoti.“ (Is. 33, 15—18.)

2. Drugi zhudn dar vřigamogozhniga štvarnika je naš sgovoren jesik; s' katerim svoje misli ino shelje drugim osnanimo, potóshimo svojo snotrajno šalošt, ino veselje svojim prijatlam povémo. Le šaloštna jezha bi bilo naše shivljenje bres govorenja. — Naš jesik je ozhe zhašne ino vezhne frezhe, ako ga prav obrázhamo. Jesik nevedne poduzhi — rasyefeli šaloštne — šlabe poterdi — vbogim pomaga; ze le narode en sam jesik frezhne štori. — Sv. Peter na binkoštno nedéljo pervokrat sapredigje, ino tri tavshent Judov se dá kerštiti. Serdito ljudstvo v' Konštantinopoli hozhe nesfrezhniga odstávleniga oblastnika Evtropija pošlim vmoriti: sv. Krisostom njemu s' svojoj besedo shivljenje refhi, ino ljudstvo pregovori, de per zefarju vřmilenje nesfrezhnemu sprofi. — Tako uzhenika moder govor svoje uzhenze štrahne krivize obvarje, — beseda fkerbnih poglavarjev podlošne pred velikoj nesfrezhnoj ohrani. — Ljubesnivo pošvarjenje štarířhov otroke poboljšha ino pogublenja

reslji, — prijasen ogovor svétiga prijatela, tovarsha ali tovarshize svojimu blishnimu nedolshnost ohrani, sapelovanje odshene, jeso ino sovrashtvo vtolashi, kakor véter megle ino hudo vreme raspodi.

Pa tudi vojska, kuga ino lakota toliko hudiga ne naredijo, kolikor hudoben jesik na svéti nefrezhe stori. „Smert ino shivljenje sta jesiku v' oblasti.“ (Prip. 18, 21.) Hudoben jesik sveto refnizo sadufshi, hudizhovo lash pa po svéti rasna-sha, — krade fkos obrekovanje ino oprávljanje blishnimu poshtenje, — mori s' klašanjam nedolshnost ino devishstvo mladih ljudi, — podpihuje sakonske, napravlja med sofesko sovrashtvo ino prepír, — zlo sveto véro sanizhuje, ino se predersne, preklinjati svojiga stvarnika. „Glejte, kakor majhen ogenj velik gojsd (léf) foshgè: tako je tudi jesik ogenj, sapopadek vse krivize, ki ves tek nashiga shivljenja foshgè, vnet od pékla.“ (Jak. 3, 5.) — Herodina hzhér na imenitnim gostvanji verlo pleshe, ino Herodesh omoten ji dati obljudi, kar posheli. Hitro tezhe deklina svojo mater prashat. Hudobna Herodja ji rezhe: „Profi glavo Janesa karstnika!“ ino njeni hudoben jesik je nedolshnimu glavo vsel. Nedolshen Jesus pred Pilatusham na sodbi stoji; sodnik nad njem krivize ne najde, ino ga hozhe spustiti. Ali hudoben jesik Judovskih poglavarjov ljudstvo podpiha, de sodnika perfili, nar nedolshnishiga na krishi vmoriti. — Takó tudi med nami hudobni jesiki narode spuntajo, kraljestva pohujshajo, nebesa prásniyo, ino polniyo pekel. „To se ne smé, bratje moji, tako goditi!“ (Jak. 3, 10.) — „Od vsake prasne besede, govori Jesus, bote enkrat odgovor dajali na sodni dan. Sakaj is svojih besedi boh ti opravizhen, ino is svojih besedi boh obfojen.“ (Mat. 12, 36. 37.) Kaj bo s' nami, ki po navadi govorimo, kedar bi naj molzhali, ino molzhimo, kedar bi govoriti potreba bilo?

Ne bodite mutasti, starishi vi, gospodarji ino gospodinje, ino vsi predpostavleni! ako vidite, de se per vashih otrokih, drushini ino podloshnih flabo godi. Povsdignite svoj glaf, ki ste zhuvaji (vashari) svojih podloshnih, ino ne bodite mutastim psam podobni, ki lájati ne snajo. Uzhite, klizhite ino svarite; ino gorje vam,

zhe molzhite! (Is. 6, 5.) — Ne bodite mutaſti tovarſhi ino tovarſhize, snanzi ino pri-jateli, kedar vidite, de vaſh bliſhen ſlabo ſhiví. Poſvarite ga, kakor vam Jeſuf ſapoveduje; zhe pa ſami ne ſamórete, ne ſamolzhite predpoſtavljenim, ino proſite jih, naj mu pomagajo, dokler mu ſhe ni ſamujeno. (Mat. 18, 19.) Takó bote réſhili du-ſho ſvojiga brata, ſvoje ſestre. — Ne bodite pa tudi mutaſti, o kriſtjani! kedar ſe ſluſhba boſhja opravlja; povſdigujte ſvoj glaſ s' ſvetoj zérkvoj na ſemlji, boſhjo hvalo prepévati, de jo tudi enkrat v' nebéſih veſelo prepévati bote. — Takó bo jeſik Bogu k'zhaſti, ino nam k' iſvelizha-nju modro ravnán. „Kdor hozhe veſelo ſhivljenje imeti, ino viditi dobre dni, naj ſvoj jeſik hudiga varje, ino njegove uſta naj ne govorijo krivize.“ (I. Pet. 3, 10.)

3. Tretji dar neſkonzhne boſhje dobrote je ſdrav poſlúh naſbih uſhéſ. Kaj bi nam po-magala jeſika ſhe tolika ſgovornost, ako bi gluhi bili, ino beſede ne ſliſhali. Kdo popiſhe veſelje, kdo preſhteje dobrote, ki nam jih dober Bog ſkos naſhe uſhéſa deli? Mlado dete ſhe v' ſibeli ljubesni-ve matere ſladko petje poſluſha, ino bolnik na ſmertni poſtelji tolaſhne beſede vezhnih reſniz; mla-denſh poſluſha mizhno ſhvergolénje veſelih ptizhiz, ino potrebne nauke modriga uzhenika. — Hud duh je obhajal ſavla, neſrezniga iſraelfkiga kralja; mladenſh David je na harpe ſapél, ſerze mu rasve-felil, ino hud duh ga je ſapuſtil. (I. Kralj. 16, 23.) Evdokſija, velika greſhniza, zhuje meniha milo peti od ſodniga dne, ſe ſpokori, ino je velika ſvetniza. Koliko ſgublenih duſh ſe tudi med nami ſkos poſlu-ſhanje ſvetih nauk is greſhniga ſpanja ſbudi, ko-liko ſhaloſtnih ferz ſkos lepe peſme rasveſeli, ko-liko iſvelizhánskiga nauka po zérkvah, ſholah ino poſhtenih tovarſhijah ſliſhi! Sa vſe to gluhi revſh ne vé; njemu je veſ ſhiv ſvét le tiha puſhava.

Kako nehvaleſhno ſa tolike dobro-te délaſjo greſhniki, ki ſvoje uſhéſa dobrimu nauku ſapírajo, ſlabe ſvete (rate) pa poſluſhajo, ino s' ſvojim poſluham duſho vmorijo! — Kakor je Eva ſapelivo kaſho poſluſhala, ſebe, moſha ino veſ ſvoj ſarod neſreſhen ſtorila: tako neſreſhno poſlu-

fhajo nespametni fantje ino déklize sapelivzov go-
ljufne besede, dokler jim zhisto vest oglušhijo, ino
jih ob nedolshnost perpravijo. Slabi kristjani be-
sedvanje spazhenih nevérvov takó dolgo poslušhajo,
de svojo véro sgubijo; — nastavljajo svoje ushêsa
hudobnim opravlivzam ino lashnivzam, ino se vsih
têh ptujih grehov deleshne storijo. Sa to opominja
moder Sirah: „Sagradi s' ternjam svoje ushêsa,
nikar hudobniga jesika ne poslušhaj.“ (Sir. 28, 28.)

Ravno tako nehvaleshno delajo tudi
ljudjé, ki svoje ushêsa dobrim naukam
sapírajó, de jim isvelizhanfko opominjanje v'
ferze ne pride. Podobni so terdovratnim Judam,
ki so si uha mashili, de bi resnize ne zhuli, katero
je sv. Shtefan njim osnanoval. Koliko jih je med
nami, kateri bi prasne kvante dni ino nozhi poslu-
shali; alj svetih pogovorov jih hitro ushêsa bolijo.
Ravno takim Jesus pravi: „Kdor je is Boga, boshjo
besedo poslušha; sa to vi tajiste ne poslušhate, kér
is Boga niste.“ (Jan. 8, 47) Takim ne bojo sdrave
ushêsa v' isvelizhanje, ampak v' pogubljenje, sakaj:
„Njih ferze je oterpno; s' ozhmi ne vidiyo, ino s'
ushêсами ne flishijo, ino s' ferzam ne sastopijo. ino
se ne preobernejo.“ (Djanj. Ap. 28, 27.) — O tak
sapírajmo fkerbno svoje ushêsa vsim sapelivim ino
pohujshlivim pogovoram, poslušhajmo radi isve-
lizhanfki glas boshjiga nauka. „Srezhne so vashe
ushêsa, kér flishijo, kar je veliko prerokov ino pra-
vizhnih shelélo flishati, ino niso flishali.“ (Mat. 13,
16, 17.) besede vezhniga shivlenja.

Kakor po trêh pervih pozhutkih bres shtevila
dobró is rok Ozheta nebêshkiga imamo: tako tudi
dúhamo s' svojim nosam dishave lepih roshiz ino
drugih shlahnih rezhi; okúshamo blage ino sdrave
jedi s' svojimi ustami, ino savshivamo po vsih udih
svojiga trupla neisrezheno veliko veselja. Ravno
to je tajistih pet talentov, uzhi sv. Gregor, katere
je gospod nam svojim hlapzam dal, de bi s' njimi
modro kupzhovali, ino si saflushili vezhno shivljenje.

III.

Vse je vfigamogozhen stvarnik modro naredil,
bratje in sestre moje! nar shlahnej pa nashe telo

ino njegovih pet pozhutkov. O ravnajmo tudi mi s' svojimi pozhutki takó, de nam ne bojo udje pogublenja, ampak udje vezhniga svelizhanja! Tako bojo enkrat pile tamkaj v' svetim raji nashe ushefa veselo pétje vezhne zhafti, s' trumoj angeljskoj hvalil nash jesik svojiga stvarnika, gledale vezhno luzh nashe ozhi, ino mi velizhaftvo savshivali, ki ga ne vidilo nobeno okó, ne slishalo uhó, ino she nobeno zhlovéfhko serze obzhutilo. Amen.

XVI. Dvanajsta nedélja po binkoshtih.

Od nar vezhi sapóvedi kerfhanške ljubesni.

Evangelj od vsmileniga Samarijana. Luk. 10, 23 — 37.

Le dvé rezhí storite ljudi gotovo frezhne: ljubésn do Bogá, ino do svojiga blishniga. Kedar med ljudmi prava ljubésn vgasne, nebó ino semlja shalujeta. Taka se je na svéti godila, preden je Jesus uzhiti sazhél, ino vsiga sadershanja pervo, nar vezhi sapoved, ktero je Bog she nekdej po Mojsefu dal, spet ponovil, rekozh: Ljubi Boga zhres vse, in svojiga blishniga kakor sam sebe: kar smo ravno v' sv. evangelji sallisfali.

I.

V. 23 — 24. Zhres vse velika frezha je sa na kristjane, de smo v' sveti kerfhanški véri rojeni, ino poduzheni v' pravim sposnanji boshjim; alj filo slabo mi to svojo frezho sposnamo. — Kakor jétniki po svojim odresheniku mило sdihújejo, ino sapufsheni otrozi svojiga ozheta sheljno zhákajo: tako serzhno

so sheléli preroki ino sveti kralji v' starim sakoni obljúbleniga uzhenika ino isvelizharja. „Rosite nebesa pravizhniga, so vpili, odpri se semlja, ino nam rodi Mesija:“ alj niso vzhakali njegovih dni na semlji. Sa to Jesuf svoje uzhenze frezhne slovi, ki njegove nauke poslušhajo, nja boshje dela gledajo, pa tudi v' svojim serzu ohranejo. To je frezha, ki je niso kralji ino preroki imeli; imeli so jo apostelni, imamo jo tudi mi, kér se nam njegovi nauki raslagajo, ino njegovi zhudesi osnanujejo.

V. 25 — 28. V' prevsetnim serzi gnada boshja ne prebiva, ino napuhnjene glave se boshji nauki ne primejo. Bog je vse to prevsetnim modrijanam sakril, ino je ponishnim rasodél; sakaj takih je nebesako kraljestvo. — Shtimani fariseji ino uzheni pismouki so tudi Jesufa poslušnali, ino gledali njegove zhudeshe; alj njih prevsetno serze ni hotlo njegovih naukov posnemati, ne shtimana njihova glava tajistih vérvati. Iskali so samo njegov nauk per ljudéh ob poshtenje djati. Takih eden je bil pismouk, uzhenik Judovske postave, od kateriga sv. evangelj govori. — Ni mu bilo po volji, de Jesuf svoje poslušhavze toliko frezhne hvali. Jesufa ponishati ino uzhenzam veselje skaliti, njega posfkusi, rekozh: „Uzhenik! zhe si nam v' resnizi toliko frezho pernesil, kakor pravish. pověj mi vendar, kaj mi je storiti, de bom svelizhan? sa kar se med nami veliko prepíramo.“ Kar je pismouk po hinavsko baral, to je Bog vsakimu zhloveku v' serze vtisnil, ino tudi v' starim sakoni ozhitno sapovedal. Fariseji so to sapoved na zhéli v' enim reménzi sapisano nosili, naj bi nje ne posabili; ino té uzhen mosh bi nje vedil ne bil? — Jesuf besedo oberne, ino pismouka prime, rekozh: „Ako si ti uzhenik sv. pisma, kako pa bereš nar pervo sapoved v' postavi sapisano?“ Mosh mu mora odgovoriti, kakor sv. pismo pravi: „Ljubi Gospoda svojiga Boga bolj kakor vse, kar tvoje serze posheli, kar tvoja dusha ljubiti premore, s' vsm persadevanjam dushe ino telefne mozhi, ino s' enoj besedo: vse tvoje misli ino shelje naj bojo v' Boga obernjene, vse tvoje djanje ino nehanje po volji boshji ravnano; ljubi pa tudi svojiga blishniga (savolj Boga) kakor sam sebe.“ — Vse to je prekanjen farisej dobro

vedil, ino Jesuf ga je pohvalil, de je prav odgovoril; alj samo véditi, pa ne storiti, zhloveka ne isvelizha; sato mu je na to Jesuf rekel: „Le stori tudi takó, in bošh gotóvo isvelizhan.“

V. 29. Shtimaniga mosha je bilo fram, de bi se nal Jesufu posvariti, ino tako gladko odprávití. She drugo Jesufu postavi, kér mu je perva spodletela. „Kdo pa je moj blishni, je djal, naj bi ga ljubil, ko sam sebe?“ — Judje so ljubili samo svoje domazhe rojake, suanze ino prijatele. Sovrashnike, ljudi ptuje vére ino drugih deshél niso imeli sa svoje blishnje. Posebno pa so jim bili Samarijani kakor tern v' peti, s' katerimi so imeli savólj vére ino tempelna toliko sovrashstva ino prepira, de she govorili niso s' njimi. Take sovrashiti tudi pismouk po svojih spazhenih mislih ni imel sa greh. Ravno na to je svojo sanko postavil, ter je sam per sebi djal: Zhe porezhe, de so vsi ljudje, tudi nevérniki, nashí blishni, se bo Judam saméril; alj bo same Jude sa blishne sposnal, bo ptujze rasshalil, katerih je tudi veliko sa Jesufam hodilo.

V. 30. Jesuf mu shivo podobo v' sali priliki od všmileniga Samarijana pokashe, ga lepo, de nizh lepfhi, perfili resnizo sposnati, de so vsi ljudje njegovi blishni, ino samiga sebe obsoditi, de ne milli prav. Perpoveduje mu: „Neki zhlovek, Judovske vére ino deshele roják, se je is Jerusalema, poglavitniga mesta, v' odleshno mesto Jeriho skos nevarno pufhavo podál, ino je po poti med rashójniké prishel, katerih je v' tém kraji silo veliko bilo, ki so ga pobili, oropali, ino le malo shiviga sa zestoj leshati pustili. — Kdo bi se tolikiga siromaka v' smertnih teshavah ne všmilil? In vender, poglej, duhovnik Judovske vére mémo pride, ga pogleda, alj she hitreje mémo nja svoj pot odkimuje. Sa njim dojde levít, duhovskih flushávníkov eden (ki so v' tempelni sfregli), se revesha sgrosi, pa tudi sa pervim hitro postopi. Nobeden téh dvú, per Judih visoko zhišlanih moshov, se ni vboshza všmilil, ga ni sa svojiga blishniga sposnal, zhe je bil ravno siromák domazh zhlovek. — Sadnizh pride Samarijan, zhlovek ptuje vére ino druge deshele; ino de si ravno vi take ljudi sanizhujete, se mu je vash rojak vender le všmilil. On ne gleda samude, ne

potrofhka, se tudi rasbójnikov ne boji, ino vel vsmileniga ferza firomaku rane s' jesiham ismije, s' oljam pomashe, jih obeshe, ga na svoje shivinzhe posadi, gré pefhez polek njega, ino ga na prvo gostivnizo (kerzhmo, ofhterijo, taberno) spravi, ino mu s' vsm postreshe. — Kedar se drugi den dalej odpravi, sa njega plazha, narozhi gostivniku sa njega fkerbėti, ter mu obljubi nasáj gredé vse poverniti, kar bo sa-nj potrofhil. — „Kdo téh tréh, vprasha fariseja Jesuf, je tega firomaka sa svojiga blishniga sposnal?“ Pismouk je mogel sposnati, de ne duhovn, ne levit, zhe sta ravno domazha bila, temuzh ptuj Samariján. Ino Jesuf ga lepo odpravi, rekózh: „Idi, ino tudi tak blishen bodi. Ne glej na véro, ne deshele, ne snanja, ne sovrashtva, ampak pomagaj revešu, ki tvoje pomozhi potrebuje: takó bosh svojiga blishniga ljubil.“

Saflishal je farisej svoj potreben nauk, ino je omolknil; saflishali smo ga tudi mi: de bi ga le svesto dopolnili, ino veselili se svojiga nekonzhno modriga, preljubesniviga uzhenika!

II.

Veliko frezho, katero so uzhenzi imeli, Jesufa viditi ino njega poslušati, imamo kristjani tudi mi. Tudi mi poslušamo njegove nauke, beremo njegove zhudeshe, ino savshívamo isvelizhanfke blagomilosti ali gnade, ki jih je nam v' svoji sveti zérkvi sapustil. „Srezhni so, kateri niso vidili, ino so vérali.“ (Jan. 20, 29.) — Pa tudi nam, kakor fariseju, boshji uzhenik veli: „Ljubite Boga zhres vse savolj njega samiga, ino svojiga blishniga savolj Boga kakor sami sebe; storite to, in bote zhasno ino vezhno frezhno shiveli.“

1. Boga ljubiti je vsakimu lahko, ki njega prav sposnava. Nobeno slato ni tako lepo, kakor Bog, ki ga je vstvaril; nobeno blago ni tako dobro, kakor dober je Bog, ki ga je dal. „Koder ti hodišh, o Gospod! klizhe brumen David, kaple obilnost, s' radoštjo ali s' veseljam se hribi opafajo; po gorah se pasejo ovze, ino shito napolni doline.“ (Pf. 64, 10.) — Vse, kar smo ino imamo, je ljubesnì boshje dar. — Njegovo preljubesni-

vo velizhastvo; njegova sveta previdnost, ki po ozhetovo sa naš skerbi; njegova modróst, ki naš tako zhudno vlada: vse njegove boshje lastnosti nam osnanujejo njegovo ljubésn, ino naš vabijo, njega savolj njegovih neskonzhnih popolnomosti ljubiti. — Vřaka svesda, ki nam svéti; tudi řapa, ktero pojé-mamo; mati semlja, ki naš redí; lepe roshe, ki jo lépfhajo; shlahno drévje, ki po njej raste; ljuba voda, ki jo pomaka; létvine, dnevi ino nozhi, nebo ino sémlja: vse nam osnanuje boshjo ljubésn, ino naš vabi, Boga ljubiti savolj njegove prevelike dobrote. — Nařha duřha s' svojo pametjo ino sa-stopnostjo, ki je vřtvarjena po njegovi podobi; nařhe telo, vři njegovi udi ino shilize, ki jih je tako zhudno vřtvaril; vse dobrote, ki jih savshive: vse osnanuje boshjo ljubésn, ino naš vabi, njega ljubiti savolj njegovih nam podéljenih dobrót. — Posebno pa njegova sveta véra, ki naš uzhí ino isvelizhuje; řveti krish boshjiga řSina, na katerim naš je odreřhil; njegove řsvete řapovedi, ki naš řrezhne řtorijo; njegovi řtempelni, v' katere naš řbóra, kakor ozhe otroke v' svojo řhiřho; řsveti řsakramenti, řskos katere naš řpóvezhuje: vse osnanuje boshjo ljubésn; vse naš njega ljubiti uzhí, savólj njegove neskonzhne milosti. — Boshjo ljubésn řprerokuje řsonze po řdné, ino řluna po řnozhi; řzela řsemlja, na kateri řBog med nami řprebiva; řsvete řnebeka, v' katerih nam řhozhe nařho ljubésn řvékomaj řplazhati; ino řtudi řpekel, ki ga je řvřtvaril is řljubesni do nař, de bi řhudobne, ki v' řljubesni řshiveti řnozhejo, od řdobrih řlozhil; — vse řřvari řbres řřřiga řřteřila nař vabijo, ljubiti řvojiga řBoga. Ino nařhe řerze bi njega řzhres vse ne řljubilo? „Ljubimo řBoga, řaj nař je řBog řpoprěj řljubil.“ (I. řJan. 4, 19.)

2. „Jes řljubim řvojiga řBoga,“ tako řkristjanov řveliko řgovori, alj řmalo řjih v' řdjanji řpravo řljubésn řpokashe. — řPerva řprizha řprave řljubesni řboshje nam řmore řbiti, de is řgorezhiga řerza řshe-limo ino řřorímo, kar řBogu řdopade, ino řsanizhuje-mo, kar řBog řsanizhuje, ino řse řnizheřar řbolj ne řbojimo, kakor njega řshaliti. „řKdor řdopolni řmoje řapovedi, řpravi řJesuf, on je, ki řmene řljubi.“ (řJan. 14, 21.) Ino řřv. řJanes řuzhi: „řTo je řljubésn řboshja, de řnjegove řapovedi řderřhimo!“ (řI. řJan. 5, 3.)

Duſha, ki Boga prav ljubi, po njem hrepeni, ino ſe nar bolj greha boji, ki bi jo lozhil boshje ljubſni. Serze, ki ſhivo ljubi ſvojiga Boga, bi rado vſe ſerza ſ' ljubſnjoj boshjoj vnélo, is ljubſni vſe preterpélo, tudi nar hujſhi martre ino ſmert. „Ti ſi naſ ſa ſebe vſtvaril, ino nepokojno je naſhe ſerze, dokler ne pozhiva v' tebi, o Bog!“ (Sv. Avguſhtin.) „Kaj imamo v' nebſkih bres tebe, ino kaj hozhemo na ſemlji kakor tebe.“ (Pl. 72, 25)

3. Refnizhen porok prave ljubſni boshje nam more biti drugizh: ljubſn bliſhniga, de ljubimo vſe ſvoje brate ino ſestre ſavólj Boga, kakor ſami ſebe. „Kdor pravi, de ljubi Boga, pa ſovraſhi ſvojiga bliſhniga, je laſhnivez, ino per njem ni refnize. Sakaj kdor ſvojiga brata ne ljubi, kateriga vidi, kako ſamore Boga ljubiti, kteriga ne vidi? Ino to ſapoved imamo od Boga, de kdor Boga ljubi, more tudi ljubiti ſvojiga brata. (I. Jan. 4, 20. 21.) — Vſi ſmo otrozi Ozheta nebſhkiga; ino ljubſn med nami je nebſhki paſ, ki naſ objéma. Vſi ſmo bratje ino ſestre Jeſufa Kriſtufa, ino ljubſn bliſhniga je ſhivo ſnamenje naſhe kerſhanske ſhlahte. O kako ſreznha bi bila vſaka ſhlahta, naj bi v' ljubſni med ſebój ſhivela; vſaka hiſha — ſoſeſka — deſhela bi v' ljubſni bila iſvoljena hiſha veſelja bres vſe ſhaloſti ino ſovraſhtva. — Alj nebſhki paſ kerſhanske ljubſni je med nami ſtraſhno raſtergan, ſnamenje tajſte je ſkoro is naſhiz ſerz iſbrifano. — Laſhnivi priyatli ſvojim priyatlam ljubſn ponújajo, de jih loſhej goſfajo. Mladenzhi ino déklize ſi ljubſn perſégajo, de en drugiga v' gréh ſapeljajo. O ſveta ljubſn, ti nebſhka hzhér, kolika nezhaſt ſe tvojimu imenu per nezhiſtih, raſujsdanih ljudeh godi, ki pravijo, de ſe ljubijo! To ni ljubſn, ampak nar gerſhi ſovraſhtvo. „Ljubſn ni nevoſhliiva; kar ni poſhteno, téga ne dela; ne iſhe ſvojiga do-
bizhka. Krivize ſe ne veſelí, ampak le refnize.“ (I. Kor. 13, 1.)

Dela ljubſni ſe den denaſhni le takim ſtorijo, ki jih nar manj potrebujejo. Naj naſ kaki imeniten goſpod kaj poproſi, ſa veliko zhaſt ſi ſhtéjemo, njega poſluſhiti; naj naſ pa kak ſiromak v' imenu boshjim poproſi, ga po navadi odpravimo, rekozh: „Bog ti pomagaj!“ Alj ne vémo, kaj je obljudil

Jesuf: „Karkoli enimu mojih nar manjših bratov storite, to ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) Zhe bogatin kake pomozhi potrebuje, vsaki je hitro pravljen njemu storiti, kar posheli, ker se lepiga plazhila sanasha; revesha se pa vsaki rad snebi, ter ne pomisli, de kupiza (kosarz) mersle vode svojiga plazhila sgubila ne bo. (Mat. 10, 42.) Koliko firot med nami po nashu pomozhi svoje roke stega, ino mi s' malopridnim farisejam baramo: „Kdo je nash blishni?“ O ne posabimo lepe prilike od vsmleniga Samarijana, ki nash tako shivo svojiga blishniga ljubiti uzhí!

4. Ljubiti mormo nar pervizh szer svojo shlahto, prijatle ino snanze, pa tudi vse ljudi, zelo svoje sovrasnike. Ljubiti mormo ne le s' besedo, ampak v' djanji ino v' refnizi. (I. Jan. 3, 18.) „Ako sta brat ino sestra gola, ino vsakdanjiga shivesha potrebujeta, rezhe jima pak kdo is med vas: Pojd'ta v' miri, ogrejt'a se, ino najejt'a se; vi bi pak jima ne dali, kar sa telo potrebujeta, kaj bi pomagalo?“ (Jak. 2, 15. 16.) „Ljubésn, kjér je, velike rezhi stori; ako jih ne stori, ni ljubésn.“ (Sv. Gregor.) „Vera bres dobrih dél je mervta; konez nashé vére je ljubésn.“ (I. Tim. 1, 5.) — „Svojo dusho ino telo Bogu k' zhasti, blishnimu pa k' pomozhi prav oberniti, njemu vse sheléti, pa tudi po samogi storiti, kar fami sebi po pameti sheljimo, bres vse posvetne dobizhkarije: to se pravi blishniga savólj Boga ljubiti, kakor sam sebe. Takó skashemo, de smo dobri boshji otrozi, ino pravi kristjani. „Naj bi jes, pravi sv. Pavl, vse zhloveshke ino angeljske jesike snal ino govoril, ino bi ljubésni ne imel, bil bi ko bernézha (donézha) ruda, ino shvenklajozh svonez. Ako bi snal prerokovati, ino vedil vse skrivnosti. na vse uzhen bil, ino tako terdno véro imel, de bi gore prestávljal, ljubésni bi pa ne imel, sa nizh bi bil. Zhe bi pa tudi vse svoje premoshenje sa shivesh vbogim rasdelil, ino svoje telo foshgati dal, pa ne is prave ljubésni, meni bi nizh ne pomagalo.“ (I. Kor. 13, 1.3.) „Bog je ljubésn; ino le kdor v' ljubésni ostane, v' Bogu ostane, ino Bog ostane v' njemu.“ (I. Jan. 4, 16.) Kdor blishniga ljubi, je postavó dopolnil.

III.

Kedar je sv. Janes evangelist, kteriga je Kristus med všimi uzhenzi nar bolj ljubil, na svoje stare dni v' Efesi na jutrovim shivel, ino she bliso devetdeset let od velike starosti ni mogel vezh v' zérkvo hoditi, so ga kristjani na rokah v' svoje sbiralishna nosili. Vel slab, ni jim drugiga predgovati mogel, kakor te le besede je neprenéhama ponóvljal: „Otrozhizhi, ljúbite se med sebo, otrozhizhi, ljúbite se!“ Kristjani so se navelizbali smiram eno poslušhati, ino ga vprashajo: „Uzhenik! sakaj nam smiram eno pravišh?“ Lepo jim sv. Janes odgovori: „Sa to, kër je ta sapoved gospodova, ki je rekel: Novo sapoved vam dam, de se med sebo ljubite. Ako to stórite, je sadošti.“ — Ljube dushe! alj she shiv ogenj prave keršhanske ljubésni, ki ga je prinesil Jesus Kristus is nebéš, v' vašim serzi ne shiví, o tak naj se vender enkrat shivo vneme, ino na vezhno gori. — Enkrat bomo gledali, kar sdaj vérujemo; kar sdaj upamo, bomo savshivali; kar pa sdaj pravizhno ljubímo, bomo vékomaj ljubili. Amen.

XVII. Trinajsta nedélja po binkošhtih.

Od hvaléshnosti.

*Jesus osdravi desét gobovih mósh. Luk. 17;
11 — 19.*

Posnate, ljubi moji! imeniten ino veliko vreden dnar, ki vse dragote preplazha, vse prijeté dobrote poverne, ino si tudi v' prihodno vse potrebno perkupi? Le té shlahen dnar je ljuba hvaléshnost. Vsaki zhlovek té dnar lahko ima, alj le malo jih dnarja hvaléshnosti prav posná; sa to je med nami

toliko potrebnih siromakov, vsmilenih pomozhnikov pa tako malo, kër ljudjé svojim dobrotnikom ravno tak malo hvalêshnosti véjo, kakor osdravljeni moshjé po denashnim sv. evangelji svojimu boshjimu sdravniku.

I.

V. 11. Koder je vsmilen Jesus hodil, od per-morskih mést Tira ino Sidona do réke Jordana, ino od Nazareta na Galilejskim do Jerusalema v' Judeji, povsodi je svoje milosti ino dobrote delil; pa le nehvalêshnost je bila njemu dostikrat sa plazhilo. — Med Galilejoj ino Samarijoj v' Jerusalemu gré, kedar njega per neki vesi defét gobovih mosh frezha. — Strašno nesnana bolésu so bile gobe. Gobov zhlovek je bil ves v' eni krašti, je imel pezhene ude ino ognjene ozhi; od prevelikiga smradu se je moral is med sdravih pobrati, de bi se jih bolésu ne prijéla; le po samotnih krajih je bil per-filen s' drugimi gobovimi shiveti, ino nikomur sdravimu se ni smel blishati. (IV. Mojs. 5, 2.) Sa tega del je tudi defét gobovih od dalezh stalo, ino se Jesufu perblishati upali niso.

V. 12—13. Nar shlahuej rézh je bolniku saupanje, de mu bo boljshi; nar vezhi shaloft taka bolésu, sa katero nobéniga sdravila ni, kakor je bila vezh del bolésu gobovih; malokdo je osdravél. Naman, iméniten dvornik Sirskega kralja, je vse sdravnike poskusil, pa niso mu mogli pomagati, dokler ni prishel k' Eliseju, boshjimu preroku. Tudi defét gobovih noben osdravél ni; — sa to so na Jesufa zhakali, ino kedar ga vglédajo, na ves glas profiti sazhnó: „Jesus, zhudopoln uzhenik, vsmili se nas!“

V. 14. De bolnik sopet osdravi, so mu spravno vsih sdravil posebno dve rezhi potrebne: terdno saupanje v' boshjo pomózh, ki nam jo Bog skos vrazhila ali arznéje daja; spravno pa tudi poter-peshlivoft. Terdno je bilo saupanje gobovih, sa to jim je vkasal Jesus duhovnikom skasati se. (Judovski duhovni so bili sa to postavleni: sposnati, zhe je kdo osdravél, ino ali smé ozhishen spet med ljudi.) Lepa je bila tudi njih poterpeshlivoft; zhe

ravno niso bili per prizbi osdrávljeni, so vender po Jesufovi besedi fhli, ino zhakali, kaj se bo s' njimi sgodilo. Ino glej! gredózh se jim gobe olúfhijo, ino vsi postanejo kakor novorojeni. Neisrezhenó veselje vse obide nad tolikoj frezhoj.

V. 15—16. Rad zhlovek misli na Boga, dokler se njemu hudo godi; alj ravno tako rad njega posabi, kedar njemu je dobro, kar nam ozbilhneni moshjé pokáshejo. Is med desét frezhnih se devet sa Jesufa, svojiga dobrotnika, ne sméni vezh; le deseti prevelik boshji dar ljubiga sdravja hvaleshno sposná, se hitro poverne, poklekne pred Jesufa, ino sa toliko zhudno dobroto svojiga Boga na ves gláf zhesti ino hvali; pa she on ni bil domazhih ljudi, bil je ptujz, od Judov samezhván Samarijan. — Tako se na svéti godi! Ravno tisti, ki nar vezh dobrót prijemajo, se nar blishej dobrotnikov snajdejo, so nar vezhi nehvaleshniki. Veliko je bilo takih med Judi, ino jih je tudi med kristjani, nad katerimi nebesški Ozbe toshuje: „Poslúshajte nebésa, ino semlja nastavi ushesha! Otroke sim isredil ino povilhal, oni so pa mene savorgli. Vol posna, zhigar je, ino ofel jasli svojiga gospoda; moje ljudstvo pa mene ne sposná.“ (Is. 1, 2. 3.)

V. 17—18. Ni pod milim sonzam vezhi gerdobe od nehvalëshniga zhloveka. Tudi nar ponishnisthi Jesuf se je nad nehvalëshnostjo osdravlenih moshóv bridko potoshil, rekozh: „Kaj ne, de je bilo desét osdrávljenih; ino le en sam se pride sahvalit; kjé pa je unih devét? Zhe ravno jes svoje hvale ne ishém, je hotel rezhi, vender mene v' serze shalosti, de se unih noben ne snajde, ki bi Bogu spodobno hvalo ino zhasht iskasal, kakor té ptuj zhlovek.“ Veliko salih dobrotnikov se tudi med nami snajde, kateri sami sa sebe hvalo sovrashijo, kér hvala se le Bogu pred vsim spodobi, ki nam po dobrotnikih pomaga; alj ravno sa to hvale opulhati ne smémo. Zhe ne savólj ljudi, dajajmo hvalo savólj Boga, kateri hvaleshnost ljubi.

V. 19. Kakor se nehvaleshnik prijétih dobrót nevredniga stori, ino prihodne sapravi; tako si hvaleshno serze prijete dobrote poterdi, ino prihodne naklone. Ljubesnivo je tudi Jesuf hvalëshniga Samarijana odpravil, rekozh: „Le vštani ino frezhuo

svoj pot hodi; kakor si véerval ino saupal, se ti je sgodilo.“ Glejte, takó ljuba je hvaleshnost Bogu ino dobrim ljudém.

II.

Dvé rezhi ste nam pred vřim drugim nar vezh krive, de nař neskonzhno dobrotliv Bog ne vřliřhi! řlabo, malovérno saupanje, předen přejmemo, ino nehvaleshnost po prijatih dobrotah. řerzhno saupanje k' dobrotnikam vrata odpira, ino hvaleshnost nam odperte derřhi; kdor ři pa enkrat řkos nehvaleshnost vrata sapre, teshko ali nikdar vezh se mu ne bojo odperle. Satorej, o zhlovek! ki ři na semlji reven berázh, naj lepa sahvala plazhuje sa tebe per Bogu ino dobrih ljudéh, kar poverniti řam ne samoreřh. Hvalo Bogu dajati samoreřh, alj poverniti dobrot ne premoreřh. Zhe pa hozheřh hvalëshn biti:

1. řposnaj prijete dobrote; ne hvali řam febe, ampak njega, ki tebi jih dá. „Kaj imareřh, de bi ne bil prijél? Ako ři pa prijél, kaj se hvaliřh, ko bi ne bil prijél?“ (I. Kor. 4, 7.) — Kaj bi bil, mladénzh! ki ljubiga sdravja kipiřh, ako bi dober Bog tebi ne bil řkerbnih řtarřhov dal, ki řo tebe lepo isredili? Bil bi saviorshena řtvar, ali pa prah in pepél. — Kaj bi bil kriřtján bres boshjiga nauka na semlji? řefrezhna divjazhina bres pravizhniga řposnanja, nar řefrezhniřhi řtvar. — Kaj bi bilo tvoje polje, kaj tvoje vinřke gore, o kmet! zhe bi jih Ozhe nebeřhki ne blagoreřvil, ino bude vjime ne varval? řerodovita pulhava, veř sapulřen řhalořen kraj. řořluřhaj, kako ljubesnivo te řv. piřmo k' hvalëshnosti opominja, rekózh: „Kedar ře bosh najédil, verle hiřhe posidal, ino v' njih prebival; ali kedar bosh zhede goved ino ovz, obilno řrebra ino slata, ino vřiga sadořti imel, glej, de ře tvoje řerze ne prevseme, ino ti ne posabiřh řospoda řvojiga Boga. Ne de bi v' řvojim řerzu rekel: moja terdnost ino mojih rok mozh je meni vse to perdobila, ampak de pomniřh řospoda řvojiga Boga. Ako pa bosh njega posabil, tebi napréj povém, de bosh zelo konez vseř.“ (V. Mojs. 9, 10, 19.) — Hozheřh hvaleshen biti:

2. **Obrazhaj v' dobro prijete dobrote.** — Bog je tebi, o zhlovek! shivljenje dal, de bi Bogu v' zhaft, ino sebi v' isvelizhanje shivel. Ako pa grešnik Bogu nezhaft delash, ino sam sebe gubish, si nar gerji nehvalëshnik vsih stvari, katere vse velizhaftvo boshje povishujejo, ino svoj namen doleshejo. — Bog je tebi, mladénzh! sdravo telo, veselo serze ino prebrifano glavo dal, naj bi se v' svoji mladosti potrebnih naukov nauznil, svoje serze s' shlahnimi lastnostimi olépschal, ino si oskerbel veselo stare dni. Zhe pa svoje mlade dni v' lenobi tratish, svoje sdravje ino veselje v' nezhistosti ino v' rasujsdanim sadershanji topish, svoje shivljenje krajshash, ino si shalofno starost perpravljash: o kako nehvalëshno kradesh, kakor hudoben sin, svojimu Ozhetu drage dni, ino sebi saupane dari! Vse ti more sa tega del on odvseti, de se pogubil ne boish. — Tebi, o kristjan! je Bog zhasniga premoshenja dal, de bi sam sebi, pa tudi drugim pomagal. Zhe pa ti svoje blago v' f-hrambe saklépash, vbogim serze ino vrata sapirash, ali pa le sam sebe, kakor poshrëshen bogatin, od kteriga sv. evangelj govori, debelo gostish, dokler vbogi Lazar pred tvojim pragam sdihuje; ali zhe ti po gostivnizah pijanzhovash, ino v' gerdih tovarshijah sapravljash, sheni ino otrokam pa berashko palzo v' roke podajash: o koliki nehvalëshnik si Gospodu nebés ino semlje, ki je tebe sa svojiga hishnika postavil! Sa to bo pa tudi tebi hishovanje odvsel; sakaj potrata in sapravlivost je nar vezhi nehvalëshnost. — Hozhelh biti sa vse, kar gléshdash, hvalëshen svojimu Bogu:

3. **Stori dobro s' prijetimi dobrótami** v' iméni boshjim tudi drugim ljudém. — Vse dobro pride od Boga, od Ozheta luzhi; alj on fkos dobre ljudi svoje dobrote deli. Vsaki dareshliv dobrodarn zhlovek je dobrotliva roka boshja. — Revesh prosi Boga, naj mu v' nadloge pomaga. Bog se mu sfer vidama ne perkashe, pa poshle prijatela, ki mu perstopi. — Bolnik sdihuje ino prosi sa sdravje Boga; Bog po navadi zhudesha s' njim ne stori, pa njemu dá sdravnika, njega na pravo sdravilo napelja, ino ga frezhno osdravi. — Grešnik vezhkrat milo sdihuje, de bi ga vsmilen Bog pogublenja reshil. Bog ga sfer bres pokore v' nebela

vseti ne more, alj poshle mu hudo bolésn, ki ga spokori; mu dá slíshati dobriga uzhenika, ki ga sbudi; mu dá najti praviga spovednika, de ga na isvelizhansko pot perpeljá. — Kdo samore vse dobrote preshteti, ki jih je po dobrih ljudéh od všmiléniga Ozheta prijel? Kdo se je pa tudi sa vse vredno sahvalil? O le s' veselím ferzam stori drugim to, kar so drugi tebi storili: ta je prava sahvala! — Sa vse prijete dobrote:

4. Pokashi ozhitno v' prizho sveta svojo sahvalo Bogu ino dobrim ljudém v' besedi ino v' djanji. — Profiti she ljudjé dobro snajo; alj sahvaliti se slabo véjo. Kedar huda fusha pride, ino se po desheli vse fushi, krístjani ne posabijo moliti, od zérkve do zérkve v' prozeshi hoditi, de hi jim dober Bog pohlévniga desha dal. Ozhe nebeski jih vslíshi, odpre nebó, jim polje ino vinograde, travnike ino verte obilno pomozhi, ino jim blago ozhitno pomnoshi. Alj sa vse to nóbene sahvale ne vidimo, she ozhenasha ne slíshimo vezhkrat moliti sa toliko boshjo dobroto. Ino zhe ravno per eni fari k' kouzu leta sahvalno nedéljo obhájajo, Boga sploh vezh rasshalijo, kakor pa hvalijo: rajajo, pijanzhvajo, in se tepó. Taka se Bogu godi, taka všém drugim dobrim ljudém. — Kako nehvaleshni ste vi otrozi svojim starísham, ki skos svoje slabo sadershanje njih fivo glavo pod semljo spravljate, dokler so oni vas isredili. Tudi vi se bote postarali, ino vafhi lastni otrozi bojo sedemkrat hujshi s' vami délali. — Nehvaleshniki ste vi slabi sofedje, ki pofojeniga ne odrajtujete; — vi lashnivi dolshniki, ki v' sajem vsetiga nikdar poverniti ne mislite: vi podirate dobrótnike febi in drugim, ino si strashno shibo sami spletate s' fvejo; gerdoj nehvaléshnostjoj, sakaj: „Kdor dobro s' hudim povrazhuje, tistega hífhe se hudo nikdar ognilo ne bo.“ (Prip. 17, 13.)

Gerda je vřlaka pregréha, alj nar gerfhi med všimi je nehvaleshnost; ona dobro s' hudim vrazhuje, ino je mati vših hudobij. Nehvaléshnik vřlazhi mater sa lafe, — suva ozheta zhres prag; nehvaléshnik je sovrashnikam Jesufa isdal, ino nehvaléshniki so njega na krishu vmorili. — Ti sfer porezbesh: „Kaj takiga nífim storil, in ne storim.“ Zhe pa ti

sazhnešh svojim staršam besedvati, kër bi naj is hvalëshnosti molzhal, bosh hitro posabil, kaj je sin ozhetu dolshen. Ako se sosed sosedu sogibalsh, ki je tebi posodil ali dobro storil, tudi njega obrekvati ino po krivim toshovati hitro perpravljen bosh. — O satorej: Bodite v' vslih rezhësh hvalëshni; sakaj ta je škos keršhansko véro nam oshanvana volja boshja.

III.

Sedela je ob lepim polétnim dnévi bogabojezha hzhër na pragi svoje borne ozhetove hiše. Pridno je delala, in lepo péla hvalno pésem od boshjih dobrót. Shlahen mladénzh mémo pride, si sa bajtizoj v' senzi pozhiva, in lepo petje dolgo poslušha, kako vboga devíza Boga toliko hvali, kakor bi med všemi na semlji nar bogatejšhi bila. Nje hvalëshnost mu tako dopade, de deklizo nagovori: „Kaj toliko hvalish, dekliza moja, svojiga Boga; faj si le vboshna, ino revniga stanu hzhër?“ „Naj sim ravno vboga, ino revniga ozheta imam, vender sim dolshna hvaliti svojiga Stvarnika, ki meni toliko dobriga daja, kolikor komu na svéti dati samore. Vstvaril je mene po svoji podobi, mi je pamet dal, me v' svoje kraljéstvo poklizal, ino mi po moji smerti bo vrata vezhniga veselja odperl. Szer mi ni zhasniga premošhenja dal; pa mi ga tudi lahko dá, zhe bi meni v' isvelizhanje bilo. Alj tudi sa vboshtvo ga rada sahvalim, sakaj ono je velik boshji dar, ki me veliko skerbi, ino grehov oyarje.“

Tolika hvalëshnost poshtene devíze mladenzhu zhres vse dopade. Na ravnost ozheta poproši, naj mu jo sa sheno dá. „Kako bosh sirotizo sa sheno jemal, mu borni ozhe odgovori; faj se tebi shlahne ino bogate gospodizhne ponujajo.“ — „Jes ne maram sa shlahne, ne sa bogate; le hvalëshno, bogabojezhe ferze sa svojo dobiti shelim.“ — Ozhe je sposnal dobriga sêta, ino mu rad dobro hzhër sa sheno dá. — Eno jutro ga v' svojo hišho peljá, mu pokashe veliko škritiga srebra ino slata, ino pravi: „Moj sin! véni, de si moje hzhéri vreden, pa tudi ona je tebe vredna. Tukaj vidiš, de je

bogata ino shlahniga rodu. Ob zhasu vojške sim v' té miren kraj sbeshal, ino perpeljal svojo she le dve leti staro hzhér s' sebój. Skrito sim shivel, v' nedolshnosti sim jo isredil, ino hvaleshniga ferza biti uzhil. Vsemi jo, ino njeno blagó; boshji shengen bodi s' vama!" — Tako hvaleshno ferze Bog daruje; le per hvaleshnih ljudéh je prava frezha domá.

O bodimo hvaleshni, dushe moje! sa vse, kar nam dober Bog dá. Kedar juterna deniza na nebi peršveti, vezherniza permigla, ali slato fonze na poldné stoji: vselej s' brunnim Davidam svoje ferze povsdignimo, ino sapojmo hvalo, rekózh: „Hvali Gospoda moja dusha! ino vse, kar je v' meni, hvali njegovo sveto ime; hvali Gospoda moja dusha! in ne posabi njegovih dobrót.“ (Pl. 102, 4) Amen.

XVIII. Shtirinajsta nedélja po bin-kofhtih.

Od prevídnosti boshje.

Nihzhe ne more dvema gospodama slushiti.

Mat. 6, 24 — 33.

Blagor hifhi, ki dobro mater ima; ona je ze le hifhe frezha ino veselje. Njeni otrozi ne bojo stradali, ne drushina rastergana hodila; vsaki delavez dóbi o pravim zhasi svojo pravizo; ona ne posabi perviga hlapza, ne sadne pasterize; ona vse frezhne storí. — Ravno takó frezhen je tudi vesolen svét v' sveti prevídnosti boshji. Ona, vesolna skerb Ozheta nebeshkiga, je njegova mati, ki ne posabi zherva v' prahi, ne ptize pod nebam, vse stvarí ljubesnivo ohrani ino shiví, posebno pa sa zhloveka skerbi:

kar nam ljubi Jezus v' denashnim sv. evangelji tako lepo ino veselo, de nizh bolj, raslaga.

I.

V. 24. Nikoli pridno ni, zhe je per eni hihhi vezh gospodarjov, ki niso ene misli. Pogosto eden sapové, kar drugi prepové; ino kdo bi samogel obéma vstrezhi? — Ravno taka se tudi nam na svéti rada godí, de ne vémo, komu bi stregli, ako se nauka Jesufovíga prav ne dershimo. — Bog je nash pervi, nar vihi gospod, ki nas je sa sebe vstvaril, nas ohrani, ino shivi; njemu flushiti je nasha perva, edina dolshnost. Alj hudoben svét s' svojim blagam ino veseljam, od peklénfkgiga sovráshnika podpihván, pogosto ponuja, kar Bog prepové, ino fili zhloveka skos hudobno poshelenje v' to, kar Bog ne dopuští. On se punta soper Boga, ino hozhe nas svoje flushavnike imeti. Mi pa Bogu, ino posvetnimu blagu, kateriga Jezus mamona ime-nuje, flushiti ne moremo; ne Bogu svesti biti, ino bogastvo po krivizi grabiti; ne sa nebésa skerbeti, ino pa pregrešhno shivéti; ífkati, kar Bogu dopade, sravno pa storiti, kar hudoben svét od nas poshelli. „Dvéma gospodoma, pravi Jezus, Bogu ino pregréšhnimu svétu, ne morete flushiti. Potreba je, dati sapeljivimu svétu slovó, ali se Bogu odpovédati. Kaj hozhemo storiti? —

V. 25 — 31. Veliko kristjanov sa tega del v' velikih skerbéh, in v' nepokoji shivi. Bogu pokornim biti vést sapoveduje; alj posvetnih dobrót savshivati zhlovefhko serze posheluje, katerih mu pregreshen svét toliko nudi. Bojijo se Bogu samériti, bojijo posvétzniga dobizhka sgubiti. „Kako se bom shivel, toshuje krivizhen kupzhevavz, ako si ne gledam po strani kaj perdobiti?“ — „Kaj bojo moji otrozi imeli, se isgovarja goljuf, zhe bi krivizhno blago vse poverniti hotel?“ — „Kaj bojo ljudjé rekli, vprasha sapravlivz, naj bi bolj borno shiveti sazheí, ko sim navajen?“ i. t. d. Oj neumna skerb, gerda sa vsakiga zhloveka, pregréshna sa vsakiga kristjana! Kaj nam je mar sa spazhen svét, zhe smo v' flushbi Gospoda zéliga sveta? Kakor skerben gospodar dobre drushine ne sapuští, dokler njemu

svesto flushi, veliko manj Bog svoje sveste flushavnike. „Ne skerbite, pravi Jesus, dokler po volji boshji shivite, kaj bote jedli ali pili, s' zhem se oblazhili. On, ki vam je shivljenje dal, bo tudi vam sa prevshitek skerbel; on, ki je vstvaril telo, vam tudi strehe ino oblazhila dati ne bo posabil; taj je shivljenje vezh vredno, ko shivesh, ino telo vezh veljá, ko njegova obléka.“ Zhlovek je krona vliga stvarjenja; in kedar Bog nar manjši stvari ohrani, kako bi zhloveka sapustil? „Poglejte, govori Jesus na dalej, drobne ptize pod nébam; nimajo polja, nimajo shitniz, in vender veselo shívijo: Ozhe nebesški sa nje skerbí. Alj niste vi vezh vredni od ptiz, ki se jih pet sa dva belizha (drobnizha) kupi? — Ino kaj vam hafne ali nuza prevelika skerb sa zhasno ino posvetno? Kakor si ne more nobeden val svojiga shivota nategniti, de bi sa en komólz ali laket bil dalji, ko je: tako si tudi shivljenja skos nespametno skerb podaljšhal ne bo, pazh hitrej perkrajshal.“ — Premehko ino osladno shivljenje smert hitrej persove; ino s' vsm premošenjam sveta se smert sa eno minuto podkupiti ne dá: sakaj bi prevezh sa vse to skerbeli?

V. 28—32. Kakor sa shivesh, si tudi sa oblazhilo prevezh glave ne bélite. Poglejte lilje na polji, kako so lepo oblezhene; zhe ravno same ne shívajo, jih Ozhe nebesški vender takó sivno oblazhi, de Salomon, nar bogatejši Israelski kralj, kteriga velizhastvo je prishla samorska kraljiza gledat ino se mu zhudit, ni takó zhedno oblezhen bil, kakor shlahen limbar v' svojim zvétti. Koliko vezh veljá zhlovek, ki ima nevmerjczho dusho, od take trave na polji! Limbar sjutra zvetí, se pokosi svezher, ino drugo jutro she suh r' pezhi sgori; zhlovek bo pa vékomaj shivel, ino Bog bi ga ne oblazhil? — Vi malovérne dushe, ki neprenéhama sdihujete: kaj bomo sazheli, kako shiveli? vi svojiga dobriga Ozheta v' nebesih ne posnate; mislite, govorite ino délate ko nevérniki, ki Boga ne posnajo, ino se le na posvetno sanahajo. Vi vezhi del ne véste, kaj vam v' dobro flushi, Ozhe nebesški pa vé; s' vsm potrebrim val bo o pravim zhafi previdil.“ Oh kako vesle so té Jesusove slate besede sa vse shalostne, sapushene, révne

sirote! — On vsigamogozhen, nar dobrotlivshi Ozbe dobro vé, zhéfar mi je potreba. On, ki ptizhize shiví, ino bele lilje oblazhi, tudi meni sa shivesh, obléko ino streho fkerbi: sakaj bi shaloval! — Tako rezi, si potolashi svoje ferze, ino obrishi solsne ozhi!

V. 33. Kristul prepoveduje nespametno posvetno fkerb, kér nam ona nizh ne pomaga, temuzh le fhkodje; alj on ne perporozha lenobe, ne predersniga saupanja v' boshjo pomozh, de bi bres fkerbi saprávljali, ino pa krisham roke dershali, rekózh: „Saj Bog sa naf fkerbi. — „Kdor nozhe delati, naj tudi ne je.“ (II. Tef. 3, 10.) Nafha fkerb sa zhasno more biti podloshna ozhetni fkerbi previdnosti boshje. Sa to nam Jesus slat nauk perporózhí: „Skerbite pred vsem drugim sa boshje kraljestvo. (Boga prav sposnavati, njegove sapovedi svesto dopolnovati, dolshnosti svojiga stana storiti.) Po svojim stani pridno delajte, ino pravizhno shivite, de si nebéshko kraljestvo flushite. Ako to storite, ste svesti flushavniki boshji, ino bati se vam ni, de bi kaj piti ino jesti, strehe ino oblazhila ne imeli; vse to vam bo od Ozheta nebéshkiga naversheno.“ — To je shivlenja prava kershanška modróst: fkerbeti nar pervizh sa isvelizhanje svoje dushe, iskati boshjiga kraljestva, ino njegove pravize; ino si tega svesti, nam tudi sa nafhe truplo potrebniga pomankovalo ne bo. Previdnost boshja sa naf fkerbi.

II.

Zhe se per hihi veliko sdihuje, ino ljudje toshujejo, de se jim labo godí, takó pravimo, de sta flaba gospodar in gospodinja, ki nobene pravize ne véta; ali so pa rasvájeni, prevsetni ljudje, katerim ni vstrezhi. — Vel svét je poln toshvanja, de so flabi zhasi, hudobri ljudje i. t. d. Bog je všiga svéta gospodár: ali bomo mar njega, ali sami sebe dolshili? O ljube dushe! mi bi toliko ne toshvali, naj bi previdnost boshjo, ino pa pregréšno slepoto nafho bolj sposnávali. — Dvojna pregreha je kriva, de ljudje tolikokrat, in takó neumno soper previdnost boshjo mermrajo: v' dobrotah na Boga posabijo, greshijo, ino ga perfilijo, jih

strahovati, de bi se ne pogubili; v' nadlogah premalo v' previdnost boshjo saupajo, ki jih sa to nekoliko terpeti pustí, de bi jih isvelizhal. — Kar sveta previdnost boshja stori, vse prav naredí, naj nam dobro daja, ali hudo poshilja; to vezhno resnizo nam prizhata nebo ino semlja, nam kashejo vse stvari, posebno pa nashe shivljenje.

1. Preljubesnivo skerb Ozheta nebeshkiga nam osnanuje sonze romeno, ki ob sjuterni sarji is sagór persije; — svetla luna, ktera na vezher prijasno is sa hribov perplava; — bres shtevila veliko svesd, ki se tolikajn lepo na zhistim nebi vtrínjajo; — osnanuje ptiza, ktera pod shirokim nebam leta, pa tudi velika riba, ki se v' dnu neismérjeniga morja valí. — Previdnost boshjo nam osnanuje strashen lév v' púshavi, pred katerim se vse sverine trésejo ino beshijo, pa tudi mali zhervizhek, ki se v' prahu gible; ino kaplize juterne rose napije; osnanuje nam visoka smreka in koshat hrast, pa tudi vlak mahhek, ki zherno semljo pokriva; she lépsshi nam jo kashe vsako sernze, ki se v' semljo vershe, sgniye, spet oseleni, ino veliko shlahniga sadu obrodi. — Grosovitni blisk, ki skos oblake shviga, strashni grom, ki maja nebeshki strop, pa tudi hladni véterz, ki po poldné prijetno pihlá: vse nam osnanuje, de Ozhé nebeshki sa vse skerbi, in kar stori, vse prav naredi. Tudi s' teboj, o zhlovek, bo vse prav storil. „Prashaj shivino, ino te bo uzhila; ptize pod nebam, ino ti bojo povédale; ogovóri semljo, ino ti bo odgovorila, ino ribe v' morji ti bojo perpovédvale.“ (Job 12, 7. 8.)

2. Kakor modro ino velizhastno Bog sa vse stvari skerbi ino jih ohrani, takó zhudna ino preljubesniva se nam kashe skerb previdnosti boshje sa zhloveka, naj she sgodbe imenitnih narodov, ali ljudi po samim premishluje-mo. — Kako zhudno je vodil Israelze, jih is sushnosti reshit ino v' obljubleno deshelo perpeljat! Kako jim je po ozhetovo strégel, jim dajal dobro ino hudo, jih poboljšhat ino perpravit na prihod Isvelizharjov! Takó skerbi neprenéhama sa vse druge narode, ino tudi sa nas Slovenze; nam

daja dobrote, ino poshilja nadloge, naš zhašno frezhne storit, ino vezhno svelizhat. — Ravno takó lepo se kashe modróst previdnosti boshje, ako sgodbe ljudi po samim preglédamo. — Previdnost boshja je perpuстила, de so Egiptovskiga Joshefa bratje prodali, de je bil v tujo deshelo pelján, nedolshen v' jézhó vershen; fkos to ga je na kraljev fedesh posadila, de je vso svojo shlahto gládú reshil, ino zelo deshelo frezhno storil. — Pravizhnim u Jobu so bili otrozi pobiti, premoshenje vseto; ves sapušen je moral na gnojí sedéti. Bog ga je poskusil, ino kér je pravizhniga najdel, mu je vsake frezhe she polovizo naverigel. — Brumen Tobija je oslepél, ino zelo oboshal; ravno po tem pa je Bog njegovimu sinu dobro shenko perpeljal, ino premoshenja ino sdravja spet po obilnosti dal. — Takó lepo se rasodéva tudi v' shalóštnih pergodbah zhlovéshkiga shivlenja nekonzbna modróst ino dobrotá boshja.

3. Pa po kaj toliko sgledov is dalnih zhafov? Lastno shivljenje vsakiga nar lepshi uzhil, kakó modro in ljubesnivo dober Bog sa naš skerbi. Temu poshle nadloge, de ga madeshov skrivniga greha ozhistuje; unimu vseme smert preljubiga prijatla, de bi se spomnil, kako bo moral tudi on v' dolgo vezhnost. — Otrokam jemle predobre starishe, de jih ne rasvadijo; vseme starisham mlade otroke, de jim odrasneni shálosti ne déljajo. On dopusti, de vjima polje ino vinograde vseme, de bi ljudi tréšno shiveti uzhil; on poshle hude bolésni, de bi ljudi is gréshniga spanja obudil. „Takó previdnost boshja vse modro visha, ino kar mislimo, de je hudo, ravno to je nashe sdravilo.“ (Sv. Hironim.)

Pa tudi pravizhniga dober Bog gostokrat skusha, de bi se v' dobrim bolj vterdil, ino vezhiga plazhila vreden storil. „Blagor zhloveku, kteri preterpí skušanjo, ker skušen bo prijel vénéz shivlenja, ki ga je Bog tistim obljubil, kteri ga ljúbijo.“ (Jakop 1, 12.) O sveta previdnost boshja, ktera zhloveka do tla ponisha, de bi ga tolikajn bolj zhaštitlivo povishala!

Shé stari hájdovski módrijan Seneka si je mislil, kakor bi Bog vsakoterimu govoril rekózh: „O

zhlovek! zhe ljubish resnizo, pověj mi, kaj si od mene prijel, zhefar bi se mogel pertoshiti? Glej, dal sim ti gotove ino stanovitne saklade, ktere, zhe jih bolj pregledujesh, lepshi ino bolji se ti morjo sasedevati.“ — Kdo te je varval, kedar si otrok v' tolikih smertnih nevarnostih bil? Kdo te je mladenzha ohranil, de se nisi vgonobil, kedar je tvoje shivljenje le sa las viselo? Kdo she sdaj sdravje ino shivljenje varje, de se ti kaka mala shiliza ne vterga, ino te ne vmori? Vse to previdnost boshja storil: ona, ki ptize pod nebami shivi, lilje na polji oblazhi, ona nar lepshi skerbil sa nas.

III.

Lepo mirno shivi mlado dete v' maternim krili; nar lepshi njemu ljubo sonze sijje. Nar slajshi dete na maternih perfah spi, dokler mati bedi, ino varje, de ga tudi muha ne pikne. — Tako frezhno lahko v'ak zhlovek shivi v' maternim krili svete previdnosti boshje. — Vi mladenzhi, ki shalofno sapushate hisho svojih starishov, it po sveti med ptuje, nesnane ljudi; previdnosti boshji se isrozhite. „Vso svoje skerb Bogu prepustite, ker on sa vas skerbil.“ (I. Pet. 5, 7.) — Ve deklize, ki s' straham nov stan nastopate; previdnosti boshji se isrozhite: saj las ne pade is vashe glave bres boshjiga vedenja. — Vi shalofni, ino pobitiga serza, ki se prihodne bridkosti bojite, povsdignite svoje ozhi k' Ozhetu v'figa vsmilenja; on, ki suho semljo s' deshjam napaja, ino je Jona is trebuha morskiga soma reshil, tudi vas bres tolashbe sapustil ne bo. — Vi sapushene firote, ki na vezher ne vete, s' zhem bote jutro sebe ino svoje preshiveli, osrite se proti veselim nebesam; glejte, tam gor nad zhistimi svesdami prebiva tisti, ki je Danielu v'levnak shivesha poslal, Ager ino Ismaela v' pushavi s' mersloj vodoj poshivil. „Mlad sim bil, ino sim se postaral, pa she nisim vidil, de bi bil pravizhen sapushen, ali de bi njegov sarod kruha profil.“ (Ps. 36, 25.)

O saupajmo vselej v' sveto boshjo previdnost, podajmo se s' veseljam v' sveto voljo boshjo, ino mir ino pokoj bomo vshivali vse dni svojiga shivljenja. Na vezher svojiga popotvanja pa veselo porezhemo:

Kakor Bog gospodari, tako nihzhe gospodariti ne sna; glejte! vezhno veselje, vezhno plazhilo nam je pergospodaril; bodi mu vezhna zhašt ino hvala, Bogu Gospodu nashimu! Amen.

XIX. Petnajsta nedelja po binkoshtih.

Od smerti.

Jesuf oshivi mladenzha v' Najmi. Luk. 7, 11 — 16.

Zhlovek od shene rojen, pravi brumen Job, le kratko zhafa shivi, ino je mnogim nadlogam podvershen.“ Kakor kôlez na travniki selenim kôsi, travo poreshe ino roshize poshenje, takó tudi smert bres raslozhka stare ino mlade pobíra. Ona ne shteje let, ne gleda bogastva, stare pokosi, ino mlade poseka, kakor ji vřigamogozhen Stvarnik odkashe. — To nam prizha novih grobov veliko shtevilo, nam osnanuje mertvasških svonov shalošten glaf, ino nam pergodba denáshniga sv. evangelja ozhitno pokashe.

I.

V. 11. Po hojah svojiga uzhenstva na semlji pride Jesuf po Galilejskim v' méstize Najm. Ravno stopi med méstne vrata s' svojimi uzhenzi, kedar mu merlizha naproti pernesó. Bil je she mladénzh, v' roshnim zvéti svojiga shivlenja, ino pa edini sin sapushene vdove. Vřa v' jóku njega shaloftna mati sprémlje s' drugimi ljudmi na sadnim poti k' pogrébu. — Kakor se je godilo vbogi vdovi materi, se she dan denashen po shirokim svéti godí. Kdo samore preshteti vse grenke solse, ki se per smertnih posteljah, sravno mertvasških vojdrov ali par,

ino na pokopalishah rajnih prelijejo. Józhe se shena sravno mertviga mosha, ino se vtolashiti ne dá; folsijo se sapuſhene ſirote na pokopi ſvojih ljubih ſtarishov; priyatli ino snanzi sdihujejo ſa ſvoji-mi (ſveſtimi) tovarſhi. Vſi gremo eden ſa drugim, zherne ſemlje gnojti, ino vſaki mertvez nam prerokuje: „Doneſ meni, jutri pa tebi.“ (Sir. 38, 22.)

V. 13 — 14. Shaloſtno bi ſa naſ bilo, ſprém-ljati ſvoje ljube k' pokopalishu, ako bi Jeſuf, ki je vbogo vdovo takó zhudno potolaſhil, tudi naſh tolashnik ne bil. — Vidil je ſhaloſtno mater, ino v' ſerze mu ſe je vſmilila. Veſ prijaſn ſe k' njej ober-ne, rekózh: „Nikár ne jokaj!“ Alj kaj pomaga to-lashba v' beſedi, zhe bi pomozhi ne bilo? Prasne ſo ſhe toliko lepe beſede, zhe ne pomagamo, kedar bi lahko. Jeſuf nozhe ſamo omilovati, ampak tudi ſtoriti hozhe po ſvoji vſigamogózhnoſti. — Bres od-loga ſtopi k' mertvaſhkim noſlam, na katerih ſo merlizha po ſhegi Izraelzov odkritiga neſli. Prijel je ſa noſle, de ſo pogrénbniſi poſtali. Sdaj ſaklizhe mertviga s' vſigamogozhnim glaſam, rekózh: „Mla-denzh, jes tebi vkashem, vſtani!“ — Kakor bi ſe is ſpanja obudil, ſe ſklone ſhiv ino sdrav; ſazhne ſe oglédovati ino govoriti. — Kako veſelo bo tudi enkrat ſa vſe pravizhne, ki po grobih ſpijo, ſa-ſliſhati vſigamogozhen glaſ boſhjiga Sina: „Vſtani-te mertvi, ino ſtopite na ſodbo!“ Špet ſe bojo v' novim ſhivlenji vidili, ino s' ljubimi ſvojiga ſerza govorili.

V. 16. Ljudſtvo je oſtermélo, tolik zhudesh vglédati, kteriga je s' mertvim Jeſuf ſtoril. Sveta groſa vſe opade, ino kmalo ſazhnó Bogu hvalo gnati, rekózh: „Velik, velik prerok, boſhji moſh je med nami. Bog ſam ga je moral poſlati, ino ga je s' ſvojoj oblaſtjo obdál; ſam Bog naſ je ob-iſkal.“ — Tak bomo hvalili tudi mi enkrat ſvojiga Boga, ako ſtraſhen ſoden den prebijemo, ino ſe ſa Jeſufam oberremo v' vezhno ſhivljenje. — Ravno ſa to ſe nam je potreba, na frezhno ſmert vredno perprávljati; ſakaj le frezhna ſmert nam veſelo vezhnoſt odprè.

Dvé nar hujšhi smoti šte krivi, de toliko ljudi nesfrezhno vmerje. Perva smota je ta, de tako poredko ino takó slabo pomislimo, kakó kratko ino minljivo je našhe shivljenje na svéti. Smert se nam naglo perblishuje, ino mi se na sfrezhno smert perpravljati smiram odlagamo.

1. Kakor valovi bistre vode po gladkim potoki, tezhejo našhe léta, dnevi ino ure smerti napróti; ino kakor jesénski zhaš list sa listam od drevja pada, kaplemo eden sa drugim v' mater zherno semljo tudi mi. Vřako leto jih per dvajset milijonov pomerje, per sheft ino petdeset tavshent jih vřaki den svét sapusti; ino to minuto, ko govorim, bo sheft ino trideset mojih bratov ino sester na semlji besedo Vezhniga poterdilo: „Zhlovek, prah si, ino v' prah se bořh spremenil!“ (I. Mojs. 3, 19.) — Vmreti mormo vři; to naš lařna pamet uzhi, nam sv. pismo prizha, ino vsakdanja řkushuja kashe; tudi zhloveka ni, ki bi to tajil; alj kdaj? kjé? ino kakó? to nam je modra previdnoř boshja perkrila, de bi vsak den v' dobro obernili ino takó shiveli, kakor bi sadni nashiga shivljenja bil. — Vmerli bomo, morebiti letoř, lahko she doneř; ino kdo vé, zhe ravno to uro ne? „Perpravleni bódite, opominja Jesus, vi ne véřte ure, ne dné.“ (Mat. 25, 13.)

Nasha ura bo priřhla kakor tat po nozhi, ki na tihim hiřho podkopá. (Mat. 24. 43.) Nasha smertna ura bo podobna gospodarju, ki pride na řkrivnim, kedar se hlapzi nar manj sanashajo (Luk. 12, 45.); kakor shenin, ki o polnozhi pride, kedar devize, ktere ga zhákajo, nar bolj saspřjo, de ga neřpametne, ki perprávlene niřo, na vselej samudijo. (Mat. 25, 10.) Po vřih teh podobah Jesus uzhi, kako lahko naš smert salese: na polji, kakor domá, na poti, kakor v' pořteli. „Smert zhaka zhloveka povřodi.“ (Sv. Avguřtin.)

2. Kedar naš smert povřodi salesuje, ino ře zhlovek na svéti kakor rořha perkashe, řgine kakor senza, ino řvoje ořtaje nima (Job 14, 20.); o tak ne veshimo prevezh řvojiga řerza na

preminóžhe blagó, ne na posvetne do-
brote. Po nevarnim morji se skos to shivljenje
peljamo; hitro s' svojo barko na terdo skalo
sadénemo, barka nashiga shivljenja se nam sdrobi,
ino vse nasho blago se nam v' globozhino potopi.
Kaj nam ostane od vsiga nashiga premoshenja, kedar
vmerjemo? Shtiri voske dile, en rastergan pert,
pa temna jama; morebiti nam she tega dali ne bojo.
„Goli smo prifhli na svét, goli pojdemo spet istéga
svetá.“ (Pridg. 6, 14.) — Kedar tebe, o zhlovek!
lakomna misel obhaja, ako tebi nevsmileno serze
potrebnim dobro storiti brani, zhe tebe hude shelje
krivizo délati silijo, spomni se, de bosh moral vmré-
ti, ino besedo saslišhati: „Neumnesh! she nizój bo
tebi tvoje shivljenje odvseto; zhigar bo, kar si per-
pravil?“ (Luk. 13. 20.) — Kedar v' tvojim serzi pre-
gresšno poshelenje vstaja, te slabe tovarshije va-
bijo, ino hózhejo v' gréh sapeljati; o le hitro po-
misli na smert, ino vse skušnjave te bojo sapustile.
Kakor tolovaji sa zestoj pred sodnikom beshijo,
takó se hudobe smerti bojijo, ki jih pred oštriga
sodnika peljá. „Per vsem svojim djanji misli, o
zhlovek! na smert, ino vékomaj ne bosh gresnil.“
(Sir. 7, 36.)

3. Saštójn bi pa bila nasha she tako pogosta
misel na smert, zhe se na srezhno smert ne
perpravljamo. — Kaj bosh sazhél, o gréshnik!
ako tebe nevsmilena smert v' pregresšnim shivljenji
salese, kedar v' pijanosti ali v' lovrashtvi shivish?
Kaj bosh sazhela rasujsdana mladina, zhe tebe smert
ravno na nesramnim poti sgrabi, ino is nezhistiga
djanja pred sodbo boshjo peljá? Tvoji sladki tovar-
shi in tovarshize te bojo hitro sapustili; tvoje pre-
grehe se te bojo kakor strupne kazhe oklenile, ino
pójdejo v' dolgo vezhnost s' tebo, tebe na vezhne
zhafe pikat ino terpinzhit, zhe se jih pred smertjo
skos pravo pokoro ino resnizhno pobóljshanje ne
isnebish. — O ne sanashaj se mladénzh na svojo
mlado krí, ne dekliza na svoje rúdezhe lize; pod
kosój tudi mlade roshize padajo, in tudi mladenzhe
pokopat nósiyo. „Bodite perpravleni, klizhe vsmi-
len Jesus, Sin zhloveka pride ob uri (po vas), kedar
vam se bo nar manj dosdévalo.“ (Luk. 12, 40.) —
„Ne odlágajte poboljšanja od dné do dné, de vas

Gospód spati ne najde.“ (Mark. 13, 36.) Ozbistite svetila svojiga serza, napólnite jih s' shlahnim oljam zhednosti ino dobrih dél; o tak pójdejo vaše dushe, kakor modre devize, svojimu nebéshkimu shéninu veselo naproti, ki jih skos smertne vrata v' vezhno veselje popelja. „Ali zhujte tedaj, pravi Jesuf, kér ne véste dneva ne ure.“ (Mat. 25, 1 — 13.)

4. Druga smota je med nami, de se ljudjé samo zhasne, telesne smerti bojijo, dushe smerti pa ne porájtajo, ki jih na vezhno nefrezhne stori; ino ta strashna, nefrezhna smert naše dushe je pregreshno, nespokorjeno shivljenje. O koliko je med nami na trupli shivih ino sdravih, ki so mertvi na dushi; ino kdo se nad njimi rasjoka? — Ako tebi, keršanski ozhe! tvoj ljubi sin sboli ino vmerje, kervave rane dela njegova smert tvojimu serzu, kér je vmerlo prehitro njegovo teló: kedar pa tvoj sin v' hude tovarshije sajde, svojo nedolshnost sgubi, ino vmori svojo dusho, she solse sa njim ne potozhisa. — Ako tebi, keršanska mati! tvojo mertvo hzhér k' pokopu nesó, od shalosti bi si lafe sa njo popipala: kedar jo pa sovrashen sapelivz odpeljá, njej nedolshnosti oblazhilo rasterga, njeno devishko serze prebóde — sa vse to nizh ne rezheshe. Kaj se ne najdejo spázhenne matere, kterim se dobro sdi, de njihove hzhére sa malovreden zhafen dobizhek svojo dusho predajo? — Zhe nam ljubi bratje ino sestře, priyatli ino snanzi odmerjejo, kako milo se sa njimi solsimo. Naj se pa nasshi tovarshi in tovarshize v' gréh sakópajo, dusšno shivljenje, gnado boshjo sgubijo, naš she serze savolj njih ne saboli. — Oh smota, de nje ni vezhi! Ali ni dusha vezh vredna, ko truplo, de naš shivljenje telefa vezh, kakor shivljenje dusšno skerbi? Ali ne vémo, kaj sv. Duh govori: „Pravizhne dushe v' roki boshji pozhivajo, ino terplenje smerti jih doféglo ne bo.“ (Modr. 3, 1.) — „Smert gréshnikov je pa nar hujshi.“ (Pl. 33, 22.)

5. Poglejte, pravijo sveti ozhaki: kakor se je evangeljska vdova sa svojim sinam jokala, ravno takó shaluje sveta mati katolshka zérkev sa gréshniki. S' svojoj ljubesnivoj materjoj jókajmo tudi mi, njeni otrozi, sa svoje brate ino sestře, ki so mertvi

na dušhi. Tudi nafhe solse ne bojo saštojn: vsmilen Jesuf jih savigel ne bo. Kakor je mladenzha mertviga sopet oshivil ino materi dal, se bo tudi na nafhe sgublene brate ino sestire milo oserl, ino jih k' vezhnimu shivlenju obudil. — Kdor pa na svoji dušhi shiví, njemu se telézne smerti ni potreba bati. Vefelo vsak pravizhen s' svetim Pavlam isrezhe: „Kristuf je moje shivljenje, ino moj dobizhek je smert.“ (Fil. 1, 21.) „Alj shivím, Gospodu shivím; alj vmerjem, Gospodu vmerjem. Naj tedáj shivím ali vmerjem, faj sim Gospodov.“ (Rim. 14, 8.)

III.

Kako neumna je velika ptiza, shtruz ali shtravf imenvana, od katere pravijo, de, kedar lovze od dalezh vgleda, ino bi lahko vfhla, le svojo glavo v' germ skrije, ter misli, de je ne bojo vidili, ker ona lovzov ne vidi. Alj lovzi njeni koshat shivot na visokih nogah od dalezh vglédajo, pridejo s' batizami, ino jo vbijejo. — She bolj neumnih je kristjanov veliko, ki se zelo shivljenje smerti pridno ne spómniyo, ino she na smertni posteli jim smerti nobeden v' misel vsetine smé, kakor bi mislili, de jih smert sa to najdla ne bo. Nепrevídена smert pa naglo poterka, jih neperpravlene najde, ino v' strashno vezhnoft pobère. Ne posábiti, ampak védno misliti na smert, na modro shiveti ino srezhno vmreti uzhi.

O sakaj se smerti bojimo, bratje ino sestire moje? ali nismo vsi otrozi Ozheta nebeshkiga? ali niso nebesa nash pravi in stanoviten dom? ali ni smert ljubesniva prijátelza nasha, ki na is ptuje solse doline v' Ozhetovo hifho peljá? — Sa nedolshno mladino je smert boshji angel, ki jo vseme is nevárnosti téga sveta. „Malo shiví, vender veliko zhafa ispolni; sakaj njena dušha je Bogu dopadla, sa to je hitil vseti jo is frede hudobij.“ (Modr. 4, 13. 14.) — Sa pravizhno starost je smert vefela dekla boshja, ki zhloveka na vezher is téshkiga dela saklizhe, iti po vezhno plazhilo. „Slifhal sim glas 's nebés, pravi sv. Janes, kteri mi je rekel: Blagor mertvim, kteri v' Gospodu

vmerjejo! Odslej, rezhe Duh, naj pozhfivajo od svojiga truda; sakaj njih dela grejo sa njimi.“ (Skrivn. rasod. 14, 13.) — Le nespokorjenim gréfhnikam je smert grosovitna napovedvavka strafhne vezhnosti, ki jim neprenéhama klizhe: „Gorjé vam, vi hudobni ljudjé, kateri ste narvifhiga Gospoda postavo sapustili! — Kedar vmerjete, bo pogublenje vafu dél.“ (Sir. 41, 11. 12.)

Dobri otrozi se ne bojijo iti v' hifho svojiga Ozheta, tudi dobri kristjani ne v' hifho vezhnosti k' svojimu Ozhetu domó. — Veselo bomo svojo dusho Bogu isrozhili, ki nam jo je dal; povernili bomo semlji peshizhko persti, katero nam je posodila; sménili bomo to revno zhasno shivljenje s' vezhnim veseljam. — Oh kako bo to veselo, oh kako bo tam lepo! — Le greha se bojmo, tega se varj'mo, ki nam nebesa sapira, pekel odpre, strafhno smert ino nesrezhno vezhnost stori. — O le shivimo takó, de nam enkrat shal ne bo, de smo shiveli! Amen.

XX. Sheftnajsta nedélja po binkofhtih.

Od nespodóbniga bahanja ino potrebné ponishnosti.

Jesuf osdravi vodenizhniga, ino uzht' ponishnost. Luk. 14, 1—11.

Ni gerfhi pregréhe na tém, ne strafhnejí hudobe na unim svéti, kakor prevsetnost; ona ja glava v'fih drugih pregréh, ona je pogublenja sazhetek. To nam prizhajo saversheni angeli, to nam isvirni ali poérban greh osnanuje, ino nam nashe lastno sadershanje kashe. Ravno sa to nam Jesuf v' prizhujozhim 14. evángelji ljubo ponishnost perporózhater naf tajisto v' djanji pokasati posebno uzht'.

I.

V. 1. Nar hujšhi sovrashniki Jesufovi so bili napuhnjeni pismouki, po svojih mislih visoko uzheni moshjé; ino pa hinavski fariseji, kateri so se med vsémi sa nar pravizhnishhi shteli, de so bili ravno vezhi del svetohlinzi: od sunaj sveti, od snotraj pa gerdi ljudjé. Mersélo jim je na Jesufa, kër jim je njih hudobe ozhital, ino od ljudstva bolj spofhtovan, kakor pa oni, bil. Od napuha vneti so ga iskali per vsaki perlóshnosti ob poshtenje spraviti. Ravno sa to so tudi po denashnim sv. evangelji v' njega glédali, na njegovo govorjenje ino djanje sfregli, kedar ga je bil nekdo njih shlahte na kosilo ali obéd povabil, de bi ga kakshne krivize obdolshiti mogli. — Takó po navadi vfi napuhneshi ravnajo. Radi bi se spofhtovali, alj poshtovanja saflushiti jim je preteshko. Satorej druge ponishújejo, sami sebe povishat'. Alj taka vkradena zhaft je ledéna gas (tir), ki se jim ravno takó hitro rastali, kakor farisejam.

V. 2—4. Fariseji so Jesufa dolshili, de sabote, to je Judovske svete nedelje, ne prasnuje, ker té den bolnike osdravlja, ino so s' tém ljudem prizhali, de on ni pravizhen boshji zhlovek. — Ravno je bila sabota; sa to mu vodenizhniga bolnika nastavijo, ino zhakajo, kaj bo s' njim storil. Mislili so: on je vsmileniga serza, hitro ga bo osdravil; alj mi ga bomo savólj sabote, de se je pregréshil. Takó svito so si vbrali hinávzi; alj kdor komu jamo kôple, sam v' njo pade. — Jesuf, njih hudobne sklepe sposnávshi, sanko oberne, ino farisejam nastavi, jih vprasháje: „Ali se smé v' saboto ali v' prasník osdrávljati?“ — Oni si ne véjo pomagati, ino omólknejo. Jesuf ne porajta hudobnih gerdeshov, naj rekó, kar hozbejo; se dotekue bolnika, ino mu rezhe sdrávimu iti. — Takó tudi mi ne vprashajmo, kaj bojo ljudjé rekli, kedar nam je kaj po pravizi storiti, zhe ravno ljudém po volji ní. „Ako bi ljudém vstregli, bi flushavniki Kristufovi ne bili.“ (Gal. 1, 10.)

V. 5—6. Napuhnjenim pismoukam prav ozhitno pokasat', kako nespametno je njihovo prepovedvanje, o prásníkih bolnikam is ljubesni pomagati, jim lepo

perméro dá, rekózh: „Vi uzhite, de se bolniki o sapovedanih prásnikih osdravljati ne sméjo; zhe pa komu is-med vas ofel ali vol v' kapnizo ali v' kako jamo pade, ga vender bres odloga islézhete, naj bo den she takó svet; ino právite, de se to bres greha sgoti. Ali zhlovek ne veljá vezh, kakor ne-umno shivinzhe?“ — Sramovali so se napuhneshi svoje nespameti, ino so molzhali. — Jesuf nam pa s' tém pergodkam lepo pokashe, kako naj svete nedélje ino sapovedane prásnike vredno posvezhújemo. Obiskovati bolnike, jim po samoshenju pomagati, nevédne uzhati, pregréshne svariti: to se pravi boshje dni prav posvezhovati, po tém ko smo flushbo boshjo svešto oprávil. „Zhista ino pred Bogam Ozhetam neomadeshana bogabojezhost je, uzhi sv. Jakop, obiskovati firote ino vdove v' njih nadlogi, ino neomadeshaniga se ohrániti pred tém svétam.“ (Jak. 1, 27.)

V. 7. Pregréshen je napuh v' mislih, gerd v' besedi, nar gerhi pa v' sadershanji, kakor ga tudi per farisejih najdemo. Perve sedeshe so hotli per vsakim omisji imeti, ino so mislili, de toliko vezh veljájo, kolikor vishi sedesh sa misoj imajo. Ali sedesh zhloveku nobene vrednosti ne dá, zhe njo zhlovek v' glavi ino pa v' ferzi s' seboj ne pernefe; povishanje ga le pogosto v' framoto perpravi. — De bi napuhneshov ne rasferdil, jim Jesuf té nauk v' lepi priliki pokashe, ino pravi: „Kedar bo kdo ismed vas na kako shenitnino, ali gostijo, ali kako drugo dobro voljo povablen, se ne spodobí, de bi se na pervo, nar imenitnishi mésto vsedel. Bodi si imeniten, kakor hozhefh, she imenitnishi je lahko povablen; ino ne bilo bi lepo sa tebe, zhe bi gospodar prishel, tebe sa ramo prijel, ino nasaj posadil, rekózh: „Vgeni se temu!“ Kako sram bi te bilo, zhe bi se moral na sadnje mesto vvesti, ki si sebi pervo isbrál. Toliko lepshi bo sa tebe, ako se pametno na sadnje mesto vsedesfh. Zhe si vezhi zhashti per misi vreden, bo prishel gospodar, ino te sa roko na vishi popeljá, rekózh: „Priatelj, le vishe se pomékni!“ To je prava zhasht v' prizho povablenih, ktere ne daja sedesh, ampak bishni gospodar, ki je goste povabil.

Jesuf nam ne perporóžha lashnive, hinavške ponishnosti, de bi nalafh od sadi hodili, glave povéshali, ino sami sebe na glaf ponishovali, sa to, naj bi naf ljudjé po tem bolj shtimali. „Taka hinavska ponishnost, pravi sv. Avgustin, ni ponishnost, temuzh nar hujshi napúh.“ Jesuf naf uzhi, se v' prizho ljudi pametno nositi, ino resnizhno ponishno shiveti; ne iskati svoje zhašti, se ne hváliti s' svojoj uzhenostjoj, ne s' bogastvam, ne s' svojim stanam, ampak lepo ponishno zhákati, de naf bo vezhni Bog povishal, ki naf je na gostvanje v' svoje kraljestvo povabil. Ni ga pod sonzam sadosti uzheniga, ne stanovitno frezhniga. Kar donef imamo, lahko jutro sgubimo, ako nam Ozhe nebesški víga ne ohrani. Baházh pa rad Bogu zhašt jemlje, ino sebi daja; sa to ga pa tudi Bog sapuští, de se nad njim besede Jesufove spolnijo: „Kdor sam sebe povishuje, bo ponishan, ino kdor se ponishuje, bo povishan.“

II.

Kar je per roshi smrad, to je per zhloveku napuh ino bahanje: kar je per roshah shlahen duh, to je per ljudéh ljuba, tiha ponishnost. „Napuh je greha sazhetek, ino kdor mu je vdan, napravi veliko gnusobe. Bogu ino ljudém je sovraš, ino v' prizho obú dela krivizo.“ (Sir. 10, 7.) To sv. Duh govori, ino tega greha se posebno bahazhi deleshni storijo, ki sami sebe hvalijo, ino v' prasnih rezhéh svoje zhašti ishejo.

1. Starishi se radi v' prizho otrók s' svojim premoshenjam, imenitnim stanam, ali s' svojim rodam bahajo, ino svojim mladim korenino napuha v' ferze sadadijo. Otrozi se sazhnó zhres druge svoje tovaršhe povsdigovati, jih sanizhovati, rekózh: „Ali ne vésh, zhigav sim?“ i. t. d. Abotnim (nespametnim) starisham to zelo dopade; pa v' kratkim sazhnó otrozi tudi ozhetu ino materi besedovati, prevsetne odgovore dajati, ino gorjé starisham, zhe samudijo vrashji napúh svojih otrók pokrózhati: nepokórschina bo israffa is njega, ino jim veliko shalosti porodila. „Konja bofh tesko vodil, kteriga prej vkrotil nisi; neisrejen sin ostane

frovina.“ (Sir. 30, 8.) Nar hujšhi konj je per zhlo-
veku napuh.

2. Mladenzhi, zhe ravno niskiga stanu, se sazhnó po gosposko nositi; ni jim vezh po volji ozhetov poshten klobuk, kmetovska fuknja sa nje ne veljá. Vse more biti po novi fhegi na shivoti, pa tudi namesto molitevnihi bukviz kvarte v' rokah, namesto patanoshttra (moljka, ozhenashta) fajfa v' sobeh. Preshtimani so, de bi se odkrili, kedar mémo kri-sha gréjo, ali na poti svojiga gosпода frézhajo; se ne poshkropijo vezh, kedar v' hišho boshjo stopijo, pa tudi ne perpógnejo pred narvishim Gospodam kolena. Kar je lepiga ino poshteniga, jih je fram; pa saprávljati, se prepírati, ino med ljudmi pohuj-shanje délati, to jim dopade. „Alj hudobnih hvala je kratka. Ako bi se ravno bahazh do neba vsdig-nil, ino bi se njegova glava oblakov doteknila, bo na sadno kakor gnoj savershen; ino kateri so ga glé-dali, porekó: Kjé je? — Pregrehe njegove mladosti bojo njegove kosti napolnile, ino v' prahi s' njim pozhívale. — Njegove otroke bo vboshtvo terlo.“ (Job 20, 7. 11.) To je konez bahanja.

3. Mlade déklize se ne nosijo vezh po fhegi svoje poshtene matere; oblazhilo domazhiga perpravila jih ne veseli, kér jih predolgo terpi, ino se vsake kvatre premeniti ne dá. Sa to si omishlu-jejo prishane platnenke, hodijo v' kreshelzah ino rasfhopirih, de bi vlekse sa sebhóy drugih ljudi sa-peljane ozhi. Pa ravno ta gísdava nosha je gladek pot v' nesrezho. Sapeliv svét takih mladenzhiz napúhnjeno serze sa sebhóy potegne, jih sapelja, jim poshtenje ino nedolshnost vseme. Taka lepota ino pa metulov prah, ki ga véter odnese! Vse sapelja-ne ino saframovane, na starost rastergane hódijo. „Napuh hodi pred nesrezhoj, ino povishovanje pred padzam gre.“ (Prip. 16, 18.)

4. Mladi gospodarji ino gospodinje sazhnó po novih fhegah prav mehko shiveti, sa ko-silze sjutraj kavo piti, sa vezherjo si punzhe na-pravljati. Bahajo se s' premoshenjam, se vósijo ino nosijo po gosposko, zhe se njihovim stanu ravno ne spodobí: vse jih napúh nauzhí. Alj skos tako shivljenje domazhe blago svojo zeno sgubí, dnar v' ptuje deshele sgine, ino ljudjé obóshajo, de sami

ne vejo kakó. Kedar she nimajo svoje strehe vezh, sazhnó premishlovati, s' shafstnim serzam rekózh: „Kaj nam je prevsetnost pomagala, ino bahanje s' blagam, kaj nam je perneslo? Vse je kakor senza minulo.“ (Modr. 5, 8. 9.)

5. Shtimanoglavzi, rokodélzi, isflu-sheni sholdnirji (soldati), ino vezh takih ljudi, se hválijo, kaj svéta so obhodili, koliko poskúfili, kaj vse snajo; nemshke besede nalash med sloven-ske vtikajo, ino kedar se s' dobrim hvaliti ne mó-rejo, jih ni fram, se zelo s' svojimi hudobijami bahati. Oni sazhnejo ljudi hudobe uzhati, ktere she nobeden poprej imenovati slifhal ni. Taki bahazhi ze le soseske pohújshajo, rasvadijo mladenzhe, sa-peljajo deklizhe, raskrúshijo sakonske, spuntajo podloshne, ino hozhejo tudi sveto véro satréti. „Njih gerlo je odpert grob; s' svojimi jesiki go-ljufno ravnajo, pod njihovimi shnabli je modróšov strup.“ (Rim. 3, 13.) Taki ljudje so kushji smrad sa zelo deshelo. Veliko neumneshov jih rado poslu-sha, ino hvali njih goljufno modróšt. Alj hitro se bo takim sgodilo, kar je Bog po Mojsefu napove-dal: „Zhlovek, kteri is prevsétnosti kaj prelomi (postavó Gospodovo samezhváje), naj bo she roják ali ptujz (kér se je Gospodu soper postavil), bo is svojiga ljudstva pokonzhan.“ (IV. Mojs. 15, 30.) — Tako stori napuh ino bahanje ljudi zhasno ino vezhno nefrezhne: kdor se povishuje, bo ponishan.

III.

Kakor napuh zhloveka na stermo goro peljá, ga omoti ino v' globozhino nefrezhe pahne: tako naš ljuba ponishnost po lepi, rodoviti dolini vodi, v' kateri bres vse nevárnosti zhasno frezho ino vezhno isvelizhanje najdemo. — Uzhite satorej, vi starishih svoje otroke od mladih nog ponishniga sadershanja. Ne lishpajte jih po abotnih shegah, ino gisdosti jih nikar ne uzhite. Le poshtena obleka kashe pametne ljudi. — Mla-denzhi! bodite pametni, modri ino tibi; nikar se ne bahajte, sakaj: „Bog ino ljudje napuh sovráshijo.“ (Sir. 10, 7.) Nobena rezh val per Bogu ino ljudéh takó prijetnih ne stori, kakor ponishnost. (Sv. Hiron.)

— Ve deklize! poshteno ino ponishno se sader-shite, svoje lepote na fëmenj sapelliviga sveta nikar ne nosite, ino bodite shlahni vijólzi podobne, ki na skrivnim zvetí. Kakor ona vef svoj kraj s' shlahnim duham napolni, tako tudi ve s' svojim poboshnim, pridnim ino ponishnim sadershanjam svojo fofefko rasveselite. Ne bo vaf posabil Bog, ne pravizhni ljudjé; le sapelivost vaf lahko najdlja ino vjéla ne bo, sakaj: „Mresha skušhnjáv, pravi sv. Anton, je po zelim svéti rasprëshena; vsaki se v' njo saplete, le ponishen zhlovek frezhno pod njoj odide.“ — Gospodarji ino gospodinje! ponishno shivite, kakor se vafhimu stanu spodobi, v' katériga vaf je sam Bog postavil. S' premoshe-njam se nikar ne bahajte, fuknje ino mise svojiga stanu nikar ne spremenjujte, de bi sazheli bolj mehko ino predobro shivéti; ne framujte se svojiga stanu, de se Bogu ne saméríte, ino sami sebi ne-frezhne jame ne iskôplete, v' katero bi skos pre-vsetnost padli. Vezh ko imate, vezh dobriga storite, de bote samogli enkrat od svojiga bishovauja odgovor dati. „Ne hvali se moder s' svojoj modroft-joj, ne hvali se mozhen s' svojoj mozhjoj, ne hvali se bogat s' svojim bogastvam; temuzh kdor se hvali, naj se v' tém hvali, de vé, de sim jes Gospód, kateri delam vsmilenje, pravizhnost, ino pravizo na semlji: govori Gospód nebeskkih vojsk.“ (Jer. 9, 23. 24.)

Poglejmo Jesufa, Gospoda nebés ino semlje, kako se je ponishal, je hlapez postal, se je po shegi svojih telesnih starishov nosil, flushil si shivesh s' svojimi rokami (dokler ni uzhiti sazhél), de binam ponishnim, ino v' svojim stani sadovolnim biti pokasal. Ako se s' njim ponishamo, naf bo tudi on povishal, zhasno frezhne, ino vezhno isvelízhane storil. Bog ponishnost ljubi, ino sovrashi napúh. Amen.

XXI. Sedemnajsta nedelja po bin- kofhtih.

Od nevarne samosvoje ljubésni.

*Jesuf uzhí nar vezhi sapoved, ino prizha, de
je Kristuf, Sin boshji. Mat. 22, 35 — 46.*

Poglejte, ljubi bratje ino sestre moje! kako po
dné ljubo sonze zél svét ogréva, ino oshivlja vse
stvari. Njemu je zhlovek podoben, v' kateriga
serzu gorezha ljubésn boshja prebiva. Kakor pa
bleda luna po nozhi mrazhno svéti, ino nobene
toplote ne dá, ravno takó mrazhno ino mlazhno je
shivljenje zhloveka, kateri sam sebe ino posvetne
dobrote vezh ljubi, kakor Boga. Le shaloftna nozh
je zelo njegovo shivljenje. To refnizo vidimo v'
denashnim sv. evangelji.

I.

Od mladiga jutra do terdiga mraka se je trudil
Jesuf, ljudi poduzhiti ino pravo boshjo ljubésn v'
njihovim serzu vneti. Sheljno so ga ljudje poslú-
shali, ino hvaleshno njegove nauke prijémali; le
posvetnih, rasujsdanih saduzejev ino potuknjenih
farisejev se niso njegove besede prijéle. Prevezh so
bili v' posvetne rezhi samáknnjeni, so ljubili sami
sebe ino svoj zhasen dobizhek vezh, ko Boga. Ta
pregresfna ljubésn je oslepila njih pamet, ino oka-
menila njihovo serze; namesto Jesufovih naukov s'
veseljam poslúshati ino v' svojim serzu ohrániti, so
se le prepírali s' njim. — Ravno popréj so Jesufu
fariseji prashanje, de bi ono presodil, dali: Ali so
dolshni zesarju dazjo dajati, ali ne? ino on jim je
po njihovim dnarju ozhitno to dolshnóft sprizhal.
Po tem so mu hotli saduzeji nevmerjzhoft dushe
vtajiti; alj on jim je neumnóft njihovih misel takó
zhedno pokasal, ino dushe vezhno shivljenje toliko

lepo svishal, de se je tudi farisejam, njegovim sovráshnikam, dobro sdelo.

V. 35 — 38. Poslednizh she enkrat fariseji Jesusa ostopijo, ino nekdo smed njih njemu staro prashanje, de bi ga poskusil, ponovi rekozh: „Uzhenik! kaj se tebi sdi, ktera je nar imenitnej ino nar bolj velika sapoved med všemi, katere v' Mojsešovi postavi imamo?“ — Judje so is postáv, ki jim jih je Bog po Mojsešu na gori Sinaj dal, sto ino trinajst sapoved narájtali; pa katera med njimi bi nar imenitnejši bila, v' tem se niso mogli saštopiti; nekteri so to, drugi špet drugo sa nar potrebnjši terdili. — Jesuf jim je na ravnošt odgovoril: „Ljubi Boga, svojiga nar boljšniga Gospoda, is zeligá serza (de ne bosh svojiga serza, ino serzhniga poshelenja med Bogam ino preminozhim svétam rasdelil); is vse svoje dušhe (de bo ona le po svojimu Stvárniku hrepenéla); ino is vse svoje misli (de bosh Boga vedno v' mislih imel, kar koli sazhneš ali nehašh, ino de vse k' njegovi vezhi zhašti štorišu). Ta sapoved je nar imenitnej med všimi; ona je korenina drugih.

V. 39 — 40. De smo dolshni Boga savolj njega šamiga ljubiti, kdo bi to tajil, zhe le nekoliko njega šposná. Alj rešnizhna ljubéš boshja se more v' djanji pokasati, ino pošebno škos to, de ljubimo svojiga blishniga, ki je štvarjen po boshji podobi, savolj Boga, kakor šami sebe, šakaj: „Zhe ne ljubimo svojiga brata, kteriga vidimo, kako bi Boga ljubili, kateriga ne vidimo.“ (I. Jan. 4, 20.) Ša to rezhe Jesuf farisejam: „Šravno perve šapóvedi je pa tudi she druga, takó potrebna ino imenitna, kakor perva, bres katere se perva dopólniti ne šamore: Ljubi svojiga blishniga ravno takó serzhno, kakor šam sebe; vošhi ino štori mu dobro, kedar šamorešh, ravno takó rad, kakor šam sebi. Ako ti Boga zhres vse, ino blishniga kakor šam sebe šavólj Boga ljubíšh, bosh vse druge šapovedi lehko dopólnil; v' téma dvéma so vse šapópádene.“ Tak je šopet s' tem odgovoram Jesuf svojo neškonzhno modróš škasal.

V. 41 — 46. Veliko farisejov se je krog Jesusa nabralo; alj kaj de ga sa svojiga obljúbleniga Mešija niso hotli šposnati, ino so le na pošvetniga,

velizhaftniga vajvoda zhakali. Njih posvetna ljubésn jih je tlepila. To hudo smoto jim je shelél Jesus odvseti, ino pokasati, de je Mesija imenitnisbi kakor David ino vsi drugi kralji; ino de ravno njega lahko po vsih prerokih sa svojiga odreshenika sposnajo, zhe ravno ni njegovo kraljestvo téga sveta. V' to fariseje, ki so se sa posebno uzhene shteli, popra-sha: „Kaj mislite, zhigáv sin bo Mesija, kteriga vi zhakate?“ Vsi so mu odgovorili, de Davidov. Jesus jim rezhe: „Mesija bo moral imenitnisbi biti, kakor David, sakaj David njega, kedar v' duhi od njega prerokuje, v' Pfalmi 109tim svojiga Gospoda imenuje, rekózh: Gospód Bog je mojimu Gospodu (Mesiju) rekel: Vledi se na mojo desnizo (imej nar vezhi oblást), dokler bom svovráshnike tvoje poni-shal, jih storil tebi sa podnoshje (de bojo zhisto pre-magani). — Po téh besedah more biti Mesija boshji Sin, kér ga David, vash nar imenitnejši kralj, sa svojiga Gospoda imá; ne po vashih mislih le Davidove rodvine, kaki gol zhlovek.“

Fariseji niso hotli Jesusa sa boshjiga Sina, ne sa obljubeniga odreshenika sposnati; rajshi so omóknili, ino se ga niso vezh lotili, kaj popra-shat'. Alj mi s' sv. Petram veselo sposnajmo, rekózh: Jesus, ti preljubesnivi uzhenik ino isvelizhar nash! ti si Sin shiviga Boga, ino imásh besede vezhniga shivlenja. Kar si nam ti kakor pervo ino nar imenitnej sapoved isrozhil, hozhmo tudi mi svesto dopolniti: ljubiti Boga zhres vse, ino blishniga, kakor sami sebe.

II.

Nar pervo sapoved, katero je sam vezhni Bog s' svojim lastnim perštam sapisal, je: Ljubi Boga zhres vse, ino svojiga blishniga, kakor sam sebe. „Lete besede, ktere ti dones sapovém, rezhe Gospód, naj bojo v' tvojim ferzu: povéj jih svojim otrokam; premishluj jih, kedar v' svoji hishi sedish, ino po poti grésh, kedar grésh lézh, ino vstaneš; tudi jih na prage ino vrata svoje hishe sapishi.“ (V. Mojs. 6, 5—9.) Glejte, tako oistro je Bog v' ftari savesi Israelzam to sapoved saterdil. Ravno to je tudi Jesus v' novi savesi

kristjanam kakor nar imenitnej sapoved perporozhil. V' sedajnih zhasih pa ljudje to veliko sapoved na robe obrázhajo: ljúbijo sami sebe nar popréj, po tém she le Boga ino blishniga, pa tudi le savólj samiga sebe. V' resnizi se dopolnuje prerokovanje sv. Pavla, ki pishe svojimu ljubimu uzhenzu Timóteju: „Vedi to, de bojo v' poslednih dnéh nevarni zhasi; sakaj ljudi bo, kateri bojo le sebe ljubili, lakomni, bahazhi, prevsétneshi, preklinjavzi, starisham nepokorni, nehvaleshni, hudobni, nevsmileni, nepokojni, opravljavzi, nezhisti, nemilostivi, nedobrotlivi, isdajavzi; — ino bojo vezh ljubili hladnosti, kakor Boga.“ (II. Tim. 1 — 4.) Vse to se med nami godi, ino vsiga je kriva pregréshna samosvoja ljubésni; ona gasi v' zhloveškim serzi pravo shivo ljubésni do Boga ino do blishniga, zhisto ljubésni v' zhasno dobizhkarijo spremeni, sadnizh pa sama sebe goljfa, ino nar bolj na sgubi ostane.

1. Kdor sam sebe nespametno ljubi, v' njemu prave ljubésni boshje ni; tak zhlovek sam sebe ima sa svojiga perviga boga. Vse, kar opravlja, stori ali sa svoj dobizhek, ali pa sa svojo zhasi; sa boshjo zhasi njemu ni mar, zhe svoje polek ne najde. On le samo tistokrat móli, kedar mu je sdravja, ali kake zhasne dobre potreba, ktere mu rasen Boga nikdo dati ne samore. Zhe kaj s' enoj rokoj v' bógajme dá, ali sa boshjo zhasi kaj maliga stori, shé s' drugoj rokoj zhaka, de bi mu Bog hitro vse desetkrat povernil. On ne flushi Bogu, kakor dober otrok, is same zhiste ljubésni, ampak kakor malovreden sushen sa zhasno plazhilo. Ako bi ne bilo pekla, ne nebés, bi na Boga ino njegove svete sapovedi nizh ne porajtal. O kako flaba je taka ljubésni boshja! Tak zhlovek ne ljubi Boga, temuzh le to, kar njemu Bog dá; preminozho stvar rajshi ima, kakor pa Stvarnika; ino to je nar hujshi malikvanje. Koliko je pa takih ljudi med nami! — V' Aleksandriji, v' velikim mestu na Egiptovskim, se je eniga dne neka shena perkasala, ino je v' eni roki verzh vode, v' drugi pa gorezho baklo imela. Na oprashanje, kaj to pomeni, je ljudém odgovorila: „S' tój luzhjoj bi nebésa sashgala, s' tój vodój pa peklénski ogenj pogasila, naj bi ne ljubili vezh Boga samo v' saupanji nebésškiga povrazhila, ne

v' strahu, pred peklam, ampak le samo sa to, kér je on nar vezhi lepota ino dobrota, sam na sebi vse ljubeshni vreden. — Blagor zhloveku, kateri vse is zhishte ljubeshni boshje stori, ino hudo voljno poterpt; ljubeshni boshja je zhishto slato, ki daja zhloveshkim délam pravo vrednost sa vezhno shivljenje. Kar pa zhlovek bres ljubeshni boshje stori, nima pred Bogam nikakshne vrednosti. „Ako je sa zhloveka vel dobizhek, Boga ljubiti: takó je sa zhloveka nar hujshi shkoda, nespametno sebe ljubiti.“ (Sv. Leon.)

2. Zhlovek, ki sam sebe nespametno ljubi, nima nobene prave ljubeshni k' blishnimu; bres nje pa zhasne frezhe ino vezhniga isvelizhanja ni. — Zhe ti, o kristjan! samo tiste ljubish, ki tebi kaj dobriga storijo; samo takim rad pomagash, per katerih se na dobro povrazhilo sanashash, kar betva kershanske ljubeshni v' tvojim serzu ni; sakaj to tudi nevérniki storijo, pravi Jesus. (Mat. 5, 47.) Ino ta dobizhkarija posvetne samo-svoje ljubeshni nar vezh hudiga na svétu isvali. — Oblastniki, ktere pregréshna ljubeshni do sebe gospoduje, ne sposhtújejo svojih podloshnih sa svoje ljube brate ino sestre, ki so po boshji podobi vstvarjeni, od Jesusa Kristusa odresheni, ino ravno takó kakor oni v' nebeshko kraljestvo poklizani; ampak imajo jih kakor najeto shivino le sa svoj posveten dobizhek. — Sodniki, od samo svoje ljubeshni slepi, ne fodijo po pravizi vezhnih postáv, ktere je Bog ljudém v' isvelizhanje isrozhil, ampak le po plazhili, kakor jih podkupish. — Gospodarji ino gospodinje, od nespametne ljubeshni de sebe vnéti, ne skerbijjo sa frezho ino isvelizhanje svojih domazhih, le lasten dobizhek jim je na serzi. Dokler jim drushinzhe déla, ga radi imajo, kedar ne more délati vezh, mu slovó dajo; ali sdravje, shivljenje, telo in dussho sgubi, téga jim ni skerb, de jim le delo opravi. — Hlapzi ino deklee, od take ljubeshni do sebe pijani, ne flushijo savólj Boga, svojiga perviga gospoda ino plazhnika, témuzh sa samo obljubleno zhasno plazhilo; ne glédajo na dobizhek svojiga gospodarija, si ne persadévajo njega shkode varvati, ino délajo samo takó dolgo pridno in svesto, dokler gospodar ali gospodinja sa njimi stoji. — Takó sgine svestoba, vsmilenje, dobrotlivost ismed

takih ljudi; savid, goljsija, in vsakotere krivize med njimi gospodarijo; takó pregrešna samo-svojna ljubésn vse dobre prijatele pomori, ino vsmilene dobrotnike pobije. Premoshni sami sebe, kakor bogatinz v' sv. evangélji, bres vsmilenja gostijo; vboshni pa s' revnim Lazaram bres pomozhi sdihujejo. Takó gospodari zherna mati, nespametna samo-svojna ljubésn. Alj ona ni ljubésn, ampak samo-svojno nar hujshi sovrashtvo. Njo sv. Tomash Akvin isvirk vliga hudiga imenuje, is kteriga, dokler tezhe, le kuga nesrezhe isvira. „Njene déla, déla mesa, so snane: nezhistost, sovrashtvo, sdrashbe, jése, bôji, raspertije, nevoshlivosti, pijanosti, poshréstnosti, ino kar je vezh tákiga. Od takih dél vam napréj povém, govori sv. Pavl, de, kateri take rezhi délaajo, ne bojo kraljéstva boshjiga doségli.“ (Gal. 5, 19. 21.)

3. Zhlovek, kateri sam sebe pregréšno ljubi, tudi pravo kershanško ljubésn do sam sebe sgubi, je zhasno ino vezhno nesrezhen; nar bolj nesrezhen sa to, ker svoje nesrezhe ne vidi. — Slepa ljubésn do sebe, tebi, o zhlovek! lastne slabosti ino pregréhe sakriva, de jih ne sposnásh, ino ne poboljšash; ona tvoje dobre lastnosti prehvali ino prezení, de se prevezh sam v' sebe sanesesh, ino se ogoljšash. — Ona tebe sapeljuje, de blishniga slabo sodish, se zhres druge povsdiguješ, ino sebi sovrashnike délash, ki bojo tebi jamo iskopali, de bosh v' njo padel; ona naredí: „De ne vidish téga, kar jè, ino vidish to, kar ní.“ (Tertuljan.) — Hudobna samo-svojna ljubésn tebe per Bogu ob vse saflusheje spravi. Karkoli dobriga storish, ako is ljubésni do Boga ne storish, per Bogi plazhila nobeniga nimash, dokler je tebi le posveten dobizhek na misli. — Pregréšna samo-svojna ljubésn tvoje ferze v' posvetno blago ino zhasne do brote sakopá, de le posemeljsko ishesh, vezhno pa posabissh; ona tebi zelo veselje do lepih nebéf pogassi, de rajshi nebesško kraljéstvo sguabissh, ino v' pekel gressh, kakor bi svojimu spazhenimu poshelenju kaj pertergal. — Neumna samo-svojna ljubésn gréshnika tak strashno omoti, de poslednizh zelo Boga sanizhuje, febi malika na

altár svojiga serza postavi, katerimu zhasno frezho ino vezhno isvelizhanje daruje. Tako ima lakomnik duar, nezhistnik nesramno slado, ino pijanz vino sa svojiga boga, katerimu sdravje, shivljenje, telo ino dusho predá. Tak zhlovek hozhe vse ljudi sa svoje lushne imeti, zelo vezhniga Bogá sa svojiga hlapza; on misli biti sam svoj bog, in hozhe, de bi se njemu vse po njegovim poshelenju sgodilo; alj ravno sa to bo od ljudi sovrashen, ino savershen od Bogá. „Bil je bogat mosh, Jესuf perpoveduje (Luk. 16, 19.), v' shkerlát ino tenzhízo se je oblahil, ino se vsaki dan obilno gostil. Vbogi Lazar je pred njegovimi durmi ves v' bolezhinah leshal, alj she drobtín, ki so od mise bogatina pádale, mu ni nihzher dal. Psi so vezh vsmilenja imeli, in so reveshu rane lisali.“ — Glejte gerdó samo-svojno ljubésni! „Alj vmerl je vboshez, (ki je is ljubésni v' Boga vse voljno poterpel,) ino angeli so ga neshi v' nebeshko veselje. Vmerl je tudi samo-svojin bogatin, ino je bil v' pekel sakopán.“ Glejte pregréshne samo-svojne ljubésni grosóviten konez! — Kdor sam sebe nespámetno ljubi, gréshi soper Boga, soper blishniga, ino soper samiga sebe; in to ni ljubésni, temuzh nar hujshi sovrashtvo. „Kdor gréh ljubi, sovrashi svojo dusho.“ (Pl. 10, 6.)

III.

Ni zhloveka pod sonzam, de bi sovrashnikov svojih ne imel; tudi mi, bratje ino sestře moje! nisimo bres njih. Nar hujshi sovrashnizo pa vsaki v' svojim serzi ima, nevarno samo-svojno ljubésni. Kdor koli samiga sebe dobro posná, se more s' sv. Pavlam milo potoshiti: „Postava boshja mi dopade po notrajnim zhloveki; alj zhutim drugo postavo v' svojih udih, ki se postavi mojiga duha vstávlja, ino me v' postavi greha vjétiga ima, kateri je v' mojih udih. Jes nesrezhen zhlovek, kdo me bo reshil telefa smerti? Gnada boshja po Jესufu Kristufu, Gospodu nashim.“ (Rim. 7, 22 — 25.) — Tudi mi premagajmo svojiga snotrajniga sovrashnika s' boshjoj pomozhjo! K' temu pa nam je potrebno trojno isvelizhanfko oroshje:

1. Premišljujmo skerbno sami sebe, isprashujmo dobro svojo vést, de homo sami sebe prav spoznali, ino naš sapeljiva ljubésni goljfal ne bo. „Zhujte ino molite, de v' skushnjavo ne padete.“ (Mat. 26, 41.) — „Vlak je skushan, od svojiga lastniga poshelenja vlezhen ino vablen.“ (Jak. 1, 14.)

2. Premagujmo sami sebe, svojo slabo poshelenje, ino ne storimo nizh po svoji spazheni volji. — Kedar je délo teshko ino se nam vstavlja, posilimo se, ino ga sgotovimo. Zhe nam je kakšno veselje prekladko, pertergajmo si ga, de homo mozhni postali v' vslih potrebnih rezhéh, sami sebe premagati. „Kdor hozhe sa menój priti, naj sam sebe sataji, ino sa menój hodi (Mat. 16, 24.); ino kdor sam sebe (preveliko samo-svojno ljubésni) premaga, je boljši, kakor tisti, ki mésta premaguje.“ (Prip. 16, 32.)

3. Storimo vse is zhiste ljubésni boshje; ljubimo sami sebe, ino tudi blishniga le savólj Boga. „Toliko bolj sam sebe vsaki ljubi, kolikor bolj, sa ljubésni boshje del, sam sebe ne ljubi.“ (Sv. Leon.) Le is ljubésni boshje isvira prava ljubésni blishniga, ino ljubésni svojna.

Kakor se roshe v' svojim zvetji po sonzu obrázajo, ino romeno sonze v' njih juterni rosi vtrinja se: takó povsdigujmo tudi mi is doline sols le kvilsko svoje serze k' svojimu Bogu, dokler naš tamkaj sdrushil bo v' svoji vezhni ljubésni, sakaj: „Bog je ljubésni; ino kdor v' ljubésni ostane, v' Bogu ostane, ino Bog ostane v' njemu.“ (I. Jan. 14, 6.) Amen.

XXII. Osemnajsta nedelja po bin- kofhtih.

Od sadershanja bolnikov.

*Jesuf osdravi mertvovudniga zhloveka. Mat.
9, 1—8.*

Dvojna bolésni vef zhloveshki rod sadeva: dushna ino telésna; sploh vsaki zhlovek jo okusha, naj shé velizhaftno na tronu sedi, ali v' prahu svoje niskote prebiva. Telefni beteshi nam vefelje grenijo, ino zhafno shivljenje krájshajo; alj she hujshi so dushne bolésni, pregrehe, ki nam posvezhujozho gnado boshjo jemljó, ino naf ob vezhno shivljenje spravljajo. Jesuf, nafh svelizhar, je prishel obedvojno osdravljat, truplo bolesni, ino dusho pregrehe réshit, kakor ga v' denashnim sv. evangelji vidimo.

I.

V. 1. V' Betlehemu rojen, v' Nazareti isrejen, je shivel Jesuf v' svojo trideseto leto per svojih telésnih starishih. Kedar je ozhitno uzhiti sazhél, si je salo mésto Kapernaum sa svojo stajo isvoljil. V' njem je nar pogoje uzbil, zhudeshe delal, v' ono se je nar rajshi is drugih krajov povernil; sa to se je njegovo mésto imenovalo. Tudi po denashnim sv. evangelji se je is kraja Gerasenarjov po Galilejskim morji v' to svoje mésto perpeljal. Ino kakor hitro ljudjé svéjo, de je spet domá, se jih vse okoli njega tère, ki njegove nauke poslúshajo, ino zhudeshe glédajo. — Mertvovuden mosh sa Jesusa své, ino tudi sheli, do boshjiga sdravnika priti. Sam na noge stopiti ne more, sakaj mertvi so njegovi udje bili; profi satorej svoje prijatle, ino shtirje moshjé njega primejo, ter ga na posteli do hishe sanesó, v' kateri je Kristuf uzhil, ino zhudno osdravljat. Ljudjé so zelo hisho takó sarinili, de ni bilo

mogozhe do Jesufa priti, ki je v' fredi poslopja na lepim dvori uzhil. Dobri moshjé bolnika po utopnizah ali shténgah na streho ali na dile sanesejo. Strehe so v' tajstih krajih ravne ino lepo nadelane, po katerih se lahko sprehájajo. De bi kdo is strehe ne padel, so nekoliko osidane. Téga osida nekoliko verh dvora rasderó, ino bolnika na vervih ali shtrikih varno ravno pred Kristufa poloshijo. (Mark. 2, 3. 4.) — Komu ne dopade ljubesniva postrésiba vsmilenih moshov, ino terdno saupanje révniga zhloveka? O naj bi tudi mi imeli takó shivo saupanje v' boshjo pomózh, kedar nje potrebujemo, pa tudi toliko vsmilenja s' svojim blishnim, kedar v' teshavah nashe pomozhi potrebuje!

V. 2. Pregreha je pogosto korenina hude telésne bolésni. Jésavzi, pijánzi ino nezhistniki po navadi sami sebe ob sdravje ino shivljenje perpravijo. Tudi mertvovudni zhlovek je bleso rasujsdano ali poshréshno shivel, ino je mertvovuden postal. — Jesuf sposná njegovo pobóljshano serze; vidi, de bolnik ino njegovi prijateli v' njega terdno vérjejo, ino svesto saupajo; satorej nar prej njegovo dusho osdravi, rekozh: „Saupaj moj sin, ino potalashi se; tvoji grehi, s' katerimi si sebi bolésn napravil, so ti odpushteni!“ — Kako vesele so té besede Jesulove vsakimu spokorjenimu greshniku! „Saupaj moj sin, moja hzhér! tvoji grehi so ti isbrifani!“ Takó potolashijo tudi namestniki boshji objókane pobóljshane greshnike, ino jih v' iménu Jesufa grehov odvéshejo, kér je on jagne boshje, ki sveta grehe odjemle.

V. 3. Rasveselilo se je bolniku shalostno serze, ohladila se njemu pekozha vést; she bolj terdno je saupal, de mu bo Jesuf tudi telésno sdravje dal, kér mu je dusho osdravil. Tudi vsi poshteni ljudjé, obljudim, so se rasveselili; alj nevozhliivi, shtimani pismouki, serditi Jesufovi sovráshniki, so njega pilano gledali, ino v' svojih mislih hudo oblodili, de je preklinjavez boshji, kér se slobi, ljudém grehe odpushtati, kar le sam Bog samore; sakaj oni she niso slishti hotli, de bi Jesuf bil Sin boshji; zelo sa greshnika njega imajo. Ozhitno njega obrezhi si ne upajo; alj toliko gerfhi ga v' svojim hudobnim serzi obfódijo. Jesuf je prizhal s' svojimi zhudeshi, ino je v' svetim písmi pokasal, de je boshji Sin.

Ravno per tej prilóshnosti je pa posebno svojo boshjo vřigavédnost ino svojo vřigamogozhnost takó ozhitno rasodél, de mu je vřaki vérvati moral.

V. 4—7. Pokasat' svojim sovrashnikam, de tudi njih nar škrivniřhi misli vé, jih ořtro nagovorí: „Sakaj vi od mene v' svojih ferzih kaj takó strařhniga mislite, kakor bi Bogu zhařt jemál, ino sebi boshjo zhařt dajal, kakor bi meni se ne spodobila? Povéjte meni, ki pravite, de nimam oblasti grehov odpufhati: ali je kaj manjšhi oblářt, bolnika s' samoj toj besedoj: Vřtani, ino hodi! osdraviti?“ Morli so sposnati, de je vse eno le boshja mozh. — „Zhe je tedaj eno kakor drugo le golo boshje délo, govori Jesus na dalej, takó poglejte, de imam oblářt, gréhe odpufhati, kakor bolnike s' besedoj osdravljati, zhe me ravno le sařina zhloveka imate!“ Na to se k' mertvovudnemu oberne, ino mu s' vřigamogozhnim glařam vřashe: „Vřtani, sadéni sam svojo pořteljo, na kateri so te perneřli, ino néři jo sdrav na svoj dom!“ Ko bi trénil, bolnik po konzuzi skozhi, ino néře veř prerojen veřele svojo pořtel domú. — Kdo bi ne sposnal Jesufa boshjiga řina, kdo bi ne hvalil njegove vřigamogózhnosti ino modróřti!

V. 8. Ozhiten zhudesh je sovrashnike Jesufove preprizhal, de ima boshjo oblářt; móľzhali so, ino řram jih je bilo. Alj lepo se je sařvétila Jesuřova velikořt. Trume ľjudi řveta grořa opade, řliřhati ino viditi toľko zhudne rezhi. S' veřelim řerzam so hvalili ino zhařtili Boga, ki je dal toľko oblářt, de se ľjudém grehi odpufhajo, ino bolniki takó zhudno osdráľljajo. — Tudi mi řmo dolřni hvaliti Boga — Jesufa boshjiga řina, ki je isrozhil naméřtnikam svojim oblářt, gréřnikam grehe odpufhati, ino osdravljati bolno duřho; dal nam pa tudi sdravnike ino pomózh, sdraviti bolno teló.

II.

Veliko je med nami bolnikov na duřhi, zhe ravno njih bolésni ne vidimo; pa tudi na trupli se velíko bolnih med nami snajde, ki so řkos svojo pregréřšno řivlenje řboléli; sakaj nefreřzni grehi řo nevřmileni trinogi (grořovitneshi), ki duřho mo-

rijo, ino škos ravno to tudi truplu bolésni napravljajo. — De bi dušho osdravil ino vezhne smerti reshil, neskonzhno moder Bog zhloveku telésno bolésno poshle; ino dokler dušha ne osdravi, tudi truplo sdraviti nize ne pomaga. — Tudi naš bo dober Bog préj ali shléj s' bolesnjoj obiskal; potreba je, de se perpravljamo. Iskali bomo sdravil (vrazhtva, arznéj), alj lahko, de prave pomozhi ne bomo najdlji. Satorej vam shtiri posebne sdravila podám sa dni bolésni ino terplenja, hres katerih bi vam vse druge sdravila nize ne pomagale:

1. Pervo sdravilo sa bolnika potrebno je posvezhujozha gnada boshja, ki dušho sdravo ohrani, ino telésno sdravje podpíra. — Pogosto telésno sdravje zhloveka od Boga lozhi, kedar škos gréshno djanje gnado boshjo sgubí; telésna bolésna pa gréshnika sopet k' Bogu perpeljá, ako se le bolnik boshji milosti terdovratno ne vstavlja. Blagor bolniku, ki je v' stanu posvezhujozhe gnade boshje; njemu njegovo bolénje ne bo k' smerti, ampak v' isvelizhanje dušhe; pa tudi telésne sdravila mu bojo teknile s' boshjoj pomozhjoj, sakaj: Bog je bolésni ino sdravja golpód. „On rani ino zéli, on vdari ino njegova roka bo sdravje dala.“ (Job 5, 18.) — Kakó nekeršhanško je satorej sadershanje nekerih sedajnih kristjanov, ki se v' svoji bolésni s' Bogam spraviti na sadnje odlágajo, ino se svetih sakramentov vezh kakor smerti bránijo. Jesuf nam ne pernese smerti, ampak shivlenje; ino kdor njega vredno pod svojo streho vseme, nar boljshi pomozhnika per sebi ima. „Pridite k' meni vsi, ki se trudite, ino ste oblosheni, ino jes vas bom poshivil“; takó vabi všmileni Jesuf vse, posebno pa bolnike, k' sebi. (Mat. 11, 28.) — O ne brani se, réven zhervizh! svojiga boshjiga pomozhnika, ne odlagaj od dné do dné se s' Bogam správiti, kakor hitro sbolish. — Poklizhi bres všiga odloga oblastnika boshjiga, sposnaj bolezhine svoje dušhe, ino jih objokaj, de bosh sashishal vesél glas: „Saupaj moj sin, moja hzhér! tvoji grehi so ti odpusheni.“ — Prosi po tem, naj pride pod streho tvojiga slabiga shivota v' svetim réshnim Telefí boshji sdravnik, naj rezhe lamo s' enoj besedo, ino nar prej tvojo dušho osdravi; osdravi pa tudi tvoje teló, ako je tebi k' is-

velizhanju. — Puſti ſe djati v' masilo ſvetiga olja, kakor te ſveta katoliſhka véra uzhi, de bo tebi boljšhi. (Jak. 5, 15.) Glej, takó boſh previden v' ſtani gnade boſhje nebeſhki mir vſhival, tolashenje Goſpodovo bo v' tvojim ſerzu prebivalo, ino tudi tvoje terplenje bo tebi ſladko. Ali ſhe po tem v' Goſpodi oſdraviſh ali vmerjeſh, frezhen boſh.

2. Drugo ſdravilo, ſa bolnika vſelej potrebno, je terdno ſaupanje v' vſigamogózhniga Boga, v' Jeſufa Kriſtufa boſhjiga Sina. „Saupaj moj ſin, moja hzhér! tvoja véra je tebi pomagala:“ takó je govoril Jeſuf, kedar je bolnike oſdravljal. Shè ſmiram je on ravno tajſti vſigamogozhen ino vſmilen Goſpód, kateri je v' ſv. evan-gelji mertvovudu rekel: „Vſtani ino hodi!“ ino bolnik je bil ſdrav. Alj terdno kerſhanſko ſaupanje, to je tajſti ſveſt prijatel, ki k' vſigamogozhnimu pomozhniku po vſmilenje gre, ino nam od njega ſdravje perneſe. — Bolniki v' ſvojih teshavah vezhí-del dvojno greſhijo: eni premalo v' Boga ſaupajo, ino ſe le ſanáshajo na ſamo zhloveſhko pomózh; drugi zhákajo, de bi Bog s' njimi zhudeshe delal, ino ſa to zhloveſhko pomózh ſamudijo. V' reſnizi je Bog nar boljšhi ino prvi pomozhnik, ino pred vſém ſe morimo k' njemu obrniti; alj on ima na ſvéti ſvoje naméſtnike, ne le ſa duſho, ampak tudi ſa truplo; njim je dal uzhenóſt, bolnikom pomagati. Satorej je

3. Tretje ſdravilo bolnikom potrebno: prave pomozhi iſkati, ſdravnika poklizati, ino ga lepo vbógati. Koliko bolnikov ſe ſdravnika bolj boji, kakor ſmerti, ki ne pomiſlijo, kaj ſv. Duh govori: „Spofhtuj ſdravnika ſavólj potrebe, ſakaj Narviſhi je njega vſtvaril.“ (Sir. 38, 1.) Veli-ko jih je, kateri ſdravila ſanizhújejo, kér ne véjo, de je Narviſhi is ſemlje ſdravila ſtvaril, ino pame-ten zhlovek ſe tiſtih branil ne bo. (Sir. 38, 4.) She vezh ſe jih najde, katerim ſe bolj dnarja mili, kakor pa ſdravja ino ſhivlenja; ſa to odlágajo do ſadniga, ſe s' ſdravnikom poſvetvati (porátati), dokler jim ſhe pomagati vezh ni. H' zhemu bo takim dnar, ako jim ſdravja pomanka, ali pa jih ſmert pobóre? „Boljšhi je vboshez, ki je ſdrav ino mozhen, kakor ſlab bogatin, od bolesni nadleſhvan.

Sdravo shivljenje v' svetoſti ino v' pravizi je boljſhi, kakor vſe slato ino ſrebro. Ni bogaſtva zhres bogaſtvo ſdráviga ſhivota.“ (Sir. 30, 14. 16.) Kdo bi verjel, de ſe zelo kríſtjani najdejo, ki v' ſvojih bolésnih predersno v' Boga ſaupajo, rekózh: „Ako je boſhja volja, bom oſdravél; zhe boſhja volja ni, mi tudi ſdravnik s' vſémi ſdravilami ne pomaga.“ Alj, kakor neſkonzhno moder Bog lenuha bres dela nozhe ſhiviti, tudi bolnika bres njegove ſkerbi oſdraviti nozhe; le zhlovéſhkimu pravizhnimu trudu frezho dá. „Sa to je Narviſhi ljudém ſnanje dal, de bi ga v' njegovih zhuda polnih délah zhaſtili.“ (Sir. 38, 6.) Kdor v' bolesni ſa ſvoje ſdravje ne ſkerbí, ſam ſebe mori. — Satorej ſv. Duh opominja: „Sin! ne ſapuſti ſam ſebe v' ſvoji bolesni, ampak proſi Goſpoda, ino on te bo oſdravil“; (zhe ravno ne s' zhudesham, vender s' ſdravilam. Sir. 38, 9.) Poiſhi ſi modriga ſdravnika, preſkerbi ſi potrebnih ſdravil. Ako oſdraviſh, ſaj niſi ſhivljenja predrago kupil, ino premoſhenja niſi ſapravil; zhe ne oſdraviſh, ſaj dopolnil ſi ſvojo dolſhnóſt, lahko boſh ymerl, ino Goſpód bo tebi vſe povernil. — Kakor pa vſaka bolésn ni na ſmert, tudi vſaka oſdráviti ni, kakor bi zhlovek hotel; ſatorej je

4. Shterto ſdravilo bolniku potrebno: ljuba poterpeſhlivoſt, de ſe v' voljo boſhjo podá, zhaka, de bo ſtoril Bog, kar bo prav. Poterpeſhlivoſt bolniku teſhave polajſha, ino mu vezhno plazhilo ſaſluſhi; nevoljnoſt mu bolezhine pohujſha, ino vezhen ſaſluſhek ſapravi. „Najde ſe doſti ljudi, pravi ſv. Kriſoſtom, ki ſe hitro hudovati ſazhó, zhe jih kaka bolésn ſadéne. Oni ſzer teſhave preterpijo, alj bres vſiga dobizhka. Kaj delaſh, o zhlovek, de ſvojiga dobrotnika, varha ino odreſhenika (ſkos ſvojo nevoljo) preklinjaſh? Ali ne viidiſh, kaj ſkos to ſgubiſh? Ali miſliſh ſkos ſvojo hudovoljo ſebi hudo pomanjſhati? Ti ſi hudo le povezhaſh, ino ſvoje bolezhine pohujſhaſh.“ — Naſhi ſtorjeni grehi ſo naſhi dolgi; poterplenje v' bolésni je gotov dnar, s' katerim jih plazhujemo, ino ſhé na tem ſvétu, kolikor mogozhe, ſadoſtujemo, ako le voljno terpimo. „Boljſhi je pa, tukaj zelo ſhivljenje narhujſhi bolezhine imeti, kakor na unim ſvétu eno ſamo uro terpeti“, uzhi ſv. Avguſhtin. Sa to je ſv.

Lidvina ofem ino trideset lét nar hujšhi bolezhine preterpela, ino veselo hvalila Boga, de ji dá nebéša flushiti, sakaj: „Terplenje sedajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera se bo nad nami rasodéla.“ (Rim. 8, 18.) — Sa to je sv. Teresija v' svoji dolgi bolésni Jesufa vedno profila: „Gospód! alj daj mi terpeti alj vmréti.“

Ti, keršhanška dušha! tolikokrat nevoljno barash, sakaj te Bog toliko terpéti pušti? „Sa to, pravi sv. Krisostom, de svoje pregrehe poplazzhash, ali si pa sashushish vezhi plazzhilo.“ — „Moj sin! je rekel svoje dni star pushavnik svojimu mlajšhmu tovarshu, ki mu je toshil, de je boln: zhe si ti dobro slato, se bosh skos bolésn poskusil; ako si pa s' shlindroj obdan, se bosh skos bolésn ozhishil.“ — Ti toshujesh, de tebi jesti ino piti vezh ne dišhi; alj kaj bi pa bilo, naj bi tebi dišhalo, pa bi savshivati ne smel? Pameten post ino modro sdershanje sdravje redita. — Ti toshish, de so se tebi grenke sdravila vgábile, ino jih vezh piti ne moresh; alj kako bi one tebi pomágale, zhe bi tvoji bolesni soperne ne bile? Hudo se le s' hudim premaga. — Ti sdihujesh, de spati ne moresh, ino zele nozhí prebedish. Ref, de je hudo jezhati ino milo sdihovati, kedar drugi sladko spijo; alj kaj bi nam pomágalo mirno spanje, ako bi nesfrezhno saspali na vezhno? Le en zhasék she voljno zhujmo, saj bomo skoraj v' vezhnim miru pozhivali! — Ti se pertóshish, de je tvoja bolésn takó dolga? Alj premisli, kako hitro tezhe tvojiga shivlenja zhas, ino s' zhasam tudi tvoje bolezhine! Kar si preterpel, tebe vezh ne boli, prihódniga she ne obzhutish; le prizhujozhe te boli, pa tudi to bo hitro minulo. Ino kakó bosh enkrat vesel, kedar bosh frezhno ino veselo vse prebil! „Boljšhi je skos bolésn v' isvelizhanje iti, kakor sdrav vékomaj pogublen biti.“ (Sv. Avgushtin.) „Nasha sedajna zelo kratka ino lehka nadloga nam pernese vezhno ino zhres méro visoko zhasi, ki vse prevaga.“ (II. Kor. 4, 17.)

III.

Ljube dušhe! kdo is med nas si she ni bolésni skusil, ino kdo more rezhi, de si she skushal ne

bo? O tak užimo se, tako terpeti, de nam ne bo v' pogublenje, ampak v' vezhno svelizhanje! — Varj'mo ljubo sdravje, dokler ga imamo, saj je eno na semlji nar draji blagó; ne v'trafh'mo se pa tudi bolesni, saj je tudi ona le dobrota nefkonzbne previdnosti boshje sa naf. — Ako sbolímo, skerbimo ípet osdravéti. Le storímo mi to svoje, storil bo tudi Bog to svoje. Naj naf v' bolesni vse sapusti, le ljuba poterpeshlivoft nikar!

Kedar homo bolni leshali, in se nam hudo godila bo, o ne daj Bog, de bi zhres njega mermrali, ali pa nevoljni bili. S' hvaleshnim ferzam vsaki den roke povsdignimo, rekózh: „O bodi Bog hvalen sa vse krishe ino teshave moje bolesni; saj me dober Ozhe tēpe, sa to, kér me ljubi.“ — Kedar se nam bolésn pohujsha, ino naf nevolja premaguje, nikar ne obupajmo. Globoko is svoje slabosti sdihujmo v' visoko sveto nebó: „Gospód, zhe meni bolezhine pomnoshish, mnoshi mi tudi poterpeshlivoft, de jih vse voljno poterpim!“ — Ako bi radi sopet osdravéli, ino terplenja resheni bili, le kakor Jesus v' verti na oljki gori sdihujmo v' svojih teshavah tudi mi: „Ljubi Ozhe, zhe je mogozhe, vsemi od mene té grének kelh mojiga terplenja; alj ne moja, ampak tvoja sveta volja naj se sgodi!“ Amen.

XXIII. Devetnajsta nedélja po bin-kofhtih.

Od oblazhila.

Evangelj od kraljéve shenítnine, ino svatovskiga oblazhila. Mat. 22, 1—14.

Lepe so svete nebésa, neisrezhenó veliko je nebeshko veselje; ino blagor nam kristjanam, ki smo

na tajisto povableni. Alj svete nebéfa se na zésti ne poberó; kdor hozhe v' svet raj priti, ne smé po shégi rasujsdaniga sveta shiveti, temuzh more svojo dúsho s' svetimi zhednostimi lépshati, ktére naf nebeske svatovshine vredne storijo. To naf Jesus po priliki ali perglihi od imenitniga kralja uzhi, ki je svojimu sinu veliko shenitvanje napravil, ino veliko svatov povabil.

I.

Sapstónj se je trudil boshji uzhenik ze le tri leta, terdovratne Jude poboljšhat', ino v' narozhje svoje svete vére perpravít': le malo se jih je preobernilo. Prevsetni poglavarji ino fariseji so vezhi del vsi Jesufov nauk terdovratno samezhovali. Kedar se she Jesuf is med njih odpravlja, jim hozhe hudobo njih terdovratnosti ino pa strashno fhtrafo, ktera jih zhaka, v' lepi priliki shivo pokasati.

V. 2 — 7. „Zhujte, je hotel terdovratnikom rezhi, kakor se sdaj med vami s' boshjim kraljestvam moje vére godí, taka je svoje dni s' gostijo bila, ktero je kralj svojimu sinu naredil, ter je vsiga obilno perpravil, ino veliko svatov (gostov) povabil. — Vse je she bilo perpravljeno, le povabljenih she ni bilo sa misóy. — Dobrotliv kralj rezhe svojim hlapzam, povablene klizat'. Hlapzi grejo, alj povabljeni se kújajo, ino nozhejo priti. Kralju je sa povablene veliko bilo, ter bi jih rad rasveselil; on poshle she drugih svojih hlapzov, ino jim narozhi: „Povéjte povablenim: Moja gostija je she perpravljena, pitana (kermlena) shivina je she poklana, ino vse je k' redi; ni vezh odlágati, naj le pridejo na shenitnino!“ — Pa prevsetnim povablenim ni bilo mar sa gostijo. Shli so vsak po svojim pôlli: nekteri na svoje domazhe délo, drugi po ptujim na kupzhijo. Zelo nehvaleshnih oshabnikov nekoliko se je kraljévi hlapzov lotilo (ki so jih bleso savolj nehvaleshnosti svarili); popadli so jih, saframovali, in pomorili.“ — Takó nehvaleshni ljudjé svojim dobrotnikom povrazhújejo; alj tudi njim pride dan plazhila. — Kralja je to v' ferze sabolélo; pravizhno se rasferdi, vkashe svojim vojshakam, hudobne púntarje, morivze svojih hlapzov, pobiti, ino njih prebivalishe poshgati; ino sgodilo se je.

V. 8—10. Prasno je omisje bilo, ino gostija je zhakala. Dober kralj rezhe svojim hlapzam, ki so shaloftni bili: „Prav se je povablenim sgodilo; moja gostija je sizer perpravlena, alj oni nje niso bili vredni. Le hitro pojdite na zeste in rasoptja (krisham pote), kjér veliko potrebnih zhaka; kar jih najdete, na gostijo saklizhite jih.“ — Hlapzi grejo, jih perpeljajo is sa zést, kar jih najdejo, slabih ino dobrih; ino zelo omisje se je s' svati saleglo. Zhe ravno niso vfi sa shenitnino opravljeni bili, so vender radi prishli, ino dobrotliv kralj je po shegi tistiga kraja vsakimu svatovsko oblazhilo dal, préden so v' gostivnizo na shenitnino stopili. Nekdo smed njih pa ni sa svatovsko oblazhilo maral, ino je takó nespodobno k' gostvanju sa miso shel. Skos to predersnost je imenitnemu kralju veliko nezhaft naredil; sa to je pa tudi saflusheno plazhilo prijel.

V. 11—14. Kralj pride svojih gostnikov gledat, ino najde zhloveka nespodobno oblezheniga, bres svátovfskiga oblazhila. Ojstro ga nagovori, ino rezhe: „Priatelj! kako si se slobil k' moji shenitni, ter nisi po svatovsko oblezhen?“ On se nima kako isgovoriti, ino molzhi. Kralj pak svojim hlapzam vkashe, sanikarnika svésati, ino v' vunajni kraj joka ino shalofti potisniti. In tudi to se je sgodilo.

Táko je povédal Jesus judovskim pismarjam ino farisejam, ino oni so jo dobro rasumili. Shli so v jesi, ino svet iméli (rat dershali), kako bi ga vjéli. — Ali pa sastopimo Jesusovo priliko tudi mi, kako naf ona sadeva? — Kdo je imeniten kralj, kteri je shenitnino napravil? Nafh preljubesnivi Ozhe nebeski je naredil svojimu Sinu Jesusu Kristusu veliko shenitnino, kedar je on na svét prishel, ino se skos svoje terplenje ino smert na krishi s' svojo svetoj zérkvoj porozhil. Ta je duhovfska gostija svete kerihanske vére na semlji, Jesusovi nauki ino sv. sakramenti, posebno pa obhajilo presvetiga réshniga Telefa, ino po smerti vezhno veselje v' nebesih: ta je shenitnina kraljéstva nebeskiga, na katero naf je kralj nebes ino semlje povabil. — Kdo so hlapzi, ktére je kralj povablenih klizat' poshiljal? — So

preroki, apostelni, ino vsi naméštniki boshji, kateri so od nekdej ljudi v' vezhuo svelizhanje klizali, ino she klizhejo. — Ino kdo so nehvalešni povableni, ki niso hotli priti? So terdovratni Judje, ki so bili prvi k' keršanski véri poklízani; alj oni so jo savergli, so preroke ino apostelne pregánjali ino morili. Sa to jih je Bog dal Rimzam v' roke, kateri so savólj puntarstva njih kraljéstvo rasdjali, ino njih poglavitno mesto Jerusalem pokonzhali.

Kdo so pa revni poklízani is raspotov ino is-hódífh? To smo, bratje ino sestre moje! mi vsi, od ajdovskih staríshov rojeni. — Po tem, kér so Judje sveto Jesuovo véro savergli, osnanovavze boshjiga nauka pomorili ali raspodili, je Bog jim vkasal med nevérnike po drugih deshelah iti, ino osnanovati boshje kraljéstvo ljudém. Nashi prédni staríshi so veseló na shenitnino svete keršanske vére stopili, so tudi nam vrata k' nebeski gostiji odperli, ino kolikor nas je keršhenih v' sveti katolíshki zérkvi, smo povableni svatje na gostiji Jesusa Kristusa, ki nas s' svojimi svetimi nauki ino s' sv. sakramenti shivi. Oj de bi tudi vsi svatovsko oblazhilo imeli! — Príshel bo kralj nebes ino semlje nas svojih svatov gledat ino sodit; koliko nas bo nevrednih, bres svátovskiga oblazhila najdil? Evangéljka prilika le od eniga govori; ino to se je od prvih kristjanov lahko saftopilo, per katerih je bilo kolikor keršhenikov, toliko svetnikov. Per nas se pa le shalostne bésede Jesuove polnijo: „Veliko je poklízanih, alj malo isvóljenih,“ ki bi imeli spodobno oblazhilo svatovsko; sakaj v' sedajnih zhafih ljudi vezh posvetna obleka ino nezhemarna lepota trupla skerbi, kakor svatovsko oblazhilo nevmerjозhe dúshe, ki so svete zhednosti. — Glejte! nebeska gostija nas she perprávlénazhaka; skerbimo sa oblazhilo svatovsko, de ne bomo odversheni!

II.

Nar vezhi skerb sedajni mlad svét imá, se verlo oblazhiti ino prevsetno nositi; alj si morde sa tisto svatovsko oblazhilo skerbi, kteriga bomo morli

imeti, kedar k' nebeski shenitniki pojdemo? O Bogu se vsmili! to ni oblazhilo nebeske svatovshine, ampak peklenške drushine, s' katerim dušni sovražnik mladino slepi, jo sa drago oblazhilo nedólsbnosti goljfa, ino po široke zesti sapelavanja v' zhasno siromashtvo ino v' vezhno pogublenje peljá. Oh kako je to shálostno ino pregrešno!

1. Bog je zhloveku oblazhilo dal po storjenim pervim grehu, de bi se poshteno oblazhil, ino svojo framoto pokrival. Obleka nam je torej spomin nefrezhniga gréha ino potrebne pokore; alj neframni ljudjé se gisdašto sa to oblazhijo, de en drugiga v' greh sapeljájo. — Bog je ljudém oblazhilo dal, naj svoj shivot po leti pred vrozhinoy, ino po simi pred mrasam ohranijo; koliko lepotnikov si pa le táko obleko omishljuje, s' kateroj sdravje ino premoshenje napravijo. — Bog je odkasal vlakintu stanú posebno opravo, naj bi se lozhil stan od stana, ino drugiga sposhtoval. Sedajni posvetneshi se pa nalash takó preoblazhijo, de se mnógokrat kmet od gospóda vezh ne posná, ne rokodel od shláhnika, ne dekla od svoje góspé. Naj bi nashi rajni mertvi nasáj prishli, ne posnali bi vezh svojiga kraja. — Takó nehvaleshno ravnaajo ljudjé s' svojoj oblékoj, ino rasshalijo s' njoj Góspóda svojiga Boga. — Resniza je, de nektero oblazhilo po novi shegi je bolj kup ino bolj perpravno, kakor je staro bilo, ino kaj módriga grajati ne smémo, ampak pohváliti; alj hvaliti famo to, kar je prav.

2. Prav je, de se poshteno oblazhish po pametni shegi svojiga stana; alj pregrešno je, nove shege bres práviga vsroka (urshaha) ismishljati, ali pa polnémati; she bolj pregrešno, se po dragi shegi višhjih stanov noliti, ino tak sanizhovati svoj lasten stan. — Prav je, de se lepo belo pèresh, zhédish svoje oblazhilo, ino si ljubo sdravje podaljšash; alj ne spametno je, se presterno lepotizhiti, prepogóšto v' ogledalo hoditi, ino se takó naprávljati, de bi sijala sa teboj gledali, de bi nefrámneshi po tebi svoje ozhi palli. — Po pravizi je, zhe si premoshni ljudjé nekoliko bolj drago obleko omish-

lijo, kar jim premoshenje dopusti; alj velika kriviza je, sa nepotrebno obleko dolge délati, ali pa to na shivoti nositi, kar bi imeli vbo-gajme dati. — Spodobí se, svete nedelje ino prásnike prashno preoblezhi se po svo-jim stanu, spofhtovati Gospodov dan, posebno, kedar v' hišho boshjo gremo; hudobno pa je ob ravno téh svetih godih s' svojim preblifhézskim ob-lazhilam ljudi v' ozhi pikati, drugimu spolu hude misli napravljati, ino zelo v' zérkvi pohujšhanje délati. — Velik, smerten greh pa je, s' nesramnoj, rasbersdanoj noshoj drugimu spolu pregreshne shelje buditi. Sa to je sv. Pavl sapovedal, naj shénstvo varno svoj spol sakriva, de moshtvo pohújshano ne bo. (I. Kor. 11, 10.) — Ino kdor tají, de gisdava, nezhémera nosha ni greh, tudi hozhe vtajiti, de ni greh, soper deset sapoved boshjih greshiti, ka-terih skoraj vse nespodobno oblazhenje prelomi, ter ljudém zhasno premoshenje ino dušno poshtenje nevsmileno krade.

3. Kdo je kriv, de toliko hišh obosha, na stare dni toliko ljudi rasterganih hodi, kakor sapravliva gisdost? Nafni stari preddédezi ino ba-bize so po stari shégi bolj sadovoljno shivéli, ko mi; alj njih fuknja je bila domazhe perprave, njih frajza domazhe prèje, njihova nosha priprosta, poshteno je bilo vse njih sadershanje. Den denafni pa nemodre matere hzhéram poprèj tenzhizo kupujejo, kakor kolovrat, de bi fame sebi sa ro-kavze napredle; ozhetje sinam poprèj shamet omisli-jo, kakor pamet, shivino lepo rediti, ino si obla-zhila fami perflushiti. Takó se rasvádijo otrozi, ino ker jim starishi oblazhila dovólj dokúpiti ne morejo, kraſti sazhnó. Tako se podredijo malo-pridni hlapzi ino dekle, kterim je smiram plazhila premalo, déla pa prevezh; takó se isuzhijo sa-pravlivi gospodarji ino gospodinje, kteri eden dru-jiga goljſájo, svojim otrokam pa beraſhko palizo podájejo. — Huda je vjima, ki nam shetvo na polji ino branje v' gorizah jemlje; pa kar ona eno léto vseme, drugo ino tretje léto spet poverne: alj hujſhi vjima je nezhémera gisdost, ki nikoli sadoſti nima; ona je nar hujſhi dazja, ktera nar vezh le v' ptuje deshele plazhújemo. — Blago domazhiga

perpravila svojo zeno s gubi, ljudje se dela odvádijo, ino zele deshele obóshajo. Nove shege blago se sploh sa bolji kup dobi, pa si ga tudi le malo kaj vshijesh, ino shiviljam pa shivarjam toliko isplazhash, kakor je roba vredna. — Svoje dni je nevesta sa nar lepshi doto polno shkrinjo (ladizo) domazhiga platna imela, kedar je od hishe sa poshtenim shéninam shla; kmetinje so krila (luknje) poerbale, ino spet svojim hzhéram sapustile: sdaj pa kupleno oblazhílo nove shege le sonzu pokashi, ali pa na desh pernesi, she zapo imash. Takó zhlovek sam sebi krade, ino se goljfa: v' mladosti gisdózhó kupuje, na starost pa siróshno prodaja.

4. Alj she strashnéji shkodo gisdost v' oblazhili ljudém na dushi déla; jemlje jim nedolshnost ino poshtenje. Starishi mislijo svoje otroke popréj ofkerbéti, zhe jih prav salo ino bogato oblazhijo; pa ravno v' tém jim jamo nar vezhi nefrezhe iskóplejo. — Hzhére sapustijo gostokrat svoje starishe, ino grejo sa oblazhilo flushit; fleparjov se najde veliko, ki jim lepe oblazhila plazhújejo, shlahno oblazhilo nedólshnosti ino poshtenja jim pa vsémejo. Lepo oblezhene pridejo sopet domu, alj polno hisho jóka ino framote starisham pernesó. Poshelenje mesa, poshelenje ozhi, ino pa napúh shivlenja so si trije brati, ki niso is Ozheta Boga, ampak is svetá, nar hujshi lovzi nedolshniga serza; ako zhloveka le eden vloví, ga hitro vsi samorijo. (I. Jan. 2, 16.) — Dokler so hzhére domazhe meselane nofile, niso takó raspletene k' poroki hodile, pa tudi ne pomorile toliko dusi, kakor jih presherno oblezhen shenski spol sdaj pomori. — Ino vender jih je toliko, ki téga sa greh ne shitéjejo, ino se na spovedi she ne obtóshijo! „Telésna obléka pokashe zhloveka.“ (Sir. 19, 27.) „Kdor svoj shivot prevsetno oblazhi, ima ostudno dusno.“ (Sv. Avgustin.) „Odverni svoj obrás od nalishpane shenske, ino ne sijaj po ptuji lepoti, opominja sv. Duh (Sir. 9, 8. 9.); savolj shenske lepote se jih je veliko pogubilo, ino is nje se poshelenje kakor ogenj vnema.“ — s' svojim oblazhílam nalash nastavo délati, bi pa ne bilo greh? — Ali ne uzhi Jesus sam, de vsak, kateri sheno pogleda, ino jo posheli, je shé presheftoval s' njoj v'

svojim ferzi (Mat. 5, 28.), kdor pa v' tak nefrezhen pogléd napeljuje, bi bres greha bil? „Ve se sfer isgovarjate, pravi sv. Krisostom, saj ne vabimo nikogar v' nesramno djanje; alj zhe ravno s' besédoj ne, je vunder vasha nosha pohujshliva, de nobena beseda takó. Ve brusite mezh; ino prebódete duhli smertno rano, ki ne sazéli vezh. — Povéjte, koga ljudjé preklinjajo, koga obfodijo sodniki, ali strup popivshiga, ali napravshiga, ki ga nastavlja? Ravno ve mislenzo perpravljate, ravno ve smertno pivo ponujate. Savdajavzi vmorijo teló, ve pa duhlo, kar je veliko strashnejši. Ino kaj so vam nedolshne dushe storile, ali so rasshálile val? Kratko nikar; le svojimu napuhu stréshete, s' duhnoy morijoj pa igrate.“ — Gorjé tistimu zhloveku, po kterim pohujshanje pride;“ klizhe Jesuf (Mat. 18, 7.); gorjé tudi vam, vi prevsetno oblezheni mladénzhi, ino déklize, ki s' svojoj nespodobnoy oblékoj sebi ino drugim sanke nastavljate, v' katere val duhni sovrashnik vloví, vam poshtenje vseme, ino vam duhlo vmori. Gisdašta, nezhémerne nosha je duhna morija.

5. Kakor se zhlovek hude vjime boji, ino lastne shkode varje, je tudi naš kristjanov ojstra dolshnosť, sovrashni gisdošti slovó dati, ino vse shkodlive shége v' noshi, ali v' drugim sadershanji ismed naš odpraviti. — Vi ozhetje ino matere, le po domazhe oblazhite is maliga svoje otróke; kar domá perpravite, le téga se naj pervadijo; naj de bojo domazhe perpravila shimali, pa tudi domazhe délo ljubili. Poglejte, koliko shalošti je pilana suknja Jakopu naredila, ki jo je malimu Joshesu kupil! — Rasvada otrók starisham folse preliva. — Vi predstavljani visharji ino oblastniki, ne pervóljite novo-shegarjam med vashe ljudi; oni so kuga sa vashe podloshne, ki vam jih bojo popazhili, ino premoshenje vashiga kraja pojedli. — Vi hlapzi ino dékle, ponishno se nosíte, kakor se valhimu flushévnimu stanú spodobi. „Vasha lepota naj ne bo vunajna, v' noshi shlahnih oblazhil; ampak v' notrajnim zhloveki, v' nestrohlivosti pokojniga ino krotkiga duha, ki je pred Bogam bogat.“ (I. Pet. 3, 3. 4.) Kdor se svoje suknje framuje,

ino svoj stan sanizhuje, strašno rasshali svojiga Stvarnika, kateri ga je v' té stan postavil. Ne prevsetujte v' svoji mladosti. „Bog kashtiga skrito prevsetnost s' ozhitnoj nesramnostjoj,“ pravi sv. Avguštin; ravno sa to je toliko fantov ino deklét nefrezhnih. Mislite v' svoji mladosti na potrebo starih dni; saj bote kervavo potrebovali, kar si perhranite. — Pa tudi vi, rokodéli, posebno shivilje ino shivarji, ne mislite biti bres greha, zhe nespametne ljudi novih, shkodljivih ali sapravljivih shégvádite. Délajte svesto, storite vse po pametni shégi, kakor se v'akimu stanu spodobi, de vam vashe delo ino saslushilo k' pogublenju ne bo. — Ino kdor koli si novo oblazhilo omishluje, naj prashá potrebo, — premoshenje — ino pametno shégo svojiga stanu sa svet (rat); kar tebi to troje svetuje (ráta), stori, ino ne bosh grehíl.

III.

Ljube dushe, posebno vi fantje ino deklize! dvoje oblazhilo se vam ponuja, ino v' isvolénje dá. Perviga vam vsmilen Jesus podaja: shlahno oblazhilo posvezhujozhe milosti boshje. On sam vam ga je kupil s' svojoj presvetoj réshnoj kervjoj, Ozhe nebeski vam ga napravil, ino sv. Duh vam ga deli, olépsghano s' svetimi zhednostimi ino nebeskimi darmi. — S' drugim oblazhilam vas sili sapeliv svet, s' nezhemernim oblazhilam nespodobne gisdosti. Sam peklenški sovrashnik ga snuje, ino po svojih pomagavzih na nove sapelive shége obraza, de bi vam oblazhilo posvezhujozhe gnade boshje vsel; ino koliko mladenzhov med nami se je dalo she oslepiti! Dali so oblazhilo zhiste nedolshnosti, sazghénofiti oblazhila posvetne sapelivosti; sdaj grejo po shiroki zesti pogublenja, vsi vbogi na svoji dushi, vsi olíshpani na svojim trupli na gostvanje peklenški-ga bresdna, ino vlezhejo tudi druge sa seboj. — O odprite svoje ozhi, ino poglejte, kam vas vashe shitanje in prevsetvanje peljá! Jesusa, svojiga ponishniga kralja, ste sapustili, ino hedite sa glavarnjam vsih prevsetnih angelov, ki se hudizhi imenujejo. Prihla bo ura, de bojo to vashe prevsetno oblazhilo móli shedli, ino vashe lishpano truplo bo

zhervam v' shivesh. S' straham se bote tistokrat sa Jesufam, svojim ponishnim sheninam osírali, ino vpili: „Gospód, odpri nam!“ Alj kakor njega sdaj v' svoji nespodobni noshi ne sposnate, val tudi on sa svoje sposnal ne bo. „Refnizhno vam povém, val ne posnám.“ (Mat. 25, 12.) Pahnili val bojo v' vunajne teme, kjér bo jok ino skripanje sob; sakaj takó posvetno, nezheémerno oblazhilo ni svátovsko, s' njim se v' nebésa ne pride, ampak na ravnoft v' pekel gré. Poglejte všmileniga Jesufa, svojiga ponishniga kralja! le eno samó tkano luknjo je nosil na semlji, sa katero so njegovi morivzi pod krisham lófali. — Posnémajte Marijo, kraljizo nebés ino semlje, ki se je toliko pohlevno ino ponishno nosila, de nje Ihe svét skoraj posnal ni. Le ponishne ovzhize Jesuf ljubi, le poshteno oblezhene svate k' svojimu nebésnikimu shenitvanju hozhe. — Kdor ljubi svojo dusho, kdor na vezhno gostvanje priti sheli, naj bres odloga sapelivo obleko islezhe, se ponishno nosi, ino naj sa lepoto svoje dushe skerbi, de, kedar ljubi shenin pride, dusha lepo oblézhena s' njim v' nebeshko shenitvanje pojde. Amen.

XXIV. Dvajseta nedélja po bin- koshutih.

Od postréshbe bolnikov.

Jesuf osdravi kraljízhoviga sina. Jan. 4, 46—53.

Ozhe nebeshki svoje otroke neprenéhama k' febi klizhe, pa to, de ne vse enako. Nektére klizhe po svojih namestnikih, druge skos svoje dobrote, tretje skos reve ino teshave, shterte vabi skos terplenje drugih ljudi, de bi se k' njemu obernili. Srezhen, kdor Gospodov glaf sasilishi, ino svojiga

isvelizhánfskiga zhasa ne samudi, kakor je bila frezhna hisha evangéljskiga kraljizha, ki je skos hudo bolésn domázhiga fina svoje isvelizhanje najdla.

I.

V. 46. Jesuf je is Jerusalema, kjér je o velikonozhnim prasniku bil, skos Samarijo shel, ino je v' svoje domazhe kraje na Galiléjsko prishel. Po zeli desheli je flovélo, kako je v' Kani vodo v' vino premenil, koliko bolnikov osdravi, ino zhudeshov stori. Tudi v' Kapernaumi je bilo vse shivo od njega. Ravno v' tém mesti je shivél imeniten kraljev flushavnik, kteri je oblastnik kralja Herodesha Antipa bil. Krishi ino teshave se pa kraljeve hishe ne sognejo; tudi kraljizhovo hisho je bolésn obiskala, ino huda mersliza ali tréshlika njegoviga ljubleniga fina toliko izshinshala ino sdélala, de mu she nihzher vezh pomagati ni mogel. — Dobrote nas rade od Boga odvrazhajo, nadloge nas k' Bogu savrázhajo; ino tak se sgodi, de telefna bolésn dusho osdravi. (Sir. 31, 2.) Taka se je kraljizhu sgodila.

V. 47 — 49. Skerben ozhe, kedar je shé vse poskusil, ino sposnal, de finu pomagati ni vezh, se spomni Jesufa ino njegovih dél, pa tudi ravno zhuje, de je v' Kani na Galiléjskim, ne dalez od Kapernauma, njegoviga doma. Sdajzi se k' njemu odpravi, ino ob énej po poldné pred Jesufa pride. V' eni fapi Gospoda poprosi, naj se všmili, ino s' njim v' Kapernaum gre; sakaj bolniga fina ima, ino skoraj bo po njem, zhe mu ne pomaga. — Glejte, kako lepo je ozheta viditi, ki sa svoje otroke skerbí, ino profi! Tudi Jesusu ozhetova skerh dopade; alj to mu ni vfhez, de kraljizh premalo v' njega vérje, ter misli, de Jesuf bolniku od dalez ne more pomagat', zhe s' njim v' hisho ne gré. Sa to njega, ino tudi vse druge posvari, rekózh: „Zhe ne vidite zhudeshov, ozhitnih snamenj boshje mozhi, ne verujete, de sim jes obljublén Mesija, vaš odreshenik, naj sim ravno she vám takó vidno pokasal.“ — Kraljizh she enkrat bolj ferzhno poprosi, rekózh: „Gospód! všmili se, ino

pa pojdi s' menój, de moj sin poprej ne vmerje.“
Tak bi naj tudi mi she toliko bolj terdno profili,
zhe ravno hitro vslifhani nismo, sakaj: „Kedar nam
Bog ne dá hitro, zhéfar ga poprosimo, sa to od-
laga, de bi nam kaj bójiga dal, ali pa sa to, kér
hozhe, naj bi ga vezhkrat poprofili.“ (Sv. Avgushtin.)

V. 50. Vsmilen Jesus, ki natertiga tersta ne
slomi, ino tlézhiga stenja (táhta) ne vgasne, temuzh
nafhi flabi véri rad pomóre, tudi kraljizhu ne sa-
méri, ampak vslifhi njegovo proshnjo, she lepfhi,
kakor on sam sheli. „Pojdi, mu rezhe, tvoj sin
she sdrav shivi!“ S' toj vfigamogozhnoj besedo
Jesus bolniga sina osdravi, ino tudi kraljizhu véro
poterdi. Poln saupanja se poverne na svoj dom, ter
se veselí, de bo svojiga otroka sdraviga najdil. —
Tudi mi ne smémo Bogu vkasovati, kako nam po-
maga naj; on vse modro oberne, zhe se ravno nam
ne sdi; szháfama bomo sposnali, de Bog vse prav
naredí, ino njega hvalili, kakor evangéljski kraljizh.

V. 51 — 55. She na pol pota svesti flushavniki
svojiga gospodarja frézhajo, mu veselo povédat',
de sin ves sdrav sopet shivi. — Lepo je bilo to sa-
dershanje poshtenih hlápzov. Shalovali so s' sha-
lostnim gospodarjam, pa tudi niso mogli dozhakati,
njemu serze rasveseliti, kedar je sin spet osdravél.
Sa tega del je Bog s' gospodarjam tudi drushino
frezhno storil. — Po poti jih kraljizh bara, okorej
se je bolniku sbóljshalo? Povejo mu, de she ob
sedmi uri vzhérajshniga dné (ali kakor mi ure shté-
jemo, ob énej po poldné) je sina mersliza sapustila.
Ozhe se spomni, de je ravno tisto uro Jesus njemu
rekel, naj domú gre, kér sin sdrav shivi. — Kra-
ljizh svojim domazhim od Jesusa perpovéduje, kako
ljubesnivo ga je sprijél, kako modro uzhil; osdrav-
len sin hvali Jesusa vfigamogozhnost; zela hisha
se sa Jesusa vname, vsi sposnajo, de je on boshji
Sin ino isvelizhar svetá. Od te dobe terdno v'
njega vérjejo. — Blagor hishi, kjér med domazhi-
mi prava véra, ino pa shiva ljubesn prebiva, de en
drugimu teshave polájshajo, ino veselje poslájshajo.
Posebno je pa prave kershanfke ljubeshni per hishi
potreba, kedar Bog domazhim kako bolésu poshle,
de si sa sdravje skerbijó, ino bolnikam lepo
sréshejo.

Kedar imeniten gospod kako hišho obišhe, si domazhi vse persadénejo, svojimu gostniku spodobno pōstréžhi, ino se njemu prav vredno vflushiti. — S' kolikim veseljam bi šhe le dobri kristjani svojimu isvelizharju strégli, zhe bi ves vbog ino ranjen, v' smertnih bolezhinah v' njihovo hišho prishel. Glejte, ljubi bratje ino sestre! vsak bolnik je Kristusov brat, njegoviga duhovskega teléfa ud. Kar nar manjšimu njegovih bratov storimo, to njemu storimo. (Mat. 25, 45.) — S' bolésnojo sam vezhni Bog svoje ljublenze obišhe, ino ozhitno pokashe, de svoje hišhe posabil ni. O kako lepo priloshnost domazhi ino sosédi imajo, se Gospodu nebés ino semlje prav dobro vflushiti, ino sa vezhnost veliko sakladov perpraviti. V' hišhi, v' kateri bolnika imajo, je nar obilnišhi shetva dobrih del sa nebesnko kraljéstvo, zhe bolniku ljudjé prav po keršhanški ljubesni stréshejo.

Kako se bolnikam po keršhanško stréshe, naš Jesuf uzhi, ino nam v' svojim shivlenji nar lepši sgled daja. Imel je vsmileno serze sa vse ljudi, nar vezhi vsmilenje pa je imel s' bolnikami; ino ne bère se, de bi on koga bil bres pomozhi odpravil, kdor se je k' njemu obernil. Satorej je naša perva dolshnost:

1. S' bolnikam vsmilenje imeti, ki njemu teshave polajšha. Zhe frezhašh zhloveka na poti, kateri s' prevelikoj teshoj obloshen péhati sazhe, kakó možno mu vstréshešh, de mu nekoliko téshe prevsemešh, ino dalji nesti pomagash. Ravno tak dobro tudi bolniku déje, kedar vidi, de se ti vsmili, in si perpravljen njemu pomagati, kar bi ti bilo mogozhe. Kolikor tesháv s' njim obzhutish, toliko jih njemu polajšhašh. Sa to naš sv. Pavl opominja: Veselite se s' témi, ki se veselijo, ino jokajte s' témi, kateri jokajo. (Rim. 12, 15.)

Alj veliko je po svéti bolnikov, malo pa keršhanškiga vsmilenja. Koliko sapushenih Jobov leshi na gnoji sanikarnosti domazhih ljudi; koliko ranjenih popotnikov v' smertnih bolezhinah milo jezhi, ino ni vsmileniga Samarijana, ki bi njim perstopil, dokler sosédi ino suanzi, kakor

nevsmilen Judovski duhovn ino levit, revne bolnike v' svoji soléski bres vse pomozhi leshati pustijo. — Najdejo se nevsmileni starishi, ki svoje lastne otroke le tako dolgo sa ljubo imajo, dokler jim sdravi délaajo; kedar sbolijo, bres vse pomozhi jih pustijo leshati. — Najde se mladih gospodarjov ino gospodinj, ki svoje stare le tako dolgo lepo imajo, dokler jim bres plazhila délati pomagajo, ali se na njih premoshenje sanashajo; zhe pa sbolijo, ino premoshenja nimajo svojiga vezh, so mladim hitro na poti. Shvarajo se, de imajo s' njimi toliko opraviti, pa saštojn; shelijo jim smerti, de bi jih Bog skoraj k' sebi vsel, ino njih nadlege reshil. — Hishni gospodarji ino gospodinje svojo drushino radi imajo, dokler jim sdrava zherstvo déla; zhe pa hlapez ali dekla sbolí, jih hitro odprávljajo, rekozh: de bolne drushine per hishi imeti ne morejo. — Zhe jim kdo svétuje (rata), naj bolniku sdravnika perpeljajo, ali praviga sdravila kupijo, jim je vse predrago; „bo she Bog pomagal,“ pravijo. Bog v' rehnizi pomaga, ter se bres njega nizh ne sgodi; alj on savolj sanikarnosti domazhih s' bolnikam zhudesha delal ne bo. „Zhe vam ofel ali vol v' kapnizo pade, vprashá Jesuf take ljudi, ali ga ne bote hitro islekli? ali se bote na Boga sanashali? Zhe pa neumni shivini hitro pomagatega, sakaj zhloveka bres vsmilenja pufhatega? ali ni zhlovek vezh vreden ko shivinzhe?“ (Luk. 14, 5.) Vsim takim nevsmilenzam se bo enkrat she sedemkrat hujshi povrazhoválo; blagor pa vsmilenim, oni bojo vsmilenje najdlí. (Mat. 5, 7.) — „Meni se bolniki prevezh vsmilijo, de bliso biti ne morem,“ se nekter kristjan isgovarja; alj njegov isgovor je prasen. Pravo vsmilenje is ljubésni isvira, shiva ljubésni pa rada pomaga, ino se v' djanji pokashe. Sato isvira is vsmilenja nasha druga dolshnost:

2. Bolnike obiskovati. „Naj te ne grosi obiskati bolnika, sakaj skos to bosh v' ljubésni poterjen.“ (Sir. 7, 39.) — Jesuf se v' verti Getlemani na oljski góri k' smerti perpralja; njegova dusha je shalostna, v' velikih bridkostih je, kervav put kaple is njegoviga obrasa na semljo. Njegovi uzhenzi terdno spijo, ni zhloveka, ki bi ga potolashil. Angel

boshji se mu perkashe, ino rasveseli njegovo do smerti shaloštno serze. Takó mnogoter bolnik, od vsih sapušhen, v' kakim tesnim koti milo sdihuje, po ze le dui prijasniga zhloveka ne vidi, de bi s' njim pregovoril. Obišhi ti siroto sapušheno, hodi mu angel boshji, ino rasveseli ga skos to, de k' njemu poglédash, se s' njim ljubesnivo pogovorish, ino mu krazhji zhas naredish. „Hvala Bogu, de te she enkrat vidim! tak nas marskater bolnik posdravi, kedar k' njemu pridemo; veliko bolj lahko mi je, ino zhe vmerjem, bolj lahko hom vmerl, de she le s' teboj govorim.“ Ali nam she ni to veselo plazhilo, de bolnika obishemo? She lepshi plazhilo nam bo Jeshuf dal, kedar na sodbi porezhe: „Pojd'te k' meni, isvoljeni mojiga Ozheta! posedite kraljestvo vam perpravljeno; sakaj boln sim bil, ino ste me obiskali. Refnizhno vam povém, kar ste storili kterimu mojih nar manjših bratov, ste meni storili!“ (Mat. 25, 34. 40.) — Pa tudi nadleshovati ne smémo bolnika s' prepogostim obiskovanjam, kedar mu je pozhitka ali pokoja potreba. Prava keršhanska ljubésu vé, vse o pravim zhasi storiti; bolnika obiskati, pa ga tudi v' miru pustiti. „Rad bi bolnika obiskal, pravi nekdo, alj po kaj, ker mu pomagati ne morem.“ Zhe ga ravno osdraviti ne moresh, roko mu vender lahko podash, ga prijasno popraash, kako se mu godi ino ga lepo potolashish. Sa to je nasha tretja dolshnost:

3. Bolnike tolashiti ino rasveseliti. — Kedar je Kristuf bolne osdravljaj, je bila vezhi del njegova perva beseda: „Saupaj moj sin, moja hzhér, tvoja véra je tebi pomagala.“ Ta njegova ljubesniva beseda je nar popréj revesham bolno serze osdravila, dokler je tudi njim telo osdravil. Nam szer ni dano, bolnike s' besedoj osdravljati, alj serze bolnikov v' tistiga naklanjati, ki je bolésni ino sdravja gospód, vsakteri samore. — Spomni bolnika na Ozheta v' nebesih, bres kteriga védenja tudi las is nashe glave ne pade, ki tudi njega posabil ni. — Povéj bolniku, de Bog tiste ljuhi, katere tépe, ino de svojiga otroka bres shibe ne pusti, kteriga svelizhati hozhe. — Pokashi bolniku, de je terplenje kraljéva pot k' nebesam, po kateri je Kristuf hodil, ino vsi pravizhni sa njim. Perpoveduj

mu is sv. písmo tolashlivo pergodbo poterposhliviga Joba, pravizhniga Tobija, ino vezh takih sgledov. Raslagaj mu is shivlenja svetnikov, de ga ni v' nebesih isvoljeniga, ki bi v' tém shivlenji terpel ne bil. Bèri bolniku, ako snash, terplenje Kristusovo; vse-mi brumniga Tomasha Kempzhana: Hojo sa Kristusam, ali kake druge bukvize v' roke, ino mu o pravim zhafi is njih kaj lepiga povéj. To bo sa bolno dúsho nebeshko hladílo, ino bolnik tvojiga obiskanja vesel. Od takih obiskovavzov sv. písmo lepo govori: „Kako sale so noge téh, kateri osnan-váje mir pernesó, ino osnanujejo dobro.“ (Rim. 10, 15.) — Zhe se pa merslo kakor led dershish, si od vrat k' bolniku ne upash, ino drugiga povedati ne vesh, kakor merslo besedo: „Bo she bolje!“ te bolnik ne bo vesel, ino bo shelél, de bi ga skoraj sapustil. — Naj bolniku telefne sdravila dobro tek-nejo, mu je potreba dúshaniga sdravja, de mu bolésu trupla k' vezhni smerti ne bo. Tudi Jesus je bol-niku narprej grehe odpustil, ino po tem mu telésno sdravje dal. Sa to je naš kristjanov velika dolshnóst:

4. Bolnika s' sv. sakramenti previdi-ti. Kedar je Ezechija, Judovski kralj, nevarno sbolél, pride k' njemu prerok Jesaja, ino mu po-vé: „Popravi ino ponarozhi s' svojoj hishoj, sakaj vmerl bosh, ino ne shivel.“ Kralj se je k' Gospodu obernil, gá je milo profil, naj mu she shiveti dá. Ino Bog je njegova molitvo vslishal, je njegove folse vidil, ga je osdravil, ino mu petnájt lét shiv-lenja dodal. (IV. Bukv. kralj. 20, 1.) Ravno takó tudi ti, ki dolshnost ali pravizo imash, bolniku smertne nevarnosti ne sakrivaj, temuzh opomni ga, naj se s' Bogam spravi, storjeno krivizo poravná, fhkodo poverne, se s' svojimi sovrashniki poprijásni, sa svoje pohishstvo ino premoshenje potrebno narozhi, svoje poslednje sporozhilo naredi, ino se perpravi, zhe bi njega Gospód istega svéta saklizal, rajtengo od svojiga hishovanja dajat. Perpravi ali vpoti bolnika, zhe si njegov prijatelj, naj s' Bogam ino svojoj vestjoj zhisto porajta, se vredno spové ino spokorí; naj se sklène s' svojim isvelizharjam v' sv. obhajili; naj svoje shivlenje v' boshje roke isrozhi, prijemshi sv. posledno olje; sakaj Bog pogosto s' osdravoj odlaga, de se bolnik zhisto s' njim

sklene, ino mu spet ljubo sdravje dá, kakor hitro se s' vſim previdi. Vſe to na ſadno uro odlagati, je nevarno; ſakaj Goſpód pride ob uri, kedar ſe nar manj ſaneſemo. Bolniku ſmertno nevarnoſt ſakrivati, je groſovitno. Ako osdravi, nam bo hvalo védil, de ſmo njemu reſniſo povedali; ino zhe vmerje, naſ bo ſlovil, de ſmo ga k' ſrezhni ſmerti perpravili. Koliko pogubljenih preklinja v' vezhnosti ſvoje prijatele ino domazhe, de ſo jim is ſlepe ljubezni ino neumnne ſkerbi takó dolgo ſmert ſamolzhali, de jih je neperpravljene is téga ſveta pobrala? — ſadno nar vezhi ljubéſn ſvojim ſkaſhemo, kedar jih k' ſrezhni ſmerti perpravimo, jih prijaſno nagovorimo, jim po duhovnika gremo, i. t. d. Kdor ſvojimu ſnanzu ſmertno nevarnoſt perkriva, je njegov ſadni, alj nar vezhi ſovraſhnik na ſvéti. — Perva dolſhnoſt ſa bolnika je duſho oſkerbeti, druga dolſhnoſt pa tud' ſkerbeti ſa ſvoje bolno teló. Kar bolnik ſam ne ſamore, ſmo dolſhni mi njemu ſtoriti:

5. Bolniku sdravil preſkerbeti, ino mu, kolikor premoremo, s' vſim potrebnim poſtrézhi. Jeſuf je bolnike zhudama osdravljaj; nam te oblaſti ſzer ni ſapuſtil, alj Narviſhi je ſa vſako boléſn poſebno sdravilo is ſemlje vſtvaril, ino pameten zhlovek ſe tajiſtih branil ne bo. On je sdravnika vſtvaril, ino opuſtiti ne ſmémó ga, dokler njegove pomozhi potrebújemo. (Sir. 1, 12.) Beteshnimu sdravilo ſvetvati ali poiſkati, po sdravnika iti, ino ſa vboshza, ako premoremo, vrazhtva ali arznéje plazhati; ako je hiſha ſa bolnika ne sdrava, tajiſto pozhéditi; zhe je bolnik ſamasan, njega preprati, dati potrebnimu belo rjuho (pertizh) ali frajzo; poſlati ali neſti potrebnimu ſklédizo sdrave juhe (shupe) ali kake druge pije, ktera mu dobro dé: to ſo ſlate dobre déla ſa nebeſhko kraljéſtvo. Ako pa téga ſam ne premoreſh, ſproſi mu per dobrotnikih, ino ſtori tudi nje ſafluſhenja deleſhne. Pogosto ſe potrebni proſiti ſramujejo, dobrotniki pa ponujati nozhejo. Zhe v' imenu Jeſufa med nje ſtopiſh, trojno dobro délo opraviſh; pomagati reveſhu, ſebi ino darovniku vezhno plazhilo oſkerbiſh. Vſmilén Jeſuf bo tebi nameſto bolnika vſe tvoje ſtopinje poplazhal, vſe tvoje beſede povernil. »Blagor

mu, kdor sa vbogiga ino siromaka skerbí; Gospód bo njega reshil, kedar se mu bo hudo godilo. Na posteli njegove bolesni mu bo pomagal; njegovo postel prestiljal mu bo.“ (Pf. 40, 1. 4.) — Kdor pa bolnike bres vse pomozhi pushta, satají svojo zhloveshko natoro, ino pokashe, de ni kristjan. Sadél ga bo enkrat ojstriga Sodnika strashen glas: „Pobêrite se spred mene, prekléti! v' vezhen ogenj; sakaj bil sim boln, ino me niste obiskali. Resnizhno vam povém, kar niste storili kterimu téh nar manjših, tudi meni niste storili.“ (Mat. 25, 41.) — Vsa zhloveshka pomozh ino skerb je bolniku saštojn, ako nje Vfigamogozhen s' svojoj gnadoj ne podpira; satorej je tudi naša imenitna dolshnosť:

6. Sa bolnike moliti. „Môlite en sa drugiga, veli sv. Jakob, de bote ohranjeni. Vêrna molitev bo bolnika osdravila, ino Gospod bo dal, de bo njemu boljshi.“ (Jak. 5, 14. 16.) Kako lepo je viditi kerfhanško sofesko, ki se braterno side, kedar duhovnik obhajaj pridejo, Isvelizharja zeliga svetá poboshno na bolnikov dom sprejme, ino moli sa njega! Sveta zérkev je všém tajistim posebne odpustike dodélila, kteri presveto reshnje Telo k' bolnikom spremljajo, ino zhe spremljati ne morejo, saj sa nje molijo. — Kako kerfhanško je, zhe stari ino mladi okoli bolnika klezhijo, k' Ozhetu nebéshkimu serza ino roke dershijo, ter s' enim glasam, s' enim serzam bolniku vsmilenje profijo. Taka molitev oblake predère, ino vsmilenje boshje nad bolnika ino nad môlze rosi. — Per vsaki sv. meshi, v' juterni ino vezhétni molitvi smo se bolnikov spomniti dolshni. Vsmilen Ozhe nebeshki jim bo pomagal, kar mi ne samoremo; sakaj veliko veljá stanovitna molitev pravizhniga. (Jak. 5, 16.) „Rad bi bolnikom perstopil, nekdo govori, alj presilo se mi gabi ino študi do bolnih, ino smradú prestati ne morem.“ Lehko je to per tebi resniza, alj kerfhanška ljubésn ino praviza to ni. Tudi svojo slabo natoro smo dolshni premagati ino strahováti, ako nam brani dobro storiti. Kar sami shelimo, naj bi nam drugi storili, storimo tudi mi njim. Kam bi se mi djali v' enaki nadlogi, zhe bi vsmileniga zhloveka ne bilo, ki bi naš ljubesnivo prevsdignil, nam prestlál, ino pe-

kózhe rane obésal? „S' kakoršnoj méroj mérite, govori Jesuf, s' takoršnoj se vam bo nasáj mérilo.“ (Mat. 7, 2.) — Bolni udje nashiga brata ali sestre so udje Jesufovi; ino is ljubésni do svojiga odrešhenika smo dolšni, bolniku voljno slushiti, naj bi she tako hudo ino teshavno bilo; saj je she on na krishi vezh, sa nas prebil, — Sv. Franzišk Kfaveri je v' Benedkih is gole keršhanske ljubésni v' bolnišhniczah ali v' shpitalih takim bolnikam stré-gel, kterih osdraviti ni bilo mogozhe. Njegova natora se je te slushbe strashno branila, strashna gro-sa ga je bila, bolnike v' ranah pogledati. Sa to si je bolnika isbral, ki je is med vsih v' nar geršhih bolezhinah bil, de ni savolj smradú skoraj mogozhe bilo, bliso njega biti. Tému je prav ljubesnivo ino serzhno vse postregel; ino glej, od te dobe je nje-mu Bog dal, de se mu ni vezh gabilo, tudi rane bolnikam kushovati. — Tako keršhanska ljubésni vse hudo premaga.

„Voljno hi strigel bolnikam, se mnogoteri kristjan isgovarja, pa se bolesni hojím, de bi se me ne prijéla.“ So bolésni, ki se zhloveka rade primejo, alj nar rajshi tistiga, ki se jih nar bolj boji. Nafhe sdravje ino shivlenje je v' boshjih rokah, ino nash strah nam ga obranil ne bo. Kakor nas lahko is jasniga vdari, nas tudi lahko salése bolésni in smert, naj se she toliko bolnikov ogible-mo. — Bolnikov pa sapustiti ne smémo, naj bo bolésni she tako nevarna. Le pravizhno vést vselej imejmo, serzhni hodimo, per bolnikih modro rav-najmo, ino pa Bogu se v' roke isrozhimo. Kdor se bolésni ino smerti ne boji, tudi kuga pred njim beshi, saj Bog njega varje. — Zhe je pa boshja volja, de sbolimo, ali zelo vmerjemo, vmerjemo v' djanji keršhanske ljubésni, kakor je vmerl Kristuf sa nas; ino kako lepa ino frezhna je taka smert! — Sa to je posledna vsih kerštjanov sveta dolshnóft:

7. Is keršhanske ljubésni svoje sdravje ino shivlenje, kedar bi per bolnikih potre-ba bila, Bogu ino blishnimu v' dar is-rozhiti; sravno pa tudi varvati se po pameti, kar je mogozhe. „To je moja sapoved, de se med se-boj ljubite, kakor sim vas jes ljubil. Vézhi ljubésni od té nima nihzher, de kdo svoje shivlenje dá sa

svoje prijatle.“ (Jan. 15, 12, 13.) To nam Jeshuf sa-
poveduje, ino sv. Janes govori: „V' tēm smo spos-
nali ljubēsnu boshjo, kēr je on svoje shivlenje dal
sa nas; tudi mi mormo sa brate shivlenje postaviti.
(I. Jan. 3, 16.) — To so uzhili vfi kerfhanški uzhe-
niki, to so storili vfi boshji svetniki; vfi klizbejo,
vfi naš vabijo s' sv. Pavlam rekozh: Bratje ino
sestre! prosimo vas, bodite našhi posnēmauzi, ino
po naš se ravnajte, kakor smo se tudi mi po Kri-
stufi. (I. Kor. 4, 16.)

III.

Zhudno velike rezhi prava kerfhanška ljubēsni
potrebnim bolnikam na semlji stori; neskonzhno
veliko plazhilo pa tudi v' nebesih ona vsm tistim
saflushi, ki sa bolnike lepo sferbijo. — Kedar se
je svoje dni v' Milanu na Lashkim grosovitna kuga
sazhēla, je sv. Karol Boromej, veliki shkof tistiga
mesta, vse svoje premoshenje dal, bolnikom poma-
gati; tudi postel svojo je predal, ker ni gleshtal
vezh, s' zhem bi bolnim postrégel. — Branili so
mu med bolnike, de bi se kuga njega ne prijēla;
alj on na vse to porajtal ni, terdno v' Boga je sa-
upal, bolnike neprenēhama obiskoval, jih s' sveti-
mi sakramenti prevideval, ino jim s' vsm, kar je
premogel, postrégel; kar pa sam premogel ni, je
sa nje isprofil. Nozh ino den je sa nje molil, dokler
ni boshja shiba odjēnjala. Ni se mu shaliga per-
pētilo, de si je ravno v' fredi med kushnimi bolniki
hodil; ino zelo mesto ga je hvalilo, de je on skos
svoje molitve in dobre dēla ljudstvo kuge rēshil.

Sv. Alojsi Gonzaga, shlahniga rodū mladēnz
v' svojim shtiri ino dvajsetim lēti, je ravno v' Rimi
bil, kedar je sa lakote voljo v' mēsti strafhna kushna
bolēsna vstala, ino veliko tavshent ljudi pomorila.
Vse bolnisthnize ali shpitali so bili polni, in ni stre-
shajov sadošti bilo, ki bi bolnikom flushili. Mlad
Alojsi, v' redusali ordnu Jesuitovskim, je svoje
vishi tako dolgo profil, de so mu dopustili bolnikom
strezhi. S' velikim veseljam nōfi na svojih lastnih
ramah kushne bolnike v' shpital, jim prosi od hishe
do hishe sa potrebne rezhi, jih sam preoblazhi ino
zhēdi, jim pa tudi sa svelizhanje dufhe sferbi, ter

jih tolashi s' boshjoj besedo. — Bila je boshja volja, de sam sbolí, ino v' tréh méfenzih po tém svoje sveto shivljenje sklene. Kedar so mu sdravniki napovédali, de bo v' osem dneh svét sapustil, se je neisrezhen rasveselil, ino je svojim prijatlam djal: „Ali ste slifhali veselo novizo? Ne vezh ko osem dni ste shivéti imam! Rasveselite se moje frezhe, ino sapojte hvalno pésem s' menój: Tebe, Bog, mi hvalimo! i. t. d.“ Pred svojoj smertjoj se je prijasno nasmejal, rekozh: „Gremo, gremo s' veseljam;“ kedar ga vprashajo: Kamo? „V' nebefa,“ odgovorí, ino pohlevno v' Gospodu sapí. — Kdo bi si njegove frezhne smerti ne shelél, kdo ne veselil njegove krone v' nebéfi! — Vse to si lahko saflushimo, ako bolnikam svešto sfreshemo. Kakor je bolésn kralizhoviga fina zeli hifhi v' isvelizhanje bila, bo tudi nam. Bodimo bolnikam prijateli, ino bo tudi Bog prijatel nash. Amen.

XXV. En ino dvajseta nedélja po bin- kofhtih.

Od kerfhanfke persanesflívofti.

Evangelj od kralja, ki s' svojimi hlapzi obrajt déla. Mat. 18, 23 — 35.

Kdor vsmilenje skashe, vsmilenje najde: to nam sploh pregovor pove. Alj pogosto ljudje, ki sami vsmilenje najdejo, s' drugimi vsmilenja nimajo, kakor nam ravno to evangéljska prilika vsmileniga kralja ino nevsmileniga hlapza pokashe. — Jesuf je vsmilenje na semljo pernefil, ino je prishel vsmilenja ljudi uzhít. — Peter je ravno Jesufa vprashal, kolikokrat naj svojimu blishnimu, ki ga rasshali, odpusti? ali do sedemkrat? Jesuf mu rezhe: „Ne rezhem ti do sedemkrat, ampak do sedemkrat se-

demkrat, to je: vselej, bodi še tolikokrat rasshaljen.“ — Teshko se je to Petru ino njegovim tovaršam sdelo. Jim té imeniten nauk prav shivo ino ozhitno pokasati, perpoveduje lepo nahodno priliko, ktero li naj tudi mi globoko v' serze vtisnemo.

I.

V. 23. Nefkonzhno mogozhen ino premoshen kralj nad nami v' nebesih prebiva, nar pravizhnejshi povrazhnik vsiga dobriga ino hudiga, ki se pod sonzam godi. Vsi ljudje smo njegovi hlapzi na svetu, ino pa njegovi veliki dolshniki; sakaj vse, kar imamo, je njegovo, ino le posojeno nam. Nashi nepreshtevilni grehi so veliki dolgovi, ki jih per njemu delamo, alj poplazhati sami ne samoremo. Pride ura, zhe ravno ne vémo kdaj, ino na obrajt naš bo saklizal. „De pa véste, kako nebeshki kralj s' ljudmi na sodbi ravna, je Kristuf svojim posluhavzam djál: pogledjte, kako neki posémeljški kralj s' svojimi hlapzi stori, kedar s' njimi vse porajtati hozhe, kar so mu dolshni.

V. 24. Veliko svojih slushavnikov je imeniten kralj imel, ki so s' njegovim blagam kupzhevali. Eden is med njih je perfilen na rajtengo stopil, ki je imel strashno veliko dolgov, malo pa svojiga premoshenja. Defet jéser ali defet tavshent talentov (po našim fhtevili okoli trideset milijonov goldinarjov srebra, kér en talent per tri tavshent goldinarjov snefe) se je sadolshil; sakaj eden imenitnihih kraljevih naméstnikov je bleso bil. — Ravno mi gréshniki smo taki veliki dolshniki pred Bogam, ki vsak den lahko gréshimo, ino malokdaj pomillimo, kako bomo svoje grehe posadoštili. Nesvestoba v' našim slani naš pred Bogam v' ravno toliko nesrezho sapelja, kakor evangéljškiga hlapza.

V. 25. Veliko je bil hlapez dolshen, ino malo je gléshthal; de bi se praviza ojtiro dopolnila, vkashe kralj, kakor je svoje dni per Judih ino Ajdih navada bila, vse njegovo premoshenje v' dnar spraviti, tudi njega, njegovo sheno ino otroke v' fushnost predati, de bi se njemu dolg saj nekoliko poplazhal. — Takó marškatér sapravliv ozhe sebe, svojo ljubo sheno ino svoje otroke nesrezhne stori; takó pa tudi

všaki grešnik pogubi svojo dušo ino telo; ino koliko ljudi bi bilo zhašno ino vezhno nesfrezhnih, ako bi se dober Bog ne vsmilil, kakor evangéljski kralj svojiga hlapza.

V. 26 — 27. Kar ni hlapez samogel storiti, de bi svoj velik dolg poplazhal, to je poskusil isprofiti; padel pred kralja na svoje kolena, povsdignil svoje roke ino profil: „Samo poterpi nekoliko s' menóy, Gospód! ino pozhakaj me she, saj sim voljn, vse poplázhati, kakor hitro bom mogel.“ — Lepo je bilo sa dolshnika, de je sposnal svojo dolshnóft, ino se ponishal pred svojim Gospódam; hvale vredno je bilo njegovo naprejtsetje, svoj dolg, bershko mogozhe, poplazhati; nar lepshi je pa bilo kralja vsmileno serze, ki mu ni le odloga sa poplazhanje dal, temuzh mu ves dolg odpustil. — Glejte, takó vsmilenje najde, kdor se pravizhno ponisha; ino kdor profi, té prejme. — Lehko, de bo tudi naš kralj nebél ino semlje v' kratkim pred sebe saklizal, rekozh: „Dajte rajtengo od svojiga hishovanja, poplazahjte dolge svojih grehov, ki ste jih toliko storili.“ Kaj bomo sazhéli tistokrat na ojsfri boshji pravizi? Bilo bi tamkaj shé preposno profiti; alj sdaj je she prijeten zhaš, sdaj so dnevi isvelizhanja. Sdaj na svoje grešne kolena padimo, sdaj k' Gospódu kakor evangéljski dolshnik s' ponishnim serzam sdihujmo: „Imej poterplenje s' nami, Gospód! saj bomo popravili in poravnali svoje krivize, kar je mogozhe, skos vredno pokoro ino poboljšhanje svojiga shivlenja.“ Vsmilen Ozhe nebeshki nam bo vse naše dolge odpustil; saj potertiga ino ponishaniga serza ne sanizhuje Bog. (Pl. 50, 19.) — Alj kakor milostlivo on nam persanasha, mormo toliko vezh svojim bratam ino sestram milostlivi biti tudi mi, ino ne délati, kakor je nehvalëshen evangéljski hlapez s' svojim sravno-hlapzam gerdo naredil.

V. 28 — 30. Vesél ino frezhen, ves odarovan gré hlapez ispred svojiga dobriga kralja; lehko gre svoje shene ino otrók obiskat, ki bi iméli bili s' njim vred v' strashno fushnost predani biti. Bres vfiga dolga je, in mu she vse njegovo premoshenje ostane. Kdo bi si vmislil, de bi bilo mogozhe zhloveku storiti, kar je on storil? On srézha nekoga

vboshza svojih sohlapzov, ktermu je bil sto dnarjov (po nashim shtevili okoli shest ino dvajset rajnihov) sa potrebo posodil. Kaj je to proti zhudno velikim shtevilu dnarjov, ki jih je on kralju dolshen bil, ino mu jih je ravno kralj vse zhisto odpustil! On pa révniga svojiga dolshnika gredózh popade, ga davi (dergue) po tolovajsko, ino vpije nad njim: „Le hitro plazhaj bres vsiga odloga, kar si mi dolshen!“ Revesh she téga dnarja gleshtal ni; poklekne pred svojiga posojjavza, ino ga jokaje prosi, kakor je tudi on profil kratko popred svojiga kralja, rekózh: „Poterpi me nekoliko zhafa, ino hozhem ti vse gotovo poverniti.“ Alj nevsmilen grosovitnesh se ga ni vsmilil; gosposki ga toshi, ino v' jézho, v' katero so dolshnike sapirali, savolj tega malovredniga dolga, siromaka vrezhi dá. — Alj ni to nevsmileno djanje, ki v' nebo sa mashvanje vpije? Takó le hudobniga zhloveka vse, she tolike dobrote, ktere mu Bog deli, ne poboljšhajo, temuzh she le pohujshajo, ino bolj prevsetniga storijo. On tako dolgo prevsetuje, in sanizhuje svoje brate, dokler njega ojsra boshja praviza sadene, kakor nevsmileniga evangeljskiga hlapza.

V. 31. Kakor nevsmilen je bil hudoben hlapez, takó dobri so bili njegovi drugi sohlapzi, svesti flushavniki vsmileniga kralja. Viditi, kaj je hudobnesh s' svojim vbogim tovarsham naredil, jih velika shaloft obide. Is ljubesni ino vsmilenja grejo hitro svojimu gospódu praviti, kako gerdo je nehvaleshnik svojimu sohlapzu storil. Gospód ga na ravnost poklizhe, in mu serdito rezhe: „Hudobni hlapez! kaj si naredil s' svojim sohlapzam? Jes sim tebi ves dolg odpustil, ino sim tvojo proshnjo vslifhal; ali bi se ne bilo spodobilo, tudi tvojimu dolshniku ravno to storiti? Ino ti nifi kaj tako maliga svojimu vbogimu sohlapzu odpustil! S' kakoj méroj si méril, se tudi tebi odmérilo bo.“ — Nevsmileno djanje nehvaleshniga hlapza je dobriga gospoda po pravizi rasferdilo. Vkashe, ga v' jezho vrezhi, dokler bo vse poplazhal, ako bo mogel, kakor je on s' svojim vbogim sohlapzam storil. — Takó nehvaleshniga zhloveka ojsra praviza pokori, kteri se skos svoje djanje vsmilenja nevreden stori: „Tistiga sodba bres vsmilenja zhaka, kteri ni vsmi-

lenja skasal; le vsmilenje lehkéjsi sodbo stori.“
(Jak. 2, 13.)

V. 35. Kaj pa s' nami bo, bratje ino sestře moje! ki smo ravno taki nehvaléshni dolshniki svojiga Gospoda, kralja nebéshkiga? Vlak den grešimo vezh ali manj, ino vslih svojih grehov ne mormo pregledati; vezh jih je, kakor láfi na glavi imamo. (Pf. 39, 13.) Ozhe nebeski nam jih odpushta, kakor hitro ga vredno poprosimo; mnogoteri smed naf pa ze le tá saméro dershijo, zhe nam kdo nashih tovarshov ali sosedov kaj shaliga stori. Angeli boshji ino svetniki naf toshujejo, de mi, ki toliko vsmilenja vshivamo, pogosto nobeniga vsmilenja nimamo s' svojimi brati ino sestrami. Tudi s' nami se bo sgodilo, kakor s' nevsmilenim hlapzam, sakaj: „Takó bo tudi Ozhe nebeski vam storil, pravi Jesus, kakor je kralj nevsmilenimu hlapzu, ako ne odpustite svojim bratam ino sestram zhisto is svojih ferz, zhe so vas rasshalili.“ — „Té so besede kakor grom sa nevsmileno zhloveshko ferze, pravi sv. Avgustin; in kogar one ne sbudijo, on ne spi; o ne! on je she mertev.“

II.

Kakorshen gospodar, takshni hlapzi: pravijo ljudjé. O de bi bila tudi med nami ino med Bogam ravno ta refniza gotova!

1. Bog, nash nebeski Gospodar, je ves vsmilen, pohleven ino persanesliv; mi pa njegovi hlapzi na semlji smo jésavi, hudobni, ino nevsmileniga ferza. Vse, kar imamo, je dar neskonzhne njegove dobrote; kar pa mi njemu damo, je vezhi del pregréha ino rasshalenje boshje. Mi sapovedi boshje predersno prelomljamo, satéramo njegovo kraljéstvo refnize ino pravize, shálimo nehvaléshno ino hudobno njegovo neskonzhno ljubésn, ino vender nam persanasha ino zhaka, naj bi se izshajmali, poboljšali, ino njega sa odpushanje protili; mi se pa tako hitro shvaramo, ino hudujemo, zhe se nam kaka mala kriviza sgodi. Shal besediza, ktero nam tovarsh ali tovarshiza rezhe, majhina stvarza, ki nam jo kdo nashih podloshnih navskrish stori, je she pogosto sazhétek velike samére, jése, kréga ino

sovrashenja. Bog ima s' nami, s' svojimi rasshalivzi, dolgo poterplenje; mi pa hitro vse hude ispekla posovemo, zelo sofěsko rasdrashimo, vse gosposke obletimo, ino veliko se jih po nobenizeni vtolashiti ino spraviti ne dá. — Mi rasshálimo vsaki den svojiga vsigamogozhniga Gospóda, ino vender nam smiram sonze sije, voda težhe, ino semlja rodi; mi pa jeso kuhamo, ino se bres vfiga odloga nad svojim blishnim málhovati ishemo. Zhe nam pa to mogozhe ni, islivamo svoj hudoben ferd nad domazhe, sheno, otroke ino drushino; zelo nedolshna shivina more našho jeso obzhutiti. Zhe Boga rasshalimo, ino se le samo sgrévamo ino obtoshimo, spověmo ino pobóljshamo, nam dober Bog vse naše grehe odpusti, naš spet sa svoje sine ino hzhéri objéme; ako pa tovársh, sofed, ali kdo drugi rasshalivshi naš, sa saméro profi, nje ne dobi; ali na jesiku se mu odpusti, v' ferzu pa ferd ostane. O pėrvi perloshnosti se sovrashtvo spet oglasi, vse pretezheno svojimu blishnimu sopet ozhitamo, in stare rane spet ponovimo. O kako persanefliviga ino vsmileniga Ozheta v' nebesih imamo; kako malo vsmilenja in poterpenja pa mi na svėti med sebój sposnamo, ino sami sebi nesfrezho délamo! — Koliko hish je po svėti nesfrezhnih, v' kateri domazhi s' en drugim poterpenja nimajo; koliko sofěsk, vesh, mést ino deshél si shiv pekel napravlja, ker si po kershanfko persanashati nozhe! Hisha ali sofěska, v' kateri lepe saftopnosti ni, je shivo gněsdo strupnih kazh, ki same sebe pikajo ino gonobijo. — Koliko kristjanov v' sovrashtvimóli, ino saftójn; — hodi k' spovedi ino k' obhajilu, pa k' svojimu pogublenju; — shiví, pa tudi vmerje v' sovrashtvi, ino pride, kakor nevsmilen evangéljski hlapez, peklenfkim trinogam v' oblást. — Gorje nam, ako se nam bo vsmilenje boshje v' ojštro pravizo premenilo, in nam bo pravizhen Bog ravno tako storil, kakor mi s' svojim blishnim ravnamo! „Zhlovek jeso v' zhloveka imá, ino per Bogu sdravja ishe? On sebi enakimu zhloveku vsmilenja ne skashe, sa odpushtanje svojih grehov pa profi? On, ki je meso, jeso dershi, ino per Bogu odpushtanja ishe? Kdo bo sa njegove grehe profil? Spomni se poslednih rezhi, ino neháj v' sovrashtvi

shivéti; sakaj strohlivost ino smert zhaka po njegovih sapovedih sovrashne. Spomni se na boshji strah, ino ne jesi se nad blishnim.“ (Sir. 28, 3. 8.)

2. Korenina vse frezhe ino vesele sadovóljnosti per vsaki hishhi, kakor v' fleherni sofeski, je lepa sastopnost ino kershanfska persaneslivost. Sa to kraljévi prerok prepéva, rekozh: „Poglej, kako dobro in kako veselo, kjér bratje v' lepi sastopnosti shivijo! Sakaj ondi je Gospód shegen obljubil, ino shivlenje vékomaj.“ (Pf. 132, 3.) — Korenina veliko shalosti ino nadlóg je slaba sastopnost ino nevsmilen ferd. Boljsi v' pufhavi prebivati, kakor s' ljudmi, ki se radi krégajo ino jesijo. (Prip. 21, 19.) — Ljubo sastopnost med nami ohraniti, ino kershanfsko persaneslivost sa tovarshizo imeti, vam denes, bratje ino sestre moje! slato shkrinjó miru ino sprave, polno ladizo lepih naukóv isrozhim: kako naj s' ljudmi na svéti v' miru shivimo, ino per Bogu vsmilenje najdemo,

Pervi nauk miru ino sprave je: Zhlovek, spomni se, kedar ti kaj navfkrish hodi, ali te rasshali, de po tvoji volji vse biti ne more! — Bog je vsigamogozhen, moder in svet, pa vender ljudjé po njegovi sveti volji vsiga ne storijo. Kolikokrat ti greshish, soper njega voljo storish, ino on se ne jesi, ampak s' tebój toliko zhasa poterpi. — Vlak den molish, ino profish: „Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji!“ Kakor molish, tudi stori takó, ino rezi, kér tebi kaj po volji ni: Naj se po volji boshji sgodi, naj bo v' boshjim imeni! Ti bosh poterpel, ino Bog bo tebi povernil. „Togoten zhlovek bóje napravi, poterpeshliv pa napravlene potolashi.“ (Prip. 15, 18.)

Drugi nauk miru ino sprave je: Ne posabi, o kristján! de je poterpeshlivost k' tvojimu svelizhanju toliko potrebna, kolikor podplati na nogah, de tebe ternje ne vbada. — De bi se poterpeti nauzhil, tebi dober Bog bridkosti poshilja, in dopusti, de se ti vezhkrat kriviza godi. „Vse, kar se tebi pergodi, voljno sprimi; poterpi bolezhine, ino v' svojim ponishovanji poterplenje imej; sakaj slato ino srebro se v' ognji poskusha, ljudjé pa, ki imajo svelizha-

ni biti, v' pezhi ponishovanja.“ (Sir. 2, 4. 5.) Ako v' malim voljno poterpiš, se ti velikiga terpenja bati ne bo; zhe se pa maliga terpenja braniš, bo tebe Bog savergel, ali pa she vezhi teshavo nakladal, ino te perfilil, se poterpenja vaditi. Kakor lékar ali pader is ran divje mešo reshe, de zhloveka smerti réshi, zhe ga ravno boli: tako tudi Bog nashe dušhne rane škos terpenje zéli, zhe se nam ravno hudo sdi. Ne dobro bolniku vmikati, ne zhloveku nevoljnemu biti; she vezhi rane si bo naredil. — Ne isvrazhaj tedaj svojih krishov na druge ljudi, ino ne dolshi jih, de so ti oni krivi; saj je terpenja tebi potreba, ino bo ti v' dobro isishlo, zhe Boga ljubish in poterpiš, ljudém pa ljubesnivo sanesesh. „Poterpeshlivošt vam je potrebna, uzhi sv. Pavl; de voljo boshjo storite, ino oblubo došeshete.“ (Hebr. 10, 36.)

Tretji nauk persaneshlivošti je: Premisli, kolikokrat ti Boga, ino svojiga blishniga rasshalish, de pogosto v' svoji naglosti sam ne vésh, kdaj ino kako. Ravno taka se tvojimu blishnimu tudi godi, kér tebi pogosto kaj shaliga stori, ne is hudovoljnošti, ampak is nevédnosti ali permère. Ne saméri mu, ne sarajtuj njemu v' hudo, ampak lepo ga isgovarjaj, kolikor po pravizimoresesh, kakor všmilen Jesus svoje rasshalivze, rekozh: „Ozhe, odpusti jim! oni ne vejo, kaj dèlajo.“ (Luk. 23, 34.) — „Kdor se pa mashevati hozhe, nad tém se bo Gospód masheval, ino bo njemu grehe terdno sadershal.“ (Sir. 28, 1.)

Shterti nauk miru ino sprave je: Ne podiraj ljubiga miru per hishi savolj kake prasne shal besede; ne dajaj slovesa lepi sastopnosti v' svoji soseski sa kake male škode del: rajshi nekoliko krivizo poterpi, de le v' lepim miru shivish. To Jesus perporozha, kér pravi: „Jes vam povem, hudimu se ne (s' hudim) soper staviti; temuzh, zhe te kdo vdari po tvojim desnim lizi, pomoli mu she uniga (poterpi rajshi, ko bi hudo s' hudim povrazhoval). (Mat. 5, 39. 41.) Ljuba mirnost je slata rezh per hishi, ino prava sastopnost med sosedí je vezh vredna, kakor nar lepsi obzhina (gmajna) ino nar rodovitishí polje. „Bolishi je kos kuhiga kruha v' miru, kakor s' kolinoj naphana

(nadevana) hiſha v' prepiru; ena ſkléda kiſliga ſelja s' ljubéſnjoj je bóliſhi, kakor pitan vol s' ſovraſhtvam.“ (Prip. 15, 17.) — Pogoften krég per hiſhi boſhji blagoſlov (ſhegen) od hiſhe ſaſhene; med ſoſéſkoj veliko prepira goſpodarjam plote po-díra, ino neſrezha med njimi ſvoje ſtanovanje ima. „Sa to varujte ſe vſiga kréganja, opominja ſv. Duh, ino manjſhali bote grehov ſhteвило. Nagloſt v' krégi ogenj vſhgè; nagloſt v' prepiru kri preliwa, ino jeſik, kateri krivizo ſprizhuje, ſmert perneſe.“ (Sir. 28, 10.) „Ne hoditi v' prepír, je ſa zhloveka hvale vredno; vſak neumen ſe rad prepíra.“ (Prip. 20, 3.)

Petí nauk miru ino ſprave je: Bodi per-pravljen, rad odpuſtiti, zhe ſi raſſhaljen, ino ne zhakaj, de bi raſſhalivez tvoj tebe ſa odpuſhanje proſit hodil, ali ti lepe beſede dajal, ampak ſam mu pervi rokó podáj, ino prijaſno beſedo ponudi. Lep je zhlovek, kedar odpuſha; ſhe lepſhi, kedar ſa odpuſhanje proſi. Poprej ko ſe ſaméra poravna, manj krivize ſe bo ſgodilo. „Vaſha jeſa naj mine pred ſonzhnim ſahodam,“ opominja ſv. Pavl. (Ef. 4, 26.) Zhe ne odpuſtiſh is ſerza ſvojimu bliſhnimu, ſam ſebe tolikokrat obſodíſh, ko v' ſv. ozhenáſhi molíſh: Odpuſti nam naſhe dolge, kakor odpuſhamo ſvojim do ſhnikam. „Ino zhe ſe ti teſhko sdi, raſſhalivzam odpuſtiti, govori ſv. Kriſoſtom, premíſli, de ſhe bo teſhi, v' pekel pahnjenu bití.“ — Ne ſanaſhaj ſe, kedar odpuſhaſh, na gole beſede; ne rezi: „Saj niſim jeſen, in tudi s' njim ali s' njoj govorim,“ zhe pa per vſaki pri-loſhnoſti njega pikáſh, ino zhres njega, kedar vtegneſh, hudo govoríſh. „To ſhe ni ſadoſti,“ uzbí ſv. Hironim; ſakaj Jeſuſ velí: „Ozhe nebeſhki vam odpuſtil ne bo, ako ne odpuſtíte vſakteri ſvojimu brátu is ſvojih ſerz.“

Sheſti nauk miru ino ſprave je: Zhe tvoj bliſhni tebi ſhkodo déla, ino ſe tebi prevelika kriviza godí, Bog obvarji, de bi tudi ti njemu ſhkodo delal: tako bi dvojna ſhkoda bila, ino ti greſhnik, kakor on. Pojdi nar poprej, ino prijaſno ſe poſhvaraj; lepa beſeda ſe na lep proſtor poſadi. „Mehek odgovor vtolaſhi jeſo; terda beſeda pa togoto napravi.“ (Prip. 15, 1.) Popravita v' prijaſnoſti med ſebój,

kar je mogozhe, ino ne toshujta se bres velike potrebe, sakaj: „Zhe v' iskro pihash, se bo vshgala; ako pa plunesh na njo, bo vgasnila. Is tvojih ust pride oboje.“ (Sir. 28, 14.)

Sogibaj se toshbe, dokler koli morosh, ino pravde se bolj boj, kakor pogoreti. Zhe ravno pravdo sdershish, bosh le vezhi del na sgubi. Pravdavez nima frezhe; njegovo blago je prekleto, ino tretjiga rodu dosleglo ne bo. Koliko gospodarjov je skos pravde ob svoje premoshenje ino ob pohishtvo, koliko sosedov ob lepo sastopnost ino mir! Koliko podplatov se sastojn rasdere, koliko podkupov od doma snosi, domá pa strada ino neslano je. Nozh in den pravdavez pokoja nima, njegove skerbi mu belijo glavo, ino krajshajo njegovo shivljenje. Vse njegove spovedi ino svete obhajila so v' tém zhafi sploh po nevrednim storjene, ne k' isvelizhanju, ampak v' pogubljenje. Is sovrashstva si pravdavzi hishhe poshgëjo, ino si svojo strashno jëso ino ferd ali v' gorezhnih hishah, ali pa v' vrózhí preliti kervi svojiga blishniga ohladijo. Oh, de naf Bog varji toshb ino pravd! Boljshi je kratka sprava, kakor dolga pravda.

Alj ne bilo bi prav, de bi hudobnesham vse perpuštili, nam krivizo delati, kakor bi hotli. Hudobze bres pokorjenja ali shtrafe puštati, bi bilo, pravizhne s' njimi shtrafovati. Bog je postavil vishi oblast k' strahovanju hudiga dela. „Oblastnik je namesto Boga, uzhi sv. Pavl, tebi k' dobrimu; on ne nosi sastojn mezha; sakaj boshji hlapez je, mashvavez sa strahovanje téga, ki hudo dela.“ (Rim. 13, 1 — 4.) — Zhe si perziljen, koga toshiti, le v' pervim ferdi k' gosposki ne hodi; varuj se, de vezh ne povesh, kakor je po refnizi, ino kar sprizhati moresh. Sovrashi tebi storjeno krivizo, alj zhloveka pa ljubi, ino bodi vselej perpravlen, njemu kaj dobriga storiti. Prepovëj ojštro svojim domazhim, sosedovim, s' katerimi se toshujesh, kaj shaliga storiti. Lepo prijasno ravnaj s' njim, ino môli vsak den, naj vama dober Bog vajno toshbo frezhno skonzhati dá, bres vse vajno shkode na premoshenji, na shivljenji, ino na dushi. Glej, takó bosh vreden otrok Ozheta nebesthkiga, ki dá svojimu sonzu sijati na dobre ino hudobne,

ino dá deshíti na pravizhne ino krivizhne. (Mat. 5, 45.)

Sedmi nauk miru ino sprave je: Ako se tobi perméri, de ti svojimu blishnimu kako krivizo storísh: o ne taji, ne opravizhuj sam sebe, ino ne odlagaj, storjene krivize poravnati, fhkodo poverniti, ino zhe to mogozhe ni, saj lepo od njega isprofiti. Storjeno krivizo na vésti imeti, je, teshek kamen na ferzu nositi, ki po malim tolik perraste, de sadnizh pod njegovo téshoj onemóremo. Baraj pravizhne moshi, komu pravizo perfodijo; ino zhe tvoja ne veljá, ne daj se po nobeni zéni toshvati, ampak: „Hitro se spravi s' svojim sopernikom, dokler si s' njim na poti, (zhe bi se shé toshovat fhla) de te kjé sópernik ne isdá sodníku, in de te sodník ne isdá flushavniku, in de ne bosh v' jézho vershen. Refnizhno ti povém, ne pojdesh vunkaj od ondód, dokler ne plazhalh sadniga vinarja.“ (Mat. 5, 25. 26.)

Poglejte, ljube dushe! to je sedem slatih naukov lepe sastopnosti ino kershanske persaneslivosti, med domazhimi ino med soféskoj. Svešto jih ohranite v' fhkrinji miru ino sprave, de vam jih jésa ino sovrashtvo ne pokonzhate. Slata fhkrinja miru ino sprave je ljuba krotkóšt, slata kluzheniza lepa pohlévnošt, ino njeni slat kluzh je varn jesik. „Uzhite se od mene, naš ljubi Jesus prijasno klizhe, kér sim jes krotek ino is ferza ponishen, ino bote pokoj nashli svojim dusham.“ (Mat. 11, 29.) „Nikomur ne povrazhujte hudiga sa hudo; persadenite si, de val bojo ljudjé radi imeli, opominja sv. Pavl; v' miru shivite s' vsakim, kolikor vam je mogozhe.“ (Rim. 12, 17. 18.)

III.

Kdo bi s' veseljam ne bral, ali pa rad ne poslushal sgodeb sv. písmá, ki nam perpovedujejo, kako lepo je bogabojezh mosh Abraham sa ljubo sastopnošt med svojimi, ino ljudmi svojiga striza Lota fkerbel, ter se je raj nekoliko svojiga dobizhka vanal (tvégal), kakor bi se bil s' svojim sofedam prepíral.

Shivéla sta Abraham ino Lot, stara ozhaka v' enim kraji deshele Kanaan na jutrovim, kjér je tudi veliko drugiga ljudstva bilo. Imela sta veliko zhréd, govedine ino drobniz, veliko hlapzov ino dékel. Okoljza jima je pretesna hodila, ino Abrahamovi, pa Lotovi pastirji so se sa spashnike pipali. To je miroljubniga Abrahama možno bolélo. Altar je Bogu po svoji shégi naredil, ino v' Gospoda klizal, naj mu pomaga s' Lotam v' lepim miru shivéti. Po tem Lotu rezhe: „Ne bodi kréga med nama, ne prepira med najnimi ljudmi; saj sva si brata. Poglej, zelo deshelo ti na prebir ponudini; le lozhiva se! Zhe pojdesh na lévo, grem jes na desno; zhe ti na desno gresh, grém jes na levo.“

Lot deshelo ogleda, ino najde filo lep kraj ob reki ali potoku Jordanu, kjér so tistokrat mesta Sodoma ino Gomora stale. Bil je kakor posveten raj, ino v' té kraj si je Lot isvolil; lepo sta vsela flovó.

Po tém je Gospód Bog Abrahamu djál: „Povsdigni svoje ozhi, ino poglej is téga kraja, kjér si sdaj, proti polnozhi, ino proti poldné; proti sonzhnimu is-hodu ino satonu; vso deshelo, katero vidish, bom tebi, ino tvojimu sarodu dal.“ — Takó Bog miroljubnim ljudém lepo sastopnost ino persanellivost plazhuje. — „Blagor krotkim, kér oni bojo semljo posedli. Blagor mirnim, kér bojo otrozi boshji imenovani. Blagor vsmilenim, kér oni bojo vsmilenje doségli.“ (Mat. 5, 4. 9.) Amen.

XXVI. Dve ino dvajseta nedelja po binkoštih.

Od desheške gosposke.

Evangelj od dazniga denarja. Mat. 22, 15—21.

Kako frezhen je zhlovek na svéti, ki sdrave in zherstve ude ima! — Dokler ga noge urno nosijo, roke pridno delajo, shelodez dobro kuha, ino modra glava sa vse druge ude skerbi, zhlovek vesel ino frezhno shiví. — Zhe se pa noge vstavljajo, roke shelodzu shivesha flushiti nozhejo, glava sa potrebne rezhi ne skerbi, ino shelodez slabo kuha, zel zhlovek onemóre ino vmerje. — Taka se vsaki hihi, sofeski, desheli ino vsakimu kraljestvu godi, kedar podloshni ino predpostavleni svojih dolshnost svesto ne dopolnijo; sakaj kakor zhloveško truplo svoje ude, ima vsako kraljestvo svoje stane. Srezbne ljudi le prava svestoba stanov stori, ako svoje dolshnosti skerbno dopolnijo, dajo zesarju, kar je zesarjoviga, ino Bogu, kar je boshjiga: kakor nas Jesus v' denashnim sv. evangelji uzhi.

I.

Tretje ino sadno leto je prishel Jesus v' Jerusalem, sveto velikonozh obhajaj, pa tudi svoje isvelizhansko opravilo na semlji dokonzhat, ino vel svét odreshit. — Vse ga rado poslushta in bres shtevila ljudi vré sa nim; le hinavski fariseji ino drugi terdovratni gréshniki ga smertno sovrashijo, ino mu po shivlenju streshejo, kakor divji jastreb po nedolshnim golobi, de bi ga vmoril. — Kako se je pa ljubesnivi Jesus shtimanim farisejam saménil, on, ki je bil fama dobrota ino modrost? Refnizo jim je pravil, katere niso hotli poslushati. Bili so hinavzi, na videsh pravizhni, skrivaj pa polni krivize, ino so bolj ljubili temo, kakor pa luzh, de

bi njih dela rasodete ne bile. Jesus je njih hudobije odkrival, ino sa to je bil sovrashen od njih.

V. 15. Hinavzi so po sveti to, kar so po semlji strupne gobe, lepi na videsh, alj smerten strup v sebi imajo. Oni vsakiga zhertijo ino sanizhujejo, ki se po njih ne ravna: teshko jih preobernefi, malokteriga poboljšash. Tudi vsmilen Jesus je vse druge gréshnike dobrotlivo sprijemal, le farisejev se je sogibal, ino jim toliko ojtne refnize pravil, de se she bliso njega vupali niso. Hudobneshi so se satorej sbrali, ino se posvétvali med seboj, kakó bi ga napeljali, de bi se sagovoril, ali v' kaki krivizhni besedi vjel, njega po tém satoshiti ino is poti spraviti, ali mu saj toliko narediti, de bi ga ljudstvo sovrashilo.

V. 16—17. She velikokrat so mu nastave delali, alj vselej jih je takó modro ino ozhitno savernil, de si shtimanzi ne vupajo vezh, se njega sami lotiti. Poduzhili so nekoliko svojih uzhenzov, to je takih mlajshov, ki so jih v' svojim nauki imeli, kakó naj savolj dazije poprashajo, ali so jo dolshni rimskimu zesarju odrajtati, ali ne. Judje niso bili radi nevérnimu zesarju v' oblasti; mislili so, de se jim kriviza godi, ker so isvoljeno ljudstvo boshje, rimski gosposki davke plazhovati. Sanashali so se, de jih bo prihodni Mesija vfiga davka refnil, ino ravno to so tudi fariseji vuzhili. Alj rimska gosposka je dazje zhisto térjala, ino je vsakiga ojtstro strahvala, ki bi se bil vstavljaj, ali pa ljudi uzhil, dazje ne dajati. Sa to so si fariseji to svijazho vbrali, ter so mislili: zhe porezhe, de so dolshni, ga bo ljudstvo zhertilo: ako pa porezhe, de niso dolshni, ga bo rimska gosposka prijala. Sa prizho so nekoliko Herodianov (slushavnikov Herodesha Antipa, ki je bil sa poglavarja Galileje od zesarja Tiberija postavljen) s' svojimi uzhenzi poslali, de bi ga po tém satoshili. — Vse je bilo dobro svito, alj vsigavedozhimu Jesufu zhisto odkrito, ki zhlovefshko ofserzhje presodi, ino nar skrivnejshi misli posná.

V. 18—21. Posli k' Jesufu pridejo, ino vse svesto storijo, kakor jim je bilo narozheno. Spervizh ga lepo pohvalijo, de je refnizhen, ino de vsakimu po pravizi pové, kar je prav ali ne. „Ti ne gledash na ljudi, so djali, tudi rimfkiga zesarja se ne

bojſſh: pověj nam tedaj, ali ni greh, zesarju dazje dajati, kěr smo mi isvoljeno boshje ljudſtvo, ino le Bog naſh pravi kralj?“ — Jeſuf je dobro vedil, kakó nevarno vpraſhanje ſo mu naſtavili, ino kakó bi ga radi v' nefrezho ſpravili. Ojſtro jih ſatorej nagovori, rekozh: „„Vi hinavzi, kaj me ſkuſhate s' ſvojim svitim vpraſhanjam? Vi ne iſhete reſnize, ampak krivizo, de bi me vjeli ino ſatóſhili. Alj povedal vam jo bom, le pokashite meni dnar, s' katerim rimſki goſpoſki dazjo plazhujete!““ — Po-dájo mu nekák rimſki deſeták, ino on jih pobara: „„Zhigava je ta podoba, ino pa opiſ na dnarji?““ Djali ſo mu: „Zesarjova.“ — „„Zhe vi od zesarja dnarje jemljete, mu jih tudi odrajtovati morete; zhe ima on pravizo, vam dnarje dajati, imate tudi vi dolſhnoſt, davke plazhovati.““ Takó jih Jeſuf ſaverne. — „Alj mi ſmo isvoljeno ljudſtvo boshje, ſo miſlili; le ſamo Bog je naſh oblaſtník, ne pa rimſki zesar.“ — „„Sato, pravi, Jeſuf, dajte zesarju, kar je zesarjoviga, pa tudi Bogu, kar je boshjiga!““ To ſaſl ſhati, ſo ſe potegnili eden ſa drugim; ſram jih je bilo.

Kar je farisejam Jeſuf povedal, je izrozhil tudi nam: dajati zesarju, kar je zesarjoviga, ino Bogu, kar je boshjiga. Tudi kriſtjanov ſe najde, ki po farisejſko vpraſhajo, ali bi to od Boga bilo, de morjo davke dajati? Le perſiljeni ſvoje dazje plazhujejo, ſovraſhijo goſpoſko, ki od njih davke jemlje, ino naj bi kak uzhenik to veliko dolſhnoſt v' miſel vſel, bi od njih ravno takó ſovraſhen bil, kakor Jeſuf od farisejov. Alj kakor je Kriſtuſ pot boshjo bres vſe krivize uzhil, in na veljavo ljudi ni porajtal, ſe more tudi kriſtjanam bres vſiga ovinka povédati, kaj ſo Bogu, kaj zesarju ino njegovim oblaſtníkam, kaj ſo deſhelſki goſpoſki dolſhni.

II.

Kdo med nami, ljubi kmetje! bi ſe bzhelnimu roju (zhebelnimu panju) ne zhudil, glédati marlivih bzhéliz lepo modro délo, ino okuſhati njih ſladek perdélk? — Ravno tako ſe je zhudil ſvoje dni neki mladenzh ſvojimu ſalimu bzhelníku (ulu), ki ſo ga

dober ozhe njemu dali, naj bi se od ozheta bzhe-
larije, pridnosti pa od marljivih bzhéliz navuzhil. —
V' svojim premishlovanji vgleda veliko matizo,
kakó se med drugimi gosti, pa fama medu (sterdi)
ne nosi. Vidi debele trôte, ki na délo ne grejo,
ino se v' svoji neumnosti nad njimi rasferdi, rekozh:
„H' zhemu je ta shivina med pridnimi bzhélizami,
ki drugim delavnim povshiva, kar one perdélajo,
fama pa nabérati nozhe ali ne sna?“ V' svojim serdu
matizo vmori ino trôte pomuzhka; ino prav dobro
se mu sdi, kakor bi bil kaj posebno modriga steril.
Alj hitro se sazhne njegov roj bres kraljize méshati,
se s' drugimi gristi, ino med seboj možno shalo-
vati. Bzhélize nimajo vladize (visharize), ne straho-
neta; nekoliko se jih rasgubi, nekoliko pomerje,
ino v' kratkim ni roja vezh. Mladénzhu se veselje
v' shalost premeni, jokáje svojimu ozhetu nefrezho
potoshi. „Kaj si naredil, moj sin, mu moder ozhe
rezhejo; ali ne vésh, de bzhélni volnak (kosh) bres
kraljize biti ne more, kakor ne svét bres gosposke?
V' vsaki drushbi, v' vsaki soséski, v' vsakim kra-
ljéstvi je potreba visharja, delavzov ino varhov,
kakor v' bzhélnimu roju. Tvoja nefrezha naj te
modrosti uzhi!“

O naj bi ta pripodoba tudi vas modrosti navu-
zhila, vi nevoljni podloshni, ki zhres svojo go-
sposko godernjate, jo tolikokrat v' svoji jési hudi-
zhu isdajate, ino si v' svoji nespameti obétate, kako
dobro bi shivéli, zhe bi gosposke ne bilo. Poglejte
shalosten bzhélnik mladiga nespametniga fanta; —
ravno taka bi se s' nashoj deshéloj bres potrebne
gosposke godila. Vfiga hudiga, ki nas sadéva, je
vezhi del nesvestoba podloshnih kriva, ki svoji go-
sposki niso pokorni, ne pokorni svojimu Bogu. —
Dajte zefarju, kar je njegoviga; dajte Bogu, kar
je boshjiga; dajte, kakor Bog sapove:

1. Pokorshino svoji gosposki v' vséh
pravizhnih rezhéh; storite, kar ona v' boshjim
imenu sapoveduje; opustite, kar ona vam prepo-
veduje; le pravizhna pokorshina ljudi frezhne stori.
Bres potrebne pokorshine bi bil ves svét strashna
jama rasbojnikov, ki bi se med seboj morili — bi
bila vsaka deshela shalostna pufhava, polna smesh-
njave ino nadlóg. — She ni se kervava semlja

ohladila, ki je toliko nedolshne kervi popila, ktero je puntarstvo prelilo. Ozhitno nam prizha, kar sv. Krisostom uzhí: „Bres gosposke biti, vajvoda in visharje sgubiti, je velika nefrezha, je isvirk veliko nadlóg, ino sazhétek vsih smot.“ Sa to opominja sv. Peter: „Bodite vsaki zhloveshki oblasti podloshni savólj Boga; ali kralju, kakor nar vishimu; ali vajvodam, ki so od njega poslani, se nad hudodelniki masfhvati, pohvaliti pa dobre; sakaj takó je volja boshja.“ (I. Pet. 2, 13. 15.) „Bodite pokorni svojim telehnim gospodam, uzhí sv. Pavl, ino nikar ne slushite na ozhi, kakor bi hotli ljudém dopasti, ampak v' preprostosti serza, ino bojte se Boga.“ (Kol. 3, 22.) „Kaj tebi vse drugo pomaga, zhe Gospodu pokorn nifi? Kako bi Gospodu pokorn bil, ako njegovi sapovedi nifi pokorn? Le pokorshina vezhen venez najde, samo nepokorshina v' vezhno shtrafni-go sajde.“ (Sv. Avgushtin.)

„Prav in potrebno je, pravizhni gosposki pokornim biti, mnogoter kristján govori; alj nepravizhni gosposki pokorshino skasati, bi ne bilo prav.“ De se krivizhna gosposka na svétu najde, to se vta-jiti ne dá, dokler tudi ona zhloveshko natoro ima, ki se rada smoti; alj veliko ljudi gosposko ponida-ma krivize dolshí. Kmetje imajo v' navadi, vse tajiste sovrashiti, ki jih v' kaj filijo, kar jim ne do-pade, naj si je ravno po pravizi ino dobro sa nje. Pogosto se ljudém kaka vkasa nespametna sdi, ki ne preglédajo, kaj is nje dobriga v' prihodno svira. Saj tudi otrozi ne véjo, sakaj jim ozhe, postavim v' veliki vrozhini, merslo vodo piti prepovedujejo; kedar odrastejo, she le sposnajo, kakó modra je bila prepoved ozhétova. — Kakó hudobno ravna-jo sa to gerdi ljudjé, ki po kerzhmah (litoshib) ino drugih kratkozhasih svojo gosposko hudo sodijo, krivizhno dolshijo, ino njej hudo shelijo, nar vezh vsi taki, kateri svoje lastne hishe prav vishati ne snajo. Skos tako opravljanje se krade gosposki poshtenje, se jemlje potrebno poshtenje; hudobne-shi se povsdugejejo, strah ino pokorshina ljudi sa-pushta, ino svét se tam hujsha, kjer gosposka od podloshnih prav poshtovana ni. Sa to je she Bog po Mojsefu prepovedal: „Sodnikov, kateri so na-mesto Boga, ne smésh opravljati, ino Vishiga svo-

jiga ljudstva ne kléti.“ (II. Mojs. 22, 28.) Vrashji jesiki bojo sa vse to odgovor dajali. „Ne sodite, pravi Jesus, de ne bote sojeni. Sakaj s' kakorshnoj sodboj sodite, s' takorshnoj bote sojeni; ino s' kakorshnoj méroji mérite, s' takorshnoj se vam bo nasaj mérilo.“ (Mat. 7, 1. 2.) „Ne sodite na ozhi, (kar ne sastopite.) ampak sodite pravizhno sodbo.“ (Jan. 7, 24.)

Zhe je gosposka ravno krivizhna, moremo vender kristjani pravizhni biti, ino tudi hudobni gosposki pokorshino fkasati v' takih rezhéh, ki niso boshjim sapovedam soper, kar naf Jesus v' besedi ino v' djanju uzhi. Hudobni so bili Judovski poglavarji, kakor nam jih sv. evangeli popisuje, ino vender Jesus svojim uzhenzam sapové: „Vse, kar koli vam rekó, dershite ino storite; po njih delah pa nikar ne délajte.“ (Mat. 23, 3.) Krivizhen je bil Ponzius Pilatush, deshelki poglavár, ki je sodil Jesufa, Sina boshjiga; vender mu je bil Jesus do smerti pokorn, do smerti krisha, ino mu je sam rekel: „Ne imel bi nobene oblasti do mene, ki bi ti ne bila od goraj dana.“ (Jan. 19, 18.) Po sgledu svojiga uzhenika so tudi storili prvi kristjani: nedolshno preganjani, po krivim k' smerti oblojeni so vse rajshi voljno terpeli, kakor bi se svoji krivizhni gosposki s' filoj vstavili bili. Dobro so védili, kaj sv. Pavl govori: „Ni oblasti od drugod, ko od Boga; katera je, je od Boga postavljena. Kteri se tedaj oblasti vstavljajo, se boshji volji vstavljajo, ino sami sebi pogublenje nakopavajo.“ (Rim. 13, 1. 2.) — Koga bi ferze ne sabolélo, flishati, kako so se v' nafih krajih nepokorni kmetje sa svoje stare pravde puntali, kakó nevsmileno so s' svojoj gosposkoj délali, kakó hudobno vse sovrashili, ki niso s' njimi potégniti hotli. Alj kaj se je sadnizh s' njimi sgodilo? Veliko jih je po jézhah v' shelesji pomerlo, veliko bres svojiga doma krisham svét rasifhlo, zeze okólize so obo-shale, vesi ino mésta so bile savolj puntarije pokonzhane: Bog puntarjam nikdar stanovitne srezhe ne dá. „Boljshi je pokorshina, kakor dari; nepokorshina je kakor greh malikvanja.“ (I. Bukv. kralj. 15, 22. 23.) — „Moj sin, opominja sv. Duh, boj se Gospoda ino kralja, ne perdrushi se njih sanizho-

vavzam; sakaj pogubljenje pride naglo.“ (Prip. 24, 21. 22.) — Per višhi gosposki po pameti pravize ifkati, je nam perpušeno, zhe nam manjši gosposka krivizo dela; pa nespametno bi se bilo toshvati, kedar sposnamo, de nizh ne opravimo. Bogu se je potreba v' taki nadlogi isrozhiti; saj tudi gospoda svojiga Gospoda ima.

Modra pravizhna gosposka je velik boshji dar: Boga sa njo hvaliti, njo sposhtvati je nashadolshnost. Slaba krivizhna gosposka je shiba boshja, savolj nashih pregréh; krivizo voljno poterpeti, svoje shivljenje poboljšati, ino pa s' poboljšhanim serzam Ozheta všmileniga sa preloshenje profiti, to kristjanam pomaga, zhe v' oblasti krivizhne gosposke sdihujejo. — O vi višhi nevoljni podloshniki, ki se toliko shvarate, poglejte saj svojiga krishaniga Jesufa; popraśhajte njega, všigamogozhniga kralja, sakaj toliko krivize terpi, ki bi lahko svoje krivizhne sodnike ino grosovitne rabelne, ko bi trénil, v' prah ino pepél sdrobil? „Vse to terpim, vam on rezhe, de vam pokashem, dati zesarju, kar je zesarjoviga, ino Bogu, kar je boshjiga; de vam sgled sapuštím, tudi krivizhni gosposki pokornim biti, dokler je boshja volja takó.“ — Skos svojo pokorshino je nash ljubi Isvelizhar vef svét odreshil, ino nam svete nebesa odperl. Tudi tebi se bo grenka pokorshina v' sladko veselje premenila, zhe le is ljubésni boshje voljno terpiš. Prišla bo ura pravize, Bog bo ojštro shi-bo krivizhne gosposke slomil, tebi pa vse obilno povernil. „Tém, ki Boga ljubijo, vse v' dobro iside.“ (Rim. 5, 28.)

2. Druga dolshnost, de damo zesarju, kar je zesarjoviga, je sveštoba v' flushbi, ktero sa deshelo opravljati mormo: posebno sholdnirfki (soldafhki) stan sposhtovati, ino po svoji mozhi podpirati. Kdo bi verjél, zhe bi ne vidil ino ne slišhal, de se med kristjani mladénzhov najde, ki se vezh zesarfke flushbe kakor smerti bojijo, ino pogosto svoje sdrave vude poshkodjejo, de bi sholdnirji ne bili; kar je strashno velik smerten greh. Kdo bi mislil, de so med nami stariši, ki rajši vidijo svoje fine k' pogrebu nésti, kakor v' vojfko iti, branit sveto véro ino ljubo domazho

deshelo. She ajdje so imeli nar vezhi veselje, zhe so njihovi sini sa domovino na vojski zhestito vmerli. Israelzi so na trobente glas sa svoje oroshje priieli, ino so shli s' veselim petjam v' vojsko svojim sovrashnikam v' bran. Koliko kershanskih vojsnakov se je v' pervih zhafih zelo sa svoje neverne zesarje vojskovalo, ki so jih savolj sv. vere preganjali, nevsmileno martrali ino morili; v' sedajnih zhafih se pa kershanski mladenzhi pred sholdnirshino skrivajo, in zelo rajshi med tolovaje grejo, kakor v' poshteno flushbo sholdnirstva. Ino v' tém jim zelo starishi potubo dajajo! — To ni po sdravi pameti, in po kershanski pravizi, ampak po shegi divjih ljudi, ki ne posnajo Boga, ne njegove svete volje: ne posnajo svoje deshelske gosposke. Taki delajo zeli desheli krivizo, sebi pa velik greh. Bog je sholdnirstvo postavil hudobnesham sa strah, ino kogar Bog po svoji gosposki sa vojsbaka poklizhe, dolshen je vbogati; sakaj, kdor se pravizhni gosposki vstavlja, se vstavlja Bogu, ino kdor njemu vhaja in pred soldashinoj beshi, dela kakor prerok Jona, ki je tudi Bogu vjiti hotel, ter se je hudobnih Ninivitov bal. Kakor je morska riba Jona posherla, posherla bo nepokorne vhajavze nevsmilena smert, ki se pravizhne vojske bojijo. — Starishe posnam, ki so imeli vezh sinov, alj de bi kter njihovih sholdnir ne bil, so se hudo sadolshili, jih odkupili, ino drug nedolshen je moral namesto njihovih v' vojsko. She ni leta dni minulo, odkupleniga fina strashna bolésn prime, ino smert ga pobere is tega sveta. — Kamor zhloveka Bog klizhe, naj zhlovek voljno gre, Bog ga bo vodil in varval, tudi v' sholdnirskim stani.

Eni se soldashine bojijo, ter pravijo, de se sholdnirjam prehudo godí. Ref de takim rasvajenim mladenzham v' sazhétku teshko hodi per pizhlím shiveshi biti, kteri so doma sverhane sklede navajeni; alj boljshi je shivesha sa potrebo dovolj, kakor zhres potrebo prevezh. Sholdnirjam se sa vsakdanji kruh obilno skerbi, de jim potreba ni stradati; kdor pa vse po méri vshiva, bo doshivel starih let. (Sir. 31.)

Drugi se sholda bojijo, ker morjo sapustiti domazhe kraje ino snane ljudi. Alj

zhlovek nima na semlji stanovitniga doma, ves svet je naša zhasna hisha, le v' nebesih je naš pravi dom. „Sa tega voljo, pravi sv. Pavl, smo vselej frezhni, ker vemo, de, dokler smo v' telefi, smo popotniki Gospodovi.“ (II. Kor. 5, 6.) — Mladénzh, ki se v' vigredi (pomladi) svojiga shivlenja po sveti podá, vidi nove kraje, se veliko potrebnih rezhi lahko navuzhi, své v' svojih mladih létah, de je le popotnik na semlji, se smodri, lahko frezhno vmerje ino se k' svojimu Ozhetu nebeskimu poverne, kjér nobene lozhitve ne bo vezb. On ne perveshe svojiga serza na to, kar je na semlji, le v' enim kraji; ampak ishe téga, kar je sgoraj v' nebesih, ino Bog bo njemu sa zhasen dom, kteriga is pokorshine sapusti, vezhno stanovanje v' nebesih dal, ako pravizhno shivi.

Tretji se sholdnirskiga shivlenja bojijo savolj nevarnosti pohujshanja, pregreshniga shivlenja ino pogublenja vezhniga. V' refnizi se je mladénzham ravno téga nar vezh bati; le se tega voljo starisham sa svojimi fini nar vezh shalovati, kedar v' shold grejo. Pogosto se ref vidi, kakó se sholdnirji po sveti veliko gerdiga navuzhijo in vsi sapeljani sapelivzi nasaj pridejo, zelo sosétko kakor dushna kuga pohujshat. Pa ta nevarnost le samo tiste zhaka, ki so slabo poduzheni, ki malovredno isrejeni she vezhi del rasujsdani v' shold gredó. Poshteniga kershanskiga fanta boshji angel na vojsko spremlja, kakor velik angel Rafael mladiga Tobija, ino mu pomaga ne le sovrashnike deshele, ampak she hujshi sovrashnike njegove dushne premagati, ino ga frezhno na njegov pravi dom perpeljá. — Tudi v' vojski strah boshji prebiva, tudi vojshakov se veliko v' nebesih veselí. Kdo ne zhasi sv. Jurja, sv. Ahazja, sv. Evstabhja, sv. Martina, ino toliko drugih sv. vojshakov? Tudi oni so bili sholdnirji, flushili ajdovske zesarje, so imeli malikvavze sa svoje tovarshe; sdaj flushijo kershanskiga, bogabojezhiga zesarja, ino bi po kershanskoprav shiveti ne mogli? — Svešt flushavnik Kristusov se ne dá v' vojski pohujshati, ne sapeljati, kar nam prizha toliko svetih vojshakov; slab kristjan se v' vsakim stani lahko pogubi, kar nam prizha kristjanov navadno shivlenje ino smert. Jesus je v' sim

stanam nebefa odperl, le nepokornim bojo nebefa saperte.

Veliko jih sholdnirshino sa to zherti, kër misli, de so sholdnirji sa samo fhkodo na svëti; alj kakó krivizhna ino hudobna je ta misel! — Poglejmo po ftermih skalah toliko starih gradov v' desheli, ino poslufhajmo, kaj nam oni perpovedujejo. „Bili so svoje dni, to je njih spomina glas, shalofni zhafi, kër je divjih hudobnih ljudi veliko po desheli prebivalo, ki so se vezhi del na ropu shivili; sosed sosedu persanesel ni. Gospôda je v' vednih strahéh prebivala, si je na pezhovji varne grade sidala, in marfkatër kmet je moral takó dolgo sa grad kamenje vositi, dokler je nefil kósho svojih volov zhres ramo k' domu. Gospôda se je sovrashnikam po vifozhinah branila, alj vboge kmete so po dolinah tolovaji tolikokrat oropali, poshgali ino pomorili, kolikorkrat v' grade sbëshati vtegnili niso. — Bërite stare pisma ino bote lahko svedili, kakó so sovrashniki, posebno nevfmileni Turki, vsefkosi v' nashe deshele planili, ino takó gerdo delali, de je povedati strah. Sholdnirjov ni perpravlenih bilo; preden so se pa ljudjë sbrali ino v' bran postavili, so grosovitneshi vësi poshgali ino oropali, stare pomorili ino mlade v' fushnost odgnali; nar lepshi kraje so v' shalofno pufhavo premenili, kar se je tolikokrat v' nashih krajih sgodilo. — Sdaj pa, hvala Bogu! (rasen ob zhafu strashne vojfke,) vse té nadloge med nami ni. Vfsaki lahko po storjenim dêli mirno v' senzi pozhiva, ino bres fkerbi sladko sapfi, dokler svesto sholdnirstvo sovrashnikov v' deshelo varje ino domazhe hudodélze v' strahi ima. — Kakor kmetje na polji bres fkerbi ne delate, zhe domá pravih varhov nimate; ravno takó bi zelo kraljëstvo nozh ino den v' strahu shivelo, ako bi sholdnirjov sa varstvo ne bilo. — Glejte, koliko dobriga nam vezhni Bog po zesarfski oblafsi daja; torej dajajte s' hvaleshnim ferzam zesarju, kar je zesarjoviga, ino Bogu, kar je boshjiga.

3. Tretja dolshnost kristjanov je: Zesarju, ino namesto njega drugi gosposki, dazjo svesto dajati, naj bo fhtibra, noviza, muta, ali defetina, kakor f. Pavl sapoveduje, rekozh: „Pod-

loshni ste dolshni biti, ne samo savolj straha, ampak tudi savolj vesti. Sa to tudi davke dajajte vřim, kar njim gré; komur dazja, dazjo; komur muta (zol, harmiza), muto; komur strah, strah; komur zhařt, zhařt; sakaj hlapzi boshji so predpostavljeni, ino ravno to je njih flushba.“ (Rim. 13, 5. 7.) — Koliko se najde kristjanov med nami, ki se šte grehane ne bojijo, zesarja ali svojo gosposko na davkih ogoljřati; zelo predersnejo se, s' svojo krivizo se hvaliti, ino druge uzhiti, kakó naj gospođo goljřajo! Ali vři taki so šlabimu drushinzhetu podobni, ktero tudi nima sa gréh, gospodarja ali gospodinjo okrařti. — Vi nesvesti odrařtovavzi svojih davkov, sakaj se tolikokrat nad svojimi šlabimi hlapzi in deklami šřvarate, de vam ismikajo, ino jim kaj savupati ni? Ali jih ne uzhite krařti ravno vi, ki se ne framujete v' prizho njih ali pa s' njimi, zesarja ino gosposko goljřati? Kar so posli vam, to šte zesarju ino gosposki vi, ino kar ne shellte, de bi vam ljudje řtorili, tudi vi njim ne řtorite. (Mat. 7, 12.) — „Kamo pa toliko gospođa devlje, de ji nikdar doplazhati ni?“ řlišim veliko nevoljnih podlořnikov barati. Ali ravno takó bara tudi nevédna drushina, k' zhému bi gospodarju toliko blaga bilo, kteriga mu nozh ino den perdeluje, ino tudi ne premišli, koliko rok vřako leto na gospodarja zhaka, ki hozhejo od njega, kar jim gré, imeti, zhe jih ravno drushina in otrozi ne vidiyo. Koliko tavshent ino tavshent zesarřkih flushavnikov, uzhenikov, řodnikov, řholdnirjov i. t. d. je po deřsheli, zhe ravno mi sa vse ne vemo, kteri so deřsheli takó potrebni, ko hlapzi in dekle sa vasho pohišřtvo; vse te svoje posle pa more zesar ravno s' témi dazjami, ktere gosposka v' njegovim imenu od podlořnikov pobira, preřkerbéti ino rediti. Sa to je tudi Jesuř řam boshji řin dazjo dajal, ino nam v' djanju pokasal, kar je v' besedi uzhiř. — řišřli so enkrat dazarji, (ki so davk pobirali,) ino so barali řhimona Petra, „ali Jesuř davk plazhuje?“ Peter jim odgovori: „Kaj pa de ga plazhuje.“ Jesuř, de ři ravno kakor řin boshji ni bil dolshen glavne řhtibre plazhovati, rezhe Petru: „Pođdi k' morju, ino pervo ribo, ko vjameřh, vsemi jo, odpri ji uřta, ino bosh najdel đnar, de bosh s' njim

dazjo plazhal sa mene ino sa sebe.“ (Mat. 17, 23. 26.) Kar je sam Kristuf s' zhudesham plazhal, ali se smé pravizhen kristján bres greha tega braniti? „Ako nize posémeljškiga imel ne bošh, pravi sv. Hilarion, ti ne bo potreba dazje plazhovati; kér se pa gospodarstva podštopišh, ktero je zesarju v' oblasti, se tudi shvarati ne smésh, dajati zesarju, kar je zesarjoviga.“

Kedar pa s'voje davke plazhujete, le s' voljnim, dobrim serzam odrajtujte, kolikor premórete, de svojiga plazhila v' nebesih ne sgubite; le veseliga dajavza Bog ljubi. (11. Kor. 9, 7.) „Vse dolshnosti, pravi sv. Avgustin, ktére Bog sapovéda, so nevoljnim teshke, voljnim pa lehke,“ kakor Jesuf sam govori: „Vsemite moj jarm na se, ino uzhite se od mene, kér jes sim krotek ino is serza ponishen. Moj jarm je sladek, ino moje breme je lahko.“ (Mat. 11, 29. 30.) — Ne toshujte toliko, de so davki prehudi, saj vash Ozhe nebeski tudi sa nje vé, to de bolj dobro sastopi, kar je prav sa nas, kakor pa mi. Zhe ravno nekoliko bolj vbogo shivimo, ne shalujmo sa to; kolikor vezh ljudí bogastvo pogubi, tolikor vezh jih vboshtvo svelizha. Ino zhe nas ravno vzhasih stíška, le v' Boga saupajmo, pa s'voje storimo, sakaj: „Bog je svést, kteri vas ne bo pustil skushati vezh, kakor premorete, pravi sv. Pavl; on bo storil, de se bo skushnja v' dobro isishla, de jo bote lahko prenesli.“ (1. Kor. 10, 13) Le dajte zesarju, kar je zesarjoviga, pa tudi Bogu, kar je boshjiga.

4. Shterta dolshnosť podloshnikov je, sa zesarja ino gosposko moliti, sakaj: „Oni zhujejo, uzhi sv. Pavl, kakor taki, kteri bojo sa vashé dushe odgovor dajali, de to s' veseljam storijo, pa ne sdihváje.“ (Hebr. 13, 17.) V' rokah nashe gosposke veliko dobriga, pa tudi hudiga s' boshjim perpushenjam sa nas leshí, ino teshej je butara dolshnosti visih, kakor mi mislimo; sa tega voljo smo jih s' svojoj molitvijo podpirati dolshni. „Prosim tedaj, opominja sv. Pavl, naj se opravljajo proshnje, molitve, perporozhbe ino sahvale sa vse ljudí: sa kralje (zesarje) ino gosposko, de bi mirno ino pokojno shiveli v' vsi brumnosti ino v' poshtenosti, sakaj to je prav ino prijétno pred Bogam,

našhim isvelizharjam.“ (I. Tim. 2, 1. 3.) To so storili vsi boshji svetniki, sa svoje neverne zesarje in oblastnike so prvi kristjani molili, moliti smo dolšni tudi mi sa svojiga kershanfkiga vladitela (knesa ali zesarja) deshele, ino njegove nameštike, naj jim Bog, on kralj vsih kraljev ino gospód vsih gospodov, pravo modróst ino pravizhno pamet dá, svoje podlósne po njegovi sv. volji poshteno vladati, zhasno frezhne ino vezhno isvelizhane storiti. Vsmilen Bog bo vslishal naših prošenj glas, ino bo nam gosposko po svojim ferzu dal. — Takó bomo nauk sv. Petra dopolnili, ki veli: „Vse spoštujte, brate ljubite, kralja v' zhasi imejte!“ (I. Pet. 2, 17.)

III.

Povejte meni, ljubi kristjani! kaj našo zérkev nad nami dershi, de naš ne safuje? Sama svestoba vsakiga kamna od perviga vogla do verha. Vsi kamni se terdno podpirajo, ino storijo varno sidovje k' boshji zhasi, ino k' našimu pridú. Ravno takó vsako kraljéstvo, kakor zel svét, le svestoba ohrani, de sam sebe ne pokonzhá. „Poglejte, govori sv. Pavl, mi vsi smo le eno teló; alj kakor zelo teló en sam ud ali glid biti ne more, ampak jih veliko potrebuje, tudi mi ne moremo vsi v' enim stani biti. Sa to je neskonzhno moder Bog vsakimu udu svoje mesto odkasal, kakor je hotel; (pa tudi vsakiga zhloveka v' njegov stan postavil.) Oko ne more roki rezhi: Tvoje pomozhi ne potrebujem; tudi ne glava nogam: Niste meni potrebni; ampak vsi udje so en drugimu potrebni, de ni raspóra v' telef, temuzh de en ud sa drugiga skerbi. Ino zhe en ud kaj terpi, vsi udi s' njim terpijo, ino zhe se en ud zhasi, se vsi udi s' njim veselijo. „Ravno to telo Kristusovo ste vi, ino ste udi med seboj.“ (I. Kor. 12, 14. 27.) Kakor ude eniga telef, tako stane eniga kraljéstva le svestoba frezhne stori. Zhe nam je ravno svestoba gostokrat grenka ino teshavna, je nam vender dobra mati, ki nam daja zhasno frezho ino vezhno svelizhanje.

Obrishite si satorej, ljubi bratje ino sestre moje! vrozh put is svojiga zhela, oglejte se gor v' visoke

nebesa, kjer kraljuje vseh kraljev kralj, kateri vas gleda, ino sa vas po ozhetovo skerbi. Obljubite njemu svešto flushiti v' tém stanu, v' kateriga vas je on postavil; dajajte po njegovi sv. volji zesarju, kar je zesarjoviga, pa tudi njemu, Bogu, kar je boshjiga. — Nikoli ne posabite, de nismo na semlji lastniki, ampak le njegovi hishniki, ki bomo vsi pred njim na sodbi stali, ino od vsiga, kar imamo, odgovor dajali, vsak po svojim stani, naj si bo zesar ali kmet. Blagor mu, kdor bo svešt najden; krono shivlenja bo prijel. Tam nad svesdami nas zhaka naša prava lastnina, ki nam jo bo kralj vseh kraljev dal, kedar porezhe vsakimu svojimu sveštimu flushavniku: „Prav, dober in svešti hlapec! kër si bil v' malim svešt, te bom zhres veliko postavil; pojdi v' vefelje svojiga Gospoda.“ (Mat. 25, 28.) Amen.

XXVII. Tri ino dvajseta nedelja po binkoštih.

Od otroške réje.

Jesus ozhetu Jairu mertvo hzhër oshiví. Mat. 9, 18 — 26.

Teshek jarm sloni na Adamovih otrokih od dne njihoviga is-hoda is materniga telefa, do dne njihoviga pogréba v' hladno krilo zberne semlje, ki je mati vseh ljudi: tako omiluje moder mosh (Sir. 40, 1.) v' starim sakoni vef zhloveshki rod; to nam prizha shalofen ozhe ino bolna shena v' sv. evangelji; to nas tudi naša lastna skushnja sadošti uzhi. Sazhéték vsiga hudiga nam po pervih starishih isvira; sazhéték ino korenina nefrezhe so she sdi slabi starishi svojim otrokam: pa tudi sazhéték vsiga

dobriga so, zhe svoje dolshnosti svesto dopolnijo, ino sa svoje otroke takó lepo skerbijó, kakor je skerbel imeniten mosh Jair sa svojo hzhér.

I.

Bodi si zhlovek bogat ali vboshen, naj noli krono na glavi, ali hodnik na shivotu: vsak svoje breme ima, breme krishov ino tesháv na tém svéti; sakaj kakor rastejo na semlji roshize med ternjam, takó se veselje na svéti le med shaloftjoj ino terplenjam savshiva.

V. 18 — 19. Imeniten mosh, po imenu Jair, vishnik Judovske f-hodnize ali shole, v' katero so se Israelzi ob svojih prasniki f-hajali, boshjo flushbo opravljat, je imel sadofti premoshenja ino zhasfti, alj bres shalofti vunder ni bil. Njegovo edino dete, hzhér fhe le dvanajst let stara, lesht na smertni posteli, jemlje od tega sveta slovó ino terga dobro ozhetovo serze, kateri jo ljubi, ko svoje oko, pa ji pomagati ne more. — Kolikokrat tudi mi pod teshkim krisham rév ino tesháv milo jezhimo, kolikokrat vidimo svoje ljube brate ino sestere veliko terpeti; pomagati jim shelimo, kakor Jair svoji vmirajozhi hzhéri, ino ne moremo. Le en sam je, kateri vselej pomagati samore: Jesus Kristuf, isvelizhar nash, ako se s' pravoj véroj ino s' shivim sapupanjem k' njemu oberremo, kakor skerben ozhe sa svojo mlado sirotizo, sa katero ni bilo na semlji zhloveshke pomozhi vezh.

Ravno je v' fredi veselih mnoshiz vsmilen Jesus stal, ki so, vfi eno uho, njegove boshje nauke poslusnali, ino njegove velike zhudeshe gledali, ktère je med njimi delal, kedar bogat ino imeniten mosh Jair k' njemu pride. Vesh shaloften, pa poln savupanja pred Jesusa poklekne, ino ga poprosi: „Gospód! glej moja hzhér ravno vmira, ino lahko de je she vmerla; poidi s' menoj, poloshi na njo svojo roko, ino svest fim si, de bo oshivéla ino spet sdrava.“ — Velika je bila ponishnost imenitniga mosha, pa tudi Jesus jo lepo poplazha. She le isrekel je shaloften ozhe, kar sheli, ino Jesus vstane ljudí sapustivshi, ino se s' svojimi uzhenzi sa ozhetam podá. Takó je dober Bog vselej per-

pravlen, tudi nam pomagati, zhe smo le mi perpravleni, njegove dobrote vredno prijemati.

V. 20—22. She ni zhudesha storil, kateriga storiti se je namenil, kedar njega na poti révna shena frezha, ktera je zelih dvanajst let kervotezhna bila. Vse je sa svoje sdravje poskusila, svoje premoshenje she sdravnikom potroshila; alj nobeno sdravilo ji pomagalo ni. Sdaj she v' Jesufa svoje saupanje ima; alj, ozhitno svoje bolesni povedati, se je framoshлива bolniza bala. Misllila je, zhe se le roba njegoviga oblazhila doteknem, bom lahko sdrava. Doteknila se ga je, in ko bi trénil, obzhuti v' svojim shivoti, de je osdravéla; alj tiho je bila, kakor bi nihzher ne védil. Jesus se ogléda, ino pobara: „Kdo se me je doteknil?“ Vsi tajijo, de se ga niso. Peter se mu pa s' svojimi tovarshi zhudi, rekozh: „Uzhenik! poglej, kakó te mnoshize stiskajo, pa she vprashash, kdo bi se te doteknil?“ Alj Jesus oistro saterdi, de se je mozh njegove vfigamogozhnosti nekoga doteknila. Kedar shena sposná, de Jesus hozhe, naj se oglasi, vsa plashna pred njega poklekne, ga sahvali ino v' prizho vsih ljudi ozhitno pové, kakó je osdravéla. Jesus pa njeno shivo véro pohvali, ino ji rezhe: „Saupaj hzhér! tvoja véra te je osdravila; v' miru pojdi sdrava!“ — O naj bi tudi v' nashih zhash bolniki toliko saupanje v' Jesufa imeli, kakor ga je bolna shena imela; tolike shelje, se s' njim v' presvetim Sakramenti skleniti, kakor je ona imela, se njegoviga roba dotekniti: koliko vezh pomozhi bi dosegli sa dusho ino teló! „Jes sim vstajanje ino shivljenje,“ pravi Jesus (Jan. 11, 25.): ako je tebi odlozheno, de osdravish, bosh hitrej osdravél, zhe si vredno Jesufa pod svojo streho vsel; ako pa morash svét sapustiti, bo dal tvoji dushi vezhno shivljenje, pa tudi tvoje truplo na soden den obudil bo, kakor mertvo déklizo po denashnim sv. evangelji.

V. 23—24. Na poti pridejo ozhetu shalofstno praviti: „Tvoja hzhér je vmerla; po kaj bi uzhenika dalej trudil, saj je she po njej.“ Shalofsten glas je to sa ozheta bil; alj vesele so bile Jesusove besede, s' kterimi ga je potolashil, rekozh: „Ne boj se! le terdno savupaj, ino tvoja hzhér bo smerti odtéta.“

Kar je isvelizhar govoril, je tudi storil; kjer on prebiva, tam smerti ni.

Kedar bliso Jairove hifhe pridejo, shaloftno pifkanje ino milo jokanje flifhijo, ktero je bilo fvoje dni v' tiftih krajih per imenitnih merlizhij v' navadi. Najeli fo pifkazhe ino shalovavke, de fo sa rajnim jok napravljali ino per domazhij shaloft budili. — Jefusu ni tako fhumenje dopadlo. „Odstopite, je djal, ni potreba shalovati; dékliza ni na vfelej mertva, ona le fpi.“ — Ludjé fo se mu na to posmehovali, sakaj dobro fo védili, de je vmerla. Mi pa, ljubi kriftjani, se téh befedi lahko rasvefelimó, kedar nam nafhe ljubesnive ftarifhe, brate, feftre, prijatle ino snanze k' pokopu nefó. Saj ni fo vmerli nafhi ljubi na vfelej, ampak le fpijo v' Gospodu, ino pozhivajo do fodniga dné od fvojiga truda. Sopot jih enkrat Jefus od smerti saklizal bo, kakor mertvo déklizo, ktero fo she obshalovali.

V. 25—26. Kedar fo mnoshizo ljudi isgnali, vseme Jefus ozheta ino mater rajniga deklizha, pa fvoje nar ljubfhi uzhenze tri: Petra, Jakopa ino Janesa sa prizho s' feboj, ino stopi k' merlizhu, ki je kakor ozvetena rosha sa kofoj na mertvafhkim vojdru leshala. Prijasno jo sa merslo roko prime, ino s' vfigamogozhnim glafam saklizhe: „Dékliza, vftani!“ Njeni duh se poverne, ino kakor is sladkiga spanja se prebudi ino vftane. Vfmilen Jefus ji rezhe jéfti dati, ino jim prepové, téga zhudesha rasglafiti, kér fvoje hvale ne posheluje. Alj hifhne fténe fo bile prevoske toliko zhudo sadershati, de bi se ne rasvédilo. Po vfih deshelah se je rasflovélo, she den denafhen flovi ino uzhí ftarifhe, naj po Jairovo sa fvoje otroke fkerbijó, de bi tudi enkrat toliko vefelje nad njimi vzhakali, kedar bo tudi naf Jefus enkrat obudil, kakor fkerben ozhe nad fvojoj oshivlenoj hzhérjoj.

II.

Poslufhajte ve ftare drevafa! tako fkerben vertnar fvojimu drevju pravi: kakorfhne ftare drevafa, takorfhne tudi vafhe mladike. Ako dobriga fadu ne pernefete, s' fvojimi mladikami posekane bote ino v' ogenj vershene. — Zhujte, tudi ftarifhi vi! sakaj

ravno takó Ozhe nebeski vam govori, ino bo ravno to s' vami storil, ako svojih otrók prav ne redite. Niste lastniki svojih mlajšhov, de bi s' njimi po svoji volji ravnali, ampak le redniki ste, katerim je Ozhe nebeski otroke isrozhil, de jih po njegovi sv. volji ofkerbite ino enkrat na sodbi sopet odrajtate, ktere ste od njega prijeli. „Otrozi, pravi sv. Krisostom, so sveto, starisham sporozheno blago.“ Oj ozhetje ino matere moje! v' ferze se meni vsmilite, kedar premishlujem slabo isrejeno mladino, sravno pa pregledujem, kako sploh slabo vi sa svoje male fkerbite. Ne govorim od hudobnih starishov, ki svoje otroke skos svoje sadershanje hudobno sami pohujshajo ino pogubijo; take Jesus sam obsodi, rekózh: Boljšhi bi bilo, de bi se jim mlinški kamen sa vrat obéfil, ino se v' globozhino morja potopili; alj vam, vi pridni redniki! ktere frezha ino isvelizhanje dragih otrók veliko fkerbi, nekoliko potrebniga nauka dati shelim, kakó jih naj fkerbno redite.

Vafha ljuba shivinza samo truplo sa vaf ima, nevmerjozhe dushe pa nima, vender jo ifhete od leta do leta sboljšhati ino lepshi spodrediti: vafhi ljubi otrozi truplo ino nevmerjozho dushe imajo, koliko bolj fkerbi potrebujejo sa svojo dushe ino truplo? Kakor ste sazhetniki svojih otrók, morte tudi ofkerbniki biti, ino

1. Skerbeti otrokam sa sdravo, zherstvo telo, ki je nar boljšhi zhasno blago sa zhloveka na svéti. — Sakonfki ozhe more she pred rojstv am sa prihodniga otroka voljo pametno shivéti, mati she pod ferzam sa svoje dete fkerbeti, sakaj ona dva sta korenina, is katere priraste deteta drevo. Joj starisham, ki sdravje svojiga spozhenza she pred porodam kasijo (kvarijo); joj otrokam, ki morjo s' svojim boletnim truplam svojiga ozheta ino matere divjo slado skos zelo svoje shivljenje plazhovati! Koliko otrók nepoduzheni ali pa divji starishi she v' maternim telefi pomorijo! — Sa vse to se je potreba per spovedi posvetvati.

2. Mlado drevze se more varvati, ino lepo ravnati, de israсте salo drevo: fkerbno ohraniti tudi mlado dete, de se njegovo rahlo truplo lepo isredi. Ni stvarí na svéti toliko

vboge, ko novorojen zhlovek; sa to mu je dober Bog starishe dal. Kakor hitro se dete na svét porodi, she prosi s' milim jokam ozheta ino mater svojo sa potreben shivesh ino oblazhilo. Sa to pravi sv. Pavl: „Nimajo otrozi sa starishe premošenja perpravljati, ampak starishi sa otroke.“ (II. Kor. 12, 14.) Niso starishi, ki sami dobro shivijo, svojim otrokam pa potrebniga shivesha in oblazhila ne preskerbijajo; saj vender stara ptiza mladim gnesdo nanosi, ino jih pita is svojiga lastniga kluna.

3. Mladi otrozi imajo dvé posebne pestovne ali varuzhke, ktére jim sdravje ino shivljenje varjejo: prva je snashnost, ki jih varje bolesni od svunaj, druga je smérnost, ktera jih varje bolesni od snotraj; obedve pomagata, de truplo zhedno odraste. Starishi, ki svoje otroke vmasane imajo ino jih s' jedmi prenadévajo, saredijo v' svojih lastnih otrokih mnogotérnih bolésni. „Sdravje pa je boljshi ko vse slato, ino terden shivot boljshi ko nesmérjeno bogastvo.“ (Sir. 30, 15.)

4. Kedar otrozi odrastejo, jim dajte k' snashnosti ino smérnosti tretjo drushizo: pridno délanost, de nikoli prasnovali ne bojo, naj bi ravno drugiga déla ne imeli, ko lezho prebirati. Is mladiga jih déla vadite, de jim bo tudi na starosti délo ljubo. Zhéfar se mladénzh nauzhi, bo tudi starzhek snal. Kakor fkerbna kókla svoje mlade sa shivesham vodi ino jih sernja ilkati uzhi: takó pervajajte déla tudi vi starishi svoje otroke po mozhi njihoviga shivota. — Kaj pomaga otrokam she toliko blaga poérhati, zhe le sapravljati ga, perpravljati pa ne snajo? Ne shkrinje srebra ino slata, le pridna, déla vajena roka jih ofrezhi, jih gréha varje, ino v' brumnosti poterdi. Otrozi, ki bres déla pohajkvajo, se vsih hudobij navadijo. Lenoba je mati pregréhe.

5. Ne vadite svojih otrok premehkiga shivljenja (ne szartlajte jih), de bi jim dajali predobro jesti ino piti, ali jih pretoplo ino premehko oblazhili; njih truplo bi le oslabélo, ino teshko bi po svéti shajali. Ptuje roshe ino drevesa, ki jih morjo pred vsakim vétram pod okna sapirati, niso sa kmeta. — Ne dopustite jim, se nepotrebnih ali zelo shkodljivih rezhi vaditi, postavim tobaka, igre ino drugih prasnih shég. Vse take

rasvade so sa zhloveka nove dazje, katerih se v mladosti is neumnosti navadi, v' starosti se pa slabe navade teshko, ali zelo ne odvadi vezh. Ni frezhen, kdor veliko ima, tudi ne, kdor veliko saflushiti sna, ampak blagor mu, ki je s' malim sadovoljn. Sa to sv. Krisostom lepo uzhí: „Ti ne storish kaj tolikiga, zhe svojiga fina uzhish, bogastva perpravljati: boljshi je, de ga uzhish, bogastvo sanizhovati. Ni taji-shi bogat, ki bogastva potrebuje ino v' bogastvi fedí, ampak le tisti, kterimu ga potreba ni.“ — Skerbite otrokam sa sdravo teló, sa pridne roke, pa sa poshteno imé; takó ste jih s' zhasnim dovolj ofkerbéli, zhe jim ravno premoshenja sporozhiti nimate.

Alj kaj pomaga zhloveku, naj zel svét perdobí, ako pa svojo dusho pogubi; nizh ne pomaga otrokam k' pravi vezhni frezhi she tako skerbno isrejeno teló, ako ni njihova dusha od mladih lét lepo ofkerblena. Satorej je starishov

Druga dolshnost: posebno sa dusho fkerbeti.

1. V' mladim otroku dobro ino hudo povito spi; ktero se bo popréd sbudilo, bo zhloveka vodilo. Skerbno satorej naj pasita (ahitata) ozhe ino mati, v' kake slabe navade se otrok nagiba; „sakaj po persadévanju se otrok sposna, pravi moder Salomon, ali bojo njegove déla zhiste ino pravizhne.“ (Prip. 20, 11.) Hitro se mora vse hudo odpraviti, dokler je déte she mlado, sakaj pregovor je: „Zhéfar se mladénzh navadi, téga tudi star ne opusti.“ (Prip. 22, 6.) Kar je per otroku samujeno, se tudi per mladénzhu ino moshu teshko popravilo bo; starishi pa bojo sa svojo samudo na ojstri sodbi stali. — Imel je na Lashkim imeniten ozhe verliga fina, pa slabo ga je isredil. Vfiga posvetniga se je is mladiga vadal, alj kar je boshjiga, se je slabo uzhil; vse mu je nespameten ozhe dovolil. Bres vfiga posvarjenja israšte, v' slabe tovarshije sahaja, se s' svojimi tovarshi prepira ino tēpe; perméri se mu, de v' svoji hudi jési nekiga nasprotnika vbije, ino med tolovaje sbeshi. — Nekoliko zhafa po tém njegov lasten ozhe po svojih opravilah med rasboj-nike pade, per kterih je bil njegov fin. Sin ozheta sposná, ga nekoliko v' stran odpeljá, ino vkashe svojimu ozhétu: „Perpognite mi le té odrashen star

hraft.“ Ozhe se isgovarja, de tēga ne samore. „Perklonite mi pa to mlado léfkovo shibo!“ nefrezhen fin sopet svojimu ozhetu sapové, ino ozhe mu lehko to stori. „Ozhe, ozhe! njemu fin na to serdito rezhe: bil sim tudi jes urn, kakor léfkova shiba v' svojih mladih letah, ino vi me niste poduzhili, ne posvarili. Odrastil sim škos vafho sanikarnost veliko malopridno drevó, ki slabo sadje rodi, ino ni vrédno, kakor de se poséka, ino v' ogenj vershe.“ V' svoji hudobiji ozheta prebóde, sam sebe satoshi, ino vmerje rabelnu v' rokah. Takó strahno se starisham sanikarnost she na tém svēti pogosto povrazhuje: kaj she le na unim svēti bo! — Vbogaite fkerbno, ozhetje ino matere! kar vaf sv. Duh uzhi, ki pravi: „Imash finov, poduzhi jih ino perpogibli od mladosti njihov vrat. Imash hzhére, varvaj njih telo, ino ne kashi prevezh veselja nad njimi. Konja bosh teshko vodil, kteriga poprej vkrozhal nifi; ino rasvajen otrok ostane sirovina. Tēpi ga s' shiboj, dokler je otrok, de kjé terdovraten ne bo ino tebi nepokóren, de te ne bo serze bolélo.“ (Sir. 7, 24. 25. 30, 7. 12.)

2. Ne dopustite svojim otrokam, vi starishi! svojvolje, ino na jih pamet prevezh ne sanahajte se. Otrozi, ki svojvoljo imajo, koplejo sebi in svojim starisham jamo nefrezhe. Heli, veliki duhoven Israellskiga ljudstva, je imel hudobna fina dva, ki sta kradla ino druge hudobije vganjala. Ozhe jih szer svari, pa jim praviga strahú ne dá, ino ona svojvoljo imata. Gospod Bog se je ozhetu sagrosil, rekózh: „Jes bom storil eno rezh, de, kdor koli jo bo slifhal, mu bo po obéma ushésama svenélo. Tēpil bom Helija ino njegovo hišho, kér je védil, de njegova fina nespodobno shivita, ino ju ni v' strahе vsel.“ Kmalo po tém sta bila njegova fina v' en dan na vojski pobita, ino ozhe, to nefrezho slifhati, snak is stola pade, si vlomi vrat ino vmerje. „O sapeljiva svojvolja, klizhe sv. Avgustin, ki si otrók pogublenje! Oj de jo ljubésn ozhetovo, ki otroka vmerti! Ne rekajte, de jih ljubite, ktére v' pogublenje peljate ino jim smert pravljate.“ — „Le strah po poti isvelizhanja vodi, ino v' obljubleno nebesško plazhilo perpeljá.“ (Ziprijan.)

3. Varujte starišhi svoje otroke nevarne, slabe tovarlhije; huda perlošnost kraſti uzhi, ino slaba drushina lepo sadershanje kaſi. — Nevarno je ſa duſho ino telo, de ſe otrozi potépajo, na paſhah ino po veſih bres varha norijo. Od ene bolne ovze zela zhreda sboli, en ſpriden otrok zelo ſoſeſko pohuiſha. Oj koliko ozhetov ino mater bi naj ſ' ſhaloſtnim Jairam mило ſdihovalo, rekozh: „Goſpód, moj ſin, moja hzhér je vmerla, v' neſrezen greh ſapeljana; pridi ino oſhivi jo ſpet!“ O ſa reſnizo! taki iſdihleji bi dopadli vſmilenu Jesufu; ſolſe ſtarifhov ſa otroke prelite niſo per Bogu ſgublene. „Alj merlizha objokujete, kteriga ſe je duſha lozhila, pravi ſv. Avguſhtin; duſhe pa ne obſhalujete, ktero je Bog ſapuſtil?“ — Zhe pa ſvojih otrok per ſebi nimate, ino jih hudiga varvati ne ſamorete, poſhilajte ſaj ſvojo molitev ſa njimi, ino ſtorite kakor pravizhen Job, ki je vſak den Bogu ſa ſvoje otroke daroval, de bi Boga ne raſſhalili.

4. Sreznhi ſtarifhi, ki ſvoje otroke pohuiſhanja ovarjejo, pa ſhe veliko bolj freznhi ſo, kedar jih tudi v' vſih potrebnih naukih prav iſuzhijo. „Ako bi tvoj ſin kruha ſtradal, ali bi na to ne porajtal? Zhe pa bres poduzhenja vmira, ali ga ſamoreſh v' nemar puſtiti?“ (Sv. Kriſoft.) — „Uzhi ſvojiga otroka, opominja ſv. Duh, perſadéni li njega poduzhiti, de ne bo njegova neſramnoſt tebi v' nezhaſt.“ (Sir. 30, 13.) Potréba je, otroku omiſliti ſa truplo ſuknizo; alj ſhe bolj je potreba, ſkerbeti otroku ſa zhednoſti ſerza.

Perva zhednoſt otrokam ſolebno potrebna je bogabojezhnoſt. Kakor mlado jabuko, ki ſonzhne ſharke ſheljno pije, lepo rudezho doſori ino romeno oſtane: ravno takó morjo otrozi iſ mladih dni v' boſhji ſpoſnavi ino ljubesni raſtiti, de bojo frezhno odratli; le Bog je prava, edina frezha otrok. Dete, ki ſe iſ maliga uzhi ſpoſnavati Ozhetá dobriga, ki je v' nebeſih, bo vſelej rado molilo, ſe bo balo njega raſſhaliti, ino bo tudi ſvoje ſtariſhe ſa ljubo imelo. Bogabojezhnoſt bo njegov angel varh. Ako pa hozhejo ſtarifhi ſvete otroke imeti, morjo ſami ſveto ſhiveti. O kako je lepo, viditi brumno mater, ki o mladim jutri poklekne, otrozi

pa okoli nje; ki roke ino serze k' nebesam povsdigne ino s' svojimi ljubzi juterno molitvo opravi, preden jim jesti dá, de ne posabijo, od koga vse dobro pride. Kakor se mlade roshe lepshi razsvetijo, od juterniga sonza objane: she lepshi bojo otrozi rastili, ako vsako jutro s' Bogam shiveti sazhnó. Le od bogabojezhe matere se otrozi prav moliti nauzhijo, ino bojo vse svoje shive dni snali. Kdo bi se od veselja ne rasjokal, viditi v' nekolikih kershanskikh hishah, kjér she po lepi stari shegi poshtenih kristjanov shivijo: kako bogoljuben ozhe svojo drushbino poklizhe, jim kaj boshjiga bère ali pové, kedar na vezhérjo zhakajo, ali pa po vezhérji she posedijo, kako sveto pésem sapojó, svet roshenkranz pomolijo, ali kako drugo vezhéerno molitvo opravi-jo. Preden grejo otrozi spat, pred svojiga ozheta pokleknejo ino sa ozhetni shegen profijo. Bogoljuben ozhe vse lepo pokrishá, jih Bogu, Mariji ino desnimu angelju varhu perporozhi. Oh kako sladko spiyo taki otrozi, in tudi írezhen ozhe lahko bres skerbi sravno njih pozhiva, sakaj Vfigamogozhen nad njimi zhuje in angel boshji jih varje. — „Gospod varje dushe svojih svetih, ino jih bo gresnikam is rok odtél. Pravizhnim vstaja luzh, ino veselje tém, ki so dobriga serza. Veselite se v' Gospodu pravizhni, opominja kraljov pévez; hvalite spomin njegove svetofti.“ (Pl. 96, 10. 12.) — „Telesno urnenje malo pomaga, uzhi sv. Pavl, brumnost pa je sa vse dobra, kér ima oblubo sedajniga ino prihodniga shivlenja.“ (I. Tim. 4, 8.)

Druga zhednost otrokam potrebna, ljuba pokorshina naj bo. Mlado dete ino pa mehek vófk lahko vsako podobo dobíta, ako starishi mladih dni ne samudijo. Terd vófk bosh sastojn slozhil, v' tvojih rokah rasletel se bo; zhlovek, ki je v' nepokorshini israstil, bo slabo po sveti shajal. Prepirati, tepsti ino toshvati se sna, le vbogati ne, ako se ni is maliga pokorn bitinauzhil. Pokorshina mora s' otrokam rastiti; teshko jo bolj odrashen oblezhe. Sa to pravi prerok: „Dobro je sa zhloveka, kedar nosi jarm od svoje mladosti.“ (Jer. shal. pésm. 3, 27.)

Tretja zhednost otrokam posebno potrebna, je ljuba ponishnost, de se otrok is

maliga vadi, lepo, tiho ino pametno se sadershati. Starishi strašno hudo storijo, ki svoje otroke vezh prevsetvati uzhijo, kakor pohlevnim biti ino ponišhati se. Ako otrozi bres vsiga strahu sosedove sanizhujajo, svoje tovaršne in tovaršhize tepó, vboge krulovze, slepze ali druge réveshe drashijo, bojo skoraj tudi starisham ino drugim predpostavlenim, kakor divje drevéša, nad glavo israšli, ino kdor jih bo ponišhati hotel, jih bo moral vlomiti. Povfodi se bodo spotikali, s' svojoj visokoj glavo sadévali, ino si jo kervavo rasbili, pa tudi nebesške vrata jim bojo preniske ino saperte. Uzhite satorej otroke, s' svojimi dobrimi delami ne prehvaliti se, svoje zhešti ne iskati, ampak sa vse hvalo dajati Bogu, ino predpostavlene vselej poshtovati: fante, de se odkrijejo vlim, ki so vishi od njih; tantam ino dekletam sapovedujete, de roko poljubijo (kushnejo vlim, katerim so kako sahvalo dolshni; tako jih bojo vsi dobri ljudje radi imeli, nar rajshi pa Bog, kateri ponishnim svojo milost deli. (I. Pet. 5, 5.) Gladek pot bojo otrozi skos zelo svoje shivljenje imeli, vsake vrata jim bojo odperete, sadnizh tudi nebesške. — Sa to trojno fuknizo treh svetih zhednost, ljubi starishi! svojim otrokam fkerbite, in bote nauk sv. Pavla dopolnili, ki val' uzhi: „Vi ozhetje (pa tudi matere), nikar ne drashite svojih otrok k' jesi, ampak redite jih v' poduzhenju ino svarjenju Gospodovim.“ (Ef. 6, 4.) K' temu so vam potrebne shtiri rezhi: otroke uzhit, ako greshijo; modro svariti, zhe to ne pomaga; jih pravizhno strahovati ali shtrafovati; ino pa neprenehama moliti sa nje. Kdor to zhetvéro prav stori, svoje otroke po kershaniko redi.

Gorje pa ozhetam ino materam, ki svojih otrok po kershaniko prav ne redijo; shivo gajshlo (bizh) si splétajo, ktéra jih bo kervavo tepla, pa tudi vse, ki s' njimi shivijo. Slabo isrejeni otrozi so kervave shibe sa réven svet, ino starishi ljudomorzi, ki svoje otroke prav isrediti ne fkerbijo. (Sv. Bernard.) Pregrehe rastejo, v' nebo sa mashovanje vpijejo, angel boshji klizhe joj ino gorje ljudém savolj pohujshanja mladiga sveta, ino isлива kupizo ferda boshjiga

na semljo. (Skrivn. rasod. 16.) Pekel se široko odpira, ter poshira sanikarne starishe, ino slabo srejene otroke.

III.

Ljubi ozhetje ino matere, kateri zhasno ino vezhno frezhni biti shelite: ne poshelujte bogastva, ne ishite imenitnosti, ne posvetne zhasi; le sa dobre otroke profite ino skerbite, kolikor samorete. Dovolj bogati ste, naj si belizha (drobnizha) ne glehtate, ako skerbnno poduzhene otroke imate: prava uzhenost je sa zhloveka nar boljshi bogatija. Imenitni ino shlahni ste vi ozhetje ino matere, naj si ravno pod smrekovoj skorjoj prebivate, ako se vashi otrozi lepo sadersbijo: poshteno kershanlko sadershanje, le ono je hishe prava shlahnija. Jesul, otrokam nar boljshi prijatel, bo tudi vash prijatel in pomozhnik, sakaj: „Kdor koli eniga takih otrok sprejme v' mojim imeni, mene sprejme.“ Jesul sam govori: (Mark. 9, 36.) „Pustite otrozhizhe k' meni priti, sakaj njih je nebeslko kraljestvo.“ (Mat. 19, 14.) Zhe pa otrozi skos vasho skerb v' nebeslko kraljestvo frezhno pridejo, tudi vam saperto ne bo. Dobri otrozi so vasha zhasna srezha na sveti, ino vasha vezhna krona v' nebesih. — Poglejte stariga Tobija, ino premislite, koliko veselja she na tem sveti dober sin svojimu ozhetu stori. Sgubil je premoshenje, sgubil posvetno zhas, tudi ozhi so ga sapustile; ni mu ostalo, kakor poshten dobro isrejen sin, mladi Tobija. Alj ravno on je pernefil svojimu ljubimu ozhetu dobro sneho, premoshenja sadohti, in tudi ljubo luzh njegovim ozhem. Takó dober Bog otroke po skerbnih starishih shegnuje, ino starisham po pridnih otrokih she na tem sveti frezho dá, po smerti pa toliko svetlih kron v' nebeslkim kraljestvi, kolikor so isredili na semlji poshtenih otrok. „Ozhe pravizhniga od veselja poskakuje, ino kdor je modriga rodil, se ga bo veselil.“ (Prip. 23, 24.)

Kako veselo bote enkrat vi, skerbni starishi! s' svojimi otrozi od smerti vstali, kedar vas ravno ino vfigamogozhen Gospód, kakor mertvo déklizo po

denešnim sv. evanĝelji, is hladniga krila zherne
semlje sakliral bor: „Vstanite mertvi, ino pridite k'
sodbi!“ Vefelo bote spet svoje dobre sine ino hzhére
objeli, ino jih peljali pred svojiga Sodnika, rekózh:
„Glej Gospod! tu sim jes ino moji otrozi, ktére si
mlebi dal.“ (Is. 8, 18.) Amen.

XXVIII. Posledna nedelja po bin- koshtih.

Od frezhne ino nefrezhne vezhnosti.

*Jesuf prerokuje konzhanje Judovskega kraljéstva
ino snamenja sodniga dné. Mat. 24, 15—35.*

Vse, kar semlja rodi, se spremeni, ino bo enkrat
nehálo. Vfiga posvetniga v' tej podobi enkrat ne
bo, kakor ga nekđaj ni bilo, kedar bo vfigamo-
gozhnost boshja vidno nebó ino preminózhno semljo
rasdjala in spremeniła. — Oštal bo zhlovek, vstvar-
jen po boshji podobi: oštala bo vezhnost, frezhna
ali nefrezhna. — To nam Jesuf v' denašnim sv.
evanĝelju prerokuje, ino naš opominja, skerbéti
sa to, kar nam bo vezhno oštalo.

I.
Posveten zhlovek se filo rad v' prizhujozhe
malovredne rezhni takó saljubi, de bi jih na vselej
rad imel, kakor se je Jesufovim uzhenzam (jogram)
godilo. Lepote Jerusalemskiga tempelna se niso
mogli naglédati. „Le pogléj! so djali Jesufu, kako
verlo sidovje!“ — Dobro je sa zhloveka, ako pri-
jatla imá, de serze njegovo preminózhim rezhém
odterga, ino na kaj boljshiga nagne, kakor je Je-

suf svojim apostelnam storil. „V' refnizi! lepo je ino salo to sidovje, jim Jesus odgovori; pa vam povém: skoraj bo vfiga téga konez ino she kamen ne bo na kamni ostal.“ — Rado bi zhloveshko serze vse napréj védilo, alj boshja modróst mu le toliko osnani, kar mu je véditi potreba. Tudi apostelni Jesusa prashajo: „Kdaj se pa bo vse to sgodilo, de bo konez Jerusalemskiga mésta ino pa konzhanje zeliga svetá?“ — Jesus se na brégi oljske gore vde, se oberne na Jerusalemsko mésto, ki se je od vezhéniga sonza objano v' svoji lepoti pred njim blisketaló, ino sazhne svojim apostelnam na njih dvojno prashanje odgovarjati, rekozh:

V. 15 — 18. „Poglejte! skorej se bo dopolnilo, kar je prerok Daniel pred shešt sto létami shé napovedal, de bo to sv. mésto strashno rasdjano. Grosa ino strah bo, gledati pregréh veliko hudobijo, pa tudi shtrafe nevsmileno ojštrof. Tistokrat naj beshi vsaki, bolj ko more, de samudil ne bo. Is dolin Judovske deshele beshite v' visoke planine; ki so na stréhah, le na ravnost se naj is strehe v' bège spustijo, de jih sovrashnik ne vlovi. Kdor je pa na polji, she po sukno ne hodi, ino vfiga se ráji tvégaj, kakor bi k' domu tekel, ino po tém uiti ne mogel vezh.“ — Kar je dva dni pred svojo smertjo Jesus uzhenzam napovedal, se je sedem ino shtrideset lét po njegovi smerti sgodilo. Judje so méro svoje hudobije sverhali, sveti tempel s' krivizoj ofkrunili, pravizhne po zeli desheli praganjali, nedolshno kri prelivali. Bogu se je sadošti sdélo. Poskile nad nje grosovitne Rimljane. Zelo deshelo oropajo, ino poglavitno mésto Jerusalem obsédejo. Kristjani so pa po Jesuovi besedi s' svojim brumnim shkofam Simeonam is vfiga tistiga kraja sbeshali, ino so sa gorami v' skritim méstih Peli mirno prebivali.

V. 19 — 20. Zhlovek sam sa sebe lehkejši nesrezhi uide; alj Bog mu pomagaj, ako sa druge skerbéti ima, kakor matere ino ozhetje. Sa téga voljo pravi Jesus: „Gorjé nosezhim ino dojezhim v' tajistih dnéh, kedar bo naglo beshati potreba, ino mogle ne bojo. — Ravno sa téga voljo Jesus svoje vérne opominja moliti, de bi jim ne bilo, po simi

béshati, kér je teshavna pot, ali ob faboti, po Judovški shegi terdno sapovedanim prasniku, v' kterim je bilo zhres eno uro hoda prepovedano, de bi takó sadershani sbéshati ne mogli. Molili so kristjani ino so smerti odishli; terdovratni so nevérne Judje ostali, ino nad én miljon je pobitih, sedem ino devetdeset tavshent v' sushnost predanih. — To je terdovratniga gresfnika shalosten konez.

V. 21. Dolgo sebi gresfnik shibo ispléta, in dalej ko jo je splétal, hujshi jo je spletel, kakor nefrezhni Judje. „Strafhna bridkost, tak Jesus pre-rokuje, jih bode sgrabla, ki je ni bilo, kar svét stoji, in je ne bo do sodniga dné.“ Ino ravno taka se je Judam godila. Rimške vojske so nad deshe-loj perhrule; mogozhni vojshaki so. ko derézhi levi, Jerusalemsko mesto oblegli; ni prishla shiva dusha ne noter ne vun, rasen skos smert. — Strafhna lakota po vsim mésti rujôve, en drugimu shivesh is med sób si mikajo. Vojska hrumi od svunej, kuga tuli od snotrej, vse povsod davi nevsmilena smert: kup sa kupam merlizhov po vsih ulizah leshi. — Sdaj se njim povrazhuje Jesufova nedolshna kri, ki so jo na Pilatushovim dvorishhi nad sebe klizali, rekózh: „Njegova kri naj pride nad nas ino nad nashe otroke.“

V. 22. Strafhna je shiba boshje pravize sa gresfnika; pogosto jo tudi pravizhen sravno okufi, pa ne sa shtrafo, ampak sa obilnej plazhilo, kteriga si flushi. Alj tudi gresfnikam Bog savolj pravizhnih, kateri med njimi prebivajo, persanasha. Ob konzhanji Jerusalema bi nobén zhlovek Judovskiga rodu per shivlenju ostal ne bil, ako bi Bog tej moriji konza ne bil naredil. „Sa pravizh-nih voljo pa, pravi Jesus, so bili dnévi strahu ino grose vkrajshani.“ Jerusalemsko mesto je bilo sfer poshgano, tempel s' vsim imenitnim sidovjam rasfut, vse pomorjeno, kar se je branilo, alj sdaj je Bog Rimze potolashil, de so she veliko Judov shivih ohranili ino jih po vsih deshelah ino krajih raskropili. Ino to je storil Bog savolj kristjanov, de bi se s' njimi po zelim svéti rasshirali.

V. 23. Kakor strashni so ozhitni sovrashniki, tako nevarni so skrivni sapelivzi. Takih je bilo ob

zhafi Jerusalemskiga pokonzhanja, taki so s'he sdaj, ino bojo enkrat, prej de bo konez sveta. Jesuf jih napoveduje, ino naš pred njimi svari, rekozh: „Lashnivi preroki bojo vstali, sazheli krivovero uzhit, zelo goljufne zhudeshe delati, s' tajištim ljudi fleparili, ino bojo rekli, de so sa odrefhenika od Boga poslani. She sa isvoljene kristjane je nevarno, de bi od njih sapeljani ne bili. Alj ne verjamite jim, in pa ne hodite nikamor sa njimi, ne v' pushavo, ne v' hišo ali v' hram, kakor sa novim Kristufam. Ne bo dolgo njih fleparija ostala, sakaj kakor blisk, ko bi trénil, od jutra do vezhera semljo posvetli: takó se bo tudi po tém Jesufov nauk po všim snanim svéti rasfhiral, ino vgašnila bode luzh vših goljufnih uzhenikov.“ Premagal bo Jesuf svoje sovrashnike, ino kakor mertvo truplo, ki ga orli (divje postojne) obérajo, bodo premagani, ino od vših saframovani ostali. — To se je vlim krivoverzam sgodilo; vseli so shalosten konez, ino ga s'he bojo, kar jih je, ino s'he bo do sodniga dné. Smo pa strashen konez Jerusalemskiga mesta ino zeliga Judovskiga kraljéstva premishlovali, kakor ga Jesuf napovedal je: s'he na zhudno spremenenje svetá se oglejmo, ki nam ga tudi On prerokuje.

V. 29. Kedar bo enkrat shtevilo isvoljenih spolnjeno, ino hudobija téga sveta s'he sverhana, hozhe tudi lepote sveta vezhno pravizhen Bog pokonzhati. „Sonze, pravi Jesuf, bo otemnélo, méfenz bo svetlobo sgubil, svésd bo konez, vse se bo spremenilo, kedar se bojo nebesške mozhi boshje vfigamogozhnosti gibale. — Kar so greshniki ljubil, bojo sgubili; kar so sovrashili, se jim bo perkasalo. „Sagledali bojo, Jesuf prerokuje, snamenje sv. krisha, na katerim je svelizhar sa nje vmerl; vidili bojo Jesufa v' prezhudnim velizhastvi, sdaj ojstriga sodnika, ki niso marali sa všimileniga odrefhenika.

V. 31. Jerusalemskiga rasdjanja nismo vidili; famo to vidimo, kako se je vse na tenko po Jesufovih besedah spolnilo: alj konzhanja svetá si bomo enkrat poskushali. Angeli boshji, pravi Kristuf, bojo s' trobentnim glasam boshje vfigamogozhnosti mertve is grobov budili, od vših krajov spravljali,

ino hudobne od pravizhnih odbirali. Gorje grešnikam! Njih konez bo shalosten in vezhno nefrezhen. Sa kar niso zelo nizh fkerbeli, bo na vezhno ostalo; kar so pa nar rajshi imeli, bo vse minilo. — Blagor pa isvoljenim! Konzhanja sveta se pravizhnim bati potreba ne bo, veliko vezh bojo jim vse prikasni sodniga dne prihodno veselje napovedovale. „Kakor naš figovo drevo rasveseli, pravi Jesus, kedar mladike poganjati sazhne, in nam ljubo mlado leto osnanuje: tako morejo tudi isvoljenim snamenja, ki se bojo pred sodnim dněvom godile, osnaniti, de je konez solsne doline, ino boshje kraljěstvo pred vratami. „Oj de bi se tudi nam tistokrat dveri (duri) nebeskiga kraljěstva odperle, kedar se bo semlja pod nami rasvalila, ino vel svēt s' vsoj svojoj lepotoj skos ogenj spremenil!

V. 35. Preminozhiga svetá se ne směmo dershati, ktěri bo enkrat s' svojim zhasnim premošenjam konez jemal; le naukov Jesusovih se naj dershimo, ki vekomaj ostanejo, sakaj: „Nebo, ki ga nad seboj vidimo, ino semlja, po ktěri hodimo, bota prejšhla, govori Jesus, alj moje besede pa ne bodo prejšhle;“ ne bojo prejšhle strashne besede sodniga dne: „Pridite shegnani mojiga Ozheta! posedite kraljěstvo, ktero vam je perpravleno od sazhetka svetá. — Poběrite se spred mene, prekleti! v' vezhen ogenj, ktěri je perpravljen hudizhu ino njegovim angelam.“ (Mat. 24, 34.) S' tēmi grosovitnimi besedami bo vse zhasno nehálo, ino nefkonzhna vezhnost, frezhna ali nefrezhna, se bo sazhěla, sakaj: „Pogubleni pojdejo v' vezhno terplenje, pravizhni pa v' vezhno shivljenje.“ (Mat. 26, 46.)

II.

Posledna nedelja zerkvėniga leta je denes; s' prvoj adventnoj nedeljoj se nam novo zerkvėno leto odprě. Posledna ura bo tudi enkrat nashiga shivljenja na světi; novo shivljenje se nam po smerti v' dolgi vezhnosti odperlo bo, vezhno frezhno ali bres vsiga konza nefrezhno, kakor si ga bomo v' tēm svojim kratkim shivljenji na semlji saflushili. —

Odprite se danes zbudno skrivne vrata neskončne vezhnosti! pokashite nam le nekoliko senze neisrezheniga veselja, ki se tamkaj praviznim perpravlja — le en ogórk peklénfkgiga terpenja, ki nespokorjene gresfnike zhaka. Le eno famo kaplizo svojiga veselja ve svete nebefa v' naše ferze rofite, naj vse posvetne pregresfne shelje v' njem pogafi; le ena ískra vezhnih marter se nam sablísne naj, de vse pregresfno nagnenje v' naš pogori; le sa en laf neskončne vezhnosti se nam pokashe naj, ino sadofti je, de bomo modri, zhašno frezhni ino vezhno isvelizhani. „Per vsíh svojih delah spomni se svojih poslednih rezhi, ino ne bosh níkdar gre-fhil.“ (Sir. 7, 40.)

1. Povsdignite torej, dushe moje, dones svoje glave, ino poglejte nekoliko s' svojim duham v svete nebefa, koliko veselja nam tamkaj v' Ozhetovi híshi vsmilen Jesus perpravlja! — Tam v' neskončnim morji vezhne luzhi naš ljubi Ozhe nebesfki prebiva, na velizhafnim troni svoje ne končne ljubesni sedi, in vsi njegovi isvoljeni otrozi se krog njega veselijo, kakor frezhni popotniki, kateri so príhali is ptuje deshele na svoj ljubi Ozhetov dom. „Tam se svetijo pravizni kakor sonce v' kraljestvi svojiga Ozheta.“ (Mat. 13, 43.) — Tam sedi na desnizi boshji v' svojim velizhafni Jesus boshji Sin, preljubesnivi isvelizhar naš, in vsi njegovi svetí uzhenzi ino uzhenke se kakor bratje ino sestře s' njim veselijo, ino savshivljajo nesméno plazhilo svojiga Gospoda. — Tam Bog sv. Duh, On vezhni vir vliga tolashenja ino veselja, shelje isvoljenih napolnuje s' nebesfkoj sladkostí, ktere she nobeno zhlovesfko ferze obzhutilo ni. — Tam se sveti kakor deniza med svesdami Marija prezhistá deviza, ino trume frezhnih devíz se okoli nje veselijo, ino s' veselím ferzam gledajo, kako je premagana kazha skufhnjave, ktera je Evo omotila ino v' nesrezhen greh sapeljala. Tam si veseló roke podajajo ino si vofhijo frezho, rekozh: „Najdle smo téga, kteriga naša dusfa ljubi, ino ne bomo ga sgubile vezh.“ (Vifok. pésm. 3, 4.) — Tam se trume zhístih mladénzhov prehajajo,

ino s' Egiptovskim Joshefom se veselijo, kateri je pred nesramnim shenstvom sbéshal ino ohranil svojo nedolshnost, dokler se je mogozhen Samson, on lévov strahovavz, éni shenski kazhi premagati ino ob vfo svojo zhaft spraviti dal. — Tam se veselijo poshteni moshje ino shéne sakonske, s' nebeskoi luzhjo ogernjeni, ki so na semlji lepo shivéli v' ljubeshi sakonski, ino teshave svojiga stana voljno prebili. Tam so odbrani kakor zhišta psheniza od ljuljke, ino pozhivajo od svojiga truda. Tamkaj najdejo starishi svoje rajne otroke, ki so jih mlade v' zberno semljo f-hranili, ino sa mertvim mile solse tozhili. Veselo jih glédajo kakor mlade jagneta na lepi pasli svetiga raja, béle ko ineg, bres vfiga madesha zhište, v' nebeski svetlobi, v' angelški shlahti.

Tamkaj v' nebésh, v' presreznim kraju isvoljenih, ni vezh bolesni, ni vezh teshave, ni nobene shalofti; vse rane so pozelile, vse solse se posuffile, smert isvoljenih s' svojoj kosoj vezh ne doféshe. Vse staro se tam omladi, vse shaloftno rasveseli, pravizhni zvetijo kakor palmovo drevo, in kakor zedre na Libanu rastejo. (Pf. 91, 13.) — Is vlake nedolshno prelite solse isvoljenim morje veselja isvira; sa vsako malo krivizo, kéro so poterpeshlivo prenéšli, se jim tam bres shtevila veselja povrazhuje. — Tam ni sovrashnika vezh, de bi nedolshne preganjal: vfi se ljubijo, ino kakor dobri otrozi eniga ozheta skupaj prebivajo. — Ni vezh sapushenih vboshzov, de bi sdihovali; angeli boshji jim steshejo; vfiga imajo sadofti, kér so k' Ozhetu prishli ino per njemu prebivajo. „Bog je vse solse obrisal od njih ozhi, ni vezh smerti, ne shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine vezh, kér je vse poprèjshno minulo.“ (Skrivn. rasod. 21, 4.) — Kakor na semlji hudo s' dobrim prebiva, v' pekli hudo bres dobriga: tako je v' nebésh vse dobro, bres vfiga hudiga. Vse je lepo, vse veselo, vse je vezhno. Isvelizhani se veselijo, ino njihoviga veselja jim ne bo nihzhé odvsel. (Jan. 16, 22.) — Sv. Peter je hotel na gori, kjér se je Jesus premenil, na vselej ostati; sakaj dobro je tukaj biti, je djál, zhe ravno je le mali shark velizhastva Jesusoviga

vgledal. Kaj še le tamkaj v' desheli Ozhetovi bo, vprašha sv. Bernard, ako je toliko veselja shé v' tem shivlenji? — „Veselite se, pravi Jesus, ino od veselja poskakujte, kér je vashe plazhilo obilno v' nebesih.“ (Mat. 5, 12.) Kakor velik je neskonzhen, vezhen Bog, takó veliko je veselje njegovih isvoljenih, sakaj on sam je njih neskonzhno plazhilo. „Oh kako ljubesnive so tvoje prebivalisha, Gospód nebeskih vojsk! Moja dusha posheluje, ino hrepeni po hišhi Gospodovi. Moje serze ino moje meso se veselita v' shivim Bogi. Sreznhi so, kteri v' tvoji hišhi prebivajo, oni te bojo vekomaj hvallili.“ (Pf. 83, 2. 5.) Takó sdihuje brumen David, in vsaka bogoljubna dusha s' njim, po svetih nebesih. In ravno té lepe nebese so nam všim odperte, sakaj: „V' hišhi mojiga Ozheta, Jesus govori, je veliko prebivalish. Ako bi takó ne bilo, bi vam bil povedal, kér grém, vam mesto perpravil. In ko odidem, ino vam mesto perpravim, bom spet prishel, ino vas bom k' sebi vsel, de bote tudi vi, kjér sim jes.“ (Jan. 14, 2. 3.) „Poglej, kerhanska dusha! to boshje kraljestvo je na prodaj, veli sv. Avgushtin; kupi ga, zhe te veseli, veliko blago sebi perkupiti, ino te ne fkerbi sa zeno. To nebeshko kraljestvo ravno toliko veljá, kolikor sam gléshasth. Sam sebe daj, ino dobil ga bosh.“ Kdo bi sa zhisto slato prahu ne dal, kdo kratkiga veselja s' vezhnim ne sménjal?

2. Alj kaj zhujem is globozhine strashne vezhnosti? — Klizati flishim nefrezhniga bogatina, kakor nam Jesus od njega perpoveduje, ter nam kashe terplenja peklenfskiga strashen obras. — Shivel je, po besedah Jesusovih, slo bogat ino poshréshen mosh. Vsaki dan se je dobro goštil, je nesméno pil ino jedel, vboshzu Lazaru pa ni drobtinz pervoshil, ki so is njegove mise padale. Vmerla sta obedva, ino dolgo vezhnost nastopila; alj vboshza so angeli v' nebeshko kraljestvo sanesli, bogatin pa se je v' peklenfsko jamo pogresnil. Tamkaj v' strashnih mukah ali martrah sazhne glédati svete nebese, ki jih je takó nemarno sgubil; sazhne grosovitne martre zhutiti, v' katere je padel. Tamkaj vpije na boshje všmilenje, klizhe, de bi

se vsmilil kdo, konez persta v' merslo vodo pomozhil, ino mu pezhen jesik ohladil, sakaj: „Strašno v' tém plamenu terpim!“ On grosovitno vpije, pa nobeniga vsmilenja ni. „Premisli bogatin, de si she na semlji sadošti dobriga vshil, vbogi Lazar pa veliko hudiga pred tvojimi durmi prebil. Sdaj se bore Lazar veseli, ti pa terpiš, kar si v' shivlenju saflushil. Med isvoljenimi in pogubljenimi ni nobene prijasnosti, ni pomozhi vezh; strašen prepad med nami ino vami na lozhi na vezhno.“ Té strašen odgovor se pogubljenim vezhno ponovlja. Nesrezhen bogatin sopet savpije, de bi saflisthali greslniki saj, ino profi: „Ako vsmilenja ni vezh sa mene, saj mertvih kdo (Lazar) naj med shive gré, v' hisho mojiga ozheta, kjér she pet bratov imam; naj moji shlahiti pové, koliko tukaj terpim, de verjamejo ino se pekla varjejo, dokler jim je she vjiti mogozhe. Pa tudi ta proshnja je vfa sastojn. „Shivi sv. pismo imajo, se njemu odgovori, naj ga beró ino poslušajo; zhe ne verjamejo boshji besedi, tudi mertvim verjéli ne bojo.“ (Luk. 16, 19. 31.) — Takó klizhejo pogublenzi vsmilenje svetih nebéf, alj isvoljeni vsmilenja nimajo s' njimi; takó prošjo sa shive na semlji, pa tudi sastojn, kakor bi shivi na tém svéti sa pogubljene sastojn profili. Saveršeni so, odlékani kakor suhe véje od seleniga drevesa; v' vezhen ogenj versheni sdaj gorijo, ino popréd se bo zherno voglje oselenilo, kakor bo kdo is peklénfkih marter reshen: kar enkrat vezhen pekel poshré, nikdar vezh nasaj ne dá. Minil je den milosti boshje sa pogubljene, prishla je strážna nozh jese boshje; ni jim delati drugiga mogozhe, kakor bres vfiga nehanja terpeti, sakaj: „Versheni so v' unajno temo, kjér je jok ino shkripanje s' sobmi.“ (Mat. 22, 13.)

Pogubljeni ne morejo vezh nasaj, nam svojih strážnih marter povedat; oh takó stopimo mi v' svojih mislih, dokler shivimo, v' grosovitno peklénko jamo; premislimo saj nekoliko neisrezhenih peklénfkih marter, de nam jih enkrat poskušati potreba ne bo, sakaj: „Nobeden tistih v' pekel sa-gresil ne bo, kateri pekel pred ozhmi imajok govoriv. Krisostom; pa tudi nobeden tistih, teri se í

peklu smejijo, peklu odifhel ne bo.“ — Grosovitni kraj je pekel, prebivališče preklelih. — Njegove stene so nesnane temnize, njegov istrop je zhen mrak, njegovo dno so strasne globozhine. „Tam je temna ino s' smertnoj senzoj pokrita deshela, deshela révfhine ino temote, v' kateri smertna senza ino noben red (ordenga), ampak vezhna grosa prebiva.“ (Job 10, 21. 22.) Ni sonza, ni lune, ni nobene svesde viditi vezh; le strasnen ogenj napolni vso peklenfko jezho, ki nima svetlobe, nima toplote, ampak le neisrezhenih bolezhin toliko mozh, de je posemeljski ogenj proti njemu, kakor per nas namalan ogenj proti shivimu. (Sv. Hironim.) — „O kdo is med vas, vprasha prerok Isaia, (Is. 33, 14.) bo samogel s' poshréshnim ognjam prebivati? Kdo is med vas bo samogel v' vezhni sherjavzi stanovati, kedar enkrat nevfnilen glaf ojstriga sodnika sagromi: „Pobèrite se, prekleli! v' vezhen ogenj, kateri je perpravljen hudizham ino njegovim angelam, (Mat. 26, 41.) katerih zherv ne vmerje in ogenj ne vgalne.“ (Mark. 9, 45.) Pekel je grosovitna jezha, v' kateri nespokorjeni gresniki jezhijo, ki bojo vkup' svesani, kakor se breme sveshe, de bojo v' jeséro versheni, ino v' jezho saperti. (Is. 24, 22.) Grosoviten je kraj peklenfkiga bresdna, fhe grosovitnejshi so njegove strasne martre, ki nespokorjenih gresnikov zhakajo. Perve martre so pogublenim storjene pregrehe, ki jih tamkaj ravno tako terpinzhijo, kakor so jih v' zhasnim shivlenji hudobno veselile. Tukaj poshréshniki bres mere jedó, pijanzi bres mere pijó: tamkaj se jim do vfhí téh rezhi grosovitno gabi, ino vender si jih is spomina spraviti ne morejo. Bogate pojédine so tukaj sapravlivzov nebela, ino tam so jim shivi pekel. Tukaj so nezhistnikam nesramne pregrehe nar vezhi fladkosti, katere rajshi imajo, kakor svoje lastno shivlenje: tamkaj se jih savshite nesramne flade kakor strupne kazhe ovijajo, katerim se vbriniti ne morejo. Tukaj je bil bogatinam dnar ino krivizhnikam posvetno blago ljubshi ko Bog, drashji ko vezhuo shivlenje; le gledati kup dnarjov, le viditi

polne s-hrambe blagá, je bilo na svéti sa nje néka-ko, nebesko veselje: tamkaj v' sredi svoje storjene krivize kakor na sherjavzi sedijo, ino se premesiti ne morjo. — Kolikor smertnih nespokornih grehov, toliko peklenških marter. „Skos kar kdo greši, s' tém bo tudi pokorjen. Grešniki bojo v' pre-strašbeni svoje grehe ponnili, ino njih lastne hudo-bije jih bojo toshvale.“ (Mod. 4, 20. 11, 17.)

Druga martra pogubljenih je hudob-na drushina, med kateroj vezhno shiveti morjo. Kakó hudo je per hishi biti, ktéra hudobniga gos-podarja ima: takó hudo je v' pekli, v' katerim hudizh gospodar ino v' a hudoba gospo-dinji! Kdo bi nesrezhne hische ne sapustil, v' ka-teri je veliko kazhjih ljudi, ki se med seboj grise-jo, bres prenehánja vjedajo; tamkaj pa med sa-mimi hudodelzi shiveti, ki nobene ljubeshi vezh ne posnajo, nobeniga prijatela imeti, ktérimu bi svoje bolézhine potoshil: kolika martra more to biti! Ino nar grosóvitnejshi je, de se v' pekli ravno vsi tisti nar hujshi sovrashijo, ki so se na tém svéti pregrešno ljubili. Tukaj so si flabi tovarshi in tovarshize kakor persti na roki; vezhno lju-beshi si persegajo: tamkaj pa se preklinjajo, eden pred drugim beshijo; pa se krushiti v' strašnim iterplenji ne morejo. Kolikor grešnih tovarshov ino nespokorjenih sapelivzov na svéti, toliko martrovzov v' pekli. „Veliko je takih, pravi sv. Pávl, kateri shivijo kakor sovrashniki kri-shá Kristusoviga, katerih konez je pogubljenje.“ (Fil. 3, 18. 19.) Eden preklinja svoje storjene pre-grehe, drugi jezhi pod nesnanoi teshoj svoje kri-vize, tretji tuli nad strašnoj vezhnoštjoj. Nes-frezhni otrozi preklinjajo svoje sani-karne starishne, drushina svoje gospo-darje, predpostavleni svoje podloshne. Tamkaj se vsaki hudobni dushi povrazhujé, kakor Bog v' skrivnim rasodenji govori: „Povernite ji, kakor je tudi ona vam delala, ino dajte ji dvakrat toliko po-njenih délah.“ (Skrivn. rasod. 18, 6.)

Tretja martra pogubljenih je huda, nevmileno pekózhá vést, ki jih kakor zherv-jé, ino nikdar ne vmerje — kakor gorézh ogenj

pezhe ino nikdar ne vgašne. — Tukaj se prevsetni grešniki hvalijo, de imajo dobro mirno vešt, pravijo de jim potreba ni, se spovedati ino pokoriti: tamkaj se jim na enkrat strašno huda vešt sbudi, kedar jim še mogozhe ni, tisto kdaj potolashiti. Tukaj so od leta do leta poboljšanje svojiga shivlenja odlagali, dni ino mesece milosti boshje gerdo napravili: tamkaj nimajo minute zhasa, si is svojiga strašniga stana pomagati. „To bo grešnik vidil, ino se bo jesisl; on bo s' svojimi sobni shkripal, ino se bo fufnil; shelje hudobnih bojo poginile,“ govori kraljev prerok David. (Pf. 111, 10.)

Pogubljeni premišlujejo svoje pregrešno shivljenje na semlji, kakó hitro je minilo; gledajo v' dolgo vezhnost, pa konza in krajane vidijo; pregledujejo pregrešne dobre, kakó malovredne neumne igrashe so bile, ino vidijo, v' koliko neskonzhno nesfrezho so jih sapeljale. Oni gledajo vesele nebesa, ino jih dosézhi ne morejo; vidijo sfrezhne prebivavze kraljestva nebeshkiga: toliko nedolshnih duh, ki se jim niso sapeljati dale; toliko bogabojezhnih kristjanov, katere so sanizhovali; toliko spokorjenih tovarshov ino tovarshiz, ki so svoje grehe objokali, ino svoje shivljenje poboljšali, dokler so se jim oni sanizhливо smejali. — „To viditi, bojo prepadeni od grosniga straba, govori sv. Duh, ino se bojo sazhudili savolj naglosti neupani-ga svelizhanja; se bojo kfali ino od bridkosti duha sdihvali: Ti so, ktére smo nekdej safmehovali, ino v' saframliv pregovor imeli. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet imeli, ino njih konez sa nezhasl; glejte, kako so sdaj peršhteti med boshje otroke, ino njih del je med svetniki. — Mi smo se na poti krivize ino pogubljenja vtrudili, sa Gospodovo pot pa nismo védili. Kaj nam je prevsetnost pomagala? ino bahanje s' blagam, kaj nam je perneslo? Vse to je kakor senza minulo; mi ne moremo nobeniga snamenja zhednosti pokasati, ampak v' svoji hudobiji smo konez vseli.“ Takó govorijo v' peklu tisti, ki so grešili, (pa spokorili se ne.) (Modr. 5, 1. 14.)

Shterta martra peklenfka bresdna je grosovitna vezhnost, ki savershenim kashé, de njih terplenje nikdar nehálo ne bo. — Naj zhlovek na tém svéti she toliko terpenja imá, fama misel, de vse le majhen zhafek terpi, mu teshave polajsha in posladi. Tudi nesnane martre strashnih iz, zhres vse martre svetá velike, imajo faj eno veselje, de bojo enkrat nehale, in zhe ne poprěj, faj na soden den; alj martra vsih peklenfkih marter je grosovitna resniza, de peklenfkih marter nikdar konz ne bo. — Rezi peklenfkim prebivavzam, ki tamkaj pod strashnoj teshoj nesmérne vezhnosti jezhi, de, kedar bo toliko milionov lét minilo, kolikor je svesd na nebi, listja in trave na semlji, se jim bo pekel odperl, ino njih terplenje nehálo: od veselja ukali bojo, ino pekla vezh ne bo. — Naj bi vsake tavshent let ena ptizhiza perletéla, is globozhine nesmérniga morja kaplize vode popila, sernize péška sa morjam posobala: enkrat morja ne bo, tudi ne péška na semli: pekel she bo smiram strashen kakor je bil. — Oj vezhnost, ti zhudna ino nesnana! kdo bo tebe popisal, kdo bo tebe sapopadil? Pogubljeni tvojo tesho obzhutijo, alj dopovedati nám tvoje grose ne samorejo. Tukaj se je terdovraten hudobnesh tebi smejal, ni na tvojo groso porajtal: tamkaj sdaj pod tvojoj teshoj jezhi, in si pomagati ne more. Is plamena strashniga terpenja se povsdiguje ino sbeshati hozhe; alj vezhnost, ti si njemu grosenfke vrata saklenila, ino jih s' svojimi verigami na vse vezhne zhafe saperte dershish. Vezh terpenja nefrezhna dusha ostermi, ino se sopet v' globozhine peklenfkih marter prekuzne, ino sa njoj se vse od nje sapeljane ino pohujshane dushe vdirajo, vse storjene, pa nepovernjene krivize na njo padajo, ino njo v'dno peklenfkih marter tishijo. — Tamkaj ni prijatela, ni pomozhnika, tudi smert se jih ne ysmili vezh, sakaj: „Tam bojo smert ifkali, ino nje ne bojo najdli; bojo vmréti sheléli, ino smert bo od njih beshala.“ (Skrivn. rasod. 9; 6.) Vezhno bojo saversheni v' peklu vmirali, pa nikdar vmirli; vezhno shivéli, alj bres vfiga nehanja terpelí; le en sam glas se bo nad njimi milo slishal: „Boli

bi jim bilo, de bi taki ljudje rojeni ne bili!“ (Mat. 26, 24.) sakaj: „Gospod bo svoje ljudstvo sodil, ino strahno je pasti v' roke shiviga Boga.“ (Hebr. 10, 30. 31.) „On bo zhres gresnike kazhe deshiti pustil; ogenj, shveplo ino pish bo njih terpenja del.“ (Pl. 10, 7.)

3. Tako strahno sv. pismo grosoviten pekel popisuje, premilo na ljubesnivi Jesus se pekla varvati svari; mi pa tako radi na vse to posabimo, se sa vezhnost tako slabo perpravljamo ino vezhi del bres vse skerbi po shiroki zesti v' gerlo peklenfkiego bresdna letimo! — O premislimo saj prav pogosto, koliko je velizhastvo nebesfko, kakó strahne so peklenfke martre, kakó dolga je neskonzhna vezhnost, kakó kratko je na she shivljenje na svéti, kakó preminózhe vse posvetno blago, ino uzhimo se is vsiga tega biti modriga ferza.

Poglejmo strahen konez Jerusalemski a mesta, grosovitno pokonzhanje Judovfkiego kraljéstva. Sarashena grobla na tikim msti po rajnih zhasih shaluje, kjer je nekdajno kraljevo mesto stalo, in kamen ni na kamni ostal. (Mesto, ktero se sdaj vidi, je od kristjanov posidano.) Rasdjano nekdajno mesto je strahna podoba terdovratniga gresnika, ki na boshjo milost gresfhi, ino do konza terdovraten ostane. — Kakor Judovfkiego kraljéstva, bo tudi enkrat konez vsiga pregresfniga sveta; gresnikom se bo zhasno terpenje, pa tudi shalost pravizhnim v' vezhno veselje premenila. — O ne odlagaj v' tém kratkim zhafi sa frezhno vezhnost skerbeti, nikar ne zhakaj, vmerjosh zhloyek! na prihoden soden dan: lahko, de bo sa tebe she donef sedajni svet pokonzhan, zhe Gospód nebes ino semlje tvojo dusfho od tebe satérja, ino ti v' grosovitno vezhnost pokopán, ako pregresfnih navad ne opustish, ino se v' resnizi ne pobóljshaf.

Tilishpash svoje truplo s' sapelivoj lepotoj, ga redish, kakor bi vezhno shivelo, ino se ne spomnish, de ravno pod tvojim shitimanim oblazhilam she vmira tvoje zhervivo mesó; tvoji

nevmerjuzhi dušhi pa se strašna vezhnost odpira. Skoraj se bo tebi stemnilo, satisnili bojo tebi tvoje mertve ozhi, in bodi si še tako verli fant ali salo dekle, v' kratkim bo vsa tvoja lepota minila, bosh posablen: tvoja dušha pa bo v' dolgi vezhnosti vshivala, kar si je tukaj saflushila. — Ti posveten bogatin, spravljash nozh ino den svoje zhasno blagó, kakor bi vékomaj shivel: o neumnesh! še doneš bo morebiti tebi tvoja dušha vseta, ino zhigavo bo, kar si perpravil? (Luk. 12.) — Ti rasvajen fladuh, bres vse mére jesh ino pijesh, nedolshnost sapelujesh, gerde pregrehe kakor vodo poshirash, shivish bres vsiga poboljšhanja, kakor bi dober Bog tebi tavshent lét sa pobóljšhanje bil odlozhil; ali se ne spomnish, de ravno skos tako rasbersdano shivljenje sam sebi mertvashko jamo kóplesh, ino v' svojim nezhistim trupli zherve redish? — Ravno na tvoji nesméni jéstvini ino pijazhi tvoja prehitra smert sedi, ino po smerti se tebi tam vezhen glad ino shéja perpravlja. — Ti se jesish ino rasfajash, kakor bi sodniga dué vzhakati hotel; nikolj ni tvojimu nevosflivimu ferzu sadošti: majhen véterz bo po tebi sahlidil, ino peshiza parsti bo tebi sadošti, s' kateroj te bojo pokrili; tvoje mesto se posnalo ne bo. (Pl. 102, 16.) Le, sa zhasno se trudish, ozhlovek! navezhno pa zelo posabish, kakor bi vezhnosti sa tebe ne bilo. Skoraj bo tebi smert vse posvetno pobrala, kakor pométe mozhen véter droben prah; od vsiga tebi nizh ostalo ne bo, kakor storjeno hudo ino dobro, vezhnost vesela ali pa strašna. — Kakó strašno se satorej, greshnik! goljšash, zhe se le na posvetno sanashash! „Svét prejde, ino vse njegovo poshelenje. Kdor voljo boshjo stori, ostane vékomaj.“ (I. Jan. 2, 17.)

III.

Ljube dušhe, drago odkuplene ovzhize Jesu-
love! kako dolgo naš še bo motil sapeliv, pre-
minózh svét? — Zhe mi na vse opominjanje ne
porajtamo, sadošti naj so nam besede tri: nebesa,
pekél, vezhnost, naš preoberniti. Ako nam sa

In eben derselben (**Franz Perstl'schen**) Verlags-
handlung in Grätz, wie auch in allen übrigen Oester-
reichischen Buchhandlungen, sind zu haben:

An slowenischen (windischen) Werken.

Murko A. J., slowenisch-deutsches und deutsch-
slowenisches Handwörterbuch (slovensko-nemški ino
nemški-slovenski rožni besednik) nach den Volks-
sprecharten der Slowenen in Steiermark, Kärnten,
Krain und dem westlichen Ungarn. II Thle. (53 Bog.)
4 fl. C. M.

— — theoretisch-practische slowenische Sprach-
lehre für Deutsche, nebst einem Anhang der zum
Sprechen nothwendigsten Wörter, einer Auswahl deutsch-
slowenischer Gespräche u. (14 Bog.) 1 fl. C. M.

Unter die Presse kommen heuer noch:

Volkmer Leop., fabule ino posvetne
pesmi. S' kratkoj biografijoj Volkmera na svetlo
dal A. J. Murko.

Jais P. E., navuki v' sgledih. Is nemškiga
prestavleni sa slovensko mladino.

H R A N A **evangeljskih nauk,**

bogoljubnim dušham dana

na vse

nedélje ino sapovédane prásnike
v' l'eti.

Spisali

dušhni pastirji na spodnim Shtajarskim;

na svetlo dal

ANTON SLOMSHEK,

nekdajni Kaplan per Novizérkvi.

TRETJI DÉL.

Saloshil Franz Ferstl v' Gradzi.

Janes Lavre Greiner.

1 8 3 5.

evangeljskih nauk,

dogodilnim dušam dana
na vito
nedelje ino zapovedane pravnike
v leti

Perprávljajte si ne le hrano, ki mine, ampak hrano
ali jéd, katera ostane v' vezhno shivljenje, ki vam jo bo
Sin zhlovékovi (Jesuf Kristuf) dal. Jan. 6, 27.

dušni pastirji na zgodnjim, shivljenjem;

na svetlo dal

ANTON GLOMŠNIK,

nekdanji Kaplan per Noviceh

TRZTI DEL.

Salosbil Franz Fesli v Gradzi.
James Lavie Greiner.

1836.

Sapopadek tretjiga déla.

	Stran
I. Prasnik fpozhétja Marije prezhitte devize.	
Od devishke zhifosti	3
II. God darovanja Jesufa Kristufa ino ozhifhovanja Marije, ali Svézhniza.	
Od isvelizhanske vére ino kershanskiga saupanja	11
III. Prasnik sv. Joshefa, shenina Marije devize.	
Od frezhe ino svestobe v' kmetifnskim stanu	18
IV. God vzhlovezhenja Sinu boshjiga ino osnanenja devizi materi Mariji.	
Od pozheshenja Marije	24
V. Prasnik sv. apostelnov Petra ino Pavla.	
Od svete kershanske katolske zérkve	33
VI. God vnebovsetja Marije devize, ali velika gospódniza.	
Od shivlenja Marije	41
VII. God rojstva Marije devize, ali mala gospódniza.	
Od posebnih zhednosti Marije	48
VIII. Prasnik vsih svetnikov.	
Kako svetnike zhesiti ino posnémati	55

Запошдек третјга дела.

1	Првник (пошдеја Марије пресвете девице).	Стран
3	Обавештење кривојни 3	
	II. Годишња Јована Крстите ина обавештења	
	Марије, али Свјетлости.	
11	Обавештење вене ина кривојнија сапуња	
	III. Првник (Јована, амена Марије девице).	
12	Обавештење ина свјетлости, кривојнија сапуња	
	IV. Годишња Јована, амена Марије девице	
21	Обавештење Марије 21	
	V. Првник (Јована, амена Марије девице)	
33	Обавештење кривојнија кривојнија сапуња	
	VI. Годишња Јована, амена Марије девице, али велика	
41	Обавештење Марије 41	
	VII. Годишња Јована, амена Марије девице, али мала кривојнија	
48	Обавештење кривојнија Марије 48	
	VIII. Првник (Јована, амена Марије девице)	
55	Обавештење кривојнија кривојнија сапуња	

Hrana evangeljskih nauk.

T R E T J I D É L.

Na sapovedane prasnike ino gode.

Ilana evangelijskih nauk.

TRETI DEJ.

Na zapovedane pravnike ino gode.

I. Prasnik spozhétja Marije prezhifte devíze.

Od devífhke zhíftosti.

Bukve rodu Jesusa Kristusa. Mat. 1, 1 — 16.

Kakor roshe med ternjam rastejo, takó dobri ljudje med hudobnimi shivijo. Bog hudobnim sa to shivéti dá, de bi se poboljšhali, ali jih sa to shivéti puští, naj bi se pravizhni med njimi v' svetih zhednostih poterdili, ino saflushili toliko lépsíhi krono v' nebéfih. To nam prizha vef zhloveshki rod, ako ljudi prav premíflimo; to nam kashejo spredniki rodu Jesusa Kristusa, ktére nam sv. Matevsh v' denashnim sv. evangelji imenuje, ki nam shlahto Jesufovo od Abrahama ino Davida, nar imenitnejshih predstarshov njegovih po zhloveshki natori, do Joshefa, mosha Marije, njegove matere pokashe, katére zhíftiga spozhetja vefel god ravno denef obhajamo.

I.

Per Judih je bila shega bukve svojiga rodu imeti, v' katere so svojo shlahto sapífsali, de bi mlajshí svoje staríshé pómnilí, njih zhednosti posnémali, ino se velikih obljud vredni storili, ki jih je njim vezhni Bog po Abrahamu dal: de bojo njegovo isvoljeno ljudstvo med všim' narodi na semlji, nar imenitnejí ino nar srezhnéjshí, dokler se bojo njegovih sapoved svesto dersшали. — Mozhno je bilo Judam na skerbi, svoje rodovine imenitne sprednike

ſhtéti; alj malokaj jih je ſkerbelo, ſaveso Goſpodo do polniti, ki ſo jo s' Bogam ſtorili. Poſabili ſo njega ino njegove ſapovedi, ſo ſe raſpartili, v velikim ſovraſtvi med ſebój ſhivéli, ino nameſto praviga ſhiviga Boga, ſvojiga nar vezhi dobrotnika, ſo malike, ſlate, ſreberne, ſhelesne, leſene ali zlo parſtène podobe molili. Savolj tolike nehvaléſhnosti ino hudobije jih je dal Bog ſovraſtnikam v' roke. Afirzi ſo nad nje perburili, jih premagali, ino nar poprėj deſet rodov Iſraelſkiga kraljéſtva v' ſuſhnoſt odpeljali. Nekoliko lét po tém ſo perhruli ſovraſtni Babilonzi, ſo dva ſadna roda Judovſkiga kraljéſtva s' kraljam vred v' dolgo Babilonſko ſuſhnoſt odgnali, ſadnizh poglavitno meſto Jeruſalem poſhgali, ino njih ſvet tempel raſfuli. — Tako ſe ljudem godi, ki ne ſtorijo, kar ſo Bogu obljubili.

Kakor neſtanoviten je zhlovek v' dobrim, takó ſvéſt je Bog v' ſvojih oblubah. Kedar ſo ſe Iſraelzi v' terdi ſuſhnoſti poboljſhali, v' veliki ſili ſvojiga praviga Boga ſpoſnali, ino ſo njemu ſveſto ſluſhiti ſazhéli, jih je Bog zhres ſedemdeſet lét ſopet v' ljubo domazho deſhelo peljal, jim je dal zhaſt ino oblaſt, de ſo ſami ſvoje kraljéſtvo imeli. Ino ravno to je tiſto imenitno Babilonſko preſelovanje, od ktériga ſv. Matevſh govori.

Nar imenitnéj obluba, ktéro je Bog Iſraelzam dal, je bila, de bo Iſvelizhar, ki ga je po ſtorjenim grehu pervim ſtaríſham oblubil, is med njih rojen. She Abrahamu, nar imenitnejſhimu ozhaku je Bog veſelo oſnanil, de bojo v' njegovim ſarodi vſi narodi ſemlje ofrezheni. (I. Mojs. 12, 3.) To veliko oblubo je Davidu, nar imenitnejſhimu Iſraelſkimu kralju, ponovil, ino perſégel, de bo nekdo njegovih mlajſhov kakor Meſija vezhno kraljoval. (Pf. 88, 30.) Judje ſo ſatorej obljubléniga Meſija zhakali, de bo is Davidove ſhlahte rojen. Sa to jim je bilo pred vſém pokasati tréba, de je Jeſuf po zhlovéſhki natóri is Davidoviga roda: kar jim je ſv. Matevſh po bukvah Jeſuſoviga rojſtva ſprizhal, ter jim rod ſa rodam od Abrahama do Davida, ino od Davida do Joſhefa, moſha Marije, imenuje, ki je rodila Jeſuſa, obljubléniga odreſhenika vſiga ſvetá.

Joſhef ni bil pravi ozhe Jeſuſov; alj Marija ino Joſhef ſta bila rojénza éniga rodú Juda, is

imenitne rodovine Davidove. Per Israelzih je pa bila navada, le po moshkih rod imenovati; ino kër je Joshef po boshji previdnosti Marijin mosh postal, je bilo sadošti, pokasati, de je on Davidoviga rodú, kër so Judje is téga lahko sposnali, de je tudi Marija, mati Jesufova, is ravno téga rodú; sakaj per Judih je bila postava (IV. Mojs. 36, 6—10), de hzhéri, ktere bratov niso iméle, niso sméle is drugiga, kakor is svojiga rodu mosha vséti, de ni premoshenje med ptujze prishlo. Marija, hzhér sv. Joahima (kteriga sv. Lukesh 3, 23. Heli imenuje) ino fsv. Ane ni bratov iméla; kar je bilo Judam lahko snano. Vsela je satorej Joshefa, fina Jakopoviga, kakor nam sv. Matevsh pokashe. Obedva éniga rodu, dobre dushe ino shlahtniga ferza, se vsémeta; ino Bog isvolji Marijo sa mater, Joshefa pa sa reduka svojiga Sina, isvelizharja vsih narodov semlje. Takó je dopolnil vezhni Bog, kar je obljubil Adamu ino Evi, kar je Abrahamu ino Davidu ponovil.

Imenitna ino frezhna sta Marija ino Joshef po svojim shlahnim rodu, kër so se po njima nar imenitnéji obljube boshje spolnile; alj she frezhnéji sta po svojih svetih zhednostih, sa katerih voljo ju je Bog sa starishe svojimu Sinu Jesusu po zhlovéshki natóri isvolil. — Med vsimi zhednostmi se pa na njima sveta devíshka zhistost nar lepsli svéti: kakor béla lilja med roshami. Sato nam sv. mati katolska zérkev Marijo ino sv. Joshefa sa poseben sgled svete zhistosti pred ozhi postavi, nju fantam ino deklizham posnémati perporózha, ino poseben prasník zhistiga spozhétja Mariji obhaja, ki je devíza bila, devíza rodila, ino je devíza ostala. Marija je vsih zhednost shiva podoba, pred vsimi pa svete zhistosti, ktero posebno nekoliko premisliti hozhemo.

II.

Ni ga bolj veseliga 'zhafa v' zelim lèti, kakor je ljubesniva spomlad (vigred), kakor so dnevi senjenja ino shlahniga zvétja; tudi frezhnéjiga zhafa v' zelim zhlovéshkim shivlenji na tém svéti ni, kakor je ljuba mladost, kakor so dnevi zhisto nedolsh-

nosti. Oj de bi nam vselej selenila sveta zhiftoft ino nedolshnost, de bi jo kristjani prav obražtali, nikoli s' nesramnim greham ne omadeshali, ino katerim je dano, v' devishkim stani shiveti, jo do smerti svesto ohranili!

1. Visoko zhesheha ino sposhtovana je bila zhiftoft she per nevérnih ajdih. V' Rimu so zhiste devíze Vestaline v' toliki zhasi imeli, de se jih dotekniti nihzher ni smel. Ako je ena njih zhloveka srezhala, ki so ga k' smerti peljali, mu je ona shivljenje réshila. Gorjé pa tudi taki devizi, ki bi bila svoje devishtvo sapravlja: shivo sasidali so. She lepshi sv. písmo stare savése devishko zhiftoft hvali ino povishuje. „O kako lep je zhif rod v' svoji svetosti, govori moder Salomon; njegov spomin je vezhen, kér per Bogu ino per ljudéh hvalo ima.“ (Modr. 4, 1.) „Zhifsta dúsha vezh veljá, kakor vse, kar na svéti she toliko zéno ima.“ (Sir. 26, 20.) — S' kamenjam je bila nevesta posuta, ki je per Israel-zih pred sakonam s' drugim greshila.

Nar lepshi pa kershantvo sveto zhiftoft povsdi-guje, ino jo zhres vse druge zhednosti lepo zhesli. De bi nam ljubo zhiftoft perporozhil, je bil Jesuf od prezhiste devíze rojen, od Marijiniga zhifstiga shenina sv. Joshefa isrejen, ino si je nedolshniga Janesa is med vsih svojih uzhenzov sa svojiga nar lubesnivshiga prijatla isbral. „Blagor jim, ki so zhifstiga serza, Jesuf sam govori; oni bojo Boga gledali.“ (Mat. 5, 8.) „To je volja boshja, vashe posvezhenje, pravi sv. Pavl, de se nezhistosti var-jete, ino vsaki svoje telo v' svetosti ino zhasi ohrani.“ (Tef. 4, 3—4.) „O zhiftoft, ki si serza veselje, ktero tebe ima! O zhiftoft, ki dúshi peruti dajash, de se k' nebé sam povsdi-guje! O zhiftoft, ki pravizhne rasvetlujesh, ino kakor rosha med dúshnoj ino truplam zvetish, zelo prebivalish s' shlahnim duham napolnish! Tako sv. Efrem ljubo zhiftoft slovi, ino s' njim tudi vsi drugi sveti uzheniki. Devishko zhiftoft sveta zérkev shlahen zvét svojih ov-zhiz imenuje, ino shtéje v' pervih zhash kershant-va toliko svetniz, kolikor marterniz, ki so rajshi kri prelile, kakor bi bile svoje devishtvo sgubile.

Zhe mi svoje kratko shivljenje na semlji prav premislmo, mormo tudi sami sposnati, de le zhiste

dušhe nar bolj veselo shivijo, frezhno vmerjó, ino nar loshej vezhno isvelizhane bojo. — Vřaka zvezetřha rosha, ki zhiřtimu mladěnzhu ino devřzi lepo veselje daja, jima podobo zhiřtořti kashe, ktera řhe lepřhi v' njunim řerzi zveti; ona se pred njima v' nebela osira, kjěr ju krona devřřhtva perpravljena zhaka. Vřaka ptizhiza, ki po selėnim gaji prepėva, nedolřhne duřhe na Jesufa pomni, ki ptize shivř, ino řhe lepřhi sa devřze, řvoje neveste, řkerbř. Jesus je devřřhkiga řerza zhiřti ljubej, Marija zhiřtih duřh preljubesniva mati; angeli boshji řo njih varhi ino tovarřhi; ni se jim hudiga bati. Ino zhe jih ravno hudoben řvėt zhertř, řaj řo jim řvete nebela odperte, kjěr bojo zhiřti nedolřhno jagne Jesufa řprėmljali, ino pred njegovim ředesham novo pėřm pėři, ktėre nihzhe rasun njih ne bo mogel pėři. (Skrivn. rasod. 14, 3.) „Kar v' prihodnořti bomo, to řhe řhė vi zhiřte duřhe biti sazhėle; velizhastvo vřtajeņa řhė na tėm řvėti imate, ker bres pořvetniga madesha greřte řkos řvėt, ino kėr zhiřte ořtane, řte angelam boshjim enake.“ (řv. Ziprijan.)

O vi pořvetni nezhiřtniki, povejte, kaj je vře vařhe neřramno veselje proti veselju zhiřte duřhe? Le goljufne řenje řo, ki se vam bojo v' řtrařhno řhalořt premenile, kakor hitro se is řvojiga greřhniga spanja isdramite. Kaj je vřa vařha meřėna dobroti ali řladi, kakor prasna pėna; řladka řzer na pokuř, alj kakor hitro jo povřhijete, bo vam grenka kakor pelin. Kaj je vřa vařha telėřna lepotija, kakor blato ino prah. — Vmerlo je sa vař vřako nedolřhno veselje na tėm řvėti; neřramen greřh vam je pamet ořlepil ino řerze popazhil, de zhiřtiga veselja ne vidite ino ne obzhutite vezh. Roshize řlahne vřako řpomlad sopet zvetijo; rosha vařhe řgublene zhiřtořti nikoli vezh ne perzveti. Gore se vřako lėto řpėt selenijo, le vařha řgublena nedolřhnořt, ki je vmerla, vezh ne ořhivř. Oh de bi řaj krřřtjani veliko vřednořt, viřkořt ino imenitnořt řvete zhiřtořti prav řposnali, jo řpořřhtovali ino ořhranili! — Alj kar Bog nar bolj ljubi, hudoben řvėt řploh po navadi řovřashi; takó tudi řveto zhiřtořt.

2. Kakor je rahlo pomladensko zvetje v' nar vezhi nevarnořti, ino se mora pred mrasam ino vřakim merslim vėtram prav řke bno varvati, ima

tudi zhiſtoſt nar vezh ſovraſhnikov, kſtarih ſe varvati more; ona je velik ſaklad v' rahli parſtſeni poſodvi. (II. Kor. 4, 7.)

Sovraſhnik ſvete zhiſtoſti je laſtno zhloveſhko teló, ſpazhenó po iſvirnim grehi; od njegóviga poſhelenja bo zhlovek vlezhen ino v' hudo vablen. (Sv. Jakóþ 1, 14.) „Kdor ſvoje meſo premeſhko redí, zhres potrebo je ino pije, zhiſtoſti ſvoje ohranil ne bo. Vино ino mladoſt ſta dvoje kurílo ſladnoſti.“ (Sv. Hironim.) — Nevarna je zhiſtoſti neſpodobna noſhſnja ſpolov, ki ſe ſ' giſdaſtim (oſertnim) oblazhilam v' ozhi pikajo, ino ſi po lepóti preminozhiga ſhivota dopaſti ſhelijo. Sa to moder opominja: „Oberni ſvoj obras od nalíſhpane ſhenſke, ino ne ſijaj po ptuji lepóti. Savolj ſhenſke lepote ſe jih je veliko pogubilo, ino is nje ſe poſhelenje kakor ogenj vnéma.“ (Sir. 9, 3. 4.) — Smert je ſa zhiſtoſt navadno raſujsdano ſhivljenje ſedajuih fantov ino deklét, ki ſhivijo bres vſe ſraſhoshlivóſti, bres vſiga ſtrahu boſhjiga, podobni ſhkodlivim metuljam ino gerdim góſlenzam, ki ſelenje objedó, drévje ſ' pajzhinoj opredejo, is rodovitih vertov golizhave, is lepíh krajov ſhaloſtno puſhavo naredijo. — Otrozi na paſhi, odráſheni mladénzhi na ſvojim déli, po nozhi ino po dné, v' beſedi ino v' djanji neſramne rezhi dopernafhajo, kſterih naſ ſiniti naſ Bog obvarji. Sini ino hzhéri vezhi del délajo, kakor bi vzhakati ne mogli, de bi ſvojo zhiſtoſt ino nedolſhnoſt ſapravili. — Hlapzi ino dekle, perhajzhi ino perhajavke med ſeboj po divjaſhko ſhivijo, kakor bi ſheſte ſapóvedi med deſetimi vezh ne bilo. S' vſakim letam ſhtevílo neſakonſkih otrók groſno raſte, reven ſvet ſe ſ' hudobnimi otrozi polni, zhaſna ſrezha in ſadovoljnoſt od ljudi beſhite, nebéſa ſhalujejo, pekel ſe polni, ino boſhji duh zhloveſhki rod ſapuſha. (I. Mojs. 6, 3.)

Straſhno ſhkodljivo je pa tudi ſveti zhiſtoſti neſpodobno ſadershanje ſakonſkih, ki ſakonſke zhiſtoſti ne poſnajo, ali nje ne ſpoſhtujejo, ino ravna-jo, kakor bi ſakonſkim vſe dopuſheno bilo. Kakor volk le volka rodi, imajo nezhiſtni ſtaríſhi tudi nezhiſtne otroke, ki ſhe pogóſto hujſhi ravna-jo, zhe jim Bog ſdershnoſti poſébniga dara ne dá. To je krivo, de teliko neſreznih rojénzovj pregrehe ſvojih

nezhistih starishov na svojim lastnim shivoti nosi, de rod sa rodam slabí, ino se dnévi nashiga shivlenja védno krajlhajo, sakaj: „Nezhistost, pravi sv. Kri-sofom, zhlovekomorze rodi.“ Sa to so sedajni zha-li sploh shaloftni simi podobni, ob kateri ni mla-diga zvétja, ne zherstviga sréliga sadja med ljudmí. Shlahno zvétje nedolshnosti se per mladíni vezh del ofipuje, ino lepo selenje zhistosti od hudiga séverja sapelivosti vmíra. Ino zhe se ljudjé ne bojo po-bóljshali, ne sopet poshteno ino zhísto shivéti sa-zhéli, bo nesframna pregréha nezhistosti kakor ne-kdajni vesolni potóp vel zhloveshki rod vgonobila ino konzhalá. Pregréha Sodome ino Gomore, hudobija perviga svetá se med nami neprenéhama mnoshi, ino vpije v' neobó sa mashovanie. „Od nobene pregréhe se v' sv. písmi ne bère, de bi Bog rekel bil: Meni je shal, de sim zhloveka vstvar-il, kakor od pregréhe nezhistosti, savolj katere je Bog vel svet potopil.“ (Sv. Hironim.) — Ali bomo tudi mi do sadne ure slat zhas milosti boshje sa-pravljali? Ali hozhemo tudi mi svoje pobóljshanje na dni ojsre boshje pravize odlagati?

3. Zhas ino potreba je, de se pobóljshamo, préden se méra pregrehe do verha napolni. — Zhas ino potreba je, de sakonski svojo postel v' spodobnosti bres madesha ohranijo, ino takó shi-vijo, kakor jih sdrava pamet ino sveta kershanfska véra uzhi. Zhas ino potreba je, de starishi svoje otroke v' framoshlivosti redijo, jih spodobno obla-zhijo, ino flabe tovarshije varjejo — gospodarji ino gospodinje svojo drushino v' pravizhnim strahi ima-jo, jim nesframno marnovati, pléperze péti ino nesframno delati ne dopustijo, skos katero se v' gréh napeljujejo, nedolshne otroke pa pohujsha-jo. — Zhas ino potreba je, de mladénzhi, fantje tno déklize v' strahi boshjim shivéti sazhno, se ne-framniga snanja varjejo, ino zhísto shivijo. Tako se be med nami ljuba vigred svete zhistosti spet omladila, ponovili se bojo veseli zhasi drage ne-dolshnosti, pomnoshili blagi fini ino hzhéri Marije prezhiste devize, ki je kraljiza vsih devíz, pa tudi v' greh sapeljanih duh perbeshálishe, kéteri se njeni priproshnji isrozhijo.

III.

Shivél je v' Ameriki, v' kraljéství Meshiko, bogat Shpanfki mladénzh, ktéri je rad molil, ino posebno Marijo zheštil; alj v' neko Meshikanko se je nefrezhno saljubil, ki je bila s'zer oblizhja saliga, alj rasujsdaniga sadershanja ino hudobniga serza. Pogošto je isdihoval nad svojim nespodobnim shivlenjam, alj is goste mréshe ni uiti mogel, v' katero ga je hudobno shenstvo saplétalo. Viditi, de zhedalje rajshi v' zérkev hodi, ino sam nad seboj sdihuje, se je sbala, de bi jo sapústil, ino je sklénila, njega vmoriti, njegovo premoshenje pa osvojiti si.

Ravno na svete bile pred veliko Gospodnizo ali vnebovsetjam matere boshje po poldné v' zérkev molit gré, hudobno shenstvo mu pa domá zukrane vode naredí, ki jo je nar rajshi pil, ino mu jo s' hudim strupam namésha. Postavila je polno kupizo, kakor po navadi, v' njegovo jíslo (hisho), naj bi popíl, kedar na vezher is zérkve pride.

Mladénzh sladko pijo perpravleno najde, prime sa kosárz ino hozhe piti — alj spomni se, de je terdno sapovedan post v' zhašt Mariji devizi. Hitro zukrano vodo v' stran postavi, svoje shelje premaga, ino se Mariji perporozhi, naj mu pomozh ino milost isprosi, nezhistno poshelenje srezhno premagati. Drugo jutro sladko pijazho vso sazhernélo ino preménjeno vgléda, se sazhudi, ino mazhki popiti dá; ino glej, mahoma je s' strasnim mikanjam konez vsela. — Mladénzh na svoje kolena pade, sahvali Boga ino Marijo, de je bil pred smertjo obvarvan, saklizhe hudodélko, ino serdito nad njo sagromí: „Beshi, grosa! de strasni sodbi odidesh; delaj pa tudi pokoro, de boshji pravizi enkrat v' roke ne prideš!“ — Shenstvo sbeshi, mladénzh pa sazhne sopet poshteno shiveti. — Glejte, kamo neframna ljubésh ljudi perpelja? Vidite, kako vredno pozheshenje Marije prezhiste devize zhloveka zhašne ino vezhne smerti réshi, ako she ni svoje vesti sadushil, ino strah boshji v' svojim serzu saterl; de svojo pregréšno shivlenje sapusti, ino pravo pokoro délati sazhne.

O ve révne, sapeljane dushe, ki v' strahnim shelesji nezhiste ljubésni sdihujete; rastergajte bres vsiga odloga svoje nesramno snanje, obernite se k' Mariji, ino ne obupajte. Zhe ravno vashe pregréshne ozhi niso vredne, v' svete nebésa ogledati se, ne vredno vashe omadeshano serze, vslifhano biti; faj imate mogozhno priproshnizo per Bogu: Marijo mater milosti boshje, ki vas bo sopet s' Jesusam spravila, ako se pobóljshate, ino pravo pokoro storite. — Veselite se pa posebno ve zhiste, nedolshne dushe, ino Marijo devizo svesto posné-majte. Ohranite rosho svete zhistosti, dokler se vam enkrat v' nebeshko krono spremeni. Amen.

II. God darovanja Jesufa Kristusa ino ozhishovanja Marije, ali Svézhniza.

Od isvelizhanske vére ino kershan-
fkiga saupanja.

Jesufa so v' Jerusalem pernesli, de so ga postavili pred Gospoda. Luk. 2, 22 — 31.

Kratek je pot od sibeke do pokopalisha: v' mraku se sazgne, ino v' temo konzhá. Hitro mine nashe shivljenje na svéti, kakor posimski den, o katerim jutern mrak vezhernimu roko podája. — V' mraku se zhlovek od materniga telefa rodi. njegovo oko is perviga ne vidi, ino ne sposna vidnih rezhi, dokler se ne rasgleda. Ino kedar pride vezher shivljenja, vgasne vsako she tako bistro oko, vsa polvetna svetloba mine, ino spet se zhloveku stemni. — Tudi zhloveshka dusha je bres boshjiga rasvetljenja, dokler dete kersheno ni; ino v' vezhno temo bi sajshel zhlovek po smerti, ako bi se Bog, on Ozhe luzhi, njega ne vsmilil. Bog se je vsmilil,

ino nam je dal dvojno luzh, ktera svéti pravovernim kristjanam is zhasnosti v' frezhno vezhnost. Perva luzh se kristjanu per svetim kersti pershgè: sveta véra se imenuje, ino kerstna svezha nam jo pomeni. Druga se kristjanu na smertno uro pershgè: terdno saupanje se imenuje, ino mertvalhka svezha je nam tajiste spomin. — Ravno donef polvezhovanje téh svézsh obhajamo, ino ponovljamo zhestitliv god ozhishhovanja devize matere Marije, ki je pernesla v' tempel Jesusa, nebeskhko luzh, kteri je prishel na svét v' rasvetlenje nevérnikov, de nobeden, kdor v' njega vérje, ne bo po temi hodil, ampak luzh shivlenja ima. Spomin vfiga tega nam mora denashno godvanje ino branje sv. evangelija prav shivo ponoviti.

I.

V. 22 — 25. Vfi smo v' grehi, v' dushni slepoti ino v' madeshi rojeni. „Sakaj poglej, pravi kraljévi prerok, v' hudobiji fim spozhét, ino v' grehi me je moja mati rodila.“ (Pl. 50, 7.) Vfi smo ozhishhovanja potrebni, ker nizh nezhistiga v' nebeskhko kraljéstvo ne pojde. V' té spomin je Bog v' stari savesi (III. Mojs. 12, 4.) v' fim porodnim shenami, shtirideset dni po porodi moshkiga, ino osemdeset dni po porodu shenskiga spola, sapovedal, v' tempel iti ino svoj dar v' sahvalo pernesti; kakor v' denashni evangelijski pergodbi Marijo storiti vidimo. — Marija, prezhistá deviza, mati bres vfiga madesha, je boshjiga Sina Jesusa od sv. Duha spozhéla, ino ni nobeniga ozhishhavanja opravljati imela; alj ona, vfa pokorna ino svesta slushavniza boshja, vse svete shege na tenko dopolni, svojiga edinorojénza Jesusa Ozhetu nebeskhkimu daruje, ga odkupi, kakor je v' postavi Bog sapovedal (II. Mojs. 13, 2 — 16), ino po svojim premoshenju svoj dar opravi.

Stara shega je per Israelzih bila, vse pervorojeno Bogu darovati; she na Egiptovskim, kjér so v' terdi fushnosti bili, se je sazhele, ino jih je na veliko vsmilenje boshje pomnila. Vfigamogozhen Bog je savolj terdovratnosti Egipzhanov eno nozh vse egiptovske pervorojenze skos angela pomoriti

nal, Israelske otroke je pa shive ino sdrave ohranil. V' hvalni spomin sa toliko dobroto je po Mojsefu tudi sapovedal: vse pervorojenstvo, ki materino telo odpre, febi darovati, ino vse pervorojene fantizhe refhiti. (Mojs. 13, 13.) — Marija. kraljéva rojénka, se ni svojiga vboshtva framovala; kér lét-niga jagueta, ki je bilo premoshnim sapovedano, imela ni, je dvoje golobov sa dar pernefla, kakor je bilo vbogim rezhenó, ter je dobro védila, de bogatija zhloveku nobene práve vrednosti ne dá, pa tudi poshteno vboshtvo framote ne déla. To je lepo, to je Bogu prijetno, de se imenitni ponishajo, gerdo pa, kedár se vbogi povishujejo.

Kar je Marija v' boshjo zhaft ino hvalo storila, tudi den denashni kerfhanške matere posnémajo. De bi pa te svet oprávk ne le po vunajni shegi, ampak s' Marijinim ferzam vredno obhajale, morjo porodne shene pred všim svoje ferze všiga nespodobniga poshelenja ozhifiti, kér le zhifiga ferza dar Bogu dopade. Sa to se per vpeljavanji s' shegananj vodoj poshkropijo, ino se jim gorezha svezha v' roke podá, jih spomniti, de se naj zhifte, kakor svetla luzh, njihove shelje k' Bogu povsdigujejo. — Marija je po shegi Israelskih mater svoje boshje dete Ozhetu nebeskimu v' hvalni spomin darovala, de je v' Egipti pervorojenze smerti otél; sahvaliti se morjo kerfhanške matere, de je dober Bog jih ino otroka na porodu v' toliki nevárnosti smerti ovarval. Njih nar prijetnishi dar terdna obluba naj bo: novorojeno dete k' boshji zhafti prav po kerfhanško isrediti. Tako bo ta sveta shega zeli kerfhanški zérkvi zhifiga veselja shiv isvírk, kakor je bilo ozhifhvanje Marije bogabojezhimu Simeonu, od kteriga nam denashen sv. evangelj per-poveduje.

V. 25 — 32. Simeon, pravizhen ino bogabojezh mosh, se je v' slushbi boshji postaral. Bog njemu njegove sveftobe ni s' posvetnim blagam, ne s' zhasnim veseljam poplazhal, le oblubo je njemu dal, de bo fhe, préden vmerje, svojiga isvelizharja vidil, gledal odreshenika všiga svetá. Terdno savupanje v boshjo oblubo rahliga starzheka shívi ino podpira, de frezhno vzhaka, kar je Bog njemuoblubil. Od sv. Duha ras Svetlen ravno ob

tem zhafi Jesufa na svoje roke vseme, ino na vel glas Bogu hvalo sashene, rekozh: „Sdaj puſti, Goſpod, svojiga hlapza v' miru iti is téga ſveta; ſakaj, kar ſim ſhelel, to ſim vzhakal: isvelizhanje ſvoje ſim vidil: isvelizharja, kteriga ſi vſim narodam ſa uzhenika poſtaval, de bo kakor ſvetla luzh nevérnike s' ſvojim naukam raſſvetil, ino dal zhaſt isvoljenimu Iſraelſkimu ljudſtvu.“

O naj bi bilo naſhe ſaupanje toliko, kakor Simeonovo, bilo bi tudi naſhe veſelje ravno tako obilno. Jeſuf naj bi bil, kakor Simeonu, tudi naſhe nar vezhi ino nar ſlaſſhi poſhelénje: ſhe vezhi veſelje kakor Simeon bi per vſakim ſvetim obhajili obzhutili, kedar Jeſufa, svojiga isvelizharja, ne le v' narozhje, ampak per ſv. obhajili v' ſvoje ſerze objamemo. Bil bi Jeſuf naſhe ſhivlenje, ino vmreti bi bilo nam dobizhek, kakor pravizhnimu Simeonu. Alj pomenkanje ſhivle vére ino terdniga ſaupanja nam naſhe ſhivlenje ſhaloſtno, ino naſho ſmert neſrežno ſtori. O perſhgijmo ſi ſatorej dve ſvetle luzhi ſvete kerſhanſke vére ino terdniga ſaupanja, ki nam bojo kakor bogabojezhimu Simeonu ſkos to ſhivlenje v' frezhno vezhnoſt veſelo ſvétile.

II.

Svetlo doneſ na altarji ino po zeli zérkvi bele ſvezhe gorijo, ino nam kaſhejo, kako naj tudi naſhe ſerza v' ſhivi véri, v' terdnim ſavupanju ino v' gorezhi molitvi puhtijo v' ſveto nebo; poſebno ſa to nam jih katoliſhka zérkev ſhegnuje, ino per vſakim ſvetim opravili perſhiga. Jéſer ino jéſer ſvézh k' zhaſti boſhji gori, ino ljudém na ſemlji ſvétu. Is med vſih ſte pa dvé nar imenitnej: perva je kerſtna, druga mertvaſhka. Kerſtna ſvézha nam kaſhe ſvete isvelizhanſke vére ſvetlo luzh, druga nam ſvetlobo ſhiviga ſavupanja poméni. Blagor kriſtjanu, kterimu té dvé ſvezhe lepo gorite!

1. Mlado dete luzh téga ſveta ſagleda, kedar ga mati porodi; alj njegova duſha v' temi porodniga greha oſtane, dokler ga ſveta mati katoliſhka zérkev ſkos ſvet kerſt ne prerodi. Per ſv. kerſtu

le zhloveku svetla luzh prave vére pri-
shgê, ki mu bo s' svojimi isvelizhanskimi nauki
skos to zhasno shivljenje svétla na ljub Ozhetov
dom. Sa to duhovnik novokerfhenimu otroku své-
zho podajo, rekozh: „Vsemi gorezho svezho, ino
bres madesha obrani svoj kerst; dershi sapovedi
boshje, de, kedar Gospód k' shenitvanju pride,
njemu naproti pojdesh, njega s' vsimi svetniki v'
nebeshko domovanje sprejmes, v' vezhno shivle-
nje prideh, ino tam vekomaj shivish.“ Po tej lu-
zhi svete vére mora zhlovek kakor popotnik na
semlji hoditi, po njenih naukih Boga ino njegovo
sveto voljo sposnavati, le po sveti pravi véri se
mora zhajmati, posebno v' tistih resnizah, katerih
gola zhloveshka pamet rasuméti ne more. Sa to
nam jo Jesuf je nam té svét pernesil, je na dena-
shen den pervokrat boshji tempel stare savese ras-
svétel, je s' njenimi svetimi nauki teme ajdovskiga
nevérstva, ino judovskih shég skrivnosti rasdenil,
ino vsm svojim vérnim pravo pot v' vezhno shiv-
ljenje pokasal. „Sveta katolshka véra je dushi luzh,
vrata shivljenja, ino sazhetniza vezhniga isvelizha-
nja.“ (Sv. Krisoftom.) O milosti polna, ino ljubes-
niva zhednost sv. vére! pravi sv. Bernard, kdo bi
vender tebe ne ljubil, kér si sazhetniza vse milosti
ino zhednosti! ti grehe ozhistujesh, dushe oshivljash,
slépe rasvetlujesh, lozhish isvoljene, nas s' Kristu-
sam sklépash, storish svéste dushe boshje neveste,
ter jih varjesh ino ohranish; zhudeshe delash, vse
zhasitno premagash, ino tiste, ki v' tebi svesti osta-
nejo, s' vezhnim isvelizhanjam vénzhash.“

Koliko sahvalo smo dolshni torej Bogu
Ozhetu dati, kateri nas je vredne storil, tolike mi-
losti skos rasvetljenje; de nas je odtél oblasti teme,
ino prestavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Sina.
(Kol. 1, 12. 13.) — Dolshni smo pa tudi sa isveli-
zhansko luzh vedno skerbeti, de nam ne
vgalne, ampak de se nam skos svete kerfshanske
nauke zhedalje bolj rasvetlí. Dolshni smo se te
luzhe prave isvelizhanske vére prav ter d-
no dershati, vsih novih krivovér svesto varvati
se; ne pustiti se po mnogotérh ino ptujih ukih sa-
peljati (Hebr. 13, 9.); ne krivovérzov poslushati, ne
njihove sapelive luzhi gledati, ki ljudí tako dolgo

flepari, de jih izvodi, oslepi, ino jim sveto véro vseme. „Le en Gospód je, ena véra, en kerst, (Ef. 4, 5.) ena prava luzh, ino ta v' sveti katolfski zérkvi gorí. Isvelizhani so, ki se nje terdno der-shijo, ino shivijo po njenih naukih.

2. Vse posvetno pa sa zhloveka hitro mine; vse, kar gleshta, mora sapustiti, kedar se k' sad-nimu méjniku shivlenja, k' smerti perblisha. Smert vseme zhloveku vse posvetno veselje, ga lozhi njegovih snanzov ino prijatlov, mu vgasne luzh téga sveta, ino ga v' nesnano vezhnost peljá. Alj spet se kristjanu na ravno tém nevarnim poti druga luzh, mertvafshka svezha prishgé, v' spomin terdniga saupanja, katero vmer-jozhimu skos mrazhne vrata smerti v' veseli kraj vezhne luzhi svéti, ino zhloveka na sadno uro nar bolj tolashi. Sa to podajo vmerjozhimu shegnano svezho v' roke, ino mashnik molijo k' tému, re-kozh: „Sazhélo se je mrazhiti, o Gospód! našimu bratu (sestri); rasvetli ti, o Jesuf, vezhna luzh, temo svojiga sposnovavza; polajshaj mu smertne teshave, naj mu svéti vezhna luzh; vsemi ga v' vezhen mir ino pokoj!“ — Mertvafshke svezhe bela luzh je shiva podoba kersthanfskiga saupanja, katero zhloveka na posledno uro podpira, de v' smertnih temah ino teshavah ne obupa. „Saupanje dúsho v' vezhnost povsdigne, de svunajnih tesháv ne zhu-ti, ktere terpi.“ (Sv. Gregor.)

Zhlovek mora svét sapustiti, kτέρiga se shé per-vadil je; alj terdno saupanje mu lepshi de-shelo kashe v' nebesih, v' kateri nobene smerti ni vezh. Od svoje domazhije, shlahte, prijatlov ino snanzov se lozhi; alj kersthanfsko saupanje mu pra-vi, de ga zhaka tam v' Ozhetovi hifhi frezhna drushba isvoljenih, ki so pred njim skos mrazhno dolino smerti naprej shli, se she tam veselijo, nam roke podajajo, ino naš k' sebi shelijo. Sapustiti mora vse posvetno blago, alj tam se mu stokrat toliko obéta, katero pravizhnimu nikdar odvseto ne bo. — V' pretezhe-nim shivlenji vidi sfer mnoge storjene pregrehe, ki njemu v' smertni uri strah délajo; alj saupliva beseda Jesufova njega tolashi, ki pravi: „Saupaj moj sin, moja hzhér! tvoji grehi so ti

odpušteni.“ — Vse šhe takó bridko terplenje se mu kashe dokonzhano, ino sa ono pravizhnimu v' svetem raji svetel venez zveti; vse skušnjave vidi premagane, ino v' nebeskim kraljestvi njemu krono perpravljenno. Vse to kashe pravizhnimu na smertni posteli svetla luzh keršanskiga saupanja. Šhe sadno stopinjo stori, in vsiga hudiga je na vselej konez, vsiga dobriga pa vezhen sazhétek. Komur ta svetla luzh terdniga saupanja, kakor starimu Simeonu svéti, njemu ni strahna smertna ura, ampak le od ljubiga sonza milosti boshje obšjan vezhér, ob katerim se na Ozhetov dom po svoje plazhilo odpravlja. Polno nevermerjózhoiti je njegovo saupanje (Modr. 3, 4.), ino njegova dusha gré kakor modra deviza s' svetloj luzhjoj sheninu svojimu naproti.

III.

Ljube dushe! kdo si ne sheli takó veseliga shivlenja, kdo si ne vošhi takó frezhne smerti, ktere se je bogabojezh Simeon rasveselil! O ne vgafnite sami lebi svetle luzhi isvelizhanske vére škos svojo sanikarno ali pregresšno shivljenje, ampak radi poslušajte njene nauke, ino svešto se ravnajte po njih, de se vam bo zhedalje lepšhi kakor gorezha svezha rasvetlila, ino vam kasala pravo šteso v' vezhno shivljenje. — Škerbno si pa tudi pripravljajte svetlo luzh terdniga saupanja sa svojo sadno uro, poravnajte hudo, delajte dobro ino sa nebesa si saklade (shaze) perpravljajte, de, kedar se vam vse posvetno stemni, sginejo vse zhašne dobrote ispred vaših ozhi, vam svetla luzh terdniga saupanja v' boljšhi prihodno shivljenje lepo svetiti sazhne, ino vaš škos mrazhno dolino v' kraljestvo vezhne luzhi peljá, kjér bomo gledali, kar tukaj verujemo, ino savshivali, kar sdaj saupamo.“ — O zhlovek, varn ino gotov pot imash k' Bogu, klizhe sv. Bernard, kjér je Mati pred Sinam, Sin pred Ozhetam. Mati kashe Sinu svoje perfi, Sin Ozhetu svojo stran ino rane. Tam se kaj odrezhi ne more, kjér je toliko snamenj ljubeshi.

Satorej, o Marija, ti blashena mati naša! ki si darovala svojiga Sinu Ozhetu nebeskimu, sprofi

tudi nam njegovo milost ino pomozh, naj po naukih njegove svete vére lepo shivimo, ino se veselimo njegovih obljb. Enkrat pa, kedar posledna ura pride, pokashi nam blashen sad svojiga telefa. Kakor si Jesufa Simeonu v' narozhje poloshila, naj ga tudi naša duha v' presvetim reshnim Telefi sa popotnizo vredno objame, de svoje shivljenje s' pravizhnim Simeonam veselo sklenemo, rekozh: „Sdaj pusti, Gospód, svojiga flushavnika v' miru iti, kér so moje ozhi vidile isvelizhanje tvoje.“ Amen.

III. Prasnik sv. Joshefa, shenina Marije devize.

Od frezhe ino svestobe v' kmetiskim stanu.

Joshef, Marijin mosh, je bil pravizhen. Mat. 1, 18 — 21.

Veliko na tém svéti imenitnost stanu, shlahnost rodu, bogastvo in premoshenje per ljudeh veljajo; alj per Bogu vse to samo na sebi nima nobene vrednosti. Le svete zhednosti ino pa dobre dela per Bogu pravo zeno imajo, ki ne gleda na stan, ne porajta bogastva, ampak na shlahnost nashiga serza. Le tiſti je per Bogu imeniten, kateri je poshten ino pravizhen, kakor preljubi sv. Joshef, shenin Marije, prezhiste devize, isvoljen varh ino rednik Jesufa Kristufa, kateriga lepo hvalo v' denashnim sv. evangélji bèremo.

I.

Odlozhen zhas isvelizhanja ino odreshenja zeliga sveta se je perblishal. Kakor se veselimo per nas mladiga leta, tako sheljno so zhakali obljbule-

niga odreshenika v' stari saveši vsi pravizhni ljudje. — She je bila v' majhnim mesti Nazaret Marija deviza isvelizharju sa mater isvoljena. Angel Gabriel je blagi devizi to preveliko frezho osnanil; alj Marija, she mlada ino pa vboshna, ni imela tovartha, ki bi njeno poshtenje varval; ni imel Jesus she ofkerbnika, ki bi flushil malimu otroku potrebniga kruha. Bog je iskal poshteniga mosha, ino je najdel Joshefa vbogiga stenarja (zimermana); njega je Mariji sa shenina, ino svojimu Sinu sa varha isvoljil, sakaj Joshef je bil pravizhen. — Poglejte, koliko velja per Bogu sveta pravizhnost! Naj ravno v' revni bajtizi na semlji prebiva, v' nebelih ona na slatim troni sedi.

V. 18. Marija ino Joshef sta bila po judovski shegi sarozhena ali obljublena; nista she skupaj shivela, pa svetlobo sakonsko sta si bila oistro dershati dolshna. Joshefu je she skrito bilo, kar je angel Mariji osnanil, ino kaj zhuda se je v' njej sgodila, de je Sina boshjiga od sv. Duha spozhela. Sdaj sagleda Marijo nosezho, se prestrasbi, ino si svetvati ne ve. — Bog tudi nam svoje skrivnosti perkriva, de rasumeti ne moremo, kako ino sakaj se to ali uno sгоди; ravno po tem nal pa tudi uzhi, ne prenaglo soditi, temuzh v' ponishnosti zhakati, dokler nam kakor sv. Joshefu ob pravim zhafu vse rasodene.

V. 19. Bridka je bila sa sv. Joshefa le ta poskushba. Svoje nedolshnosti si je bil svešt, snana mu je bila zhistost Marije. Jo k' sebi vseti, si ni sdaj upal; jo rasglasiti, ob poshtenje djati, zelo toshiti, de bi jo po postavi (Mojs. 22, 23. 24.) kakor preshefnizo s' kamenjam posuli, to on storiti ni mogel. Sklenil je, rajshi na skrivnim Marijo sapustiti (kar je bilo Judam perpusheno), kakor ji kako krivizo narediti. Takó sodi, misli ino stori Joshef, pravizhen mosh. — Lepo je, drago poshtenje ino blishniga dobro ime sposhtovati; she lepshi je, se sa tajisto, kedar je potreba, poskusiti; alj nar lepshi pa je, sa poshtenje nedolshniga saframovanje voljno terpeti. Sam Bog bo takiga reshil, ino mu sopet zhašt povernil, kakor jo je sv. Joshefu dal.

V. 20. Kedar si Joshef v' svoji veliki teshavi ni pomagati vedil, ni koga imel sa dober svet popra-

lhati, se Bog njega vsmili, ino mu svojiga angela pošle, njega potolashit, ino mu boshjo veliko skrivnost rasodét, ktera se je s' Marijoj pergodila. „Joshef, ti Davida imenitniga kralja shlahen rojak! tako njega angelj prijasno v' spanji nagovori: Nehaj nad Marijoj shalovati, ino rasvefeli se svoje ljubesnive neveste, sakaj, kar se je pod njenim maternim serzam spozhélo, je od sv. Duha. Vsemi Marijo bres vsiga pomislíka, sakaj ona bo Sina rodila, kteri bo Sin nar Viksniga imenovan. On bo svoje ljudstvo grehov odréshil, sa to njemu ime Jusuf (isvelizhar) daj.“

Kar je angel Joshefu rekel, to je on bres odlaganja storil. Veselo Mariji roko podá, jo kakor svojo ljubo sakonshzo na svoj dom peljá, ostane njeni svešt tovársh v' veselji ino shalošti, domá ino na poti, kakor tudi v' ptuji desheli. Bil je skerbhen krushen ozhe Jesufov, pa tudi Jusuf per teshkim déli njegov pomagavez. — Pravizhno je sv. Joshef shivel, ino frezhno je v' narozhju Jesufa ino Marije vmerl; velik svetnik je v' nebesih, ino mogozhen nash priproshnik, kmetovskiga ino délavniga stana posében patron. Oh de bi si tudi vsi persadéváli, tako pridni, sadovoljni ino pravizhni biti, kakor je sv. Joshef bil: zhasua ino vezhna frezha bi jim na rokah rastla.

II.

Dve posebne stvarí nam je vsigamogozhen Bog na tém svéti dal, ki vse shivijo, kar lese ino gré: svétlo toplo sonze nad nami, ino rodovitno semljo pod nami. Srezhni smo, dokler nam roméno sonze v' pravim zhafi sije, nash ogréva, ino nam rodovita semlja potrebniga shivesha daja. Bres sonza ino bres semlje bi nam na tém svéti ne bilo shiveti. Ravno tako potrebná sta pa tudi na semlji stan dva: kmetovski ino gosposki; sakaj, kar je sonze tému svétu, to je gosposki stan zhloveshkimu rodu, ino kakor potrebna je rodovita semlja, tako potreben je na tém svéti délaven kmetishki stan. Srezhno vsako kraljéstvo, frezhen ves zhloveshki rod, dokler gospostvo modro vlada ali vishari, kmetishtvo pa pridno potreben shivesh perdeluje; is

svestiga dopolnenja t h dolshn st frezha vsih stanov raste. Ako se torej gosposki stan visoko zhe ti, se mora tudi kmetihki stan spodobno spofhtovati, sakaj:

1. Kmetihki stan je imeniten ino zhe titliv stan, k r je on prvi ino nar starej hi na t m sv ti. N h prvi ozhe Adam je kmetoval, ino sam Bog ga je v' pos meljski raj sa kmeta postavil, de bi ga obde loval ino varval, ino savshival njegoviga sad . (I. Mojs. 2, 15.) Prvi imenitni ino zhe titlivi ozhaki stariga sakona (testamenta) so bili kmetovskiga stana moshjé; sv. Joshef ino ljuba deviza Marija sta po kmetihko shivéla, ino sam boshji Sin, v smilen Jesuf, si je med kmetovskimi ljudmi shiveti isvolil. Imenitni kralji ino zefarji se niso framovali, sa drevo (plug, oralo) der-shati, ino semljo orati; ino she den denashen ga v lak moder gospod visoko spofhtuje; le ljudje, ki prave pameti ino sastopnosti nimajo, kmetihki stan sanizhujejo. Franzoski kralj Ludovik XII. je na svojim dvoru mladiga shlahnizha imel, kterimu je na kmete slo mers lo. Enkrat je nekiga kmeta gerd  imel, ino ga sanizhoval. Kedar moder kralj to sv , sapové, prevsetnimu mlad nzhu o poldné sa ob d mes  ino vina namiso prine ti, kruha pa ne betva dati. Kedar se shlahnizh nad t m potoshi, ga kralj poprashta: „Kaj nimash mes  ino vina sadosti?“ Mladénzh odgovori, de bres kruha biti ne more. Kralj njemu rezhe: „Bres kruha biti ne more h, sakaj pa tiste sanizhuje h, ki nam ga v' puti svojiga obrasa perdelujejo?“ „Ne sovrashi truda polnih opravil, opominja sv. Duh, ino poljskiga d la ne sanizhuj, ktero je od nar Vishiga sapovedano.“ (Sir. 7, 16.)

2. Kmetihki stan je lahko med v imi drugimi nar bolj vesel stan, de bi le kmetje svoje obilno veselje prav sposnali ino savshivati védili. — Nar shlahnej veselje na sv ti je tisto, kteriga nam sam Bog deli; nar bolj nedolshno veselje na semlji je tisto, ktero nam ferze k' nebesam povsdi-guje, de se v' Bogu vesel . Ino takiga veselja nar vezh kmetihki stan ima. Z la natora kmetam prebivalishe salshta (zira) ino prijetno napravlja, v lak l ten zha  sa kmete posében nauk ino veselje ima.

— Ljubesniva spomlad kmetam roshe po polji sadi, ki so lepši oblezhene, kakor Salomon v' vsem svojim velizhastvi. Toplo polétje kmetam bres shtevila ptizhiz rodi, ki nozh ino den prepévajo boshjo hvalo in zhast, ino vam, kmetje! glasno prizhajo, de ozhe nebeski, ki jih tako lepo redi, tudi vas, svojih otrók, posabil ne bo. Bogata jesén vam potrebniga shivesha prinese, ino hladna sima vam od teshkiga déla pozhivati dá. Ino naj vas ravno kako terplenje sadéne, saj na vselej ne terpi; ono vashe serze pobóljsha, ino po tém she lepši veselje pernese. — „Kako je to, ljubi moj sosed! de si smiram tako dobre volje, naj te she frezha ali nefrezha obishe?“ je neki kmet drugimu djal. „To je lahko, mu moder sosed odgovori; dobre volje biti me moje kmetvanje uzhi. Kedar pridejo réve ino nadloge zhres mene, se spomnim na oralo ino brano. Oralo njivo rasterga, ino brana brasde povlézhe, de se plevél (sél) poruje in posufni, sblahno sème pa oseleni ino obrašte. Tudi serze zhloveshko je njiva, ktero terplenje ozhisti, ino poterplenje s' dobrimi délamí obséje. Ni nefrezhe bres frezhe. — Sa svoje polje vsako leto nar boljshi vréme imam, sakaj jes si vrémena drugiga ne poshelim, kakor tisto, ki ga Bog vsak den poshle. Vse svoje Bogu isrozhim, ino vse od njega sadohim, kar njemu dopade, ino kar je sa mene prav. Saj vsélej sa désham sonze posije, ino sa terpleujam veselje pride; po kaj bi shalosten bil?“ — Takó je lahko vsak pravizhen kmet vsélej vesel.

3. Kmetishki zhlovek je pa tudi nar loshej frezhen na tém svéti, ino po smer-ti vezhno isvelizhan. — Prave frezhe zhlovenku ne dá imenitnost, ne bogastvo, ne mehko shivljenje v' obilnosti, ampak pravizhnost ino sadovoljnost v' svojim stanu. Na svéti pa ni stan, de bi zhloveka bolj pravizhno ino poshteno shivéti uzhi, kakor ravno kmetishki stan, po katerim je tudi Jesus svoje nar lepshé nauke od boshjiga kraljéstva povsél, ino na vsako domazhe opravilo — od lévza, ki dobro sème séje, do gospodinje, ki kruh pezhe — kak isvelizhanški nauk sapisal. Kdo bolj lahko Bogu flushi, ino sa nebésa skerbi, kakor kmetishki zhlovek, ako rad móli, se gréha

varje, ino pa vse svoje teshke dela Bogu perporo-
zha? Tako on zelo svoje shivljenje v' molitev ino
v' pozhefhenje boshje premeni. — Kdo bolj lahko
sadovoljno shivi, kakor poshten kmetifhki zhlovek,
dokler se ne rasvadi, ino s' malim sa dobro vséme?
„Kedar imamo shivesh ino oblazhilo, naj nam bo
to sadofti, uzhi sv. Pavl (I. Timot. 6, 7.); sakaj
nizh nifmo na té svét pernefti; je pa tudi ozhitno,
de nizh odnefti ne moremo.“ In vender je toliko
v' kmetifhkim ftani nesadovoljnih ljudi! Godi se
jim kakor kmetam, od katerih bom sdaj povedal.

Imeniten kralj je veliko podloshnikov imél,
ktere je ljubil kakor svoje otroke; alj ljudjé so ne-
sadovoljno shivéli, ino le kaj boljfhiga sheléli. En-
krat se v' ptujim nesnanim oblazhili med nje podá,
de ga niso posnali, ino jih prafha, kaj bi sheléli.
Pervi hozhe premoshenja, dofti dnarjov ino lepo
ftanovanje; drugi bi rad bil shlahen pofpód; tretji
bi rad bres vfiga déla bil; fhterti bi se rad oshe-
nil; peti bi rad prav dobro jédil ino pil; ino ve-
liko drugih shelí, naj bi nobene gosposke, ino pa
dazje ne bilo. Kralj fi vse to popishe, ino jim
hozhe njihove shele fpolniti.

Pervimu dá veliko kmetijo, ino toliko dnar-
jov, de se lahko s' vfm preskerbí. Drugiga sa
gospoda na eno svojih grathin postavi. Tretjemu
lepo hifho kupi, ino mu vfaki den, vezh ko po-
tréba, kuhati ino pezhi dá. Shtertimu pomaga,
de 'se po volji osheni. Petimu vkashe bres vfiga
déla s' shivesham ino oblazhilam preskerbétí; ino
vfm drugim odlozhi lep kof deshele, naj jo bres
vse gosposke med feboj rasdelijo. Vfi so miflili,
de so sdaj frezhni; alj le pozhakajte malo.

Bogat kmet nima nozh ino den pokoja. Med
fvojoj nevboglivoj drushinoj fta bila posébnó dva
hudobna hlapza, katera je moral odpraviti. V' jési
k' tolovajam gréfta, ki pridejo, gospodarja sveshe-
jo, vfiga obropajo, sadnizh mu fhe hifho poshgé-
jo, v' kateri svesan firotej sgori. Drugi, sa gospo-
da postavlen, se je prevfél, je podloshne gerdo
imel, ino je hotel, de bi se mu odkrivali. Vse ga
zherti; nekoliko hudobneshov ga po nozhi perzha-
ka, ino takó fraftno otépe, de v' bolezhinah ymer-
je. Tretji bres vse mére dobro jé ino pije, pa

kmalo boléhati sazhne. Enkrat se prenapije, po shténgah pade, ino si vrat vlomi. Shterti ima sfer lepo, alj filo hudobno sheno; nozh ino den se vjédàta, tēpeta; drugiga ne, ko smerti si sheli. Peti bres vsiga dēla jē ino pije, alj toliko mu je dolg zhaſ, de ne more prebiti; spēt profi svojiga gosпода, naj ga dēlati puſti. Sheſti so bili bres gosposke nar nesrezhnishi. She per delitvi so se sazhēli klàti ino en drugimu filo delati. Hrame so si pershigali, ino pomorili bi se bili, zhe bi jim vsmlen kralj pravizhne gosposke dal ne bil. Niso vezh bres gosposke biti hotli. — Povejte mi, preljubi! ali bi se ne godila nam ravno taka, ako bi nam dober Bog vse po nashih shelah storil?

Ne toshujte satorej, kmetje! Svojiga dēlavniga stanú, kakor bi pretesháven ino preshalosten bil; le slabosti, nesvestobe in hudobije vashiga shivlenja, one so, ktēre vas nesadovoljne ino nesrezhne storijo. Vashà slaba skerb sa otroke ino drushino vam vasho hisho s' jēsoj ino s' prepiram napolni. Vashà gisdost (ofert) v' noshi, ino sapravlivost v' shiveshi vam premoshenje krade, ino beráshko palizo podaja. Vashè sovrashtvo, toshbe ino prepri, ki jih pogosto v' sosélski imate, vam vasho frezho podirajo, ino domazhe veselje grenijo. Vashà terdovratnost ino nepokorshina vas zhaſno ino vezhno nesrezhne stori. — Kdor bozhe v' svojim stani frezhen biti, s' tistim sadovoljn bodi, svoje dolshnosti svesto dopolni, ino se v' veselji ino v' shalosti kakor sv. Joshef v' voljo boshjo podáj. Le poshtenost ino sadovoljnost ste sestre prave frezhe.

III.

Rasveselite se, ljubi bratje ino sestre moje, kmetishkiga stanu poshteni ljudjé! kedar zhestiliv spomín sv. Joshefa obhajate; té prasník je posebno imeniten ino rasveseliv sa vas dēlavne ljudi. Poglejte, zelo shivljenje sv. Joshefa je bilo na tém svéti le teshaven delavni dan, kakor je tudi vashè shivljenje le putiven dēlavnik. Tamkaj je sdaj nje-ga vesela nedélja, kjér nad sonze ino zhres vse svesde povishan rokodél v' boshjim kraljéstvi svoje veliko plazhilo savshiva. Tudi sa vas je tamkaj

lep prostor perpravljen, kjér bote shéli, kar na tém svéti dobriga vléjete, ako po Joshefovo pravizhno ino sadovoljno shivíte. — Naj bo všmilen Jesuf vašh ljubesnívi tovársh, naj bo Marija devíza vašha ljuba tovarshíza, ino sv. Joshef vašh poseben prijatel škos zelo vašhe shivlenje; tako bojo tudi enkrat na posledno uro té tri svete perfhone vašha svešta tovarshíja na sadnim poti v' veseló vezhnost. Amen.

IV. God vzhlovezhenja Sinu boshjiga ino osnanenja devízi materi Mariji.

Od pozheshenja Marije.

Angel Gabriel je bil od Boga k' devízi Mariji poslán. Luk. 1, 26 — 38.

Kdo je tísta, ki veselo všaja, svetla kakor juterna sarja na nebi; lepa ino prijetna kakor bela luna, ki se ismed temnih oblakov perkashe; zhišta ino isvoljena, kakor slato fonze, na katero se rodovi osírajo, katere se veselijo vse šivarí na semlji? Ta je Marija, prezhišta devíza, mati všmilénia ino saupanja nashiga, ki nam je rodila Jesufa, Sinu boshjiga, isvelizharja zéliga svetá. Ona mosha ni sposnala, brés všiga madesha je njega od sv. Duha spozhéla, kakor je Angel Gabriel njej osnanil. Ravno te prezhudne ino zhres vse velike škrivnosti vzhlovezhenja Jesufoviga zhešiten spomin dones obhajamo, kakor to veselo pergodbo v' denashnim sv. evangelji bèremo.

I.

Nar vezhi frezha, ktere so se bogabojezhi Israelzi, pa tudi pravizhni ino rasvetleni ajdje veselili, je bila obljuba odrefhenika. Sheljno so ga zhakali, nar vezh pa sdaj, kedar je she zhal njegoviga prihoda dotekal. Obljubim, de si je markatera imenitna Israelska hzhér obétala, biti morde Mesijova mati; alj Bog je mogozhne odstaval, ino je ponishno povsdignil.

V. 26 — 27. Obljublenu Mesiju mater isbrat, ni poslal vsigamogozhen Bog v' velike mesta; ampak v' majhnim méstizi Nazaret, v' malokaj snanim kraji na Galilejskim, ne v' velizhaftnim poslopji, v' revni bajtizi (kozhizi) si je devizo isvolil, ki je bila sfer imenitniga rodu kralja Davida, pa toliko vboga, de se je s' révnim sténarjam (zimmermanam) Joshefám sarozhila. Svét, ki gleda le na bogastvo ino pesémeljsko zhast, nje ni posnal; alj Bog, ki vidi zhednosti ino shlahnost ferza, jo je nad ves shenski spol povsdignil. — O blagor všim vbogim ino potrebnim na tém révnim svéti! Bogati vši ne moremo biti, alj bogabojezhi ino pravizhni smo lahko vši; ino ravno to Bogu dopade, ino naf frezhne stori; sakaj on lazhne s' dobrim napolni, ino bogate prasne pusti.

V. 28. Velik angel Gabriel je bil okoli pet sto lét poprěj imenitnemu preroku Danielu osnanit poslán, kdaj bo obljublén Mesija rojen. Poslan je bil tudi sheft mézov poprej, Zahariju veselo povedat, de mu bo njegova shena Elisabet sina rodila, kteriga ima Janesa imenovati, de bo pred Mesijam hodil, ino ljudi na njegov prihod perpravlat. K' tretjemu je bil sdaj od Boga k' Mariji poslán, jo veselo pozhestit, ino ji povédát, de je ona isvoljena mati boshjiga Sinu. — Ravno je sv. deviza, obljubim, serzhno molila, de bi všmilén Bog skoraj shelje svojih pravizhnih dopolnil, ino tudi njej odrefhenika vzbakati dal; ino glej, angel boshji stopi v' nebesški blagosti pred njo, ter jo lepo posdravi, rekozh: „Posdravlena bodi, polna milosti boshje, katero je Gospod Bog posebno s' svojoj gnadoj oblagodaril, on je tebe sa nar frezhniši

med vřimi shenami isvolil. — Oh kolike zheřti je vredna Marija, ona milořti polna, ino shegnana med vřimi shenami! Kedar jo vikřhi angel toliko pozheřti, koliko vezh jo naj mi otrozi Eve zheřtimo!

V. 29. Lepa je bila angelova pohvala, pa vender se je tajiřte ponishna deviza sbala. Prestrařhila se je velike pohvale, kër je v' ſvoim ſerzi vřa ponishna bila, ter je miřlila, kako bi mogla ona toliko imenitna ino frezhna biti, kakor nebeřhki pořlanez govori. — Naj bi dëklize, ki ho-zhejo biti Marijine hzhëri, jo tudi ſveřto pořnëmale, ſapeljive hvale rade ne pořluřhale, ne ſladkih obljud verjële, ktëre jim goljufni ſapelivzi dëlajo. Prasna hvala, ino pa lepe obljuje nar vezh deviz nefrezhnih řtorijo. Sa to se je Marija zelo angelfki-ga pozheřſhenja prestrařhila.

V. 30 — 33. Lepo je angel Marijo pořdravil, řhe lepřhi je bojezho devizo potolařhil, ino je djal: „Ne boj ſe Marija, ampak veřeli ſe tëga, kar tebi jeř povëm. Ravno ti ři milořt od Boga priřela, de bořh pod ſvojim řerzam ſpozhëla, ino řinu rodila, ki bo iřvelizhar řvetá; ſa to ga Jeřuř imenuj. On ne bo kako navadno dëte, ampak řin Narvikřhi-ga, obljudlen Meřija: on bo kraljev ředesh Davida řvojiga řtariga ozhëta pořëdil, ino bo kraljoval v' hiřhi ali v' rodu Jakopa, řvojiga preddëdeza, zhres řvoje iřvoljeno ljudřtvo. — Prerokovano je bilo, de bo Meřija řraelřko kraljëřtvo řpët imenitno ino velizhařtno řtoril, kakor nekdej David, iř kteriga kraljeve řhlahte bo rojen. Obljudleno je bilo, de bo iřvoljeno ljudřtvo, kteriga ozhe je bil Jakop, tudi řrael imenovan, zhres vře druge narode po-řvdignil, vezhno frezhne řtoril, ino de njegoviga frezhniga kraljëřtva nikdar konza ne bo. To ob-ljudo je dopolnil Jeřuř, bořhi řin, rojen od Ma-rije prezhriřte devize. Njegovo duhovřko kraljëřtvo je řv. kërřkanřka katolřhka zërkev na ſemlji, ino vezhno iřvelizhanje v' nebeřhih. Vři pravovëri řo njegovo iřvoljeno ljudřtvo, ki bojo ř' njim v' ne-beřhkim veřelji kraljovali vëkomaj.

V. 34 — 38. Vezhiga veřelja ni bilo od tëga, kar je angel Mariji ořnanil; alj ona ſe ſa řvoje deviřřtvo řboji, ino polna zhiřte řkerbi, pa tudi řaupanja, angela řramořhливо pobara: „Kako bi ſe

pa to sgodilo, dokler omoshena nisim, ino moshane sposnam, kër sim sklenila v' svojim sakonlkim stanu po devishko shivéti?" Angel ji ljubesnivo odgovori: „Svet Duh te bo oblagodaryl (napolnil), ino boshja mozh bo tebe obfénzhila (rodovito storila), ti pa bosh deviza ostala. Sveto bo dete tvoje, ki ga rodila bosh; Sin boshji bo. Ino de vésh, kako je Bogu vse mogozhe, poglèj zhudo v' tvoji shlahti. Tvoja tэта Elisabet, ktero so ljudjé sa nerodovito imeli, je v' svoji veliki starosti sinu spozhéla ino shé v' shestim meszi nosezha hodi. Takó se bo tudi tebi skos vsigamogozhnost boshjo vse dopolnilo.“ —

To sallsihati, se Marija v' sveto voljo boshjo podá, ino isrezhe: „Jes sim dekla svojiga Gospoda, njemu pokorna; naj po svoji vsigamogozhnosti s' menoj stori, in kakor si meni osnanil, naj se meni po tvoji besedi sgodí.“ Na to besedo je v' Marijinim devishkim telési zhlovek postal boshji Sin, na to Marijino besedo je zélimu svétu isvelizhanje doshlo. Skos to besedo svete ponishnosti ino pokorshine je Marija kraljiza nebé ino semlje postala, na to besedo se je Bog na niskost svoje dekle oserl; savolj te besede Marijo frezhno slovijo vfi narodi, ino jo zheštimo pervo sa Bogam tudi mi.

II.

Dvojin prasník obhajamo donef, kristjani! prasník svojiga Gospoda, ino svoje Gospé: imeniten prasník nashiga Gospoda Jesufa Kristufa, ki je ravno denashen den is ljubesni do nas zhlovek postal, ino prasník Marije, nashé gospé, ki je postala ravno té den frezhna mati Sinu boshjiga, ino nasha mogozhna priproshniza per Bogu. — Moliti ino hvaliti mormo donef veliko skrivnost vzhlevezhenja Kristusoviga, zhestiti pa tudi devizo mater Marijo, katero je boshji angel zhestil; faj se v' pravim pozhefshenji Matere tudi nje Sin Jesuf Kristuf zhesti. „Ravno té stvari zhestijo Marijo devizo, ki flushijo sami sveti Trojizi, govori sv. Bernard, kër Bog takó hozhe ino sapové,“ Tudi Marija, od svoje tэта Elisabete sa mater Gospodovo

posdravljena, govori: „Glej! odslhmal me bojo frezhno imenovali vsi narodi, sakaj velike rezhi mi je storil, on ki je mogozhen, ino sveto njegovo ime.“ (Luk. 1, 43. 49.) „Ino naj bi vsi nashivudje se premenili v' jesike, Marije dohvaliti bi nobeden ne mogel,“ pravi sv. Hironim.

Kako pa hozhemo, ljube dushe! Marijo, blago mater vsmilenja boshjiga, prav zhestiti, ki je zhestena od nebeshkkih angelov ino svetnikov? — Glejte, spodobno pozhesthenje devize matere Marije naj bo nam lepo shlahno drevo, ki tri selene verhe ima, na kterih je zhudno veliko svelizhanja ino veselja sa naf kristjane.

1. Na pervim verhi raste svestoba Jesufu, boshjimu ino Marijinimu Sinu. Kdor hozhe Marijo vredno zhestiti, mora svest flushabnik Jesufov biti, se njegovih naukov terdnodershati, ino svoje shivljenje po njih ravnati. „Kar koli vam porezhe, storite!“ je Marija v' Kani Galileje flushavnikam rekla (Jan. 2, 5.), ino ravno to veléva tudi nam, ki jo zhestimo. Kako bi bili nevsmileni Judje Marijo zhestili, kedar so Jesufa, njeniga ljubiga Sina, soyrashili, preganjali, ino zelo na krish perbili, pod katerim je ona shaloftna mati v' smertnih bridkostih stala? Kako bi ti greshnik Marijo vredno zhestil, ki Jesufa s' svojim pregreshnim shivlenjam rasshalish, skos svoje hudobije njegovo kraljestvo rasdirash, ino skos pohujshanje, ktero dajash, svete ude njegoviga teléfa, to je njegove verne kristjane, ranish ino morish, kedar jih pohujshash? Marija ne mara sa otroka, ki rasshali njeniga Sina. Le kdor Jesufu svesto flushi, tudi Marijo spodobno zhesti.

2. Na drugim verhi pozhesthenja Marijiniga zveti sa naf posnémanje Marijinih lepih zhednosti. Hozhesth, o kristjan! Marijo vredno zhestiti, morash po njenih svetih stopinjah hoditi. V' shivlenji Matere boshje najde vlaki stan svoj potreben nauk ino pravizhniga shivlenja shiv sgled. Od nje se uzhijo mladi fantje ino deklizhi, ponishno, bogabojezhe ino zhisto sadershati se; v' njenim svetim shivlenji imajo sakonski nar lepshi podobo ino ogledalo poshteniga sakonskiga shivlenja. Od Marije se naj vsak kristjan uzhí,

v' frezhi ino v' veselju biti Bogu hvaleshen, pa tudi v' shaloſti ino v' teshavah poterpeshliv. O kako ſlab zhaſtivec Marijin bi bil, ki bi jo s' svojim jeſikam viſoko zheſtil, s' svojim ſlabim saderſhanjam bi jo pa ſaſramoval! Beſede ino d'ela naſhe ſi morjo biti podobne, kakor bratje ino ſestre; naj vſelej, kar govorimo, tudi v' djanji ſkaſhemo. Satorej lepſhiga v'enza Mariji pl'ſti ne moremo, kakor de njene ſvete zhednoſti poſn'émamo; boljſhiga boſhjiga pota Mariji v' zhaſt ne opravimo, kakor zhe po njenih ſvetih ſtopinjah hodimo. „Marijo reſnizhno zheſtimo, ako ſkerbno po njenim ſgledi ſhivimo.“ (Sv. Avguſhtin.)

3. Na tretjim verhi pozheſhenja Marijiniga ſeleni ſa naſ iſrozhenje v' proſhnjo Matere boſhje. Hozheſh Marijo prav zheſtiti, perporozhaj ſe ji, de proſi Boga ſa tebe, ſakaj: „Ona je nebeſhka kraljiza, miloſt je njena laſtnoſt, uzhi ſv. Bernard. Polna vſmilenja je ona do naſ; mati je ona edinorojeniga Sinu boſhjiga. Vſim odpr'e krilo ſvoje miloſti, de ſadobi ſuſhen ſvoje odreſhenje, bolnik ſvoje ſdravje, ſhaloſten potolaſhenje, greſhnik odpuſhanje, ino pravizhen miloſt ino pomozh ſkos njo.“ — Kedar ſi dete ſavolj raſſhalenja k' ſvojimu ozhetu ne upa, k' ſvoji ljubi materi perbeſhi, de ga ozhetu perporozhi, ino mu vſmilenje ſproſi. Ako kriſtjan ſavolj greha pred Bogam vſliſhan biti vreden niſi, Mariji materi ſe s' grévanim ſerzam perporozhi, naj proſi ona ſa tebe. Ona ti proſhnje ne bo odrekla, ako ſi perſadévaſh, v' reſnizi pobóljſhati ſe; ino Marijin ſin ſvoji materi pravizhne proſhnje odrezhi ne more. Vſmilen Jeſuf ſvojo ljubo mater gotovo vſliſhal bo, kar bo proſila ſa naſ, kakor je v' Kani Galileje njene ſhelje zhudno dopolnil, kedar je ſvatam vina pomankalo. — Poſebno ſe Mariji perporózhajmo v' duſhnih nevarnoſtih ino potrébah. „Marija goſpoduje od éniga morja do drugiga, govori ſv. Bernard; to je: od morja pregréne do morja miloſti. Kdor koli po valovih téga ſvetá plava, ne oberni ſvojih ozhi od ſvetle nebeſhke ſvesde, od devize Marije. Kedar koga valovi hudih pregréſhnih navad ſgrabijo, ino je v' nevarnoſti, de bi ga poſherli, ogledaj ſe gor na to

svesdo, saklizhi Marijo. Hitro bo obzhutil roko, s' kateroj ga bo prijela, povsdignila ino ohranila, is nevarnosti réfhila, ino is morja na kraj miru ino pokoja perpeljala; sakaj Marija gospoduje od morja do morja, od morja milosti do morja vezhniga svelizhanja.“ — Koliko tavshent ino tavshent kristjanov jo hvali, ki so po njeni priproshnji bres lhtevila boshjih dobrót sa dusho ino truplo doségli; koliko se jih po zelim kershanfskim svéti njene per-pomozhi she sdaj veseli! Sa to naf sv. mati katolshka zérkev sravno Gospodove molitve tudi angelško zhefhenje (zhefhena fi Marija) moliti uzhi, sa to je toliko imenitno per vsih pravovérnih kristjanih njeno zhefhenje. O naj bi vselej vredni bili, de bi ona sa naf profila, dopolnile bi se besede, ki jih je moder Salomon govoril, tudi nad Marijoj sa naf: „Otrozi! poslušajte me; blagor jim, kateri ohranejo moje pote. Kdor mene najde, bo najshel shivljenje, ino prijel svelizhanje od Gospoda.“ (Prip. 8.) Tako bi bilo pozhefhenje Marije sa naf sveto drevo vezhniga shivljenja.

III.

Kdo sapopade zhudno pergodbo denafshniga svetiga prasnika, bratje ino sestre moje; kdo rasumi preveliko zhudno skrivnost vzhlovezhenja boshjiga Sina? „Vém, de je beseda zhlovek postala, pravi sv. Krisostom; alj kako je postala, téga ne sastopim; téga jes ne vém, ino tudi nobena stvar ne sastopi.“ Nebó se zhudi nad toj skrivnostjoj, ino se mlja stermiti; zhlovek, frezhen zhlovek se pa naj veseli, naj móli neskonzhno vsmilenje boshje, ino zhefhi Marijo svoljeno mater, po kateri nam je Bog svoje vsmilenje skasal. — Na to naf sv. mati katolshka zérkev vsaki den trikrat s' glasnim svonam opominja, ino naf klizhe, pozhefstiti Jesusa ino njegovo boshjo mater Marijo.

Sjutraj sgodaj o pervim sori sasvoni, skerbna mati kristjane, svoje otroke, is spanja budi, vstajati ino moliti Jesusa, ki je sa naf zhlovek postal, je prishel kakor luzh na té svét, naf s' svojim naukam rasvvetlit, ino teme vezhniga

pogublenja odrešhit; — pozheštiti pa tudi devizo mater Marijo, ki nam je rodila Jesufa, kakor juter na sarja svetlobo beliga dné. — Kedar sonze na poldné stojí, v' drugizh is (visokiga) turna sasvoni, sv. mati katolska zérkev spet svojo otroke klizhe, sahvaliti Jesufa, ki je sa na kakor zhlovek na krishi terpel ino vmerl, de bi nam sveto nebo odperl, kjér bi mi vezhno shivéli; — posdraviti pa tudi mater Marijo, ktera je skos svojo ponishnost ino pokorshino nam isvoljena mati odrešhenika postala. — Ino kedar ljubo sonze v' gnadi boshji sa gore gré, she tretjizh se glasno is béle line s' svonam oglasi, ino veléva hvaliti Jesufa nashiga isvelizharja, ki na je v' nebeshko kraljestvo poklizal, ino nam shel v' Ozhetovo hisho prebivalisha perpravljat; — pozheštiti pa tudi Marijo nebés ino semlje kraljizo, ki se tam v' velizhastvi svojiga Sina veselí, ino kakor nasha ljuba mati Boga sa na profi.

Satorej, o kershanska dusha! kedar saflishih mili glas svoje matere kat. zérkve, spomni se neisrezhene milosti ino skrivnosti vzhlovezhenja boshjiga Sina; sahvali Boga, ino pozhešti Marijo. Spodobno se pokrishaj, ino isrezi pervo skrivnost angelskiga zhešhenja: „Angel Gospodov je Mariji osnanil ino je spozhela od sv. Duha;“ ino móli s' svetim sposhhtovanjam pozhešhenje Marije, kakor ga je sloshil angel Gabriel, sv. teta Elisabetha, ino kakor na tajišto sv. mati katolska zérkev uzhi: Zhešhena si Marija i. t. d. — Premisli drugizh veliko ponishnost Marije boshje matere, ino rezi njene svete besede: „Glej, dekla Gospodova sim, sgodi se mi po tvoji besedi;“ ino drugizh jo s' angelkim posdravljenjam pozhešti. — Kedar pa tretjizh presvete besede narvezhi skrivnosti ino milosti boshje isrezheš: „Ino Beseda (to je boshji Sin Jesus Kristus) je mešó postala, ino je med nami prebivala.“ se s' svetoj grosoj globoko perkloni, ino tretjo „Zhešhena si Marija“ odmóli. — Takó bosh trikrat na den Jesufu ino Mariji svojo sahvalo ino pozhešhenje opravil, se trikrat saflushenja Jesusoviga ino Marijine priproshnje dešeshen storil, ako se ga s' pregreshnim shivlenjam nevreden ne storish. Bres

všiga strahu bosh lahko vse svoje déla opravljal, bres vse škerbi, kakor srezhno dete v' krili svoje ljube matere, sladko pozhival. Jesuf ino Marija bota v' shivlenji tvoje savupanje, ino po smerti tvoje vezhno veselje. Amen.

V. Prasnik sv. apostelnov Petra ino Pavla.

Od svete keršhanske katolšhke zérkve.

Jesuf vprašha svoje uzhenze, kdo je Sin zhlo-veka? Mat. 16, 13 — 19.

S' svetim veseljam obhaja mati katolšhka zérkev zhaštitliv prasn timer sv. Petra ino Pavla: — v' téma dvéma nar imenitnihima pa tudi donef vse druge apostelne zhešti. Ona jim zhaš timer ino hvalo daruje, od kterih po Jesufu svoj sazhétek ima; svoje vérne pa opominja, jih zheštimer, ino dajati sa vse blagodare hvalo Bogu, ki nam jih je po apostelnih svojih delil. Véro — rasvetlenja pravo luzh smo škos nje došégli; kluzhi nebesšhkih vrat so se timer sa naf isrozhili: kaj bomo pa mi v' sahvalo tolike milosti boshje Bogu ino apostelnam k' zheštimer storili? Deršhimo se sveštimer sv. matere katolšhke zérkve, katero so oni postavili; shívimo lépo po naukih, katere so oni uzhili, ino sa katere so prelili svojo kri. To pozhešhjenje bo Bogu ino apostelnam nar bolj dopadlo, nam pa nar vezh pomagalo. Sa to prešhšlimo nekoliko denashen sv. evangelj, v' katerim Jesuf svetimu Petru nar pervo oblaš timer v' sveti keršhanski zérkvi isrozhuje.

V. 13. Jesuf je prishel po svojih isvelizhanskikh hujah bliso gore Libanon, v' kraje okoli mesta Zesaréje Filipove, ktero mesto je bil zheterni oblastnik Filip posidal, ki je bil Galilejskiga oblastnika Herodesha brat, ino je v' Itureji ino v' Trahonishki desheli kraljoval. V' teh krajih je Jesuf nekoliko zhasa vuzhil, ino zhudeshe delal, ino je po tem svoje vuzhenze prashal, kaj ljudje pravijo, kdo bi on bil, ki se (sam is ponishnosti) zhlovekovi Sin imenuje? — Jesuf je po svoji vsigavedozhnosti dobro vedil, kaj ljudje govorijo; alj hotel je svojim apostelnam skos prashanje perloshnost dati, de bi ga vsi prav sposnali, kakor Sina boshjiga ino obljubljeniga Mesija; naj bi po tem veliko oblast apostolstva od njega prijeli; kar se je tudi sgodilo.

V. 14. Vuzhenzi sazhno Jesu'u praviti, de jih nekoliko govori, on bi bil Janes kerstnik, ki je od Herodesha ob glavo djan sopet od smerti vstal, ino sdaj toliko zhudeshov dela. Drugi mislijo, de bi Elija bil, uni imenitni prerok, ki je okoli devet sto let pred Kristusam shivel, ino od kteriga je prerokovano, de pred prihodam Gospodovim sopet pride. Tretji spet sodijo, de bi vtegnil prerok Jeremija biti, ki tako oistro, kakor on svoje dni, ljudi svari, ino jih k' pokori opominja. Ino drugi spet govorijo, de bi bil kaki drugi rajnih prerokov. — Tako ljudje krivo sodijo ino govorijo, ki se svoje glave, ino svojih misel dersihijo; sa to so v' naukih svete vere, ino v' drugih imenitnih rezhéh nikoli na misli ljudi sanesti ne smemo.

V. 15. Apostelni teh misel niso bili. Sposnali so ga sa Sina boshjiga ino obljubljeniga odreshenika, ker so njegove nauke slisali, zhudeshe vidili, ino tudi oni v' njegovim imenu zhudeshe delali. Sa to jih Jesuf na ravnost poprasa: „Kdo pa vi pravite, de sim jes?“ Apostelni so vsi ene misli bili. Shimon Peter, ki je med svojimi tovarshi vselej prvi bil, se v' imenu vsih oglasi, ino kar mu v' ferzu gori, ozhitoserzhno pove: „Ti si Kristus, obljubljen odreshenik, zhe ravno v' zhloveshki podobi, Sin praviga shiviga Boga; ne pa unih kdo, od kterih ljudje govorijo.“ — Srezhen,

kdor Boga prav sposná, ino veruje v' Jesufa Kristusa isvelizharja svojiga, zhe le po nauku prave vére tudi shiví. Prava véra je vezhniga shivlenja isvirk. Sa to tudi Jesus Petra toliko frezhniga posloví, ter pravi: „Dobro tebi Shimon, Jonov sin! sakaj te svoje vére nimash sam od sebe, tudi ne od svojiga ozheta Jona, ne od drugih ljudi; mesó ino kerv tolike skrivnosti ne rasumita, ino tudi rasodeti ne moreta, ampak to rasodenje pride od sgoraj dolj, od mojiga nebeshkiga Ozheta: on je tebi (kakor tvojim tovarsham) posebno vsmilenje dal, vse to sposnati. — Poglejte, tako je sveta véra velik boshji dar; potreba je s' hvaleshnim serzam tajisto ohraniti, ino se svesto tajiste dershati.

V. 18. Nar pervo ino nar potrebnishi sa vezhno shivlenje je prava véra, de sposnamo Boga Ozheta, ino boshjiga Sina, kateriga je nam k' isvelizhanju poslal. Ker je Peter to tako ozhitno ino zherstvo sposnal, mu je tudi Jesus med vsemi svojimi namestniki nar pervo imenitnost ino oblast v' kraljestvi svoje sv. zerkve dal, rekózh: „Ti se Peter (to je po nashim skala) imenujesh: tvoja isvelizhanska véra, ki si jo sdaj sposnal, je terdna kakor skala. Na to skalo prave vére bom svojo zérkev (sberalishe pravovérnih) postavil, ino te moje zérkve nobena smota, nobena hudobna mozh, naj bi se tudi peklenške vrata odperle, ne bo premagala.“ — Kakor je Kristus svojo sv. zérkev posidal, kedar je sv. Petra sa perviga, ino druge apostelne sravno njega sa poglavarje svojih vérnih postavil, tako she sdaj nepremakljivo stoji. Namesto Petra so rimski papeshi, namesto apostelnov shkofi; ino vidni sbor vseh pravovérnih kristjanov pod njihovim visharstvom se sv. kershanska katolska zérkev imenuje, katere she noben sovrashnik premagal ni, ino premagal ne bo, kakor je Kristus obljubil.

V. 19. Alj ne le nar vezhi imenitnost, tudi nar pervo oblast je Kristus sv. Petru v' svoji sv. zérkvi sapustil. — Bila je v' starih zbasih shega, de so kralji ino imenitni gospodje svojimu pervimu oblastniku per hishi v' snamenje oblasti hishne kluzhe podali. Po tej navadi je tudi Kristus Petru djal, kedar ga je sa perviga namestnika v' svoji zérkvi isvolil: „Dal bom tebi kluzh, nebeshkiga kraljestva

v' moji sveti zérkvi. Ti bosh imel oblást, saklepati ino odklepati. Ino kar bosh na semlji storil, bo tudi v' nebesih od Boga poterjeno.“ — To veliko ino zhudno oblást so tudi po tém vši drugi apostelni od Jesufa prijeli. (Jan. 20, 23.) Ravno to oblást s'he sdaj rimski papes, sbkosi, ino po njih tudi drugi namestniki boshji imajo: odpuščati grehe spokorjenim, ino sadershavati nespokorjenim; vérne ljudi v' Kristusovo zérkev jemati, nevérne ino nevrédne is fhtevila pravovérnih isbrifati, ino jim tako nebeshko kraljestvo odpirati ali saklepati. Kar oni po svoji oblásti prav sposnajo, tudi v' nebesih poterjeno bo. Sam sv. Duh jih visha, de se vši skupaj nikoli ne smotijo, ino Jesuf je obljubil per njih ostati do konza sveta. Tako terdno ino stanovitno sv. kershanfka katolshka zérkev stoji; toliko imenitnost ino oblást sa nashe isvelizhanje namestniki boshji imajo!

Oh kako frezhni smo mi katolshki kristjani, kedar vémo, de nasha sveta véra na terdi skali pozhiva, de nasha sveta zérkev premagana nikoli ne bo. Kako smo lahko veseli, kedar slishimo, de imajo namestniki boshji kluzhe, nam nebeshko kraljestvo odpréti, in zhe greshimo, ino si greshé nebesa saklenemo, imajo oblást nas grehov odvesati, zhe se prav spokorimo, ino nebesa spet odkleniti. Velike so dobre milosti boshje, ki jih kristjani v' sv. katolshki zérkvi savshivamo; pa tudi velike so dolshnosti, katere do svoje sv. zérkve imamo, ino se jih od sv. Petra ino Pavla vuzhimo.

II.

Shiva je bila véra v' Jesufa, katero je sv. Peter po denashnim sv. evangelji ozhitno sposnal; gorezha je pa tudi bila do Jesufa njegova ljubén, katero je on v' besedi ino v' djanji ozhitno prizhal.

Kedar se je vsmilen Jesuf po svojim vstajenju apostelnam vtretjizh perkasal, ino je Petra sa poglavarja svoje sv. zérkve postaviti hotel, preden se je k' Ozhetu povernil, ga je poskusil, ino poprafhal: „Shimon, Jonov sin! ljubish mene bolj, kakor ti le?“ Ino Peter mu pravi, de njega ljubi.

„Pasi moje ljagneta,“ mu rezhe Jesuf. Hitro ga vdrugizh poprashta: „Shimon Jonov! ali mene ljubish?“ Gorezho mu Peter odgovori: „Saj vesh, Gospód! de tebe ljubim.“ — Ino kedar ga vtretjizh poprashta: „Shimon Janesov! ali mene ljubish?“ Petra strah ino shaloft obide; spomnil se je, kako je svojiga Gospoda trikrat satajil, ino je djál: „Gospód! ti vse vesh, tudi moje serze posnash; saj vesh, de tebe ljubim.“ Na to tretje prizhanje njegove shive ljubeshni mu je rekel Jesuf: „Pasi moje ovze;“ vishaj vse moje vérne, ne le podloshne, ampak tudi predpostavlene. Takó je postavil Petra sa vishi pastirja svoje zhede, ino sa poglavarja svoje zérkve; dopolnil je, kakor mu je bil obljubil: dati kluzhe nebeshkiga kraljestva. (Jan. 21, 14 — 17.)

Kar je sv. Peter v' besedi prizhal, svojo shivo véro ino gorezho ljubeshni, je tudi v' djanju pokasal skos zelo svoje shivlenje. Nizh ga ni permoglo, de bi bil Jesufovo véro satajil; ni ga lozhilo preganjanje, ne jézha, ne martra, ne smert Jesufove ljubeshni. Judam ino ajdam Jesufovo véro osnanuje, ino jim isvelizhansko zérkev odpira. Kedar je she po Judeji ino Samariji nauk svete vére safadil, ga osnanuje v' Antijohiji, po Galaziji, Kapadoziji, Bitiniji, dokler is Asije v' Evropo, ino v' Rim perpridgije, kjér je svojo véro ino ljubeshni v' Jesu'a s' smertjoj poterdil.

Ravno te shive vére ino gorezhe ljubeshni v' Jesufa je po svojim preobernenju tudi sv. Pavl bil, on imeniten apostel ajdov. Koliko deshél je tudi on prehodil, koliko terplenja sa Jesufovo kraljestvo prestal, ino je v' djanji sprizhal, kar je kristjanam pifal, rekózh: „Kdo naf bo lozhil ljubeshni Kristufove? Nadloga ali bridkost, preganjanje ali mezh? — Sa terdno vem, de ne smert ne shivlenje, ne sedajno ne prihodno, ne nobena druga stvar naf lozhiti mogla ne bo od ljubeshni boshje, katera je v' Kristufu Jesufu, Gospodu nashim.“ (Rim 8, 25 — 39.) Svefto je dopolnil dolshnosti svoje shive vére ino gorezhe ljubeshni, ino je lahko na konzi svojiga shivlenja djál: „Dobro vojskovanje sim imel, tek sim dokonzhál, véro ohranil; sdaj mene zhaka

krona pravize, ktero bo meni dal Gospód, pravi-
zhen sodnik.“ (II. Timot, 4, 7. 8.)

Kar sta sveta apostelna vuzhila ino storila, to
sta nam v' posnemanje sapustila; posebno pa tri veli-
ke dolshnosti, katere do svoje svete zérkve imamo:

1. Terdno ino svesto vérvati, kar naš
sveta mati katolshka zérkev vuzhi. „Kdor
vaš poslušha, pravi Jesus apostelnam ino všim zerk-
venim vuzhenikam, mene poslušha; kdor vaš sa-
nizhuje, mene sanizhuje, kdor pa mene sanizhuje,
sanizhuje njega, kateri je mene poslal.“ (Luk. 10, 16.)
— Sakaj je den denashni toliko prepira, smotnjáv
ino nefrezhe po svéti? Le samo sa to, ker se ljudjé
sv. zérkve vezh dershati nozhejo, ktera je šteber
ino terdna podpora refnize. (I. Tim. 3, 15.) Kakor
se v' ponozhni hišhi prebivavzam bres svetle luzhi
stemni, tako se ljudém godi, ki se luzhi svete ker-
shanske vére ne dershijo; vse pravo sposnanje v'
njihovim ferzu vgašnuje. Shalošno je slišhati, ka-
ko se v' tistih krajih godí, kjér ljudjé opušhajo sve-
to zérkev poslušhati. Vřak si svoje nauke dela, vřak
po svoji glavi shivi. Vse se méřha — punta — mo-
ti in norí; se preganja ino morí. O koliko ne-
dolshne kervi so krivovérzi prelili, ino šhe nje
prelivajo!

Tudi med nami se prevsetnim kristjanam vse-
lej na sadno hudo godí, ki svete zérkve ne poslu-
řhajo, nameřtnike boshje sanizhujejo, ino kakor ne-
pokorni otrozi le po svoji glavi shivijo. Bog jih
na v' velike smote, v' zhařno nefrezho ino v' vezh-
no pogublenje pařti. „Kdor zérkve ne poslušha,
naj ti bo kakor nevérnik ino zolnar.“ (Mat. 18, 17.)
Sveta kerřhanska zérkev naš vodi po pravim poti
nařhiga isvelizhanja řkos svoje nauke; ona nam pa
tudi řkos svoje svete sakramente pomaga, po taji-
řtim řrezhno hoditi. Ona je naša nar. boljšhi mati,
ino mi vérni, njeni otrozi, řmo dolshni:

2. Sveto katolřhko zérkev ljubiti ino
řposřhtovati. Tudi Jesus je svojo zérkev ljubil,
pravi řv. Pavl, ino je dal sam sebe sa njo (Efes.
5, 25.): ino mi njeni otrozi bi nje ne ljubili? Rav-
no tisto řkerb, katero je Kristus sa svoje vérne
imel, katero je řv. Petru ino drugim nameřtnikam
svojim isrozhil, imajo řhe sdaj řimřki papeř, ka-

tolshki shkofi ino drugi duhovni pastirji sa naf. She od nekdej se ta ljubesniva skerb zerkvenih vi-sharjov materni skerbi lpergliha, ino sv. zérkev skerbnua mati imenuje, kér po materno nikoli ne neha, svojim otrokam sa frezho skerbeti, naj she sa svoje vérne moli, ali jih vuzhi; naj jih hvali, ali tepe, smiram lubesniva mati oftane. Kmaló po rojstvi naf v' svoje ofkerblenje vsemi, ino naf do-brotlivo spremlja skos zelo nafhe shivljenje, dokler naf dolgi vezhnosti v' narozhje poloshi. Satorej smo dolshni is ljubesni do nje sa njeno povishanje mo-liti, de bi se po zelim sveti rashirala, ino vsi ljudje jo sa svojo isvelizhansko mater sposnali; pa tudi pomagati, kar je nam po nafhim stani mo-gozhe. Moliti smo dolshni sa visliga poglavarja rimskiga papesha, sa shkofe ino vse druge zerkve-ne poglavarje, de bi jim Bog pravo modrost ino serzhnost dal, svojo zhredo lepo vishati ino sa is-velizhanje vérnih skerbeti. Moliti smo dolshni tudi sa vérne, ino se ljubiti kakor bratje ino sestre, ker smo vsi vudje matere katolshke zérkve. — „Kdor pa mene ljubi, pravi Kristuf, dershi moje sapovedi. (Jan. 14, 21.) Satorej smo tudi mi dolshni:

3. Sveti materi katolshki zérkvi po-korni biti, ino njene sapovedi dershati. Kaj bo s' zhlovekam, kateriga vudje ne vbogajo vezh? Noga ali roka, ki se ne da vezh osdraviti, se more odresati, de zelo truplo ne vmerje; ino kristjan, ki je svoji zerkvi nepokoren, ino se po-boljshati ne da, bo tudi kakor shkodliv vud is med nje drushtva odlozhen ino savershen. Kakor so vse-lej otrozi nefrezhni, ki svojih starishov ne vbogajo, tako so nefrezhni prevsetni kristjani, ki se sveti ka-tolshki zerkvi vstavljajo, ino sanizhujejo njene po-stave. Oh shalofstno je slishati, kako mnogoteri kristjani zerkvene sapovedi sanizhujejo; she bolj nesnano je viditi, kako gerdo soper zerkvene sa-povedi shivijo, svetih nedél ino prasníkov ne po-svezhujejo, o petkih ino drugih sapovedanih po-stih bres vse potrebe is same sladnosti meso jedó, malokdaj k' spovedi ino k' svetim obhajilu grejo, i t. d. Bog jih sa svoje otroke ne bo sposnal, ker tudi oni njegove svete zerkve sa svojo mater ne sposnajo. „Tajiti, vuzhi sv. Ziprijan, ne more

imeti Boga sa svojiga ozheta, kateri zerkve sa svojo mater nima.“ — Vbogaj voljno, o kristjan! sveto zerkev boshjo, dershi njene sapovedi, ino ne porajtaj na govorjenje nehvaleshnih puntarjov, ki se ji hudobno vftavljajo. Kakor je v' starim sakonu Koreta, Datana ino Abirona shiva semlja posherla, sa to, kër so se zhres duhovsko oblast Arona povsdignili, bo tudi vse nepokorne kristjane, ako se ne spokorijo, pekel posherl; v'fim pokornim pa bo nebesko kraljestvo odperto, kateriga kluzhe je Kristus svoji zerkvi isrozhil. Sreznhi bomo, ako Bogu ino sveti zerkvi boshji, kakor sv. Peter ino sv. Pavl, svesti ostanemo.

III.

Zhestitlivo je bilo shivljenje sv. Petra ino Pavla; zhestitliva je bila tudi njuna smert, ki sta jo ravno na denashen den sa sveto Kristusovo véro v' Rimi prestala. Od grosovitniga rimskiga zesarja Nerona k' smerti obfojena peljajo: sv. Petra krishat, ino sv. Pavla ob glavo djat. Sv. Peter objame voljno svoj krish, kakor Jesus njegov vuzhenik, na kateriga so ga djali ino glavó k' semlji obernili. Sv. Pavl voljno svojo glavo poda, de mu jo rabel odseka. — Oh zhastitliva poglavarja svete katolske zerkve, kakor sta se v' shivljenji ljubila, se tudi v' smerti nista lozhila! Shla sta na en den v' veselje svojiga Gospoda, nebeskiga plazhila savshivat. — O de bi tudi nam svétla prava shiva véra, de bi tudi naš terdno podpirala prava gorezha ljubésh, de bi vselej Bogu ino sveti kershanfki zerkvi do sadniga sdihleja pokorni, ino svesti ostali, de bi tudi nam po smerti svete nebesa odperte bile! — Kar pa naša lastna slabósh ne dofeshe, naj nam bo skos priproshno sv. apostelnov Petra ino Pavla podeleno. Amen.

VI. God vnebovsetja Marije devíze, ali velika gospodniza.

Od shivlenja Marije.

*Marija je nar bolji dél isvolila. Luk. 10,
38 — 42.*

Dolina s' folsami polita je naša semlja, na kateri prebivamo. Srezhe si ishemo, frezho si vóshimo, dokler shivimo, pa vender en drugimu solse prelivamo, ino si dolino shaloſti délamo, kër se praviga pota ne dershimo, ki v' gotovo frezho peljá. Nobena zhaſt, nobeno bogastvo, nobeno polvetno veselje nima ſtanovitne frezhe sa naſ; le ſveto voljo boſhjo prav ſpoſnati, ſe Bogu v' roke dati, naj ſe vſelej njegova ſveta volja ſgodi: to zhloveka zhaſno ino vezhno frezhniga ſtori. Takó je shivéla Marija, ino ſi je nar bolji dél isvolila, kateri ji ne bo odvſét.

I.

V. 38. Dve ljubesnive ſeſtre ſi je Jeſuſ ſa ſvoje prijatelze ſbral: Marto ino Marijo, ki ſte ljubiga brata imele Lazara, kteriga je bil Jeſuſ od ſmerti obudil. Škerbne ſte bile obedvé; alj kolikor ſkerbnéji Marta ſa zhaſno ino teléſno, toliko ſkerbnéji je bila Marija ſa duſhno ino nebeſhko. Jeſuſ, dober hiſhen prijatel, ſe je rad per téh dobrih duſhah oglašil, kedar je ſkos njih terg Betanijo ſhel, kakor ravno po denaſhnim ſv. evangelji s' ſvojimi uzhenzi per njih oſtane. — Ljuba prijaſnoſt med poſhtenimi ljudmi pravizhnim duſham veliko dobriga daja: ona terplenje polajſha, veselje poſlajſha, ino shivlenje na ſemlji prijetno ſtori. Alj kdor hozhe v' pravi prijaſnoſti shiveti, ſe mora tiſte vredniga ſtoriti, kakor Marta ino Marija.

V. 39. Marta je bila skerbna ino postrěšna gospodinja. Od velikiga veselja se po hišhi obra-
zha ino jedi napravla, de bi tolikimu gostu spo-
dobno postrěgla. Marija, vsa bogoljubna dušha,
mirno per Jesufovih nogah sedí, shelno njegove
nauke poslušha, ino Jesufu s' svojoj skerbjoj sa
vezhno shivlenje bolj vstrězhi shell. — Kakor te
dve sestre, imajo tudi ljudjé na tém světi dvojno
skerb; eni kakor Marta le sa telěšno skerbijo, na
dušhno potrebo pa radi posabijo; drugi skerbijo po
Marijino pred všim sa dušhno vezhno shivlenje.
Kdo si is med tēh nar bolj dēl isvoli, nam Jesuf
v' denašnim sv. evangelji pové.

V. 40. Marto skerbí, de bi vsiga poopraviti
ne mogla. Ne vidi rada svojo sestro bres dēla se-
dēti, ino Jesufa bres skerbi poslušhati. Prav pri-
jasno se satorej Jesufu pertoshi, rekozh: „Gospód!
sakaj ne rezhešh moji sestri, naj bi meni perpo-
mógla; saj vidish, kaj dēla imam, ona pa bres dēla
sedí.“ — Enako, pa she huji, vezhkrat posvetneshi
bogoljubne dušhe sódijo, jih sa lenuhe ino sanizhe
imajo, pa ne véjo, de je dušha vezh vredna od
vsakega, ino de se savólj posvetniga ne smé dušha
posabiti. Potreba je truplu sa shivesh ino oblěko
skerběti; alj nar pervo je, skerběti dušhi sa rasvet-
lenje. „Skerbite, govori Jesuf, pred všem sa boshje
kraljestvo ino njega pravizhnost; vse drugo vam bo
navershenó.“ (Mat. 6, 33.) Ravno to v' denašnim
sv. evangelji poterdi.

V. 41 — 42. Ljubesnivo Jesuf Marto pogleda,
ino jo prijasno posvarí: „Marta, Marta! po kaj je
tebi toliko skerbi sa samo jesti ino piti? Saj bi bilo
kaj maliga sadošti, nam glad ino shějo vtolashiti,
ti pa si toliko perpravit' persadévash! Glej, tvoja
sestra Marija si je kaj boljiga isvolila: poslušhati
besede vezhniga shivlenja, dušhi sa isvelizhanje
skerbeti, ino ravno to je pervo, pa nar bolj po-
trebno. Marija si je nar potrebnishi dēl pred všim
drugim isvolila, ino tišti ji ne bo odvset.“

Sreznha si tudi ti, kershanska dušha! zhe po
Marijino sa nar bolishi dēl nar bolj skerbish: sa
zhasno ino vezhno isvelizhanje. Takó je storila
Marija devíza, katere vnebovsetja zhestitliv god
obhajamo. Ravno sa to sv. katolshka zérkev besede

denaštniga svetiga evangelja na Marijo oberne. — Glej, ona sdaj tamkaj v' nebeshih svoj nar boljshi del savshiva, tvoja fkerbna mati sa tebe prosi ino fkerbí; ona kashe po svojim shivlenji tudi tebi pravo pot, ki frezhno v' nebeshko veselje pelja.

II.

Mnogotéri poti so, po katerih posvetni otrozi svoje frezhe ishejo; Marija si je v' svojim shivlenji le eniga isvolila: po boshji volji svesto ravnati, se Vfigamogozhnimu v' roke dati ino s' vřém sa dobro vseti, kar Bog, našh dober Ozhe, poshle. Skos to je postala nebesh ino semlje kraljiza.

1. Rojena je bila vboshniga stanu, zhe ravno kraljéve rodovine. Sv. Joahim ino sv. Ana sta jo, to svoje isvoljeno dete, she v' svoji veliki starosti od Boga sprofilá; pa tudi po volji boshji sta jo lepo isredila. V' sapovedih boshjih fkerbno svojo hzhér poduzhiti sta si nar vezh persadéla. — Kaj pomaga otrokam zhašt, kaj shlahnjá, kaj she toliko posémeljškiga blaga, ako od boga-bojezhnih starishov v' boshjim strahi isrejeni niso? Posvetna zhašt hitro sgine, kakor juterna megla; posémeljško blago preide, kakor hladna rosa, otrokam pa golo vbóshtvo ostane. Kjér strahu boshjiga ni, tudi stanovitne frezhe ne najdesh. — Ne shalúj satorej, moj mladenzh, moja dékliza! de si vboshniga stanu, de tebi starishi niso kaj sapustili; saj si le takó Marijipodobna. V' révni hifhizi je v' Nazaretu prebivala, s' svojimi rokami si je svoj kruhek flushila; alj podala se je v' sveto voljo boshjo, ino je veselo shivéla. — Kedar je skop ino terd ozhe sv. Franzishka Serafina, svojiga sina, perfilil, doti ali érbshini zhisto se odpovedati, je mladenzh tudi svojo suknjo ozhetu islékel, ter je veselo djál: „Sdaj she le bom po pravizi Boga svojiga ozheta imenoval.“ Oj kolika frezha vřakimu vboshzu, imeti v' nebeshih svojiga Ozhéta!

2. Marije ni fkerbélo drago posvetno oblazhilo, ne navadno snanje, de bi v' kak frezhen stan prishla; le nauke svete vére je fkerbno premishlovala, Bogu svoje lerze perporo-

zhala, je pridno molila, ino svoje dela svesto opravljala, svesta Bogu ino svojimu stanu. Zhe je ravno bila zelimu svétu nesnana, bila je vender od Boga is med vsih drugih sa frezhno mater boshjiga Sina isbrana. — O mladina, kako hudo se pa ti goljfašh, ki se na lepoto svojiga trupla, na dragoto svojiga oblazhila sanashash, svojiga Boga pa posabišh! Podobna si lepi rudézhi jabelki od svunaj, ki je gnila od snotraj, ako tvoje ferze malo veljá. „Lashniva je lepota, ino prasna je berhkota; le kdor se Gospoda boji, bo hvalen kakor Marija.“ (Prip. 31, 30.)

3. Velik angel Gabriel, od boshjiga trona poslán, je Marijo nar frezhnéjsh med vsimi shenami posdravil, ino njej osnanil, de bo mati Sina boshjiga, odrefhenika svetá. Zhres vse stvarí v' nebésh ino na semlji je bila vboga deviza skos to povishana; alj toliko bolj se je ona ponishala, ino v' voljo boshjo podala, rekozh: „Dékla sim Gospodova, naj se mi sgodi po tvoji besedi;“ ino ravno to je njo v' refnizi frezhno storilo. — Koliko posvetnih ljudí pa prevelika frezha nefrezhnih stori! Le malo jih saštopi, svojo frezho v' isvelizhanje obrniti. Blagor vsakimu, ki se v' frezhi ne prevseme, v' nefrezhi ne obupa; se v' veselji na prihodno shalošt perpravlja, v' shalošti pa s' prihodnim veseljam tolashi, sakaj: „Svét preide ino vse njegovo poshelenje; kdor pa po volji boshji stori, ostane vékomaj.“ (I. Jan. 2, 17.)

4. Isvoljena mati Sina boshjiga se je s' vbogim rokodélam sv. Joshefam sarozhila. V' révshini je shivela, pod révnoj stréhoj prebivala; vender je bila vsa vesela, kér je védila, de je boshja volja takó. — Se v' svojim nosezhim stani na dolg pot v' Betlehem k' popisovanju podati, v' énim révnim hlevi prenozhiti, ino tam svoje boshje dete povíti: oh kakó hudo je morlo biti to! Alj vse je Marija voljno prebila, kér je bila volja boshja takó! Mi pa le hozhemo, naj bi se nam vse po nashí volji godilo! Vsaki den molimo: „Sgodi se tvoja volja!“ O tak ravnajmo tudi po nashí molitvi, ino bódimo kakor Marija s' všim sadovoljni, sakaj: „Zhe smo dobre is boshje

roke prijéli, sakaj bi teshave ne vseli?“ (Job 2, 10.) „Saj vémo, de tém, ki Boga ljubijo, vse v' dobro iside, kakor Mariji.“ (Rim. 8, 28.)

5. Trij é kraljévi moshj é is dalnih krajov pridejo, darujejo boshje dete. ino mu pernesó miro, kadilo ino zhisto slato. Kolika zhašt ino veselje bilo je to sa frezhno mater, pa kako hitro se je premenilo! V' énih dnéh grosoviten Herodesh kralj njenimu nedolshnimu otroku po shivlenji stréshe. Naglo mora Marija sapustiti svojo domazhijo, priyatle ino snanze, ino béshati v' dalno ptujo deshelo. Alj vse je voljno prebila, sa to, kér je bila volja boshja takó. Sposnala je, de: „Kdor se Gospoda boji, tému se hudiga sgodilo ne bo, ampak Bog ga bo v' skushnjavi ohranil, ino hudiga réshil.“ (Sir. 33, 1.)

6. Grosoviten Herodesh je strafhne smerti vmerl: sopet angel Marijo ino Joshefa v' domazh kraj saklizhe. Koliko veselje mati Jesufova obzhuti, gledati svoje preljubesnivo déte, kako je rastlo, polno modrosti ino milosti boshje! Koliko veselje je bilo sa frezhno mater, viditi svojiga boshjiga Sina uzhenika po vfi desheli hoditi; slifhati, koliko zhudeshov déla, kako ga oveseljeno ljudstvo velizhesti ino hvali; slifhati glas evangelske shene: „Srezhno telo, ki je tebe nosilo, ino frezhne perfi, katere so tebe dojile!“ (Luk. 11, 27.) Vfiga téga je bila Marija vesela sa to, kér je bila volja boshja takó. — Boshja volja je pa tudi bila, de je frezhna mati svojiga lastniga Sina na mertvashko goro sprémiti, ino pod krisham nedolshniga stati morla. Oh kdo obzhuti neisrezheno shalošt Marije, ki je kakor dvaresézh mezh njeno materno ferze prebadala, ino jo kraljizo marternikov storila! Alj voljno tudi pod krisham stojí, de se le sveta volja Ozheta nebeshkiga sgodí.

7. Isrozhl je vfmilen Jesuf na krishi svojo shaloštno mater preljubesnivimu uzhenzu Janesu, kateri jo je od tiste ure k' sebi vsel. She nekoliko lét je s' sv. Janesam lepo mirno na tém svéti shivela. Njeno telo je sfer v' tej revni dolini prebivalo, alj njena dusha je po nebesih sdihovala; ferzhno sheléla je, iti sa svojim ljubim

„Sinam v' tajisti frezhen kraj, kateriga je on svoji materi od vékomaj perpravil. Alj tudi v' téh svojih svetih sheljah se je boshji volji vdala, ino pohlevno ure zhakala, ob kateri jo bo is téga zhasniga shivlenja v' vezhno saklizal. Ino ravno donef obhajamo tisti frezhen god zheftiliviga vnebovsetja Marije boshje matere. — Oh kako lepo ino sladko je bilo flovó, ki ga je vsela Marija od le te revne semlje; kako neisrezheno velizhaften ino vesel je bil Marijin sprevod is semlje v' sveto nebó, v' katero so jo sprémili vsi angeli ino boshji svetniki! Rasveselile so se nebesa, sprijéti svojo kraljizo; veseli se pa tudi semlja, ino se milo sa njoj osíra, kér ima tamkaj svojo mogozhno priproshnizo. Kdo sapopade sdaj njeno frezho, kdo popishe Marijino zhasť? „Marija je tajista velizhasťna gospá, s' svetlim sonzam obdana, ki se svéti v' velizhasťvi svojiga Sina, govori sv. Bernard. Dvanajst svetlih svésd na svoji glavi sa krono ima; alj bolj se svétijo svésde od Marijine svete glave, kakor pa ona od njih.“ — „Ni kraja na svéti, ki bi vezh vreden bil, kakor devíško telo, v' katerim je Marija boshjiga Sina spozhela; pa tudi v' nebésih ni lepshiga fedesha, kakor kraljévi tron, na kateriga je boshji Sin Marijo povsdignil.“ (Sv. Hironim.) To je tisti naj bóljshi del, kateriga si je Marija isvolila, ki ji nikdar odvset ne bo.

Kaj je pa Marijo toliko frezhno storilo? jo povsdignilo nad sonze, méfenz ino svesde? jo povishalo zhres vse angele ino boshje svetnike, jo posadilo na tron kraljize nebés ino semlje? Ne shlahen rod, ne posvetna zhasť, ne bogastvo, ne uzhenost, ampak Marijina beseda, polna ponishnosti ino pokorshine: „Dékla sim Gospodova; naj se meni sgodi po njegovi sveti volji,“ katero je vse svoje shive dni svesto spolnila. Marija se deklo imenuje, ino Bog pbnishno deklo vsih kraljizo stori. — Tako on mogozhne is fedesha vershe, ino povsdigne penishne (Luk. 1, 52.), ki se v' njegovo sveto voljo podajo.

III.

Preljubesnivi bratje ino sestre, isvoljeni lini ino hzhére Marije matere! ki se s' menoj is solsne doline v' svete nebefa osirate, kakor otrozi is ptuje deshele sa svojoj ljuvoj materjoj: povejte, po katerim poti bomo hodili, de frezhno pridemo na svoj Ozhetov dom, kjér se Marija našha mati sdaj veseli? Ne po shiroki zefti posvetniza veselja, ampak po stermitesi volje boshje mormo hoditi, zhe hozhemo sa Marijo priti v' sveto nebó. Veselje ino shaloft, frezha ino terplenje se je Mariji spreménjalo kakor sonze ino desh, kakor nozh ino den. Ako se je Mariji našhi materi taka godila, tudi sa naš druga ne bo.

Nášha hója skos to kratko shivljenje na semlji ino pa nevarna voshnja po globokim morji nobene stanovitnosti nima; sdaj je lepo vreme veselja, sdaj huda ura terpenja sa naš. Le samo éno je, kar naš v' veselji kakor v' shalofti stanovitno osrezhi: Se v' sveto voljo boshjo podati, ino po tajisti svoje shivljenje svesto ravnati. Ta je edino prava pot, ki nam jo je Marija v' nebefa pokasala. — „Pred nami je našha kraljiza hodila, ino v' toliko velizhaftvo je vseta, govori sv. Bernard, de tudi mi, njeni otrozi, lahko polni saupanja sa njoj hitimo, veselo sa njoj klizhemo: Pomagaj nam sa seboj, o Marija! v' frezhen kraj veselja ino svelizhanja svojiga; naj de, kjér si ti, našha ljuba mati! bomo tudi mi, tvoji otrozi, Amen.

VII. God rojstva Marije devíze, ali mala gosćódniza.

Od posebnih zhednosti Marije.

Bukve rodu Jesusa Kristusa. Mat. 1, 1—16.

Med všimi svédami svesda nar lepšhi je sgodna deniza, ki nam vsako jutro vesel prihod svetliga sonza osnani, ino nam rojstvo beliga dné napové. Na njo se osirajo brodnarji na široke morji, po njej sdihujejo révni bolniki na teshavni posteli: zel svét se tajiste oveseli, kedar se s' slatoj sarjoj ogernjena na juternim nebi perkashe.

She lepšhi svesda se nam je ravno na denafhno jutro perkasala, she goršhi deniza je shalofnimu svétu peršvétila: Marija prezhišta deviza, isvoljena mati odreshenika zéliga svetá, katere vesel rojsten god sv. mati katolshka zérkev ravno denes obhaja, de bi se mi kristjani na njo ogledali, se rasveselili njene svetošti, ino posnémali njene svete zhednosti.

I.

Rojstva den sa zhloveka po navadi ní den veselja, ampak spomin shalošti ino terplenja, v' katero zhlovek, v' grehi rojen, is materniga teléša stopi; sa to je jok otroka prvi glas. Sveta mati katolshka zérkev ne obhaja satorej svetnikov rojstniga goda, ampak den njih zheštitne smerti, ob katerim so is terplenja v' vezhno isvelizhanje shli. Sa to tudi moder Pridigar (7, 2.) govori: „Boljšhi je den smerti, kakor den rojstva.“ Rasveseli se pa vender rojstniga dné sv. Janesa kerštnika, ki je bil shé v' maternim teléši polvezhen, ino pa rojstva Marije prezhište devize, ktera je bila rojena bres všiga madesha, ino je vesolen svét s' svojim rojstvam rasveselila.

Kakor se pa shlahen kamen na visokim belim pezhovji ne najde, ampak le v' semlji skrit ino s' perstjój obloshen leshí: ravno takó je tudi Marija bres vfiga velizhastva bila rojena, zhe ravno je shlahne ino zhres vse imenitne sprednike imela, ktere nam denashen sv. evangelj imenuje. — Kako imeniten je bil Marijin prededez pravizhen Abraham, kteriga si je sam Bog sa ozheta svojiga ljudstva isvolil, ino mu oblubil, de bojo v' njegovim sarodu oblagodarjeni vsi narodi semlje! Kakó bogabojezh je bil Isak, ozhe Jakopa, svefiga slushavnika boshjiga, ki je rodil Judesha ino njegove brate, med katerimi je bil narimenitnejí Egiptovski Joshef, kteriga nedolshnost ino modróst se po vsm snanim svéti hvali! — Koliko sloví brumen kralj ino prerok David, kteriga je Bog od pastirstva na kraljev sedesh posadil, ino mu oblubil, de bo v' njegovim rodu prihoden Melija rojen! — Kakó velizhasten je bil moder ino mogozhen kralj Salomon, Davidov sin, ka'eriga modrofti ino velizhasti se ni mogel svét dovolj nazhuditi!

Kakó hitro je pa ravno is med te kraljeve shlahte vfa zhast ino imenitnost sginila! She Róboam, sin kralja Salomona, je deset rodov svojiga kraljéstva sgubil, ino le dva roda sta njemu ostala. V' kratkih létah so njegovi nastopniki tudi svojo sadno lastino sgubili. Sovrashniki so jim veliko mesto Jerusalem rasdjali, ino jih v' dolgo Babilonsko fushnost gnali. Savolj hudobniga shivlenja jih je dal Bog sovrashnikom v' last, dokler se poboljfbali niso. Takó dalez se je kraljeva imenitnost Davidove shlahte sgubila, de she Marijinih starishov, Joahima ino Ane, svét skoraj vezh posnal ni. Bres vse blishave sta Marijo v' sveti bogabojezhnosti isredila, ino jo sarozhila s' Joshefam, s' révnim, pa pravizhnim sheninam, ki je bil ravno téga kraljeviga rodu. Marija kraljeva rojenka, ino Joshef kraljev roják sta morla v' malim méstizi Nazaretu prebivati. Vfiga bogastva ino velizhastva njunih starih jima ni drugiga ostalo, kakon v' domazhim mésti Betlehem rastergan hlev, v' katerim je Marija svoje boshje dete porodila. — O ne sanashaj se tudi, o zhlovek! na imenitnost svoje hifhe,

ne na shlahnost svojiga rodu; pa tudi ne shaluj, zhe imenitne shlahte nimash; skerbi le sa svojo lastno vrednost! Lepe lastnosti, ki si jih osvojish, bojo tvoja slava; svete zhednosti, ktere si oskerbish, bojo tvoja stanovitna frezha.

Marija je bila shlahniga rodu, alj to ji ni nobene vrednosti prineslo; ona se je bres vsiga madesha rodila, alj tudi to ji ni nobeniga saflushenja dalo; ona je pa tudi od mladosti do starosti svesta flushavniza boshja bila, lepo ogledalo vseh svetih zhednost, ino ravno to je Marijo Bogu toliko prijetno storilo, de jo zhres vse angele ino svetnike povsdignil je, de jo narodi frezhno slovijo, ino se veselijo njeniga rojstva. — Prav po pravizi se tudi mi dones Marijiniga rojstva rasveselimo, ino jo pozhestimo, kakor dobri otrozi svojo ljubo mater. „Ljubite Marijo, preljubesnivi, katero zhastite, opominja sv. Hironim; zhastite jo, katero ljubite; pa le takrat jo bote prav ljubili ino zhestili, kedar jo bote is zeliga serza posnemali.“

Kedar dobri otrozi god svoje matere obhajajo, v' lepim verti zvetézhnih roshiz naberó, is njih lep venez (brajdelz ali pushelz) spleto, ino ga svoji ljubi materi hvaleshno darujejo. Ali ne bomo tudi mi ravno téga Mariji storili? — Alj shlahne roshe so shé ozvetéle, minil je shé dolgo roshen zvet; kjé hozhmo Mariji roshiz nabrati, kakó njej sa reshitev venez plesti, ki bi tolike matere vreden bil? — V' en lep vert vaf hozhem peljati, v' katerim nobene sime ni; nar lepshi roshize v' tajistim zvetijo, katerih nobena ne obleti. Sam vezhni Bog si ga je isvolil, ino s' nar lepshimi roshami ga je nasadil. Té shlahen vert je blago serze Marije devize, ino njegove roshe so Marijine svete zhednosti.

II.

Vfako zhloveshko serze je lahko boshji vert, s' shlahnimi roshami lepo nasajen. Serza shlahne roshe so svete zhednosti, hude navade ino pregrehe pa so njegovo ternje. Vfaki zhlovek je obdelavz svojiga serza. Veliko je lepih vertov na svéti, ve-

liko med ljudmi shlahnih serz; nar lepshi med vsi-
mi je pa serze Marije, nar sivnishi vert, kateriga
je sa Jesufam semlja imela, poln nebeshkih roshiz,
svetih zhednosti, is med kterih vam hozhem donef
pet nar gorshih isbrati, ino vam podati, de se jih
rasveselite, ino safadite v' vert svojiga serza, Bogu
ino Mariji v' zhaft, sebi pa v' isvelizhanje.

1. Perva rosha Marijiniga serza, s' ktero je
ona Bogu dopadla, je bela lilja zhiste ne-
dolshnosti. — Zhista deviza je bila vredna, de
je velik angel prishel, ino ji veselo osnanil, de bo
mati boshjiga Sina; in vender se Marija prestrashi,
premisluje, kaj angel hozhe, ino na ravnost pové:
„Jes mosha ne posnam.“ — Stopite pa ve donef
naprej, odrashene déklize, ki bi si rezhi vupale:
Me mosha ne posnamo? Koliko je vas, vi ostarlivi
fantje, ki bi se mogli s' dobroj véstjo oglasiti, re-
kozh: Mi ne vémo, kaj je shenski spol? Huda si-
ma sapélivosti je roshno zvetje vashiga devishiva
pomorila, vse gerdo ino gnilo po verti vashiga serza
leshi; vashi angeli varhi milo shalujejo, kedar vi-
dijo, koko se shenske ino moshki sapelujejo, ino
niso vezh Mariji podobni. — Oj drage dushe, ki
she zhistosti nebeshko rosho nosite, ohranite jo var-
no kakor svoje okó, ino spomnite se, de je vashé
telo tempel sv. Duha, vasha dusha Jesufova nevésta.
„Blagor vam, ako ste zhifuga serza; Boga bote
gledali.“ (Mat. 5, 8.)

2. Druga rosha Marijiniga serza je sveta bo-
ganojeznoš. — Rada je v' svojim ierzi boshjo
besedo premishlovala, ino to jo je Bogu perblisha-
lo; rada je svojo dusho v' molitvi k' Bogu povsdi-
govala, ino to jo je s' Bogam sdrushilo. Ravno
molila je, pravijo sveti uzheniki, kedar je angel ji
posdravljenje pernefil. — Kakó malo veselja pa sdaj
ljudjé k' Bogu ino njegovi flushbi imajo! To nam
kashejo prasne zérkve, posebno per popoldenskih
flushbah boshjih; to nam prizha kristjanov slabo
sadershanje. Mersla je semlja po simi, nima se-
lenja ne zvetja; merslo je tudi nashe serze, v' ka-
terim je rosha brumnosti vmerla. O pershgite
pravo veselje do boshjih rezhi v' svojim ierzi skos
svešto poslushanje boshjih naukov, skos svešto

opravljanje ferzhne molitve. Shiva bogabojezhnost val bo frezhne storila v' révfshini kakor v' bogastvi, v' sdravji kakor v' bolesni, sakaj: „Brumnost je sa vse dobra, kër ima obljubo sedajniga ino prihodniga shivlenja.“ (I. Tim. 4, 8.)

3. Tretja rosba Marijinih zhednost je pohlévna ponishnost. — Nar zhédnishi ino svetéjshi vsih deviz je bila Marija, pa vender nje svét she posnal ni; she vidili niso posvetni shtimanzi, de toliko imenitna deviza med njimi shivi. Alj Bog jo je posnal, jo sa kraljizo nebés ino semlje isvolil. Angel boshji jo ponishno obishe, sa nar frezhnishi med vsimi shenami jo pozhashti; ona se pa le dèklo Gospodovo imenuje. Oh kolika ponishnost! — Vse drugazhi pa sedajin mlad svét ravná. „Svojo lepoto na oglede nosi, ino kar je nima, je per shtazunarjih kupi, ino s' slabimi rezhmi prevsetuje, ki se hitro postarajo, ino nimajo nobene stanovitne vrednosti. „Bog se je ponishal, zhervizh se pa napihuje, ino prevsetuje!“ (Sv. Ambros.) Alj prevsetnost se spotika, ino framota se sa njo pomika. Taki ljudjé sapelivimu svétu streshejo, Boga pa samezhujejo; sa to jih tudi Bog ponisha. Svét jim vseme nar shlahnej blago — nedolshnost ino milost boshjo, namesto téga jim pa pregréshno gerdobo, neframnost ino sanizhovanje dà; kar vflak den vidimo ino flishimo. O predragi moji, ki frezhni ino poshteni biti shelite, le ponishno ino pohlévno se sadershite! Lépfhajte svoje ferze s' zhednostimi, svojo glavo s' potrebnimi uzhenostimi; alj s' vsm tém ne hvalite se. Pamétno se nosite, vse bedaste nove shege sanizhujte; skerbite Mariji podobni biti ino dopasti svojimu Bogu. „Bog je prevsétnim sovrash, ponishnim pa svojo milost deli.“ (I. Pet. 5, 5.) — „Sa napuhnjenim gré ponishanje; kdor je pa ponishniga duha, bo zhasht sadobil.“ (Prip. 29, 23.)

4. Shterta rosba Marijinih zhednost je svefta pokornost. — Svefta dekla je Marija v' Betlehemi, kakor v' Egipti; na potu, kakor domá. Ni se krégala, ne besedovala; she tiho potoshila ni, kër je morla po teshkim poti v' Betlehem, beshati is domazhiga kraja v' ptujo deshelo. Bila je po-

korna dekla tudi pod krisham svojiga ljubiga Sina. Kar nam je perva mati Eva skos svojo nepokorshino sgubila, to nam je mati Marija skos svojo pokornost perdobila. — Kakó pa sedajin svét sna? Vse bi rado sapovedovalo; redék pa je, ki bi voljno vbogal. Otrozi se vstavljajo svojim starisham, družina beseduje svojim gospodarijam, ino podloshni se puntajo soper svoje predpostavlene. Sa to pa tudi med nami nobeniga miru, nobene prave frezhe ni; sakaj Bog je nepokorshino preklél. „Glejte, govori Bog Sabaot v' starim sakoni, jes postavim pred vashe ozhi blagoslov (shegen) ali preklétev; blagoslov, ako bote pokorni sapovedam Gospoda svojiga Boga; preklétev, ako ne bote pokorni.“ (V. Mojs. 11, 26. 28.) — „Boljšhi je pokorshina, kakor darovi, ino flushati boljšhi, kakor darovati; nepokorshina je gréh malikovanja.“ (I. Kralj. 15, 22. 23.) — „Saj smo v'li flushavniki boshji, bodimo li hlapzi ali gospodariji, satorej: „Bodimo pokorni svojim višhim savolj Boga. Oni zhujejo kakor taki, kateri bojo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljam storiyo, ne pa sdihváje; sakaj to bi ne bilo dobro sa vas.“ (Hebr. 13, 17. — „Pokorshina je ládija, v' kateri se v' nebefa peljamo; ona je kluzh, ki nam nebefa odprè.“ (Sv. Bonaventura.)

5. Peta rosha Marijinih zhednost je poterplivo podanje v' sveto voljo boshjo. „Jes sim dekla gospodova, naj se mi sgodi po tvoji besedi;“ takó je Marija rekla, kedar jo je angel nar frezhnejshi mater posdravil: ravno takó voljno je pa tudi pod njegovim krisham stala, s' svojim boshjim Sinam rekozh: „Ozhe, ne moja, ampak tvoja volja naj se sgodi.“ Njena volja je bila v' vséh rezhéh s' boshjoj voljoj sklenjena, ino ravno ta je bila korenina Marijiniga veselja ino tolashbe. — Kaj pa naf v' tém shivlenji nar vezh nefrezhnih stori? Ne vboshtvo, ne bolésu, tudi ne smert; nar vezhi nefrezha je sa naf, zhe nozhemo téga, kar Bog hozhe. Bog naf hozhe poboljšhati, ino nam poshle terplenja; mi se pa sdravila branimo, ino terpéti nozhemo. Dober ozhe bi nam rad kaj maliga vsel, ino kaj bóljiga dal; mi pa téga nozhemo, in sami sebi krivizo délamo. — O nehajmo,

se vstavljati nekonzhno modri previdnosti boshji; podajmo se kakor Marija v' sveto voljo Ozheta nebeshkiga; rezimo vsaki den v' besedi ino v' djanji, kakor naf je uzhil Jesuf moliti: Ozhe, sgodi se tvoja volja! Tako bojo tudi nam is poterpeshlivosti nar lepshi roshe perzvetéle.

Tukaj imate pét pesebnih roshiz is Marijiniga verta, pét nar shlahnihih zhednost njeniga serza, ktere so jo na semlji toliko lépfhale, tam v' nebesih ji pa vezhno krono spletle, jo storile kraljizo nebes ino semlje.

III.

Kako dober je Bog, nafh ljubi Ozhe nebeshki, ki nam ni sploh bogastva ne imenitnosti dal, kedar smo se na svét porodili; sakaj vse to bi nam nobene prave vrednosti ne dalo, bi naf stanovitno srezhnih ne storilo. Dal nam je pa kakor Mariji mehko in sa vse dobro prijetno serze, v' katerim rastejo svete zhednosti, ki so vezh vredne, kakor vfiga sveta blagó. Oh kako nehvaléshni ino nespametni bi vender bili, ako bi namesto shlahnih roshiz zhednosti le ternje pregréhe ino hudih navád v' verti svojiga serza redili! — Ozhédite torej, ljube dushe! is svojiga serza oistro ternje napuha, mlazhnosti, nezhistosti, nepokorshine in svojvelje; nasadite ga s' nebeshkimi roshami Marijinih zhedností: s' zhistostjoj, s' bogabojezhnostjoj, s' ponishnostjoj ino pokorshinoj; fkerbite vedno sa nje, naj vam po leti ino po simi lepo zvetijo. Lehko bote is njih Bogu ino Mariji prijetne vénze pletli; ino Bog vam bo sa nje kakor Mariji nebeshko krono dal.

Ti pa, premila mati Marija, sgodna deuiza ino vrata nebeshke! pomagaj nam svojim otrokam, ki k' tebi vpijemo ino sdihujemo, ter per tebi, svoji ljubi materi, biti shelimo. — O dobrotliva, o milostliva, o ljubesniva deviza Marija! prosi sa naf sveta boshja porodniza, de bomo vredni obljud Kristusovih. Amen.

VIII. Prasnik vseh svetnikov.

Kako svetnike zhestiti ino posnémati.

*Jesuf na gori ofem isvelizhanstev uzhi. Mat.
5, 1—12.*

De zhlovek ni na semlji domá, to skufha vef zhaf svojiga shivlenja, to zhuti njegovo nesadovoljno serze, to pravijo njemu vse posvetne rezhi; vse kashe njemu le v' nebésa k' domu. — Alj sgubil je shé prvi zhlovek, v' greh sapelján, pravo steso v' nebésa; zelih shtiri tavshent lét je vsmilen Bog velikokrat ino po mnogih potih ljudém svojo voljo rasodéval, ino jim kasal pravo steso v' isvelizhanje; nar lepsi je pa to storil sam boshji Sin, nash isvelizhar, ki je prishel na svét, nam nebeshko kraljéstvo odprét. Ravno v' denashnim sv. evangélji nam ofem nebeshkih stopinj, ofem isvelizhanskih nauk v' svoji prelepi pridigi na gori raslaga, kátere k' nebésam gredó. Ravno dones pa tudi sv. mati katolshka zérkev spomin vseh ljubih svetnikov obhaja, nam pokasati, kako so oni po téh isvelizhanskih naukih hodili v' frezhno domovino svojiga Ozheta. — Oglejmo se tudi mi, bratje ino sestre moje! dones sa njimi, ino poslušajmo ljubiga Jesusa, kako nas on v' vezhno isvelizhanje hoditi ino frezhne biti uzhi.

I.

V. 1—2. Blagor zhlovekshkimu serzu, ki pije besede boshjiga nauka is shiviga studenza nebeshkiga poduzhenja; frezhne so ufhéa, ki rehnize vezhniga shivlenja svesto poslušajo. — Poslušali so stari ozhaki angele jim rasodévati sveto voljo boshjo; poslušalo je Israelsko ljudstvo boshje preroke; mi pa slishimo v' sv. evangélji boshjiga Sina

Jesufa, kakó nať pota pravize uzhí. Ravno ga vidimo doneť na seleni gori pod milim nebam v' fredí mnoshiz seděti, ga flishimo njegove boshje uťta odpreti, ino uzhiti ukosheljne ljudi, ki se lepo okoli njega po viťoki planini krosihjo. — Kedar so uzhenzi k' Jesufu blishej perťstopili, ino se posľufhati prav perpravili, je uzhiti Jesuf sazhěl:

V. 3. Blagor vbogim v' duhi, frezhni so; kěr njih je nebesľhko kraljestvo. — Nebesľhko kraljestvo, od kateriga Jesuf govori, poměni njegov isvelizhanľki nauk, ľveto kerľhanľko vėro na tēm ľvėti, ino po tem pa vezhno isvelizhanje v' nebesľh. Kristuf je priľhel ľzer vľe isvelizhat, alj ľhtimanzi ino bogatini so na njegov nauk le malo porajťali. Vľi taki se na posľvetno zhať ino bogastvo ľhe sdaj sanasľhajo, ino ľoshej grě kamela ľkos ľhivankino ľhrėľizo, kakor pa taki v' nebesľhko kraljestvo. — Vľi ponishni pa, ki svojo potrebo posľnajo, ľerzhno boshjiga nauka ľhelijo, ľvojiga ľerza na preminozhe posľvetne rezhi ne vėshejo, so vbogi v' duhu; ino takih je nebesľhko kraljestvo. Škerbno boshje nauke posľľshajo, radi ľvoje ľhivlenje po njih ravňajo, so perpravľeni sa ľveto Jesufovo vėro vľe ľvoje dati, ľposľnajo Boga ino njegovo ľveto voljo, ľhivijo sadovoljno ino frezhno ľhe na ľemľji, ino se vėľelijo ľne boljľhiga ľhivlenja po ľmerti v' nebesľh. Tako ľhivlenje je nar boljľhi kraljestvo; ino to kraljestvo je Kristuf vbogim v' duhu perľesil. — Vbogi v' duhu so ľili apostelni ino pervi Jesufovi uzhenzi, vľi ponishni ino ukosheljni, ki so ľhe to, kar so ľmeli, radoľoljno sapuľtili, ino sa Jesufam ľhľi. Taki so ľhe sdaj vľi pravizľni kristjani, kťeri, zhe so vboshni, vender sadovoljno ľhivijo, ino ľkerbijo toľiko bolj sa vezhno isvelizhanje; ako so pa bogati, premoshenja ne sapravľľajo, ľvojiga ľerza na ono ne perľlėpajo, ampak po nauku Jesufovim s' posľvetnim ľlagam dobre dėľa doľpernasľhajo, ino ľľ nabirajo sakľade (ľhaze) sa nebesľhko kraljestvo. Taki naj bomo tudi mi, de bo tudi nasľhe nebesľhko kraljestvo.

V. 4. Blagor krotkim, isvelizhanĩ so; sakaj oni bojo ľemľjo posľľdľi. Radi ľmamo ľľľhezho roľho v' ľvojih rokah, ľhe rajľhi krotkiga

zhloveka v' svoji tovarshiji. On ves pohléven nikogar ne rasshali, pa tudi nikomur lahko ne saméri. On zherti prevsetnost, togoto ino prepír, ino fkerbí, kar je nar bolj mogozhe, s' vřimi v' lepi sařtopnosti shivéti. Kakor hlade ino zhift vrélz, tēzhe njegovo pohlevno shivljenje: nobena jesa mu sdravja ne kalí, nobena pravda premořhenja ne jemlje; on svoje posémeljřko premořhenje mirno savřhiva; vřak pravizhen mu je prijatel, dokler se togotniga vse, kakor ořřtriga ternja, ogiba. Krotkost ino ponishna pokorřhina perneřete zhloveku sdravo, veselo ino dolgo shivljenje, po řmerti pa vezhno svelizhanje; ino to se pravi, sémľjo na tēm řvétí poséřti, po řmerti pa v' deshelo vezhniga pokoja priti. „Uzhite se od mene, kēr řim krotek ino řs řerza ponishen, nař Jesuf opominja ino bote pokoj řvojim duřham najdlí.“ (Mat. 11, 29.) — Kaj pa vař zhaka, vi togotniki, keri se sa vřako malovredno rezh vřédate ino tořhujete, dokler řami řebe, ino řvojiga blishniga vřéřte? Nepokojno shivljenje na řemľji, hitra řmert ino po řmerti pa pekel je vřih togotnikov děl. Togota vřmori abotniga zhloveka, pravi poterpeshliv Job (5, 2.); ino kdor se nad řvojim bratam řesi, bo kriv řodbe; kdor ga pa v' řesi zelo preklinja ino gerdo ima, bo kriv peklenřkiga ognja. (Mat. 5, 22.)

V. 5. Blagor řhalořtnim, řakaj oni bojo potolasheni ino oveřeleni. Ni ga zhloveka na řvétí, de bi ři řhalořti ne řkuřil; alj kakor ni vřako veselje pravizhno, tudi ni vřaka řhaloř řvelizhanřka. „řhaloř po řvétu (po pregreřnih rezhén) perneře řmert (ali pogubljenje), uzhí řv. Pavľ; řhaloř pa, katēra je po Bogu, perneře s' řebój pokoro, ino ta je k' řtanovitnimu svelizhanju.“ (II. Kor. 7, 10.) Ravno od te řvelizhanřke řhalořti Křiřtuf govori. řrezhni bojo, ki nad křishi ino nadlogami řvojiga blishniga řhalujejo, křerim bi radi pomagali, pa řim ne morejo. Njih řhaloř řvira řs kērřhanřke ľjubesni, ino ne bo bres plazhila. Sa to nař řv. Pavľ opominja: „Veselite se s' tēmí, ki se veselíjo, ino jokajte s' tēmí, ki jokajo.“ (Řim. 12, 15.) — řvelizhani bojo bogoljubni křiřřani, ki řhalujejo řavol řmot ino pregreř hudořnih

ljudi, s' katerimi Boga nar boljshiga Ozheta shaliyo ino sami sebe v' nesrezho spravljajo. Oni shalujejo kakor vsmilen Jēsus nad terdovratnim Jerusalemam, dokler se spazhen svēt v' svojih hudobijah smeji. „Resnizhno vam povēm, govori Jēsus, vi bote shalovali, alj vašha shalošt se bo v' veselje spreobernila.“ (Jan. 16, 20.) — K' svojimu isvelizhanju shalujejo vsi spokorjeni greslniki nad svojimi storjenimi pregréhami, ki milo jokajo, kakor ozhitna grēšniza per Jēsufovih nogah, ino kakor Peter, ki je svojiga uzhenika satajil. Kakor juter-na rosa, v' kateri se svetlo sonze vtrinja, lep den napoveduje: takó osnanujejo solse prave pokore vsmilenje boshje, ino prihodno veselo shivljenje. „Veselo ino prijetno besedo bojo sasilibali (vašhi grehi to vam odpushteni), ino njih poterte kosti bojo od veselja poskakovale.“ (Pl. 50, 10.) — Gorjē pa vsim terdovratnikom, ki se ptujih hudobij veselijo, ino mislijo, de le sami greslniki niso, se s' svojimi lastnimi pregrehami hvalijo, ino s' njimi ropozhejo; hudoben smēh se jim bo spremenil v' jok ino v' fhkripanje s' sobmi.

V. 6. Blagor jim, ki so lazhni ino shējni pravize; kēr oni bojo nasiteni. Kakor truplo jedi ino pijazhe potrebuje, takó posheluje dobra dusha pravize; to je: sposnati, kar je prav, ino lepo po boshji volji ravnati. Le kdor po vlih sapovedih boshjih prav shivi, kakor se od Zaharija ino Elisabete bère, je pravizhen per Bogu; ino kdor takó shivēti si prav terdno is vse svoje mozhi persadēva, naj se mu ravno na svētu sa tēga voljo hudo godi, je pravize lazhen ino shējn, ino bo v' Jēsufovim kraljēstvi svoje isvelizhanje najdel. Taki so bili svešči poslušnavzi Jēsufovi, ki so zele tri dni v' pufhavo sa Jēsusam shli, njegovih boshjih naukov poslušhat, ino so zelo na telēšen shivesh posabili. Taki so bili vsi prvi gorēzhi kristijani, ki so nar grosovitnēji martre, nar strahšnēji smert ino vse druge krivize voljno prestali savólj keršhanške pravize. Sado voljno so shiveli, she toliko sevrasheni; so veselo vmerli, ino savshivajo sdaj v' nebesh po vsi obilnosti boshje pravize. — Blagor tudi vam, ki od hudobnih ljudi

sa to veliko terpite, ker lepo bogabojezhe shivite, ino se vsake krivize svešto varjete. „Sakaj vsi se mormo pred Kristušovim sodnim stolom pokasati, de vsak préjme, kakor je v' svojim shivljenji dobri-ga ali hudiga storil.“ (II. Kor. 5, 10.) — Gorjé pa všim posvetnesham, ki na pravizo malo porajtajo, ino se od krivizhniga blaga redijo. „S' kakoršnoj méroj mérijo, s' takoršnoj se jim bo nasaj mérilo.“ (Mat. 6, 2.)

V. 7. Blagor všmilenim; sakaj tudi oni bojo všmilenje dofégli. Ni zhloveka pod sonzam toliko frezhniga, de bi ptuje pomozhi ne potreboval; ni ga pa tudi, de bi všmilenja svojimu blishnimu dolshen ne bil. Nevšmilenz nima zhloveshkiga serza, ino je geršhi od divje sverine. Kakor ima vsak zhlovek dušhne ino telésne potrebe, tako smo tudi svojimu blishnimu dušhne ino telésne déla milosti opravljati dolsbni; ne savolj povrazhila (to tudi nevérniki storijo), ampak savolj Boga. „Bodite všmileni, kakor je vaš Ozhe všmilen.“ (Luk. 6, 36.) — Všmileni so bili apostelni ino vsi drugi osnanovavzi sv. kershanške vére, ki so svoj dom ino vse sapustili, ino shli v' ptuje nesnane kraje, nevérnih ljudi k' isvelizhanju klizat. Všmileni so bili prvi kristjani, ki so svoje premoshenje med vboge rasdelili, ino en drugimu radi pomagali. Tudi oni so všmilenje najdlji, ino vse to se jim v' nebeshkim kraljéstvi stokrat povrazhuje. — Blagor tudi vam, vi dobre dušhe! ki neumne uzhi-te, gréshnike svarite i. t. d.; pa tudi po svojim premoshenju lazhne nasitujete, gole oblazhite i. t. d., sakaj: „Refnizhno vam povém, pravi Jesus, kar ste storili kterimu mojih nar manjših, ste meni storili.“ Gorjé pa všim merslim kristjanam, kterim se smoteni bratje ino sestre zelo nizh ne všmilijo, ki po shiroki zesti pogublenja hodijo; gorjé jim, ki svoje premoshenje sapirajo, ali pak sapravljajo, kedar vboshzi gladú ali mrasa vmirajo. „Pobêrite se spred mene, prekléti! v' vezhen ogenj, enkrat sodnik všim nevšmilenzam porezhe; kar niste storili kterimu téh nar manjših, tudi meni niste storili.“ (Mat. 25.) — „Tajisti bo imel sodbo bres všmilenja, kteri ni všmilenja skasal; všmilenje stori lahkejši sodbo.“ (Jak. 2, 11.)

V. 8. Blagor jim, isvelizhani so zhi-
ftiga ferza; kër oni bojo Boga gledali.
Zhlovek nosi boshjo podobo na sebi; njegovo ferze
je ogledalo, v' katerim se ona vidi zhišta ali ne-
zhišta. Vlak greh ferze omadeshuje, ino podobo
boshjo temni, posebno pa greh gerde nezhistosti.
Satorej frezhen je, kdor svojo prvo zhistost ino
nedolshnost ohrani. Is nedolshniga ferza se boshja
milošt svetli, kakor slato sonce v' zhistim potoki.
Zhišta duša se posebne prijasnosti boshje veselí,
njej se Bog shé na semlji nar lepshi sposnavati ino
savshivati daja; she lepshi se pa nedolshnim v' ne-
bélih rasodéva, kjér ga od oblizhja do oblizhja
gledajo, savshivajo, ino nedolshno jagne spremljaje
njemu hvalo pojó. Taka je bila Marija, prezhišta
deviza, sv. Joshef njeni zhisti shenin, sv. Janes,
nar ljubeshnivshi Jesufov uzhenz. Taki so bili vsi
zhisti mladenzhi ino devíze, shlahno zvetje ker-
shanske zérkve; ino she tudi med nami se jih najde,
zhe ravno smiram manj, takih posebno Bogu po-
svezhenih duš. Tovarshi in tovarshize angelov so,
ino angeli boshji jih posebno varjejo. — Kër pa
pred Bogam nobeden zhist sadošti ni, ino kër se
zhistost nashiga ferza v' tolikih skušnjavah tako
lehko sgubi, zhujmo ino môlimo, de v' skušnjava
ne pademo. — Blagor nedolshnim, ki svojo vést
skerbno zhistijo, ino v' védni pokori shivijo, kakor
so vsi svetniki, tudi nar nedolshniši storili. Bla-
gor pa tudi všim sveštim spokornikam ino spokor-
nizam, ki svoje madeshe škos drugo kopel oštre
pokore s' solsamí vmivljejo. Spet bojo zhisti ka-
kor beli sneg, ino tudi oni bojo gledali ino savshi-
vali svojiga Boga. — Gorjé pa všim samasanim
nespokorjenim, greslnikam; nezhistiga nizh v' ne-
beshko kraljéstvo ne pojde. (Skrivn. rasod. 21, 27.)

V. 9. Blagor mirnim; sakaj oni bojo
otrozi boshji imenovani. — Bog je ozhe
ljubiga miru, ino hozhe tudi le mirne otroke imeti.
Hudoben gréh je ljudém blashen mir poderl, jim
je hudo vést storil, strashen nepokoj naredil, je
grosovitno sovrashenje, prepire, vojske ino morije
med njimi napravil. Boshji Sin je pernefil sopet
ljub mir na semljo ljudém, kakor so angeli per nje-

govim rojstvi péli. Ino kedar se je is téga sveta lpet k' svojimu Ozhetu odpravljaj, je svojim uzhenzam sa flovó djaj: „Mir vam sapustim, svoj mir vam dam; ne kakor svét daja, vam jes dam.“ (Jan. 14, 27.) — Kako srezhni so, ki imajo mirno vést, ino v' prijasnosti boshji shivijo; pa tudi s' svojim blishnim se lepo sastopijo, ino rajshi kako malo krivizo poterpajo, kakor bi se prepirali: kakor je pravizhen Abraham s' Lotam, s' svojim strizam, storil. Vši taki srezhno shivijo, kakor otrozi v' hishi svojiga ozheta. — Nar vezh pa per Bogu tisti veljajo, ki tudi med drugimi sa lepo sastopnost skerbijó: sovrashnike poprijasnijo, sofésko sopet spravijo, ino jih veliko greha ino krivize ovarjejo. Taki so bratje ino sestře Jesufovi, so isvoljeni fini ino hzhéri Ozheta nebeshkiga. — Gorjé pa všim hudobnim jesikam, ki med ljudmi sdrashbe déljajo, zele sofeske, mesta ino deshele v' nepokoj spravijo; oni so otrozi hudizhovi. „Preklet je podpihovavz ino dvujesizhnik, sakaj on bo veliko mirnih med sebój sdrashil.“ (Sir. 28, 15.) Kakor ojster tern bo tudi on posekan ino sošgan.

V. 10—12. Blagor jim, ki so savolj pravize preganjani; njih je nebesško kraljéstvo. Vedno se hudo s' dobrim vojskuje; kriviza s' pravizoj terd boj imá, od tiste dobe, kar je satan seme pregrehe in nepokoja med ljudi sajjál. Vši pravizhni bojo od krivizhnikov sovrasheni ino preganjani; ne najdejo tukaj na semlji svojiga pokoja; alj tam v' nebesškim kraljéstvi jim je sa to vezhno shivljenje perpravleno. Taka se je godila prerokam, osnanovavzam pravize boshje, katerih ene so s' kamnjam posuli, ali shive rasshagali. Taka je bila apostelnam ino všim drugim marternikam, katerih so nad tri sto let is deshele v' deshelo preganjali, s' ognjam ino mezham morili savolj boshjiga kraljéstva, ino njegove pravize. Ni svetnika v' nebesih, ne na semlji pravizhniga, de bi od hudobneshov krivize terpel ne bil, ali jo she pa terpel bo. Pa ravno to sovrashenje hudobniga sveta je ozhitno snamenje, de smo isvoljeni boshji otrozi; ravno to nam pravizo nebeshkiga kraljéstva daja. „Srezhni ste, govori Jesuf, kedar val bojo

kléli, priganjali, ino vse zhudo soper vas lashnivo govorili, sa to, kër ste moji svesti flushavniki; naj se ne prestrašhi vashe ferze vřiga tēga, ino naj se ne boji, ampak veselite se, ino od veselja poskakujte, kër je sa vse to vashe plazhilo obilno v' nebesih.“ Oj blagor vam, vi pravizhni, ki po nedolshnim ino pa voljno na tēm svēti terpite; tamkaj med isvoljenimi v' ljubi Ozhetovi hiřhi tudi vas plazhilo shē perpravleno zhaka, ki ga ni oko vidilo, ne uho řlišhalo, ne řhe obzhutilo zhloveshko ferze. „Preljubi, opominja řv. Peter, kedar vas nadloge pekó, s' kterimi řte řkufhani, naj se vam nikar nesnano ne sdí, kakor bi se vam kaj noviga pergodílo; ampak veselite se: kër řte deleshni Kristuřoviga terplenja, bote tudi v' rasodenji njegove zheřti prav veliko veselja imeli. (I. Pet. 4, 12. 13.)

II.

Lepo je gledati slato řonze po dnevi, řvetle svesde in meřenz po nozhi na řasnim nebi, řvetlo gorijo kakor pershgane luzhi nad nami, ino kjē je boshji zhlovek na řemlji, de bi jih řvelē ne bil. řShe bolj řvelo je, v' řduhu gledati boshje řvetnike ino řvetnize v' nebesih, ki v' řvelizhařtvu řvojiga Gopoda prebivajo, ino řavřhivajo řvoje obilno plazhilo; alj nar řepřhi ino nar bolj řvelo je med njimi prebivati, ino se s' njimi bres řřiga nehanja tam řveliti, kjēr nobene nozhi, nobene řime, nobene řmerti vezh ni, kjēr je řřmilen řesus v' řvelizhařtvu řvojiga Ozheřa med řvojimi isvoljenimi, kakor řonze med řvesdami. — O kdo bi ne řhelē sa njimi is te řēvne řtuje řeshele k' řvojimu ljubimu Ozhetu, iti med řvoje řrezhne brate ino řestre v' řiřho řvezhniga řvelja! — „Hřtimo, nař opominja řv. řZiprijan, de bomo řkoraj řvgledali řvojo ljubo domazho řeshelo, de se bomo řvidili s' řvojimi řomazhimi. řTamkaj nař zhaka řveliko řhteřilo nařhih ljubih, od řondod nař grejo řmnoshize řrijatlov ino řsnanzov na proti, kteri řo ři řvojiga řšelizhanja řvesti, pa vender řilo řkerbni tudi sa řšelizhanje nařhe.“ řKdor pa řozhe sa řvoljenimi v' nebeřa řriti, mora po řavno tēm poti sa njimi řhoditi,

kteriga nam je naš isvelizhar v' svoji lepi pridigi na gori pokasal, kedar je osem isvelizhanstev uzhil. Shtiri posebne nauke nam pa dones isvoljeni boshji perporózhajo, de bi jih Bogu v' zhašt ino k' našimu isvelizhanju globoko v' serze vtisnili, ino lepo po njih ravnali. „Bratje! sestre! tako naš oni posebno dones v' duhu uzhijo: Ako hozhete naš svetnike prav zhašiti:

1. Hvalite Boga neskonzhno dobri-ga, ki je svetnikom toliko vsmilenja ino pomozhi dal, de so toliko dobri-ga ino zhud-niga na svéti storili, sebi toliko velizhaftvo v' ne-besih saflushili, vam pa svetih isgledov sapustili, kako imate sa njimi srezhno v' vezhno isvelizhanje priti. Po apostelnih ino kershanskih uzhenikih smo isvelizhanske nauke svete Jesufove vére sposnali; na marternikih vidimo nepremagljivo serzhnost in stanovitnost; od sposnovavzov ino pushavnikov se uzhimo pravo pokoro délati ino sa nebesa skerbeti; na devizah glédamo zhudno mozh, zhlost ino nedolshnost stanovitno ohraniti. Velike ino hvalo-vredne rezhi so té; alj one niso svetnikov lastina. „Vlak nar boljshi ino popolnoma dar pride od Ozheta svetlobe.“ (Jak. 1, 17.) — „Ne nam, ne nam, ampak Gospodu gré zhašt ino hvala;“ to naš isvoljeni dones uzhijo. (Pl. 113, 1.) — „Ino kedar kristjani svetnike zheštite, sv. Hironim govori, naj se to tako sgodí, de zhašt, ki se svetnikom opravlja, se po svetnikih v' Boga oberne.“ — Hozhete, vi revni semljani! svetnike zheštiti, ino sa isvoljenimi v' vezhno isvelizhanje priti, tako je njih drugi nauk:

2. Posnémajte svetnikov isvelizhan-ske sgledé. — Ne sanashajte se na posvetne ob-ljube, ne ravnajte se po navadi posvetnih ljudi; sa-kaj shiroka je zesta, ki v' pogublenje pelja, ino veliko jih je, ki po njej hodijo. Ne sanashajte se pa tudi na svetnikov mogozhno priproshnjo, de bi vam bres vashiga truda v' nebésa pomagali; ampak po sgledu apostelnov bodite perpravleni, vse po-svetno, kar imate, sa nebeshko kraljéstvo dati, ako bi vezhen Bog to od vas hotel; bodite poterpeshlivi v' svojih teshavah, kakor marterniki, sakaj: „Ter-plenje sedajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhašti,

katera se bo nad nami rasodéla.“ (Rim. 8, 18.) — Délejmo pokoro kakor sveti spokorniki, kér le skos njo pridemo gresniki v' nebesko kraljéstvo. (Mat. 3, 2.) Ohranite, vi mladenzhi ino deklize! svojo zhístost ino poshtenje, kakor svete devize; sakaj le zhíst rod per Bogu ino per ljudéh svojo hvalo ima. (Modr. 4, 1.) „Ravnajte se po nas, takó nas svetniki po besedah sv. Pavla opominjajo, kakor smo se mi ravnali po Kristufu.“ (1. Kor. 11, 1.) — „Mi bomo po tém kratkim shívlénji ravno to, kar so sdaj svetniki v' nebesih, uzhí sv. Krisostom, ako smo sdaj v' shívlénji tudi to, kar so oni nekdaj na semlji bili.“ — Ako vam teshko hodi, po stermitesi pravize sa svetniki hoditi, ino vam serze vmira, kdaj v' vezhno isvelizhanje priti; oj takó

3. Ogledajte se na svetnike, povsodignite svoje savupanje, ino poterdite se; kar so oni samogli, bote tudi vi, sakaj: „Vse samoremo v' tém, ki nas mozhne stori,“ pravi sv. Pavl. (Filip. 4, 13.) Tudi svetniki so ravno te slabosti imeli, so se s' ravno témi ino s'he s' hujshi sovrashniki vskovali, kakor se mi; so bili v' fivi starosti, ino v' rahli mladosti; moshkiga ino shenshka spola, ino so frezhno premagali. Saj smo tudi mi mladike ravno tishiga terla Jesufa Kristufa; v' ravno tishi vinograd svete kershanske zérkve safajeni. Tudi nam tézhejo ravno tishi študenzi boshjiga vsmilenja ino pomozhi; boshja roka ni perkrajhana, ki nas podpira. „Satorej, bratje! vterdite se v' Gospodu, ino v' mogozhnosti njegove mozhi,“ opominja sv. Pavl. (Efes. 6, 10.) Kristuf, naša glava, je premagal; ino vsi njegovi premagajo s' njim. Kedar pa bote na svojim teshavnim poti péshati sazhéli, ne obupajte; ampak

4. Klizhite isvoljene boshje, angele ino svetnike v' pomozh: saj niste sami, ki se vpirate sa nebesko kraljéstvo; vas podpirajo tudi nebeshki prebivavzi s' svojoj priproshnjó. Kakor se bère od Jeremija, boshjiga preroka, de je prijatelj svojih bratov, ino veliko móli sa svoje ljudstvo (II. Makab. 15, 14.); takó se vérje ino saupa od vsih drugih svetnikov, ki darujejo pred tronom Jagneta svoje molitve kakor difhezhe kadila svojim

Bogu. (Skrivn. rasod. 5, 8.) — Naj si ravno isvoljeni boshji niso vfigamogozhni, ino nam po tvoji mozhi pomagati ne morejo, so vender nar blishej boshji prijateli, ki pred stolam milosti boshje stojijo. Ino zhe po besedah sv. Jakopa (Jak. 5, 16.) molitev pravizhniga she v' tem shivl. nji veliko velja, kedar molimo eden sa drugiga, koliko vezh bo molitev svetnikov pomagala, ki v' posebni prijasnosti boshji shivijo. „Kdo bo dvomil (zviblal) nad njihovo velikoj oblastjoj ino milostjoj per Bogu, vprasha sv. Ziprijan, od kteriga so, kakor David govori, sa vojdarje zhres vso semljo postavljeni?“ — De ravno je neskonzhno vsmilen Bog nash ljubi Ozhe; de ravno on poprěj vė, zhėsar potrebujemo, kakor ga sami prosimo, ino nash vselej vslishi, kedar je nam k' isvelizhanju: vender ljubi prijasnost ino ljubėsn med svojimi otrozi, posebno med nami na semlji ino svetniki v' nebesih, ktera se nar lepši fkos priproshnjo pokashe. Savolj nje nash toliko raj vslishi, kar je prav sa nash. — To nash nashba ljubamati, sv. katolshka zėrkev, uzhi: svetnike spodobno zhestiti, jih v' litanijah na pomozh klizati, ino se perporozhati v' njihovo priproshnjo, kėr je to dobro ino koristno (Trident. sbor. sej. 25.); de kar nashba slabost ne dosėshe, nam bo fkos njihovo priproshnjo podelena. (Sv. Bernard.) — Ino kdo je med nami, ki bi slishal, vidil, ali she sam fkuřil ne bil, koliko dobrót vfigamogozhen Bog po svojih svetnikih kristjanam deli? — Oh kako frezhni smo satorej mi kristjani, de toliko ino toliko mogozhnih prijatlov per Gospodu imamo, tam v' tajisti bogati desheli, is katere nam vse dobro pride; imamo prijatele sveste ino imenitne, prijatele ljube ino mogozhne, de lahko veselo s' bogabojezhim Davidam rezhemo: „Kako zhestiti so nam tvoji prijatli, o Bog! njih gospostvo je filno mogozhno postalo.“ (Pf. 138, 17.) Kedar pa donesh zhestiten spomin svojih isvoljenih bratov, svetnikov v' nebesih, obhajamo, ino posvezhujemo hvalen god kershanskke bratovshine, isvelizhanskke gmajne svetnikov, she enih bratov ino řester posabiti ne smėmo, kterih she ni med nami vezh, pa she jih tudi tam v' kraljėstvi plazhila med isvoljenimi ni, ako so ravno v' gnadi

boshji se is téga sveta lozhili. Sadershanih je she nekoliko nashih ljubih rajnih v' tajiſtim grosovitnim kraji ſtraſhnih iz, kjér se zhiſtijo ſvojih madeshov, de bojo béli kakor ſneg ino zhiſti kakor slato, préden pojdejo pred boshje oblizhje, kér nizh omadeshovaniga v' nebeſhko kraljeſtvo ne pride. (Skrivn. ras. 21, 27.) Tamkaj plazhujejo ſvoje dolgé, kterih niſo v' tém shivlenji doplazhali, kér po beſedah ſv. Avguſtina noben nar manji greh ne more bres pokorjenja oſtati, ino bojo ſadoſtovali, dokler ſadni vinar (drobnizh) poplazhan ne bo. Tamkaj imajo neisrezheno terplenje; ſakaj ogenj, kteri duſhe v' izah pokori, prari ſv. Avguſtin, zhe ravno ni vezhen, je vender huji od vſih bolezhin, ki jih zhlovek kdaj v' tem shivlenji terpéti ſamore; ino ni ga raſlozhka med terplenjam vérnih duſh v' izah, ino obſojenih v' pekli, kakor de je prvih terplenje le zhaſno, drugih pa vezhno. (Sv. Ziril.)

Nafhi rajni ſtarifhi, bratje, ſestre, ſnanzi ino prijateli klizhejo tamkaj na naſho ſtaro prijaſnoſt ino ljubéſn, kakor nekđaj brumen Job v' ſvoji révſhini: „Vſmilite ſe naſ, vſmilite ſe naſ ſaj vi prijateli nafhi, ſakaj Goſpodova roka naſ je ſadéla (Job 19, 20.); ſtraſhno pa je priti v' roke shiviga Boga. (Hebr. 10, 31.) Kdo bi bil tako kamnitiga ferza, de bi ſe ljubih pokojnih ne vſmilil, ki potrebujejo naſhe pomozhi, dokler vſaki naſ eniga ali drugiga med mertvimi ima, kterim je is hvaléſhnoſti pomagati dolſhen. — Perſtopimo jim ſ' molitvami, ſakaj: „Sveta ino dobra miſel je. ſa mertve moliti, de bi bili gréhov reſheni.“ (II. Makab. 12, 46.) Pomagajmo njim ſ' daritvijoj ſv. maſhe, ki ſe Bogu ſa shive ino mertve opravlja; pa tudi ſkos druge dobre déla nameſto njih ſadoſtujmo boshji pravizi. Ozhe nebeſhki gleda naſhe ferze: ino kakor njemu dopade, de ſe shivi med ſeboj ljubijo, tako njemu dopade, kedar shivi ſvojih mertvih ne poſabijo; ampak jim ſkaſhejo ſhe ſa grobam ſvojo ljubéſn ſkos dobre dela, ktére ſa njimi opravljajo. Take ljubéſni polne otroke bo on, Ozhe vſe ljubéſni, v' ſvoje iſvelizhanje vſel: reſhil bo duſhe is iz, reſhil pa tudi enkrat naſ, de homo vſi k'

Ozhetu prifhli, ino smiram per Gospodu prebivali.
(Jan. 14, 23.)

III.

Bodite potolasheni donef vi nafhi ljubi, rajni mertvi, ki ste pred nami v' Gospodu saspali! Kakor se povsdiguje visokih svonov mili glas, se povsdigujejo tudi molitve ino nafhe dobre dela sa vas, kakor naf sveta mati katolshka zérkev uzhi, ino posebno donef ino jutri storiti opominja. — Shé vam grejo angeli ino vsi boshji svetniki s' svojoj priproshnoj tudi naproti, de bote frezhno prijéli, kar ste vselej sheléli. Oh de bi prifhli frezhno sa vami tudi mi vsi!

Bodite posdravljeni, vi isvoljeni boshji! bodite posdravljeni in pozhesheni posebno donef od svojih bratov ino sester is ptuje deshele, is doline solš, ki se shelno sa vami osiramo, ino po sfermim poti vpíramo, priti fkoraj k' vam, na frezhen dom ljubiga Ozheta. — Podajte nam roko svoje ljubeshi, ino skos svoje priproshnje frezhno premagati nam pomagajte, de bomo s' vami tam vefel god vezhne premage obhajali!

Bodi posdravljena tudi ti, frezhna deshela svetih nebes! v' kateri vefela velika nozh nikoli ne mine, kjér ljubeshniva spomlad bres prenehanja zveti, kjér nobena folsa ne tezhe, kjér nobeniga terpljenja ní. Oh kako vefelo bo v' tebi prebivati, kako sladko pozhivati od svojiga truda, kjér bode Bog vse nafhe folse obrisal, kjér ne bo smerti, ne shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine; k'ér bo vse pervo minulo, ino vse novo vazhélo se. Bodi posdravljena frezhna deshela, de bi med svoje prebivavze vsela enkrat tudi naf!

Ti pa, vsmilen Ozhe nebesški, ljubi Ozhe svojih otrók, ki si po Jesufu, svojim Sinu, skos perpomozh sv. Duha vse narode v' svoje kraljestvo poklizal, ino naf v' svoji hifhi vezhno isvelizhati shelish: vodi naf vse po pravim poti, de se nobeden tvojih ne pogubi. In kedar nafha ura pride, ino naf na svéti smankalo bo, vse mi naf v' tisto veliko trumo svojih isvoljenih, ktére nihzhe preshteti

ne more, is vsih narodov ino jesikov, ki pred
tvojim sedesham ino pred Jagnetam stojijo, belo
oblezheni, palmove véjze v' rokah dershijo, ino s'
velikim glašam prepévajo zhašt ino hvalo svojimu
Bogu. Oh ljubi Ozhe! daj, de homo tudi mi,
kakor sdaj oni, s' všemi angeli okrog tvojiga se-
desha stali, na svojih obrasih tebe molili ino hvalili,
rekózh: „Amen! hvala ino slava, modrost in sahvala,
zhašt in oblášt Bogu našimu na vse vezhne zhaše!“

Amen.

Natisk inø papir.

Is Andreja Lajkamove natiskarnje ino papirnje.

